FROSTO naktis

DETEKTYVŲ SERIJA

Rodney David Wingfield

Rodney David Wingfield

FROSTO naktis

DETEKTYVAS

Iš anglų kalbos vertė Vidas Morkūnas

BRIEDIS | Vilnius | 2014

UDK 821.111-31
Vi206

Versta iš:
R. D. Wingfield
Night Frost
UK: Corgi Books, 1992

ISBN 978-9955-26-493-4

TURINYS

SEKMADIENIS

Septyniasdešimt aštuonerių Merė Heins – tiesa, vardu į ją niekas nesikreipė jau daugelį metų, nuo pat vyro mirties – stovėjo tarpduryje ir tirtėjo iš siaubo...

Buvo ką tik grįžusi iš kapinių. Kiekvieną mielą sekmadienį, jei tik neužklupdavo darganos, ji eidavo ten aptvarkyti vyro kapo, pamerkti gyvų gėlių į krištolinę vazą, kadaise stovėjusią ant pirmaisiais vedybinio gyvenimo metais įsigytos ąžuolinės indaujos, kuri dabar dykai riogsojo tamsiajame kambarėlyje.

– Laikykitės, ponia Heins, vaizdas bus baisus, – pasitikęs ją dar prie kapinių, perspėjo rūškanas vikaras.

Kai senutė išvydo kapą, jai pasirodė, kad žemė slysta iš po kojų. Taip rūpestingai jos prižiūrimas antkapis buvo subjaurotas – ant velionio pavardės violetiniais dažais užterliota kaukolė su sukryžiuotais kaulais ir žodžiai, kurių ponia Heins nebūtų drįsusi ištarti. Ant kapo mėtėsi krištolinės vazos šukės.

Vikaras užjautė senutę iš visos širdies. Jam ir jo padėjėjui prislėgtus kapų lankytojus teko guosti visą dieną. Nežmonišką orgiją surengę vandalai išvartė antkapius, visaip juos apipaišė, išmėtė vainikus. Vikaras patikino ponią Heins, kad policija kapines nuo šiol akylai stebėsianti ir galbūt pavyksią niekdarius sučiupti.

Kaip parsirado namo, senolė nė neprisiminė, tokia buvo apdujusi. Lengviau atsikvėpė, tik kai gailiai sugirgždėjo jos pastumti varteliai. Bet prie laukujų durų ponią Heins vėl ištiko šokas. Piniginėje ieškodama rakto, ji pastebėjo, kad demblys pakreiptas. O juk buvo tikra, kad, pakišusi atsarginį raktą, paklojo jį tvarkingai.

Senutė drebančiais pirštais kilstelėjo patiesalo kampą. Rakto nebebuvo. Kažkas jį paėmė. Ir gal net pasinaudojo. Ji paėjėjo atgal ir nužvelgė namą. Ar jai tik pasirodė, ar miegamojo užuolaida iš tiesų sujudėjo?

Ponia Heins pirštinėta ranka griebėsi už krūtinės, tarsi šitaip galėtų nuramdyti dieglį širdyje. Senolė sumojo, kad be pagalbos neišsivers. Tegul ir to kaimynystėje gyvenančio atgrasaus jaunuolio su motociklu. Ji nuėjo prie jo durų ir paspaudė skambučio mygtuką. Viduje sutilindžiavo. Jokio atsako. Ponia Heins paskambino dar kartą.

Jos miegamajame viršuje vyriškis su peiliu rankoje, niūriai šypsodamasis, kantriai laukė.

PIRMADIENIS. RYTINĖ PAMAINA

Langų stiklus čaižė lietus. Klūpomis įsitaisiusi ant sofos, Liza Gilmor niūriai spoksojo į vos įžiūrimus nuobodžiai vienodus namus kitapus gatvės. Čionai, į šį kuklų namuką, jiedu atsikėlė prieš porą dienų, ir visą tą laiką pliaupė kaip iš kibiro. Trejus metus, tiek jie buvo vedę, taip ir kraustėsi iš vieno nuomojamo būsto į kitą.

– Neapkenčiu šito sušnypšto miesčioko, – iš karto paskelbė Liza.

Važiuoti į Dentoną ji niekada ir nenorėjo. Kai vyrą paaukštino, jaunoji moteris vylėsi, kad jį paskirs kur nors, kur virs gyvenimas – bus teatrų, klubų, padorių parduotuvių... o atsidūrė nykiame užkampyje.

Jos pats, Frenkas Gilmoras, dvidešimt ketverių, tvirto sudėjimo policininkas tamsiais, trumpai pakirptais plaukais, gal aštuntą kartą dirstelėjo į laikrodį. Galva jam kvaršo ir be Lizos aimanų. Buvo be penkiolikos devynios. Lygiai devintą jis, kaip naujai paskirtas kriminalistas seržantas, turėjo prisistatyti skyriaus viršininkui. Nenuostabu, kad prieš naująją savo valdžią norėjo stoti žvalus. Juk pirmasis įspūdis būna labai svarbus. Dentonas – provincija, bet kaip tik čia Gilmoras ketino pradėti kopti į svaigias aukštumas.

– Neužtruksiu, – pažadėjo jis žmonai.

Ši atmetė šviesius plaukus ir paėmė čionykštį laikraštį, „Dentono aidą". Antraštė po išvartytų, sudaužytų, dažais apipurkštų antkapių nuotrauka kone per visą pirmąjį puslapį skelbė: DAR VIENAS KAPINIŲ VANDALŲ IŠPUOLIS. VIKARAS ĮTARIA JUODOSIOS MAGIJOS IŠPAŽINĖJUS.

– Juodosios magijos išpažinėjai, – sumurmėjo Liza. – Kad taip žinočiau, kur jie renkasi, mielai prisidėčiau. Ko gero, šitoje skylėje kitokių pramogų nėra ko tikėtis.

– Kas dar naujo? – išspaudęs šypseną, paklausė jos vyras. Regis, Lizai patiko gąsdinti žmones klaikiais komentarais.

– Dentoną siaubia gripo epidemija, – perskaitė ji kitą antraštę ir numetė laikraštį. – Kapinės, gripas, ankšti butai ir nesiliaujantis lietus. Ne miestas, o gryna pajuoka.

Frenkas vėl pažvelgė į laikrodį. Ne šiaip sau. Jei nueitų į darbą per anksti, pasirodytų esąs nepunktualus. O toks bruožas į kriminalistus seržantus ką tik paaukštintam pareigūnui nedera. Todėl jis ketino į nuovadą įžengti be minutės devintą ir iš karto prisistatyti skyriaus viršininkui.

– Jau eisiu, – pratarė Frenkas.

– Nagi leisk apžiūrėti. – Liza atsistojusi nužvelgė savo vyrą ir nuo naujo anglies pilkumo kostiumo iš „Marks & Spencer" nurankiojo įsivaizduojamus pūkus. Tada pritariamai linktelėjo ir, apkabinusi Frenką, prisiglaudė – senoji geroji Lizė. – Atrodai puikiai, – pasakė. – Kartais elgiuosi kaip tikra kalė. Nepyk.

– Visai ne, – užtikrino jis ir taip pat ją apglėbė.

– Tavo kotelis mygia, – susiraukusi pasiskundė ji ir atsagstė vyro švarką. Frenką kone nutvilkė aistra trykštančio jos kūno karštis, šnerves pasiekė kvepalų kvapas. Laikas mielajai Lizei kaip visada nerūpėjo. – Maloniai kvepi, – sumurkė ji, nosį įbedusi Frenkui į smakrą.

Jis susiraukė. Tik primygtinai Lizos raginamas, buvo pasišlakstęs jos pačios Kalėdoms dovanotu losjonu, nors nujautė, kad kvapas jam netinka.

– Man tikrai reikia eiti. Pavėluosiu, – atsiplėšęs nuo žmonos, pasakė Frenkas.

– Bet šeštą grįši? Tau nebereikės dirbti kiaurą parą?

Jis nusišypsojo. Dabar jautėsi labiau užtikrintai. Iš Dentono skyriaus viršininko buvo gavęs išsamų, mažne minutės tikslumo, pirmosios savaitės darbo grafiką. Regis, ši nuovada dirbo organizuotai, našiai. Frenkui Gilmorui buvo pažadėta po vizito pas skyriaus viršininką aprodyti patalpas, supažindinti su įvairių poskyrių darbuotojais. Paskui tiesioginis naujoko viršininkas kriminalistas inspektorius Alenas turėjo pavežioti jį po skyriui pavaldžią teritoriją. Po pietų valgyklėlėje (nuo penkiolika po pirmos iki penkiolika po dviejų) buvo numatytas kriminalisto seržanto apsilankymas čionykštėje Teismo ekspertizės laboratorijoje. Maždaug be penkių šešios jis tikėjosi grįžti namo.

– Šeštą būsiu, – prižadėjo jis.

Po ilgo bučinio Frenkas užsimetė apsiaustą ir, dangstydamasis nuo lietaus, nuskubėjo į automobilį. Liza išsidrėbė ant sofos ir vėl paėmė laikraštį. Jos žvilgsnis slystelėjo antrašte pirmojo puslapio

apačioje: VILTIS SURASTI DINGUSIĄ LAIKRAŠČIŲ IŠNEŠIOTOJĄ BLĖSTA.

Priešingai nei tikėjosi Gilmoras, Dentono policijos nuovada į pavyzdinę nepanėšėjo. Priimamajame niekas nebudėjo, grindys, pašluostytos akivaizdžiai greitosiomis, buvo drėgnos, trenkė dezinfektantu. Kažkur birbė telefonas, bet nebuvo kam atsiliepti. Užsikvempęs ant registracinio barjero, iš nekantrumo šnirpšdamas, lūkuriavo pusamžis vyriškis. Išvydęs Gilmorą, jis užvertė akis į lubas, tarsi kviesdamas drauge pasipiktinti nederamu policijos elgesiu su dorais mokesčių mokėtojais.

– Mano automobilį pavogė. Ir še – telefonu užregistruoti vagystės jie negali, matyt, būtų, po velnių, pernelyg paprasta. Turiu prašytis iš sumauto darbo, imti taksi, prisistatyti asmeniškai ir pildyti sušiktus blankus.

Įėjo uniformuotas, plinkantis, kokių keturiasdešimties seržantas Bilas Velsas liūdna veido išraiška. Jis buvo pavargęs, irzlus.

– Ką gi, pone Vilkinsai, informacija perduota atsakingiems pareigūnams.

– Ir kas toliau?

– Gali būti, kad automobilį nuvarė pasivažinėti užsigeidę vaikėzai, – gūžtelėjęs pečiais, atsakė Velsas. – Jei kas nors jį pastebės, mes jums pranešime.

– Tai šitokios pagalbos galiu tikėtis iš policijos? Jei kas nors mano automobilį netyčia pastebės, jūs teiksitės man pranešti. Nuostabu! O ieškoti mašinos net neketinate?

– Žinoma, ketiname. Bet šiuo metu mums rūpi svarbesnės bylos. – Seržantas galva parodė į plakatėlį ant sienos – nespalvotą prie dviračio stovinčios mergaitės su mokykline uniforma nuotrauką. Po ja buvo parašyta: DINGO MERGAITĖ – GAL MATĖTE?

– Matyt, turėsiu sulaukti, kol rasite tą nelaimėlę. Ką gi, lauksiu amžinai, – paniekinamai sušnypštė vyriškis ir išėjo.

Velsas abejingai pažvelgė jam įkandin ir, pravėręs duris, sušuko:

– Gal pagaliau kas nors atsilieps?!

Atsigręžęs į Gilmorą, jis paklausė:

– Pone, kuo galėčiau padėti?

– Kriminalistas seržantas Gilmoras. Turiu prisistatyti ponui Maletui.

Laukujės durys naujokui už nugaros vėl atsivėrė ir, kratydami lašus nuo skėčių, įėjo du vyrai ir moteris. Vienas vyriškių atsisagstė lietpaltį, pasimatė dvasininko apykaklė.

– Pas poną Maletą.

– Vikare, jis jūsų laukia, – atsakė Velsas.

– Lygiai devintą aš einu pas skyriaus viršininką, – užriko Gilmoras, lyg įrodymu mosuodamas savo grafiku.

– Tokiu atveju teks palaukti, – atšovė nuovados seržantas ir pro dvivėres duris išlydėjo aną trijulę pas skyriaus viršininką.

Gilmoras nervingai dėbtelėjo į laikrodį. Be minutės devynios. Apie naująjį savo viršininką buvo girdėjęs, kad esąs pedantiškai punktualus, ir še – per mulkį seržantą, kuris pirmiau praleido vėliau

atėjusius lankytojus, jis bus pavėlavęs pačią pirmą darbo dieną.

Kriminalistas seržantas susmuko ant kieto, medinio suoliuko ir batu išsklaidė dezinfektantu trenkiančio vandens balutę. Ilgoji laikrodžio rodyklė nenumaldomai slinko, ir sulig kiekviena minute seržantas vėlavo vis daugiau. Jis nukreipė žvilgsnį į plakatėlį ant sienos. „Pola Bartlet, penkiolikos metų, plaukai tamsūs, veido oda – blyški, ūgis – penkios pėdos trys coliai. Paskutinį kartą pastebėta Miško tako rajone rugsėjo 14 d." Rugsėjo 14-ąją! Prieš du mėnesius! Mergaitė buvo ne kažin kokia gražuolė, bet gal taip atrodė tik nuotraukoje.

Nuovados seržantas grįžo ir durys vėl susivėrė.

– Turiu prisistatyti ponui Maletui, – pašokęs priminė Gilmoras.

– Reikės palaukti, – atsakė Velsas ir nė neketino keliaklupsčiauti prieš vos paaukštintą konsteblį.

Pastarasis, nutaręs, kad reikėtų prisistatyti bent kam nors, peržvelgė darbo grafiką.

– Pranešk inspektoriui Alenui, kad aš jau čia.

– Jo nėra. Serga. Visi iškritę kaip lapai. – Suzirzė vidaus ryšio telefonas ir Velsas pakėlė ragelį. – Ne, pone Maletai, ponas Frostas dar neatvyko. Taip, sakiau, devintą. Gerai, pone.

Atsidarė laukujės durys ir su lietaus šuoru į priimamąjį įėjo kažkoks nevaleika varvančiu apsiaustu. Žmogėnas nusivyniojo permirkusį kaštoninį šaliką ir čia pat jį išgręžė.

– Čiurškia ir čiurškia, – pranešė jis ir suraukė nosį. – Dezinfektantas ir kvepalai. Čia dvokia kaip iš kekšės naktipuodžio.

– Dezinfektantu atsiduoda todėl, kad teko valyti girtuoklių apvemtas grindis, – paaiškino nuovados seržantas. – O tas kitas kvapas – naujoko losjono. – Velsas galva parodė į susiraukusį Gilmorą ir pridūrė: – Tavęs teiravosi ponas Maletas.

– Jis nuolat teiraujasi manęs. Gal geidžia. Matyt, jam patinka šiurkštūs vyrai. – Vyriškis atsisagstė apsiaustą. Po juo vilkėjo apglamžytą mėlyną švarką, kuriam trūko poros sagų. Raudonas kaklaraištis su ankštu, riebaluotu mazgu po apspurusia baltinių apykakle atrodė užmautas lyg kilpa. Žmogysta atsigręžė į Gilmorą ir ištiesė ranką tabako įrudintais pirštais. – Kriminalistas inspektorius Džekas Frostas.

Gilmoras apstulbęs paspaudė ranką. Šitas apkiautėlis – kriminalistas inspektorius?! Veikiausiai pokštas. Bet niekas nesijuokė.

– Dirbsi su manimi, – pasakė Frostas.

Matyt, vis dėlto juokauja, pamanė naujokas ir mostelėjo savo darbo grafiku.

– Aš priskirtas ponui Alenui.

– Jau nebe – Alenas susigriebė sifilį, – atrėžė Frostas.

– Inspektoriui gripas, – pataisė nuovados seržantas. – Pusę sumautos nuovados išguldė. Kiti nedarbingi po penktadienio grumtynių, užtat mes – kvailiai – plušame laisvadieniais, ir dar dvigubas pamainas.

Užzvimbė vidaus ryšio telefonas.

– Jeigu Maletas... – pratarė Frostas, tykindamas prie laukujų durų.

Skambino ne Maletas. Inspektoriaus ieškojo Operatyviojo valdymo centras.

– Kažkas padegė Komptonų, tų pačių, kurie gavo grasinamą laišką, vasarnamį.

– Lekiu, – atsakė inspektorius ir, padėjęs ragelį, mostelėjo Gilmorui. – Na, sūnau, jeigu tau patinka stangrūs speneliai, siūlau nepražiopsoti progos – toji moterytė verta nuodėmės.

– Bet aš turiu prisistatyti skyriaus viršininkui, – mėgino protestuoti Gilmoras.

– Prisistatysi, kai grįšime.

Vėl subirbė telefonas. Šįsyk skambino Maletas.

Frostas sugriebė naujokui už rankos ir tempte išsitempė jį į lietų.

Kad nepastebėtų Maletas, senutėlį savo „Ford Cortiną" Frostas buvo palikęs ne nuovados aikštelėje, o atokiau, už kampo. Gilmorui teko, pliaupiant liūčiai, kuri kaipmat permerkė naująjį lietpaltį, palūkėti, kol inspektorius nubrauks nuo keleivio sėdynės šlamštą.

– Šok vidun, sūnau, – paragino jis ir numetė į automobilio galą du purvu apskretusius guminius batus.

Saugodamas naujutėlį kostiumą, Gilmoras prieš sėsdamas dar patrynė sėdynės apvalkalą nosine. Ir vos nevožė galva į priekinį stiklą – taip staigiai Frostas pavairavo automobilį.

– Kur važiuojame? – pasiteiravo kriminalistas seržantas, skubėdamas prisisegti saugos diržą. Mašina, ištaškiusi netikėtai gilią balą, žviegdama įskriejo į Turgaus aikštę.

– Į Leksingą, kaimiūkštį už keturių mylių. – Už langų sumirguliavo parduotuvių vitrinos. Privažia-

vęs gana stačią aukštumą, automobilis, kriokdamas ir kosėdamas, į ją vos užsiropštė, pasmirdo svilėsiais. Frostas susiraukė. – Sūnau, ar išmanai variklius?

– Ne, – kirste nukirto Gilmoras. Bjauroti naująjį kostiumą po šito sušnerkšto automobilio variklio gaubtu jis neketino.

Dabar jie važiavo miškinga vietove, abipus kelio dunksojo sulyti krūmai nusvirusiomis šakomis.

– Dentono miškas, – parodęs nykščiu, tarė Frostas. – Mokinukė dingo už antai to masyvo. Ji išvežiodavo spaudą, bet tą kartą viso maršruto taip ir nenuvažiavo. Dviratis ir krepšys su neišdalytais laikraščiais rasti griovyje, o mergaitės – nė kvapo.

– Gal būta kokių nesutarimų namuose? Ar ji negalėjo paprasčiausiai pabėgti?

– Nežinau. Byla – inspektoriaus Aleno. Bet jis, gudrutis, nusiplovė, susigriebęs prakeiktą gripą, ir ją užkrovė man. Kai grįšime, reikės pasirausti popieriuose. – Inspektorius brūkštelėjo degtuku į prietaisų skydelį ir užsidegė cigaretę. Prisiminė dar nesupažindinęs naujoko su ta byla, dėl kurios jie ir leidosi į kelią. – Sutuoktiniai, įpusėję trečią dešimtį, gyvena perstatytame malūne. Kažkoks pokštininkas juos mirtinai išgąsdino.

– Kaip?

– Labai originaliai. Ėmė siuntinėti pramanytus nekrologus, katalogus su antkapių pavyzdžiais ir panašius dalykėlius. Aną savaitę jiems netgi paskambino laidojimo biuro darbuotojas, pasiteiravo, ar gali paimti velionio kūną. Vargšę žmonelę ištiko isterija.

Automobilis kratėsi pažliugusiu miško keliuku, viduje vis aitriau trenkė svylančia alyva. Frostas, nuleidęs durelių lango stiklą, pravėdino saloną.

– Štai! – tarstelėjo, parodęs pirštu.

Priešakyje pro apskretusį priekinį stiklą vos įžiūrimas sušmėžavo tikras senovinis medinis vėjo malūnas, tiesa, be sparnų, užtat skoningai išdažytas juodai ir baltai. Gilmoras pasviro į priekį ir, ištempęs kaklą, įsižiūrėjo į statinį.

– Oho! Turėjo nemažai kainuoti, – pratarė sužavėtas.

– Girdėjau, Komptonai suplojo ketvirtį milijono, – linktelėjęs atsakė Frostas. – Bet nekilnojamojo turto rinkoje dabar nuosmukis, ir malūnas tiek nebevertas.

Po ratais sutreškėjo prievažos žvirgždas. Prie juodų laukujų durų baltu apvadu stovėjo policijos automobilis. Šiaip tvarkinga veja abipus prievažos buvo virtusi išmaujota purvyne, joje telkšojo drumzlinas vanduo. Baigę darbą ugniagesiai jau ruošėsi išvažiuoti. Gaisrų tyrimo poskyrio pareigūnas su geltonu šalmu, nuo kurio į visas puses tiško lietaus lašai, rūškanas žarstė drėgnus pelenus ir apdegusius medgalius, nusėtus dažų pūslėmis – tik tiek buvo likę iš Komptonų pavėsinės. Frostas, plūsdamas į batus besisunkiantį vandenį ir gailiu žodžiu minėdamas automobilyje užmirštus patogius sausutėlius guminius, nugūbrino prie pareigūno. Gilmoras liko stovėti prievažoje. Dėl supleškėjusios pavėsinės aukoti batų jis neketino.

Inspektorius nužvelgė smilkstančią gaisravietę ir pasakė:

– Man būtų pakakę apmyžti – ir po viso gaisro.

Pareigūnas atsitiesė ir išsišiepė.

– Džekai, užgesinti neturėjome jokių šansų. Mediena buvo įmirkusi benzinu. Atlėkėme per dvylika minučių, o statinys tuo metu jau beveik baigė pleškėti.

– Benzinu? – Frostas paėmė perdrėkusį nuodėgulį ir pauostė. Perdrėkusiu nuodėguliu šis ir trenkė. Inspektorius numetė medgalį ant krūvos tokių pat ir pažvelgė įkandin nuvažiuojančiai ugniagesių mašinai.

– Neabejotinai. Dar aiškinuosi, bet padegta greičiausiai primityviai – pasinaudojus žvake ar panašiai. Ištirsiu ir tau pranešiu.

– Juk pažįsti mane. Mėgstu primityvius atvejus, – atsakė inspektorius ir nuklampojo veja.

Kai jis paniuręs atėjo iki malūno, Gilmoras jau beldėsi į šio duris. Inspektorius paklebino aprūdijusį į sieną atremto seno moteriško dviračio skambutį. Girgžtelėjo sunkūs, juodi, kaltiniai vyriai, durys atsivėrė ir pareigūnus rūsčiai nužvelgė prakauli gerų šešiasdešimties moteriškė įdiržusia oda. Rankose ji laikė pašluostę ir kibirą, ant galvos buvo užsimaukšlinusi vyrišką kepurę, nuobodžiai rudą, dukslų apdarą persijuosusi virvele.

– Ačiū, Ada, aš jau padariau, – mostelėjęs į kibirą, tarė Frostas ir pristatė moterį Gilmorui: – Ada Perkins, samdinė iš Švedijos.

– Džekai Frostai, įsivaizduoji esąs labai sąmojingas? Nė velnio, – suniurzgė ji ir liesu pirštu parodė duris koridoriaus gale. – Virtuvėje jau sėdi vienas policininkas. Geria arbatą.

– Ką gi, nuo virtuvės ir pradėkime, – pasakė inspektorius.

Erdvioje patalpoje, įrengtoje neskaičiuojant išlaidų, puiki ąžuolo mediena derėjo prie marmurinių paviršių, ant sienų kabojo nublizginti variniai rykai, virš kriauklės vietoj čiaupų buvo įtaisyti miniatiūriniai vandens siurbliukai. Iš juodos „Aga" viryklės, senovinės anglinės krosnies imitacijos, gardžiai dvelkė kepama duona. Dvidešimt šešerių juodaūsis konsteblis Džordanas, atsisagstęs uniforminį švarką, sėdėjo prie pušinio stalo, pagaminto pagal individualų užsakymą, ir gėrė arbatą iš dizainerio kurto puoduko storomis sienelėmis. Išvydęs kriminalistus, konsteblis pašoko, bet Frostas mostu paragino jį sėsti ir pats prisitraukė kėdę. Gilmoras prie jų prisidėjo.

– Turbūt norėsite arbatos? – paklausė Ada. Nelaukusi atsakymo, iš rudo arbatinuko pripylė du puodelius, padėjo ant stalo cukrinę ir, murmėdama apie nesibaigiančius darbus, išėjo.

Frostas, paėmęs rankšluostuką, apsišluostė šlapius plaukus ir pristatė kolegą:

– Frenkas Gilmoras.

– Sveikas, Frenkai, – duodamas ranką, pasisveikino Džordanas.

– Kriminalistas seržantas Gilmoras, – šaltai pataisė naujokas ir rankos konstebliui nepadavė. – Būk malonus užsisagstyti. – Jis buvo pasiryžęs iš karto parodyti, kas čia viršesnis. Žinojo: jei tik pradėsi su žemesnio rango kolegomis glėbesčiuotis, subordinacijos iš jų nesitikėk.

Inspektorius pavaišino anuodu cigaretėmis ir paprašė Džordano ataskaitos. Nurijęs kartėlį dėl Gilmoro pasipūtimo, konsteblis atsivertė užrašinę.

– Apie gaisrą man buvo pranešta devynios dvidešimt trys. Čionai atvykau devynios trisdešimt keturios. Ugniagesiai jau dirbo. Aš nedelsdamas apklausiau ponią Kompton.

– Ponią Kompton? – pertraukė Frostas. – Ne patį Komptoną?

– Jis išvykęs verslo reikalais.

Inspektorius nušvito.

– Puiku. Bent nereikės žiūrėti, kaip jis ją niurko... Ką ji vilki šį kartą?

– Trumpus rausvus naktinius, – atsakė Džordanas. – Tuos pačius kaip ir anąsyk.

– Naktinius?! Tai bent! – šūktelėjo Frostas. – Juk jie jai vos dengia dugną. Reikės netyčia numesti ką nors ant grindų, kad ta gražuolė pasilenktų paimti.

Prisiminęs, ko jie čia susirinkę, inspektorius surimtėjo ir paragino Džordaną kalbėti toliau.

– Ji atsikėlė tuojau po devynių, paėmė nuo grindų korespondenciją, įsipylė arbatos ir nuėjo į svetainę. Štai kokį laišką moteris perskaitė pirmiausia. – Sulig tais žodžiais konsteblis padavė Frostui perregimą plastikinį maišelį. Jame buvo prastos kokybės popieriaus A4 formato lapas su užklijuotomis raidėmis, iškirptomis iš populiaraus žurnalo.

Frostas perskaitė iš jų sudėtus žodžius ir atkišo lakštą Gilmorui. Tekstas buvo trumpas ir grėsmingas. KALE, KITĄ KARTĄ DEGSI TU.

– Kur vokas? – paklausė kriminalistas seržantas.

Atvejis jam jau atrodė vertas dėmesio. Džordanas padavė kitą maišelį, kuriame buvo vyniojamojo popieriaus vokas, ant jo išspausdinta: p. KOMPTON, SENASIS MALŪNAS, LEKSINGAS. Laiškas, vakarykščiai pasiųstas iš Dentono, buvo su spaudu „Skubi korespondencija". Gilmoras linktelėjo Džordanui.

– Paskui moteris išgirdo lauke kažką ūžiant. Atitraukė svetainės užuolaidą, išvydo degant pavėsinę ir paskambino bendruoju pagalbos numeriu.

Baigęs skaityti, konsteblis užvertė užrašinę. Frostas išsriuobė arbatos likučius ir į puoduką įmetė nuorūką.

– Įžūlėja sulig diena. Pirmiau tik šnopavo į ragelį, dabar jau grasina sudeginti. Ką gi, Džordanai, pasidairyk miestelyje, paklausinėk. Gal kas ką matė... kokį įtartiną automobilį... Gal kas nors valkiojasi, prasmirdęs benzinu... – Konstebliui išėjus, Frostas atsistojo ir pridūrė: – Metas pasigrožėti užpakaliukais. Eime, šnektelsime su ponia Kompton.

Jiedu su Gilmoru išėjo į koridorių išvaškuotomis grindimis, o iš jo pateko į erdvią svetainę aukštomis lubomis, sienos čia buvo apmuštos tamsaus šokolado spalvos maišiniu audeklu, kuris sodriai dvelkė kaimu.

Pasitikdama kriminalistus Džilė Kompton atsistojo. Atrodė ji jaunesnė nei dvidešimt trejų. Vilkėjo grožybių nėmaž nedengiančius, dydžiu pritinkančius lėlei plonyčio audeklo naktinius, ant jų buvo užsimetusi atsagstytą, veikiausiai – kad negadintų vaizdo, šilkinį chalatėlį. Šviesūs aukso

atspalvio plaukai, ant kaktos pakirpti, ant nugaros krito palaidomis sruogomis. Nepasidažiusi, blyškiu it porcelianinės lėlės veidu, su tamsiais ratilais aplink dideles mėlynas akis, moteris atrodė liguistai gležna.

– Atsiprašau, aš neapsirengusi, – pratarė ji, gražiai nusišypsojusi.

– Ponia Kompton, nieko tokio, – kuo nuoširdžiausiai patikino Frostas. – Netekote pavėsinės.

– Galėjome likti be namų, – drebančiu balsu pasakė moteris. – Juk matėte laišką?

Atsakyti Frostas nespėjo – trinktelėjo laukujės durys ir pasigirdo vyriškas balsas:

– Džile, aš jau namie! Kur tu?!

– Markai! – sušuko moteris ir išbėgo pasitikti sutuoktinio.

– Po šimts! – sukeikė inspektorius. – Niurkytojas grįžo!

Dvidešimt devynerių Markas Komptonas buvo dailus vyriškis. Šviesiaplaukis, įdegęs, tiesa, gal kiek per daug įmitęs, jis panėšėjo į buvusį gelbėtoją iš serialo „Kaimynai". Gilmorui iš pirmo žvilgsnio nepatiko jo išvaizda, turtai, it nulietas sidabriškai pilkas kostiumas, o užvis labiau kriminalistas seržantas irzo, matydamas, kaip Komptonas, apglėbęs žmoną, glosto nuogą jos ranką.

– Žmona sako gavusi grasinamą laišką. Kur jis?

Frostas parodė Komptonui popieriaus lapą. Vyriškis išblyško.

– Kodėl mus šitaip persekioja? – suvaitojo ir susmuko į oda aptrauktą fotelį. Džilė klestelėjo vyrui ant kelių ir prisiglaudė.

– Aš irgi norėčiau žinoti, – atsiliepė Frostas. – Kodėl? – Jiedu su Gilmoru sėdėjo priešais sutuoktinius ant didžiulės odinės sofos. – Kad ir kas tai daro, greičiausiai ne be priežasties.

– Nėra jokios sumautos priežasties, – atšovė Komptonas. – Tai maniako darbas.

– Pastaruoju metu gauname nemažai pranešimų apie anoniminius laiškus. „Ar žinai, kad tavo žmona dulkinasi su pieno išvežiotoju?" – maždaug tokio turinio. Bene ir čia bus prikišęs nagus tas pats pašlemėkas.

– Inspektoriau, mums grasinama mirtimi. Kuo čia dėti kvaili anoniminiai laiškai?

– Būtų gerai, kad dar kartą papasakotumėte, kas nutiko, – pasakė Frostas. – Mano kolega šit – naujokas, ne viską žino.

Markas Komptonas kyštelėjo ranką Džilei po chalatėliu ir švelniai paglostė nuogą jos nugarą.

– Ką gi, kaip žinote, mes čia sukame verslą... Vieną vakarą, kai buvau išvykęs, paskambino tas niekšas...

– Kokį verslą? – pertraukė šeimininką Gilmoras.

– Nešvankių knygiūkščių, – už Komptoną atsakė inspektorius.

– Mes prekiaujame meno kūriniais, – nukaitęs pataisė jį Markas. – Daugiausia retomis knygomis ir nuotraukomis. Kai kurias jų gal ir galima laikyti erotika. Retkarčiais parduodame vieną kitą rankraštį. Viršuje turime vertybių už ketvirtį milijono svarų.

Nustebintas Gilmoras tyliai švilptelėjo ir pakomentavo:

– Tikiuosi, jos laikomos saugiai.

– Savaime suprantama. Antraip jų niekas nedraustų, – šaltai atsakė Komptonas. – Pareigūnas iš jūsiškio Nusikaltimų prevencijos poskyrio, apžiūrėjęs mūsų turtą, liko patenkintas. Čia įdiegta moderniausia signalizacija, automatiškai renkanti bendrąjį pagalbos numerį. Jei kas nors mėgintų įsilaužti, jūsų nuovada iš karto gautų signalą.

– Knygos, rankraščiai – mediniame pastate. Vargu ar draudikams tai labai patiko, – pasakė Gilmoras.

Komptonas parodė į lubose įtaisytas metalines galvutes.

– Automatiniai purkštukai visose patalpose. Tokia buvo draudikų sąlyga.

– Tad daug žalos ugnis nepridarytų?

– Gal ir nepridarytų, jei koks pusgalvis neprilaistytų visur benzino, kaip pavėsinėje...

Frostas išsyk sukluso.

– Pone, iš kur tai žinote?

– Ugniagesys pasakė. Tai turbūt nėra valstybės paslaptis? Be to, turiu teisę žinoti, kaip maniakai naikina mano nuosavybę.

Inspektorius šyptelėjo ir kreipėsi į moterį:

– Papasakokite apie tuos skambučius.

Džilė net sudrebėjo – tokie nemalonūs buvo prisiminimai.

– Pradėjo skambinti prieš porą savaičių. Vidurnaktį. Vos atsiliepdavau, iš karto padėdavo ragelį. Siaubinga. Čia taip nuošalu. Buvau mirtinai išsigandusi.

Moteris vėl sutirtėjo. Sutuoktinio ranka užslydo jai ant krūties ir padrąsinamai šią spūstelėjo. Frostas alkūnės niuksu į šoną pasistengė atkreipti Gilmoro dėmesį. Vis dėlto kriminalistas seržantas apsimetė nieko nepastebėjęs ir vargais negalais atplėšė žvilgsnį nuo ponios Kompton krūtinės.

– Vieną rytą atvažiavo juodas „Rolls-Royce". Katafalkas su karstu! – Džilė be paliovos drebėjo. Markas dar tvirčiau ją apglėbė. Galų gale moteris šiek tiek apsiramino. – Į duris pasibeldė du juodai apsirengę vyriškiai. Prisistatė esą iš laidojimo biuro, atvažiavę paimti mano vyro lavono. Aš surikau.

– Kokio nors tešlagalvio iškrypėlio pokštai, – piktai įsiterpė Komptonas. – Laimė, netrukus grįžau namo. Džilė buvo ištikta isterijos. Kaip tik paskambino iš laikraščio, iš skelbimų skyriaus. Prieš spausdindami mano nekrologą, norėjo pasitikslinti šiokias tokias detales. Esą žuvau avarijoje. O jeigu ragelį tąkart būtų pakėlusi Džilė? Įsivaizduojate, kas galėjo atsitikti? – Žmona pažvelgė Markui į akis ir veidu įsikniaubė jam į krūtinę. – Tą pačią dieną, lyg dar maža būtų iškrypėliškų pokštų, atėjo sąskaita iš antkapius gaminančios firmos. Tada nebeištvėręs kreipiausi į policiją... Tik nepanašu, kad būtų kokios naudos. Kitą dieną išgaišo visos žuvys mūsų tvenkinuke. Tas maniakas išnuodijo jas chlorkalkėmis. Ir paskambino man.

– Paskambino jums? – perklausė Gilmoras.

– Pasakė: „Iš pradžių dvesia žuvys, paskui – žmonės" – ir padėjo ragelį.

– Gal iš balso ką nors atpažinote? – pasidomėjo kriminalistas seržantas.

– Žinoma, ne. Jeigu būčiau atpažinęs, ar dabar sėdėtume čia ir spėliotume, kas tas avigalvis?

Gilmorui užvirė kraujas. Mielai būtų užvožęs šitam pasipūtėliui į marmūzę, bet tik paklausė:

– Pone, ar galėtumėte apibūdinti balsą?

– Buvo akivaizdžiai iškraipytas. Kalbėjo labai tyliai, beveik šnibždomis. Net nepasakyčiau – vyras ar moteris.

– Kas dar?

– Paštu prisiuntė visokių nesąmonių: laikraščių iškarpų su velionių tokia pat pavarde kaip mūsų nekrologais, su žinutėmis apie žmogžudystes ar šiaip staigias mirtis – visur išbraukta aukos pavardė ir įrašyta mūsiškė. Žavinga, ar ne?

– Iš tiesų nekas, – atsakė Gilmoras. – Panašu, kad kažkas jūsų neapkenčia. Ką nors įtariate?

– Gal manote, kad sukame galvas spėliodami? – atšovė Komptonas. – Nei logikos, nei priežasties nėra ir negali būti. Sakau jums, darbuojasi koks nors pamišėlis.

– Pone, pamišėlis ar ne, bet pirmiausia vis tiek derėtų išsiaiškinti, kodėl taikiniu pasirinko kaip tik jus.

Staiga Džilė Kompton, tarsi netikėtos nuojautos perlieta, aiktelėjo, jos akys išsiplėtė.

– Markai... tas vyriškis... na tas, kur kibo su tavimi peštis!

Nuo sutuoktinio kelių moteris persėdo ant fotelio atramos.

– Koks vyriškis? – susiraukęs paklausė Markas.

– Na tas – Londone, apsaugos sistemų parodoje.

– Juk praėjo jau geras mėnuo, – pašaipiai nusijuokęs atsakė Komptonas. Kriminalistams jis pridūrė: – Niekai. Tas konfliktas nevertas dėmesio.

Tuomet ko taip sutrikai? – pamanė Frostas.

– Pone, norėtume išgirsti, kas ten nutiko. Ypač kai įtariamųjų sąrašas, švelniai tariant, trumpokas.

– Tas konfliktas nevertas dėmesio, – primygtinai pakartojo Komptonas. – Buvome Londone, antikvarinių dirbinių mugėje Raselo viešbutyje. Apsaugos sistemų paroda tuo pat metu vyko kitame viešbutyje... Nebeprisimenu – kokiame...

– Grifino, – priminė žmona.

– Ak taip, tikrai... Tad štai, „Guardtech", firma, kuri įtaisė čia signalizaciją, buvo atsiuntusi mums kvietimą, tad užsukome pasidairyti. Aš sėdėjau bare, Džilė kažkur nuklydo...

– Buvau išėjusi pasidažyti, – įsiterpė žmona.

– Na tai nelabai ir svarbu. Taigi prie manęs prieina moteris, paprašo ugnies. Staiga nežinia iš kur atsiranda jos vyras, kažkoks prisišniojęs nepraustaburnis, ir užsipuola mane, esą vilioju jo žmoną. Man rūpesčių nereikia, tad nutariu verčiau iš karto pasišalinti. Tas užsimoja smogti man, bet nepataiko ir vožiasi veidu į grindis. Tiek to konflikto. Netrukus sužinojau, kad tasai tipas – apsaugos sistemų pardavėjas iš „Guardtech". Atskubėjo jų vadybininkas, puolė atsiprašinėti. Sakė, kad tas vyrutis nesveikai pavyduliauja savo žmonos ir kad visą dieną siurbė nemokamus gėrimus bei ieškojo dingsčių su kuo nors susimušti.

– Jo pavardę prisimenate? – viltingai paklausė Gilmoras.

Komptonas papurtė galvą.

– Brangusis, jo pavardė – Bredberis, – įsikišo jo žmona, didžiuodamasi, kad gali suteikti svarbios informacijos. – Saimonas Bredberis.

– Taip, gal ir tokia, – nenoromis numykė Markas. – Bet, ieškodami jo, tik gaišite laiką. Jis gyvena Londone.

Gilmoras užsirašė pavardę, o Frostas atsistojo ir užsivyniojo šaliką.

– Vis tiek patikrinsime, – pasakė. – Jei kas nors nutikų, nedelsdami skambinkite į nuovadą.

Markas Komptonas net išsižiojo.

– Vadinasi, nusiplaunate rankas? Dėl Dievo meilės, juk mano žmonai grasinta mirtimi. Mums reikalinga nuolatinė apsauga.

Frostas, tarsi atsiprašydamas, patraukė pečiais.

– Paprašysiu patrulių, kad retkarčiais užmestų akį. Stebėti jūsų namus kiaurą parą tiesiog nėra kam, mums trūksta išteklių.

– Gražumėlis! – Komptonas pratrūko rėkti. – Tuomet žinokitės: jeigu policija nieko neketina daryti, aš pats imsiuos veiksmų! Tegul tik jis pabando nors pirštu paliesti mano žmoną, nudėsiu kaip šunį! Prisiekiu, po šimts velnių!

Gaisrų tyrimo poskyrio pareigūnas kriminalistų laukė Frosto automobilyje. Cigaretės jis atsisakė, pasiskundęs skaudama gerkle.

– Džekai, atrodo, gripas ir mane pričiupo. Jau pusė pamainos iškrito.

– Sakyk, ką aptikai, ir keliauk sau, – tarė inspektorius. – Nėmaž nenoriu, kad mane užkrėstum.

Pareigūnas padavė Frostui plastikinį voką su medžio nuodėguliu, apvarvėjusiu drumzlinai pilka vaškine substancija.

– Paprasčiausios buitinės žvakės vaškas. Be to, radau sudegusio audeklo likučių. Nuo žvakigalio užsiliepsnojo degi medžiaga, tarkime, benzine išmirkyti skudurai – manau, gaisras buvo sukeltas šitaip.

Frostas grąžino voką pareigūnui ir paklausė:

– Per kiek laiko toks degtuvas įpliekstų gaisrą?

Gaisrų specialistas pasikasė smakrą.

– Priklauso nuo žvakės ilgio. Bet nemanau, kad tokiomis aplinkybėmis kas nors degintų visą žvakę. Per didelė rizika, kad nugrius ar koks skersvėjis užpūs. Patikimiau uždegti kuo trumpesnį žvakigalį – tada gali neprireikti nė valandos.

– O jeigu uždegi visą žvakę?

– Laukti reikės mažiausiai puspenktos valandos.

Frostas, pro priekinį stiklą žiūrėdamas į juodų debesų aptrauktą dangų, apmąstė, ką išgirdo.

– Kokio lygio priešgaisrinė purkštukų sistema pačiame Malūne?

– Aukščiausio.

– O jeigu vėl būtų palaistyta benzino?

– Kol prisistatytume mes, daug žalos ugnis nepridarytų.

Pareigūnas suraukė nosį ir, išvertęs akis, griebėsi nosinės. Per vėlai. Automobilį sudrebino griausmingas čiaudulys.

– Na ačiū, – suniurzgė Frostas. – Tik bacilų mums ir trūko.

Taškydama keliuko purvą, „Cortina" išdardėjo į Dentoną. Gilmoras, pavėlavęs prisistatyti skyriaus viršininkui, nervinosi ir nekantriai muistėsi – jam atrodė, kad inspektorius važiuoja per lėtai. Šis vairavo atsiribojęs nuo visko, kažin kur mintyse nuklydęs, susmilkusi cigaretė beveik svilino lūpas. Važiuodamas pro niūrų Dentono mišką, Frostas paklausė:

– Ką manai apie Džilę Kompton?

– Saldainiukas, – atsakė Gilmoras.

Inspektorius nuleido stiklą ir išspjovė nuorūką.

– Matei, kaip vyras ją grabaliojo? Jau maniau, kad ji, nieko nelaukdama, išsitrauks pimpalą jam iš kelnių. – Frostas iškratė iš pakelio naują cigaretę ir ją įsikando. – Drauguži, kai tik ištaikysi laiko, sužinok, kur Komptonas praleido naktį ir ar negalėjo pats supleškinti pavėsinės.

– Komptonas? – nepatikliai paklausė kriminalistas seržantas. – Kam jam naikinti savo paties turtą?

– Nežinau. Bet tas tipelis man nepatinka. Jau toks lipšnutis savo „Mis stebuklingajai subinytei" – lyg norėtų mums parodyti, kaip neapsakomai jis atsidavęs jai.

– Man atrodo, jis ir yra atsidavęs žmonai.

– Gal ir taip, sūnau, gal ir taip. Gal aš, kaip visada, nusifantazuoju, bet patikrinti reikia. – Jie jau leidosi į Turgaus aikštę. – Pamėtėsiu tave iki nuovados. Jei Maletas teirautųsi, manęs nematei.

Sutreškėjo radijo imtuvėlis, į Frostą kreipėsi Operatyviojo valdymo centras:

– Inspektoriau, kur esate?

Frosto žvilgsnis slystelėjo parduotuvių vitrinomis. Posūkis į nuovadą buvo tuojau už jų eilės. Inspektorius negalėjo jaustis saugus, kai Maletas taip arti.

– Vis dar Leksinge, Malūne, aiškinuosi gaisro priežastis, – atsakė jis.

– Gal susisiektumėte su ponu Moltbiu, gydytoju iš Leksingo? Vienas jo pacientų šįryt gavo anoniminį laišką ir bandė nusižudyti.

– Jau važiuoju, – pasakė Frostas, staigiai apsukdamas automobilį.

– Ar kriminalistas seržantas Gilmoras su jumis? – paklausė operatyvininkas. – Ponas Maletas nori kuo skubiau su juo pasišnekėti.

– Ką sakote?

– Skyriaus viršininkas primygtinai pageidauja ir jūsų, – pridūrė operatyvininkas.

– Nebegirdžiu, nutraukiu ryšį, – atsakė Frostas ir išjungė imtuvėlį.

Keli nuo Viktorijos laikų nėmaž nepasikeitę namai ir kotedžai – tiek ir tebuvo to Leksingo. Ant kalvos šiauriau stūksojo tas pats malūnas. Atremtas į sieną prie Moltbio kotedžo durų stovėjo dviratis, kurį kriminalistai jau matė pas Komptonus. Pareigūnus pasitiko ne kas kitas kaip Ada Perkins.

– Na, Ada, ką sakė gydytojas? – lyg koks sąmokslininkas paklausė Frostas. – Laukiesi ar tik vėjas supūtė?

– Nejuokinga, – atkirto moteriškė. – Grindys prieškambaryje ką tik iššluostytos, tad malonėkite nepritrypti.

Ji palydėjo juos į priimamąjį. Prie senoviško rašomojo stalo sėdįs Moltbis, gerų šešiasdešimties, nuovargio iš pažiūros nukamuotas žilaplaukis su apsiglamžiusiu rudu kostiumu, kažką skubiai padėjo – pareigūnai išgirdo dzingsint – į viršutinį stalčių ir, šį įstūmęs, įsimetė į burną mėtinę „Polo" pastilę. Frostui gydytoją pristatant, Gilmoras užuodė šaltmėtėmis atmieštą viskio kvapelį.

– Štai, sūnau, daktaras Moltbis. Visame medicinos versle nerasi tvirtesnės rankos specialisto. Vienu gaistu paims šlapimo mėginį, neišlaistęs nė lašelio.

Išgirtoji gydytojo ranka Gilmorui pasirodė anaiptol ne tokia jau tvirta. Moltbis išspaudė blankią šypsenėlę.

– Džekai, šįryt ne juokai man galvoj. Pusę nakties neturėjau kada net prigulti – žmonės per tą prakeiktą gripą krinta kaip musės. Dabar dar ir šitai. Juk sakiau: jeigu nesprigriebsite to anonimo, kas nors nusižudys. Taip ir atsitiko.

– Daktare, nėra ko karščiuotis, – pasakė Frostas, brėždamas degtuką į medinę sienos plokštę. – Duok šen faktus, tik neskubėdamas – juk žinai, koks esu senas žioplys.

Inspektorius sudribo ant gremėzdiškos paciento kėdės ir, nerangiai ištiesęs kojas, išpūtė dūmus tiesiai į plakatą su užrašu RŪKYMAS ŽUDO.

– Jį rado Ada, – tarė Moltbis.

– Ką rado? Neužmiršk, kad aš neinformuotas.

– Senuką Vordlį, – įsiterpė Ada. – Jis – mano kaimynas. Valau jo butą kartą per savaitę, po Malūno. Tai va, pasibeldžiau, o kai neatsiliepė,

atsirakinau duris pati, turiu atsarginį raktą. Apačioje pono Vordlio nebuvo. „Keista, – pamaniau, – labai keista." Tada pašaukiau: „Pone Vordli, kur jūs?!" Vėl neatsiliepė.

– Ada, jau norėčiau išgirsti įdomiausią dalį, – nekantriai paragino Frostas.

– Užlipau viršun ir radau gulintį lovoje, su visais drabužiais.

– Džiaugiuosi, kad neparodė tau pimpalo, – pakomentavo inspektorius.

Moteris nuraudo, bet kantriai pasakojo toliau:

– Išblyškęs, atšalęs kaip numirėlis. Na tai aš – paknopstom pas daktarą, atsivedžiau...

Frostas pertraukė ją, dūręs pirštu į Moltbį:

– Dabar, daktarėli, tavo eilė.

Gydytojas pasitrynė akis ir pasakė:

– Sugurkė visą buteliuką migdomųjų. Prarado sąmonę. Iškviečiau greitąją ir jį išvežė į Dentono viešąją ligoninę. Manau, senukas išsikapstys.

– Gerai. – Inspektorius linktelėjo. – Mėgstu laimingas pabaigas. Ką gi, regis, niūrios tavo pranašystės neišsipildė – iš tikrųjų niekas nenusižudė.

– Jeigu bandymas nusižudyti nesiskaito, – atšovė Moltbis.

– Ar raštelio nepaliko? – pasiteiravo Gilmoras.

– Bent jau aš nepastebėjau, – atsakė gydytojas.

– Kodėl tada sakote, kad žudėsi? Gal tai buvo nelaimingas atsitiktinumas?

– Žmogus, apsirengęs, devintą ryto atsitiktinai padaugino migdomųjų? Taip nebūna, – irzliai suniurzgė Moltbis.

– Gal ir nebūna, – sumurmėjo Frostas. – Kur tas jį pribaigęs anoniminis laiškas?

– Mes jo neberadome, – pasakė gydytojas. – Tik šitą – virtuvėje ant stalo.

Jis padavė inspektoriui melsvą voką su „Skubios korespondencijos" štampu, užspaustu ne automato, o pašto darbuotojo ranka. Pavardė ir adresas buvo išspausdinti. Frostas praskėtė voką ir patyręs, kad šis tuščias, atidavė Gilmorui. Kriminalistas seržantas palygino voką su tuo, kurį gavo ponia Kompton, ir papurtė galvą.

– Spausdinta kita mašinėle.

Inspektorius linktelėjo. Tai jis jau žinojo. Žinojo ir tai, kad lygiai tokiuose pat kaip melsvasis vokuose su lygiai tokiu pat mašinėlės šriftu buvo pasiųsti dar du anoniminiai laiškai, dabar įsegti į bylą, gulinčią jo kabinete.

– Daktare, vokas tuščias, – pasakė Frostas. – Kodėl manai, kad jame buvo anoniminis laiškas? Gal sanitarinės priežiūros inspektorius atsiuntė įspėjimą dėl blogo kvapo valdoje?

Akimirką tvyrojo tyla. Ją pertraukė Ada:

– Daktare, jeigu jums manęs nebereikia, norėčiau eiti. Darbų – iki kaklo.

Sulig tais žodžiais moteriškė išplumpino iš kambario. Kai tik ji uždarė duris, Moltbis atrakino vidurinį rašomojo stalo stalčių ir išėmė A4 formato lapą.

– Gautas tokiame pat voke.

Gydytojas padavė lakštą Frostui. Šis ėmė balsu skaityti.

– Sveikas, ištvirkėli. Ar mieloji tavo pačiutė žino, ką išdarinėji su ta begėde kale iš Dentono? Iškrypę gašlūnai, trečiadienį aš jus vėl stebėjau. Ma-

čiau visas šlykštybes. Ta šliundra net nepasivargino užtraukti užuolaidų... Po paraliais, tai bent kraują kaitinanti rašliava, – nusistebėjo inspektorius. Kitą dalį jis perskaitė tylomis ir padavė laišką Gilmorui. – Daktare, kas tas kunilingas? Koks nors naujoviškas sirupas nuo kosulio?

– Puikiausiai žinai, kas tai yra, – atšovė Moltbis ir pažvelgė į kriminalistą seržantą, kuris lygino šio laiško mašinraštį su šriftu ant Vordliui adresuoto voko. – Šriftas tas pats, ar ne, seržante?

– Taip, – atsakė Gilmoras. – Ir vienur, ir kitur „a" ir „s" šiek tiek iššokusios iš eilutės. Daktare, juk laiškas adresuotas ne jums? Iš kur jį gavote?

– Žinoma, ne man. Man tokia sumauta laimė nenusišypsojo, – pasakė gydytojas. – Laišką gavo vienas vietinių ir paprašė manęs perduoti policijai. Dėl suprantamų priežasčių tas žmogus nori likti nežinomas.

– Mums būtina su juo pasikalbėti, – paprieštaravo Frostas. – Reikia išsiaiškinti, kaip anonimas sužinojo tokias detales.

– Džekai, atsiprašau. – Moltbis papurtė galvą. – Pavardės išduoti negaliu.

Inspektorius atsistojo ir pasitaisė šaliką.

– Ką gi, atiduosime laišką ir voką krapštinėti teismo ekspertizės gudručiams. Ką mes galime padaryti, jei žmonės nenori bendradarbiauti?

– Bet kokių nors veiksmų juk imsitės? – paklausė gydytojas.

– Apieškosime Vordlio namus, gal pavyks rasti laišką. Pasišnekėsiu su juo ligoninėje. Kiek jam metų?

Moltbis pervertė pluoštą medicininių kortelių apsilanksčiusiais kraštais.

– Septyniasdešimt dveji.

– Įdomu, ko jis buvo prisidirbęs, kad ryžosi žudytis, – stabtelėjęs prie durų, mąsliai pasakė Frostas. – Beje, daktarėli, ką žinai apie Komptonus?

– Lyg ir darni pora, – atsargiai pratarė gydytojas.

– Tai jau tikrai, – atsiliepė inspektorius. – Net per daug darni, kad juos kur. Tokia darni, kad vos nepradėjo mūsų akivaizdoje tratintis ant valgomojo stalo. Gal numanai, kas galėtų ant jų griežti dantį?

Moltbis papurtė galvą.

– Ada minėjo, kas atsitiko. Neįsivaizduoju, kas galėjo iškrėsti tokią šunybę. – Sučirpė telefonas. Gydytojas pakėlė ragelį ir kelias akimirkas įdėmiai klausėsi. Galiausiai pasakė: – Aišku. Tegul nesikelia. Netrukus atvažiuosiu.

Automobilyje inspektorius nedrąsiai įjungė radijo imtuvėlį.

– ...Frostai, ponas Maletas primygtinai pageidauja skubios ataskaitos, – pasigirdo išsyk.

Frostas skubiai išjungė aparatą ir pasakė:

– Nujaučiu, sūnau, diena bus šūdina.

PIRMADIENIS. POPIETINĖ PAMAINA

Vyriausiasis inspektorius, Dentono skyriaus viršininkas Maletas saldžiai nusišypsojo ir mostu pakvietė Gilmorą atsisėsti. Erdvaus kabineto grindis dengė melzganas „Wiltono" kilimas, sienas – plonytės faneros plokštės. Turint galvoje, kad visos kitos patalpos nuovadoje buvo išdažytos tamsiai žaliai ir apstatytos vienodais smėlio spalvos baldais, kontrastas galėjo ir pribloškti.

Vyriausiasis inspektorius pasklaidė naujoko asmens bylą ir pritariamai sulinksėjo. Kaip tik tokio darbuotojo – jauno, uolaus, ambicingo – skyriui ir reikia. Pasibeldęs į kabinetą energingai įžengė nuovados seržantas Bilas Velsas, ir Maletas pakėlė akis.

– Pone, inspektorius Frostas išvažiavo namo, – pranešė Velsas. – Skambinau jam, bet neatsiliepia.

Maletas iš vidurinio stalčiaus išgriebė nuovados pareigūnų budėjimo grafiką. Kaip jis ir manė, Frostas šią popietę turėjo būti darbe.

– Pone, jis dirbo visą naktį ir beveik visą rytinę pamainą, – pasakė nuovados seržantas. – Tikriausiai žmogui prireikė bent kiek nusnūsti.

Vyriausiasis inspektorius paniekinamai nuprunkštė. Kokia prasmė sudarinėti darbo grafikus, jei jų įžūliai nepaisoma? Jis vėl padėjo grafiką į stalčių. Akis užkliuvo už ten gulinčio iš grafystės vyriausiosios valdybos atėjusio rašto su žyma VISIŠKAI SLAPTAI. Šį kartą Frostas buvo įklimpęs iki ausų.

– Seržante, noriu, kad inspektorius prisistatytų man, kai tik atvyks į nuovadą... tą pat akimirką.

Tegul tik pabando Frostas išsisukti nuo atsakomybės.

– Pone, palikau inspektoriui raštelį. Aš ir pats jau išeinu namo, – tarė Velsas ir, rodydamas, koks yra pavargęs, nusižiovavo ir pasitrynė akis.

Maletas vėl stvėrė grafiką ir dūrė į jį pirštu: iš diagramos buvo akivaizdu, kad nuovados seržanto pamaina baigiasi šeštą valandą. Skyriaus viršininkas demonstratyviai pasižiūrėjo į auksinį „Rolex" ant riešo. Buvo pusė keturių!

– Pone, nuo aštuonių aš vėl dirbu, – pasiteisino Velsas. – Pavaduosiu seržantą Meisoną. Jis serga.

Maletas nekantriai mostelėjo ranka. Nereikšmingos smulkmenos jo nedomino.

– Seržante, jei pamainas tenka kaitalioti, malonėkite mane informuoti. – Raudonu šratinuku skrupulingai braukydamas grafiką, vyriausiasis inspektorius gaižiai pridūrė: – Kaip įmanoma vadovauti nuovadai, kai niekas nesilaiko tvarkos?

Velsas suirzo. Jis neriasi iš kailio, pluša dvigubas pamainas, o šitam pusgalviui rūpi tik paikas grafikas.

– Pone, visos bėdos per tą epidemiją, – suniurnėjo seržantas. – Mums reikia daugiau darbuotojų.

– Štai vienas jų. – Maletas parodė į Gilmorą ir lūkestingai išsišiepęs pridūrė: – Neabejoju, jis, kaip ir aš, mielai išgertų arbatos.

– Arbatos? – Velsas iš nuostabos mažne paspringo. – Pone, arbatai virti neturiu nė vieno laisvo pareigūno. Kaip žinote, valgykla uždaryta...

Kad valgykla uždaryta, vyriausiasis inspektorius nežinojo, bet tai jo ir nedomino.

– Du arbatos, – griežtai drėbė jis. – O jeigu dar surastumėte biskvitų... pageidautina su kremu.

Išeidamas Velsas dėbtelėjo taip piktai, kad skyriaus viršininkas nutarė reikėsiant su įžūlėliu pasišnekėti apie drausmę. Atsigręžęs į Gilmorą, jis pasakė:

– Ką gi, seržante, kitos išeities nėra – turėsite pasiraitoti rankoves. Dirbsite poroje su Frostu, tad šįvakar vėl jūsų pamaina.

– Šįvakar? – paklausė pritrenktas Gilmoras.

– Ar dėl to kyla kokių rūpesčių?

– Ne, pone, jokių rūpesčių, – skubiai atsakė kriminalistas seržantas, jau įsivaizduodamas, kokią pirtį jam užkurs Liza.

– Puiku. Šit kas dar. – Maletas nervingai atsikrenkštė ir, apgalvodamas kiekvieną žodį, pridūrė: – Jei, dirbdamas su inspektoriumi Frostu, pastebėsite ką nors, kas būtų verta mano dėmesio, žinokite: aš visada pasirengęs jus išklausyti.

Tai pasakęs skyriaus viršininkas nudelbė akis ir įniko sukioti tarp pirštų parkerį. Gilmoras atsirėmė į kėdės atlošą ir paklausė:

– Pone, ar prašote šnipinėti inspektorių?

– Seržante, jei manote, kad tai, ko prašau, būtų šnipinėjimas, tokiu atveju laikykime, jog nieko jums nesakiau, – neva užsigavęs atsakė Maletas ir užvertė žalią Gilmoro asmens bylos viršelį. – Jūsų karjeros perspektyva, seržante, puiki, bet aš negalėsiu jūsų paaukštinti, jei etatas bus užimtas.

Skyriaus viršininkas pažvelgė Gilmorui į akis. Šis, Maleto žvilgsnį atlaikęs, šykščiai nusišypsojo ir linktelėjo.

Jiedu vienas kitą suprato.

Kai Velsas grįžo su arbata, jie vis dar patenkinti šypsojosi.

– Tavo kabinetas. – Aprodydamas naujokui kriminalistui seržantui patalpas, Džo Bertonas, kresnas, ambicingas dvidešimt penkerių kriminalistas konsteblis, pasistengė užgniaužti apmaudą. Gilmoras nustėręs apsidairė. Ankštame kambarėlyje, kurį jis turėjo dalytis su tuo kaliause Frostu, tvyrojo tikras jovalas: visur kūpsojo šūsnys dokumentų ir bylų, palangė buvo apkrauta nešvariais puodukais, ant grindų mėtėsi nuorūkos ir iki šiukšlinės nenuskrieję popieriaus gniužulai. – Tavo stalas – šitas, – pridūrė Bertonas.

Gilmorui atiteko mažesnis iš dviejų stalų, bet lygiai taip pat apšnerkštas. Seržantas sukando dantis. Pamėginti bent kiek aptvarkyti šitą kiaulidę – matyt, tokia būsianti pirmoji jo užduotis. Sučirškė vidaus ryšio telefonas. Gilmoras ne iš karto jį, ant Frosto stalo apkrautą aplankais su bylomis, pastebėjo. Skambino operatyvininkai.

– Lavonas, – pranešė. – Panašu į savižudybę. Saksų kelias 132. Patrulis jau ten.

Gilmoras užsirašė. Galės užsukti pakeliui į namus. Bertonui jis liepė važiuoti kartu.

Išeidami jie sutiko Maletą ir Velsą. Skyriaus viršininkas paniurusiam nuovados seržantui kažką aiškino.

– Gilmorai, juk šiuo metu nedirbate, – priminė Maletas.

– Rastas lavonas, pone. Regis, savižudybė. Pamaniau, pasidomėsiu asmeniškai.

– Štai kur entuziazmas! – išsišiepęs pagyrė vyriausiasis inspektorius. – Vertinu, vertinu. Šiais laikais reta savybė. Dauguma tik ir taikosi kuo greičiau išsmukti namo.

Jis pervėrė Velsą iškalbingu žvilgsniu, kad seržantui nekiltų abejonių, kam šie žodžiai skirti. Pastarasis, nutaisęs akmeninį veidą, įkandin nueinančiam Gilmorui beveik be garso sušnypštė:

– Sumautas padlaižys!

Lietaus plaunama mėlynoji Frosto „Cortina" lėtai važiavo Saksų keliu, sublokuotais dviaukščiais apstatyta gatve viename naujųjų Dentono rajonų. Pastebėjęs patrulio automobilį, inspektorius sustojo prie jo. Užsitraukęs paskutinį dūmą, išlipo ir susigūžęs grįstu takeliu nuskubėjo į 132-ą namą.

Duris atidarė moteris rūškanu veidu. Viduje kažkas skaudžiai raudojo. Moteriškė klausiamai nužvelgė ant slenksčio stovintį tipą, kuris rausėsi po kišenes.

– Kriminalistas inspektorius Frostas, – galiausiai prisistatė jis ir atkišo apšiurusį darbo pažymėjimą.

Ji dvejodama dirstelėjo į kortelę ir pasakė:

– Aš tik kaimynė. Turbūt jums reikia tėvų?

Moteris galva parodė į virtuvę koridoriaus gale, iš kur ir sklido rauda.

– Vėliau, – pratarė inspektorius.

Šnekėtis su tėvais jis nėmaž nenorėjo, todėl iš karto užkopė į antrą aukštą. Prie mergaitės kambario durų stovėjo perbalęs policijos konsteblis Džonas Koljeris. Vos dvidešimties, dar visiškai nepatyręs, jis įprastai su seržantu Velsu dirbo nuovadoje ir dabar patruliavo tik dėl darbuotojų stygiaus. Prie negyvėlių buvo dar nepratęs.

Durys atsivėrė, pasigirdo pikto ginčo nuotrupa. Iš kambario išėjo kriminalistas konsteblis Bertonas. Išvydęs inspektorių, jis lengviau atsikvėpė ir rūpestingai uždarė duris.

– Na kas ten? – paklausė Frostas, nuo apsiausto purtydamas lietaus lašus.

– Savižudybė. Bet mūsų visažinis seržantas pasišovęs ieškoti serijinio žudiko.

– Juk naujokas, – atsakė inspektorius. – Entuziazmas veržiasi per kraštus. Greit praeis.

Kambarys rausvai dažytomis sienomis buvo nedidukas, kuklus, tvarkingas, su baltais, melaminu aptaisytais baldais. Gilmoras rūsčiai spigino į Moltbį, kuris paklode dengė lovoje gulintį kūną. Gydytojas buvo įraudęs, nuo jo aitriai trenkė alkoholiu. Frostui įėjus, kriminalistas seržantas susiraukė. Jis pageidavo kurio nors iš aukštesnio rango pareigūnų, ne šito stuobrio.

– Maniau, šiuo metu nedirbate, – sumurmėjo Gilmoras.

– Mane išvertė iš lovos. Na, kokios bėdos?

Seržantui nespėjus prasižioti, įsikišo gydytojas.

– Jokių, inspektoriau. Akivaizdi savižudybė. – Jis parodė į rudą buteliuką ant spintelės prie lovos. – Padaugino barbitūratų. Visus išgėrė.

Moltbis pažvelgė į Gilmorą, lyg laukdamas prieštaravimo.

– Seržante, kas nors negerai? – paklausė Frostas, kuriam buvo neaišku, kodėl anas paprastos savižudybės atveju reikalavo aukštesnio rango pareigūno.

– Nėra atsisveikinimo laiško, – atsakė Gilmoras.

– Neprivaloma, – suniurzgė gydytojas. – Niekas nedraudžia žudytis, nepaliekant laiško. – Jis buvo pavargęs, norėjo išlenkti dar burnelę. Ir nėmaž nenorėjo keblumų. – Akivaizdu – savižudybė, ir tiek.

Moltbis atsitraukė į šalį, kad inspektorius galėtų prieiti prie lavono.

– Malonu girdėti, kad viskas taip paprasta, – atkeldamas paklodę, pasakė Frostas. – Susidūręs su keblumais, aš sutrinku. – Staiga jo veidas persimainė. – Ne, ne, – sukuždėjo inspektorius. – Vaikas? Nesitikėjau.

– Penkiolikos, – įsiterpė Gilmoras. – Kai visas gyvenimas prieš akis.

Mergaitė gulėjo nepaklotoje lovoje. Vilkėjo baltus medvilninius naktinius su išsišiepusiu Peliuku Mikiu, ant jų – japonišką juodos ir aukso spalvų kimono. Basų kojų padai buvo nelabai švarūs, lyg prieš mirtį mergaitė būtų vaikščiojusi be batų, be kojinių. Ant kairiojo riešo lyg niekur nieko tiksėjo laikrodis su šuns Smalsučio atvaizdėliu. Tai atrodė absurdiška. Beveik nepadoru. Nei Peliukas Mikis, nei Smalsutis su mirtimi niekaip nederėjo.

Frostas pažvelgė mirusiajai į veidą, lyg tikėdamasis jame išvysti atsakymą. Mergaitės būta gražios,

išdrikę ant pagalvės rusvi jos plaukai žvilgėjo it ką tik iššukuoti. Inspektorius švelniai, tarytum bijodamas pažadinti, prilietė jos skruostą ir krūptelėjo – mirtis šį buvo jau sustingdžiusi.

– Kvailute tu, kvailute, – sušnibždėjo Frostas. – Kodėl taip pasielgei?

Jis nukreipė žvilgsnį į spintelę. Ant jos stovėjo ryškiai raudonas dviejų skambučių žadintuvas, nustatytas birbti be penkiolikos septynios, buvo padėti auskarai, „Bic" rašiklis, tuščias buteliukas ir – arčiausiai lovos prie pat krašto – stiklinė su šlakeliu vandens. Frostas pasilenkęs dirstelėjo į buteliuko etiketę. MIGDOMIEJI. IŠRAŠYTA p. DŽANETEI BIKNEL.

– Išrašyti motinai, – paaiškino Gilmoras. – Buvo likę apie penkiolika tablečių. Mergaitė pasiėmė jas iš vonios spintelės.

Inspektorius atsisėdo ant lovos krašto ir užsidegė cigaretę.

– Daktare, tikrai savižudybė? Jokių abejonių?

– Jeigu išskrodus skrandyje bus aptikta mirtina barbitūratų dozė – jokių. Džekai, būčiau dėkingas, jei čia neužtruktume. Norėčiau eiti namo. Diena pasitaikė pragariška.

– Gerai, – tarė Frostas. – Prieš kiek laiko mirė?

– Apatinė kūno dalis dar nesustingusi. Iš to ir iš temperatūros rodmenų sprendžiu, kad mergaitė mirė prieš devynias ar dešimt valandų.

Inspektorius pasižiūrėjo į laikrodį. Buvo kelios minutės po penkių.

– Vadinasi, šįryt, tarp septintos ir aštuntos.

– Pusę aštuonių buvo dar gyva, – įsikišo Gilmoras.

– Na tai tuojau po pusės aštuonių ir numirė, – atkirto gydytojas.

Jam smelkė galvą, o tas naujokas kriminalistas tik nervino.

– Ramiau, ramiau. Eikime žingsnis po žingsnio, – pasakė Frostas. – Pirmiausia – kuo mirusioji vardu?

Gilmoras atsivertė užrašinę.

– Siuzana Biknel, penkiolikos metų. Dentono valstybinė vidurinė mokykla, penkta klasė.

– Kas rado lavoną?

– Patėvis. Kenetas Dafis.

– Patėvis?

– Taip. Mergaitės tėvas prieš porą metų mirė. Motina kovą ištekėjo antrą kartą. – Patylėjęs Gilmoras reikšmingai pridūrė: – Jis – daug jaunesnis už žmoną.

– Mat kaip, – tarė Frostas. – Siužetą nesunku įsivaizduoti: paauglė ir gašlus, jaunas patėvis... Bet pirmiau atsikratykime daktaro. Nenoriu nešvankiomis šnekomis įvaryti jam šoko.

– Daugiau neturiu ką pasakyti, – atsiliepė Moltbis, įsidėjo termometrą į krepšį ir šį užsegė. – Ataskaitą raštu gausi rytoj. Beje, kaip sekasi gaudyti mūsų anonimą?

– Niekaip, – atsakė inspektorius. – Kai tik ištaikysiu laiko, važiuosiu į ligoninę aplankyti Vordlio.

Gydytojas išėjo iš kambario. Matyt, suklupęs ant laiptų, jis riebiai išsiplūdo.

– Jis – girtas! – pro dantis iškošė Gilmoras.

– Nusikamavęs, – paprieštaravo Frostas. – Persidirbęs. Bėdulis gyvenime nėra išsisukęs nuo

iškvietimo, ar diena būtų, ar naktis. Šit žmonės ir lipa jam ant sprando.

Inspektorius kažką pakuždėjo Bertonui į ausį. Kriminalistas konsteblis pasivijo Moltbį, sakydamas:

– Daktare, duokite raktelius. Parvešiu jus namo.

Gydytojas nesipriešino.

– Važiuok jiems iš paskos, nuveši Bertoną į nuovadą, – paliepė Frostas Koljeriui ir užsidegė naują cigaretę. – Na, drauguži, ką manai?

– Raštelis dingęs, – atsakė Gilmoras.

– Kodėl manai, kad jis išvis buvo?

Kriminalistas seržantas parodė į rašiklį ant spintelės.

– Štai šratinukas. O štai bloknotas.

Ant grindų prie lovos gulėjo „Basildon Bond" laiškinio popieriaus rinkinys.

– Vadinasi, kur ir kuo parašyti atsisveikinimo laiškutį mergaitė turėjo, – pasakė inspektorius. – Bet tai nebūtinai reiškia, kad ir parašė. Neprivalai užsukti nusimyžti vien todėl, kad matai tualetą.

– Pažvelkite į stiklinę su vandeniu. – Gilmoras neketino pasiduoti. – Ji stovi ant pat krašto. Matyt, mergaitė išgėrė tabletes jau gulėdama, jei stiklinę padėjo prie pat lovos. Jei būtų išgėrusi prieš atsiguldama, stiklinę būtų padėjusi kur nors tolėliau.

– Neabejoju, visa tai – labai svarbu, – pripažino Frostas, – bet aš pernelyg bukas, kad sumočiau, kur šuo pakastas.

Jis nuėjo prie lango ir, jį atidaręs, kiek pravėdino prirūkytą kambarį. Temstančioje gatvėje jau žiebėsi žibintai.

Kriminalistas seržantas patyliukais atsiduso. Kad inspektorius – ne kažin kokio proto, jis žinojo, bet kad teks taip smulkiai viską aiškinti, nesitikėjo.

– Noriu pasakyti, stiklinę perkėlė kas nors kitas. Noriu pasakyti, mergaitė paliko atsisveikinimo laišką ir prispaudė jį stikline. Mirusiąją radęs patėvis perskaitė laiškelį, o kadangi jame buvo paminėtas – sunaikino. Ant stiklo – dviejų žmonių pirštų atspaudai. Galiu lažintis – mergaitės ir įtėvio.

Frostas pašnairavo į stiklinę.

– Kas dar? – paklausė.

– Nuojauta man kužda, kad patėvis – įsivėlęs. Kažką jis slepia. Tiesiog žinau tai.

Inspektorius linktelėjo. Nuojautas jis išmanė puikiai. Dar kartą neskubriai nužvelgė kambarį. Kažkas čia iš tiesų ne taip. Frostas tai irgi jautė.

– Tiek to, sūnau, eime, šnektelsime su patėviu.

Išmetęs cigaretę, jis uždarė langą, paskutinį kartą pasižiūrėjo į sustingusį kūną lovoje ir uždengė jį paklode.

Jiedu sėdėjo erdvioje, jaukioje svetainėje. Sunkios, aksominės, rudos užuolaidos čia buvo užtrauktos. Kitame kambaryje vis netilo širdį veriantі rauda. Frostas paniuręs spoksojo į blausų 26 colių įstrižainės televizoriaus ekraną ir tuščiai troško, kad nemaloniausia procedūros dalis jau būtų pasibaigusi. Į kambarį įėjo patėvis Kenetas Dafis. Beveik keturiasdešimties tamsiaplaukis labiau panėšėjo į bernioką. Jo akys buvo užverktos, įraudusios, ant skruostų žvilgėjo ašaros. Rankove apsišluostęs veidą, vyriškis sunkiai susmuko į fotelį priešais kriminalistus ir pasakė:

– Mano žmona nepajėgs su jumis šnekėtis. Sugniuždyta sielvarto.

– Suprantu, pone, – atjaučiamai patikino Frostas. – Žinau, kad jau atsakėte į mano kolegos klausimus, bet, jei neprieštarautumėte, norėčiau su jumis pasikalbėti. Jei neklystu, dirbate Malardo krovinių gabenimo bendrovėje? Vairuojate furgoną?

– Taip.

– Ir kaip tik jūs radote Siuzaną?

– Taip. – Dafis atsakinėjo taip tyliai, kad pareigūnai, norėdami geriau girdėti, palinko į priekį. – Mergaitę radau aš.

– Kuri galėjo būti valanda?

– Valanda? Po pietų... Tuojau po keturių. Ji gulėjo lovoje. Prisiliečiau. Buvo atšalusi.

Sulig tais žodžiais vyriškiui užlūžo balsas. Frostas užsidegė cigaretę ir palaukė, kol jis apsiramins. Tada paprašė:

– Papasakokite, kas nutiko rytą.

– Siuzanos niekada nereikėdavo žadinti... pusryčius pasitiekdavo pati. Per trumpąsias atostogas ji dirbo naujajame Sensberio prekybos centre... dėliodavo prekes, kartais sėdėdavo kasoje. Aštuntą turėdavo būti darbe, tad iš namų išeidavo pusę aštuonių. Aš keldavausi, kai ji užtrenkdavo laukujes duris.

– Vadinasi, kol mergaitė neišeidavo, jūs net nelipdavote žemyn?

– Anksčiau nei pusę devynių darbo niekada nepradedu, tad man nėra prasmės keltis. Tik painiotumės vienas kitam.

– Suprantu, – atsakė Frostas, tuo pat metu galvodamas: ar negalėjo būti, kad Siuzana vengdavo likti vienudu su įtėviu?

– Šįryt girdėjau ją bildant laiptais žemyn aukštyn, o juk lauko durų taip ir neišgirdau trinktelint. Bet tik vėliau tai suvokiau. Išeidama Siuzana visada jas užtrenkdavo. Šį rytą ji ne išėjo į prekybos centrą, o grįžo į savo kambarį. Aš nulipau žemyn tuojau po pusės aštuonių, nusiprausiau, apsirengiau ir išvažiavau į darbą.

– Ir nepastebėjote nieko įtartino?

– Nieko. Nebuvo jokių ženklų, kad mergaitė liko namie.

– Prieš išeidamas, į jos kambarį neužsukote? – paklausė inspektorius, dairydamasis, kur nukračius pelenus.

– Ko?.. Siuzanai nesant, nosies į jos kambarį nekišdavome. Būtų to nepakentusi. Mat kaip išėjo. Ir aš, ir žmona lyg niekur nieko dirbome, o mergaitė tuo metu savo kambaryje merdėjo.

Sielvartas vėl sugniaužė Dafiui gerklę.

– Bet ketvirtą valandą popiet į jos kambarį vis dėlto užėjote. Kodėl?

– Darbą šiandien baigiau anksti, namo grįžau dar prieš keturias. Paskambinau į prekybos centrą, norėjau priminti Siuzanai, ką reikia nupirkti. Man pasakė, kad ji neatėjo į darbą. Tada prisiminiau, kad rytą negirdėjau lauko durų trinktelėjimo. Užlipau į viršų ir pravėriau mergaitės kambario duris. – Vyriškis krumpliais nusibraukė ašaras. – Atsiprašau. Labai atsiprašau. – Jis atsiprašinėjo dėl ašarų.

Frostas užjaučiamai sulinksėjo ir pagalvojo reikėsiant patikrinti, ar Dafis iš tiesų baigė darbą anksčiau nei įprasta.

– Kaip manote, dėl ko Siuzana galėjo nusižudyti? – paklausė inspektorius.

– Nebuvo nė menkiausios priežasties.

– Gal mergaitė turėjo kokių rūpesčių?

– Kelias pastarąsias dienas atrodė suirzusi. Manėme, gal kas negerai mokykloje... gal susibarė su kokia drauge, gal dar kas... Bet nieko rimto neįtarėme.

– Ar draugavo su kokiu vaikinu?

– Berniukai sekiojo ją būriais, bet nuolatinio draugo neturėjo.

– Jei nusižudė, vadinasi, priežastis buvo, – neatlyžo Frostas. – Pavyzdžiui, barniai šeimoje. Būna, kad mergaitės nesutaria su patėviais.

– Mes sutarėme puikiai. Namuose Siuzana buvo laiminga... mokslai sekėsi gerai... viskas jai klostėsi kuo puikiausiai.

– Jei viskas būtų klostęsi kuo puikiausiai, – atkirto inspektorius, – mergaitė būtų gyva. – Jis įsmeigė žvilgsnį Dafiui į akis, ir šis neištvėręs nukreipė jas į šalį. – Mes nerandame atsisveikinimo laiško, – pridūrė Frostas.

Patėvis, tramdydamas drebulį, taip stipriai sugniaužė fotelio atramas, kad net pabalo krumpliai.

– Ji neparašė jo, – sumurmėjo jis.

– O šit mano kolega įsitikinęs, kad parašė.

– Jei būtų parašiusi, būčiau laišką radęs.

– Žinoma, – mįslingai šypsodamasis pasakė Frostas. – Žinoma, būtumėte radęs. – Jis kelias

akimirkas stebėjo smilkstantį cigaretės galiuką, paskui, tarsi nei iš šio, nei iš to, paklausė: – Ar Siuzana buvo nėščia?

– Nėščia? Šiais laikais mergaitės dėl nėštumo nesižudo.

– Žudosi ar nesižudo, dažnai priklauso nuo to, kas vaisiaus tėvas, – rėžė Gilmoras.

Įtūžęs Dafis lėtai pakėlė galvą, jo skruostus išmušė raudonos dėmės. Jis, gniauždamas kumščius, pašoko ant kojų.

– Kokios čia, po velnių, šlykščios užuominos? Ką norite tuo pasakyti? – sušvokštė.

Frostas atsistojo tarp jųdviejų ir stumtelėjęs Dafį pasodino.

– Pone Dafi, nieko mes nenorime pasakyti. Jei per skrodimą išaiškės, kad Siuzana buvo nėščia, greičiausiai vėl su jumis kalbėsimės.

– Norėčiau pasišnekėti su Siuzanos motina, – pasakė Gilmoras.

– Ne! – Įtėvis vėl pašoko iš fotelio ir atsistojo tarpduryje.

– Tiek to, pone, tiek to, – ėmė raminti jį Frostas. – Tai nebūtina. Eime, seržante.

Kriminalistas seržantas piktai dėbtelėjo į inspektorių. Žinokis, mulki. Maletui reikia tave kompromituojančių faktų? Jis jų gaus. Šaltai linktelėjęs Dafiui, Gilmoras išėjo Frostui iš paskos. Nusikamavusi mergaitės motina virtuvėje jau tik kūkčiojo.

Susėdę į automobilį pareigūnai stebėjo privažiuojantį katafalką. Iš šio išlipę du darbuotojai juodais, aptrintais lietpalčiais iškėlė karstą.

– Na ką darysime? – nekantriai paklausė Gilmoras.

– Nieko, – atsakė Frostas ir, nelaukdamas, kol seržantas šoks protestuoti, pasakė: – Sūnau, nesitikėk, kad aš, vien remdamasis nuojauta, be įkalčių patikėsiu, kad tasai Dafis tratino penkiolikmetę įdukrą ir dar prieš jos valią.

– Kaip tik to ir tikiuosi, – pabrėždamas kiekvieną žodį, atšovė Gilmoras.

Inspektorius lėtai užtraukė dūmą ir pasakė:

– Jei tai tave paguos, žinok: pritariu tau iš visos širdies. Manau, patėvis užtaisė Siuzei vaiką, todėl ji ir nusižudė, tad jis ir sunaikino atsisveikinimo laišką. Bet mes nepajėgsime to įrodyti. Mergaitė niekam nesiskundė, o dabar jos jau nebėra. Ir nieko mes negalime padaryti.

Jis nuleido stiklą ir išmetė nuorūką į nutekamąjį griovelį.

– Norite įrodymų? – paklausė Gilmoras, griebdamas už durelių rankenos. – Gausite. Reikia tik pasikalbėti su motina. Juk turėjo ji ką nors pastebėti.

– Ne! – Frostas plėšte atplėšė seržanto ranką nuo durelių. – Motinai apie tai neprasitarsi nė žodžiu. Gal manai, kad vargšė moteris per mažai prisikentėjo? Dedame tašką, sūnau. Šitą bylą gali užmiršti.

– Vadinasi, tas niekšas lengvai išsisuka, – bukai spoksodamas į lietų, ištarė Gilmoras.

– Taip, tas niekšas lengvai išsisuka, – pakartojo inspektorius ir pasuko raktelį.

Vyrai juodais apsiaustais tuo metu jau kėlė karstą į katafalką. Mergaitės kambaryje antrame aukšte kažkas išjungė šviesą.

Liūtis vis labiau įsismarkavo.

PIRMADIENIS. VAKARINĖ PAMAINA

Vidaus ryšio telefonas kriuktelėjo ir šaižiai sučirškė. Velsas pakėlė ragelį ir beveik nesąmoningai ištarė:

– Ne, pone, inspektoriaus Frosto dar nėra... taip, pone, tą pat akimirką, kai tik pasirodys.

Padėjęs ragelį, nuovados seržantas, norėdamas kojose išjudinti kraują, sutrepsėjo. Priimamajame buvo šalta kaip ledainėje. Kad kas nors iki rytojaus pataisys sugedusią šildymo sistemą, tikėtis nevertėjo. Ak, kaip jis pavydėjo tiems laimės kūdikiams, kurie, susigriebę gripą, užuot klausęsi Maleto mekenimo, lepinosi šiltuose pataluose. Velsas pažvelgė į laikrodį ant sienos. Be dvidešimt dešimt. Praslinko vos dešimt sumautų minučių. Kita vertus, jam reikėjo budėti tik pusę pamainos. Antrą valandą Velsą turėjo pakeisti seržantas Džonis Džonsonas. Šalti buvo likę keturias valandas.

Siūbtelėjo dabitiško losjono kvapas, ir priešais Velsą išdygo naujokas, kriminalistas, ką tik, tegul jį skradžiai, paaukštintas seržantu, Gilmoras.

– Kur inspektorius Frostas?

– Net nenumanau, – patenkintas, kad niekuo negali padėti, atsakė Velsas.

Kriminalistas seržantas susiraukęs dirstelėjo į laikrodį. Frostas vėlavo jau dešimt minučių.

– Ar galėčiau tikėtis arbatos?

– Teks užsiplikyti pačiam. Valgykla uždaryta. Virėjos serga.

Gilmoras vėl susiraukė. Kriminalistai seržantai patys arbatos nesipliko. Jis nusprendė susirasti konsteblį Bertoną, tegul šis parūpina arbatos. Sukdamasis eiti, Gilmoras kaktomuša susidūrė su moterimi. Ji vilkėjo raudoną lietpaltį, ant galvos buvo užsimetusi gobtuvą.

– Atsiprašau, – pasitraukdamas į šalį, sumurmėjo seržantas.

– Klausau jūsų, – kreipėsi į moterį Velsas. Atpažinęs ją, prakalbo gerokai mandagiau: – Ponia Bartlet, kuo galėtume padėti?

– Man reikia pasikalbėti su inspektoriumi Alenu. Kuo skubiau. Turiu naujienų. Pola...

Gilmoras nustėro. Pola? Pola Bartlet? Na taip, mergaitė iš nuotraukos, dingusioji moksleivė.

– Ponia, ko gero, galite drąsiai kreiptis į mane. Aš – kriminalistas seržantas Gilmoras. Kol inspektoriaus Aleno nėra, esu atsakingas už šią bylą.

Nedidukė kokių keturiasdešimties moteris pažvelgė į jį pro storo stiklo akinius ir sumirksėjo. Šiaip blyškios odos, buvo įraudusi iš jaudulio.

– Gavau gerą žinią. Pola – gyva. Žinau, kur ji.

– Ponia Bartlet... – lyg norėdamas perspėti, pratarė Velsas, bet Gilmoras, suėmęs už rankos, nusivedė moteriškę prie vieno suoliukų.

– Ponia Bartlet, kurgi jūsų duktė?

– Dideliame name, pro jo langus matyti miškas.

Kriminalistas seržantas drebančia ranka užsirašė moters žodžius.

– Kaip sužinojote? – nepakildamas nuo savo stalo, paklausė Velsas.

Gilmoras susiraukė. Byla jo, ir jis nėmaž nenori, kad nuovados seržantas kištųsi.

– Iš pono Roulio. Jis – aiškiaregys, – Velsui atsakė ponia Bartlet.

– Aiškiaregys? – apmiręs perklausė Gilmoras.

Moteris energingai sulinksėjo.

– Paskambino mums. Pasakė apie Polą dalykų, kurių niekas negalėjo žinoti. Ponas Roulis staiga išvydęs mūsų mergaitę ankštame kambarėlyje... palėpėje. Ji ten įkalinta. Ponas Roulis apibūdino palėpę, namą, viską.

– Šit kaip, – tarstelėjo Gilmoras ir atsiprašęs nuėjo pas Velsą. Šio tylutėliai paklausė: – Ar turime informacijos apie aiškiaregį, pavarde Roulis?

– Ne, – atsakė nuovados seržantas. – Užtat puikiai pažįstame kvėšą, pavarde Roulis. Jis įsikalė į galvą esąs aiškiaregys. Kiekvieną prakeiktą savaitę tas pusprotis pamato dingusiąją penkiose dešimtyse skirtingų vietų.

– Šūdas! – sukeikė Gilmoras ir grįžo pas mergaitės motiną. – Manau, ypatingų vilčių jums verčiau nepuoselėti, – įspėjo ją.

Vis dėlto moteris netvėrė optimizmu.

– Pola – gyva, – užtikrintai pareiškė ji. – Turėsite ją surasti ir parvežti namo. Štai planas.

Ponia Bartlet įbruko Gilmorui sulankstytą popieriaus lapą. Atsivėrė durys, ir į priimamąjį energingai įžengė Frostas.

– Pila kaip iš kiauro naktipuodžio, – paskelbė jis ir, nusivyniodamas šaliką, pažėrė lietaus lašus

ant Velso stalo. – Po šimts tarakonų! – sušnypštė inspektorius, pastebėjęs ponią Bartlet, ir skubiai nusigręžė, dėdamasis žiūrįs į plakatą, įspėjantį apie snukio ir nagų ligos epidemiją. Frostas suvokė, kad, bijodamas pažvelgti moteriškei į akis, elgiasi kaip menkysta, bet neįstengė savęs pergalėti. Jautėsi tarsi gydytojas, vengiantis beviltiško vėžininko, trokštančio išgirsti padrąsinančią naujieną. Jis tiesiog žinojo, kad mergaitės nebėra gyvos.

– Ponia Bartlet, ar viskas gerai? – pasiteiravo Velsas.

– Taip, ačiū, – moteris šypsodamasi užsimaukšlino gobtuvą. – Šis džentelmenas parveš Polą namo. Jos kambarys jau sutvarkytas.

Ji pažvelgė į Gilmorą su tokiu begaliniu pasitikėjimu, kad seržantui neužteko dvasios paprieštarauti. Jis išleido moteriškę pro duris ir kelias akimirkas stebėjo ją, per lietų tursenančią skersai gatvę, skubančią namo laukti dukrelės.

– Vargšelė, – atsiduso Frostas. – Ateina du, tris kartus per savaitę.

– Galėjai ir įspėti, – piktai papriekaištavo Gilmoras Velsui.

– Neleidai man nė įsiterpti, – piktdžiugiškai atkirto nuovados seržantas ir kreipėsi į Frostą: – Tavęs pageidauja ponas Maletas.

– Šmikis tas ponas Maletas, – atsakė inspektorius.

– Aš irgi taip manau, bet jis vis tiek tavęs pageidauja.

Palyginti su arktinėmis sąlygomis kitose nuovados patalpose, Maleto kabinetas panėšėjo į šiltnamį. Trijų kilovatų šildytuvas čia veikė visu pajėgumu. Tačiau skyriaus viršininkui kaitra buvo nė motais – Frosto, vėluojančio jau beveik ketvirtį valandos, jis laukė, nutaisęs ledinę veido išraišką.

Galų gale į duris atsainiai pasibeldė. Žinoma, kriminalistas inspektorius Frostas, kas gi kitas. Jis netgi beldžiasi kaip pakliuvo. Maletas pasistūmėjo su kėde taip, kad ši stovėtų tiksliai per patį stalo vidurį, atsitiesė ir šaltai tarstelėjo:

– Įeikite!

Į kabinetą įsliūkino Frostas. Na ir apgailėtinas tipas. Sučiurintas kostiumas vos besilaikančiomis sagomis, vakarykščiai permerktas lietaus ir džiovintas ant radiatoriaus, atrodė lyg ištrauktas iš šuns gerklės. Neatmaizgomai užveržtas kaklaraiščio mazgas buvo riebaluotas, baltiniai – dėvimi kokią savaitę. Ir kodėl tas nelemtas gripas atkakliai taikosi į geriausius darbuotojus, o tokių šit nevykėlių nepaguldo?

Frostas klestelėjo ant kėdės.

– Sėskite, – sekundės dalele per vėlai pasiūlė Maletas.

Kietai sučiaupęs lūpas skyriaus viršininkas atrakino vidurinį stalčių ir išėmė grafystės vyriausiosios valdybos raštą.

Inspektorius, neramiai muistydamasis, spėliojo, kuri gi iš daugelio jo nuodėmių bus ištraukta į dienos šviesą. Lūkuriavo, iš anksto nutaisęs atgailos išraišką.

– Gyvenime nebuvau patyręs tokio pažeminimo, tokios gėdos, – prabilo Maletas.

Kol kas nieko nepaaiškėjo. Vyriausiasis inspektorius prakalbas dažnai pradėdavo kaip tik šitaip.

– Kad Dentono – *mano* – skyriaus pareigūnas būtų sugautas klastojant dokumentus!

Klastojant dokumentus? Frostas karštligiškai galvojo. Skyriaus viršininko parašą jis patyliukais suklastodavo kaskart, kai prireikdavo kokio nors leidimo, kurio žinodavo negausiąs. Bet paskutinį kartą darė tai seniai, prieš kelis mėnesius.

Maletas iš voko išėmė pluoštą popierių ir atskyrė paženklintuosius žyma VISIŠKAI SLAPTAI. Kitus paklojo priešais inspektorių.

Širdis Frostui nusirito į kulnus. Popierius jis atpažino išsyk. Tai buvo automobilio eksploatavimo sąskaitos. Prakeiktos sąskaitos, sugrįžusios, it lavonas iš kapo, jo apkaltinti.

– Ak šit kas. Viršininke, galiu paaiškinti, – prašneko Frostas, įnirtingai ieškodamas Maletą nuraminsiančio pasiteisinimo.

Bet skyriaus viršininkas nė neketino jo klausytis. Jis suglemžė į saują kvitus, Frosto per mėnesį tariamai gautus degalinėse.

– Klastotės! – užkriokė Maletas. – Dvylika skirtingų degalinių ir ta pati rašysena! Jūsų rašysena, inspektoriau!

Jis pamosavo kvitais Frostui prieš nosį ir šis sumojo, kad vyriausiojoje valdyboje kažkas bus padirbėjęs kaip Šerlokas Holmsas: jo parašai ant visų kvitų buvo apibrėžti raudonu rašalu.

– Po šimts velnių! – suniurzgė Frostas. – Še tau, kad nori! Mums čia katastrofiškai trūksta žmonių, turime plūktis dvigubas pamainas, o kažkoks

tinginys valdyboje gali sau leisti vartalioti sušiktus degalinių kvitus. Jumis dėtas, pone, aš skųsčiausi.

– Skųstumėtės?! – užriko Maletas. – Kaip aš galėčiau skųstis?! Vienas mano pareigūnų, inspektorius, klastoja automobilio eksploatavimo išlaidų...

– Aš nieko neklastojau, – paprieštaravo inspektorius. – Pamečiau kvitus, todėl teko apsirūpinti kopijomis.

– Kopijomis?! Tai ne kopijos, o klastotės... Ir, beje, nevykusios!

Maletas vis garsiau baubė, vis sodriau raudo ir vis trankė kumščiu į stalviršį, bet Frostas jo nebesiklausė. Jam rūpėjo tik viena – kokią bausmę gali sugalvoti skyriaus viršininkas. Inspektorius baiminosi, kad bus pakišęs Maletui išsvajotąją dingstį atleisti jį iš darbo. Staiga skyriaus viršininko žodžiai vis dėlto pasiekė Frosto ausis. Jis sukluso.

– Šiuo jūsų karjera policijoje turėjo ir baigtis, bet aš, tegul ir nenoromis, užtariau jus valdyboje... – pasakė Maletas.

Užtarei? Šimts velnių, ką tai galėtų reikšti? – pamanė inspektorius.

Skyriaus viršininkas sukišo kvitus atgal į voką ir padavė šį Frostui.

– Įforminkite išlaidas kvitų originalais ir incidentas bus užmirštas.

Frostas net pastėro. Atomazga buvo neįtikėtinai laiminga. Jis įsidėjo voką į vidinę kišenę ir atsistojo, nelaukdamas, kol Maletas atsikvošės.

– Bus padaryta, viršininke, galite manimi pasikliauti.

– Inspektoriau, tai paskutinis jūsų šansas. Jei dar kartą – bent kartą – susimausite, lėksite...

Tų žodžių Frostas nebeišgirdo, buvo jau išgaravęs.

Maletas sunkiai atsiduso. Paskui išskleidė ir dar kartą perskaitė konfidencialųjį valdybos raštą. Šiuo buvo primenama, jog skyriaus viršininkas savo parašu patvirtino, kad inspektoriaus Frosto automobilio eksploatavimo išlaidos įformintos nepriekaištingai. Nejaugi jie ten, valdyboje, tikisi, kad jis, Maletas, tikrina kiekvieną pasirašomą aktą? Kvaila būtų to reikalauti. Dar kvailiau – kad išsisukdamas pats, jis turėjo kartu išsukti ir Frostą. Tegul jį galas! Vyriausiasis inspektorius padėjo raštą į stalčių, šį užrakino ir, paskambinęs nuovados seržantui Velsui, pranešė, kad naktinės pamainos susirinkimas šaukiamas po dešimties minučių.

Maletui įžengus į pasitarimų kambarį, šurmulys išsyk nutilo, visi atsistojo. Vyriausiasis inspektorius susiraukė. Labai jau mažai žmonių buvo susirinkę. Jis greitomis suskaičiavo... aštuonis: šešis vyrus ir dvi konstebles. Frosto – nė ženklo. Maletas klausiamai pažvelgė į Velsą.

– Pone, tiek šiuo metu teturime žmonių, – ėmė teisintis šis. – Susirgo dar du, Brajantas ir Vilksas po peštynių aludėje – vis dar ligoninėje. Koljeris pavaduoja mane priimamajame.

– O Frostas?

– Kriminalistui inspektoriui Frostui apie posėdį pranešta.

Maletas kietai sučiaupė lūpas. Nieko naujo. Laukti Frosto, žinoma, ir neverta. Skyriaus viršininkas nužvelgė pareigūnus. Pirmoje eilėje stovėjo susirinkimo apdairiai nepražiopsojęs naujokas

Gilmoras. Šalia jo – paniurėlis kriminalistas konsteblis Bertonas, daug jėgos – mažai proto. Pravartu ypatingais atvejais turėti po ranka tokį vyruką, tačiau jo perspektyvos palypėti karjeros laiptais – niekinės.

Vyriausiasis inspektorius sudrebėjo ir gyvai pasitrynė rankas. Kambaryje buvo pasiutusiai šalta.

– Prašau visus sėsti. Ką gi, neabejoju, trūkstamą kiekybę su kaupu kompensuosime kokybe. – Maletas luktelėjo, kol nutils vangus juokas. – Pirmiausia turiu apgailestaudamas pranešti, kad inspektoriui Alenui atkrito liga ir dar kurį laiką darbe jo nesulauksime...

Atsivėrė durys ir į kambarį įžengė Frostas. Maletas suraukė antakius.

– Sušnerkšta valgykla uždaryta, – pranešė inspektorius ir suglumęs apsidairė. – Ką čia visi veikiate? Ak tiesa, susirinkimas! Atsiprašau, viršininke... visai iš galvos išgaravo...

Skyriaus viršininkas palūkėjo, kol Frostas įsitaisys paskutinėje eilėje, ir pasakė:

– Kaip tik paskelbiau prastą naujieną apie inspektorių Aleną.

– Prastą naujieną? – klaidingai supratęs, paklausė Frostas. – Po šimts velnių, nejaugi jau grįžta į darbą?

Pareigūnai skaniai nusikvatojo, o Maletas tik atlaidžiai šyptelėjo.

– Inspektoriaus kurį laiką nebus. Ketinau pasakyti, kad jums teks perimti jo bylas. Mūsų pajėgos šiuo metu labai kuklios, tad prašyčiau dirbti kuo našiau. Du žmonės ruošia Žmogžudysčių tyrimo kambarį. Polos Bartlet byla. Kokia ten padėtis?

– Šnipštas, – atsakė Frostas, brėždamas degtuką į bylų spintos sienelę. – Kokia gali būti padėtis, kai nėra lavono?

– Aišku. – Skyriaus viršininkas nusišypsojo ir pasižymėjo pirmąjį darbotvarkės punktą. – Tuomet, remdamasis jūsų išvada, inspektoriau, tyrimo kambarį kol kas uždarau. Tuodu pareigūnai galės imtis skubesnių darbų. – Maletas iš pradžių nušvito, lyg šiuo sprendimu būtų išgliaudęs visas problemas, bet tuojau pat, perėjęs prie kito punkto, paniuro. – Savaitgalį apiplėšta dar viena senutė, ar ne, inspektoriau?

– Taip, viršininke, – atsakė Frostas. – Vieniša. Tasai šmikis paspruko su aštuoniasdešimčia svarų nenaujomis penkinėmis.

– Inspektoriau, pataisykite mane, jei klystu, bet, regis, tai jau šešioliktas apiplėšimas per tris savaites, ir visos aukos – senukai?

Frostas gūžtelėjo pečiais.

– Neskaičiavau, bet skaičius – maždaug toks.

– O aš suskaičiavau teisingai, – atšovė Maletas. – Apiplėšta šešiolika senukų, iš daugumos pagrobtos visos santaupos. O ką darome mes?

– Ką, po velnių, galime padaryti? Įkalčių tas pašlemėkas nepalieka, veikia nematomis. Neturime už ko užsikabinti.

– Kas grobiama? – įsikišo Gilmoras. – Jeigu juvelyriniai dirbiniai, gal reikėtų patikrinti vogto turto supirkėjus?

– Puikus pasiūlymas! – pagyrė Maletas.

– Aišku, kad turiu juos galvoje, – atkirto Frostas. – Aš, senas kluika, ir tat susiprotėjau. Jei tik kas nors pamėgins ką nors iš grobio parduoti, man

bus pranešta tučtuojau. Bet tas šūdžius juvelyrikos beveik neima. Jam patinka grynieji – nenauji banknotai. Dauguma senukų nepasitiki bankais. Laiko namuose šūsnis kupiūrų. Slepia pinigus spintoje arba tualetinio staliuko stalčiuje, po prezervatyvais ir odinėmis kelnaitėmis, ir įsivaizduoja, kad niekas ten neras. Bet vagis tokiose vietose pirmiausia ir ieško.

– Sakote, jis nepalieka įkalčių, – tarė skyriaus viršininkas. – Bet, kaip žinau, žmonės tuose rajonuose matė mėlyną furgoną. Šit už ko galite užsikabinti. Kažin ar Dentone mėlynų furgonų yra daug.

– Apiplėšimų buvo šešiolika, – priminė Frostas. – Tik dviem atvejais apklausiami kaimynai sakė matę naktį prie jų namų stovintį furgoną. Vienam atrodė, kad mašina buvusi nedidelė, mėlyna, kitam – didesnė, tamsios spalvos, gal ir mėlyna.

– Tai jau pėdsakas, – neatlyžo Maletas. – Patikrinkite visus mėlynus furgonus.

– Ar žinote, kiek mėlynų furgonų užregistruota vien pačiame Dentone? – mosuodamas nediduke užrašine, paklausė Frostas.

Skyriaus viršininkas nekantriai numojo ranka. Jam tai nerūpėjo. Inspektorius lengviau atsikvėpė, mat atsakymo jis ir pats nežinojo, nors buvo pasiruošęs prireikus išlaužti iš piršto kokį nors astronominį skaičių.

– Inspektoriau, tai visiškai nesvarbu, – pasakė Maletas. – Turime kompiuterį. Jis akimoju pateiks mums visą reikiamą informaciją.

– Bet jos nepatikrins, neapeis sumautų kaimynų ir jų neapklaus, – atšovė Frostas. – Tai galime

padaryti tik mes, vargšai policininkai. Nors veikiausiai sugaišime ištisas savaites ar mėnesius ir nieko nepešime.

– Inspektoriau, negatyvaus požiūrio laikytis lengviausia. – Maletas rūgščiai nusišypsojo. – Jūs tik atmetate mano pasiūlymus. O spauda dėl šių apiplėšimų atakuoja mane, ne ką kitą. Todėl noriu, kad nusikaltėlis būtų suimtas nedelsiant. Visą dėmesį skirkite šioms byloms. Nors pareigūnų trūksta, galite pasitelkti tiek žmonių, kiek tik reikės. – Pastebėjęs, kad seržantas Velsas kelia ranką, vyriausiasis inspektorius susiraukė. – Ką pasakysite, seržante?

– Pone, atsiprašau. Labai gerai, kad inspektorius Frostas gali pasitelkti žmonių kiek panorėjęs, bet man reikia organizuoti naktinės pamainos darbą, o dirbti nėra kam. Atrodo, tarp nusikaltėlių ta prakeikta gripo epidemija dar neišplito.

– Ačiū, seržante, mūsų problemas gerai žinau. Čia galime pereiti prie kito darbotvarkės punkto. Kadangi pajėgų stinga, į kai kuriuos smulkius nusikaltimus mums teks žiūrėti atlaidžiau, nesiimsime tirti net ir, – Maletas globėjiškai nusišypsojo Gilmorui, – įtartinų savižudybių. Iš kelio dėl takelio nesuksime. Todėl – jokių areštų už tokius menkniekius kaip girtuokliavimas, chuliganizmas, priekabiavimas, automobilių statymas uždraustose vietose, valkatavimas. Tam neturime nei laiko, nei išteklių. – Sulig šiais žodžiais vyriausiasis inspektorius nusišypsojo Velsui. – Taigi, seržante, jūsų našta šiek tiek palengvės.

– Palengvės, pone, – neryžtingai pritarė Velsas.

– Puiku, – pasakė Maletas ir, užvertęs aplanką,

jau ketino eiti, bet prisiminė dar šį tą. – Ee... Inspektoriau Frostai, šįryt pas mane apsilankė Visų šventųjų parapijos vikaras ir municipaliteto narys ponas Vernonas. Jie labai susirūpinę dėl nežmoniško vandalizmo kapinėse protrūkio. Savaitgalį būta dar vieno išpuolio. Kas girdėti iš patrulių?

– Kokių patrulių? – paklausė Frostas.

– Raštu prašiau jūsų į kovą su vandalais pasiųsti patrulių.

– Negavau jokio rašto, – skubiai pasiteisino inspektorius. Matyt, tas popiergalis kartu su kitais paikais Maleto siuntinėjamais rašteliais buvo palaidotas po senų bylų šūsnimis.

– Ir priminiau apie tai žodžiu.

– Ak taip, tiesa, minėjote, – pripažino Frostas, prisiminęs Maletą iš tiesų kažką veblenus apie kapines, – bet kaip ką tik teisingai, viršininke, sakėte, negalime gaišti laiko niekams.

Skyriaus viršininkas apmaudžiai papurtė galvą. Ar tas nelaimėlis Frostas turi bent kiek sveiko proto?

– Inspektoriau, municipaliteto nario rūpestis – ne niekai. Prašau nedelsiant spręsti šią problemą. Kaip suprantu, įprastai vandalai siautėja tarp dešimtos ir vidurnakčio.

– Neturiu ką pasiųsti, – atsakė Frostas.

– Tokiu atveju, inspektoriau, pabudėkite pats. Laikai dabar nelengvi, tad dirbti turime vieningai ir iš peties.

Maletas pažvelgė į laikrodį ir nusižiovavo. Jautėsi per dieną nusiplūkęs, be to, pasitarimų kambaryje buvo pasiutusiai šalta. O namuose skyriaus viršininko laukė šiltas patalas.

Kad ir kiek Frostas siaustėsi, lietaus lašai vis tiek varvėjo po lietpalčio apykakle.

– Kiek jau laiko čia kiurksome? – irzliai paklausė jis.

Gilmoras atsmaukė rankovę ir dirstelėjo į laikrodį.

– Penkias minutes.

Gūždamasis žvarbioje, kiaurai smelkiančioje dulksnoje, inspektorius apsivyniojo šaliku veidą, kad bent vėjas taip skaudžiai nekandžiotų randuoto skruosto. Kai jis pamėgino pakrutinti permirkusiose kojinėse sustirusius pirštus, batuose sušliurkšėjo vanduo.

– Tik gaištame laiką, – suniurnėjo, brėždamas degtuką į permainingų orų pamažėle ardomą antkapį.

Tvykstelėjusi ugnelė apšvietė prisamanojusias raides:

DŽORDŽAS ARTURAS DŽENKINSAS
GIMĘS IR MIRĘS
1865 VASARIO 6
LEISKITE MAŽUTĖLIAMS ATEITI PAS MANE

– Vargšelis, pensijos taip niekada ir negavo, – liūdnai pakomentavo Frostas ir atkišo degtuką užpūsti vėjui.

Dangų klojo juodi, drėgmės pripampę debesys, dykos kapinės atrodė taip, kaip joms ir derėjo atrodyti šaltą, lietingą vakarą – niūriai. Buvo pusė vienuolikos. Pareigūnai kiūtojo senajame, Viktorijos laikus menančiame kvartale, tarp aptrupėjusių angelų, barstančių granitines ašaras ant kadų kadai mirusių vaikų kapų, aukštoje žolėje, apaugusioje yrančius sielvarto palaužtų tėvų antkapius ir įsmukusius kapus. Tolėliau Frostas įžiūrėjo naująjį kvartalą – glaudžiomis gretomis išsirikiavusius plikus balto marmuro antkapius, po kuriais, nugrimzdę į neramų miegą, dūlėjo ne taip seniai mirusieji. Vienas tų šalto akmens luitų ženklino Frosto žmonos kapą. Inspektorius po laidotuvių taip ir nebuvo jo aplankęs.

Kriminalistas seržantas nepaliaujamo Frosto bambėjimo nesiklausė. Jis, įtempęs regą, mėgino pro lietaus maršką įžiūrėti krūmus prie senovinės kriptos. Ar vėjas purtė gebenes, ar jos iš tiesų sujudėjo užkliudytos žmogaus?

Inspektorius gana abejingai pažvelgė ten link, kur rodė Gilmoras, ir numojo ranka.

– Vėjas papūtė, ir tiek. Šūdas ir niekas. – Sėdėdamas ant vaikelio Dženkinso antkapio, Frostas godžiai traukė dūmą. – O dabar kiek jau laiko čia smaksome?

– Aštuonias minutes, – atsakė kriminalistas seržantas.

Inspektorius sumaigė nuorūką į akmenį ir atsistojo.

– Gana. Budėjimas baigtas.

– Bet ponas Maletas sakė...

– Velniop Maletą! – atšovė Frostas, kiūtindamas prie automobilio. – Jeigu kam nors patinka per tokią myžalynę niokoti kapines, labai prašom.

Gilmoras įsižiūrėjo virš antkapių. Vėjas vėl sujudino gebenę. Seržantas nebeabejojo, kad ten kažkas slepiasi. Bet kaip tik tuo metu mėnulį uždengė debesis, o kai nuslinko, krūme nieko nebebuvo.

Aludė buvo sausakimša, triukšminga, tiršti tabako dūmai graužė akis. Kurtinamai griaudėjo disko stiliaus muzika, kad susikalbėtum, reikėjo šaukti. Būrelis paauglių mergaičių, nusitvėrusios stiklus su degtinės ir citrinų sulčių kokteiliu, spigiai kvatodamos klausėsi nešvankių anekdotų. Į muzikinės programos vedėją, kuris mažytėje scenoje, nutviekstas mirgančių šviesų, kone apsižiojęs mikrofoną, skelbė dainų pavadinimus, niekas nekreipė dėmesio. Lyg varžydamasis su pulsuojančiu disko ritmu, girtas airis aludės kampe aukštu tenoro balsu traukė „Bernelį Denį". Jo apsiašarojusi klausėsi storulė juodais drabužiais.

Gilmoras nervinosi. Jau patį pirmą budėjimo vakarą jam teko ne savo valia nepaklusti Maleto įsakymui. Kriminalistas seržantas nusprendė greitomis išgersiąs, o tada grįšiąs į kapines ir, jei reikės, budėsiąs vienas.

Frostas penkine pamojo barmenui, pageidavimą šis perskaitė iš lūpų. Laukdamas inspektorius įgudusia akimi dairėsi po minią. Merginos su kokteiliais, prieš vėl sužvigdamos, tylomis klausėsi kito riebaus sąmojo. Airis, taip ir neužbaigęs dainos, murksojo veidu įsikniaubęs į stalą, o apkūnioji dama jau be ašarų naršė jo piniginę.

Pastebėjęs užsidarant lauko duris, Frostas išsyk prisiminė spūstyje sušmėžavusį veidą ir jam dingtelėjo, kad tas žmogus suskubo išeiti, pabūgęs jųdviejų su Gilmoru. Tik atsiminti, kas jis toks, inspektorius neįstengė. Ir bala jo nematė! – numojo ranka. Juk juodu užėjo čionai išgerti, o ne gaudyti smulkių vagišių.

Barmenas pastatė prieš juos du alaus ir, paėmęs iš Frosto monetas, atsitraukė prie kaip tik sukiauksėjusio telefono. Pakėlęs ragelį, pasiklausė ir visai aludei sušuko:

– Ar čia yra ponas Frostas?!

Inspektorius ir Gilmoras neramiai susižvalgė. Kas gali žinoti, kad jie aludėje? Po šimts velnių, nejaugi akiniuotis Haris pasiuntė savo skundikus jų šnipinėti? Frostas neryžtingai paėmė ragelį ir prispaudė prie ausies, antrąją, kad triukšmas netrukdytų, užsikimšo pirštu. Skambinantysis kalbėjo neaiškiai ir iš pradžių inspektorius nieko nesuprato.

– Kalbėkite garsiau! – riktelėjo ir tada aiškių aiškiausiai išgirdo žodį „lavonas“. – Pakartokite!..

– Jubiliejaus blokas septyniasdešimt šeši. Miegamajame antrame aukšte senutės lavonas. Tikriausiai vyras ją nužudė.

– Iš kur žinojote, kad aš čia? Kas kalba?

Ragelyje supypsėjo. Padėjęs jį, Frostas nusikeikė ir pastūmė aparatą į šalį. Jeigu tai pokštas, jis visiškai nejuokingas. Bet tas balsas... Inspektoriui jis buvo pažįstamas. To paties žmogaus, kuris, jiedviem įėjus, smuko iš aludės. Tik kuo įnirtingiau Frostas stengėsi prisiminti pavardę, tuo giliau į atminties užkaborius ji slydo.

– Kas nors negerai? – nerimastingai pasidomėjo Gilmoras. Jis jau žinojo: kur Frostas, ten ir bėdos. Kriminalistas seržantas ketino Maletui, jeigu šis ir skambino, aiškiai pasakyti, kad inspektoriui pakluso nenoromis.

Frostas subraukė grąžą į saują.

– Lenk savo alų, sūnau. Ko gero, parodysiu tau dar vieną lavoną.

Pasišnekėjęs su vikaru, vyriškis, trumpindamas kelią, dviračiu važiavo per kapines. Nelemtas lietus merkė kiaurai apsiaustą, ir žmogus, jau ir šiaip sloguojąs, drąsinosi viltimi, kad neprikibs visus guldantis gripas. Jis susikūprinęs mynė pedalus tarp eilėmis išsirikiavusių antkapių. Kapai vyriškio negąsdino net ir tokį vėlyvą metą, vis dėlto jam magėjo kuo greičiau atsidurti gatvėje.

Kapinėmis nuvilnijęs garsas buvo toks netikėtas, kad vyriškis vos nepaleido dviračio ragų. Gedulingai gaudė varpas. Dviratininkas dairydamasis mėgino susigaudyti, kurioje gi pusėje skambina. Ak štai! Gausmas sklido iš Dobsono rūsio! Prieš šimtą penkiasdešimt metų Viljamas Dobsonas, bijodamas būti palaidotas gyvas, liepė pakabinti varpą, kad, prabudęs karste, galėtų prisišaukti pagalbą, ir štai dabar kažkas, įsilaužęs į rūsį, tampė virvę.

Pro lietaus maršką vyriškis įžiūrėjo blausiai švytruojančią švieselę. Jis riktelėjo ir kažkas, išpuolęs iš rūsio, nėrė į tamsą.

Apgręžęs dviratį, žmogus iš visos sveikatos numynė atgal į vikariatą, o iš ten paskambino į policiją.

Eduardo laikais statytas Jubiliejaus blokas baigėsi aklagatviu ir netrukus, miestui įžengus į naują plėtros etapą, turėjo būti nugriautas. 76-asis namas, kuriame vis dar tvieskė šviesos, buvo paskutinis, toliau stūksojo aukšta plytų tvora, juosianti elektros pastotę. Didelėje baloje aplink užsikimšusį nuotaką krūpčiojo naktinės lempelės atspindys. Lietus buvo aprimęs.

Gilmoras pastukseno į duris ir laukdamas ėmė nekantriai barbenti pirštais į prienamio sieną. Niekas jų neįsileido. Kriminalistas seržantas pabeldė garsiau.

Atsivėrė 74-ojo namo durys, galvą iškišo vienmarškinis vyras.

– Ei, draugužiai, belskitės nesibeldę, senis kurčias kaip komoda.

– Tiesą pasakius, mums reikia šeimininkės, – atsiliepė Frostas. – Gal žinote, ar ji namie?

– Kur kitur ji gali būti... Nesikelia iš patalo, niekur neišeina.

– Girdėjau, ji numirė, – pasakė inspektorius.

– Numirė? Ėė, bičiuliai, matyt, būsite supainioję adresą. Senis, nors ir kurčias, triukšmo kelia nemažai. O sienos čia – plonos kaip popierius. Nuolat turiu klausytis jų šnekų ir kivirčų. Ir ne tik, kartais, po galais, girdžiu, kaip jis spjaudo į kriauklę.

– Kažin ar teisingai užsirašiau jų pavardę.

– Meskelai – Čarlis ir Merė. Jis – Čarlis, ji – Merė.

– Aa, vadinasi, *jis* – Čarlis!

Frostas apsimetė iš naujo užsirašąs pavardę. Kai tik vyriškis uždarė duris, jis parklupo ant kelių ir pažvelgė pro plyšį korespondencijai įmesti.

Nykiame tamsiai rudais tapetais išklijuotame koridoriuje tvyrojo prieblanda.

– Kaip ji gali būti mirusi, jei kaimynas girdėjo juos šnekantis, – pasakė Gilmoras. – Čia veikiau kokia nors apgaulė.

– Gal tu ir teisus, drauguži, – suniurnėjo Frostas, vis dar spigindamas pro plyšį. Staiga jis suraukė nosį. Jau žinojo, kad jokios apgaulės čia nėra. Atpažino irimo tvaiką. Mirtį inspektorius užuosdavo iš tolo.

Kriminalistas seržantas, irgi pauostęs, papurtė galvą.

– Drėgmė, troškuma, ir tiek.

– Oi ne, sūnau, ne tik. – Inspektorius dar kartą pabeldė, durys net sudrebėjo. Buvo girdėti kažkokie garsai, bet niekas nepriėjo. – Pamėginkime iš kiemo pusės.

Per žemą tvorelę lipdami į murkšliną kelių kvadratinių pėdų kiemą su šiukšline ir lauko tualetu, kurio persikreipusios durys kabojo ant vieno vyrio, jie išsipurvino kelnes. Apsigimęs optimistas Frostas patampė užpakalines namo duris, bet šios buvo užrakintos. Kad ir kiek inspektorius krapštė kišeniniu peiliuku, pirmo aukšto lango pakelti nepavyko. Užuolaidos viduje buvo užtrauktos, šviesa išjungta.

– Gal jau gana, – sumurmėjo Gilmoras, žengdamas tvorelės link. Juk jie mėgino įsibrauti į svetimus namus, vien patikėję anoniminiu skambučiu.

Frostas seržanto nesiklausė. Dėmesį buvo sutelkęs į langą antrame aukšte. Inspektorius gerai neįžiūrėjo, bet jam atrodė, kad lango rėmas šiek tiek kilstelėtas.

– Drauguži, pasaugok, – paprašė Gilmoro. – Jei kas, šūktelėsi.

Užsiropštęs ant lyg tyčia tam pastatytos šiukšlinės, jis perlipo ant tualeto stogo, o nuo šio – ant palangės. Langas iš tiesų buvo šiek tiek pakeltas. Akimirką inspektorius sudvejojo, bet labai jau palankios buvo aplinkybės: šiukšlinė paslaugiai pristatyta prie sienos, langas svetingai pravertas. Grįžti iš pusiaukelės Frostas nenorėjo. Todėl kilstelėjo rėmą ir įsliuogė vidun.

Kambaryje tvyrojo aklina tamsa. Leisgyvis žibintuvėlis vos mirkčiojo, bet ir tokios menkos šviesos užteko pasišviesti takui per labirintą – inspektorius pirštų galais nutykino tarp bet kaip sukrauto, atrodė, tuojau užgriūsiančio šlamšto: čia riogsojo minamoji Zingerio siuvimo mašina, kartoninės dėžės, prigrūstos nereikalingų niekniekių, kuriuos buvo gaila išmesti, dviračio rėmas, senoviškas, ketvirtojo dešimtmečio pabaigos, tačiau akivaizdžiai nenaudotas vaikiškas vežimėlis, kurį išvydęs Frostas susyk prisiminė kūdikio kapą kapinėse.

Nusigavęs iki durų, jis kuo atsargiausiai nulenkė rankeną. Durys, gailiai girgždėdamos, atsidarė.

Laiptai iš aikštelės leidosi į prieškambarį. Po durimis dešinėje buvo matyti šviesos rėželis. Inspektorius žengė prie jų. Apačioje kažkas šlumšėjo ir per garsiai, kaip būdinga kurtiesiems, kalbėjo. Sudzingsėjo indai. Matyt, senukas ruošėsi gerti arbatą.

Vos atidarius duris, tvoskė nemalonus kvapas. Ir tada Frostas ją išvydo. Senutė gulėjo lovoje, atsirėmusi į pagalves. Nejudėjo. Judėti ir negalėjo.

Buvo tik susiraukšlėjęs, mumija virtęs kevalas. Negyvas jau daugelį mėnesių.

Kad tave plynios! Gavai ko norėjai! Inspektorius įsikando cigaretę, bet jos neužsidegęs prisivertė nueiti prie lovos ir kilstelėti nupilkusią antklodę, kuri atsiplėšė nuo kūno su raižiu garsu. Patalynė buvo aptaškyta, bet ne krauju. Jokių smurto pėdsakų nebuvo matyti. Tik senutės burna kažkuo apkibusi. Pūvančiais maisto likučiais ir dar kažkokiais lipniais rudumais. Ant išklibusio staliuko prie lovos stovėjo puodukas su ataušusia, drumzlina arbata, buvo padėta lėkštė su sustingusiu maistu. Kad tave devynios plynios! Frostas jau žinojo, kas čia dedasi, ir troško kuo greičiau grįžti į automobilį bei atsidurti kuo toliau. Lietaus merkiamos kapinės, ir tos dabar atrodė jaukesnės už šitą sumautą kambarį.

Nespėjęs nė prie durų prieiti, inspektorius išgirdo žingsnius. Kalbėdamas su savimi, laiptais kopė senukas.

Frostas apsidairė, karštligiškai ieškodamas pro kur pasprukus. Nebent pro langą už storų užuolaidų. Jas atitraukiant sukilo mirties tvaiko prisisunkusios dulkės. Inspektorius pamėgino atkabinti skląstį. Šis buvo užrūdijęs.

Už durų sutarškėjo indai, senukas pasibeldė ir šūktelėjo:

– Brangiooji, vakarieeenėė!

Frostas prisispaudė prie sienos šalia durų, tikėdamasis, kad atidarytos jos jį užstos. Šeimininkas, aukštas, bet pakumpęs, įėjo į kambarį. Drebančiomis rankomis laikė padėklą su sriubos dubenėliu,

duona, sviestu. Išvydęs atšalusį valgį ant staliuko, senis pasisuko į lovoje gulinčią mumiją:

– Nesuvalgei! Aš verdu, stengiuosi, o tu nevalgai! – užriko piktai, bet tuojau pat švelniau pridūrė: – Juk žinai, kas gydytojo prisakyta. Tau reikia valgyti, kad nenusilptum. – Anksčiau atneštąjį padėklą nustūmęs į šalį, jis paėmė šaukštą. – Brangioji, na bent šlakelį. Čia tiek kalorijų.

Senukas prikišo šaukštą prie pražiotos burnos ir nosine nušluostė ant sudžiūvusio smakro pasiliejusį skystimą. Tas žmogus buvo kurčias, tad, žinoma, negirdėjo laiptais žemyn bildančio Frosto.

Gilmoras automobilyje nepatikliai išklausė inspektoriaus pasakojimą ir pasibjaurėjęs susiraukė.

– Taip ir nešioja jai valgyti? Šlykštu!

– Bėdžius neįstengia susitaikyti su žmonos mirtimi, – godžiai traukdamas dūmą, atsakė Frostas.

Kriminalistas seržantas jau siekė siųstuvėlio, ketindamas pranešti nuovadai, bet inspektorius jį sulaikė.

– Mesk iš galvos, sūnau. Mums čia nėra ko kištis.

Gilmoras apstulbo.

– Ką, taip ir važiuosime sau, lyg niekur nieko?

– Mes išvis neturėjome čia atsidurti, – priminė Frostas. – Juk mus pasiuntė stebėti kapinių.

– Bet ji – nebegyva. O senis tikriausiai pasiima jos pensiją.

– Šūdas ir niekas, – sumurmėjo inspektorius. – Kaip nors ištversiu.

Vėl įsijungė radijas, pirmiau bergždžiai plyšojęs tuščiame automobilyje.

– Operatyviojo valdymo centras kreipiasi į inspektorių Frostą. Na atsiliepkite gi pagaliau...

Inspektorius paėmė aparatėlį.

– Frostas.

– Džekai, po šimts velnių! – rėkte išrėkė Bilas Velsas. – Kur tu?!

Frostas nužvelgė Jubiliejaus gatvę.

– Kapinėse, kaip liepta, kurgi daugiau! – atsakė, dėdamasis nustebintas tokio keisto klausimo.

– Ne, inspektoriau, jūs anaiptol ne kapinėse. Jei būtumėte ten, matytumėte sumautus mūsų automobilius. Visi ten sulėkę.

– Taip, tikrai... matau tolumoje kažkokį sambrūzdį, – pasakė Frostas, tuo pat metu ženklais ragindamas Gilmorą visu greičiu lėkti į kapines. – O kas nutiko?

– Vandalai įsilaužė į rūsį.

– Patikrinsiu ir susisieksiu su tavimi.

Tai taręs inspektorius skubiai išjungė radiją ir mostelėjo seržantui, girdi, į raudoną šviesą sankryžoje gali nekreipti dėmesio.

Prie kapinių stovėjo vienui vienas policijos automobilis, mėlyni jo švyturėlio atspindžiai kraupokai blykčiojo ant drėgnų marmurinių antkapių. Gilmoras sustabdė mašiną prie pat anos.

– Antai! – rodydamas pirštu, pratarė Frostas.

Į dešinę nuo pagrindinio tako stūksojo jųdviejų jau anksčiau pastebėtas Viktorijos laikų rūsys, nedidelis, atgrasus, gebenių apkėstas, į katilinę panašus statinys, apjuostas aukšta ketine tvorele, pasišiaušusia smaigčiais. Vartelius saugojo du kalavijais ginkluoti marmuriniai angelai, ten pat uniformuotas

pareigūnas, konsteblis Kenas Džordanas šnekėjosi su kepurėtu senyvu vyriškiu, kuris prilaikė dviratį. Pastebėjęs kriminalistus, Džordanas žengė jų pasitikti.

– Kas tas varvanosis senolis? – paklausė Frostas.

– Džordžas Terneris, bažnyčios seniūnas. Jis mums ir paskambino. – Konsteblis trumpai persakė, ką išgirdęs iš seniūno, ir pridūrė: – Greitosiomis pasidairiau. Nieko.

– Ką gi, susitvarkysi ir be mūsų, – pasakė inspektorius, kuriam magėjo grįžti į sausą automobilį. Jis pamojo Gilmorui. – Eime, sūnau.

Bet kriminalistas seržantas įnirtingai klabino sunkius, geležinius vartelius. Šie buvo užrakinti.

– Kaipgi pateko į vidų? – nusistebėjo Gilmoras.

– Anoje pusėje keli strypai išklibę, – paaiškino Džordanas.

– Parodyk, – paliepė seržantas.

Jie apėjo rūsį. Ties vandens siurbliu, iš kurio čiaupo lašėjo vanduo, tvorelėje žiojėjo spraga, pakankama pralįsti žmogui. Visi – Frostas nenoromis, paskutinis, – sulindo pro skylę ir nužingsniavo prie įėjimo į rūsį. Ant ąžuolinių trijų colių storumo durų buvo paskubomis išpurkšta kaukolė ir sukryžiuoti kaulai. Purpuriniai dažai dar džiūvo. Velkė su griozdiška pakabinamąja spyna buvo tiesiog nuplėšta nuo staktos, durys atlapotos.

– Išlupčiau tokius vandalus rykštėmis! – pratrūko šaukti Terneris. – Cypdami maldautų pasigailėjimo!

– Ne kažin kiek tos žalos, – pasakė Frostas, kišenėse ieškodamas cigarečių.

– Kur buvo turėję čia budėti policininkai, šit ką norėčiau žinoti, – niekaip nerimo seniūnas. – Reikėtų deramai juos nubausti.

Inspektorius pritariamai sulinksėjo.

– Reikėtų juos nuplakti, kad cypdami maldautų pasigailėjimo, o paskui iškastruoti neužmarinus.

– O į vidų užeiti neketinate? – paklausė Terneris. – Tikriausiai vandalai pasiautėjo ir ten.

– Tikriausiai, – nenoriai pritarė Frostas.

Džordanas pašvietė ir pareigūnai Terneriui iš paskos nulipo porą laiptelių ant akmeninių grindų. Žibintuvėlio spindulys pašmaižiojo po tamsą. Patalpa buvo ankšta, ant stovų palei sienas dar nuo Viktorijos laikų dunksojo šeši puošnūs juodi karstai. Palubėje kabančio varpo virvė tebesiūravo.

– Aš – pirmą kartą laidojimo rūsyje, – prisipažino Gilmoras. – Maniau, bus erdvesnis.

– Kam ta erdvė, – atsiliepė Frostas. – Juk šitie tikriausiai neišlipa iš karstų pasivaikščioti. – Staiga jis suraukė nosį. – Kokia čia smarvė?

– Nieko neužuodžiu, – pasakė Terneris. – Tiesa, aš sloguoju.

Lyg norėdamas įrodyti nemeluojąs, jis triukšmingai išsišnypštė į didžiulę nosinę.

– Trenkia kaip geležinis pisuaras vasaros karštymetyje, – pakomentavo inspektorius. – Kada padėjote čia pastarąjį numirėlį?

– Kriptoje nebelaidojama nuo 1899-ųjų, – atsakė bažnyčios seniūnas.

– Dvokia iš čia, – šviesdamas į grindis, pasakė Džordanas.

– Štai! – šūktelėjo Frostas ir, paėmęs konstebliui už rankos, nukreipė žibintuvėlio spindulį į tolimąjį rūsio kampą. Ten pūpsojo didelis juodo plastiko ryšulys, kryžmai apklijuotas ruda dviejų colių pločio lipniąja juosta ir dar perrištas špagatu.

– Nieko panašaus čia neturėtų būti, – pusbalsiu pratarė Terneris.

Jiems tempiant ryšulį į rūsio vidurį, iš paskos nusidriekė dvokiančio skysčio dryžis. Frostas pasilenkė ir atsargiai bakstelėjo paką pirštu. Plėvelė buvo šalta, po ja kažkas žliugsėjo, dar aitriau patvoskė puviniu. Inspektorius peiliuku perrėžė plastiką. Užsmirdo taip bjauriai, kad visi keturi puolė pro duris įkvėpti gaivaus lietingos nakties oro.

Šiaip ne taip prisivertę grįžo į rūsį. Frostas, sulaikęs kvapą, dar šiek tiek prapjovė plėvelę ir atplėšė geroką jos skiautę. Skylėje bolavo išpurtęs, yrantis veidas.

Džordanas sugokčiojo. Jis vos nulaikė žibintuvėlį – taip smarkiai drebėjo ranka. Inspektorius paėmė jį ir įbruko Gilmorui.

– Džordanai, jei ketini vemti – marš į lauką, – pasakė. – Čia gana smarvės ir be tavęs. – Konsteblis, pasinaudojęs proga, movė pro duris, o inspektorius kreipėsi į Gilmorą: – Seržante, ar viskas gerai?

Pastarasis, vargais negalais tramdydamas skrandį, tik linktelėjo. Buvo pasiryžęs savitvarda neatsilikti nuo inspektoriaus.

Džordanas grįžo, šluostydamasis burną, perbalęs, išpiltas prakaito.

– Tikiuosi, kieno nors kapo neišniekinai? – rūsčiai suburbėjo jam Frostas. Konsteblis neatsakė.

Vėmė jis, tokiais niekais nesirūpindamas. Gilmorą inspektorius pasiuntė į automobilį. – Lėk ir susisiek su nuovada. Pasakyk seržantui Velsui, kad kapinėse radome lavoną. Kai jis apsimyš iš juoko ir atsakys: „Aišku, juk kapinės sausakimšos lavonų" – perduok nuo manęs linkėjimus ir liepk atsiųsti daktarą, ekspertus, nusikaltimo vietos tyrėją ir pakuotę oro gaiviklių.

Iš pradžių burbęs ir kosėjęs kilnojamasis generatorius galiausiai smagiai užpupsėjo, ir laidojimo kriptą pirmą kartą nuo Viktorijos laikų užliejo šviesa. Ant laiptelių ir grindų paklotos lentos, kam nors einant jomis, vis sutrinksėdavo. Frostas stovėjo lauke, atokiau nuo specialistų, kurie matavo, fotografavo, ėmė mėginius ir pirštų atspaudus. Lavonas, vis dar suvystytas į plėvelę, laukė atvykstant policijos mediko.

Kažkas suklupęs ant tako garsiai išsiplūdo. Frostas išsišiepė patenkintas, kad budi Moltbis, o ne tas išpuikęs prasisiekėlis Slomonas.

– Daktarėli, sveikas atvykęs į kaulinę.

Moltbis sumosavo lagaminėliu ir susverdėjo.

– Ką man parodysi šįsyk?

– Lavoną maiše, – atsakė inspektorius. – Gražiausi jo metai jau praeityje.

– Kaip ir visų mūsų, – tarė Moltbis, Frostui iš paskos lįsdamas į rūsį. – Kaip dėl mano anonimo?

– Leistum bent kvapą atgauti, – papriekaištavo Frostas. – Nuo pat labo ryto žengiu per lavonus.

Moltbis atsiklaupė ir palinko prie kūno.

– Ką gi, negyvas, – paskelbė ištarmę.

– Tikiuosi, – suniurzgė inspektorius. – Jeigu aš taip dvokčiau, gyventi visai nebenorėčiau.

Gilmoras paniekinamai prunkštelėjo. Regis, tasai Frostas neskoningomis replikomis tiesiog mėgaujasi.

– Beje, Džekai, – atsainiai pasakė Moltbis, pro skylę plastike švelniai baksnodamas lavono audinius, – dėl tos mergaitės, na savižudės...

– Kas atsitiko? – įsikišo Gilmoras.

Kreipdamasis pabrėžtinai į Frostą, medikas pridūrė:

– Anas mano išvadas gali suplėšyti. Rašau naujas.

– Kuo blogos buvo ankstesniosios? – pasidomėjo inspektorius.

– Buvau kai ką pražiopsojęs. Gerai, kad lavoninės daktaras perspėjo. Nurengdamas ją, šį tą pastebėjo. – Moltbis atsistojo ir, išsiėmęs iš lagaminėlio rankšluostuką, nusišluostė rankas. – Šitas miręs mažiausiai prieš aštuonias savaites, gal ir dar seniau.

– Ką pastebėjo ligoninės daktaras? – pasmalsavo Gilmoras. Jis nė neabejojo, kad ta savižudybė – įtartina.

Moltbis atsigręžė į kriminalistą seržantą.

– Ant mergaitės sėdmenų – žymės. Kokios savaitės senumo randai, blunkantys, bet dar įžiūrimi. Ji gana žiauriai mušta rimbu arba lazda. Be to, kairė ranka – su adatos dūrių žymėmis.

Gilmoras kilstelėjo antakius.

– Ir jūs sugebėjote tokių dalykų nepastebėti? – Seržantas pasivedėjo inspektorių į šalį. – Tikiuosi, neleisite jam taip lengvai išsisukti sausam?

– Sūnau, kai tu būsi susimovęs tiek kartų kiek aš, ir pats nedvejodamas pagelbėsi dėl klaidų kenčiantiems kolegoms, – atsakė Frostas.

Moltbis uždarė lagaminėlį.

– Kol neišvyniosite šito bėdulio, nieko daugiau apie jį pasakyti negalėsiu.

– Geriau būtų sulaukti patologo, – pasiūlė teismo ekspertas, kuris stoviniavo šalia, klausydamasis pokalbio. – Juk žinote, kaip jis nervinasi, jei kas nors kiša nagus prie lavono.

– Velniop patologą. – Frostas numojo ranka. – Kol jis atvažiuos, turėsime valandų valandas čia kiurksoti. Na, daktarėli, pjauk.

– Leiskite man, – įsiterpė ekspertas ir taip perpjovė špagatą, kad išliktų mazgai.

– Mazgus reikia išsaugoti. Žudikas gali būti iš jaunųjų skautų, – Moltbiui paaiškino inspektorius.

– Dar nežinome, ar čia tikrai žmogžudystės auka, – pedantiškai priminė ekspertas, atsargiai rėždamas plastiką.

– Būtų pasiutusiai sunku nusižudyti, o paskui susipakuoti, – prunkštelėjęs atšovė Frostas.

Teismo ekspertizės specialistas atsitiesė ir žingtelėjo į šalį.

– Daktare, jūsų eilė.

Kai Moltbis vargais negalais atplėšė prie drėgnų, pūvančių kūno audinių prikibusią juodą plėvelę, ekspertas ir Gilmoras nuskubėjo prie durų įkvėpti gryno oro.

– Kad tave skradžiai! – šūktelėjo Frostas. – Moteris!

Kriminalistas seržantas prisivertė dirstelėti į lavoną. Išpurtęs kūnas buvo visiškai nuogas, susirie-

tęs it gemalas, kojos per kelius prilenktos prie krūtinės ir perrištos virvele, giliai įsirėžusia į burkstančią mėsą. Suteršti pasikeitusios spalvos plaukai atrodė tamsūs, beveik juodi.

– Ji – su batais! – nusistebėjo Frostas. Nei pėdkelnių, nei kojinių – tik standžiai suvarstyti rudi žemakulniai batai ant basų ištinusių kojų. – Reikės nuotraukų.

Pasitraukęs į šalį Moltbis luktelėjo, kol apkūnus nusikaltimo vietos tyrėjas Tedas Robertsas nufotografuos lavoną, ir pradėjo kruopščiai šį tyrinėti. Atsargiai žuvusiąją pražiodė, paskui įdėmiai apžiūrėjo kaklą.

– Lavonas labai prastos būklės, bet įtarčiau, kad pasmaugta rankomis, – pasakė medikas ir paprašė nukirpti virvutę, kad galėtų apžiūrėti apatinę kūno dalį. Vos vos praskėtęs aukos kojas, priblokštas sušuko: – O Dieve!

Įjuodusios, apanglijusios papilvė ir genitalijų sritis buvo virtusios viena didžiule žaizda, šlapiavo. Frostas priklaupė šalia gydytojo ir net aiktelėjo.

– Gilmorai, pažvelk. Kažkoks niekšas ją apdegino.

Kriminalistas seržantas tik probėgšmais dirstelėjo ir, tramdydamas vėmimą, atsitraukė, kad netrukdytų fotoaparatu spragsinčiam, blykste žaibuojančiam Robertsui.

– Litavimo lempa svilinta, ne kitaip, – sumurmėjo Moltbis, prikišęs nosį prie pat nudegintos kūno dalies.

– Kad tave plynios! – sukeikė inspektorius. – Dar gyvą degino ar bent po mirties?

Medikas papurtė galvą.

– Nežinau. Tikiuosi, po.

Kai Moltbis atsitiesė, Frostui dingtelėjo, kad jis žemesnis, nei pirmiau atrodė.

– Daktare, kiek jai metų?

– Jaunutė, – atsakė medikas, vėl tyrinėdamas žuvusiosios burnos ertmę. – Penkiolika, gal šešiolika...

– Penkiolika! – pakartojo Frostas. – O mirusi prieš aštuonias savaites? – Jam mažne sustojo širdis. – Ant dešiniojo peties turėtų būti apgamas. Prašyčiau pažiūrėti.

Moltbis nubraukė lavono petį dengiančią sruogą ir linktelėjo.

– Šūdas! – išrėkė inspektorius. – Šūdų šūdas!

Šis sudarkytas, yrantis kūnas buvo mergaitės laikraščių išnešiotojos. Jie rado Polą Bartlet.

– Nemačiau, kaip jis atrodo. Nėrė ir nunėrė į tamsą, – Frostui teisinosi bažnyčios seniūnas.

– Na aukštas ar žemas, storulis ar liesas?.. Bent ką nors turite prisiminti. Tai be galo svarbu. Juk tas tipas ką tik paliko čia mergaitės lavoną.

– Sušmėžavo tamsus pavidalas, tiek jį ir temačiau. – Vis dėlto Terneris sudvejojo. – Ko gero, galėjo būti ne vienas.

– Ne vienas?! – sušuko inspektorius. – Rūgštele, tad kurių velnių nepasakėte to anksčiau?!

– Kai važiavau pro šalį, man pasirodė, kad girdžiu vyriškus balsus.

– Kodėl nepasakėte anksčiau? – Gilmoras pakartojo Frosto klausimą.

– Nemaniau, kad svarbu. Maniau, vandalai, apie nelemtą žmogžudystę nė nepagalvojau. Kas buvo kalbama, negirdėjau ir nieko daugiau nemačiau.

– Tai bent sušiktas pagalbininkas, – suvaitojo Frostas. – Jam panosėje numeta lavoną, o jis nieko nemato! Dabar turėsime ieškoti nežinia kaip atrodančių nežinia kiek nusikaltėlių.

– Tik jau neverskite man apkiautėlių policininkų kaltės, – sušnypštė Terneris, gniauždamas dviračio ragus. – Jei pareigūnai būtų dirbę kaip pridera, būtų tuos piktadarius sučiupę. Vandalų čia tykoti turėjo du policininkai... O kur, po šimts velnių, jie buvo? Spėju, kur nors plempė alų.

Frostui net kulnai atšalo. Tokio posūkio jis nesitikėjo.

– Kad mane kur plynios, sūnau, – sumurmėjo Gilmorui. – Ką tik ant lėkštutės įteikiau Maletui savo galvą.

Patologas su padėjėja atvyko po kokių keturiasdešimties minučių, kai ekspertas ir Moltbis jau buvo išvažiavę, o lavoninės darbuotojai nekantriai mindžikavo prie rūsio, nesulaukdami, kada galės su palaikais nešdintis iš lietaus merkiamų kapinių. Jau ir šiaip gerokai suirzęs, mat Frostas jo nesulaukęs lietė lavoną, patologas visai įniršo, sužinojęs, kad žuvusiąją kruopščiai apžiūrėjo Moltbis, dėl kurio kaltės nesename teismo procese medicininiai įkalčiai buvo pripažinti neveiksniais.

– Jeigu jau esu kviečiamas į nusikaltimo vietą, vadinasi, niekam, girdite? – niekam, apie nežinia kaip iškilusį praktikuojantį gydytoją net nekalbu, –

nevalia liesti nė plaukelio ant lavono galvos. Tas atgrubnagis veikiausiai bus sumaitojęs lemtingai svarbius įkalčius, – putojo patologas.

– Daktare, jūs visiškai teisus, – pasakė Frostas. Bet jo intonacija bylojo ką kita – „man nusispjauti į tavo purkštavimus".

– Ir nevadinkite manęs daktaru, – atkirto anas, maukšlindamasis ilgas, beveik permatomas guminės pirštines.

Inspektorius išėjo į lauką parūkyti. Subliurbsėjo konsteblio Džordano siųstuvėlis. Operatyviojo valdymo centras ieškojo Frosto.

– Kaip sekasi? – pasiteiravo seržantas Velsas.

– Ką tik prisistatė patologas su savo blondine. Jie jau kriptoje, jis šiuo metu maunasi gumytes, tad aš diskretiškai palikau juos vienudu.

Velsas santūriai sukikeno ir pasakė:

– Inspektoriau, šalia manęs stovi ponas Maletas. Jis nori su jumis pasikalbėti.

Frostas su nerimu laukė Maleto prabylant. Jis pats su skyriaus viršininku kalbėtis nėmaž nenorėjo. Maletas kunkuliavo pykčiu ir vos tvardėsi nešaukęs:

– Jūs nepaisėte mano įsakymų, įsakymų, kuriems turėjote teikti pirmenybę. Per jūsų nekompetenciją mes apsijuokėme, viešai apsijuokėme...

Inspektorius prisuko garsą. Kaip išsikapstyti šįkart, jis net nenumanė. Iš rūsio išniro Gilmoras.

– Patologas apžiūrėjo kūną. Pirminė išvada: lavonas čia paliktas ne šį vakarą. Kriptoje jis išbuvo mažiausiai šešias, septynias savaites.

Šešias, septynias savaites? Frostas susimąstęs suraukė antakius. Vadinasi, nužudžius mergaitė

beveik iš karto paslėpta čia. Terneris iš tikrųjų matė vandalus. Su nužudytąja jie niekaip nesusiję. Inspektorius jau išsišiepęs atsuko siųstuvėlio garsą – Maletas vis dar plyšojo.

– ...jeigu būtumėte vykdęs sumautą užduotį, būtumėte užklupęs žudiką, šiam numetant sumautą lavoną...

– Viršininke, palūkėkite, – pertraukė jį Frostas. – Kaip aš galėjau šį vakarą užklupti žudiką, numetant sumautą lavoną, jei šis trūnijo sušiktame rūsyje aštuonias savaites?

Frosto replika buvo tokia nokautuojanti, kad Maletas, akimoju užmiršęs nepaisomus įsakymus, puolė atsiprašinėti.

– Inspektoriau, atleiskite, jei pasikarščiavau... juk žinote, kokia įtampa darbe...

– Viršininke, nieko tokio, – kilniai atleido Frostas.

– Suprantama, šeimą reikia informuoti.

– Jau po pusės pirmos, – atsakė inspektorius. – Manau, geriau atidėti iki ryto.

Vis dėlto Maleto perkalbėti nepavyko.

– Spauda šią bylą jau pasigavo. Bus negerai, jei šeima sužinos iš žiniasklaidos.

Frostas sunkiai atsiduso. Šį kartą Maletas buvo teisus.

– Žinoma, pone, – pasakė inspektorius. – Jau važiuojame.

Bartletų namo langai tamsavo, bet blausi lempelė prienamyje teikė vilties.

Jiedu jau žingsniavo prie durų vedančiu taku, o Frostas vis dar vylėsi, kad mergaitės tėvai išvykę,

geriausia būtų – pas draugus, gyvenančius kito policijos skyriaus teritorijoje, juk tada kam nors kitam tektų malonumas pranešti naujieną. Antrame aukšte įsižiebė šviesa, ir inspektoriaus viltys kaipmat išblėso. Neramiai miegančius Bartletus veikiausiai pažadino trinktelėjusios automobilio durelės.

Duris atidarė motina. Ant naktinių buvo užsimetusi chalatą. Tarsi ignoruodama Frostą, ji pažvelgė į Gilmorą, jau anksčiau matytą jaunuolį, ir paklausė:

– Dėl Polos, ar ne?

Gilmoras paniuręs linktelėjo.

– Radote? Žinojau, kad surasite. Taip ir sakiau. Ačiū Dievui! – Moteris iš džiaugsmo net apsiašarojo.

Kad tave plynios! Tai bent absurdiška padėtis, pamanė Frostas. Tam prakeiktam aiškiaregiui reikėtų su šaknimi išrauti pimpalą.

Už moters stovįs liūdnas sutuoktinis inspektoriaus veide perskaitė žinią, kurią jo žmona ignoravo. Jis žingtelėjo į priekį ir ją apkabino. Moteris pažvelgė į vyrą suglumusi, nesuprasdama, kodėl jis nesidžiaugia... paskui vėl atsigręžė į Frostą. Ir suvokė.

– Ar galėtume užeiti? – paklausė inspektorius.

Jie stovėjo Polos kambaryje, kuriame nuo tos dienos, kai ji dingo, niekas nebuvo pasikeitę. Lova paklota, tvarkingai sulankstyta mėlyna pižama – ant pagalvės, žadintuvas kaip visada pasirengęs prižadinti mergaitę be penkiolikos septynios, kad nepavėluotų išvežioti laikraščių. Pirmame aukšte raudojo ponia Bartlet, jos sielvartas buvo toks pat

bedugnis kaip ir penkiolikmetės savižudės motinos. Tas verksmas Frostui priminė, kad dar reikės užsukti į lavoninę apžiūrėti Siuzanos Biknel randų. Vidinėje kišenėje kažkas pūpsojo, inspektorius neįstengė prisiminti, kas ten galėtų būti. Kažkokie popieriai. Ak, tiesa, degalinių kvitai. Buvo juos visai užmiršęs. Kaip, po šimts velnių, jam rasti laiko susirinkti vyriausiosios valdybos reikalaujamus kvitų originalus? Frostas sugrūdo popierius atgal į kišenę ir išsyk vėl juos užmiršo.

– Ką mes čia veikiame? – paklausė Gilmoras.

– Nežinau, – nusikamavusio žmogaus balsu atsakė inspektorius. – Norėjau pagalvoti, kur nesigirdėtų to prakeikto verksmo.

Jis apsidairė. Kambarys buvo niekuo neypatingas, kaip ir žuvusioji. Jokių plakatų nei popmuzikos įrašų. Ant spintelės prie lovos – įrėminta tėvų nuotrauka. Ant nedidelės lentynėlės – kelios vaikiškos knygos, mokykliniai pratybų sąsiuviniai, „Mažoji Collinso enciklopedija“ ir „Oxfordo žodynėlis“. Spintelėje Frostas aptiko juosvai žalią, nailoninį „Adidas“ kelionkrepšį. Išėmęs pažvelgė, kas viduje. Sportinė apranga, šiltas treningas, pora vadovėlių. Inspektorius padėjo krepšį atgal į spintelę. Prie šios stovėjo šiukšlinė. Į ją buvo įmestas suglamžytas „Milky Way“ popierėlis ir nedidelė kartotinė lūpų dažų pakuotė.

– Tu teisus, sūnau, – pasakė Frostas. – Čia tik gaištame sumautą laiką.

Jiedu nulipo laiptais.

Rauda vis netilo.

Pareigūnai išėjo nelydimi.

Seržantas Velsas niūriai dėbtelėjo į šaltos, drumzlinos arbatos likučius puodelyje, įsimetė į burną dvi aspirino tabletes ir nusipurtęs jas užgėrė. Jam skėlė galvą. Velsą graužė pavydas. Kiti – laimės kūdikiai – susigriebę gripą, vartėsi šiltuose pataluose ir ėmė algą, nors visus darbus dabar, lyg paskutinis mulkis, dirbo jis. Nuovados seržantas budėjo nuo pusės dešimtos, niekas jam nepadėjo, šildymas vos dvėsavo, valgykla nedirbo, o Maletas kas penkias minutes reikalavo arbatos arba kavos.

– Seržante, prašyčiau dviejų arbatos ir pyragaičio.

Velsas kilstelėjo du pirštus, sveikindamasis su Džeku Frostu, kuris griūte įgriuvo į nuovadą kartu su tuo losjone išsimaudžiusiu pliuškiu Gilmoru. Inspektorius išsiėmė cigaretes.

– Bilai, juk čia nežmoniškai šalta. Laidojimo rūsyje, ir ten buvo šilčiau.

– Šiluma pridera tik svarbiems žmonėms. Štai Maleto kabinetas – kaip Sen Tropezo paplūdimiai. Beje, skyriaus viršininkas tavęs teiravosi.

– Vis jam manęs negana, – nueidamas atsakė Frostas.

– Gilmorai! – į kabinetą skubančiam kriminalistui seržantui šūktelėjo Velsas – Prieš porą valandų skambino tavo žmona! Klausė, kada grįši!

– Ačiū! Jei dar paskambins...

– Jei dar paskambins, – pertraukė Gilmorą nuovados seržantas, – pats su ja ir kalbėk. Aš po penkiolikos minučių baigiu pamainą.

Tarnauti tam kokčiam prasisiekėliui, dar ką tik buvusiam konstebliu, Velsas neketino.

Maleto kabinetas nė iš tolo nepanėšėjo į ledainę. Čia jaukiai purpė trijų kilovatų šildytuvas ir Frostui teko pasistengti, kad šilumoje neužsnūstų. Skyriaus viršininkui jis atsiskaitė trumpai, bet išsamiai, nenutylėdamas jokių detalių.

– Nudeginta litavimo lempa? – Maletas pasibaisėjo. – Siaubinga... Tikiuosi, tėvams to nepasakojote?

– Žinoma, nepasakojau. Nuo spaudos irgi norėčiau nuslėpti – ir tą faktą, ir tai, kad auka buvo su batais.

Laikraščiams smulkiai aprašius nusikaltimą, nuovadą įprastai užplūsdavo visokie silpnapročiai su tariamais prisipažinimais.

– Patologas įsitikinęs, kad lavonas kriptoje padėtas ne šįvakar? – paklausė Maletas, kuriam buvo apmaudu, kad Frostui pavyko išsisukti.

– Vargšė mergaitė numesta ten prieš savaičių savaites... užtat ir dvokia taip, kad net čia beveik užuodžiu.

Vyriausiasis inspektorius susiraukė ir su kėde šiek tiek atsitraukė. Frostas yrantį lavoną buvo apsakęs taip vaizdingai, kad ir Maletui atrodė, jog užuodžia tvaiką. Nors galėjo būti, kad tame rūsyje prasmirdo ir šiaip suskretęs inspektoriaus lietpaltis. Frostas įsikando už ausies laikytą nuorūką.

Degtuką jis užžiebė į nagą. Maletas sunkiai atsiduso. Jis neabejojo, kad ši byla susilauks ypatingo spaudos ir televizijos dėmesio. Rodyti šį apsileidėlį nepraustaburnį žiniasklaidai pernelyg rizikinga. Žmonės pamanys, kad jis – tipiškas Dentono policijos pareigūnas. Skyriaus viršininkas atsikrenkštė ir tarė:

– Inspektoriau, aš nusprendžiau šioje byloje visiškai perimti vykdomąsias funkcijas.

Degtukas stabtelėjo per colį nuo cigaretės galo.

– Vykdomąsias funkcijas? – pasitikslino Frostas.

– Taip. Jūs būsite atsakingas už kasdienius darbus, bet vadovausiu aš. Aišku?

Visą darbą nudirbsiu aš ir, jeigu susimausiu, liksiu kaltas, jeigu ne – visus nuopelnus prisiskirsi sau, pamanė inspektorius.

– Taip, suprantu, – ištarė balsu.

– Policijos viršininkui prižadėjau tyrimą užbaigti greitai. Taigi byla – pirmenybinė. Ko jums reikėtų, kad neapviltume policijos viršininko?

– Didžiulės sėkmės ir daugiau darbuotojų.

– Daugiau skirti negaliu. Darbų grafikas pakriktų galutinai. Tiesiog visiems reikės sekti mano pavyzdžiu – dirbti uoliai ir neskaičiuoti valandų. – Maletas nusižiovavo ir pažvelgė į laikrodį. Metas traukti namo ir – į lovą. – Tegul kiekvienas kimba į darbą, kaip pridera. Mes visi – vienas didelis kolektyvas.

Skyriaus viršininkas veidmainiškai išsišiepė Frostui ir atsistojęs užsivilko paltą. Sukiauksėjo telefonas. Maletas atsiliepė ir tuojau pat perdavė ragelį inspektoriui. Skambino patologas. Rytą laukė

daugybė darbų, tad mergaitę laikraščių išnešiotoją jis ketino skrosti nedelsdamas ir išvadas pateikti po valandos.

– Atvažiuoju, – gniauždamas žiovulį, pratarė Frostas.

– Gerai, – jau eidamas prie durų pratarė skyriaus viršininkas. – Kad rytą būčiau darbingas, man reikia kelias valandas nusnūsti. Atsiskaitysite man devintą, tada ir veiksmų planą aptarsime.

Jis išjungė šildytuvą, šviesą ir, išleidęs Frostą, užrakino duris. Eidamas pro priimamąjį, Maletas pastebėjo, kaip Velsas rūškanas spokso į laikrodį. Tas nevykėlis daugiau nieko ir neveikia, tik laukia darbo pabaigos, rytą reikės su juo apie tai pasikalbėti, pagalvojo viršininkas. Seržantas palinkėjo labos nakties, Maletas į tai tik linktelėjo.

Apgailėtinas tipas, jam pavymui patyliukais tėškė Velsas. Buvo be minutės trys. Netrukus jį turėjo pakeisti rytinę pamainą dirbsiantis seržantas Džonis Džonsonas. Įprastai šis pasirodydavo iki pamainos pradžios likus geroms penkioms minutėms, bet Velsas dar nesinervino. Jis rankiojo ir dėjo į stalčių rašiklius, kitus darbo reikmenis – stalviršį pakaitiniui derėjo palikti tuščią. Baugščiai, neryžtingai subirbė telefonas.

– Dentono policija, seržantas Velsas.

– Sveikas, Bilai. Trukdo Dorina.

Atšalusi arbata taip ir suteliūskavo nuovados seržanto skrandyje. Ko, po šimts, paryčiais prireikė Dorinai, Džonio Džonsono žmonai?

– Bilai, skambinu dėl Džonio. Mums teko kviestis gydytoją.

Prakeiktas hipochondrikas! Vos susopus galvai, paisto apie smegenų auglį.

– O Dieve! Tikiuosi, nieko rimto?

– Gydytojas sako, gripas.

Sykį nusičiaudėjo, ir jau gripas... Ko iš tokio vėplos norėti?

– Dorina, ak kaip judu užjaučiu.

– ...tad į darbą šiąnakt Džonis nevažiuos. Deja.

– Žinoma, žinoma. Nieku gyvu negalima. Pasakyk Džoniui, kad nesikeltų iš lovos, kol galutinai nepasveiks.

Velsas nutrenkė ragelį ant aparato.

– Gudrus niekšas!

Palikęs priimamąjį be priežiūros, nuovados seržantas nuskubėjo į Frosto kabinetą pabėdoti.

Kai Velsas įžengė pro duris, Gilmoras kalbėjo telefonu. Jis pats paskambino Lizai, tikėdamasis, kad neatsilieps, bet ji dar nemiegojo – nenuleisdama akių nuo laikrodžio, skundėsi vienatvėje praleidusi didžiąją dalį dienos ir pusę sušiktos nakties. Trečia ryto, o Frenkas nė pavalgyti negrįžęs. Jis pasakė jau ruošęsis važiuoti ir Liza prižadėjo greitosiomis ko nors pataisysianti. Valgyti tokiu metu Gilmoras buvo nepratęs, bet tiesiog nebenorėjo ginčytis. Jam velkantis paltą, grįžo Frostas, ir Velsas išsyk suskato aimanuoti.

– Džekai, nebegaliu. Mane turėjo pakeisti. Jau ir šiaip atpyliau sumautą dvigubą pamainą. Aš ir pats nekaip jaučiuosi, bet vis tiek iš paskutiniųjų dirbau. Gal manai, kad susilaukiau padėkos?

– Siųsk visus velniop, – išsišiepęs pasiūlė Frostas, kuris klausėsi nuovados seržanto ne itin ati-

džiai. Gilmorui jis pasakė: – Tau nusimuilinti nepavyks. Po valandos – skrodimas.

– Po valandos? – suniurzgė kriminalistas seržantas ir, triukšmingai klestelėjęs ant kėdės, pakėlė telefono ragelį. Reikėjo perspėti Lizą, kad netaisytų valgio.

– O Maletui į mus nusispjauti, – nerimo Velsas.

Frostas nušlavė nuo kėdės ant grindų šūsnį senų bylų ir atsisėdo.

– Seržante, kai skyriaus viršininko nekamuoja tryda, jo durys atviros, gali eiti ir skųstis.

– Nupiepęs viršininkėlis! – niekaip neatlyžo nuovados seržantas.

– Priimamajame skamba telefonas, – sušnypštė Gilmoras, tuo pat metu klausydamasis Lizos.

– Nupiepęs telefonas! – pridūrė Velsas, eidamas iš kabineto.

Frostas, abejingai peržiūrinėjęs į prigrūstą gautųjų dokumentų dėklą nebetelpančius popierius, tik apsidžiaugė, kai skambutis iš Teismo ekspertizės laboratorijos pertraukė šį nuobodų darbą. Vienas ekspertų pranešė pirmuosius tyrimo rezultatus: Polos Bartlet lavonas buvo supakuotas į standartinį šiukšlių maišą – per pastaruosius dvylika mėnesių Dentono namų valdoms tokių išdalyta per du milijonus. Daugiau duomenų būsią pateikta vėliau.

– Na ačiū, – irzliai atkirto inspektorius. – Dabar bent žinosiu, kad paieškos laukas susiaurėjo iki viso sumauto Dentono.

– Tiesą pasakius, nesusiaurėjo, – tarė ekspertas. – Tokiais maišais šioje Anglijos dalyje naudojasi beveik visi municipalitetai.

– Jau maniau, kad nebus problemos, ir še, – suniurzgė Frostas, dėdamas ragelį. – Būsiu Žmogžudysčių tyrimo kambaryje, – perspėjo Gilmorą, kuris vis dar klausėsi Lizos, pats beveik neįterpdamas nė žodžio.

Tyrimo kambaryje sėdėjo tik du pareigūnai. Kriminalistas konsteblis Bertonas, prispaudęs prie ausies telefono ragelį, kažką įnirtingai užsirašinėjo, o policijos konsteblė Džilė Nait, kokių dvidešimt penkerių rudaplaukė, lūkuriavo, kol kompiuteris baigs spausdinti dokumentą.

– Gavome šiokios tokios informacijos iš ekspertų! – mosuodamas popieriaus lapu, šūktelėjo Bertonas.

Frostas priėjęs tiesiai jam į burną įbruko cigaretę, pasiūlė užrūkyti ir rudaplaukei, bet ši nusišypsojusi atsisakė.

– Et, sūnau, apie šiukšlių maišus jau žinau. Ketinu išsirašyti du milijonus kratos orderių, – pasakė inspektorius.

Konsteblis išsišiepė.

– Pone, gali būti, kad sužinojome šį tą įdomesnio. Pirmiausia – apie pakabinamąją spyną. Ekspertai mano, kad varžtai per pastaruosius porą mėnesių jau pirmiau buvo mažiausiai dusyk išplėšti ir vėl įkalti.

Frostui net cigaretė iškrito iš burnos.

– Jau pirmiau – du kartus?

– Taip. Gali būti, kad kažkas ten laužėsi du ar daugiau kartų, gal net tą pačią dieną.

– Ekspertams visada atrodo, kad be jų pagalbos niekaip neišsiverstume, – tarė inspektorius, – bet

mįslių dabar tik dar daugiau. – Frostas kreipėsi į kaip tik įėjusį Gilmorą: – Drauguži, girdėjai? Spyna jau anksčiau buvo mažiausiai du kartus nuplėšta.

– Šit kaip? – be entuziazmo pratarė kriminalistas seržantas. Jo ausys vis dar buvo užgultos Lizos aimanų ir priekaištų.

– Tai dar ne viskas, – paskelbė Bertonas. – Ekspertai rado bato pėdsaką.

– O, vadinasi, ieškosime vienakojo, – pakomentavo Frostas.

– Tiksliau, ne pėdsaką, – kantriai aiškino kriminalistas konsteblis, – o purvo grumstą, atkibusį nuo bato pado.

– Kur rado? – slopindamas žiovulį, paklausė Gilmoras.

– Ant viršutinio laiptelio, prie pat rūsio durų. Ekspertų nuomone, grumstas nubyrėjęs prieš aštuonias savaites, taigi maždaug tuo metu, kai buvo paliktas lavonas.

– Iš kur, po šimts, jie žino, kad purvas – aštuonių savaičių? – pasidomėjo seržantas.

– Verčiau neklausk, – patarė Frostas. – Patikėk, ir tiek. Jeigu ekspertai ir paaiškins, protingesnis netapsi. Ką gi, Bertonai, turime trupinį purvo. Kokia mums iš to nauda?

Bertonas atkišo inspektoriui savo užrašus.

– Purve yra vario drožlių ir švino lydmetalio pėdsakų.

Inspektorius tabako įrudintu pirštu pasitrynė randą.

– Vario drožlių ir lydmetalio? Tai svarbu? Nesuprantu.

– Santechnikas! – šūktelėjo prie kompiuterio sėdinti Džilė Nait. – Praėjusią savaitę santechnikai mano bute jungė centrinį šildymą. Pjaustė ir pjaustė varinius vamzdžius.

– Santechnikas-žudikas? – nepatikliai paklausė Frostas. Nuėjęs prie lentynos su telefono abonentų knygomis, jis paėmė Dentono ir rajono įmonių žinyną. Santechnikos firmos – beveik trys šimtai – vos išsiteko penkiolikoje puslapių. – Na bent jau mažiau nei du milijonai, – sumurmėjo inspektorius.

– „Centrinį šildymą" irgi reikėtų patikrinti, – priminė Bertonas.

Šį skyrių sudarė beveik du šimtai pozicijų, tiesa, kai kurios firmos kartojosi – buvo įrašytos ir tarp santechnikos firmų.

– Dujų įmonės taip pat prižiūri centrinio šildymo sistemas, – pasakė konsteblė. – Jos irgi įdarbina santechnikus.

– Man jau dabar svyra rankos, – prisipažino Frostas.

– Žudikas gali būti visai ne santechnikas, – įsikišo Gilmoras. – Jei jo, kaip šit Džilės, namuose buvo jungiamas centrinis šildymas, drožlės ir lydmetalio dalelės puikiausiai galėjo prikibti prie padų.

– Gal koks vyriokas su variniu vamzdžiu, prilituotu prie pimpalo, buvo užsukęs į kriptą nusičiurkšti, ir tiek. – Vargu ar inspektoriaus versija galėjo būti patikima. Staiga jo veidą nutvieskė šypsena. – Bet gali būti, kad mįslė daug paprastesnė, nei mums atrodo. – Frostas nedelsdamas išklojo savo prielaidą. Jam kalbant, tarp lūpų krusčiojo cigaretė. – Ne prakiurusio vamzdyno mums reikia

ieškoti. Mūsiškis žudikas ne atsitiktinai užklydo į kapines, nerasdamas kur paslėpti dailiai supakuoto lavono. Jis žinojo, kad yra rūsys, žinojo, kaip į jį patekti. Šit aš nugyvenau Dentone beveik visą gyvenimą, o net nenutuokiau, kad kapinėse yra Viktorijos laikų kripta. O jūs kuris nors žinojote?

Bertonas ir Nait sutartinai papurtė galvas.

– Kapinėse stengiuosi lankytis kuo rečiau, – prisipažino kriminalistas konsteblis.

– Ir aš, – pasakė Frostas. – Užsuku, nebent jei daugiau nėra kur nusimyžti. O mūsų santechnikas žinojo rūsį ir kaip į jį įsibrauti. – Inspektorius dūrė pirštu į Gilmorą. – Iš kur?

Seržantas papurtė galvą. Kol kas jis nesusigaudė.

– Ką gi, sūnau, pakišiu tau užuominą. Kas yra už rūsio, kur išlaužti tvorelės strypai?

– Vandens siurblys su čiaupu, – atsakė Gilmoras, jau nuvokdamas, kur link suka tas senas mulkis.

– Seržante, visiškai teisingai. Ir tas siurblys atrodo kaip naujas. Taigi kas galėjo jį įtaisyti?

– Santechnikas, – mažne sušuko kriminalistas seržantas, – kuris matė, kad tarp strypų galima pralįsti.

– Ir moka naudotis litavimo lempa, – pridūrė Bertonas.

Frostas mestelėjo aukštyn tuščią cigarečių pakelį ir galva nukreipė jį į sieną.

– Dar viena byla išgliaudyta. Lieka tik susisiekti su vikaru, sužinoti, kas statė siurblį, atsivežti tą tipą čionai ir gerai iškvosti.

Inspektorius nusižiovavo ir pažvelgė į laikrodį.

Skrodimo reikėjo laukti dar beveik visą valandą. Jis jau ruošėsi siųsti ką nors parvežti kiniško maisto, bet subirbė telefonas. Operatyviojo valdymo poskyris ieškojo inspektoriaus. Vėl įsilaužta į senutės namus – apiplėštajai aštuoniasdešimt vieneri.

– Po galais! – sukeikė Frostas. Šiąnakt jis mielai būtų apsiėjęs be apiplėšimų.

– Dar ne visos blogos naujienos, – pranešė operatyvininkas. – Įsilaužėlis auką žiauriai sužalojo. Vargu ar ji išgyvens.

Šviesos Klarendono gatvėje žibėjo tik keliuose namuose – tuose, kurių gyventojus pažadino atskubėję policininkai. Prie 11-ojo namo stovėjo tuščias patrulio automobilis, kuriame bergždžiai plyšojo radijas, ir greitosios pagalbos mašina įjungtu varikliu ir atlapotomis užpakalinėmis durelėmis. Kai Gilmoras sustabdė „Cortiną" kitoje gatvės pusėje, du greitosios darbuotojai, lydimi uniformuoto konsteblio, išnešė iš namo neštuvus. Inspektorius su seržantu dar nė gatvės nebuvo perėję, o greitosios pagalbos automobilis jau skriejo į ligoninę.

– Ar yra kas namie?! – šūktelėjo Frostas koridoriuje.

– Čionai, – iš tarpdurio antrame aukšte juos pakvietė apkūnusis kriminalistas seržantas Arturas Henlonas.

Lova stovėjo vidur kambario, šiek tiek įstrižai, langas buvo pakeltas, nusikaltimo vietos tyrėjas Robertsas susikaupęs pudravo rėmo apačią, ruošėsi imti pirštų atspaudus. Ant grindų mėtėsi baltos ir mėlynos vazos šukės, tualetinio staliuko stalčius buvo ištrauktas ir sujauktas.

Prie staliuko stovėjo Džordanas ir kumpanosė kokių keturiasdešimt penkerių moteris su dygsniuotu chalatu. Ji policijos konstebliui kažką labai rimtai pasakojo.

Iš pirmo žvilgsnio aplinkybės atrodė pažįstamos. Šis įsilaužėlis braižo nekeisdavo. Veikdavo greitai. Puldavo tiesiai prie tualetinio staliuko, nuo kurio nesirinkdamas griebdavo juvelyrinius dirbinius, tada ieškodavo banknotų, kuriuos bankais nepasitikintys senukai beveik visada „gudriai" slėpdavo viršutiniame stalčiuje. Sugaišęs daugių daugiausia penkias minutes, piktadarys paspruk-davo. Vis dėlto šįkart aplinkybės buvo šiek tiek kitokios: ant grindų, patalynės, užuolaidų raudonavo kraujas.

– Kokia senutės būklė? – paklausė Frostas.

– Nieko gero, – atsakė Henlonas, pirmiau griausmingai išsišnypštęs į nosinę ir apsišluostęs išjautrėjusią nosį. – Durtinės žaizdos, kaukolės kaulų lūžiai. Greitosios vyrukų nuomone, sąmonės, ko gero, nebeatgaus.

– Po galais, – suniurnėjo inspektorius, bet jo žvilgsnis jau buvo nukrypęs į viliojantį taikinį už Henlono. Atsiprašęs Frostas pritykino prie nusikaltimo vietos tyrėjo ir įrudusiu pirštu smeigė į aptemptų kelnių siūlę. – Į patį dešimtuką! – užbaubė.

Robertsas pašokęs trinktelėjo galva į palangę. Atsigręžė įtūžęs, bet, išvydęs Frostą, susyk išsišiepė.

– Aa, inspektoriau, tu... Turėjau susiprasti.

Gilmoras paniekinamai užvertė akis. Greičiausiai teks tirti žmogžudystę, o tam stuobriui tik paaugliški pokštai galvoje. Ką gi, tada atsakingai

veikti turės kas nors kitas. Kriminalistas seržantas kreipėsi į Henloną:

– Kas čia atsitiko?

– Nukentėjusioji – Alisa Raider, aštuoniasdešimt vienerių našlė. Ši namo pusė, antras aukštas, jos, o pirmame gyvena ponai Frensiai. Ponas Frensis dirba naktinę pamainą, šit jo žmona. – Henlonas parodė į moterį, stovinčią su Džordanu. – Ji senutę ir rado.

Pastebėjusi į ją krypstančius žvilgsnius, moteris priėjo. Šioje dramoje ji nėmaž nenorėjo likti nuošalėje.

– Prabudau maždaug penkiolika po trijų, prireikė į tualetą. Pastebėjau šviesą antrame aukšte. Suėmė nerimas, tad užlipau patikrinti. Senolės televizorius buvo įjungtas, miegamojo durys – atviros. Tik užmečiau akį... – Ponia Frensis sudrebėjo. – ...Ji gulėjo ant grindų, visur pritaškyta kraujo. Iš karto net neįstengiau paskambinti. Senutė labai bijojo įsilaužimo... matyt, nujautė. – Moteris aukščiau susisiautė į chalatą. Kambaryje atviru langu buvo šalta. – Daugiau nieko nežinau, – pridūrė ji.

– Kas užpuolė kaimynę, nematėte? – paklausė Gilmoras.

Ponia Frensis blausiai šyptelėjo seržantui ir pasakė:

– Jei būčiau mačiusi, būčiau dėl visa ko užsiminusi.

– Ta višta dar ironizuoja, – sušnypštė Gilmoras, kai moteris išėjo.

– Man ji pasirodė visai maloni, – paprieštaravo Henlonas, kurį naujoko pastangos perimti iniciatyvą gerokai erzino.

– O man nepatiko jos nosis ir chalatas, – įsiterpė Frostas ir atsigręžė į nusikaltimo vietos tyrėją. – Nagi nustebink mane. Pasakyk, kad šį kartą jis paliko pirštų atspaudus.

Robertsas papurtė galvą.

– Kaip visada, mūvėjo pirštines.

– Tas niekšas – nuoseklus, – suniurzgė inspektorius. – Ką gi, Tedai, piešk vaizdelį. Atkursime įvykius.

– Tad štai. Senutė kitame kambaryje žiūrėjo televizorių. Įsilaužėlis pro langą įlipo į miegamąjį, bet šį sykį jam nepasisekė. Ant palangės stovėjo štai ši melsvai balta vaza, nusikaltėlis ją užkliudė ir netyčia sudaužė. Išgirdusi triukšmą, šeimininkė atėjo pažiūrėti, kas atsitiko, ir piktadarys užpuolė ją su šituo... – Robertsas atidarė savo „įkalčių lagaminėlį" ir išėmė perregimą sandarų plastikinį maišelį. Į jį buvo įdėtas virtuvinis peilis juoda rankena, kruvinomis, aštriomis it skustuvas ašmenimis. – Gulėjo ant grindų prie lovos.

– Sakai, senolei įėjus, jis laikė rankoje šitą peilį? – paklausė Frostas. Kai Robertsas linktelėjo, inspektorius papurtė galvą. – Tedai, neįtikinai. Bent jau aš, ropšdamasis pro langą, tokio įnagio rankoje nelaikyčiau. Šitaip ir pimpį gali žmogus nusirėžti.

– Lipdamas jis nelaikė peilio rankoje. Peilis buvo įrankių krepšyje.

– Tarkime, taip ir buvo, – pasakė inspektorius. – Kol kas šiai versijai pritarsiu. Kas toliau?

– Nusikaltėlis smeigė, bet senutė vis tiek priešinosi. Jie susigrūmė, peilis nukrito ant grindų, tada jis kelis kartus smogė aukai į veidą ir galiausiai suskaldė kiaušą kokiu nors sunkiu daiktu.

Susimąstęs Frostas pirštu pasikrapštė randą.

– Abejoju, ar šitas pats vyrukas plėšė ir kitus senukus. Kitais atvejais nebuvo smurto.

– Kitais atvejais jo niekas neužklupo, – atitarė Henlonas. – Anos apiplėšimų aukos gali džiaugtis, kad nieko negirdėjo. – Jis sušniurkštė ir nusišluostė nosį. – Regis, ir man prikibo gripas.

– Ne, neprikibo, – griežtai paprieštaravo Frostas. – Sirgti nėra kada. Ar žinome, kas pagrobta?

– Tas pat kaip ir kituose butuose, – įsiterpė Džordanas. – Šiek tiek papuošalų – ponia Frensis man juos apibūdino – ir pinigai. Kaimynė nežino, kiek jų buvo, bet, pasak jos, senutė namie laikydavo gerokas sumas – mažiausiai kelis šimtus.

– Noriu pričiupti tą niekšą, – pasakė inspektorius. – Tipas, kuris žudo dėl kelių nupiepusių šimtų, – pavojingas. – Jis nužvelgė įstrižai pastumtą lovą, kruvinas pagalves ir antklodę. Nejaugi iš tiesų niekas nieko negirdėjo ir nematė? – Paprašyk Bilo Velso kuo daugiau žmonių ir pradėk kaimynų apklausą.

– Jau prašiau. Bilas sako, kad šią pamainą nebeturi ko pasiųsti.

– Tuomet, kad jį kur griausmas, tegul suranda. Arturai, nelauksime, kol senolė numirs, bet ir ji galėtų pasistengti dėl mūsų ir dar pakentėti nenusibaigusi. Bet aš jau dabar skelbiu šį tyrimą žmogžudystės byla. Noriu, kad konstebliai apklaustų kaimynus, noriu ekspertų, noriu, kad kas nors dieną naktį budėtų prie senutės lovos – gal dar atsigaus ir turės ką papasakoti. Noriu net ir to, ką užmiršau paminėti.

Henlonas nedelsdamas susisiekė su nuovada, o Frostas priėjo prie lango ir pažvelgė į lietaus merkiamą kiemelį. Prie sienos stovėjo šiukšlinė, ant kurios užsilipęs nusikaltėlis pateko į vidų. Inspektorius išsyk prisiminė Jubiliejaus bloką ir sudžiūvusį lavoną. Tai bent naktelė! Iš pradžių mumija, paskiau – Pola Bartlet... Pola... Kad mane kur šunys! Skrodimas! Į jį niekaip nevalia vėluoti. Patologas jau ir šiaip užsiraukęs, verčiau jo neerzinti.

Inspektorius žvilgtelėjo į laikrodį. Be dešimt keturios. Jeigu nepaisys tokių niekų kaip šviesoforas, jie dar gali suspėti.

– Arturai, teks man tave palikti, – tarė Henlonui Frostas. – Pasistenk ir iki pamainos galo tyrimą būsi užbaigęs. – Gilmorą jis paragino: – Pirmyn! Mudviem reikia pasižiūrėti skrodimą, per dešimt minučių turime nulėkti į lavoninę.

Buvo ketvirta šalto, niūraus, lietingo ryto, ant ligoninės prievažoje stovinčio juodo, prašmatnaus patologo „Rolls-Royce" krito lavoninės žiburių atspindžiai. Savąją purvais apskretusią „Cortiną" Frostas pastatė greta.

– Neužmiršk, mūsiškė ta kairėje, – priminė jis Gilmorui.

Kriminalistams einant į vidų, naktinis budėtojas, ilgšis dvidešimtmetis su vos pradėjusiais želti ūsiukais, paskubomis išsiėmė iš burnos cigaretę ir numetė ant grindų. Manė, kad įeina tasai pasipūtėlis patologas, jau ne sykį baręs jį už rūkymą darbe.

– Atvažiavome pažiūrėti naktinio šou, – pasakė Frostas, mostelėjęs tarnybiniu pažymėjimu. – Polos Bartlet.

– Už darbą su tokios būklės lavonais mums turėtų mokėti dukart daugiau, – pasiskundė budėtojas, nuvedęs pareigūnus į skrodimų patalpą, kurios diduma skendėjo tamsoje, lempelės iš viršaus apšvietė tik galinį stalą, ant kurio gulėjo yrantis, iš dalies apanglėjęs moksleivės kūnas. – Uosto dokininkams už juodą darbą mokami priedai, mes irgi turėtume juos gauti. – Įleidęs kriminalistus pro šalines duris, ilgšis pranešė: – Daktare, policija atvyko.

– Uvertiūra ir pradedantieji!* – šūktelėjo inspektorius, įsitaisęs ant aukštos taburetės. Gilmoras į šviesos ratą žengti nesiryžo.

Patologas, lydimas nė per žingsnį nuo jo neatstojančios padėjėjos, įėjo persiraukęs. Jam darbas buvo anaiptol ne pramoga. O ir Frostui būtų kaipmat praėjęs noras juokauti, jei jis būtų gavęs paskaityti skyriaus viršininkui išsiųstą raštą, kuriuo patologas skundėsi inspektoriumi, leidusiu pašaliniams tąsyti specialisto dar neapžiūrėtą lavoną.

– Kaip manai, ar jis ją tuskina? – šnibždomis paklausė Frostas Gilmoro, kai padėjėja šiek tiek pakoregavo skrodimo stalo apšvietimą – jos šeimininkas liko šiuo veiksmu didžiai patenkintas. – Turėtų būti baisiai nemalonu tratinti damą, tuo pat metu įsivaizduojant, kaip dreba jos skrandžio turinys ir vidaus organai.

Kriminalistas seržantas, lyg traukdamasis nuo nepadorių inspektoriaus replikų, atatupstas žengė dar giliau į prieblandą.

* Operos teatro terminas; ši frazė yra ženklas orkestrui ir atlikėjams, kurie pirmieji pasirodo scenoje, pradėti spektaklį (*čia ir toliau – vertėjo pastabos*).

Budėtojas įjungė virš stalo kabantį vėdintuvą, asistentė padėjo patologui apsivilkti žalią chalatą, užsirišti sunkią plastikinę prijuostę. Jis siektelėjo po skylėtu stalo viršumi įtaisytos rankenėlės, o kai vamzdžiuose sukliuksėjo vanduo, užsitempė gumines pirštines, pamankštino pirštus. Buvo pasirengęs dirbti.

Pirmiausia, prie lavono net neprisiliesdamas, įdėmiai jį apžiūrėjo nuo pakaušio iki kojų pirštų.

– Lavonas – moteriškosios lyties, irimo procesas – įsibėgėjęs, – prabilo patologas. Panelės Grėj rašiklis suskato žvitriai lakstyti po užrašinę. Daktaras mentele pražiodė žuvusiąją ir mažyčiu žibintuvėliu pašvietė į burnos ertmę. – Amžius – apie...

– Daktarėli, jos amžių žinome, – įsiterpė Frostas. – Aš netgi žinau, kada mergaitės gimtadienis. O šit, kaip ji numirė, nežinau.

– Prašyčiau nesikišti! – sužaibavęs akimis, atkirto patologas.

– Atsiprašau, – nėmaž nesutrikęs pasakė inspektorius, – bet mes netekome pusės pareigūnų ir darbų turiu iki kaklo. Ar negalėtumėte iš karto atsakyti į svarbiausią klausimą? Niekam neįdomias smulkmenas perskaitysiu jūsų ataskaitoje.

– Mano darbe smulkmenų nėra. Amžius – apie penkiolika metų. Dantų schemą! – pareikalavo patologas, spragtelėjęs pirštais. Panelė Grėj įdavė daktarui nedidelę primargintą kortelę. Jis pasižiūrėjo į ją ir grąžino padėjėjai. Mentele taukšėdamas mirusiajai į dantis, patikrino, kiek šių išrauta, kiek užplombuota. – Remiantis dantų schema, nustatyta mirusiosios asmenybė – Pola Bartlet, amžius –

penkiolika metų du mėnesiai. Burnoje aptikta kraujo pėdsakų.

Patologas tamponu perbraukė lavono lūpas ir įmetė jį į asistentės laikomą dėžutę.

– Ji iš anksto žino kiekvieną jo judesį, – sušnibždėjo Frostas Gilmorui. – Lažinuosi, jis gali net nesakyti, kada įkiš, kada ištrauks.

Kriminalistas seržantas nė nesistengė apsimesti, kad šypsosi.

Patologui neskubriai triūsiant, inspektorius nekantriai muistėsi ant taburetės. Dabar daktaras iki skausmo lėtai tyrinėjo išpurtusį žuvusiosios kaklą, atsargiai baksnojo ir minkė jį pirštais.

– Daktaras Moltbis sakė, kad mergaitė pasmaugta rankomis, – tarė Frostas. Jis niekaip nesuprato, kodėl patologas taip ilgai krapštosi.

– Jei aš būčiau daktaro Moltbio pacientas, – sumurmėjo anas, beveik įbedęs nosį lavonui į kaklą, – kaskart pageidaučiau kito specialisto nuomonės. – Asistentei jis pasakė: – Žymės ant kaklo rodo, kad spausta rankomis.

– Va va! – džiaugsmingai šūktelėjo inspektorius. – Vadinasi, pasmaugta.

– Kaip auka nužudyta, pasakysiu užbaigęs skrodimą, – kategoriškai pareiškė Drisdeilas. – Ką aš žinau, gal skrandyje – aštuonios šautinės žaizdos. Taigi prašyčiau patylėti.

Frostas demonstratyviai pažvelgė į laikrodį, garsiai atsiduso ir išėjo parūkyti. Gilmoras mielai išsekė jam iš paskos. Nors vėdintuvas veikė visu pajėgumu, oras patalpoje vis tiek buvo apšvinkęs. Dar labiau pagedo, kai Drisdeilas skalpeliu lavoną perrėžė.

Budėtojas atnešė kriminalistams po puoduką arbatos ir paėmė inspektoriaus pasiūlytą cigaretę. Pro dvivėres duris jie matė dirbantį patologą. Kai užžviegė kaulo pjūklas, Gilmoras, sukandęs dantis, skubiai nusigręžė.

– Kol laukiame, galėtume apsidairyti, – pasiūlė Frostas. – Ar Siuzana Biknel čia?

Ilgšis vyrukas atsivertė registracijos žurnalą ir įrudusiu pirštu perbėgo sąrašus.

– Savižudė? Atvežta vakar popiet? Eime.

Visi trys nuėjo į šaldytuvų skyrių. Ant stalo prie durų permatomame maiše kūpsojo sulankstyti naktiniai su Peliuku Mikiu ir juosvai auksinis kimono. Laikrodis su Smalsučiu buvo padėtas atskirai. Šuns letenėlės rodė be minutės pusę penkių.

– Jos daiktai, – pratarė budėtojas.

Jis atsistojo priešais sieną, sudėtą iš metalinių stalčių, ir vieną jų ištraukė, pirmiau pasitikrinęs kortelėje pavardę. Iš ertmės be garso išniro marška uždengtas kūnas. Kai darbuotojas jį nuklojo, paaiškėjo, kad merginos lavonas guli nuogas. Prie kojos nykščio prikabinta raudona kortelė atrodė absurdiškai, it koks piktas pokštas. Ant kairės rankos buvo aiškiai matyti adatos dūrių žymės.

Budėtojas sulankstė maršką ir nužvelgė kūną su pasidygėjimu.

– Pačioje jaunystėje... Negaliu žiūrėti.

– Padėk mano kolegai ją apversti, – paprašė Frostas.

Gilmoras sudvejojo, bet vis dėlto prisivertė kilstelėti kūną. Nesitikėjęs, kad šis bus toks kietas ir šaltas, vos neatšoko. Budėtojas nužvelgė seržantą su panieka.

– Nebijok, neįkąs, – pasakė. – Ji negyva. O kad mane šmikis... tik pažiūrėkite!

Lavonas dabar gulėjo kniūbsčias. Ant sėdmenų kryžiavosi blunkantys, bet dar gerai įžiūrimi rausvi randų rėžiai ir gelzgani kraujosruvų dryžiai. Žiaurios pylos, niršių smūgių rimbu arba lazda žymės. Drūžių buvo mažiausiai dvylika. Frostas susiraukė.

– Vien pažiūrėjus, suima skausmas. Koks nevisprotis prikišo čia nagus?

– Tas niekšas įtėvis, – sušvokštė Gilmoras. – Pasipainiotų jis man tamsiame skersgatvyje...

Inspektorius energingai papurtė galvą. Seržanto versija jo neįtikino.

– Mergaitei, po galais, buvo penkiolika. Nė už ką nebūtų leidusis šitaip pliekiama.

Budėtojas prunkštelėjo ir daugel regėjusio išminčiaus intonacija paskelbė savo nuomonę:

– O aš manau, kad ji buvo iškrypėlė. Tikriausiai mergiotei patiko gauti per uodegą.

– Gal ir patiko, bet tik ne gauti taip žiauriai. Veikiausiai po pirmo tokio kirčio klykė nesavu balsu... o juk pliekta mažiausiai dvylika kartų.

– Galėjo leistis surišama, – pasiūlė versiją ir Gilmoras. – Kai kurioms moterims patinka vergauti.

Frostas nustebęs kilstelėjo antakius.

– Rūgštele, seržante, su kokiomis moterimis susitikinėji? Man tokios laimės dar neteko paragauti. Vos nuleidžiu kuriai į ausį, jau ir šaukia, kad aš – iškrypėlis.

– Gal pagaliau baigsite šį vujarizmo seansą... – rūsčiai užgriaudėjo patologas. Dėmėtas jo chalatas švarutėliame šaldytuvų skyriuje gerokai rėžė akį.

Kai visi keturi grįžo prie skrodimo stalo, lavonas jau buvo apgrabiai užsiūtas. Asistentė tvarkingai užrašinėjo korteles, skirtas užklijuoti ant indų su išimtais organais.

– Auka surišta ir įkelta į plastikinį maišą, praėjus trims, keturioms valandoms po nužudymo, – pasakė Drisdeilas, stebėdamas jo žodžius užsirašinėjantį Gilmorą. – Mirties priežastis – smaugimas rankomis.

– Kaip daktaras Moltbis ir sakė, – nušvitęs pakomentavo Frostas.

Patologas inspektoriaus tarsi neišgirdo.

– Rankas ant gerklės žudikas laikė šitaip. – Asistentė paslaugiai leido veiksmą demonstruojančiam patologui sugriebti jai už gerklės, nė nesujudėjo, kai jis subedė pirštus giliai į kaklą. – Mergaitė įnirtingai priešinosi, kovojo dėl savo gyvybės. Tikriausiai buvo suėmusi žudikui už riešų, mėgino atlaisvinti gniaužtą, bet nusikaltėlis, tąsydamas auką į šalis, trenkė jos galvą į sieną. Dėl to mergaitė galėjo netekti sąmonės.

Rodydamas, kaip tai vyko, Drisdeilas pasiūbavo panelę Grėj į vieną, į kitą pusę, bet galvos į sieną netrenkė. Kai jis atleido gniaužtą, padėjėja lyg ir nusivylusi grįžo prie aukai nebereikalingų organų etikečių.

Kad pareigūnai įvertintų galvos sužalojimą, Drisdeilas parodė plaukais apsivėlusį kraujo krešulį. Odos spalva toje vietoje buvo pasikeitusi.

– Daktare, jeigu ji priešinosi, – paklausė Frostas, – ar neturėjo likti kokios žymės? Gal tam niekšui įdrėskė... ar išplėšė sklypelį mėsos?

Patologas šykščiai nusišypsojo.

– Inspektoriau, jeigu tikitės po aukos nagais aptikti nusikaltėlį demaskuojančio audinio, iškart turiu jus nuvilti.

Jis pakėlė deformuotą dešiniąją mergaitės ranką ir parodė kriminalistams nagus. Šie buvo nukramtyti iki gyvuonies.

– Po galais! – sukeikė Frostas.

Drisdeilas rūpestingai nuleido žuvusiosios ranką ir pasakė:

– Prieš pat mirtį būta lytinio akto. Požymiai akivaizdūs.

Inspektorius niauriai linktelėjo. Nieko kitko jis ir nesitikėjo.

– Išprievartauta?

– Manau, taip, – abejingai atsakė patologas.

– *Manote*? – apstulbęs paklausė Gilmoras. – Jūs tik *manote*?

– Esama kraujosruvų, iš kurių galima spėti, kad aktas buvo prievartinis...

– Taigi išprievartauta! – užriko seržantas.

– Jei leistumėte, norėčiau pakomentuoti, – kandžiai paprašė Drisdeilas. – Mergaitė buvo nekalta. Gali būti, kad santykiavo savo noru, bet, užuot atsipalaidavusi, įsitempė. Taip atsirado kraujosruvų. Lygiai taip pat gali būti, kad ją išprievartavo. Išsiaiškinti, kaip nutiko iš tikrųjų, nėra jokio stebuklingo būdo.

– Daktare, jeigu būtų santykiavusi savo noru, – atitarė Frostas, – nebūtų reikėję paskiau nusukti jai sprando.

– Inspektoriau Frostai, tai – jūsų sritis, ne mano, – atšovė patologas. – Aš pateikiu medicininius duomenis. Kaip juos interpretuosite, jūsų reikalas.

Frostas palingavo galvą ir pasakė:

– Tuomet pateikite man kokių nors apdeginimo duomenų, kad aš, juos interpretuodamas, galėčiau tą niekšą prigriebti.

– Apie tai ir ketinau kalbėti, – irzliai suburbėjo Drisdeilas. – Kaip matote, genitalijos – apanglėjusios. Mano nuomone, kūnas apdegintas netrukus po mirties, nepraėjus nė valandai.

– Daktaras Moltbis sakė, kad svilinta litavimo lempa.

Patologas susiraukė.

– Regis, bent kartą daktaras Moltbis bus pataikęs. Taip sužaloti įmanoma tik litavimo lempa ar kuo panašiu.

– Bet kokia galėtų būti priežastis? Naujoviškas iškrypimas, ar ką?

– Sykį su panašiu atveju jau buvau susidūręs. Išprievartauta ir nužudyta trisdešimt aštuonerių prostitutė. Ją rado krūmuose prie geležinkelio pylimo. Apatinę aukos kūno dalį nusikaltėlis apipylė žibalu ir padegė. Matyt, buvo girdėjęs apie genetinius pėdsakus. Tikriausiai esate apie juos skaitęs?..

– Nesu, – atsakė Frostas. – Aš skaitau tik komiksus ir nešvankias knygiūkštes.

– Pasitelkus naujovišką technologiją, – kantriai paaiškino Drisdeilas, – galima iš kūno skysčių, tarkime, spermos, nustatyti unikalų asmens genetinį pėdsaką, savotišką atspaudą.

Inspektorius net išsižiojo.

– Ne pirštų, o pimpalo atspaudą?

– Na aš taip šiurkščiai nesakyčiau, bet iš esmės – taip, DNR testais galima patikimai nustatyti, kas paliko spermos pavyzdį.

– Vadinasi, jei atvesčiau įtariamąjį... – Frostas vylėsi, kad Bertonas bus suradęs santechniką.

– Jei atvestumėte įtariamąjį, mes galėtume jį pagrįstai apkaltinti arba pagrįstai išteisinti, bet pirmiau reikėtų paimti jo kraujo.

– Kraujo aš jums pristatysiu, – pažadėjo inspektorius. – Jeigu tas tipas nenorės jo duoti, pasirūpinsime, kad netyčia nusiristų nuovados laiptais.

Patologas nervingai šyptelėjo. Kaip ir dauguma žmonių, jis nesusigaudydavo, kada Frostas kalba rimtai, kada juokauja.

– Deja, inspektoriau, šiuo atveju nebūtų jokios naudos. Net jei vargšės mergaitės kūnas nebūtų nudegintas, irimo procesas pernelyg įsibėgėjęs, tad mėginio vis tiek negalėtume paimti.

– Pasisekė niekšui, – suniurzgė Frostas. – Kas dar, daktarėli?

Drisdeilas nusprendė į skundą skyriaus viršininkui reikėsiant įtraukti ir pastarąjį užgaulų kreipinį.

– Štai, – pratarė jis ir, ištiesęs ranką į šalį, spragtelėjo pirštais. Panelė Grėj tučtuojau padavė didelį sandarų indą su tirštu, rusvu skystimu, kuriame plūduriavo kažkokie atgrasūs žalėsiai. – Skrandžio turinys. Tai, ką auka valgė prieš mirtį, liko nesuvirškinta.

Inspektorius išsiviepė ir nusigręžė.

– Sakykite, kas tai, daktarėli, kad netyčia neužsisakyčiau.

– Kažkoks patiekalas, valgytas su traškučiais ir pupelėmis. Ištirsime rytoj. Išsamią ataskaitą gausite apie pietus.

– Ar norėtum, sūnau, užkąsti? – paklausė Frostas, kai jiedu su Gilmoru grįžo į automobilį. – Ko nors su traškučiais ir pupelėmis?

– Ne, – atsakė seržantas. Jis norėjo tik atsidurti lovoje ir miegoti kiaurą parą.

Buvo penkios ryto. Šalto, niūraus, lietingo ryto.

Į nuovadą jie parsirado penkiolika po penkių. Seržantas Bilas Velsas vis dar budėjo. Sėdėjo nešildomame priimamajame paniuręs, su miline.

– Vis dar čia?.. – pratarė Frostas.

– Vis dar, po velniais! Bet lygiai šeštą išeinu ir man vienodai šviečia, ar kas nors mane pakeis. Va man iki kur tas darbas! – Velsas parodė gerokai sau virš galvos ir atsigręžė į Gilmorą. – Be to, aš ir šiaip turiu ką veikti, neprivalau vien atsakinėti į sumautos tavo žmonos skambučius.

– Kada ji skambino? – paklausė Gilmoras.

– Pirmą kartą, antrą ar trečią? Paskutinį – prieš dešimt minučių.

Kriminalistas seržantas nuskubėjo į kabinetą paskambinti žmonai, o Velsas, gavęs iš Frosto cigaretę, pasakė:

– Žinai, Džekai, sprendžiant iš balso, ji – prisitvojusi. Net iš ragelio trenkė džinu.

– Jiedu neseniai susituokę, – atsakė inspektorius. – Manai, jai lengva, kai naktimis niekas nepasotina?

– Gryna kančia, – pritarė nuovados seržantas, imdamas užrašinę. – Tau atėjo keletas žinučių. Iš ligoninės skambino konsteblė Nait. Senutė vis dar reanimacijoje. Kažin ar atsigaus. O šit Arturo Henlono žinia. Vienas kaimynų aklagatvyje prie Klarendono gatvės prieš pat vidurnaktį matė stovint mėlyną furgoną.

– Įkalčiai byra kaip iš kiauro maišo, – jau tursendamas koridoriumi, pasakė Frostas.

Kabinete Gilmoras telefonu atsiprašinėjo:

– Atsiprašau, brangioji, žinau, meilute... na nepyk, atsiprašau. Kada grįšiu?

Jis pridengė ragelį delnu ir klausiamai pažvelgė į inspektorių.

– Gali šuoliuoti, – tarė šis. – Pasnausk kelias valandas ir apie dvyliktą grįžk į darbą.

Seržantas Frostui padėkojo, o Lizai prisiekė už penkiolikos minučių būsiąs namie.

Išeidamas inspektorius užsuko į Žmogžudysčių tyrimo kambarį. Bertonas pusiaumiga knapsojo prie telefono. Frostas, suėmęs jam už peties, papurtė.

– Nagi, sūnau, eime, parvešiu namo.

Kriminalistas konsteblis vos užgniaužė žiovulį.

– Išsiaiškinau, kokia firma dirbo kapinėse, bet santechniko pavardę ir adresą sužinosiu tik devintą, kai jie pradės dirbti.

– Ak kaip norėčiau tokio darbo, – sumurmėjo Frostas. – Sėdi sau biure nuo devynių iki penkių, išlaidų apskaitos – jokios, sekretorė – seksuali ir be kelnaičių. – Jis atsiduso, suvokęs, kokia bergždžia ši svajonė. – Palik raštelį, tegul tavo pakaitinis tuo pasirūpina. Metas namo.

„Cortina" trinksėjo Ketrinos gatve. Gilmoras grūmėsi su miegu prie vairo, Frostas prisimerkęs snūduriavo šalia, Bertonas žiovavo ant užpakalinės sėdynės. Jie važiavo palei eile išsirikiavusias parduotuves. Vienoje jų – spaudos krautuvėlėje – tvieskė šviesa. Bertonas, staiga atkutęs, įsižiūrėjo pro šoninį langą.

– Šitoje dirbo Pola Bartlet, – pasakė.

– Stabdyk! – sušuko Frostas. Gilmoras sustabdė automobilį prie pat šaligatvio krašto. Krautuvėlės iškaboje buvo parašyta: DŽ. F. RIKMANAS. SPAUDA. – Nagi šnektelkime su ponu Rikmanu, – tarė inspektorius.

Kriminalistas seržantas išsiropštė iš mašinos, pirmiau svilinančiu žvilgsniu perliejęs liežuvio už dantų nenulaikantį Bertoną.

Džordžas Rikmanas, storulis plinkančiu pakaušiu, įnikęs smilino akis į nuogybes trečiajame „The Sun" puslapyje. Ant grindų priešais prekystalį sukrauti tvarkingomis rietuvėmis pūpsojo jau paskirstyti laikraščiai, kuriuos netrukus turėjo paimti vaikai išnešiotojai. Sutilindžiavo durų varpelis, į parduotuvę atsiimti savojo „Daily Mirror" ir išsikeisti smulkiųjų dujinei užsuko kaimynystėje gyvenantis senukas Haris Edvardsas. Nespėjo Rikmanas jo aptarnauti, o varpelis vėl suskambo – šįsyk įėjo du anksčiau nematyti vyriškiai: vienas, maždaug dvidešimtmetis, atrodė pavargęs, suirzęs; kitas, vyresnis, vilkėjo suglamžytą apsiaustą. Abu mindžikavo prie durų, akivaizdžiai laukdami, kol išeis senukas. Krautuvininkas vogčia išsišiepė. Iškart suprato, ko tiems gašlūnams reikia.

Edvardsas iššlepseno laukan ir abu nepažįstamieji priėjo prie prekystalio. Mostelėjęs jiems, girdi, palūkėkite, Rikmanas nuskubėjo prie durų ir pro stiklą pasižiūrėjo į gatvę. Įsitikinęs, kad daugiau niekas neateina, šnibždomis paklausė:

– Jūs nuo ko, nuo Leso?

– Aha, – taip pat sąmoksliškai atsakė Frostas, spėliodamas, ką tai galėtų reikšti.

– Atsarga gėdos nedaro, – tarė Rikmanas. Atrakinęs tarnybines duris už prekystalio, jis pakvietė svečius užeiti ir įjungė šviesą. – Pamatysite, kokio dinamito čia turiu.

Lentynos kambarėlyje buvo prikimštos knygų ir žurnalų rėksmingais viršeliais su nuogais, prakaituotais vyrų ir moterų kūnais. Dėžės ant stalo – pridėtos pornografinių vaizdajuosčių kasečių.

– Lesas minėjo, turite šio to ypatingo, – pasakė Frostas, rodydamas Gilmorui, kad neskubėtų traukti iš kišenės tarnybinio pažymėjimo.

Rikmanas šelmiškai pašnairavo į inspektorių ir pirštu patapšnojo sau per šnervę. Tada atrakino spintą. Ši buvo prikrauta vaizdajuosčių – paprasčiausių baltų dėžučių su užklijuotais pavadinimais, spausdintais mašinėle.

– Čia yra visko, bet kokiam skoniui, – pasigyrė šeimininkas. – Vyrai duodasi su vyrais, moterys – su moterimis, vaikais, gyvūnais... kombinacijų yra kokių tik norite. Imu penkiasdešimt svarų. Jei daiktą grąžinsite nesugadintą, kitą kartą suteiksiu dvidešimt penkių svarų nuolaidą.

– Nežinau, ar turėsiu tiek grynųjų, – pasakė Frostas, kišdamas ranką į vidinę kišenę.

– Galima mokėti kortele... „Access“... „American Express“... bet kokia.

– O šitokia tiks? – paklausė inspektorius.

Rikmanas įsmeigė akis į tarnybinį pažymėjimą. Krautuvininkui atkrago žandikaulis.

– Šūdas! – tik tiek jis įstengė pratarti.

Prie lauko durų sutilindžiavo varpelis, pasigirdo berniuko balsas:

– Pone Rikmanai, ar laikraščius galiu paimti?

– Prie prekystalio! Imk ir važiuok sau! – Krautuvininkas palūkėjo, kol berniukas išeis. – Pareigūne, juk galėtume susitarti gražiuoju.

Jis išėmė iš piniginės dvi penkiasdešimtines.

– Išrašyk šiam džentelmenui šimto svarų kyšio kvitą, – ištiesęs ranką į pinigus, Gilmorui pasakė inspektorius. – Perskaitysiu banknotų numerius.

Rikmanas skubiai susibruko kupiūras į kišenę.

– Inspektoriau, jūs mane klaidingai supratote.

– Tikiuosi, – atšovė Frostas. – Tu ir šiaip jau užtektinai giliai įklimpęs.

Jis paskaitinėjo pavadinimus vaizdajuosčių etiketėse ir nusipurtė. Jie buvo labai jau iškalbingi. Rikmanas išsiėmė nosinę ir apsišluostė prakaito išpiltą veidą.

– Šiaip aš į tokius reikalus nesipainioju. Na šiek tiek nekaltos lengvosios pornografijos, bet tik ne juodosios. Susipažinau su tuo tipu aludėje...

– Pasakėles galėsi sekti nuovadoje, – pertraukė jį Frostas ir išsiuntė Gilmorą susisiekti su Velsu, tegul kas nors iš kolegų atvažiuoja paimti Rikmano ir jo knygelių bei vaizdajuosčių.

– Vargsti, stengiesi padaryti žmonėms ką nors gero, o šit kas nutinka, – aimanavo Rikmanas. – Koks niekšas mane įskundė?

– Stebėjome šitą parduotuvę ištisus mėnesius, – pamelavo Frostas. Įkūnusis pardavėjas jam nepatiko iš pat pirmo žvilgsnio. Kai kuriose tų pornografinių juostų buvo nufilmuotos mokinukės. Ar tik nebus čia įsivėlusi ir Pola Bartlet? – pagalvojo inspektorius. Žiūrėdamas į neramiai besimuistantį

Rikmaną, jis neskubriai užsidegė cigaretę. – O juk mes ją radome, – pasakė.

– Ką radote?

– Polą.

– Polą Bartlet... mano išnešiotoją?

Frostas linktelėjo.

– Ji... negyva? – prisivertė paklausti laikraščių pardavėjas.

Inspektorius vėl linktelėjo.

– Baisu, – sielvartingai pratarė Rikmanas.

– Baisu, – pakartojo inspektorius. – Tau derėtų pamatyti, ką kažkoks niekšas jai padarė. Tokį vaizdelį nufilmavęs, kaipmat išparduotum.

Durų varpelis vėl suskambėjo. Grįžo Gilmoras. Pasiguodė prašęs Bilo Velso paskambinti jo žmonai, perspėti, kad vėluosiąs, bet nuovados seržantas pasiuntęs jį tolėliau.

Frostas prisėdo ant ledų šaldiklio krašto ir paragino Rikmaną:

– Nagi papasakok apie Polą.

– Mielas, malonus vaikas.

– Visi mirę vaikai būna mieli. Papasakok, kokia ji buvo gyva.

Krautuvininkas nutirtėjo.

– Kokia ji buvo? Jokia. Nieko ypatingo. Pupuliukas. Niekada nesijuokdavo. Tylenė. Dirbo savo darbą, ir tiek.

Dar kartą sutilindžiavo varpelis, į parduotuvę užėjo senutė.

– Nedirbame, – pasakė jai Frostas ir, suėmęs už parankės, išvedė į gatvę. Prieš užrakindamas duris, apvertė ant jų kabančią kortelę užrašu UŽDARYTA išorėn.

– Kokia buvo ta diena, kai ji dingo? Papasakok.

– Jau pasakojau kitam kriminalistui... Tokiam šeško veidu. Diena kaip diena, nieko ypatingo. Mergaitė išvažiavo su laikraščiais įprastu laiku, daugiau jos ir nebemačiau.

– Gal kas nors prie jos kabinėjosi... ar įkyriai sekiojo? Nesiskundė? – paklausė Gilmoras.

– Bent jau man tikrai nesiskundė. Kažin ar bent žodį yra man ištarusi.

Frostas nuėjo prie prekystalio ir pasižiūrėjo, ką Rikmanas, jiems atėjus, skaitė. Su atsainiai nusvarinta cigarete tarp lūpų nužvelgė nuogą trečiojo puslapio merginą ir pasiteiravo:

– Kokios Pola buvo figūros? Krūtinga, ar ne?

– Tokia kaip visos. Šiais laikais mergaitės bręsta pasiutusiai greitai... penkiolikinės atrodo kaip dvidešimtmetės. Šit ką jums pasakysiu: Pola buvo ne iš tų savo grožybėmis besipuikuojančių pamaivų. Vilkėdavo dukslius vilnonius megztinius ir panašiai.

– Gal draugavo su kuriuo nors berniuku iš išnešiotojų?

– Ne. Tarp mūsų kalbant, nemanau, kad ji išvis turėjo reikalų su vaikinais. Kažin ar ką nors nutuokė apie seksą.

– Kodėl taip sakai? – nustebęs paklausė Frostas.

– Prieš tris mėnesius šis tas nutiko. Ruošiau vaikams laikraščius. Čia jie buvo tik dviese – Dajana Meisi ir Džimis Ričardsas.

– Kas jie tokie?

– Abu – Polos klasės draugai, abiem tada buvo ką tik suėję penkiolika. Tai va, rūšiuoju laikraščius ir staiga susizgrimbu, kad nebėra tų jauniklių.

Nepasakyčiau, kad nepasitikiu žmonėmis, bet dienos pajamas, prieš išnešdamas į banką, dėl viso pikto laikau kambarėlyje šit už sienos. Tai va, įkišu galvą į tą kambarėlį ir – neatspėsite – ką pamatau...

– Na na, – paragino inspektorius.

– Ogi pasikloję ant grindų šūsnis „Radio Times", abiejų džinsai nuleisti, ir tratinasi lyg niekur nieko. Penkiolikmečiai, rupūžėle! Nesiliovė, net kai aprėkiau.

– Aš irgi nebūčiau liovęsis, – pakomentavo Frostas.

– Paskui kažkas aiktelėjo man už nugaros. Atsigręžiu, ogi Pola Bartlet stovi ir žiūri į anuodu pasibaisėjusi. Neilgai žiūrėjo – metė laikraščius ir išbėgo. Aišku, dorai nė nesuprato, kas dedasi. Skaistybės įsikūnijimas, šit kas ji buvo.

– Jeigu iš santechniko nieko nepešime, reikės patikrinti tą Džimį Ričardsą, – pasakė inspektorius. – Gal jam labai patinka nekaltos laikraščių išnešiotojos.

Kol Gilmoras užsirašinėjo adresą, prie krautuvėlės sustojo patrulio automobilis, du policininkai išlipę paklabino duris. Frostas įleido juos į vidų.

– Tarnybinėse patalpose – šūsnys pornografijos, – paaiškino. – Vežkitės šitą draugužį su visais jo turtais į nuovadą ir apkaltinkite nešvankybių platinimu.

Kai jiedu grįžo į automobilį, Gilmoras tyčia trankiai uždarė dureles – tikėjosi bent pažadinti visą tą sumaištį sukėlusį Bertoną, kuris lyg niekur nieko dėjo į akį. Seržanto pastangos buvo nevaisingos –

konsteblis miegojo kaip miegojęs. Gilmorui segantis saugos diržą, prabilo nelemtas radijas. Nuovada ieškojo inspektoriaus. Frostas paėmė siųstuvėlį, o kriminalistas seržantas, nieko gero nesitikėdamas, susigūžė.

– Inspektoriau, ar galėčiau paprašyti nedidelės paslaugėlės? – paklausė seržantas Velsas.

– Ne, – atkirto Frostas. – Gilmorui reikia skubėti namo. Jis paliko ant ugnies kunkuliuojančią žmoną.

– Na, Džekai, judviem būtų pakeliui. Gal nieko blogo ir neatsitiko. Meningtono linkis, 46-as numeris. Merė Heins, pensininkė. Gyvena viena. Vakarykštis pienas nepaimtas, viduje it pasiutusi kniaukia katė. Mums paskambino pienininkas. Jis baiminasi, kad senutei bus kas nutikę. Na ar sunku užmesti akį?

– Tai Viešosios tvarkos poskyrio darbas, – suniurzgė Gilmoras.

– Vienintelis laisvas patrulis dabar veža tas jūsų nešvankias knygiūkštes, – išgirdęs savo ruožtu suniurnėjo Velsas.

Frostas atsiduso.

– Gerai jau, gerai, Bilai, važiuojame.

Žmonės Meningtono linkio namuose kilo iš patalų. Prie 46-ojo namo stovėjo furgonėlis su pienu. Gilmoras sustabdė „Cortiną" šalia jo. Frostas kyštelėjo pienininkui tarnybinį pažymėjimą. Apsidžiaugęs vyriokas prapliupo pasakoti:

– Gal ir nieko blogo neatsitiko, bet senutė tokia stropuolė. Gyvenime nėra palikusi katės vienos

namuose, o ta dabar kniaukia kaip pamišusi, ir vakarykštis pienas šit tebestovi prie durų.

– Gal ji tiesiog pabėgo su nuomininku? – žiovaudamas spėjo Frostas, kai jie jau ėjo prie durų.

– Senolei septyniasdešimt aštuoneri, – suglumęs atsakė pienininkas.

– Na tada gal išklibikščiavo su nuomininku?

– Nėra jokio nuomininko.

Inspektorius vėl nusižiovavo.

– Et, dar viena ideali versija – velniui į subinę, – pasakė nusivylęs ir atsitraukė, užleisdamas duris Gilmorui. Šis dūrė pirštu į skambučio mygtuką.

– Skambutis neveikia, – tarė pienininkas.

Kriminalistas seržantas patrinksėjo belstuku.

– Aš jau beldžiau, – vėl įsikišo anas.

Gilmoras vis tiek pabeldė dar kartą. Niekas neatsiliepė. Pienininkas patenkintas išsišiepė.

– Na ką sakiau?

– Ei, pieniau! Pieno man nepalikai! – šūktelėjo kitoje gatvės pusėje stovinti dručkė su trumpučiais naktiniais.

Pienininkas pamojo jai, girdi, tuojau ateisiu, ir moteriškė, liumpsėdama į naktinius netelpančiu užpakaliu, nukrypavo atgal į savo namą. Frostas susiraukė ir pasakė:

– Tokia jau nesėkminga man pamaina – išvien klaikūs reginiai. O tu, pieniau, verčiau dalyk žmonėms pieną. Ačiū, kad paskambinai.

– Ką manote? – paklausė Gilmoras, žiūrėdamas į viskam abejingą Bertoną, toliau sau parpiantį ant užpakalinės „Cortinos“ sėdynės.

Frostas nužvelgė gatvę, tikėdamasis pamatyti uniformuotą konseblį, kuriam būtų galima perleisti atsakomybę. Bet viltys buvo tuščios.

Užuolaidos pirmame aukšte buvo užtrauktos, o langas patikimai užsklęstas. Frostas, kaip visada panašiais atvejais, dirstelėjo pro plyšį korespondencijai įmesti. Išvydo tuščią koridorių ir kažkokį apvytusį augalą vazone ant staliuko. Ten pat gulėjo atversta piniginė ir kelių raktų ryšulys. Inspektorius atsitiesė sunerimęs. Aplinkybės atrodė įtartinos. Vargu ar senolė galėjo išeiti iš namų be piniginės ir raktų.

– Teks laužtis, – pratarė jis.

Gilmoras vakarykščio pieno buteliu išdaužė skylę dažytame durų stikle. Įkišęs pro ją ranką, atrakino duris. Jiedu suėjo į vidų.

Pirmiausia kriminalistai pateko į virtuvę. Prieblandoje sužibo pora žalių akių, pasigirdo gailus kniaukimas. Iš šaldytuvo paėmęs butelį, Frostas įpylė į lėkštutę pieno. Katė puolė godžiai lakti. Inspektorius paklabino kitų durų rankeną, jos buvo užkabintos iš anos pusės. Gilmoras apsidairė kambaryje, retai užeinamoje svetainėje, trenkiančioje pelėsiais.

Išlakusi pieną, katė, šmaukšėdama uodega, viltingai lūkuriavo. Frostas vėl įpylė jai pieno.

– Sūnau, lažinuosi iš šimto svarų, – pasakė seržantui, – ji – viršuje. Lovoje, negyva. Užlėk pažiūrėti.

Kol Gilmoras trinksėjo laiptais aukštyn, inspektorius iš indų džiovyklos paėmė konservų peilį ir, atidaręs skardinę „Felixo“, iškrapštė turinį į katės lėkštę.

Staiga, išgirdęs seržanto šūksnį, ir pats puolė į antrą aukštą.

– Inspektoriau, čionai! Greičiau! – šaukė Gilmoras.

Senutė gulėjo lovoje. Buvo subadyta į pilvą, gerklė plačiai perrėžta. Kūnas – ledo šaltumo.

– Žinau, kad neturi ko pasiųsti, bet man reikia keturių žmonių, – pasakė Frostas Velsui. Nenorėdamas klausytis, kaip nuovados seržantas teisinasi, inspektorius prispaudė siųstuvėlį prie krūtinės. Paskui vėl kilstelėjo ir pridūrė: – Mažiau man neužteks. Reikia, kad konstebliai apeitų kaimynus, kol šie dar neišvažiavę į darbą. Baigiu ryšį.

Jis išjungė aparatą, pertraukdamas besiskundžiantį Velsą per pusę žodžio, ir grįžo į namą.

Gilmoras, nekantraudamas parodyti inspektoriui sukruvintą kilimą, laukė miegamajame, atsistojęs už atvirų durų. Kraujo buvo pritaškyta išties gausiai. Ant grindų sumaigytas gumbsojo geriausias, juodas, senutės paltas.

– Jis štai šitaip slėpėsi už durų, – ėmė dėstyti kriminalistas seržantas. – Smogė, kai ji įėjo pakabinti palto, paskui nubloškė ją ant lovos.

Frostas niauriai linktelėjo. Gilmoras veikiausiai neklydo, bet, norint tą niekšą sučiupti, nepakako žinoti, kur jis nužudė auką.

– Jei ne tas pienininkas, kad jį kur plynios, – suniurzgė inspektorius, – dabar ramiai sau miegotume šiltose lovose.

Laiptais uždundėjo Bertonas. Grįžo apklausęs kai kuriuos kaimynus.

– Inspektoriau, sužinojau šit ką, – pasakė jis. – Moteris, gyvenanti kitapus gatvės, sako, kad senutė kiekvieną sekmadienį popiet važiuodavo į Dentono kapines padėti gėlių ant vyro kapo. Kaimynė matė ją išeinant apie tris. Kaimynas iš gretimo namo – Dinas Ronaldas Hoskinsas – sako, kad ponia Heins pasibeldė į jo duris sekmadienį tuojau po penkių, buvo labai susijaudinusi. Jai atrodė, kad kažkas pavogė atsarginį laukujų durų raktą, kurį laikydavo po dembliu prienamyje. Bet kai Hoskinsas patikrino, raktas buvo po kilimėliu.

– O pats ar patikrinai?

Bertonas linktelėjo ir parodė į mažytį maišelį įdėtą raktą.

– Hoskinsas išvadinęs ją žiople ir grįžęs namo. Bet senutė vis tiek nesiliovusi aimanuoti, esą raktas padėtas ne taip, kaip ji palikusi.

– Vargšelė neapsiriko, – tarė Frostas. – Jokių įsilaužimo žymių nematyti, visos durys, visi langai patikimai užkabinti iš vidaus. Veikiausiai žudikas įėjo pro pagrindines duris. Jis laukė jos name.

Gilmoras nenoromis pritariamai sumurmėjo. Inspektoriaus logika buvo nenuginčijama.

– Tad štai, – toliau kalbėjo Frostas, – jis įsmuko į vidų, jai trečią valandą išėjus į kapines. Trainiotis čia po to, kai suraikė senutę, jam nebebuvo ko, taigi galime spėti, kad išsinešdino tuojau po penkių. Pasistenk apklausti kuo daugiau žmonių. Kada kaimynystėje įvykdomas nusikaltimas, žmonės dažniausiai apkursta ir apanka, bet gal vis dėlto atsiras ką nors mačiusių ar girdėjusių. Pasidomėk, ar visi žinojo didžiąją ponios Heins paslaptį – apie atsarginį raktą po dembliu.

– Aišku, – pratarė Bertonas, vos pastebimai susverdėjęs.

Vargšelis jau vos laikosi ant kojų, pamanė Frostas. Balsu jis pasakė:

– Netrukus atvažiuos daugiau kolegų. Tada galėsi keliauti namo.

Kriminalistas konsteblis papurtė galvą.

– Ištversiu, pone inspektoriau, – pažadėjo.

Frostas, tramdydamas žiovulį, nusigailėjo, kad nėra kam jo paties išsiųsti namo. Važiuotų nėmaž neprieštaraudamas. Jis atsigręžė į Gilmorą, laukiantį, kada galės tarti žodį.

– Patikrinau piniginę, – pasakė seržantas. – Joje tik Visų šventųjų bažnyčios Senjorų klubo narės kortelė ir ligoninės priėmimo talonas. Regis, daugiau niekas namuose neliesta, nepaimta.

– Keli svarai, – mąsliai ištarė inspektorius. – Tas niekšas paskerdė senutę dėl kelių piniginėje buvusių svarų? Neįtikėtina.

Frosto akys šmaižiojo po miegamąjį, kuriame mišo troškus kraujo ir levandinis baldų lako kvapas. Užsidegęs cigaretę, inspektorius įmaišė dar ir tabako aromato. Ant sienos virš riešutmedžio tualetinio staliuko kabojo įrėminta nespalvota vestuvinė fotografija: konfeti sniego siaučiami baltai apsitaisiusi nuotaka ir jaunikis su dieniniu fraku. Ta pati jaunoji dabar gulėjo apsirengusi gedulingai juodai, tuščią žvilgsnį nukreipusi į gelstančias lubas. Jos drabužiai ir lovos apklotas buvo lyg rūdimis nuberti lipnaus kraujo krešuliais.

– Tikriausiai ji visada šitaip rengdavosi, važiuodama į kapines, – sumurmėjo inspektorius. Kažkas

brūkštelėjo jam per koją. Katė. Frostas pasilenkė ir pakasė jai kaklą, paskui nuvijo gyvuliuką į šalį. Priėjęs prie lango, atitraukė užuolaidą ir pažvelgė į tuščią gatvę. Dangų klojo juodi debesys ir atrodė, kad niekada neprašvis. Inspektoriui spengė galva. Joje rizgo šitokia daugybė klausimų, o jis jautėsi bejėgis į juos atsakyti.

Į gatvę įsuko rajono patrulio automobilis ir privažiavęs sustojo prie namo. Iš mašinos išlipo policijos konsteblis Džordanas ir du rūškani kriminalistai konstebliai, kurie, matyt, tikėjosi sėkmingai užbaigti pamainą. Netrukus atvažiavo nusikaltimo vietos tyrėjas Robertsas. Šiam dar nespėjus iškrauti savo fotoaparatų ir blyksčių, žalia „Honda Accord" atvyko du ekspertizės laboratorijos darbuotojai. Gilmoras visus atsivedė į viršų, prie lavono, paskui konsteblius išsiuntė pagelbėti liudininkų ieškančiam Bertonui.

– Paklausinėkite, ar niekas nematė mėlyno furgono! – išeinantiems sušuko Frostas.

– Nieko nelietėte? – paklausė vienas ekspertų.

– Net prie savo pimpalo ir tai neprisiliečiau. – Inspektoriaus sąmojis buvo gerokai nuvalkiotas.

Apačioje sutrinksėjo belstukas.

– Atvažiavo daktaras! – šūktelėjo Gilmoras, kopdamas laiptais Moltbiui iš paskos.

– Na, daktarėli, šį kartą mėsa šiek tiek šviežesnė, – pasakė Frostas, kai raudonveidis gydytojas pasmėlusiomis akimis pro ekspertus prasispraudė į ankštą miegamąjį.

– Galėjau ir numanyti, kad vėl susitiksime, – suburbleno prastai nusiteikęs Moltbis.

– Trys lavonai per vieną pamainą. Vis dažniau susimąstau: ar tik nebūsiu pakliuvęs į „Slaptą kamerą"?

Gydytojas prunkštelėjo ir palinko prie lavono. Išvadą jis pateikė labai greitai.

– Mirusi.

– Tai aš ir pats išsiaiškinau, – pasakė Frostas. – Pasiūliau senolei užrūkyti, o ji net žodžio nepratarė. Prieš kiek laiko mirusi?

Moltbis išsiėmė iš lagaminėlio bloknotą ir kažką užsirašė.

– Jei teisingai supratau, išsikvietei patologą?

– Taip.

– Tuomet tegul jis ir atsako į tavo klausimus. Juk uždirba gerokai daugiau nei aš. Ar jau žinai, kas siuntinėja tuos anoniminius laiškus?

– Rūgštele, daktarėli, – suvaitojo inspektorius, – klausei to paties vos prieš šešias valandas. Aš per tiek laiko nė nusimyžti nespėjau.

Moltbis pažvelgė į Frostą pasimiglojusiomis akimis ir tankiai sumirksėjo.

– Vos prieš šešias valandas? – perklausė ir, sugraibęs kėdę, ant jos susmuko.

– Daktare, ar gerai jautiesi? – sunerimęs paklausė inspektorius.

– Taip, taip, žinoma, viskas man gerai. – Gydytojas suėmė Frostui už rankos, prisitraukė jį ir, aptvoksdamas Džonio Volkerio* kvapeliu, prabilo šnibždomis: – Ar žinai, kad Drisdeilas mane apskundė, kam lavoną kapinių rūsyje apžiūrėjau pirm jo? Paskambino man ir prisipažino.

* „Johnnie Walker" – škotiško viskio rūšis.

– Tikras niekšas, – pasiskubino pritarti Frostas. Paskui galva mostelėjo lovos pusėn. – Prieš kiek laiko ji mirė?

Moltbis nusvirduliavo prie lavono ir paminkė odą.

– Sąstingis jau beveik atsileidęs. Sakyčiau, mirė sekmadienio vakarą. Visais kitais klausimais kreipkis į Drisdeilą. – Užsegamas lagaminėlis garsiai spragtelėjo. Gydytojas iškrypavo iš kambario. – O, Dievas apsireiškė! – dar sušuko, leisdamasis laiptais, ir su kažkuo pusbalsiu apsikeitė ne itin mandagiomis frazėmis.

Po akimirkos į kambarį įžengė patologas ir jo padėjėja. Drisdeilas dėbtelėjo į ekspertus ir šie, supratę nebylią užuominą, tučtuojau pasišalino.

– Bene su daktaru Moltbiu ką tik prasilenkiau? – paniekinamai sušnirpštė jis.

Frostas linktelėjo.

– Ir lavoną jis tikriausiai vartaliojo? – paklausė patologas.

– Net neprisilietė, – atsakė inspektorius. – Nenorėjo atimti iš jūsų malonumo. Daktarėli, būtų gerai, jei ilgai neužtruktumėte.

Išgirdęs tą „daktarėli", Drisdeilas sugriežė dantimis, bet, kai išvydo lavoną, jo nuotaika kaipmat pasitaisė. Pirmiausia nusivilko brangų, juodą, ilgą paltą ir įdavė padėjėjai. Ji drabužį perdavė Frostui, o šis sumaigė jį į kamuolį ir, numetęs ant kėdės, prisėdo ir įsikando cigaretę.

– Prašyčiau čia nerūkyti, – subambėjo patologas, džiaugdamasis progą tą stuobrį pamokyti.

Drisdeilas įdėmiai, colis po colio, tyrinėjo senutės kūną ir pusbalsiu diktavo išvadas asistentei, kuri genijaus žodžius popieriuje vertė Pitmano greitraščio kraigliais.

Geras penkiolika minučių ignoravęs garsius nekantraujančio Frosto atodūsius, patologas galų gale atsitiesė ir paskelbė ištarmę:

– Moteris mirė maždaug prieš trisdešimt šešias valandas.

– Daktaras Moltbis taip ir sakė, – sumurmėjo inspektorius.

Patologas kreivai šyptelėjo.

– Džiaugiuosi, kad mano nuomonei pritarė toks žymus ekspertas. Kraujo dėmių išsidėstymas liudija, kad užpulta auka stovėjo. Žudikas prisiartino prie jos iš nugaros...

Frostas pasimuistė, mat palto sagos bedė į užpakalį, ir tarė:

– Daktarėli, žudikas laukė jos prie durų. Jei kartais norėtumėte pasipliuškenti, ten yra pora puikių kraujo balučių.

Drisdeilas teikėsi užmesti akį, paskui kalbėjo toliau:

– Nusikaltėlis plaštaka užspaudė senutei burną. Matote nykščio paliktą žymę ant kairiojo skruosto? – Patologas atsitraukė, kad inspektorius galėtų pažiūrėti, bet šis tik numojo ranka. Jam nebereikėjo žiūrėti į tai, ką pastebėjo, vos įėjęs į kambarį. Drisdeilas nusipurtė ir pridūrė: – Tris kartus peiliu smogta į pilvo ertmę. Peilis turėjo būti vienašmenis, nelankstus, geležtė kokių šešių colių ilgio ir... ir aštri kaip skustuvas.

– Panašu į virtuvinį peilį, ar ne, daktare? – paklausė Gilmoras, kuris kaip tik grįžo, paskirstęs užduotis konstebliams.

– Visai gali būti.

– Naktį būta panašaus atvejo... Klarendono gatvėje užpulta senutė. Nusikaltėlis paliko peilį.

– Klarendono gatvėje?! Kodėl niekas manęs nekvietė?! – pasipiktino Drisdeilas.

– Galėsite pats pirmas ją pašokdinti, kai tik numirs. Kol kas dar gyva, – atšovė Frostas ir trumpai persakė aplinkybes.

– Jei galėčiau ištirti tą peilį, – pasakė Drisdeilas, – žinotume, ar ši auka nužudyta tuo pačiu.

– Pasirūpinsiu, kad jums jį nusiųstų. – Inspektorius ant suklastoto degalinės kvito brūkštelėjo porą žodžių apie peilį. – Na, daktare, gyviau. Neabejoju, judu su padėjėja norite kuo greičiau grįžti į lovą... ee... lovas.

Frostas šelmiškai pamerkė Gilmorui akį, bet patologas to nepastebėjo.

– Žudikas atkragino aukos galvą ir įsmeigė peilį štai čia. – Jis nykščiu bedė į žiojinčią žaizdą kairiau gerklės. – Tada pakreipė ašmenis horizontaliai, todėl žaizda išplatėjusi, ir perrėžė gerklę iš kairės į dešinę.

Inspektorius nusižiovavo, nė neprisidengęs. Tas sumautas patologas gaišo laiką smulkmenoms. Frostas ir pats akimoju susigaudė, kad senutė buvo užpulta iš užnugario ir nublokšta ant lovos.

– Ar nusikaltėlis neturėjo apsitaškyti krauju? – paklausė jis.

– Turėjo. Šiek tiek iš gerklės paplūdusio kraujo galėjo užtikšti ant kairiojo žasto, bet daugiau – ant dešiniosios žudikos rankos, kuria laikė peilį, ir palto, ar ką jis ten vilkėjo, rankovės. Be to, tempdamas kūną prie lovos, įmynė į kraujo klaną. Štai ant kilimo matyti pėdos.

– Turite omeny tas, ekspertų apibrėžtas kreida? Taip, daktare, mes jas pastebėjome.

– O kaip kraujo atsirado čia? – pasmalsavo Gilmoras, rodydamas dėmę ant kairiosios juodos senutės suknios rankovės. – Nepanašu, kad užtiško iš žaizdos.

Patologas, nepatenkintas, kad pražiopsojo įkaltį, apžiūrėjo kitokios spalvos sklypą ant rankovės.

– Čia žudikas nušluostė peilį, – paaiškino ir atsitiesė. – Inspektoriau, daugiau neturiu ko pasakyti. Išsamią ataskaitą gausite po skrodimo. – Apsidairęs Drisdeilas paklausė: – O kur mano paltas?

Lavoną vyrai atsargiai įkėlė į pigų karstą ir, nurabždinę siaurais laiptais, išvežė į lavoninę. Ekspertai su savo trofėjais taip pat išvažiavo, Frostas, likęs tuščiame kambaryje vienas, rūškanas atsisėdo ant kėdės ir, traukdamas dūmą, užsižiūrėjo į plikas grindlentes. Nuvilkta patalynė, kilimas, veltinys iš po jo – viskas buvo išgabenta tirti.

Inspektorius sumaigė nuorūką į stiklinį indelį ant tualetinio staliuko. Laiminga, konfeti apsnigusi nuotaka iš fotografijos šypsodamasi žvelgė į niūrų, nusiaubtą kambarį, kuriame ją ištiko siaubinga mirtis.

Laiptus pirmiau dengęs kiliminis takas irgi buvo išvežtas į laboratoriją, tad, Frostui leidžiantis į pirmą aukštą, mediena aidžiai kaukšėjo. Gilmoras, Bertonas ir dar du konstebliai virtuvėje gėrė arbatą.

– Kas girdėti iš kaimynų? – pasiteiravo inspektorius.

– Daugumos nėra namie, – atsakė Bertonas, paduodamas jam puodelį. – Tikriausiai darbe. Vakarop bandysime apeiti dar kartą. Vis dėlto trys moteriškės vakar popietę pastebėjo čia trainiojantis įtartiną tipą.

– Ar liudininkės jį apibūdino? – susidomėjęs paklausė Frostas.

– Trejopai, – ne itin džiugiai atsakė kriminalistas konsteblis. – Pasak vienos kaimynių, vyriškis buvęs vidutinio sudėjimo, tamsių plaukų, gal su barzda, o gal ir be barzdos, amžius – tarp trisdešimties ir penkiasdešimties. Tuojau po dviejų vaikštinėjęs gatve pirmyn atgal, dairydamasis į langus. Pasak kitos, skustagalvis motociklu be paliovos sukęs ratus aplink kvartalą. O trečia mačiusi juodai apsirengusį jamaikietį.

– Kuo gi jis pasirodė įtartinas? – paklausė Gilmoras.

– Praėjo, ir tiek. Manau, toji dama tiesiog nemėgsta jamaikiečių.

Frostas gurkštelėjo arbatos. Ši buvo vos drungna.

– Greičiausiai tik veltui gaišite laiką, bet vis dėlto reikės šią informaciją patikrinti. Ar jau radote kokių nors giminaičių arba pažįstamų, kurie galėtų pasakyti, ar, be pinigų iš piniginės, dar kas nors paimta?

– Dar ne, – atsakė Gilmoras. – Kreipsiuos į Senjorų klubą, kurio narė senutė buvo. Ten turėčiau ką nors sužinoti.

– Gerai. Kokio ji buvo būdo? Su kaimynais sutarė?

Bertonas papurtė galvą.

– Visi sako tą patį – vaidinga senė, nuolat rasdavusi dėl ko pabambėti. Niekas jos nemėgo.

– Reikia išsiaiškinti, dėl ko ji bambėjo pastaruoju metu. Gal kas nors paskerdė senolę, pristigęs kantrybės. – Inspektorius apsidairė. – O kur katytė?

– Išsivežė vyrukas iš KGAD*, – atsiliepė Gilmoras.

– Tikiuosi, tą sušniurkštą kraujaleidį sučiupsime, – niūriai pasakė Frostas ir susiraukęs, lyg gertų karčius vaistus, nugurkė arbatos drumzles. – Nagi pataisykite man nuotaiką.

– Ekspertai rado kažkieno, ne senutės, atspaudų, – ryžosi pamėginti kriminalistas seržantas. – Vienas jų teikia vilčių.

– Bus sanitarinės priežiūros inspektoriaus arba šeimos planavimo konsultanto, dar galai žino kieno, tik ne žudiko, – atšovė Frostas ir atsistojęs pasirąžė. – Pailsau, nebeišgaliu našiai mąstyti. – Pažvelgęs į pilkšvą iš nuovargio Gilmoro veidą, pridūrė: – Gana. Kelias valandas nusnaudžiame, o vidudienį renkamės nuovadoje.

Vidudienį?! Kriminalistas seržantas vogčia dirstelėjo į laikrodį. Pamiegos vos tris valandas, ir tai, jei pasiseks. Jeigu tik karingai nusiteikusi Liza nebūdrauja.

* Karališkoji gyvūnų apsaugos draugija.

Išleidęs Bertoną, Frostas vežė namo Gilmorą. Šis sėdėjo įsitempęs, baimindamasis, kad prabils radijas ir pasiųs juos tirti dar vieno nusikaltimo. Radijas plyšojo, bet pranešimai buvo skirti ne jiedviem. Tik sykį abu sukluso, išgirdę: „Iš Jubiliejaus bloko 76-ojo namo sklinda blogas kvapas. Kaimynai skundžiasi..."

– Matyt, prismardinai to savo losjono, – sumurmėjo Frostas, padangomis nubraukęs purvą nuo šaligatvio krašto prie 42-ojo Pirklių gatvės namo. Seržantą jis pažadino supurtęs už peties.

Namuose Gilmorą pasitiko tyla. Valgomajame ant stalo buvo padėta lėkštė su ataušusiu valgiu. Vakarienė. It priekaištas. Frenkas nubraukė maistą į šiukšlinę, lėkštę įdėjo į kriauklę.

Liza viršuje miegojo. Net atsipalaidavusios išraiška buvo pikta. Jis nusirengė ir kuo atsargiausiai įslydo po antklode. Žinojo – jei tik ją prižadins, akimoju įsiplieks kivirčas. Beveik tučtuojau nugrimzdo į neramų miegą. Sapnavo išvien sužalotus, kraujuojančius lavonus, ir visi jie buvo Lizos.

Frostas tuo metu, svajodamas apie lovą, važiavo namo. Beveik suspėjo.

– Operatyviojo valdymo centras – inspektoriui Frostui! Atsiliepkite! – prabilo siųstuvėlis.

Patrulis atvežė į nuovadą santechniką. Įtariamąjį Polos Bartlet byloje.

– Važiuoju, – atsakė inspektorius ir staigiai apgręžė automobilį. Ką ten šūkauja susidūrimo vos išvengęs taksi vairuotojas, jis nesiklausė.

Vyriausiasis inspektorius Maletas žvaliai įžengė į nuovadą ir pirmiausia nuo dailiai pasiūto apsiausto nusipurtė lietaus lašus. Pusę dešimtos ryto priimamajame tvyrojo vangi nuovargio nuotaika, ir jis išsyk atsiminė ketinęs pasikalbėti su Frostu apie Polos Bartlet bylą.

– Seržante, ar ponas Frostas nuovadoje?

– Jo nėra, pone. – Velsas vos užgniaužė žiovulį. – Nužudyta dar viena senutė. Meningtono linkyje. Inspektorius aiškinasi aplinkybes.

– O Dieve! – Priblokštas Maletas suraukė kaktą.

– Bjaurus atvejis, – pridūrė nuovados seržantas. – Subadyta į pilvą, gerklė perrėžta.

– Kai tik pamatysite inspektorių, siųskite pas mane. Gal žinote, ar jis paliko man ataskaitą apie Polos Bartlet bylą? Antrą valandą – spaudos konferencija.

– Bent jau aš, pone, jokios ataskaitos nemačiau.

Maletas nepatenkintas susiraukė.

– Ką turėsiu kalbėti spaudos konferencijoje, jei negaunu jokios informacijos? Neįmanoma dirbti.

– Pone, mes visi nusivarę nuo kojų, – nedrąsiai priminė Velsas.

– Išvien pasiteisinimai... Daugiau iš jūsų nieko neišgirsi. – Vyriausiasis inspektorius greitosiomis nužvelgė priimamąjį. – Seržante, grindis derėtų pavalyti.

– Derėtų, pone, – pritarė seržantas ir susverdėjo, norėdamas parodyti esąs uolus, lojalus policininkas, tik negyvai persidirbęs, – bet per tą prakeiktą gripą...

– Seržante, gripas – ne priežastis prastai dirbti. Priimamasis – mūsų vitrina. Visuomenė ją pamato pirmiausia. Tvarkingas priimamasis – našiai dirbantis priimamasis... visuomenei jis įkvepia pasitikėjimo mumis. – Maletas akimirką nutilo ir rūsčiai pažvelgė į Velsą. – Seržante, jūs nesiskutęs. Tai bent pavyzdys kitiems!

Nuovados seržantas veltui mėgino aiškinti dirbąs antrą pamainą iš eilės, mat jo pakaitinis susirgęs. Vyriausiojo inspektoriaus tokios banalios smulkmenos nedomino.

– Seržante, teisintis lengviausia. Tie, kam pasisekė išvengti gripo viruso, privalo darbuotis iš peties. Turime išlaikyti aukštą lygį.

Kai tik durys skyriaus viršininkui už nugaros užsivėrė, Velsas jam įkandin parodė dviejų pirštų kombinaciją, girdi, impotentas. Atsiteisė bent šitaip.

Staiga pasigirdo girgždus policijos viršininko balsas:

– Mačiau, seržante, mačiau!

Velsas persigandęs atsigręžė ir tuojau pat susmuko ant kėdės. Iš palengvėjimo jį net prakaitas nupylė. Prie durų, patyliukais sulaukęs, kol pasišalins Maletas, šypsodamasis stovėjo Frostas.

– Džekai, per tave vos nenumiriau iš baimės, – pasakė Velsas.

– Regi prieš save žmogų su tūkstančiu balsų, bet tik vienu pimpalu. Na kas čia girdėti?

– Kas girdėti, kas girdėti?.. Dirbau kiaurą naktį, šit kas...

– Išvien pasiteisinimai, seržante... klok verčiau faktus.

Inspektorius pavaišino nuovados seržantą cigarete ir uždegė ją.

– Rikmanas parašė paaiškinimą.

– Kas jis toks?

– Pornografijos prekeivis. Tvirtina visas tas grožybes pirkęs aludėje, iš nepažįstamo žmogaus. Paleidome už užstatą.

– O kaip mano santechnikas?

– Antrajame Kvotos kambaryje.

– Ačiū, – tarstelėjo Frostas, eidamas prie durų. Staiga sustojęs pridūrė: – Seržante, grindis derėtų pavalyti.

– Surasiu tau šepetį, – išsišiepęs atsakė Velsas. Užbirbė vidaus ryšio telefonas, ir seržanto išraiška akimoju persimainė. Skambino sumautas Maletas. – Pone, valgykla uždaryta. Neturiu kam liepti užplikyti jums arbatos. – Velsas nutrenkė ragelį ant aparato. Skyriaus viršininkas jo pasiteisinimų šiaip ar taip nesiklausė.

Prie Kvotos kambario Frostą iš jaudulio mažne drebėdamas pasitiko kriminalistas seržantas Arturas Henlonas.

– Džekai, gali būti, kad pagriebėme siūlo galą!

Jis vos vos pravėrė duris, kad inspektorius galėtų dirstelėti į sulaikytąjį. Ant kėdės kumpsojo poplikis, stambokas, apgaulaus žvilgsnio vyriškis su alaus pilvuku. Galėjo būti įpusėjęs penktą dešimtį.

Vilkėjo jis tamsiai mėlyną kombinezoną.

– Kaltas, – paskelbė ištarmę Frostas. – Velniop teismą, pakarkime jį tuojau pat.

Tyliai uždaręs duris, Henlonas ėmė pasakoti:

– Bernardas Hikmanas, keturiasdešimt ketverių, vedęs, vaikų neturi. Tą dieną, kai dingo Pola Bartlet, jis turėjo dirbti kapinėse, statyti naują siurblį už laidojimo rūsio. Jei tikėsime Hikmano grafiku, jis pradėjo darbą aštuntą, bet vikaras tvirtina, kad į kapines santechnikas atvažiavo tik devintą.

Kriminalistas seržantas atvertė aplanką ir parodė Frostui įtariamojo darbo grafiką.

– Kur gyvena? – paklausė inspektorius.

– Čia, Dentone, Vikariato blokas 63.

Frostas apmąstė ką išgirdęs. Pola dingo rajone, esančiame šiauriau Dentono miško. Vikariato blokas – keturiomis, penkiomis myliomis piečiau.

– Automobilį jis turi?

– Turi. Stovi aikštelėje.

Vadinasi, Hikmanas galėjo įvilioti ar įsitempti mergaitę į automobilį, išprievartavęs nužudyti ir devintą atvažiuoti į kapines. Bet – pirmiausia – ko jis nusibeldė už miško? Juk kapinės priešingoje pusėje.

– Jie susidūrė neatsitiktinai, – pasiūlė versiją Henlonas. – Jis viską suplanavo. Buvo matęs mergaitę anksčiau ir jos geidė. Žinojo, kur ją rasti, ir laukė.

– Sakai, geidė jos? – nepatikliai paklausė Frostas. – Kodėl kaip tik jos? Tokio pupuliuko?

– Džekai, skonis čia visiškai nesvarbu. Būna, vyrai trokšta bjauriausių moterų.

Inspektorius pažvelgė į Henloną priekaištingai ir pasakė:

– Nedera šitaip kalbėti apie skyriaus viršininko žmoną.

Užsikvatojęs seržantas staiga nutilo, mėgindamas perspėti Frostą apie gresiantį pavojų.

– Inspektoriau! – prieidamas šūktelėjo Maletas.

Kad tik nebūtų išgirdęs, raitydamas kuo nuoširdžiausią šypseną, pamanė Frostas.

– Pone...

– Kur ataskaita apie Polos Bartlet bylą? Antrą valandą man spaudos konferencija.

– Kaip tik ruošiuosi kvosti įtariamąjį, – atsakė inspektorius, galva rodydamas į duris.

Maletas išsyk nušvito.

– Įtariamąjį? Jau? Nuostabu! Juk tai nuostabu! Jei iki spaudos konferencijos spėtume užbaigti tyrimą... – Skyriaus viršininko šypsena išblėso, kai tik seržantas išsiėmė nosinę ir garsiai išsišnypštė nosį. – Henlonai, tikiuosi, neketinate susigriebti gripo? Mums ir šiaip katastrofiškai trūksta žmonių, – priekaištingai pasakė Maletas ir, apsisukęs ant kulnų, nužingsniavo koridoriumi.

– Jau net nosies nebegalima ramiai išsišnypšti, – atsiduso Henlonas.

– Nepurkšk į mane savo susmirdusių bacilų, – atsakė Frostas. – Eime, šnektelsime su įtariamuoju.

Hikmanas pasimuistė ant kietos, nepatogios kėdės ir įsistebeilijo į jauną konsteblį. Šis, neatlaikęs žvilgsnio, nervingai nukreipė akis į šalį. Įtariamasis, patenkintas šia nedidele pergale, vyptelėjo ir suniurzgė:

– Pritvočiau tave viena ranka.

– Galėsi pamėginti. Tik pirmiau užsegsime tau antrankius, o jam įduosime lazdą, – pasigirdo atsakymas.

Storuliukas seržantas grįžo į Kvotos kambarį su kažkokiu kaliause apibrizgusiu kostiumu.

– Kriminalistas inspektorius Frostas, – prisistatė anas, sėsdamas priešais Hikmaną. – Norėčiau šio to paklausti.

– Aš norėčiau paklausti tik vieno dalyko, – atkirto Hikmanas. – Kodėl mane čia atvesdino? O gal tai – valstybės paslaptis?

– Tave čia atvesdino todėl, – atsakė Frostas, – kad mes tiriame sunkų nusikaltimą. Tikiuosi, galėsime tave išbraukti iš įtariamųjų sąrašų, o jeigu ne – įklimpai kaip reikiant, brolyti. Taigi verčiau atsakyk į klausimus.

– Na tai klausk. Greičiau baigsime sušiktą komediją.

– Rugsėjo 14-oji. Noriu žinoti, ką tą dieną veikei. Visut viską. Nuo tada, kai atsikėlei iš lovos, iki tada, kai vėl atsigulei.

– Daugiau nei du mėnesiai praėję. Kaip, velniai griebtų, galiu prisiminti?

– Še, atgaivink atmintį, – pasakė Frostas ir paklojo priešais Hikmaną popieriaus lakštą.

Įtariamasis paėmė jį ir apstulbęs perbėgo akimis.

– Dėl tokio nieko? Patyliukais pridedu grafike vieną valandą, o tie pusgalviai jau kviečia sumautą greitojo reagavimo būrį?! Tegul susikišа tą savo darbą...

– Tavo firma į mus nesikreipė, ir darbo grafiko klastojimas čia niekuo dėtas. Reikalas daug rimtesnis. Pasakok, ką veikei tą dieną.

– Dirbau Visų šventųjų kapinėse, stačiau naują siurblį. Ten plečiamas kvartalo plotas, todėl senojo nebeužtenka. Tą rytą, rodos, buvo ketvirtadienis, išsiruošiau į darbą, o mašina ėmė ir sugedo. Mėginau krapštytis variklyje – nieko neprikrapščiau. Teko skambinti meistrui ir į darbą kulniuoti pėsčiam. Teisybė, valandą pavėlavau, bet ar aš kaltas, kad sugedo prakeiktos vežėčios? Kodėl turėčiau leisti firmai tuo pasinaudoti?

– Mums reikės meistro pavardės ir adreso, – pasakė Henlonas.

– Namie turiu užsirašęs. Tai va, dirbau iki pusės pirmos, tada užėjau į aludę užkąsti, grįžau į kapines, darbą baigiau šeštą.

– Vadinasi, kapinėse buvai nuo devynių iki šešių, – pasitikslino Frostas. – Ką veikei paskiau?

– Vėl užėjau į aludę, išlenkiau kelias taureles, parėjau namo pavalgyti, grįžau į aludę ir sėdėjau, kol uždarė. Vienuoliktą pavakarieniavau, paskui šį tą nuveikiau lovoje ir užmigau.

– Ar esi tikras dėl „šio to lovoje“? – nuoširdžiai pasidomėjo Frostas.

– Aišku, juk aš – įpročio vergas. Nepraleidžiu nė vienos nakties, nesvarbu, nori ji ar ne.

Inspektorius užsidegė cigaretę, dūmus išpūtė per nosį.

– Kiek metų žmonai?

– Keturiasdešimt dveji.

– Niekada neužsinori šviežesnės mėselės?

– Po šimts krušnų, kur neužsinorėsi! – Vyriškis sukikeno. – Bet yra viena bėda: tokios manęs nenori.

– Tokiam dideliam berniukui kaip tu, – pasakė Frostas, – tai neturėtų būti bėda. Gali jaunas mergaites priversti – nesvarbu, nori jos ar ne.

– Ėė, inspektoriau, nesuprantu, kur suki ienas, – prisimerkęs tarė Hikmanas.

Frostas iš žalio aplanko išėmė spalvotą nuotrauką ir, padėjęs priešais įtariamąjį, paklausė:

– Atpažįsti?

Hikmanas įsižiūrėjo į rimtą, be šypsenos, Polos Bartlet veidą.

– Gyvenime nesu jos matęs... – pratarė, bet po akimirkos atpažinęs sušuko: – Po velniais! Čia ta pati mergaitė! – Ūmai suvokęs, kuo gali būti apkaltintas, pašoko, net kėdė nulėkė į šalį. – Ką, po šimts krušnų, ruošiatės man prikabinti?!

Nervingasis policijos konsteblis Koljeris žengė santechniko tramdyti ir tik lengviau atsikvėpė, kai inspektorius mostu paragino atsitraukti. Frostas sugriebė fotografiją ir pakišo Hikmanui po nosimi. Prašneko lėtai ir visiškai ramiai:

– Ką tik grįžau iš skrodimo. Dar nesiryžtu mergaitės tėvams pasakoti, kas jai padaryta. Gali sau rėkauti čia ir skeryčiotis, bet į mano klausimus vis tiek teks atsakyti. Taigi verčiau atsisėsk!

Apsiniaukęs Hikmanas nustūmė inspektoriaus ranką su nuotrauka ir atsisėdo.

– Šitaip jau geriau, – pasakė Frostas ir kerinčiai nusišypsojo. – O dabar papasakok mums, kodėl laidojimo rūsyje radome tokius pat pirštų atspaudus kaip ant tavo darbo grafiko.

Niekas jokių pirštų atspaudų rūsyje nerado, bet Hikmanas to nežinojo.

– Rūsyje? Tad ten ją radote? – Santechnikas atsilošė ir patenkintas išsišiepė. – Jei susiruoščiau ką nors išprievartauti, pasirinkčiau vietą, romantiškesnę už sukruštą karstų sandėlį.

Frostas prisimerkė.

– Kas sakė, kad mergaitė buvo išprievartauta?

– Aš ne kvailas. Bene klausinėtum manęs apie seksą, jei ji nebūtų išprievartauta?

– O ką tada veikei kriptoje?

– Apie vienuoliktą užėjo sušikta audra. Kliokė kaip iš kibiro, nors ir neilgai. Permirkau kiaurai, mat nebuvo kur užsiglausti. Pamaniau, kad tas rūsys – įrankių sandėliukas ar kas, tad viniatraukiu išlupau velkės varžtus ir pastovėjau viduje. Kai lietus liovėsi, varžtus sukaliau atgal ir vėl kibau į darbą.

– Na, Džekai, ką manai? – paklausė Henlonas. Jie laukė, kol įtariamasis pasirašys išspausdintą paaiškinimą.

– Bjauri nuojauta kužda, kad šitas tipelis nekaltas. Paleisime jį, bet reikės kruopščiai patikrinti kiekvieną jo versijos detalę. Ar tikrai jo mašina buvo sugedusi, ar yra liudininkų, tą dieną mačiusių jį dirbant prie kaulinės. Taip pat būtina išsiaiškinti, ar tikrai, kaip santechnikas sako, tada smarkiai lijo.

– Jis žinojo, kad mergaitė išprievartauta, – priminė Henlonas.

– Bet manė, kad ji išprievartauta rūsyje, o juk ji nugabenta ten jau mirusi, maiše. Hikmanas – vienintelis mūsų įtariamasis, bet manau, kad jis –

niekuo dėtas. Eime, pažiūrėsime, kaip susirauks mūsų skyriaus viršininkas.

Maletas prisitraukė prikimštą gautųjų dokumentų dėklą ir greitosiomis peržiūrėjo turinį. Frosto žadėtų sutvarkyti degalinių kvitų nebuvo nė ženklo, užtat kėlė nerimą iš grafystės vyriausiosios valdybos atkeliavę įvairiaspalviai blankai, kuriuos reikėjo balažin kaip užpildyti, pirmiau smulkiai inventorizavus nuovadą. Vyriausiasis inspektorius nepatenkintas palingavo galvą. Labiau netinkamo meto valdyba pasirinkti negalėjo. Kažkas pasibeldė į duris. Maletas pasitempė, susiglostė plaukus ir ištarė:

– Užeikite.

Įėjo suniukęs seržantas Velsas. Atneštąjį puodelį arbatos jis ne itin atsargiai pastatė ant viršininko stalo.

– Pone, ar galėtume pasikalbėti? – paklausė.

Maletas susiraukė. Nuovados seržanto aimanų jis nėmaž nebenorėjo klausytis. Viršvalandžius dirbo visi, reikėjo tik, užuot be paliovos apie tai vaitojus, suimti save į nagą ir padirbėti dar uoliau. Vyriausiasis inspektorius išspaudė šykščią šypsenėlę ir parodė į kėdę.

Staiga užviauksėjo telefonas. Maletas pažvelgė į aparatą, paskui dėbtelėjo į Velsą. Rodos, buvo kuo aiškiausiai įsakęs blokuoti visus skambučius. Ar bent kas šioje nuovadoje gali įvykdyti paprasčiausią įsakymą?

– Maletas, – amtelėjo vyriausiasis inspektorius. Jo išraiška akimirksniu persimainė, dar labiau pasitempęs, jis laisvąja ranka pasitaisė kaklaraiščio mazgą. Skambino policijos viršininkas. – Kaip

tvarkomės, pone? Na... Juk žinote, kaip mums trūksta kadrų... Taip, sutinku, Šelvudo skyriuje padėtis tokia pat... Suprantu, pone... Na, jei su problemomis susidoroja Šelvudas, sugebėsime ir mes...

Velsas tylutėliai atsiduso. Policijos viršininkas, žinodamas, kad abiejų skyrių viršininkai dėl geresnės pozicijos eilėje prie paaukštinimo pasiryžę kibti kits kitam į gerklę, nuolat kurstė Dentoną ir kaimyninį Šelvudą varžytis.

– Taip, pone, – toliau ulbėjo Maletas, – ta epidemija smogė mums labai skausmingai, bet, dėkui... – jis kuklindamasis atsikrenkštė, – ...sumaniam vadovavimui, nepriekaištingam komandiniam darbui ir... – Išraiškingai pažvelgė į Velsą ir prašneko garsiau: – ...viso kantraus kolektyvo pastangoms, mes puikiai tvarkomės. – Apsigręžęs su kėde, Maletas jau tyliau pasakė: – Atsiprašau, pone, jei kalbu nelabai žvaliai – pusę nakties nė bluosto nesudėjau. Tikriausiai girdėjote, radome Polą Bartlet?

– Išprievartautą ir smirdinčią kaip šeškas.

Vyriausiasis inspektorius, neišgirdęs Frosto įeinant, net susigūžė. Atsisukęs jis pašėlo energingai mosuoti ranka, girdi, patylėk.

– Pone, regis, vargšė mergaitė patyrė lytinę prievartą, nors kol kas visos informacijos neturiu. – Rūstus Maleto žvilgsnis turėjo Frostui priminti, kas dėl to kaltas. – Tačiau mes sulaikėme įtariamąjį.

– Nieko mes nesulaikėme, – atitarė inspektorius. – Aš jį jau paleidau.

Skyriaus viršininkas delnu pridengė ragelį ir sužaibavo akimis.

– Prašyčiau patylėti, – sušnypštė. Policijos viršininkui jis pasakė: – Pone, įvykiai klostosi netikėtai sparčiai. Paskambinsiu jums. – Įteikli Maleto šypsena išnyko, kai tik ragelis saugiai atsidūrė ant aparato. – Nedrįskite lįsti su savo komentarais, kai kalbu telefonu, – sušnypštė jis Frostui.

– Atsiprašau. Nenorėjau, kad apsijuoktumėte prieš policijos viršininką.

Atgailos inspektoriaus balse nebuvo nė ženklo, negana to, jo lūpų kamputyje smilko cigaretė. Maletas dar labiau suirzo. Buvo įpratęs, kad prieš rūkydami jo kabinete žmonės atsiklaustų leidimo. Žinoma, Frostui rūkyti jis neleistų. Šiaip ar taip, pirmiausia reikėjo išsiaiškinti, ko nori Velsas.

– Seržantas Džonsonas serga. Pone, aš plušu dvigubas pamainas ir šįvakar vėl turėsiu dirbti. To jau per daug.

Maletas dėjosi pavaldinį suprantąs ir atjaučiąs.

– Seržante, nekalbėkite apie dvigubas pamainas. Nepatogu ir sakyti, bet niekas nedirba daugiau už mane. – Vyriausiasis inspektorius nutilo. Jam pasirodė, kad Frostas niekinamai prunkštelėjo. Vis dėlto, matyt, bus suklydęs – inspektorius stovėjo su nekalčiausia išraiška veide. – Jeigu Šelvudo skyrius gali apsieiti be pagalbos iš šalies, vadinasi, galime ir mes. – Maletas pakėlė ranką, iš anksto nutildydamas seržantą, kuris jau žiojosi prieštarauti. – Šiek tiek kantrybės, šiek tiek daugiau pastangų, ir įveiksime bet kokias kliūtis. Jei tik iškils problemų ar rūpesčių, kreipkitės tiesiai į mane. Mano durys – visada atviros. – Vyriausiasis inspektorius nusišypsojo ir pridūrė: – Gal išeidamas galėtumėte jas uždaryti?

Nuovados seržantas vėl žiojosi prieštarauti, bet persigalvojo ir leidosi išprašomas pro duris. Tik vargais negalais atsispyrė pagundai trenkti jomis taip, kad sudundėtų.

Frostas net neatsiklausęs klestelėjo ant atsilaisvinusios kėdės ir garsiai, neprisidengdamas burnos, nusižiovavo. Na ir kiaulė, pamanė Maletas.

– Kaip laikotės? – paklausė.

– Mes nesilaikome, – atšovė inspektorius. – Kapanojamės ir staigiai skęstame.

– Šelvudas... – buvo beprasižiojąs Maletas.

– Velniop Šelvudą, – pertraukė jį Frostas. – Jų ten neužgriuvo trys mįslingos žmogžudystės.

Skyriaus viršininkas papūtė į akinių stiklus ir stropiai juos patrynė. Nusiėmus akinius, Frostas nebeatrodė toks netvarkingas. Kai vėl juos užsidėjo, priešais sėdėjo tas pats apšiuręs nevaleika.

– Jeigu nesilaikome, inspektoriau, vadinasi, esame aplaidūs, vadinasi, mums trūksta kompetencijos.

– Pone, žinau, kad jūs stengiatės iš paskutiniųjų, – atlaidžiai pasakė Frostas.

– Niekas man neprikiš kompetencijos stokos, – užkaitęs rėžė vyriausiasis inspektorius. – Aš sudarau budėjimo tvarkaraščius, bet argi jų kas nors laikosi? Niekada nežinau, kas yra darbe, ko nėra. Privalome būti labiau organizuoti... pasiskirstyti užduotis, našiau pasinaudoti ištekliais. Štai parengiau naujus darbo grafikus. – Jis pastūmė stalviršiu tvarkingai prispausdintus lapus. – Jų bus griežtai laikomasi. Aš nepakęsiu jokių nukrypimų... jokių pasiteisinimų.

Frostas paėmė vieną lapų ir peržvelgė. Kaip ir dauguma Maleto įsakų, šis buvo gražiai išdėstytas, bet neįmanomas įgyvendinti.

– Turėsime padirbėti šiek tiek uoliau, – gražbyliavo vyriausiasis inspektorius. – Nebeilgai. Kitą savaitę ponas Alenas grįžta į darbą, Polos Bartlet bylą perduosite jam. Kiti pareigūnai taip pat vienas po kito baigia nedarbingumą. – Maletas nusišypsojo, lyg sakytų „na būkite gi supratingas". – Reikia tik kelias dienas pakentėti.

Puiku, mulki tu, pamanė Frostas, tada pažaiskime pagal tavo taisykles. Jis vėl nusižiovavo ir atsistojo.

– Pagal grafiką man laisvadienis, tad važiuoju namo. Bent nusnūsiu.

– Palaukite! – Maletas paragino inspektorių atsisėsti. – Kas informuos mane apie jūsų bylas? – Skyriaus viršininkas bjaurėdamasis išklausė Frostą, kuris, pasakodamas apie durtines žaizdas ir skrodimą, nepagailėjo šiurpių detalių. – Viena auka vis dėlto gyva, vadinasi, žmogžudystės tik dvi.

– Tai aukai aštuoniasdešimt vieneri, jai sulaužytas kiaušas, – atsakė inspektorius. – Ligoninė nieko gero nesitiki. Užtat manau, kad žmogžudystės – trys.

Maletas niršiai sugniaužė kumštį.

– Suimti tą bjaurybę – svarbiausias mūsų tikslas, net jei dėl to nukentėtų kitų bylų tyrimas. – Jis paėmė užrašinę. – Antrą valandą man spaudos konferencija. Polos Bartlet byla. Kaip suprantu, iš santechniko nieko nepešėte?

– Nieko. Nebent paaiškėtų, kad jo papasakota versija – skylėta. Bet greičiausiai nepaaiškės.

– Gaila, – pratarė skyriaus viršininkas taip, lyg dėl to kaltas būtų Frostas. – Ar tėvams pasakėte, kad mergaitė buvo išprievartauta? Nenoriu, kad jie sužinotų tai iš žiniasklaidos.

Po šimts! – mintyse sukeikė Frostas. Visai išgaravo iš galvos.

– Ne, pone. Nenoriu griauti naujojo, puikiojo jūsų sudaryto grafiko, tad, kadangi man laisvadienis, nusprendžiau palikti šį darbą jums.

Prabangus Maleto parkeris išbrėžė ore įsivaizduojamą „i" ir padėjo ant jos tašką.

– Inspektoriau, nedelsdamas taip ir padaryčiau. Bet jūs jau pelnėte jų pasitikėjimą. Nemanau, kad tėvai norėtų tokią blogą žinią išgirsti iš kažkokio nepažįstamojo. Taigi pasikliausiu jūsų sugebėjimais.

Frostas šyptelėjo, lyg sakytų: „Ak tu, niekše!" – bet pratarė tik tiek:

– Klausau, pone.

Maletas peržvelgė darbo grafiką ir pasakė:

– Neatidėliotina galime laikyti tik vieną bylą. Tą peiliu besišvaistantį maniaką reikia sučiupti, kol nenužudė dar ko nors. Tam skirsime visas jėgas. Kitos bylos gali ir palaukti. Imsimės jų, kai būsime visos sudėties.

– O Pola Bartlet? Mergaitė išprievartauta ir nužudyta, o mes nukišime ją į galą?

Vyriausiasis inspektorius linktelėjo pabrėžtinai griežtai.

– Ji mirė daugiau kaip prieš du mėnesius. Nusikaltėlio jau ir pėdsakai ataušę. Niekas nepasikeis, jei palūkėsime dar savaitę – kol grįš ponas Alenas. – Matydamas, kad Frostas vis tiek dvejoja, jis pridūrė: – Inspektoriau, reikia skirti prioritetus.

Jums teks susitaikyti su faktais. Daugiau nei vienam pirmenybiniam tyrimui mes neturime žmonių. Senutės nužudymo bylai tirti mesime visus išteklius, todėl tikiuosi, kad įtariamasis netrukus bus suimtas.

– Ką gi, pasistengsiu, – sumurmėjo neryžtingai. Atsisakyti Bartlet bylos inspektoriui buvo labai nemalonu. Juk jis iš visos dvasios veržėsi ieškoti mergaitę nužudžiusio šunsnukio. Vis dėlto šį kartą akiniuotis Haris buvo teisus. Daugiau nei vienai stambiai bylai tirti jiems stigo išteklių, o pagalbos iš valdybos nevertėjo tikėtis.

– Šaunuolis! – pagyrė Maletas ir abiem smiliais pasiglostė ūsus. – Visuomenės akyse mes bet kuriuo atveju turime atrodyti oriai. Negalime išsiduoti, kad Bartlet bylą atidedame į šalį. – Staiga vyriausiojo inspektoriaus akys sužibo, jis pergalingai spragtelėjo pirštais. – Štai! Kažkur turime inspektoriaus Aleno vaizdo įrašą, jis padarytas mergaitei vos dingus. Įkalbėsime televizininkus jį pakartoti. – Tai buvo nufilmuota įvykio rekonstrukcija: į Bartlet panaši mergaitė, apsirengusi panašiai kaip dingusioji, tokiu pat dviračiu važiavo tuo pačiu maršrutu, kuriuo Pola išvežiodavo spaudą. Tikėtasi, kad įrašas padės liudininkams bent ką nors prisiminti. Deja, viltasi tuščiai. Kadangi Pola ta pačia trasa važiuodavo kasdien tuo pačiu metu, į policiją skambinantys žmonės painiojosi, niekas negalėjo aiškiai pasakyti, kurią iš tiesų dieną mergaitę matė. Netrūko įprastų tokiais atvejais liudijimų apie keistus vyriškius, lėtai važiuojančius tamsių spalvų automobiliais, bet nė vienas pasakojimų naudos nedavė.

– Jeigu nieko nepešėme, kai įspūdžiai dar buvo švieži, neįsivaizduoju, ką laimėsime prabėgus dviem mėnesiams, – pasakė Frostas, – bet, jei norite, parūpinsiu įrašą. Galėsiu ir visuomenei pasirodyti.

– Palikite šias užduotis man, – skubiai pasisiūlė Maletas. – Jūs ir šiaip darbais apsikrovęs. – Žinoma, skyriaus viršininkas nieku gyvu nebūtų leidęs Frostui, vilkinčiam tokį klaikų kostiumą ir traukiančiam iš už ausies nuorūkas, stoti prieš televizijos kameras. Jis nusišypsojo ir pridūrė: – Aplankykite mergaitės tėvus, tada važiuokite namo pamiegoti. Ir neužmirškite – visą dėmesį skiriame svarbiems dalykams. Daugiau niekam.

Frostas buvo jau prie durų, kai Maletas jį pašaukė, mosuodamas spalvingaisiais inventorizacijos blankais.

– Inspektoriau, ištaikęs laisvą valandėlę, galėtumėt užpildyti.

Frostas įtariai peržvelgė blankus ir pasakė:

– Man tai neatrodo labai svarbu.

Maletas nėmaž nesutriko.

– Daug laiko nesugaišite, juolab kad darbo dabar turėsite mažiau. Valdyba nori, kad išsiųstume šią savaitę.

Maža ko ta sušikta valdyba gali užsinorėti, niauriai pamanė Frostas, grįžęs į savo kabinetą. Blankus jis sugrūdo į gautųjų dokumentų dėklą, naująjį budėjimo grafiką suglamžęs įmetė į šiukšlinę, spyriu uždarė duris ir sunkiai susmuko ant kėdės. Po poros minučių jau miegojo.

Sustiręs, nutirpusiomis kojomis, mat snaudė ant nepatogios kėdės, Frostas užėjo į Žmogžudysčių tyrimo kambarį. Prie gretimų stalų, apkrautų šūsnimis žalių aplankų, sėdį Gilmoras ir Bertonas į jį dorai nė nepažvelgė. Jie rankiojo iš bylų duomenis, šiuos rašė į rotatoriumi padaugintus blankus, o pastaruosius policijos konsteblė Džilė Nait kėlė į kompiuterį, kuris informaciją gretino.

Ant sienos už kompiuterio kabojo smeigtukais spalvingomis galvutėmis pasišiaušęs stambaus mastelio Dentono planas. Frostas priėjo prie jo ir nužvelgė. Smeigtukais buvo sužymėta, kur pastaruoju metu buvo apiplėšti senukai. Ant priešingos sienos kabojo inspektoriaus Aleno braižytas Polos Bartlet maršrutas. Vėliausiai įsmeigta vinelė juoda galvute žymėjo kapinių rūsį. Tvirtai sudėta blondinė konsteblė įnešė dar vieną glėbį žaliųjų aplankų ir paskleidė juos ant stalų.

– Regis, darbas čia neblogai organizuotas, – pagyrė Frostas.

– Kas nors turėjo jo imtis, – suniurzgė prastai nusiteikęs Gilmoras. Pamiegojęs vos tris valandas, jis turėjo išklausyti Lizos verksnojimų ir priekaištų, o grįžęs į darbą, rado kabinete miegantį Frostą, kuris įrengiant Žmogžudysčių tyrimo kambarį nepajudino nė piršto.

– Ačiū, – padėkojo inspektorius. Organizatorius jis buvo nekoks. – Galiu pranešti gerą naujieną. Pagal naująjį pono Maleto grafiką iki vakaro mes visi laisvi. Galiu pranešti ir blogą: turime per daug darbo, kad galėtume kreipti dėmesį į tokias nesąmones. – Jis priėjo prie prie Bertono ir Gilmoro, įnikusių į žaliuosius aplankus. – Kas čia? – pasiteiravo ir, padėjęs ant stalų po cigaretę, įsipylė arbatos iš konsteblio termoso.

– Aš sugalvojau užduotį kompiuteriui, – pakėlęs galvą, atsakė Gilmoras. – Štai...

Frostas numojo ranka. Apie kompiuterius jis nenorėjo nė girdėti.

– Sūnau, meldžiu, neaiškink, kaip jis veikia, kad man nereikėtų apsimetinėti, esą suprantu, ką sakai.

Gilmoras vis tiek paaiškino:

– Mes pateikiame kompiuteriui visų pastarųjų įsilaužimų, apiplėšimų, išpuolių prieš senukus detales ir mėginame išsiaiškinti, ar nėra kokio nors bendro modelio... kuris atskleistų, kodėl plėšikas pasirinko kaip tik tą auką ir panašiai.

Inspektorius Džilei Nait virš peties žiūrėjo į žymeklį, monitoriuje lakstantį po sudėtingą duomenų ir skaičių knibždynę.

– Na ir kaip, ar aiškėja koks modelis? – paklausė Frostas.

– Dauguma aukų buvo Senjorų klubų nariai, – atsakė mergina.

– Na taip, kur daugiau senukams burtis, jei ne į tokius klubus. – Atradimas inspektoriui nepadarė ypatingo įspūdžio. Jis atsainiai pervertė vieną bylų ir dūrė pirštu į Bertoną. – Turėjai su vikaru pasišnekėti apie Merę Heins.

– Ataskaita – ant jūsų stalo.

– Juk žinai, aš jų neskaitau. Nagi ko ten prirašei?

– Bažnyčios Senjorų klubo narė ji buvo beveik šešerius metus. Ar turėjo kokių giminaičių, vikaras nežino. Senutė buvusi uždaro būdo, į svečius nieko nekviesdavusi, artimų draugių neturėjusi.

– Gerai, kad ir neskaičiau tos tavo ataskaitos, – susiraukęs pakomentavo Frostas.

– Dar ne viskas, – pasakė Bertonas. – Sekmadienį ji lankė savo vyro kapą...

Inspektorius sukluso. Kriminalistui konstebliui paminėjus kapines, jis šį tą prisiminė.

– Aa, reikės nuvažiuoti pas Polos tėvus pranešti jiems gerą naujieną – dukrelė buvo išprievartauta.

– Jei leistumėte, norėčiau pridurti dar kai ką, – toliau kalbėjo Bertonas. – Ponios Heins vyro kapas buvo apdergtas... Antkapis apipurkštas dažais... keiksmažodžiai ir panašiai... Dėl to ji susibarė su vikaru. Nuolat su kuo nors vaidijosi. Susidariau sąrašą žmonių, su kuriais ponia Heins pykosi, bet nieko ten ypatingo, kasdieniški konfliktėliai.

– Vis tiek patikrink, – tarė Frostas. – Ar garsųjį mėlynąjį furgoną kas nors pastebėjo?

– Kol kas tokių liudininkų neradau.

Staiga inspektoriui šovė į galvą dar viena mintis. Ir kaip jis anksčiau apie tai nepagalvojo?!

– Po galais! Reikėjo apklausti chemines valyklas, ar nepasitaikė sukruvintų drabužių.

– Jau klausiame, – patenkintas savimi atsiliepė Gilmoras.

Įėjo kurjeris, atgabenęs Frostui didelį voką ir paketą. Voke buvo skrodimų išvados, ištikimosios

patologo asistentės tvarkingai išspausdintos brangiame popieriuje. Inspektorius pirmiausia peržvelgė savižudės su Peliuku Mikiu ant naktinių, Siuzanos Biknel, aprašą. Drisdeilas buvo, kaip visada, padirbėjęs kruopščiai. Kirčių žymes jis apibūdino be papildomų komentarų. Patologui rūpėjo tik mirties priežastis, šiuo atveju tai buvo apsinuodijimas barbitūratais, tikėtina – savižudybė. Pastebėta neseno lytinio akto požymių, bet nėštumas nenustatytas.

Frostas padavė dokumentą Gilmorui, šis rūškanas perskaitė.

– Taigi, sūnau, ji nusižudė ne dėl nėštumo, – pasakė inspektorius.

– Dėl ko tada?

– Tikriausiai nebesužinosime. – Frostas ėmė skaityti antrąjį dokumentą. – Tikiuosi, visi jau priešpiečiavę. Mat čia aprašytas skrandžio turinys. Na argi ne nuostabus dalykas tas mokslas? Mergaitė žuvusi prieš du mėnesius, o mokslininkai štai praneša mums, kad pusvalandį prieš mirtį ji prisikirto vištienos, pyragėlių su grybais, traškučių, pupelių – palaukite, dar ne viskas, – šie skanėstai buvo užlieti ruduoju padažu.

Blondinei konsteblei net veidas ištįso.

– Tą patį vakar valgiau pietums, – sumurmėjo ji.

– Vadinasi, jeigu tave išprievartaus ir pasmaugs, galėsime ieškoti ryšio, – tarė inspektorius ir vėl paniro į išvadas. – Matyt, Pola valgė antrą kartą. Pusryčiams ji tokių dalykų niekada nevalgydavo.

– Bręstantis organizmas, – paaiškino Bertonas. – Nustebtumėte sužinoję, ko šiais laikais prisikemša vaikai.

– Pola pavalgė ir po pusvalandžio mirė, – priminė konstebliui Frostas. – Maistas liko nesuvirškintas. Pats mačiau. Jei netiki, galėsiu parodyti. – Bertonas bjaurėdamasis papurtė galvą, o inspektorius pridūrė: – Jeigu ji visa tai valgė namie, tada išeitų, kad mirė apie pusę aštuonių.

– Vienas liudininkų mergaitę matė penkiolika po aštuonių, – pasakė kriminalistas konsteblis.

– Liudininkas meluoja arba klysta. Arba Pola valgė dar kartą. Ir ne kokį užkandį, o karštą maistą. – Frostas atplėšė paketą ir įbruko į jį ranką. – Tikiuosi, neatsiuntė skrandžio turinio. – Visi išgąstingai atsitraukė, bet inspektorius išėmė tik plastikinį maišą su mergaitės avėtais batais. Frostas įteikė juos šviesiaplaukei konsteblei ir paprašė nusiųsti į ekspertizės laboratoriją. – Rupūžėle! – staiga sukeikė jis. – Užmiršau ekspertams pasakyti, kad persiųstų Drisdeilui peilį, kuriuo subadyta senutė.

– Jau išsiųstas, – suburbėjo Gilmoras, patyliukais stebėdamasis seno stuobrio aplaidumu.

Frostas dėkodamas seržantui linktelėjo ir susimąstė. Mergaitė buvo nuoga, bet su batais. Valgė karštą maistą. Juk jėga jos tikriausiai niekas nemaitino. Vadinasi, Pola savo noru bendravo su žudiku, o tai reiškia, kad plikį santechniką iš įtariamųjų tenka išbraukti. Maletas liepė šią bylą išvis atidėti į šalį. Palikti neprilygstamajam Alenui. Velniop Maletą! Jis, Frostas, darys savaip.

– Nagi, judu, – kreipėsi jis į Gilmorą ir Bertoną, – eime, pavažiuosime mergaitės laikraščių trasa.

Aikštelėje stovėjo keli anksčiau nematyti automobiliai. Na taip, Maleto spaudos konferencija. Ir,

matyt, pačiame įkarštyje. Vyriausiasis inspektorius gal jau pasakoja žurnalistams apie išprievartavimą, o Polos tėvai apie tai dar nieko nežino.

– Pirmiausia – pas Bartletus, – pasakė kolegoms Frostas. – Gana, po galais, atidėlioti.

Bertonas, likęs automobilyje, žiūrėjo, kaip Gilmoras ir inspektorius, gūždamiesi lietuje, pustekine tursena prie Bartletų namo. Duris atidarė mergaitės tėvas. Gunktelėjęs, papilkėjusia veido oda, jis atrodė per vieną naktį pasenęs gera dešimčia metų. Vyriškis nusivedė pareigūnus į svetainę, kur, spoksodama tiesiog priešais save, sėdėjo jo žmona. Kai kriminalistai pasisveikino, ji tik išspaudė pamėklišką šypsenėlę. Frostas mindžikavo prie durų, neišmanydamas, kaip pradėti kalbą.

– Gal norėtumėte arbatos? – paklausė Bartletas.

– Mielai išgertume, – atsakė inspektorius, manydamas, kad moteris išeis iš kambario. Jis vylėsi, kad vyrui pasakyti apie lytinę prievartą bus lengviau. Bet ji sėdėjo kaip sėdėjusi ir stebeilijo tuščiomis akimis.

Bartletas palietė žmonai petį ir paklausė:

– Brangioji, ar gersi arbatos?

Ji papurtė galvą.

Frostas paliko Gilmorą nebylioje ponios Bartlet draugijoje, o pats išsekė paskui šeimininką į virtuvę. Iš čiaupo pildamas vandenį į elektrinį virdulį, Bartletas pasakė:

– Nuo tada, kai sužinojome, žmona štai taip ir sėdi.

– Turiu jums kai ką pasakyti, – tarė Frostas. Jis pasiryžo smogti. Tėvas pasiryžo atlaikyti smūgį. – Prieš mirtį jūsų duktė patyrė lytinę prievartą.

Ranka su virduliu pastebimai sudrebėjo, vanduo patiško ant plytelėmis išklotų grindų. Frostas atsargiai paėmė iš Bartleto virdulį, o jį patį nuvedė prie kėdės. Tėvas, virpėdamas visu kūnu, sukūkčiojo.

Inspektorius, persiėmęs vyriškio sielvartu, tik žiūrėjo ir karštligiškai galvojo, ką, po šimts velnių, pasakius. Išgirdusi verksmą, į virtuvę atėjo ponia Bartlet. Ji suėmė vyrui už galvos ir tvirtai apglėbė.

– Brangusis, kas atsitiko?

Bet jis tik sėdėjo, plūdo ašaromis ir tylėjo, neįstengdamas pratarti žodžio. Moteris klausiamai pažvelgė į Frostą ir šis pasiryžo smogti dar kartą.

– Teko jūsų vyrui pasakyti, kad... kad Pola buvo išprievartauta.

Sutuoktiniai apsikabino, įsikibo vienas kito, lyg jauni įsimylėjėliai, ir be žodžių guodė kits kitą tuo savo artumu. Frosto jie tarsi nebematė, o jis neramiai trypinėjo ir troško prasmegti skradžiai.

– Jei tai paguostų, – išlemeno galiausiai, – jūsų dukrelė buvo skaisti.

Kurių kipšų tai pasakė, nė pats nesuvokė. Kokia gali būti paguoda žinoti, kad kažkokio gyvulio prievartaujama ir smaugiama tavo duktė buvo skaisti? Inspektorius ne iš karto sumojo, kad Bartletas, apsiašarojęs dabar jau iš pykčio, šaukia jam:

– Aišku, skaisti! Jai buvo tik penkiolika! Vaikas dar! Nieko gyvenime dar nemačiusi!..

Tėvo balsas užlūžo ir jis vėl pratrūko raudoti. Frostas skubiai atsiprašė ir grįžo į svetainę. Gilmoras, nepatogiai susiraitęs ant pernelyg žemos kėdės, klausiamai kilstelėjo antakius.

– Susimoviau, – prisipažino inspektorius. – Ten ašarų pakalnė.

Jis taip pat atsisėdo. Peleninės kambaryje nebuvo, o Frostui knietėjo patraukti dūmą. Užsidegęs cigaretę, jis atkišo pakelį ir seržantui, bet šis tik papurtė galvą.

Inspektorius vos spėjo porą kartų užsitraukti – į kambarį atėjo ponia Bartlet. Jos akys buvo užraudusios. Moteris atrodė nustebusi, kad pareigūnai dar neišėję. Frostas sumaigė cigaretę ir atsistojo.

– Ponia Bartlet, dar pora dalykų, – pasakė. Ji susigūžė, baimingai lūkuriuodama. Ką dar baisaus gali išgirsti? – Šįvakar žiniose bus pakartotas įrašas, kurį televizija rodė, kai Pola dingo. – Moteris, lengviau atsikvėpusi, linktelėjo. – Ir dar. Gal galėtumėte pasakyti, ką mergaitė valgė tą... paskutinį rytą?

– Kukurūzų dribsnius ir skrebučius.

– Tikrai? Nieko neišsivirė?

– Oi ne. Buvau su ja virtuvėje... Valgė dribsnius ir skrebučius. Pusryčiams nieko kitko ir nevalgydavo. – Palydėjusi kriminalistus iki durų, ji įsitvėrė inspektoriaus rankos. – Kada galėsime palikti ją ramybėje?

Frostas iš karto net nesumojo, kad moteris turi omeny laidotuves.

– Kol kas dar ne, širdele.

– Norėčiau ją pamatyti, – pasakė ponia Bartlet, jos akys po akinių stiklais tankiai sumirksėjo.

– Negalima, širdele, – griežtai atsakė inspektorius.

– Prašau...

Ji taip stipriai sugniaužė riešą, kad Frostui net suskaudo. Jis kuo mandagiau atlenkė jos pirštus ir pasakė:

– Ponia Bartlet, Pola nenorėtų, kad matytumėte ją tokią, kokia dabar yra.

– Man nesvarbu, kaip ji atrodo. Ji – mano duktė. Mano duktė!..

Moters šauksmai atlydėjo juos iki pat automobilio. Pareigūnai jau buvo susėdę, o ji vis dar stovėjo tarpduryje ir šaukė, bet jie girdėjo tik lietų barbenant į mašinos stogą. Paskui išėjo Bartletas ir įsivedė žmoną į vidų.

– Nepasakyčiau, kad pasirodėme labai sėkmingai, – atsidusęs pripažino Frostas ir įsikando nuorūką. – Bertonai, pusryčiams mergaitė valgė dribsnius. Na, kokia tavo išvada?

– Kad jūs neklydote, pone. Pagrobta ji valgė dar sykį, – atsakė kriminalistas konsteblis.

– Būtent. – Inspektorius brūkštelėjo degtuką į lango stiklą. – Bertonai, tu – skaisti penkiolikmetė. Tave kažkur laiko pagrobtą. Ar noriai valgytum vištieną, pyragėlius, pupeles ir traškučius?

– Priklausytų nuo to, kaip ilgai būčiau nevalgęs. Gal mergaitė ištisas valandas nieko burnoj neturėjo?

Frostas apsvarstė konsteblio atsakymą ir linktelėjo.

– Maistas buvo karštas, vadinasi, ji turėjo būti laikoma patalpoje. O norint ilgai slėpti mergaitę, reikia, kad namuose daugiau nieko nebūtų. Be to,

reikia būti užtikrintam, kad niekas tavęs nepamatys, kai vesies ją nuo automobilio iki namo. Vadinasi, namas turi būti nuošalus. – Inspektorius papūtė į cigaretės galiuką ir pasižiūrėjo, kaip šis žioruoja. – Ar to mokytojo, kuris Polą pavežėdavo, namas nuošalus?

Bertonas linktelėjo.

– Nuošalut nuošaliausias, aplink jokių kaimynų – mylių mylias.

– Kur link kreipiate? – paklausė Gilmoras, pasijutęs nepriimtas į diskusiją. Frostas, jo nuomone, elgėsi kaip visada: išlaužęs iš piršto įtariamąjį, mėgino pritempti faktus.

– Kreipiu štai kur. Sumautas mokytojas pasikvietė mergaitę į automobilį ir parsivežė namo.

– Jis tą dieną laidojo savo žmoną, – priminė Bertonas.

– Mokytojas parsivežė Polą aštuntą ryto. Laidotuvės anksčiau kaip dešimtą neprasidėjo.

– Jam nė nereikėjo jos vežtis, – pasakė kriminalistas konsteblis. – Juk mergaitė turėjo atnešti jam laikraštį.

– Jis nekantravo. – Frostas niekaip nenorėjo nusileisti. – Troško paįvairinti gyvenimą ir nebegalėjo sulaukti.

– Taip nekantravo, – pasišaipė Gilmoras, – kad prieš išdulkindamas aštuntą ryto pavaišino vištiena, pupelėmis ir traškučiais, o paskui dar išskubėjo į žmonos laidotuves.

Inspektorius įsitaisė patogiau ir išpūtė dūmus.

– Gerai jau, gerai, mano versija nuėjo velniui į subinę. Bet vis tiek noriu pasikalbėti su mokytoju.

Bertonai, ar žinai, kur jis gyvena? – Kriminalistas konsteblis linktelėjo. – Tad vežk mus ten. Tuo pačiu keliu, kuriuo važiuodavo mergaitė. Parodyk namus, kur ji paliko laikraščius. Ir kur buvo numestas dviratis.

Išsukęs iš Medvėjaus kelio, Bertonas kurį laiką vingiavo skersgatviais. Gilmoras iš pradžių dar mėgino susiorientuoti, bet veikiai susipainiojo. Po kelių minučių jis atpažino rajoną – automobilis taškė Pirklių gatvės balas. Frenkas spėjo pastebėti savo namą, miegamojo užuolaidos buvo vis dar užtrauktos. Liza tikriausiai miegojo, kaupė jėgas naujam priekaištų uraganui, užgriūsiančiam jį, kai tik baigsis pamaina. O Dieve, baigiu pavirsti užkietėjusiu ciniku, pamanė Gilmoras. Ak, kaip jis neapkentė šito smurglino miesčioko.

Automobilis kretėdamas užkilo į statoką kalvą ir kirto per liūtį ištuštėjusią prekybinę gatvę. Kuo toliau, tuo rečiau pasitaikydavo gyvenamųjų namų, galiausiai kelią iš abiejų pusių apstojo miškas.

– Čia prasidėdavo Polos maršrutas, – pasakė Bertonas, jiems važiuojant pro nedidelį, aptvertą kokių keturiasdešimties namų ir kotedžų kvartalą, pastatytą Naujojo Dentono plėtros korporacijos. – Norite užmesti akį į kiekvieną namą?

– Ne, – atsakė Frostas, – pakaks bendro trasos vaizdo.

Pravažiavę kvartalą, jie atsidūrė Girios prieglobsčio rajone, kuriame Viktorijos laikų valdos buvo pertvarkytos į daugiabučius, paskui miškas baigėsi, pareigūnams teko duobėtais keliukais kratytis palei gyvatvores, už kurių grūdosi seni

kotedžai. Bertonas sustabdė automobilį prie vienaukščio pažaliavusiu stogu.

– Čia Pola paliko „Daily Telegraph" ir žurnalą fotografams. Namo savininkė pastebėjo ją nuvažiuojančią penkiolika po aštuonių. Daugiau niekam mergaitė spaudos nebepristatė ir gyvos jos niekas nebematė.

Frostas pasižiūrėjo į namelį ir paragino konsteblį važiuoti toliau. Ištaškęs kelias balas automobilis įsuko į dar siauresnį taką ir ėmė lėtai brautis pro tankiai suaugusius krūmus. Šakos piktai čaižė stogą iš abiejų pusių. Galiausiai Bertonas sustojo ir pasakė:

– Čia radome dviratį ir neišdalytą spaudą.

Visi trys išlipo ir sužiuro į gilų griovį palei išsikerojusią gyvatvorę. Jis buvo sklidinas vandens, o šį dengė sodriai žali maurai, iš kurių vienur kyšojo apversto parduotuvės vežimėlio ratukai.

– Ko gero, tas niekšas jos laukė čia, – sumurmėjo kriminalistas konsteblis.

Inspektorius paniuręs tik linktelėjo. Vylėsi, kad atsidūrus veiksmo vietoje protą jam nušvies stebuklingas įkvėpimo spindulys. Bet tik pastovėjo lietuje, žiūrėdamas į žalias gleives, ir galų gale papildė tą nykų paveikslą nuorūka.

Kai jie vėl susėdo į automobilį, Frostas paklausė Bertono, kur mergaitės dviratis.

– Nuovados garaže, – atsakė konsteblis. – O du laikraščiai, kurių Pola nebepristatė abonentams, – daiktinių įrodymų spintoje. – Po akimirkos jis pridūrė: – Liko du namai.

Automobilis ištaškė gilią balą ir purvinas vanduo užliejo visą priekinį langą.

– Žiūrėk, kur važiuoji, – subarė Bertoną Gilmoras, jau kurį laiką neturėjęs dingsties parodyti konstebliui, iš kur kojos dygsta.

Bertonas niršiai, net krumpliai pabalo, sugniaužė vairą, bet vis dėlto susitvardė. Jis parodė į keliuką, vedantį prie atokaus dviaukščio namo, ir pasakė:

– Bruko kotedžas. Ten Pola nenuvežė „The Sun".

Namas atrodė kiek aptriušęs. Pravažiuodami kriminalistai išgirdo lojant šunį.

Šiek tiek praplatėjęs kelias vingiavo plynu lauku, apaugusiu krūmokšniais. Po kelių minučių pareigūnai priešakyje išvydo vienišą raudonų plytų namą. Valda buvo sena, solidi. Nepaisydamas lietaus, sode darbavosi vienmarškinis vyriškis.

– Čia baigdavosi Polos Bartlet maršrutas, – išjungęs variklį, tarė Bertonas. – Tas žmogus sode – Edvardas Belas, jos mokytojas.

Frostas sumaigė peleninėje cigaretę ir pasistatė lietpalčio apykaklę.

– Eime, pasišnekėsime su tuo šunsnukiu.

Raudamas iš pažliugusios dirvos raukšlėtąsias gervuoges, žmogus suriko iš skausmo, mat spygliai iš pasalų sugėlė jam delną. Vyriškis piktai apžiūrėjo ištryškusius skaisčiai raudonus karoliukus. Prakeiktos gervuogės veisėsi it pasiutusios. Vos išnaikintos vienur, jos tuojau pat suvešėdavo kitur. Tik nesitikėkite, kad pasiduosiu, nelemtos jūs piktžolės, pamanė jis. Išrovęs gerą kuokštą žolės, kad apsisaugotų nuo dyglių, apsuko ja gervuogės stiebą ir, iš sveikatos patraukęs, garsiai išsiplūdo – augalas priešinosi iš paskutiniųjų. Įstangų prireikė

nemažai, bet galų gale vyriškis išrovė gervuogę iš permirkusios žemės ir numetė ant atliekų krūvos. Kruvinas, prakaituotas ir sulytas delnas buvo lipnus. Žmogus nuliežė nuo jo sūrsvą drėgmę ir nuėjo prie kitos ežios. Mašinos durelių trinktelėjimo ir žingsnių jis dorai nė neišgirdo.

– Pone Belai!..

– A? Ką?

Vyriškis atsitiesė ir pasitrynė geliančią nugarą. Prie jo stovėjo dviese: jaunas, tvarkingai apsirengęs tamsiaplaukis ir vyresnis, retėjančiais plaukais, su apglamžytu, suzulintu lietpalčiu. Jaunuolis parodė tarnybinį pažymėjimą su spalvota nuotrauka.

– Pone Belai, mes iš policijos.

– Dėl Polos, ar ne? – paklausė šeimininkas. – Radote ją?

– Užeikime į vidų, – tarė nevaleiva.

Viduje buvo šalta, nejauku. Jie užėjo į virtuvę, kur krito į akis kriauklėje ir džiovykloje sukrauti nešvarūs indai. Ant šaldytuvo stovėjo pusbutelis sugižusio pieno. Netvarka Frostui priminė jo paties namus.

Pusbalsiu atsiprašinėdamas Belas atidarė duris, čia pat persigalvojo ir pro kitas nusivedė pareigūnus į pelėsiais trenkiančią svetainę. Lango stiklu riedėjo lietaus lašai, ir sodas buvo matyti tarsi pro miglą. Kambarys atrodė apgailėtinai. Inspektoriui magėjo kuo greičiau išsinešdinti.

– Ne per šalta? Šildymas išjungtas. Tikriausiai reikėtų įjungti, bet nematau prasmės... – Belas nutilo per pusę žodžio.

– Viskas gerai, pone, – nelabai užtikrintai atsakė Frostas ir aukščiau užsivyniojo šaliką.

Jiedu su Gilmoru susėdo ant smėlio spalvos sintetinio pluošto minkštasuolio, šeimininkas susirangė priešais juos ant suolelio kojoms. Rausvas kilimas aplink jį išsyk sudrėko.

Permirkę languoti Belo marškiniai buvo patamsėję, jis mūvėjo dukslias velvetines kelnes. Galėjo būti kokių keturiasdešimties. Prakaulų, nervingą veidą gaubė nešukuoti rusvi plaukai ir kuokštais želianti barzda. Paakiai buvo užjuodę, veikiausiai vyriškis pastaruoju metu prastai miegojo.

Nejausdamas įdėmaus Frosto žvilgsnio, Belas nuvyniojo nuo plaštakos sukruvintą nosinę, apžiūrėjo delną ir vėl apsirišo. Staiga prisiminė, ko aniedu atvažiavę.

– Tad radote Polą, ar ne? Oi kaip gerai. Kaip ji gyvuoja?

Frostas dirstelėjo į Gilmorą. Šis sėdėjo lyg suakmenėjęs. Inspektoriui Belo reakcija pasirodė pernelyg naivi. Ką, gal jis negirdėjo, kad rastas mergaitės lavonas?

– Pone, bene laikraščių neskaitote?

– Laikraščių? – vyriškis papurtė galvą. – Niekas jų nebeatveža. Tėvai nebeleidžia vaikams dirbti to darbo.

– Ir radijo nesiklausote? Nekalbate su kolegomis?

– Dabar trumposios atostogos, sode darbų per akis, radijo nėr kada klausytis. Na tai kas nutiko?

– Pola mirusi, pone, – rėžė Frostas, atidžiai stebėdamas Belo reakciją.

Mokytojas atšlijo it nuo smūgio, veidas ūmai susiraukšlėjo.

– Ne, negali būti! Vargšas vaikas. O ne! – Šokas atrodė visiškai natūralus.

Inspektorius, nenuleisdamas akių nuo Belo, užsidegė cigaretę ir pridūrė:

– Ją nužudė, pone. Išprievartavo ir nužudė.

Šeimininkas atsistojo. Nusitraukė nuo plaštakos nosinę ir sugrūdo į kišenę. Ėmė nervingai vaikščioti po kambarį.

– Jai tik penkiolika, – pratarė.

– Šiais laikais vaikai subręsta mažesni nei anksčiau, – pasakė Frostas. – Mažesni pradeda santykiauti, mažesnius juos išprievartauja, mažesnius nužudo. – Išpūtęs dūmus, jis žiūrėjo, kaip jie sklaidosi. – Kokia ji buvo?

Belas vėl susirietęs atsisėdo ant suolelio ir akimirką, kitą pagalvojo.

– Tyki. Draugauti nesiveržė. Puikiai mokėsi.

– Kodėl pradėjote vežioti ją į mokyklą? – paklausė Gilmoras.

– Tėvai taip norėjo. Laikraščius jai tekdavo vežti kokias penkias mylias priešingon nuo mokyklos pusėn. Kartais krautuvėlė spaudą gaudavo pavėluotai, tokiomis dienomis ir Pola būtų vėlavusi į mokyklą, o jos tėvai nenorėjo, kad ji praleidinėtų pamokas. Paimdavau ją keliuko gale ir drauge važiuodavome į mokyklą.

– O dviratis? – pasidomėjo Frostas.

– Sulankstomas. Įsikeldavau jį į bagažinę. Po pamokų Pola sėsdavo ant dviračio ir važiuodavo namo. Visa tai surašyta jūsų popieriuose... Viską išdėsčiau tam kitam pareigūnui.

– Apie ką kalbėdavotės važiuodami? – paklausė kriminalistas seržantas. – Ar Pola minėdavo kokius

draugus? Gal buvo įsimylėjusi kurį nors mokytoją? Gal ką nors pasakodavo?

Belas pasisuko į Gilmorą.

– Persimesdavome vos vienu, kitu žodžiu. Ji buvo tylenė, ir man tai tiko. Aš vairuoju susikaupęs, plepėti prie vairo nemėgstu.

– Gal Pola buvo viliokė? – paklausė Frostas.

Blyškūs mokytojo žandai nukaito.

– Iš kur, po velnių, man žinoti?

– Pone, sėdėdavote vienudu automobilyje, greta kits kito. Sena kiška akimirką prisiliesdavo prie kelnaitėmis aptemptos sultingos, jaunos šlaunies... argi neperimdavo virpulys?

Belas niekinamai patempė lūpą.

– Inspektoriau, man atrodo, jūs per daug sau leidžiate.

Frostas pro cigaretės dūmus labai maloniai jam nusišypsojo ir pasakė:

– Ne jums vienam, pone, taip atrodo. Bet kai pamačiau, ką kažkoks niekšas mergaitei padarė, pamaniau, kad jis per daug sau leido. Taigi verčiau atsakykite į klausimus.

Mokytojas atsistojo priešais inspektorių ir piktai iškošė pro dantis:

– Tikiuosi, nenorite pasakyti, kad aš kaip nors kaltas dėl vargšės mergaitės mirties?

– Sakyčiau, jūs pirmoje mano įtariamųjų sąrašo pozicijoje, – atšovė Frostas, pats tuo tarpu galvodamas: tiesą pasakius, tu – vienintelis sumautas įtariamasis, tad jeigu ją nužudė kas kitas, aš atsiduriu ant ledo. – Prašyčiau išdėstyti, kur buvote ir ką veikėte tą rytą, kai Pola Bartlet dingo. – Inspektorius rankos mostu suturėjo jau beprasižiojantį

protestuoti Belą. – Žinau, žinau, visa tai jau pasakojote kitam kriminalistui, bet aš norėčiau išgirsti iš pirmų lūpų.

– Tą rytą laidojau žmoną. Katafalkas atvažiavo pusę dešimtos. Laidotuvės buvo paskirtos lygiai dešimtą. Namo grįžau prieš pat vidurdienį.

– Vadinasi, tą rytą iki pusės dešimtos namie buvote vienas?

– Ne. Iš Berviko į laidotuves buvo atvažiavę žmonos tėvai. Čia ir nakvojo.

– Šit kaip? – Frostas pasistengė neišsiduoti nusivylęs. – Jie tai, žinoma, patvirtintų?

– Manau, galėsite paskaityti inspektoriui Alenui rašytus jų paaiškinimus.

Inspektorius patyliukais išsiplūdo. Ir kodėl, po šimts velnių, prieš važiuodamas čionai, jis deramai nepasiruošė?

– Bylą aš tik peržvelgiau. – Peržvelgė?! Nebuvo jos nė atsivertęs! – Jums išvažiuojant į laidotuves, Pola dar buvo neatvežusi laikraščio. Jums nekilo klausimas – kodėl? Nė kiek nesusirūpinote?

– Inspektoriau, ne laikraštis man rūpėjo. Tą rytą laidojau žmoną.

– Taip, taip, suprantu, pone. – Rupūžėle, vienintelis įtariamasis sprūsta iš rankų, pamanė Frostas. Nebent santechnikas... Prisiminęs jį, inspektorius susiprotėjo paklausti: – Ar per laidotuves lijo?

– Buvo užėjusi trumpa liūtis, – atsakė Belas. – Visi peršlapome.

Dukart rupūžėle, santechnikas, ir tas eina velniop... Nusivylęs Frostas vėl užsirūkė ir įsižiūrėjo į dūmų sruogas. Šios nuvinguriavo prie židinio ir pakibo ties atbraila. Per patį jos vidurį padėtas

nežinia kada sustojęs laikrodis juodo porceliano aptaisu rodė dešimt po aštuonių. Iš už laikrodžio kažkas kyšojo. Melsvas vokas su mašinėle išspausdinta adresato pavarde. Lygiai tokį pat buvo gavęs senasis Vordlis.

Inspektorius tyčia, kad atkreiptų Gilmoro dėmesį, šaižiai sukosėjo ir galva parodė į laikrodį. Seržantas be žodžių prišoko prie židinio, ištraukė voką ir nustebęs linktelėjo. Mašinraštis buvo tas pats.

Belas, tuo metu pro langą žiūrėjęs į lietaus merkiamą sodą, šios pantomimos nematė.

– Paskutinis klausimas, – nerūpestingai ištarė Frostas. – Ką parašė anonimas?

Mokytojas nustėręs lėtai atsigręžė. Išvydęs Gilmorą laikant voką, pripuolė ir plėšte jį išplėšė.

– Neturite teisės... – sušvokštė.

– Pasvojokite, – atšovė Frostas ir atsistojęs ištiesė ranką. – Pone, duokite šen laišką.

Belas spigino į inspektorių pabalinęs akis, iš įtūžio mažne netekęs amo. Vos susitvardė nebloškęs voko Frostui į veidą.

– Niekše tu! – sušnypštė. – Nususęs šunsnuki!

– Iš tokio pat girdžiu, – pusbalsiu pratarė inspektorius ir išskleidė prasto popieriaus lapą. Jame buvo išspausdintas vos vienas žodis: PISLIUS.

– Trumpai ir aiškiai, – sumurmėjo Frostas, paduodamas laišką Gilmorui. – Na, pone, kodėl jus taip pavadino?

– Ne jūsų sušiktas reikalas.

– Tiriame žmogžudystę, pone, todėl viskas yra mūsų sušiktas reikalas.

Belas grįžo prie lango ir vėl užsižiūrėjo į pasimiglojusį, vandenyje telkšantį sodą. Į Frostą jis net neatsigręžė. Kalbėjo stiklui:

– Jei norite žinoti, mano žmona sirgo labai ilgai. Intymių santykių tarp mūsų būti negalėjo. O Dentone pažinojau moterį...

– Kekšę? – tiesiai pasitikslino Frostas.

Mokytojo nugara įsitempė.

– Taip, ji – prostitutė. Tikriausiai kas nors mus sekė, užtat ir tie laiškai... Bjaurūs laiškai. Kitus sudeginau. Šitą gavau laidotuvių dieną. – Jis užsidengė veidą delnais ir visu kūnu sudrebėjo. – Jos laidotuvių dieną.

Į automobilį jie grįžo lankstu, per sodą. Jo gale buvo išlikusi laužavietė. Laužo būta didoko. Frostas bato galu pamaišė po pelenus. Jie išvydo šakelių, stagarų, senų lapų liekanų. Nebuvo ten nei išsilydžiusių sagų, nei suanglėjusių nuo mokinukės lavono nuplėštų drabužių likučių. Inspektorius į pelenų krūvą numetė nuorūką.

– Tik gaištame laiką, – pasakė Gilmoras.

– Gal ir taip, – sumurmėjo Frostas ir atsigręžė į namą: pro langą juos stebėjo prakaulus barzdyla. – Bet šit kokia mano filosofija: niekada nepasitikėti šunsnukiais su kuokštuotomis barzdomis.

Kai Frostas įsitaisė ant keleivio sėdynės, Bertonas įjungė variklį ir paklausė:

– Inspektoriau, į nuovadą?

– Dar ne, sūnau. Įdomu, ką pasakys Belo mokyklos direktorius. Ar niekas nėra skundęsis, kad skystabarzdis moko vyresniųjų klasių mergaites aukštosios anatomijos?

– Neturėtume to daryti, – pamėgino prieštarauti Gilmoras. – Juk ponas Maletas liepė mesti šitą bylą ir visą dėmesį sutelkti į senučių apiplėšimus. Gal pamiršote?

– Drauguži, ponas Maletas daug ko pripaisto. Nieko nėra maloniau, kaip numoti į jį ranka.

Kaip kriminalistas seržantas ir spėjo, kreiptis į direktorių buvo bergždžias darbas. Mokyklos vadovas, gerai įmitęs išpuikėlis, didžiai pasipiktino, išgirdęs, kad ant jo kolektyvo nario gali kristi tokie įtarimai. Pono Belo profesinė charakteristika esanti nepriekaištinga, jis visų gerbiamas, be to, argi inspektorius nežinąs, kad vargšas mokytojas ką tik netekęs žmonos?

Frostui labai knietėjo atšauti – argi direktorius nežinąs, kad pavyzdingasis jo mokytojas, žmonai merdėjant, Dentone tuskinęs kekšę? Vis dėlto inspektorius nutylėjo.

– Taip, sūnau, dabar – į nuovadą, – pasakė jis, nė nelaukęs, kol Bertonas paklaus.

Jie beveik spėjo grįžti. Kai prabilo radijas, iki aikštelės buvo likę važiuoti pora minučių.

– Kreipiuosi į visas grandis, – tarė operatyvininkas. – Ar yra pareigūnų Selvudo kelio rajone?

Frostas nespėjo Bertono sulaikyti, ir šis pagriebė siųstuvėlį. Jie buvo visai netoli Selvudo kelio.

– Selvudo kelias, vienuolika. Vieniša senutė pensininkė. Kaimynai praneša, visą dieną jos nematę. Laikraštis vis dar duryse, pienas nepaimtas.

Į policiją paskambinęs landūnas kaimynas, smailiaveidis, nedidelio ūgio žmogelis su gerokai

per dideliu plastikiniu apsiaustu, trypinėjo gatvėje ir, vos jiems privažiavus, susyk prišoko.

– Ar jūs policininkai? – paklausė.

– Maždaug, – suniurzgė Frostas.

– Gyvenu kaimynystėje, – paaiškino neūžauga, žvaliai lyg jaunas terjeras strykčiodamas priešais pareigūnus, einančius prie namo. – Taip nebūna, kad per dieną ji nė karto neišeitų iš namų. Visada matau senolę pro langą. O šiandien taip ir nepasirodė. Šviesos išjungtos, pienas prie durų stovi kaip stovėjęs. Žinote, ji jau senatvės pensijoje.

– Ačiū, – sumurmėjo inspektorius, neišmanydamas, kaip nuvyti entuziastą.

– Aš irgi senatvės pensijoje, bet ar pasakytumėte?

– Niekaip neatspėčiau, net iš milijono kartų, – nelabai įtaigiai atsakė Frostas.

Seniokas atrodė mažų mažiausiai aštuoniasdešimties. Jie jau stovėjo prie ryškiai žalių durų.

– Ar laušitės į vidų? – pasmalsavo kaimynas, sprausdamasis tarp pareigūnų. – Durys ką tik perdažytos municipaliteto lėšomis.

Frostas nuspaudė skambučio mygtuką.

– Jeigu negyva, skambink neskambinęs, neįsileis!

– Ar televizorius nieko gero nerodo? – pabrėžtinai kandžiai paklausė inspektorius ir delnu patrankė į duris.

– Jei norite, galite įlipti per mano sodo tvorą, – pasiūlė nenuorama, – bet užpakalines duris kaimynė visada užsirakina.

Frostas švelniai pastūmė senuką į šalį, kad galėtų dirstelėti pro korespondencijos plyšį.

– Nieko nepamatysite, – pakomentavo anas. – Rytinis laikraštis įstrigęs skylėje.

Inspektorius patampė laikraštį, bet šis net nesujudėjo.

– Neištrauksite, aš jau mėginau, – pasigyrė kaimynas.

Frostas trūktelėjo iš visų jėgų ir išlupo laikraštį iš plyšio.

– Sudraskėte, – papriekaištavo seniokas, rodydamas atsiknojusį siaurą, raukšlėtą popieriaus liežuvėlį.

– Jeigu negyva, vis tiek nebeskaitys, – atšovė inspektorius, žiūrėdamas pro atlaisvintą spragą. Tamsoje jis nieko neįžiūrėjo, tad pasiuntė Bertoną žibintuvėlio.

– Aš turiu žibintuvėlį, – vėl pasigyrė žmogelis, – bet jis sugedęs.

Konsteblis grįžo su švyturiuku. Frostas pašvietė juo į plyšį ir neteko žado. Spindulys slystelėjo laiptų papėdėje pūpsančiu kauburiu. Ten gulėjo moteris. Tamsavo kraujas. Daug kraujo.

– Versk duris, sūnau... gyviau! – paragino inspektorius.

Sulig antruoju spyriu it šūvis pokštelėjo lūžtanti mediena ir durys atsilapojo. Pareigūnai puolė į vidų, Frostas skubiai įjungė šviesą. Senutė gulėjo kniūbsčia, aplink galvą telkšojo kraujo klanas. Inspektorius palietė jos kaklą ir iš karto užčiuopė pulsą. Moteris buvo gyva. Bertonas nuskuodė į automobilį iškviesti greitosios. Gilmoras padėjo Frostui atversti senolę ant nugaros, o kaimynas atnešė iš viršaus apklotą.

Jos akys suvirpčiojo ir atsimerkė. Bet sutelkti žvilgsnio senutė neįstengė. Inspektorius atsiklaupė prie jos ir paklausė:

– Širdele, kas atsitiko? Kas jus užpuolė?

Frostas pakreipė galvą į šalį, mat į veidą jam tvoskė troškus džino kvapelis.

– Nusiritau nuo prakeiktų laiptų, – suvebleno senolė.

ANTRADIENIS. NAKTINĖ PAMAINA (1)

Kai Frenkas vėlyvą popietę grįžo namo, Liza buvo dar neprabudusi; aštuntą valandą, kai jis suirzęs, nepailsėjęs kėlėsi važiuoti į Maleto naujai paskirtąją naktinę pamainą, ji vis dar miegojo. Frenkui virtuvėje kepant kiaušinienę, Liza pagaliau žvaliai nulipo laiptais. Iš pradžių pamaniusi, kad jis ką tik grįžo, ji kone pašėlo, sužinojusi, jog iš tikrųjų dirbo laisvomis valandomis, o dabar šit vėl išvažiuoja į naktinę pamainą.

– Kai tave pakėlė į seržantus, sakei, kad viskas pasikeis. Sakei, kad dažniau būsime kartu. Išvažiavome iš Kresfordo, o kas pasikeitė? – rypavo Liza.

– Visada taip nebus, – beviltiškai mėgino teisintis Frenkas, tuo pat metu patyliukais plūsdamasis, mat trynys pratrūko ir pasiliejo po visą keptuvę.

– Kiek jau kartų tai girdėjau! O ar kas pasikeitė? Nė velnio!

Užuot padavusi jam lėkštę, ji tik pasitraukė – tegul pasiima pats. Frenkas apsitepė sviestu riekę duonos.

– Ar nepatylėsi pagaliau? Ir be tavo aimanų diena sumauta, – pasiskundė.

– Gal manai, kad mano diena stebuklinga. Ištisai kiurksau tame sušvinkusiame kambarėlyje.

– Bet kada gali kur nors išeiti.

Ji pašaipiai nusijuokė.

– Kur? Kur man išeiti šitoje sušnerkštoje miestu vadinamoje lavoninėje?

– Na, galėtum susipažinti... susirasti draugių.

– Su kuo man čia draugauti?

– Na, tarkime, su kitų policininkų žmonomis...

– Su to... to suskretusio valkatos, kurį tenka vadinti inspektoriumi?

– Jo žmona mirusi.

– Ir nuo ko gi ji mirė? Tikriausiai iš nuobodulio?

Frenkas pasitrynė kaktą.

– Tas, kaip tu sakai, suskretęs valkata yra pelnęs Jurgio kryžių.

– Kaip nepelnys! Vien už tai, kad gyveni šitoje skylėje, žmogus turėtum būti apkarstytas sušiktais medaliais.

Jis nespėjo nė prasižioti – Liza jau trenkė miegamojo durimis. Frenkas subraukė kiaušinienę į lėkštės kraštą. Valgyti neprisivertė. Pildamas į puoduką arbatą, išgirdo pypsint. Frostas atvažiavo jo paimti.

Nebelijo, giedrame danguje it deimantas tvieskė mėnulis. Kai Gilmoras atidarė dureles, inspektorius sutirtėjo.

– Šalta, drauguži, bus naktis, – pasakė. Iki pat viršaus pakėlęs šildymo svirtelę, patikrino, ar visi langai sandarūs.

– Iš tikrųjų, – pritarė seržantas. – Prakeikta, šalta naktis.

Bilas Velsas iš dėžutės paėmė dar vieną „Kleenex" servetėlę ir išsišnypštė be paliovos varvančią,

skaudamą nosį. Nuovados seržantas buvo užkimęs, protarpiais jam užeidavo drebulys, išpildavo prakaitas. O tas nupiepęs daktaras vis tiek įžūliai tvirtino, esą tai tik sloga, o ne gripas. Pora aspirino tablečių, daug karštos arbatos ir po dienos, kitos Bilas būsiąs sveikas kaip ridikas. Seržanto rašiklis vangiai slankiojo registracijos žurnalo puslapiu: skambino moteris, kuri, matyt, neturėjo ką veikti, jei jau nusprendė pranešti apie sode pastebėtas dvi keistas kates.

Atsivėrė laukujės durys, ir žurnalo lapus sujudino skersvėjis. Velsas, nepakeldamas akių, baigė registruoti skambutį, nusausino kelias užrašytas eilutes ir prisivertė moteriškei padėkoti. O tada jam atvipo žandikaulis.

– Po šimts tarakonų! – sugergždė nuovados seržantas.

Vidur priimamojo stovėjo nedidukas, akiniuotas žmogysta su nailoniniu apsiaustu. Pagaliau sulaukęs Velso dėmesio, jis praskleidė apsiaustą. Po šiuo nevilkėjo nieko.

– Spausk iš čia, kol sveikas! – užkrankė seržantas, trenkdamas rašiklį ant stalo. – Mes apsikrovę darbais.

Žmogėnas stovėjo kaip stovėjęs ir susisiausti, regis, nė neketino.

– Koljeri! – užriaumojo Velsas. – Eikš čionai ir suimk šį džentelmeną!

Vėl atsilapojo durys ir į priimamąjį įpuolė Frostas, lydimas sugižusio Gilmoro. Inspektorius iš pradžių vos dirstelėjo į žmogystą, bet tuojau pat įsižiūrėjo atidžiau.

– Ačiū, turiu savo, – pasakė.

– Kai reikia Apolono, – suniurzgė Velsas, – nerasi nė su žiburiu. Kai jų nenori nė matyti, patys lenda į akis su savo...

Žmogžudysčių tyrimo kambaryje buvo neįprastai gyva. Be atvangos birbė telefonai.

Frostas nustebęs apsidairė ir paklausė:

– Kas atsitiko?

Telefonu kalbėjęs Bertonas užsirašė kažkokį liudijimą, pusbalsiu padėkojo ir padėjo ragelį.

– Žmonės sureagavo į Polos Bartlet įrašą. Šįvakar televizija jį pakartojo. Nuolat skambina mergaitę esą matę liudininkai.

– Po dviejų mėnesių staiga atsirado minia ją mačiusių, – sumurmėjo Frostas. – Kai įrašą rodėme pirmąją dingimo dieną, niekas nieko neįstengė prisiminti. – Jis paėmė iš dėklo vieną lapų su užrašytu liudijimu. Moteris tvirtino prieš porą dienų mačiusi Polą mieste. – Laiko švaistymas, ir tiek.

– Reportažas sukėlė nuostabią visuomenės reakciją, – uždudeno įėjęs Maletas, akivaizdžiai patenkintas kilusiu sambrūzdžiu.

– Ir aš taip sakiau, – pamelavo Frostas. – Kaip sekėsi spaudos konferencijoje?

– Puikiai! – išsišiepęs atsakė skyriaus viršininkas. – Daviau interviu BBC radijui. Ketina transliuoti „Savaitės herojuje".

– Ar tikrai „he...rojuje"? – nekaltai paklausė Frostas.

Kiti pareigūnai, vengdami žiūrėti Maletui į akis, nedrąsiai prajuko. Tik viena konsteblių taip užsikikeno, kad tvardydamasi turėjo kone užsikimšti burną nosine. Vyriausiasis inspektorius

pasijuto kažką pražiopsojęs ir iš nejaukumo susiraukė. Ko visi juokiasi, jis nesuprato, bet galiausiai dėl visa ko nusišypsojo. Tada prisiminė, ko atėjęs, ir paklausė:

– Kas siuntė į Londono policiją užklausą apie asmenį, pavarde Bredberis?

– Saimonas Bredberis? – tučtuojau atsiliepė Gilmoras. – Aš siunčiau.

– Kas tas Saimonas Bredberis? – pasidomėjo Frostas.

– Kompiuterių pardavėjas. Jis susipešė su Marku Komptonu. Pamaniau, ar tik ne jis siuntinėja laiškus su grasinimais.

– Seržante, gali būti, kad aptikote pėdsaką, – pasakė Maletas, paduodamas Gilmorui lapą su teleksu atėjusia informacija. – Sostinės policija Bredberį žino. Pašlemėkas, jau turėjęs reikalų su organais.

Bredberis ne kartą buvo neblaivus sukėlęs muštynes, du kartus teistas už smurtavimą, baustas už vairavimą išgėrus. Po to, kai sumušė atsisakiusį jį aptarnauti barmeną, pasirašytas suėmimo orderis. Numojęs ranka į policijai paliktą užstatą, Bredberis dingo.

Prie išsamios iš Londono atkeliavusios informacijos buvo pridėta ir nuotrauka. Gilmoras džiūgavo.

– Viršininke, panašu, kad jo mums ir reikia ieškoti. Gali būti, kad šią bylą išnarpliosiu labai greitai.

– Nuostabu! – Maletas taip pat švytėjo. – Šiuo metu mums kaip tik labai trūksta darbo vaisių. – Jis iškalbingai žvilgtelėjo į Frostą, paskui nužvelgė

visus kitus pareigūnus. Telefonai kambaryje nesiliovė čirškę. – Ar parodytasis įrašas jau atnešė kokios naudos?

– Žinoma, – suburbleno Frostas. – Įsitikinome, kad pomirtinis gyvenimas egzistuoja. Praėjusią savaitę Pola Bartlet vis dar vežiojo laikraščius.

Vyriausiasis inspektorius išspaudė šypsenėlę.

– Ką gi, dirbkite ir nenuleiskite kartelės.

Jau beišeinančio jo vos neparbloškė į kambarį įpuolęs nuovados seržantas Velsas.

– Skubi žinia ponui Frostui – nuo atspaudų specialistų! – šnopuodamas išbėrė jis. – Merė Heins... nužudytoji senutė... vienas atspaudų miegamajame... buvusio mūsų kliento!..

– Kieno? – paklausė Frostas, stumdamas į šalį Maletą.

– Dino Ronaldo Hoskinso. Koljeris kaip tik ieško jo asmens bylos.

Sulig tais žodžiais, mosuodamas tamsiai geltonu aplanku, įbėgo uždusęs Koljeris. Velsas paėmė iš jo bylą ir greitosiomis pervertė.

– Dinas Ronaldas Hoskinsas, dvidešimt ketverių. Trys teistumai: apiplėšimas, įsilaužimas į patalpą, užpuolimas peiliu.

– Peiliu? – Maletas nudžiugęs griebė bylą iš Velso rankų. – O Dieve, mes jį pričiupome! – Vyriausiasis inspektorius taip susijaudino, kad vos nulaikė aplanką. Nekantravo kuo greičiau paskambinti policijos viršininkui... „Pone, atsiprašau, kad skambinu į namus, – pradėti kalbą ketino kukliai, – bet manau, norėtumėte išgirsti gerą naujieną... Dentono skyrius vėl triumfuoja... dar vieną žmogžudystę

ištyrėme per dvidešimt keturias valandas... įkalčiai neginčytini... pirštų atspaudai... nusikaltėlis prisipažino..."

Šį svaigų vaizduotės polėkį negailestingai nutraukė Frostas. Šiurkščiai išplėšęs bylą Maletui iš rankų, jis skaitė ją, žįsdamas cigaretę.

– Rupūžėle! Žudikui net nereikėjo toli eiti. Kaimynas!

– Aš tą Hoskinsą dar apklausiau, – įsiterpė Bertonas. – Jis ir pasakė apie raktą po dembliu.

– Į Kvotos kambarį jį! Pareigūnų imkite, kiek tik reikės, – entuziastingai suulbėjo Maletas. Jau iš tarpdurio jis pridūrė: – Inspektoriau, noriu, kad ši byla pagaliau būtų užbaigta. Pažiūrėsime, ar galime bent kartą nudžiuginti policijos viršininką geromis naujienomis.

Patrulio automobilis paskui Frosto „Cortiną" važiavo iki Meningtono linkio. Kai sustojo, du iš jo iššokę konstebliai nubėgo į 44-ojo namo užnugarį ir perlipo sodo tvorą. Jie turėjo užkirsti kelią, jei Hoskinsas mėgintų sprukti.

Gilmoras, sustabdęs „Cortiną" gatvės gale, už kampo, išjungė žibintus. Buvo sutarta laukti, kol konstebliai praneš esą pasirengę. Bertonas sėdėjo šalia vairuotojo, o Frostas gale – su policijos konsteble Helena Ridli, stuomeningąja blondinuke, persirengusia civiliais drabužiais ir pasiruošusia kovai.

Gatvėje beveik visur tvieskė šviesos, tamsavo tik nužudytosios senutės namas, 46-as, su užtrauktomis užuolaidomis ir pakabinamąja spyna ant

pagrindinių durų. Kaimynystėje, 44-ajame, griaudėjo sunkusis metalas.

– Džordanas – inspektoriui Frostui, – tyliai prabilo radijo siųstuvėlis. – Mes pozicijose.

– Gerai, – sumurmėjo inspektorius. – Pradedame.

Visi keturi išlipo iš automobilio ir iš pažiūros nerūpestingai nužingsniavo prie 44-ojo namo, kurio duris iš vidaus drebino galingi elektroninio boso tvinksniai. Frostas ritmingai pastukseno belstuku: ra ta ta ta. Kiti užsiglaudė prienamio šešėlyje. Viduje kažkas atidarė duris į koridorių ir muzika uždundeno dar garsiau. Pasigirdo žingsniai ir tuojau pat už matinio laukujų durų stiklo sušmėžavo šešėlis.

– Kas ten? – paklausė vyriškas balsas.

Frostas kažką nesuprantamai sumarmėjo.

– Ką?! – šūktelėjo iš vidaus.

Inspektorius vėl neaiškiai suburbleno.

– Palaukit... nė velnio negirdžiu, – pasakė tas pats balsas.

Spragtelėjo užšovas. Kai tik durys atsivėrė, Frostas staigiai žingtelėjo į šalį, o Gilmoras puolė į vidų ir prirėmė prie sienos vyriškį su lopytais džinsais ir apiblukusia raudona liemene. Užkliudytas vazonas su kažkokiu augalu, nukritęs ant linoleumu išklotų grindų, sudužo, žemės pažiro į visas puses.

Gilmorui nespėjus surikti: „Policija!" – vyriškis išsinėrė iš jo gniaužtų ir, prispaudęs delną seržantui prie smakro, pirštais nusitaikė į akis. Sukdamasis Frenkas griebė Hoskinsą ir trenkė į priešingą sieną.

– Ei tu, ožy, paleisk jį!

Koridoriumi, mosuodama virtuviniu peiliu, atskubėjo mergina su juodais marškinėliais. Daugiau ji nelabai ką ir vilkėjo.

– Policija, – iššvokštė Gilmoras, viena ranka mėgindamas išlaikyti Hoskinsą, kita – apsiginti nuo merginos. Buvo nelengva. Peilio ašmenys raižė orą palei pat ausis, o Bertonas ir konsteblė pernelyg siaurame koridoriuje iki užpuolikės neprasibrovė.

Galų gale Ridli, šnarpšdama it rujojanti kumelaitė, puolė į pačią grumtynių tirštumą, parbloškė abu vyrus ant grindų, stryktelėjusi jiems per nugaras, sugriebė merginą, apgręžė ir užlaužė ranką ant smulkutės nugaros. Koja užkabinusi čiurną, patiesė įžūlėlę pasliką.

Frostas pasitraukė į šalį ir užsirūkė. Jo paslaugų kaip visada neprireikė.

– Patraukit nuo manęs tą sušiktą lesbę! – spiegė mergina, veidu įslėgta į žemę ir geibstantį augalą. Atsiklaupusi jai ant nugaros, konsteblė suko peilį laikančią ranką taip, kad atrodė – ši tuojau lūš.

– Mesk peilį, – paliepė Ridli.

– Jau numečiau, jau numečiau!

– Štai jis, aš paėmiau, – tarė Frostas.

Konsteblė nenoromis atleido gniaužtą ir pastatė merginą ant kojų. Gilmoras, sunkiai šniokštuodamas, laikė Hoskinsą prispaudęs prie sienos. Laisvąja ranka kriminalistas seržantas surado kišenėje tarnybinį pažymėjimą ir kyštelėjo šeimininkui panosėn.

– Policija. Ar jūs – Dinas Ronaldas Hoskinsas?

– Aš. Kiek dar jūsiškių čia atsibruko?

– Dar du laukia sode, – už pareigūnus atsakė mergina. – Kas mes jums – sumauti Bonė ir Klaidas?

– Na judu tikrai ne Diana ir sumautas Čarlzas, – tarė inspektorius ir paklausė: – Ar negalėtume įsikurti kur nors jaukiau?

– Jaukumo šitame šikininke nesitikėk, – atkirto mergina.

– Niekas tavęs neverčia čia gyventi, – suniurzgė jai Hoskinsas. – Bet kada gali susikrauti savo mantą ir išsinešdinti. – Pareigūnams, galva parodęs į tolimąsias duris, jis pratarė: – Užeikime ten.

Kambaryje buvo platus lyg lova minkštasuolis, muzikinis centras, iš kurio drebančių kolonėlių liejosi metalo muzika, nespalvoto vaizdo televizorius ir motociklas, iš jo ant plikų grindlenčių varvėjo tepalas.

Frostas, koja užkabinęs grotuvo laidą, ištraukė kištuką iš lizdo. Muzika tučtuojau nutilo, prireikė akimirkos apsiprasti su tyla. Atidaręs langą į sodą, inspektorius pašaukė Džordaną ir antrąjį konsteblį į vidų.

– Apieškokite kiekvieną namo colį. Visus drabužius – į ekspertizę.

– O orderį turi? – paklausė mergina.

– Meilute, aš tų teisės terminų neišmanau, – maloniai nusišypsojęs atsakė Frostas.

Jis nukratė nuo kėdės bet kaip suraugtas trumpikes ir atsisėdo. Tada parodė į minkštasuolį, liepdamas sėsti ir aniedviem. Prišokusi energingoji konsteblė juos pasodino jėga. Frostas užsitraukė dūmą. Hoskinsas ir jo mergina sutartinai kraipė

galvas, lyg triušiai smauglį stebėjo kiekvieną inspektoriaus judesį. Jis išpūtė dūmus pro šnerves ir išsklaidė juos ranka.

– Mano kolegos nuomone, judu galite padėti jam tiriant bylą.

Frostas linktelėjo, perleisdamas žodį Gilmorui. Šis įdėmiai spigino akimis tai į vieną, tai į kitą, tikėdamasis šitaip juos palaužti.

– Žinote, kodėl mes čia.

– Net nenutuokiu, – atšovė Hoskinsas. – Įsiveržiate čionai su sušniukusia lesbiete...

– Kaimynystėje nužudyta moteris, o tu nenutuoki, kodėl mes čia. – Gilmoras prikišo veidą prie pat Hoskinso. – Kodėl ją subadei? Vargšė senutė niekam nieko blogo nedarė.

– Subadžiau? – apstulbęs perklausė Hoskinsas. – Aš?

– Tik nevaidink čia nekalto kūdikėlio. Peiliu jau ir anksčiau pasišvaistydavai.

– Tik gindamasis.

– Ir čia buvo savigyna, – atkirto Gilmoras. – Senolė užklupo tave vagiant. Būtų paskambinusi į policiją. Taigi gindamasis ją ir nutildei.

– Gražumėlis, – pasišaipė mergina. – Sušikta policija nežino ko nusitverti, tad nutaria suimti niekuo dėtą kaimyną. Vien todėl, kad tas sykį jau buvo įkliuvęs.

– Meilute, ne todėl, kad sykį jau buvo įkliuvęs, – paaiškino Frostas. – Todėl, kad tas niekuo dėtas kaimynas paliko nužudytos moters miegamajame daugybę pirštų atspaudų.

– Mulki tu! – aprėkė mergina Hoskinsą. – Sakei, kad nieko ten nelietei!

– Teisingai, liežuvio nenulaikanti karve, – suurzgė vyriškis, – pasirašyk po mano mirties nuosprendžiu!

Gilmoras iš džiaugsmo net suriko.

– Primink jiems teises ir vežk į nuovadą, – paliepė jam Frostas ir išėjo iš kambario pasižiūrėti, kaip sekasi ieškoti peilio ir kruvinų drabužių. Jovalą primenančiame miegamajame Džordanas ir konsteblė Ridli nešvarius drabužius grūdo į juodą plastikinį maišą, tokį pat, kokiame buvo rastas Polos Bartlet kūnas.

– Kol kas nieko, – pratarė konsteblis.

Frostas tik niauriai linktelėjo. Lauke du pareigūnai perkratinėjo šiukšlinės turinį. Nuojauta inspektoriui kuždėjo, kad nebus taip paprasta, kaip Gilmorui atrodo.

Kvotos kambaryje buvo šalta. Kamerose rūsyje šildymo sistemą pataisę meistrai šio aukšto ketino imtis tik rytą. Taigi čia buvo žvarbu. Bet Hoskinsą vis tiek pylė prakaitas. Jo mergina, dabar jau su šiltu megztiniu, sėdėjo šalia. Gilmoras norėjo kvosti juos po vieną, bet Frostas nutarė būsiant geriau tardyti abu iš karto.

Kriminalistas seržantas įjungė magnetofoną, paskelbė laiką, dalyvaujančių asmenų pavardes ir, prisitraukęs kėdę, atsisėdo priešais kvočiamuosius.

– Noriu kai ką pareikšti, – išsyk pasakė Hoskinsas.

– Jūs – eteryje, taigi pirmyn.

– Prie senutės aš net neprisiliečiau. Kaip jau sakiau kitam farui, užėjusi pas mane ji skundėsi, esą

kažkas paėmęs atsarginį raktą ir įėjęs į jos namus, bet kai patikrinau, raktas niekur nebuvo dingęs, na tai aš į senės aimanas numojau ranka. Vėliau man parūpo, ar jai nieko nenutikę, todėl pasibeldžiau į jos duris, bet ji neatsiliepė. Pamaniau, reikia patikrinti, dėl viso pikto, na tad paėmiau iš po patiesalo atsarginį raktą ir užėjau į vidų. Pašaukiau ją: „Ponia Heins, ar viskas gerai?" Mirtina tyla. Keista, pamaniau ir pašaukiau dar sykį. Vėl nieko. Tada užlipau į viršų patikrinti ir... O Jėzau! Senolė gulėjo lovoje, kambarys buvo pritaškytas kraujų. Persigandęs vos nusirabždinau laiptais.

Jis pasisuko į merginą, tikėdamasis, kad ši pritars.

– Dinas grįžo baltas kaip popierius, – pasakė ji, – ir iškart prie kriauklės – atrodė, visus vidurius išvems.

– Kiek galėjo būti valandų? – paklausė Gilmoras.

– Apie vienuoliktą, sekmadienio vakaras buvo.

– Ir jums neatėjo į galvą, kad reikėtų paskambinti į greitąją arba į policiją?

– Į greitąją? Juk mačiau, kad senė nebegyva.

– Kodėl neskambinote į policiją?

– Ką, pasisakyti, kad esu teistas ir vaikštau po nužudytos moters namus? Būtų tas pat, kaip pasirašyti po prisipažinimu. Viens du, ir būčiau užsidirbęs mirties bausmę.

Kriminalistas seržantas pasklaidė savo užrašinę.

– Kitam pareigūnui sakėte, kad ponia Heins į jūsų duris paskambino sekmadienį, penktą valandą.

– Teisingai.

– Ir jūs dėl senutės taip nerimavote, kad tik po šešių valandų nusprendėte patikrinti, ar jai nieko nenutikę?

– Na aš bent nuėjau pas ją. Kitas būtų numojęs ranka, ir tiek.

– Aš jumis netikiu, – pasakė Gilmoras.

– O aš ir neturiu tokių vilčių, – garsiai ir labai aiškiai išrėžė Hoskinsas tiesiai į magnetofoną. – Bet tai, ką sakau, – šventa teisybė.

Seržantas nepatenkintas susiraukė, mat nelauktai prasivėrė durys, prie jų mindžikuojanti blondinukė konsteblė sumosavo dideliu rudu voku. Gilmorui magėjo išrašyti jai pylos už tai, kad tokiu svarbiu momentu kiša savo trigrašį. Su konsteble tyliai pasišnekėjęs Frostas tuojau pasikvietė ir seržantą. Kol jie vis trys gyvai apie kažką kalbėjosi, ausis įtempęs Hoskinsas su nerimu spėliojo, kas jo laukia.

Abu kriminalistai grįžo prie stalo. Gilmoras iškratė ant jo rudojo voko turinį. Penkis naujutėlius šiugždančius banknotus – dvidešimtinę, dešimtinę ir tris penkines. Hoskinsas dėjosi suglumęs.

– Įsivaizduojate, ką aptikome po jūsų kėdės pagalvėle?! – pasakė seržantas. Paėmęs vieną kupiūrų pauostė ir šyptelėjo. – Koks kvapas! Levandos! – Jis pasisuko į merginą. – Vargu ar tai jūsų stilius, meilute. – Pamosavęs banknotu Hoskinsui po nosimi, Gilmoras pridūrė: – Lygiai taip pat kvepia senutės piniginė!

Hoskinsas nustūmė seržanto ranką ir suniurnėjo:

– Čia mano bedarbio pašalpa.

– Taip, taip, žinoma, – atsakė Gilmoras, – bet dėl visa ko pašte, kur ponia Heins atsiimdavo pensiją, patikrinsiu banknotų numerius. Jeigu jie sutampa, tau, vaikeli, atsirūgs.

Seržantas sudėjo pinigus į voką. Jo nuotaika gerokai pasitaisė. Hoskinsas buvo pradėjęs skysti, akivaizdžiai nerimavo ir jo mergina. Frostas muistėsi, žinoma, nepatenkintas, kad bylą baigia ištirti naujokas, o ne jis.

Hoskinsas sunkiai atsiduso.

– Gerai, gerai, pasakysiu teisybę. Pinigai senolės, bet ji man juos paskolino. Pritrūkau motociklo atsarginėms dalims.

– Paskolino? – pašaipiai paklausė Gilmoras. – Ji nebūtų skolinusi jums nė keturiasdešimt penkių pensų, ką jau kalbėti apie svarus.

– Paskolino, po šimts velnių! – nenusileido vyriškis. – Buvau jai labai dėkingas, užtat ir ėjau pažiūrėti, ar nieko nenutiko.

– Atidavė jums visus pinigus? Kaip vargšė senutė būtų pragyvenusi? – palinkęs virš stalo paklausė Frostas.

– Ketinau po kelių dienų grąžinti. Sakė, palauks.

– Kada pasiskolinote?

– Kai atėjo pabėdoti dėl rakto. Pastebėjau, kad laiko rankoje piniginę, ir paprašiau.

– Pone, jei leisite norėčiau tęsti kvotą. – Tokia aštria intonacija Gilmoras būtų perrėžęs grūdintą plieną. Jis nėmaž nenorėjo, kad Frostas perimtų iniciatyvą, kai pergalė jau visai čia pat.

Inspektorius nutildė seržantą rankos mostu.

– Malonėk, seržante. – Jis išpūtė cigaretės dūmus sulaikytajam virš galvos. – Na gerai, Hoskinsai, tarkime, pinigus jūs pasiskolinote. Tarkime, iš dėkingumo taip dėl senutės nerimavote, kad vienuoliktą valandą vakaro ėjote patikrinti, ar viskas gerai. Ar šviesa jos name, kai pasibeldėte, buvo įjungta?

– Ne, – akimirką pasvarstęs atsakė Hoskinsas.

– Taigi, namuose tamsu, jūsų niekas neįsileidžia, bet vis tiek laikote savo pareiga išsiaiškinti, kas ir kaip – pasinaudoti atsarginiu raktu ir pašniukštinėti?

– Na taip.

– Ar nepagalvojote, kad septyniasdešimt aštuonerių metų senolė vienuoliktą valandą vakaro gali paprasčiausiai miegoti?

Hoskinsas žiojosi kažką sakyti, bet išsyk užsičiaupė ir papurtė galvą, o po akimirkos ištarė:

– Ne, tuo metu man tai neatėjo į galvą.

Frostas atsiduso taip, lyg jo kantrybė sektų.

– Sūnau, verčiau negaišintum mano laiko. Žinoma, apie tai tu pagalvojai. Ne tik pagalvojai, bet to ir tikėjaisi. Norėjai, kad ji jau miegotų.

– Nesuprantu, apie ką čia kalbate, – sumurmėjo vyriškis, nudelbęs akis į grindis.

– Tu, paikas žiopleli! Iki gyvos galvos būtinai nori užsidirbti? – Inspektorius atsistojo ir ėmė sagstytis apsiaustą. – Nemanau, kad nužudei senutę, bet, jeigu šitaip įsikibęs laikaisi savo versijos, aš kaltinu tave žmogžudyste, o tavo merginą – bendrininkavimu.

Hoskinsas it suakmenėjęs atkakliai dėbsojo į grindis.

– Jeigu tu negali pasakyti jiems sušiktos tiesos, tuomet aš pasakysiu, – prabilo mergina. – Neketinu tūpti už tai, ko nepadariau.

Jos draugas sunkiai atsiduso ir tarė:

– Na gerai... Ištrinkite viską, ką pasakojau pirmiau. Dabar jau tikrai sakysiu šventą...

Frostas atsisėdo. Gilmoras susiraukęs sunėrė rankas ant krūtinės. Jis troško vadovauti kvotai.

– Taip, aš ketinau ją apšvarinti – įsmukti į namą, paimti, kas pasipainios po ranka, ir dingti. Žinojau, kur senė laiko atsarginį raktą, palaukiau iki vienuolikos, maniau, jau bus užmigusi. Įėjau į vidų. Jos rankinė gulėjo ant staliuko prieškambaryje. Paėmiau iš piniginės pinigus. Tada patyliukais užlipau į viršų. Iš karto pataikiau į miegamąjį. O Jėzau, kai pamačiau senolę, skęstančią kraujuose, iš baimės vos neapsišikau. Žemyn ne nulipau, o nuskridau. Taip, nugvelbiau senutės pinigus, bet, po galais, nežudžiau jos, tikrai nežudžiau.

– Tikiu juo, – pasakė Frostas, kai jiedu su seržantu grįžo į kabinetą.

– O aš netikiu, – niršiai atšovė Gilmoras. Žudikas jau buvo beprisipažįstąs jam, bet įsikišo tas senas mulkis.

– Pažiūrėsime, – pridūrė inspektorius. – Jeigu ekspertai ras ant jo drabužių kraujo, gal ir pakeisiu nuomonę.

– Tau skambina moteris! – sušuko Velsas Gilmorui, kai šiuodu su Frostu įžengė į priimamąjį. – Ponia Kompton!

– Sena mamelė – stangrūs speneliai! – progiesmiu užtraukė inspektorius, kai Gilmoras nuėjo prie telefono.

– Ponas Maletas nelabai apsidžiaugė, sužinojęs, kad Hoskinsą apkaltinai tik smulkia vagyste, – pasakė jam nuovados seržantas.

– Pono Maleto džiaugsmai – mano prioritetų sąrašo apačioje, – suniurnėjo Frostas. Pastūmęs dvivėres duris, jis mažne atsitrenkė į išeinantį vyriausiąjį inspektorių.

– Kur degalinių kvitai?! – užbaubė šis.

– Viršininke, rytoj iš pat ryto bus ant jūsų stalo, – leptelėjo Frostas ir iš karto ėmė gailėtis, nenulaikęs liežuvio už dantų. Įvairiausiais priminimais aprašinėti kvitai vis dar tūnojo jo kišenėje, o iki ryto surinkti originalus nebuvo ko tikėtis. Et, daug kas dar gali nutikti iki ryto, pamėgino filosofiškai pasiguosti inspektorius. Maletas gali pakliūti į avariją ir susilaužyti abi kojas. Vis dėlto šis optimistinės svajos burbulas kaipmat sprogo. Tas šunsnukis jo demaskuoti atklibikščiuotų ir su ramentais.

Frostas įėjo į savo kabinetą ir apsidairė. Niekas nepasikeitę: vis taip pat šalta, vis tokia pat netvarka. Tuščiu, priskretusiu puoduku buvo prispaustas

iš skyriaus viršininko kabineto atkeliavęs raštas su vienu vieninteliu žodžiu – *inventorizacija???* Jį Maletas buvo apibrėžęs raudonai ir savo prabangiuoju parkeriu kelis kartus pabraukęs ryškiai mėlynai. Panaršęs gautųjų dokumentų dėkle, inspektorius surado inventorizacijos blankus, tikėdamasis, kad dabar šie atrodys ne tokie baisūs kaip iš pirmo žvilgsnio. Deja, atrodė dar baisesni, tad jis sugrūdo juos dar giliau.

Į kabinetą įėjęs Gilmoras tūžmingai trenkė durimis.

– Tegul jį skradžiai, tą seržantą Velsą! – sukeikė, atsidrėbęs ant kėdės.

Frostas užgniaužė atodūsį. Jam visiškai pakako savų rūpesčių.

– Na, kas nutiko, sūnau?

– Skambino ponia Kompton. Vyras išvažiavęs, ji namuose viena.

– O, visai neblogas pasiūlymas, – atsiliepė inspektorius. – Meskime monetą, kuris eisime pirmas.

Seržantas dar labiau surūgo.

– Nejuokinga. Jai vėl skambino kažkoks niekšas. Pagrasino, esą ši naktis jai paskutinė. Vargšelė iš baimės nežino kur dėtis. Pasakiau seržantui Velsui, kad ponios Kompton namus šiąnakt būtinai reikia stebėti, o jis ėmė verkšlenti neturįs ką pasiųsti.

Frostas pakėlė vidaus ryšio telefono ragelį.

– Aš su juo pasikalbėsiu.

Iš pradžių Velsas mėgino spyriotis. Girdi, ne žaliam, losjonu smirdinčiam prasisiekėliui aiškinti, kaip jis turėtų organizuoti savo pareigūnų darbą.

Be to, ar inspektorius bent numanąs, kiek žmonių jis tegalįs pasiųsti patruliuoti po visą Dentoną – *visą* sumautą Dentoną? Keturis! Du su automobiliu ir du pėsčiomis. Mat visi kiti turi sėdėti prie telefonų, kurie po to sušikto Polos Bartlet įrašo, parodyto per televiziją, nenutyla nė akimirką. Frostas padėjo ragelį ant stalo ir, kol Velsas plyšojo, užsidegė cigaretę. Kai raudos nutilo, inspektorius, vėl paėmęs ragelį, įteikliai į jį pamurkė, ir Velsas nenoromis nusileido: vieną žmogų ir vieną automobilį protarpiais pabudėti prie Senojo malūno jis gal ir galėtų skirti, bet tik ne nuolatinę apsaugą.

– Bilai, tu – kilnus valdovas. Tavo dosnumas dydžiu nusileidžia tik tavo pimpiui, – pasakė Frostas ir skubiai, kol Velsas nepersigalvojo, padėjo ragelį. Atsigręžęs į Gilmorą, jis ketino pranešti gerą naujieną, bet jei tikėjosi dėkingumo, teko nusivilti.

– Na ir nuovada! – suburbėjo seržantas ir išėjo iš kabineto.

Kabinete buvo nelengva ilgai tverti šaltį, tad inspektorius nupėdino į ne ką šiltesnį Žmogžudysčių tyrimo kambarį. Šiltai apsitūlojusios dvi konsteblės ir vienas konsteblis naršė apiplėšimų bylas, kartkartėmis pakeldami telefono ragelį. Po televizijos laidos žmonės vis dar skambino. Kita konsteblė įdėmiai peržiūrinėjo kompiuterio pateiktą ilgutėlį sąrašą lengvųjų furgonų ir universaliųjų automobilių – mėlynų ir tokių spalvų, kurios prietemoje atrodo panašios į šią.

– Pono Maleto paliepimu... – paaiškino mergina.

– Gali nė nesakyti. – Frostas prunkštelėjo. – Jei-

gu darbas kvailas ir bergždžias, iškart aišku, kad sugalvotas Maleto.

Jei nusikaltėlis ir važinėjo mėlynu furgonu, galėjo jį tiesiog perdažyti. Automobilis vis tiek būtų užregistruotas kaip mėlynas.

Inspektorius perskaitė kelis naujausius pranešimus. Žmonės vis dar matė Polą. Viena moteris buvo pastebėjusi mergaitę Prancūzijoje, kažkoks vyriškis tvirtino, esą ji šį pat rytą atvežusi jam laikraštį.

Konsteblis Bertonas prie kampinio stalo, kramsnodamas sumuštinį, skaitė „The Sun". Išvydęs prieinantį Frostą, jis skubiai numetė laikraštį ir ėmėsi apiplėštųjų senukų bylų.

– Pone, man poilsio pertraukėlė, – pasiteisino konsteblis ir mielai paėmė iš inspektoriaus cigaretę. – Hoskinsas ir jo mergina apkaltinti. Kol laukiame ekspertų išvadų, naktį praleis kamerose.

Frostas linktelėjo ir įsitaisė ant kėdės.

– Noriu susipažinti su Polos Bartlet byla, bet mirtinai tingiu skaityti. Taigi pradėk iš pat pradžių.

– Rugsėjo 14-a. Mergaitė vežiojo laikraščius. Iš spaudos parduotuvės išvažiavo penkios po septynių.

– Palauk, palauk, – išsyk pertraukė Bertoną inspektorius. – Penkios po septynių? Tėvai sakė, kad ji kiekvieną rytą išvažiuodavo pusę aštuonių.

– Taip, kai žinodavo, kad į mokyklą nuveš mokytojas. Tą rytą jai būtų reikėję važiuoti dviračiu, todėl pasiliko laiko rezervą.

Išpūtęs didžiulį dūmų žiedą, Frostas žiūrėjo, kaip jis vangiai skysta.

– Klausausi tavęs, kalbėk, – paragino konsteblį.

– Iš mokyklos Pola turėjo grįžti penktą valandą. Nesulaukę tėvai pusę šešių pradėjo skambinti klasės draugėms ir sužinojo, kad ji išvis nebuvo mokykloje. Dešimt po šešių jie paskambino mums.

– Ir po dviejų mėnesių mes ją suradome, – sarkastiškai pridūrė Frostas.

Bertonas kantriai šyptelėjo.

– Šiaip ar taip, mes pasiuntėme patrulį. Konstebliai spaudos parduotuvėlėje išsiaiškino mergaitės maršrutą ir apvažiavo visus abonentus. Kaip žinote, Pola nepristatė spaudos dviem paskutiniesiems. – Jis atsistojo ir nuėjo prie stambaus mastelio žemėlapio ant sienos. – Paskutinį laikraštį mergaitė paliko čia maždaug penkiolika po aštuonių. – Konsteblis dūrė pirštu į planą. – Kitą turėjo užvežti į Bruko kotedžą... čia. Bet iki jo taip ir neprivažiavo.

Inspektorius taip pat priėjo prie žemėlapio. Polos kelias jame buvo pažymėtas smeigtukais geltonomis galvutėmis.

– Tad mergaitė važiavo pusvalandžiu anksčiau nei įprastai?

Bertonas linktelėjo.

– Vadinasi, – spėjo Frostas, – arba ją pagrobęs nusikaltėlis tai žinojo, arba suveikė atsitiktinumas: jis pamatė mergaitę, pasidavė impulsui ir čiupo.

Pastarąją versiją konsteblis išsyk sugriovė.

– Pone, tai buvo jau penktas rytas, kai Pola važiavo pusvalandžiu anksčiau. Tuo metu Belas jos nevežiodavo – dėl žmonos mirties jis tada nedirbo.

– Kad ir kas Polą grobė, be automobilio būtų neišsivertęs. Taigi arba pagriebė ją jėga, o dviratį

numetė, arba jėgos nė neprireikė, nes mergaitė tą žmogų pažinojo ir pasitikėjo. Kas nors, tarkime, vyriškis su kuokštuota barzda pasisiūlė pavežėti. Dviratį įkėlė į bagažinę, o išmetė vėliau.

Bertonas vėl atlaidžiai nusišypsojo. Inspektorius Alenas tą patį buvo išmąstęs prieš du mėnesius.

– Pone, jei kas ir įsisodino Polą Bartlet į automobilį, tai ne Belas. Iki laidotuvių jis net nebuvo išėjęs iš namų. Šį faktą patvirtino žmonos tėvai.

– Bet jis kuokštabarzdis, – atšovė Frostas, – o aš tokiais nepasitikiu. – Jis grįžo prie stalo. – Toliau. Mergaitė paskelbiama dingusia. Kas tada?

– Bylos ėmėsi ponas Alenas. Tyrimo pradžia užregistruota penkiolika po aštuonių. Pirmiausia apieškotas rajonas tarp Giraitės kelio ir Bruko kotedžo. Dvi minutės po pusės dvylikos griovyje radome dviratį ir krepšį su dviem nepristatytaisiais laikraščiais. Griovys išnaršytas – manėme, kad Pola gali būti nuskendusi. Buvo jau per tamsu, tad darbus nutraukėme, o rytą paieškos rajoną išplėtėme iki miško pakraščių. Ponas Alenas iškvotė visus teistuosius už lytinius nusikaltimus, vaikų tvirkintojus, ekshibicionistus ir panašius tipus.

Konsteblis ištraukė spintos stalčių, prikimštą išsipūtusių aplankų su kvotų protokolais. Frostas nužvelgė aplankus su pasibjaurėjimu. Tokios daugybės raštų skaityti jis neketino.

– Dar ne visi, – patarė Bertonas ir ištraukė kitą stalčių.

Inspektorius susiraukė ir įstūmė stalčius keliu.

– Ką ir sakyti, Alenas – stropus šunsnukis. Kaip suprantu, visą tą margą publiką teko paleisti?

– Taip.

– Pasikliausiu inspektoriumi Alenu. – Frostas brūkštelėjo degtuką į bylų spintos sienelę ir vėl užsidegė cigaretę. – Kur dviratis?

Konsteblis palydėjo jį iki šalto it ledainė daiktinių įrodymų sandėliuko šalia garažo ir atrakino duris. Polietilenu aptrauktas dviratis stovėjo prie sienos. Bertonas nuėmė plėvelę ir žingtelėjo į šalį. Sulankstomas dviratis buvo nedidelis, grakštus, šviesiai pilku, emaliuotu rėmu, tamsiai pilkais ragais ir pedalais. Kad ir kiek Frostas į jį žiūrėjo, jokių minčių nekilo. Paskui Bertonas vėl užmovė plėvelę ir jie grįžo į Žmogžudysčių tyrimo kambarį.

– Užmeskime akį į fizinius įkalčius.

Bertonas atrakino metalinę spintelę ir, išėmęs didelę kartoninę dėžę nuo tualetinio popieriaus, užkėlė ant stalo. Tada paėmė nuo lentynos išpampusį aplanką ir padavė inspektoriui.

– Pagrindinė bylos medžiaga, – pasakė.

Frostas atvertė aplanko viršelį. Nuo popierių šūsnies viršaus į inspektorių pro akinius tamsiais rėmeliais labai rimtai žvelgė Pola Bartlet. Mokykloje daryta nuotrauka, kurią, kai tik mergaitė dingo, pareigūnams davė tėvai, buvo išspausdinta ir plakatėlyje su užrašu: AR NEMATĖTE ŠIOS MERGAITĖS? Fotografijų byloje inspektorius aptiko ir daugiau – iš rūsio kapinėse, iš skrodimo. Frostas nusipurtė ir ėmė vartyti dokumentus. Paėmęs kelias išdidintas nuotraukas, kuriose buvo įamžintas dviračio ragas, kyšantis iš žalių griovio maurų, įsižiūrėjo ir paklausė:

– Pirštų atspaudų ant dviračio buvo?

– Pone, jau klausėte. Tik mergaitės ir mokytojo.

Inspektorius susimąstė. Kodėl intuicija ima kažką neaiškiai kuždėti jam į ausį kaskart, vos paminėjus mokytoją?

Kiti bylos dokumentai buvo neigiamos ekspertų, tyrusių dviratį ir laikraščių krepšio drobę, išvados bei Polos bendramokslių paaiškinimai: ne, ji niekada nekalbėjo apie ketinimus pabėgti iš namų; ne, ji neatrodė nei prislėgta rūpesčių, nei nelaiminga; ne, ji nedraugavo su berniukais. Pirmosiomis paieškos dienomis viltasi, kad mergaitė tiesiog numetė dviratį ir taip pat, kaip nemažai jos bendraamžių, paspruko iš namų. Į Dentoną plaukė ataskaitos iš įvairių policijos nuovadų, kurių pareigūnai ėjo kur nors pastebėtų parsidavinėjančių ar valkataujančių į Polą panašių mergaičių pėdsakais. Kelios paauglės buvo sugrąžintos į šeimas, o Bartletams liko tik laukti ir tikėtis, tai jie ir darė, nieko neliesdami dukters kambaryje.

Užvertęs bylą inspektorius grąžino Bertonui ir prisitraukė kartoninę dėžę. Joje buvo didelis, perregimas, užspaudžiamas maišas, o šiame kitas – greitosiomis sulankstytas juodas, su pelėsių dėmėmis. Polos įkapės su paties Frosto rūsyje išpjautu lopu.

– Šiukšlių maišas, – priminė Bertonas. – Tokių prigaminta milijonai. Užsikabinti nėra už ko.

– Verčiau pasakytum ką nors, ko nežinau, – suniurzgė inspektorius ir paėmė iš dėžės kitą tyrimo objektą. Drobinį laikraščių krepšį, andai skendėjusį griovyje. Į nosį trenkė įsisenėjęs maurų tvaikas. Frostas užsidėjo krepšį ant nugaros. Jis kabojo per

aukštai, nepatogiai. O juk Polos būta daug smulkesnės už inspektorių. Na ir kas, po galais, iš to? – pagalvojo jis. Nusimetęs krepšį padėjo ant šiukšlių maišo. Buvo dėžėje ir rudi, plokščiapadžiai batai suterštais, bet vis dar tvarkingai surištais dviguba kilpa raišteliais.

– Nuoga, išprievartauta, nužudyta, bet su batais, – sumurmėjo Frostas. – Kažkokia nesąmonė.

– Kas čia dedasi? – Lyg iš po žemių išdygęs Gilmoras rūsčiai dėbsojo į Bertoną. – Man regis, liepiau tau peržiūrėti apiplėštų senukų bylas.

– Jis padeda man, – užsistojo konsteblį inspektorius su batais rankoje. – Kodėl ji juos avėjo nuoga?

– Mėgino pabėgti, – abejingai spėjo Gilmoras. Juk Maleto prisakyta Polos Bartlet bylą mesti velniop. – Mergaitė apsiavė, kad galėtų pabėgti, bet jis grįžo, ir jai nepavyko.

– Ji buvo išprievartauta, – priminė Frostas. – Persigandusi. Būtų iš paskutiniųjų skuodusi basa, o ne gaišusi laiką audamasi ir dviguba kilpa rišdamasi raištelius.

– Na tuomet nežinau, kodėl ji buvo su batais, – suniurnėjo kriminalistas seržantas ir sėdo prie senukų bylų, tarsi parodydamas, kad bent jau jis tikrai žino, kam teikti pirmenybę.

Rudieji batai savo paslapties neatskleidė, tad Frostas padėjo juos į šalį ir paėmė iš dėžės paskutinį daiktą, didelį plastmasinį voką su abiem abonentų negautaisiais laikraščiais – „The Sun" ir „Daily Telegraph". Abu, kad tilptų į krepšį, buvo perlenkti pusiau.

Frostas išėmė juos iš voko. Vėl pasklido įsisenėjęs kvapas, laikraščiai buvo pageltę ir, mirkdami griovyje, šiek tiek žalstelėję. Inspektorius labai atsargiai išskleidė trapoką po maudynių vandenyje „The Sun". Virš kepurėlės spaudos pardavėjas buvo pakeverzojęs abonento adresą – Bruko kotedžas. Frostas atsivertė trečią puslapį ir abejingai įsižiūrėjo į nuogalę. Ši taip pat buvo vos vos pažaliavusi.

– Du žalsvi speneliai šiauriau Katmandu, – užniūniavo inspektorius ir atsargiai perlenkė laikraštį lygiai taip pat, kaip jis buvo sudėtas pirmiau.

Ir vos nepražiopsojo. Kai jau dėjo atgal į voką, ant laikraščio krito šviesa. Skersai apatinę paskutinio puslapio dalį buvo išdrėkstas šiurkštus, raukšlėtas maždaug aštuntadalio colio platumo ir vos ketvirčio colio ilgumo liežuvėlis. Frostas paėmė mokytojo „Telegraph" ir kuo atidžiausiai ištyrinėjo pirmą ir paskutinį puslapius. Čia nieko panašaus nebuvo, ir jis vėl įniko apžiūrinėti „The Sun". Inspektorius dar nė pats nesuprato, kokia tai užuomina.

– Bertonai, ką manai? – paklausė.

Bertonas nemanė nieko.

– Gilmorai, eikš pažiūrėk! – pašaukė Frostas.

Atitrauktas nuo svarbesnio darbo ir neslėpdamas esąs dėl to užsigavęs, kriminalistas seržantas paėmė laikraštį, probėgšmais dirstelėjo į jį ir grąžino inspektoriui.

– Šiek tiek apgadintas, – pasakė.

Ne, pamanė Frostas, laikraštis ne šiaip apgadintas. Čia slypi šis tas daugiau. Kažkur inspektoriaus sąmonės kertelėje vos girdimai dzingtelėjo skambutis. Jis prisiminė girtą bobulę, į kurios namus te-

ko brautis. Jos laikraštis buvo įstrigęs korespondencijos angoje ir ištraukiant įplyšo. Labai panašiai įdrėkstas paskutinis „The Sun", kurio abonentas taip ir negavo, puslapis. Bet ar tikrai negavo? Frostas drebančiais pirštais paėmė laikraštį ir perlenkė dar kartą. Susiraukšlėjęs liežuvėlis atsidūrė kaip tik ant naujojo linkio.

– Ar ponas Alenas pastebėjo įdrėskimą? – iš jaudulio vos tverdamas paklausė inspektorius.

– Nežinau, pone. O ką, tai svarbu?

– Sūnau, tai gali būti mirtinai svarbu. Iš pradžių laikraščiai perlenkiami, kad tilptų į išnešiotojos krepšį. Bet paskui juos reikia perlenkti dar kartą – kad įlįstų pro korespondencijos plyšį. – Frostas parodė įplėšą. – Lažinuosi iš savo nekaltybės, šis laikraštis buvo įkištas į skylę, o paskui vėl ištrauktas.

Kriminalistas konsteblis paėmė laikraštį ir pasukiojo prieš šviesą, įdėmiai apžiūrinėdamas įplyšimą. Gal Frostas ir neklydo. Gal.

– Bet juk žinome, kad abonentas laikraščio *negavo,* – pasakė Bertonas.

– Kas gyvena Bruko kotedže?

Konsteblis paieškojo įrašo byloje ir garsiai perskaitė:

– Haroldas Edvardas Grinvėjus, amžius – keturiasdešimt septyneri. Furgono vairuotojas, pats sau darbdavys. Gyvena vienas. Žmona jį prieš porą metų paliko.

Neblogai, visai neblogai. Frostas patenkintas patrynė rankas.

– Ar jis turėjo alibi tai dienai, kai dingo mergaitė?

Bertonas vėl pasklaidė dokumentus.

– Jei tikėsime jo paaiškinimu, užsakymų tą dieną neturėjo, todėl iki vienuolikos vartėsi lovoje, paskui visą dieną dykinėjo namuose. Mergaitės jis nematė, laikraščio negavo.

– O mes jo paaiškinimu patikėjome?

– Pagrindo abejoti nebuvo, ypač kai griovyje radome dviratį ir tuos du laikraščius.

Inspektorius atsisėdo ant stalo kampo ir iškratė iš pakelio tris cigaretes.

– Nagi, ką pasakytumėte apie tokį scenarijų? Berniukas Haris gyvena vienas. Žmona prieš porą metų išėjo ir jo pimpalas nenaudojamas jau pradeda rūdyti. Vieną rytą taku, vedančiu į Hario namus, atmina ne bet kas, o dailus, šviežias, dar neišpakuotas penkiolikos metų saldainiukas. Ji susuka „The Sun" tūtele ir įkiša į skylę duryse. Šis veiksmas toks seksualiai simboliškas, kad mūsų Hariui trenkia į slėpsnas. Jis pakviečia mergaitę į vidų arba įsitempia, arba dar ką nors sugalvoja. Ji gali spiegti nespiegusi, aplink mylių mylias driekiasi plyni laukai, niekas neišgirs. Paskui, kai aistra jau pasotinta, o mergaitė šaukia paskelbsianti apie išprievartavimą, jis, suimtas panikos, ją pasmaugia.

Bertonas, persiėmęs Frosto entuziazmu, jau ir pats nuvokė, kur link inspektorius suka.

– Grinvėjus deda laikraštį atgal į krepšį ir išmeta šį, kaip ir dviratį, į griovį, o mes visi įsitikinę, kad Pola „The Sun" nebenuvežė.

Net Gilmorui, ir tam versija padarė įspūdį.

– Įmanoma, – pritarė jis nenoriai. – Bet vis tiek lieka neaišku, kodėl ji buvo su batais.

– Velniop batus! – Nuslysdamas nuo stalo, Frostas numojo ranka. – Pirmiau pričiupkime žudiką, išsiaiškinsime paskui. – Jis sudėjo laikraščius atgal į voką ir padavė šį Bertonui. – Šit ką padaryk, sūnau. Nusiųsk juos ekspertams. Išdėstyk jiems nenuginčijamą mūsų versiją, tegul meta visus darbus ir tiria laikraščius.

– O paskui grįžk čionai ir imkis prakeiktų bylų, – pridūrė Gilmoras. – Dirbdami tokiais tempais, sėdėsime prie jų amžinai.

Atrodė, kad aplankų krūvos nė kiek nemažėja. Gilmoras pažymėjo kai kurias pozicijas rotatoriumi atspaustame blanke ir įmetė šį į dėklą kompiuteriu dirbančiai merginai po ranka. Kažkas prasklendė seržantui pro pat nosį. Popierinis lėktuvėlis, taip ir nepasiekęs išsvajotų aukštumų, smigo į grindis Gilmorui prie kojų. Jis pasilenkė. Popierius atrodė matytas ir seržantas jį išlankstė. Tai buvo rotatoriumi atspaustas blankas. Gilmoras įtariai atsigręžė į Frostą.

– Atsiprašau, sūnau, – droviai šypsodamasis pratarė šis.

Inspektorius nuobodžiavo. Pastarąsias keturiasdešimt minučių jis nieko daugiau neveikė, tik spoksojo į apiplėšimo bylą. Frostui knietėjo kuo greičiau išsinešdinti iš nuovados, bet telefonas atkakliai tylėjo.

– Jau būtų pats metas ekspertams tarti kokį žodį apie laikraščius.

– Laboratorija gavo juos vos prieš penkias minutes, – atsiliepė Gilmoras.

– O kiek laiko tiems slunkiams reikia? – piktai sumarmėjo Frostas ir, griebęs telefoną, paskambino į laboratoriją.

– Pasigailėkite mūsų, inspektoriau, – irzliai pasakė kažkuris ekspertų. – Pusę mūsiškių išguldė gripas. Vis dar dirbame prie drabužių ir kitų daiktų, atvežtų iš Meningtono linkio. Kol kas nieko neradome.

– Tas senas šlamštas gali ir palaukti, – atsakė Frostas. – Imkitės svarbesnio darbo – laikraščių.

Gilmoras susiraukė.

– Mums įsakoma sutelkti dėmesį į apiplėšimų bylas, o jūs ekspertams sakote, kad jos gali ir palaukti?

Nuo atsakymo inspektorius išsisuko, mat subirbė kitas telefonas. Iš ligoninės, intensyviosios terapijos skyriaus, skambino konsteblė Ridli. Alisa Raider, senutė lūžusiu kaukolės kaulu, atsigavo.

Jiems lekiant į ligoninę, automobilį neatsilikdamas vijosi mėnulis giedrame danguje. Frostas ant keleivio sėdynės nervingai muistėsi ir dūsavo. Bijojo, kad senolė numirs, nespėta apklausti. Išsamus užpuoliko apibūdinimas būtų tūkstantį kartų vertesnis už tuos paikus blankus, kuriuos jie pildė ir dorojo kompiuteriu. Išsamus apibūdinimas?! Gal gana jau šitaip juokauti? Senutei aštuoniasdešimt vieni, jos smegenys sukrėstos, ji miršta. Nusikaltėlis užpuolė vargšę tamsoje. Veikiau ji pasiūlys jiems atsikvošėti.

Priešakyje išniro tamsus ligoninės masyvas.

– Sustok ten, drauguži. – Inspektorius parodė į

užrašą STOVĖTI DRAUDŽIAMA prie pagrindinių durų. Gilmoras dar dorai nebuvo išjungęs variklio, o jis jau skuodė koridoriumi.

Pastūmęs dvivėres duris, kriminalistas seržantas spėjo pastebėti kaštoninį Frosto šaliką, sušmėžuojant ties posūkiu į šoninį taką. Paspartinęs žingsnį Gilmoras inspektorių prisivijo.

– Štai ten, – sušnopavo Frostas, rodydamas virš durų neonu mirksintį žalią užrašą INTENSYVIOSIOS TERAPIJOS SKYRIUS.

Naktinė budėtoja pareigūnus piktai nutildė ir linktelėjusi, kai inspektorius parodė tarnybinį pažymėjimą, sušnibždėjo:

– Ponia Raider guli ten, už širmų.

– Kaip ji? – paklausė Frostas.

– Merdėja, antraip nieko prie jos neleisčiau, – atsakė moteris ir pridūrė: – Jūsų čia jau per daug. Tegul konsteblė išeina.

Jie patyliukais suėjo už širmų. Konsteblė Ridli, palinkusi virš lovos, akivaizdžiai susirūpinusi, kažką senutei kuždėjo. Išvydusi Frostą, lengviau atsikvėpė ir pasakė:

– Pone, ji atsimerkusi, bet abejoju, ar susivokia.

– Atsipūsk, širdele, – šnipštelėjo inspektorius ir, paėmęs taburetę, pasistatė arčiau lovos. Gilmoras liko stovėti už jo. Smulki, pliežna senutė jų veikiausiai nematė. Gulėjo ramiai, supurentos pagalvės jos galva beveik nė neįduobė. Kvėpavo negiliai, protarpiais gargždžiai suvaitodama. Akinamai baltas tvarsčių turbanas ant galvos tik pabrėžė blyškų veido pilkumą. Į kairiąją šnervę buvo įkištas siauras, perregimas vamzdelis, pleistru priklijuotas

prie skruosto. Kitu vamzdeliu iš puspilnio plastikinio maišiuko, kabančio ant metalinio stovo, per kateterį į veną pamažėle varvėjo skystis. Išgeltusiai senolės rankai, veikiau tik rankelei, konvulsyviai trūkčiojant buvo girdėti, kaip nagai tylutėliai krebždena antklodės medžiagą.

Toje švarioje, baltoje, sterilioje aplinkoje Frostas jautėsi esąs nevalyvas prasčiokas, atsidūręs ne savo vežėčiose.

Jis pasilenkė ir pamėgino senutę prakalbinti:

– Ponia Raider...

Tuščias paraudusių jos akių žvilgsnis buvo įsmeigtas į lubas. Nė ženklo, kad būtų inspektorių išgirdusi. Galva vos pastebimai krūpčiojo, lyg senolė mėgintų nusipurtyti erzinantį, į nosį įbruktą vamzdelį.

Nejaugi negalime leisti vargšelei ramiai numirti, pagalvojo Frostas. Ir vis dėlto prikišo veidą prie pat jos.

– Ponia Raider, aš iš policijos. Be jūsų pagalbos nesučiupsiu jus užpuolusio niekšo.

Jokio atsako.

– Ponia Raider, apsakykite jį, na bent kiek. Jei negalite kalbėti, mirksėkite. Vienas mirksnis reikš „taip". Ar suprantate?

Jei senutė ir suprato, reaguoti vis tiek nereagavo.

Frostas neketino nusileisti.

– Jus užpuolė vyriškis. Ar aukštas buvo? – paklausė ir luktelėjo. Jokio atsako. – Žemas? Storas? Liesas?

Senutė kvėpavo gargaliuodama. Jos pirštai trūkčiojo. Ji nemirksėdama spoksojo į lubas.

Frostas vėl atsisėdo. Ir ko jis ją kamuoja? Vis tiek senolė nieko nepasakys, tad tegul sau miršta ramybėje. Jis įsikišo ranką į kišenę ir apčiuopė cigarečių pakelį. Niekas čia neleis jam rūkyti. Jei pamėgintų, naktinė budėtoja, sugriebusi už ausies, išmestų jį laukan.

– Leiskite pabandyti man, – sušnibždėjo Gilmoras, bet Frostas nespėjo atsakyti, mat senutė sukarkė tarytum springdama. – Pakviesiu seselę, – pratarė seržantas, atitraukdamas užlaidą.

– Nereikia! Palūkėk! – sušnypštė inspektorius, stverdamas jam už rankos.

Senolė mėgino pakelti galvą, bet įstanga buvo ne jos jėgoms. Ji vartė akis ir krutino lūpas. Bandė kalbėti, bet neįstengė išspausti nė žodžio. Frostas, priglaudęs ausį sužalotajai tiesiog prie lūpų, jautė silpno jos kvapo karštį.

– Širdele, na pasistenk. Klausau jūsų.

Ji ištarė vos vieną žodį. Beveik negirdimai. Buvo panašu į „dūrė“, bet inspektorius abejojo, ar gerai nugirdęs.

– Širdele, žinau, ką jis padarė. Ar negalėtumėte jo nusakyti? Ar gerai tą niekšą matėte? – Pastaruosius žodžius jis ištarė tyliau. Bijojo, kad budėtoja neatbėgtų jų išvaryti.

Senutė linktelėjo.

– Ar jis buvo aukštesnis už mane? – paklausė Frostas.

Jos lūpos vėl sukrutėjo, senolė išpūtė akis ir vėl sukvarkė, garsą išleidusi iš paties galugerklio. Ir nurimo... sustingo, pirštai nebetrūkčiojo.

Numirė. Tūkstantis surukusių velnių! Numirė,

nieko taip ir nepasakiusi. Frostas atitraukė širmą ir pašaukė:

– Sesute!

Pasikvietęs ir konsteblę, kad jį pakeistų, inspektorius išsivedė Gilmorą į koridorių. Ketindamas užsirašyti tą vienintelį senolės ištartą žodį, Frostas įbruko ranką į kišenę ir išgriebė nelemtuosius degalinių kvitus, tuos pačius, kuriuos Maletui buvo prižadėjęs iki ryto pamainyti originalais. Ką gi, teks dar kartą sugalvoti pasiteisinimą, kuriuo skyriaus viršininkas, žinoma, nepatikės. Ant vieno kvitų buvo greitosiomis brūkštelėta pavardė. Vordlis. Inspektorius pasirausė atmintyje, bet nieko iš jos neišpešė.

– Kas tas Vordlis? – paklausė Gilmoro.

Ar tas senas vėpla gali bent ką nors įsiminti, pamanė šis ir atsakė:

– Senukas, kuris, gavęs anoniminį laišką, mėgino nusižudyti.

Frostas išsišiepė. Šit ir dingstis dar nevažiuoti į nykią, vėjų perpučiamą nuovadą.

– Eime, sūnau. Prižadėjau daktarui pasišnekėti su Vordliu.

Vos spėdamas paskui inspektorių, Gilmoras koridorių labirinte kone pasiklydo. Dentono viešoji ligoninė buvo įsikūrusi Viktorijos laikų darbo namuose, tik, bėgant metams, aplipdyta priestatais ir ne kartą rekonstruota. Inspektorius turseno tamsiais koridoriukais, kirto sandėliavimo patalpas, dundėjo metaliniais laiptais, kol galų gale įžengė į skyrių, kuriame gulėjo Vordlis. Mažyčiame kambarėlyje, prie lempos su gaubtu, sėdinti slaugė su

Frostu pasisveikino kaip su senu bičiuliu. Šio ketinimas pažadinti Vordlį jos nenudžiugino, bet išgirdusi, kad reikalas svarbus, moteriškė nusileido.

Vordlis, žemaūgis kokių septyniasdešimt penkerių senukas gerokai praretėjusiais sniego baltumo plaukais, miegojo neramiai, vartėsi, krūpčiojo, kažką murmėjo. Frostas, suėmęs jam už peties, atsargiai papurtė. Senolis prabudo iš karto ir prasižiojo. Į prisistatantį inspektorių žiūrėjo su nerimu.

– Ar atėjote manęs suimti? – kvarktelėjo drebančiu balsu.

– Mėginimas nusižudyti nebelaikomas nusikaltimu, – atsakė Frostas ir prisitraukė taburetę. – Be to, žinome, kad tai buvo nelaimingas atsitikimas.

– Žudžiausi, argi nežinote? Palikau raštelį, – susiraukęs pasakė Vordlis.

– Tikrai? Neradome.

Sukaupęs jėgas, senukas pasakė:

– Palikau ant spintelės prie lovos... raštelį ir... tą laišką. Kaip galėjote nerasti?

Inspektorius pasikrapštė pakaušį.

– Gal nukrito po lova? Paieškosime dar kartą. Ar pasakytumėte, kas tame laiške?

Vordlis papurtė galvą, sugniaužė ir vėl paleido antklodę.

– Bjaurystės. Man gėda.

– Rūgštele, tikiuosi, būdamas jūsų amžiaus, dar galėsiu nuveikti ką nors gėdingo, – pasakė Frostas.

– Inspektoriau, tai buvo labai seniai.

– Tuomet nėra ko drovėtis. Kas tame laiške?

Senolis ilgokai tylėjo. Kitoje palatoje kažkas per miegus suvaitojo. Koridoriumi pradardėjo vežtuvai.

– Na gerai, – galų gale vėl prašneko Vordlis. – Tai nutiko prieš trisdešimt metų, aš tada gyvenau ne Dentone. Mažame kaimelyje. Jis toli, bet pavadinimo vis tiek nesakysiu. Buvau klasės auklėtojas Sekmadienio mokykloje.

– Kol kas sekso ir smurto nedaug, – sumurmėjo Frostas. – Tikiuosi, čia tik apšilimas.

Vordlis išspaudė mandagią, nenuoširdžią šypseną ir tuojau pat vėl paniuro.

– Mano klasėje mokėsi tokie du berniukai, vienam buvo dvylika, kitam trylika. Po pamokų jie užsukdavo į mano namus. Mes šnekučiuodavomės, žiūrėdavome televizorių. Nieko nepadoraus. – Garsiau jis pridūrė: – Dievas – liudininkas, inspektoriau, daugiau nieko tokio nedarėme.

– Ką tokio galėjote daryti? – įteikliai paklausė Frostas, o mintyse pridūrė: senas tu gašlūne!

– Vienas tų berniukų apie mane primelavo. Bjauriai priskiedė. Mane išsikvietė mokyklos vadovas. Biblija prisiekiau, kad esu nekaltas, bet jis nepatikėjo. Man teko išeiti iš darbo.

Senukas nutilęs įsižiūrėjo inspektoriui į veidą, mėgindamas išskaityti, ar bent dabar juo tikima.

– Pasakokite, – pusbalsiu paragino Frostas.

– Kaime likti nebegalėjau. Žmonės šnibždėjosi man už nugaros ir badė pirštais. Teko išsikraustyti. Taip ir atsidūriau Dentone. Maniau, kad ta šlykšti istorija baigėsi prieš trisdešimt metų. Bet šit gavau tą baisų laišką.

– Pone Vordli, kas jame parašyta?

– „Ką pasakys bažnyčioje, kai aš visiems papasakosiu, ką padarei tiems berniukams?“ Maždaug

taip. Inspektoriau, aš – bažnyčios seniūnas. Bažnyčia – mano gyvenimas. Jei vėl teks kęsti tokią pat gėdą, nebeatlaikysiu. Ir antrą kartą žudydamasis nebesusimausiu.

– Ar Dentone arba jūsiškiame Leksinge kas nors gali žinoti apie jūsų praeitį? – pasidomėjo Gilmoras.

Vordlis papurtė galvą.

– Tiedu berniukai, su kuriais jūs išdykaudavote... – frazės inspektorius nespėjo užbaigti, mat senukas jį pertraukė ir ėmė, atkišęs smakrą, tirtėdamas iš įniršio, rėkti.

– Niekada nesu jų net palietęs! Aš buvau apšmeižtas! Prisiekiau Biblija!

Jis šaukė taip garsiai, kad atskubėjo nusigandusi slaugė, bet Frostas, mostelėjęs ranka, moteriškę nuramino, ir ji grįžo į savo kambarėlį.

– Pone Vordli, turėsite pasakyti jus apšmeižusių berniukų pavardes, – tarė inspektorius. – Taip pat – Sekmadienio mokyklos vadovo ir visų to kaimelio gyventojų, kurie galėjo žinoti apie incidentą. Mes patikrinsime, ar niekas iš jų neapsigyveno Dentone.

Palikęs Gilmorą užrašyti duomenų, Frostas grįžo į automobilį surūkyti cigaretės ir pagalvoti. Nė pats nebesuprato, kokio galo gaišta laiką, narpliodamas anoniminių laiškų paslaptį, kai šitaip spaudžia kitos, svarbesnės, bylos.

Kriminalistui seržantui įsėdant, automobilis pastebimai sulingavo.

– Kur? – paklausė Gilmoras, patogiau įsitaisydamas prie vairo.

Frostui derėjo atsakyti „į nuovadą", bet jį pykino, vien pagalvojus apie šaltą Žmogžudysčių tyrimo kambarį ir begalinį nuobodžių apiplėšimų bylų vartymą. Todėl jis pasakė:

– Į Vordlio kotedžą. Dar kartą paieškosime to nelemto laiško.

– Tik veltui gaišime laiką, – numykė seržantas. – Be to, kaip pateksime į vidų?

– Daktaras Moltbis turi raktą, – atsakė inspektorius, vildamasis, kad taip ir yra.

Jam pasisekė. Moltbis iš tiesų turėjo raktą. Jiems tik reikėjo palaukti priimamajame, kol gydytojas atneš jį iš viršaus.

– Pasaugok, – sušnypštė Frostas, tykindamas prie rašomojo stalo.

– Ką darote? – Gilmoras nusigandęs žiūrėjo, kaip inspektorius vieną po kito traukioja stalčius.

– Šio to ieškau, – sumurmėjo inspektorius, mėgindamas pritaikyti savo raktelį vienam užrakintų stalčių.

Jiems virš galvų sugirgždėjo grindlentė ir tuojau pat pasigirdo žingsniai laiptais.

– Grįžta, – sušnibždėjo seržantas. Mielai būtų skuodęs iš ten, palikęs Frostą vieną srėbti košės.

– Štai! – piktdžiugiškai pratarė inspektorius, mosuodamas mėlynu voku. Vos užmetęs akį, jis įmetė voką atgal į stalčių, šį skubiai užrakino, o kai įėjo Moltbis, nešinas Vordlio kotedžo raktu, vėl lyg niekur nieko sėdėjo ant kėdės.

– Kas, po galais, ten buvo? – pasidomėjo Gilmoras, jiems išėjus į lauką.

– Prisimeni anoniminį laišką, kurį mums vakar davė daktarėlis? Jis nenorėjo sakyti, kam tas laiškas adresuotas, tad slapčia dirstelėjau į voką. Atsiprašau, sūnau, kad tave įvėliau, bet pražiopsoti tokio šanso negalėjau.

– Na ir kam gi jis adresuotas? Mes tą žmogų žinome?

– Markui Komptonui. Ponui Stangriųjų Spenelių Mėgėjui, – išsišiepęs atsakė Frostas.

Gilmoras išpūtė akis.

– Ką?!

– Turėtum dar niršiau griežti dantį ant to paršo... Vedęs tokią gražuolę, o vis tiek kiekvieną trečiadienį Dentone maigo kažkokią akrobatę.

Jie priėjo nedidelį, niūrų kotedžą, ir inspektorius atrakino pagrindines duris.

Pirmiausia apieškojo miegamąjį. Išnaršė spintelę prie viengulės geležinės lovos. Iš pradžių susidomėjęs keliomis stalčiuje rastomis palaidomis tabletėmis, Frostas veikiai numojo į jas ranka. Spintelę jie atitraukė nuo sienos, patikrino, ar laiškas nebus užkritęs. Atstūmę lovą, išvydo tik keturkampį purių dulkių sluoksnį. Net patalynę nutraukę iškratė.

Gilmoras, ropodamas keturiomis, colis po colio išieškojo visą kambarį, pasižiūrėjo už užuolaidų. Atsistojęs ant kėdės, dirstelėjo, kas ant spintos. Inspektorius tik stebėjo jį iš tarpdurio.

– Nieko, – pratarė seržantas, braukdamas nuo švarko dulkes.

Greitomis apsidairę vonioje, jie nulipo į pirmą aukštą. Frostas, paiešką vėl perleidęs Gilmorui, atsisėdo ant kėdės ranktūrio ir rūkydamas pavartė

ant staliuko rastus paukščių stebėjimo žurnalus, paskui paėmė nuo lentynos galingus žiūronus ir pro juos apžiūrėjo tolimojoje kambario sienoje kažkokias skylutes, matyt, anksčiau ten būta vinių.

– Dviese apsisuktume greičiau, – paprieštaravo seržantas.

– Kai tau nusibos, važiuosime, – atsakė Frostas. – Jokių laiškų čia nėra. Aš tik laukiu, kol tau praeis įkarštis.

– Man jau atsibodo, – irzliai subambėjo Gilmoras.

– Persimesime pora žodžių su kaimyne Ada, – pasakė inspektorius.

Šaipaisi iš manęs, ar ką, pamanė kriminalistas seržantas, inspektoriui iš paskos žingsniuodamas į gretimą kotedžą juodai dažytomis durimis tviskančiais žalvariniais apkaustais. Frostas trumpai pabeldė belstuku ir durys beveik tuojau pat atsivėrė.

– Aa, Džekas Frostas. Galvoju sau, kas gi ten, kaimynystėje, bilda?

– O mes galvojame sau, kas gi ten klausosi, ausį prie sienos prispaudęs? – atkirto inspektorius. – Norėtume persimesti vienu, kitu žodeliu... pageidautina ne „atsiknisk".

Garsiai, paniekinamai prunkštelėjusi moteriškė nusivedė pareigūnus į jaukų, iščiustytą kambarėlį. Už grafitinių židinio grotelių žioravo raudonos it vyšnios žarijos, kartūno užuolaidos ant langų buvo užtrauktos, nežinodamas niekaip nebūtum atspėjęs, kad lauke – nyki, slegianti dargana. Ant žalia gelumbe užkloto tvirto, ąžuolinio stalo vidur kambario rikiavosi rankų darbo etiketėmis pasipuošę buteliai su įvairių atspalvių vynu.

– Tikiuosi, orgijos nesugriovėme? – paklausė inspektorius.

Ada, tarsi neišgirdusi, parodė į medines kėdes aukštomis atkaltėmis.

– Sėskite, – pasiūlė.

Gilmoras niekaip nenustygo, vis žvilgčiojo į laikrodį, nekantraudamas grįžti prie savo bylų, o Frostas patogiai atsisėdo ir ėmė prie ugnies šildytis rankas. Paėmęs vieną butelių, jis apsimetė įdėmiai skaitąs užrašą etiketėje.

– Nagi nagi, kas čia? „Šunažolė ir pienė, tirštas, rudas vynas, limpantis prie gomurio." O, atrodo patraukliai.

– Raktažolė ir pienė, kaip puikiausiai žinote. Rūšiuoju savo gamybos vyną. – Moteriškė atėmė iš Frosto butelį ir pasisuko į Gilmorą, kuris nekantriai barbeno pirštais į stalviršį. – Ar norėtumėte paragauti?

Seržantas papurtė galvą ir atsakė:

– Tarnyboje mes negeriame.

– Alkoholio šitame vyne nėra, – patikino Frostas. – Jis – naminis. – Nusišypsojęs Adai pridūrė: – Gal mažytį gurkšnelį, dėl šilumos.

Iš tokios pat ąžuolinės indaujos šeimininkė paėmė dvi Gilmorui dar neregėto dydžio taures ir, išpūtusi dulkes, pastatė ant stalo. Sklidinai pripliukinusi paragino: – Ragaukite.

Kriminalistas seržantas pakėlė taurę ir nepatikliai pasižiūrėjo į drumstą skystį.

– Čia šiek tiek daugiau nei gurkšnelis.

– Vos lyžtelėjęs, tikro skonio nepažinsi, – pasakė jam Frostas ir, kilstelėjęs savąjį stiklą, pasveikino Adą, kuri, sukryžiavusi rankas ant krūtinės,

laukė ragautojų ištarmės. – Į sveikatą! – Beskonis vynas glotniai it šilkas nuslydo gerkle, bet staiga kažkas žiebė į skrandį, lyg ten būtų sprogusi granata, inspektorius, gaudydamas orą, sužiopčiojo, akyse jam sutavaravo žvaigždutės. – Dievuliau, pasigailėk! – išlemeno Frostas, kai pagaliau praėjo kosulys.

– Koks skonis? – šnibždomis paklausė Gilmoras, kuriam paragauti vyno dar neužteko drąsos.

– Nuostabus, – sugergždė inspektorius išdeginta, lyg būtų gurkštelėjęs karšto kreozoto, gerkle. Kai šeimininkė pasisiūlė įpilti, taurę jis skubiai pridengė. – Ada, nesitikėk, kad nugirdysi mus ir iškirkinsi. Aš ir pats geidžiu tavo kūno, bet šiuo metu man rūpi tik laiškai.

Moteris užspaudė butelio kaklelį kamščiu ir nė nemirktelėjusi paklausė:

– Kokie laiškai?

Frostas patrankė kosėjančiam, įraudusiam Gilmorui per nugarą ir atsakė:

– Anoniminis ir savižudžio laiškelis.

Ji bukai spoksojo į inspektorių, lyg nenutuoktų, apie ką šis kalba.

– Aš ne sumautas Šerlokas Holmsas ir tat pepratau, kad tu, Ada, juos paėmei. Vordlis laiškus buvo palikęs ant spintelės prie lovos. Tu atsidūrei ten pirma. Daktaras atėjo vos po kelių minučių, o laiškų jau nebebuvo. Taigi nesitikėk mane apmulkinti. Duokš laiškus.

Moteriškė piktai sučiaupė lūpas, paskui paklausė:

– Ar ponas Vordlis leido juos atiduoti?

– Leido, Ada, leido. Dar leido, jei neduosi, trenkti tau per ausį.

Frostas ištiesė ranką. Ada, kiek padvejojusi, iš prikyštės kišenės išėmė sulankstytą laiškinio popieriaus lapą ir padavė inspektoriui. Staiga šis pajuto, kaip galvą užplūsta svaigulys. Kambaryje pamažu kaupėsi migla. Spausdintos raidės liejosi, jis vos įstengė sutelkti žvilgsnį. Ačiū Dievui, negėriau antros, pamanė.

– Duokite šen, – nekantriai paprašė Gilmoras. Paėmęs laišką jis balsu perskaitė: – „Sveikas, ištvirkėli. Ką pasakys bažnyčioje, kai aš visiems papasakosiu apie tave ir apie tai, ką padarei berniukams?"

– Tik tiek? – Frostas atrodė nusivylęs.

Seržantas linktelėjo.

– Spausdintas ta pačia mašinėle, kaip ir kiti. „a" ir „s" iššokusios iš eilutės.

– Man dabar viskas atrodo iššokę iš eilutės, – sumurmėjo inspektorius, gailėdamasis, kad taip kiauliškai prisiragavo naminio Ados dinamito. Jis įsistebeilijo į blankų šeimininkės siluetą. – O kur pono Vordlio atsisveikinimo laiškutis?

Ada, tarsi parodydama, kad nusileisti neketina, sunėrė rankas ant krūtinės.

– Sudeginau, – burbtelėjo. Frostui piktai šūktelėjus, ji paaiškino: – Savižudybė – sunki nuodėmė. O ponas Vordlis – bažnyčios seniūnas. Tegul žmonės mano, kad jis atsitiktinai pergėrė vaistų.

Inspektorius vargais negalais atsistojo ir palūkėjo, kol kambarys liovėsi siūbavęs.

– Be reikalo, Ada, taip pasielgei.

Palydėjusi kriminalistus iki durų, ji pasakė:

– Džiaukitės, kad bent anoniminis išliko. Ketinau sudeginti ir jį.

– Ačiū už vyną, – padėkojo Frostas. – Vėmulį jis varė tik labai trumpai.

Lauke jie iškart pateko į žvarbų, sūkuriuojantį rūką. Apgobtas šaltos drėgmės, inspektorius akimoju išsiblaivė ir ėmė tirtėti.

Išvažiavę iš kaimelio, pareigūnai pasuko į Dentoną. Ant kalvos migloje sutamsavo Senasis malūnas. Šviesos jame nežibėjo.

– Stangrieji Speneliai jau lovoje, – sumurmėjo Frostas. – Šiuo metu vienas jų gal kaip tik kutena jos vyreliui nosį.

– Jos vyras išvykęs, – suniurzgė Gilmoras, įtempęs regą – bene pamatys Komptonų namus turinčio stebėti patrulio automobilį. Šio nebuvo nė ženklo.

Jiems jau važiuojant per miestą, prabilo radijo siųstuvėlis. Visų laisvų patrulių buvo prašoma skubėti prie vienos prastos reputacijos aludės, kur pliekėsi dvi jaunimo gaujos. Frostas ten kištis neketino.

– Apvažiuok plačiu lankstu, – patarė jis seržantui.

Antrą kartą prašnekęs Bilas Velsas jau kreipėsi tiesiogiai į juodu.

– Ar galite tučtuojau lėkti į Senąjį malūną? – Sprendžiant iš balso, nuovados seržantas buvo sunerimęs. – Ten budėjo „Čarlis Alfa“, bet aš juos pasiunčiau tramdyti muštynių. Ponia Kompton pastebėjo kažką slankiojant po valdą.

Kai Gilmoras pavarė išklerusią Frosto „Cortiną“ į kalvą, salone dar aitriau užtvoskė alyva.

– Matau jį! – sušuko inspektorius.

Veja namo link susikūprinęs bėgo žmogus. Seržantas staigiai numynė stabdžių pedalą, net prievažos žvirgždas pažiro iš po ratų, ir puolė iš automobilio. Tylą perplėšė dūžtančio stiklo džeržgesys ir šaižus signalizacijos kauksmas.

– Antai! – Gilmoras parodė tamsų pavidalą, kuris, perbėgęs pievelę priešinga kryptimi, nėrė į šešėlį. – Bėgsiu veja iki namo. Jūs lėkite prievaža ir, jeigu kas, užkirskite jam kelią.

Seniai nebėgiojęs Frostas seržanto nurodymus išklausė be entuziazmo. Kai Gilmoras išnyko tamsoje, jis vis dar krapštėsi su saugos diržu.

Nuovada pranešė, kad įsijungė Senojo malūno signalizacija.

– Žinome, žinome, – sumurmėjo inspektorius.

Kai jis pagaliau susirado seržantą, šis, atsišliejęs į medį, mėgino atgauti kvapą. Inspektorius užsidegė cigaretę ir išpūtė dūmų debesį į Gilmorą. Kriminalistas seržantas pasivėdavo ranka ir, burna gaudydamas orą, šiaip taip išsvokštė:

– Kur jūs buvote?

Užuot atsakęs, Frostas savo ruožtu paklausė:

– Ar matei jį?

Seržantas, vis dar dusdamas, papurtė galvą.

– Nemačiau. Juk sakiau jums užkirsti jam kelią.

– Matyt, nenugirdau, – pasiteisino inspektorius. – Eime į vidų, pažiūrėsime, ar pridarė kokios žalos. – Kažkas puolė prie jų iš tamsos, ir Frostas staigiai atsigręžė. – Koks čia velnias?

– Ar sučiupote?

Tas velnias buvo Markas Komptonas su sunkia lazda rankoje.

– Labai jau jis greitas, – šniokštuodamas atsakė Gilmoras. – Manėme, jūsų žmona namie viena.

– Tikriausiai tas šunsnukis irgi taip manė, – sušnypštė Komptonas. – Pasikeitė mano planai. Ką tik grįžau.

Visi trys suėjo į vidų. Svetainėje didžiulis langas į sodą buvo iškultas ir pro skylę stikle besiveržiantis vėjas plaikstė užuolaidą. Ant kilimo mėtėsi šukės. Čia pat, šalia gėlių puokštės, gulėjo pro langą įskriejusi purvina plyta, įsibrovėlio veikiausiai pasigriebta sode. Frostas pakėlė gėles. Tai buvo ne šiaip puokštė.

– O Dieve! – atsiduso Komptonas.

Inspektorius rankoje laikė laidotuvių vainiką, sudėtą iš baltųjų lelijų, geltonųjų chrizantemų ir amžinai žaliuojančių lapų. Prie vainiko buvo prisegta dramblio kaulo spalvos kortelė juodu apvadu. Joje juodu rašalu, dailyraščiu, užrašytas paprastas, bet šiurpus žodis: SUDIE.

– Niekšelis lakoniškas, ar ne? – sumurmėjo Frostas, paduodamas vainiką Gilmorui, ir pažvelgė į nykų, it išmirusį sodą. Paskui užtraukė užuolaidas ir sudrebėjo – gal persmelktas nakties šalčio, gal vainiko paveiktas. – Ar spėjote įsibrovėlį pamatyti?

– Ne. Džilė sakė, kad lauke kažkas vaikšto, bet aš nieko negirdėjau. Pamaniau, gal jai pasirodė, bet kaip tik tada išdužo stiklas, suveikė prakeikta signalizacija. Pamačiau tik kažką nubėgant, daugiau nieko.

– Ir net nenutuokiate, kas galėtų krėsti tokias šunybes?

– Jau esu sakęs, nenumanau.

Frostas primynęs sutrėškė šukę.

– Tas žmogus be atodairos siekia savo tikslo. Regis, jūsų... ar jūsų žmonos jis neapkenčia visa širdimi.

– Inspektoriau, neieškokite čia motyvo, susidūrėme su pamišėliu, ir tiek, – pasakė Komptonas.

– Markai! – pasigirdo ponios Kompton balsas iš viršaus.

– Aš čia, su policininkais.

Gilmoras atsistojo tarp inspektoriaus ir šeimininko ir prakalbo:

– Pone, kol nėra jūsų žmonos... Norėčiau paklausti. Saimonas Bredberis, su kuriuo susimušėte Londone...

– Seržante, aš to apsistumdymo muštynėmis nevadinčiau, – paprieštaravo Komptonas.

– Kad ir kaip ten buvo, pone, tas žmogus – policijai žinomas kaip mėgėjas išgerti ir smurtautojas... Paaiškėjo, kad jį paliko žmona – ta pati, kuriai uždegėte cigaretę. Ar nėra kokio nors pagrindo tam Bredberiui manyti, kad žmona metė jį dėl jūsų?

Komptonas nutaisė neregėtai apstulbusio žmogaus išraišką.

– Dėl manęs? Bredberio žmona? Daugiau kaip prieš keturias savaites aš uždegiau jai cigaretę, tuo mudviejų santykiai prasidėjo ir baigėsi. Nejaugi rimtai manote, kad čia gali būti įsivėlęs Bredberis? Absurdas!

– Visi šitie incidentai – sumautai absurdiški, – paniuręs ištarė Frostas ir staiga išsišiepė, mat iš viršaus, apsigaubusi erotiškų kvepalų debesėliu, nulipo Džilė Kompton su trumputyčiais naktiniais. Jos plaukai laisvai krito ant pečių, o papūstos krūtys – nors inspektorius nežinojo, ką reiškia, kai šitaip sakoma apie krūtinę, bet ponios Kompton atveju joks kitas žodis nė netiko, – kaip tik papūstos jos krūtys vos laikėsi beveik perregimuose šilkiniuose kaušeliuose. Ji maloniai nusišypsojo Frostui ir tuojau pat mažne apalpo.

– O Dieve! – šūktelėjo, išvydusi vainiką, ir ėmė visu kūnu tirtėti. Markas žmoną tvirtai apglėbė. – Nebeištversiu, – sukūkčiojo ji.

– Brangioji, tau nebereikės kentėti, – ėmė raminti jis. – Viską išparduosime ir išsikelsime kitur.

– Bet tavo verslas...

– Tu man brangesnė už bet kokį verslą.

Markas vis stipriau spaudė Džilę glėbyje, jo rankos graibstė ir glostė jos sėdmenis, ir Frostas sulig kiekviena akimirka vis karščiau Komptono neapkentė, vis labiau jam pavydėjo.

Kažkur namo gilumoje sučirškė telefonas. Be dvidešimt vienos pirmą! Visi įsitempė. Moteris sudrebėjo.

– Jis!.. – tarstelėjo ji.

Sutuoktinis dar tvirčiau ją apglėbė.

– Aš atsiliepsiu, – pasisiūlė Frostas. – Kur telefonas?

Markas parodė į viršų.

– Miegamajame. Mes perkėlėme aparatą.

Frostas ir Gilmoras, žengdami per dvi pakopas iš karto, užlėkė laiptais. Miegamojo durys buvo atviros. Kambaryje tvyrojo geidulį žadinantis ponios Kompton kvapas. Oniksinis telefonas buvo padėtas ant staliuko prie lovos. Inspektorius pakėlė ragelį prie ausies. Pirmiausia išgirdo fone tyliai tarškant. Kažkas kažką spausdino mašinėle. Tokiu metu? Tolumoje neaiškiai sušnekę balsai Frostui pasirodė pažįstami. Jis įtempė klausą, mėgindamas suprasti, kas kalbama.

– Alio... ar kas nors mane girdi? – staiga paklausė vyriškis, ir inspektorius nusivylęs klestelėjo ant lovos. Tai buvo nuovados seržanto Velso balsas.

– Taip, klausau, – atsakė Frostas. – Atsiprašau, kad uždusęs. Esu damos lovoje.

– Džekai, turiu tau malonią staigmeną. Dar vienas lavonas.

– Šūdas! – sukeikė inspektorius. Jam dabar magėjo anaiptol ne lavonai, o gyvas ponios Kompton kūnas. – Kokiu adresu? – paklausė jis ir spragtelėjo pirštais, kad Gilmoras pasiruoštų užsirašyti.

– Paliktas sąvartyne, ant tako.

– O, tuomet verčiau kreipkis į poną Maletą. Padiktuosiu jo namų telefono numerį.

– Džekai, baik tuos juokus, – atsakė Velsas. – Džordanas ir Koljeris jau ten, laukia tavęs. Gali būti žmogžudystė, bet man kyla šiokių tokių abejonių.

– Koljeris ten? Nuvarysi vargšelį į kapus.

– Daugiau neturėjau ką pasiųsti. Abu patrulių automobiliai vežioja į traumatologinę muštynėse prie aludės sužalotus vaikigalius. Kad žinotum, grindys čia paplūdusios krauju, nubarstytos dantimis.

– Išvien pasiteisinimai, daugiau iš jūsų nieko neišgirsi, – atšovė Frostas ir padėjo ragelį. – Kodėl man nuolat tenka važiuoti į visokias šūdynes? Šiukšlynus, viešąsias išvietes... Kad taip bent kartą pasitaikytų viešnamis ar haremas. – Šį sykį jis neketino niekur skubėti. Išsitiesė ant lovos, pašniaukštė Džilės Kompton kvepalų. – Lipk žemyn ir pasakyk poniutei, kad aš jos laukiu, – paliepė Gilmorui. – Ir tegul apsiprausia. Pono Komptono nučiupinėtos nenoriu.

– Ar nemanote, kad mums derėtų pasiskubinti? – paklausė seržantas.

– Lavonas šiukšlyne įkarščio man nesužadina, – atsakė inspektorius.

Jis nenoromis pakilo iš minkštos, dar šiltos lovos ir apsidairė. Tiesą pasakius, svetimais miegamaisiais Frostas žavėjosi. Jo paties kambarys buvo šaltas, niūrus, tokiame tik nugriuvai paryčiais, mirtinai nuvargęs, į lovą, rytą pašokai ir išėjai pasitikti naujos dienos siaubų – daugiau toks miegamasis niekam netiko. Šiame gi turėjo būti be galo malonu pusnuogiam tapsenti minkštu, vilnoniu kilimu, mylėtis plačioje dviguėje aukštu galu, apmuštu smėlio spalvos aksomu. Prie lovos čia stovėjo žemas, dviejų veidrodžių tualetinis staliukas, prie kurio papūstkrūtė Džilė Kompton apsišlakstydavo kvepalais karštą, nuogą kūną. Paskui ji, išsipleikusi

patale, ant pagalvės išdrikusiais plaukais, laukdavo savo nepasotinamo gašlūno.

Inspektorius nuvijo vaizdinį ir, priėjęs prie didžiulio lango, pažvelgė į mėnesienos nutviekstą sodą. Vėjas buvo nutykęs, lauke tvyrojo ramybė.

– O kas, jeigu mudu matėme poną Komptoną?

– Komptoną? – Gilmoras apstulbo. Ką dar tas senas mulkis sugalvos? – Komptonas daužo savo namų langus? Mirtinai gąsdina savo žmoną?

– Nuojauta man kužda, kad kažkas čia ne taip.

– Aš esu kitos nuomonės, – atšovė seržantas. – Šiaip ar taip, pats šeimininkas ir negalėjo lakstyti aplink namą. Kai kažkas išdaužė lango stiklą, jis buvo su žmona.

– Na tuomet aš vėl klystu, – gūžtelėjęs pečiais, atsakė Frostas.

Komptonas pirmame aukšte glamonėjo žmoną: jos naktiniai, ir šiaip trumpučiai, buvo sukelti iki pat papūstos krūtinės, vyro rankos aistringai grabaliojo visą kūną.

Paėmęs vainiką Frostas įdavė Gilmorui.

– Ačiū, lydėti mūsų nereikia.

Aniedu net neišgirdo.

Policijos konsteblis Kenas Džordanas, laukdamas jų ant tako, plačiai išsidriekusio sąvartyno gale, nuo žvarbos gynėsi pasistatęs milinės apykaklę. Tasai takas buvo tik menkas takelis per lietaus gerai palaistomą aukštą, iki juosmens, žolę. Naktiniame danguje žioravo blausiai oranžinė žara.

– Rūgštele, Džordanai, kas čia taip smirda? – Frostas pašniaukė gaižaus pūvančių šiukšlių tvaiko. – Tikiuosi, ne tu?

Džordanas išsišiepė. Dirbti su inspektoriumi jam patiko.

– Pone, šį kartą lavonas labai bjaurus, – tarė konsteblis. – Sumaitotas.

– Man kitokių ir nepasitaiko, – atsakė Frostas. – Pažiūrėkime.

Jiedu su Gilmoru, tamsoje klupinėdami, mat žolės vėlėsi po kojomis, nusekė paskui Džordaną.

– Pone, senutė, na ta, ligoninėje, mirė. Tikriausiai jau žinote?

– Žinau, – atsakė Frostas.

Takas driekėsi lankstu. Priešakyje tvieskė natrio lempos, kažkas liepsnojo, ir rūkas atrodė kruvinas. Šiukšlynas, tarytum kokia karo belaisvių stovykla, buvo aptvertas devynių pėdų aukščio tinkline tvora. Už jos, miglos garbanų apsiausti, stūksojo juodų, plastikinių maišų kalnai, tarp kurių, pukšėdamas ir taškydamas riebaus, murkšlino vandens balas, darbavosi geltonas traktorius – stumdė, samstė šiukšles, pamažėle mainė kraštovaizdį. Kai tik atmatų krūva sugriūdavo, į visas puses, nagais brazdindamos plastiką, išsilakstydavo žiurkės. Tvyrojo troškus, šleikščiai salsvas gendančios mėsos tvaikas.

Frostas užsismaukė šaliką ant veido ir parodė į traktorių.

– Nežinojau, kad dirba ir naktimis.

– Vis per tą gripą, – paaiškino Džordanas. – Pusė darbininkų serga, todėl kitiems tenka plušėti viršvalandžius. Lavoną traktorininkas ir rado.

– Kad jį kur pirmą velniai parautų! – išsiplūdo inspektorius.

– Čionai, pone.

Džordanas iššuko iš takelio ir tiesiai per sumirkusią vešlią žolę nusivedė juos pas policijos konsteblį Koljerį, kuris išblyškęs, neramiai trypinėdamas, saugojo kaugę surūdijusių skardinių ir brezentu uždengtą kauburį.

Inspektorius užsidegė cigaretę, pavaišino ir kitus. Užtraukė dūmą ir Koljeris, kuris šiaip nerūkė. Frostas nužvelgė kauburį ir bakstelėjo į brezentą bato nosimi.

– Na, nebeatidėliokime malonumo, – pratarė ir mostelėjo Koljeriui. – Pažiūrėkime, kas čia guli.

Koljeris stovėjo kaip stovėjęs ir akivaizdžiai dvejojo.

– Gal negirdėjai, ką sakė inspektorius?! – aprėkė jį Gilmoras. – Ko lauki?!

Nusukęs galvą į šalį, konsteblis nenoromis pasilenkė ir nutraukė brezentą. Net Frostas aiktelėjo, išvydęs mirusiojo veidą. Inspektoriui išsprūdusi cigaretė nukrito ant lavono. Stengdamasis į jį nežiūrėti, Frostas suskubo ją pasiimti.

Tik Džordanas, lavoną jau matęs, žiūrėjo į jį be baimės. O Gilmoras vos tramdė vymą. Skausmingai prikandęs lūpą, jis mėgino galvoti apie ką nors kitką, kad tik neapsijuoktų prieš kolegas.

Jiems po kojomis gulėjo kokių aštuoniasdešimties senukas. Be akių, apgraužtu veidu. Iš skruostų ir lūpų buvo likę tik kruvini mėsgaliai.

– Atrodo, žiurkėms jis patiko, – pratarė Džordanas.

– Tik ne iš meilės šitaip sukandžiojo, – pakomentavo Frostas ir atsitiesė. – Ką gi, gerai, kad bent

šaltas metas. Esu pasakojęs apie pūvančio per pačius karščius elgetos lavoną?

– Taip, taip, – paskubėjo atsakyti Džordanas. Labai jau dažnai inspektorius pasakodavo tą šiurpų nutikimą.

– O tau, sūnau, ar pasakojau? – paklausė Frostas Gilmoro. – Sumauta vasara buvo karščiausia istorijoje. Tą dvoką iki šiol prisimenu.

– Žinoma, pasakojote, – sumelavo seržantas.

Atviri numirėlio kūno audiniai natrio lempų šviesoje atrodė geltoni, jis gulėjo ant nugaros, pražiojęs belūpę burną, tuščias akiduobes nukreipęs į naktinį dangų. Juoda lietaus permerkta milinė buvo atsagstyta, po ja mirusysis vilkėjo flanelinį, dryžuotą pižamos švarką, ant kurio aiškiai matėsi kruvinos žiurkių pėdelės. Jis buvo sukištas į tamsiai pilkas kelnes, o šios sujuostos odiniu diržu.

– Ar žinome, kas tas žmogus?

– Žinome, – atsiliepė Koljeris. – Senuko marti aną savaitę pranešė, kad jis dingęs. Nuolat išeidavo iš namų ir nakvodavo kur paklius.

– Lažinuosi, tokios prastos vietos nakvynei nelaimėlis dar nebuvo pasirinkęs, – tarė Frostas. – Seržantas Velsas minėjo, kad įtariate žmogžudystę.

– Pone, jo veidas atrodė sumuštas, – atsakė Koljeris, rodydamas į lavoną, bet pats į jį nežiūrėdamas.

Inspektorius pasilenkė, kyštelėjo ranką žuvusiajam po galva ir vos vos šią pakėlė. Ilgai ir įdėmiai žvelgdamas į sumaitotą veidą, jis pamažėle išpūtė cigaretės dūmus, paskui atsitiesė ir nusišluostė delną į apsiausto skverną.

– Sūnau, čia tik žiurkės papuotavo. Kitokių žymių nėra... pats pažiūrėk.

– Pone, jei leisite, patikėsiu jūsų žodžiu, – pasakė konsteblis.

Staiga sutraškėjo Džordano radijo siųstuvėlis. Konsteblis išsiėmė jį iš kišenės. Seržantas Velsas skubiai ieškojo inspektoriaus Frosto.

– Išvien sušikti skubūs reikalai, – suniurzgė šis atsiliepęs.

– Dentonas, Romėnų kelias, penkiolika, – be užuolankų ėmė berti Velsas. – Betė Vinters, vieniša senutė. Paskambino kaimynas. Sako matęs, kaip į jos namus pro pagrindines duris įsilaužė vyriškis. Jis vis dar viduje. Atsiprašau, daugiau neturiu ko ten pasiųsti.

– Važiuojame, – atsakė Frostas, brukdamas aparatėlį konstebliui į kišenę. – Džordanai, vairuosi. Koljeri, tu liksi čia laukti daktaro. – Pastebėjęs, kaip apsiniaukė Koljeris, sužinojęs, kad teks likti vienudu su lavonu, inspektorius pridūrė: – Ištversi, sūnau. Jei paaiškės, kad mirtis smurtinė, tučtuojau man pranešk.

Džordanas sėdo prie vairo, ir iki Romėnų kelio jie nulėkė per tris minutes. Pravažiavę 15-ą namą, sustojo netoli telefono būdelės, iš kurios išpuolęs viduramžis vyriškis atskubėjo prie automobilio.

– Aš jums ir skambinau, – pratrūko marmėti jis. – Iš sykio supratau, kad to pašlemėko kėslai negeri. Maniau, eina į prienamį nusimyžti. Būtų ne pirmas kartas. Pastatai prie durų tuščią pieno butelį, o koks nors parazitas...

– Kaip jis atrodė? – pertraukė vyriškį Frostas.

– Drimbla baisiu snukiu. Iš karto negalėjau paskambinti. O jau myžalų smarvė toje būdelėje! Gyvatės, jeigu ne mūsų prienamiuose siusioja, jeigu ne į pieno butelius, tai telefono būdelėse...

– Jūs įsitikinęs, kad jis tebėra viduje? – paklausė Gilmoras.

– Aišku, įsitikinęs.

– Ar anoje pusėje nėra durų?

– Yra. Per sodą ir per tvorą. Bet nemanau, kad jis pro ten paspruko. Būtume girdėję tą nusususį kaimynų šunį... Au au au... kiauras naktis...

– Džordanai, eik su džentelmenu, – paliepė Frostas, kuriam plepys liudininkas jau spėjo įgristi. – Perlipk per tvorą į sodą. Jeigu kas, užkirsi kelią.

Kai tik konsteblis radijo ryšiu pranešė esąs sode, inspektorius, kaip įprastai, dirstelėjo pro korespondencijos plyšį pagrindinėse duryse. Viduje buvo visiškai tamsu. Jiedu su Gilmoru greitosiomis apžiūrėjo duris. Nė ženklo, kad būtų laužtasi. Tad jeigu čia iš tiesų būta nusikaltėlio, kaip jis pateko į namą? Frostas patikrino, ar po dembliu nepadėtas atsarginis raktas. Šio nebuvo.

– Gal išdaužti stiklą? – pasisiūlė seržantas.

– Nereikia.

Įbrukęs pirštus pro spaudai skirtą angą, Frostas grabaliojo, kol kažką užčiuopė. Ilgoką raištį su kilpute gale. Inspektorius už jos patempė, spragtelėjo atitraukiamas skląstis. Frostas atsargiai pastūmė duris ir čia pat sugriebęs už rankenos prilaikė, kad ūmus vėjo gūsis netrenktų jų į koridoriaus sieną.

Kriminalistai patyliukais suėjo į vidų ir inspektorius, pašvietęs žibintuvėliu, parodė Gilmorui prie sklendės pririštą virvelę.

– Plėšiko draugė, – paaiškino. – Jei būni užmiršęs pasiimti raktą, gana patraukti už virvelės, ir durys atsirakina. Bet šitaip į tavo namus gali įeiti kas panorėjęs.

Sulaikę kvapą, juodu pasiklausė. Namas girgždėjo, alsavo, dūsavo. Staiga viršuje tylutėliai trinktelėjo, lyg kas būtų uždaręs duris. Frostas, perspėdamas Gilmorą nuščiūti, sugriebė jam už rankovės. Mostu nurodęs seržantui saugoti laukujes duris, kad piktadarys negalėtų pabėgti, inspektorius nutykino koridoriumi ir ėmė sėlinti laiptais aukštyn. Kad ir kaip atsargiai jis statė kojas, pakopos vis tiek girgždėjo. Viršuje buvo nedidelė aikštelė ir dvejos durys. Frostas išjungė žibintuvėlį ir lėtai nulenkė artimesniųjų rankeną.

Aklina tamsa dvelkė šalta drėgme. Pliumpt, pliumpt, pliumpt – iš čiaupo varvėjo vanduo. O dar trenkė prakaitu. Ir baime. Inspektorius nykščiu jau beveik spaudė žibintuvėlio mygtuką, kai staiga žybtelėjo peilio metalas ir kažkas jam smogė. Žibintuvėlis iškrito, Frostas vožėsi galva į sieną, kažkas jį apglėbė, parbloškė ant grindų ir užgulęs apibėrė niuksais. Inspektorius vos galėjo pasijudinti, taip ankšta ten buvo. Rangydamasis it pašėlęs, vargais negalais išlaisvino prie sienos prispaustą ranką. Užčiuopė drabužį. Kūną. Staiga kažkas nagais įsikirto jam į veidą. Viena ranka mėgindamas atplėšti nuo savęs svetimą plaštaką, kita Frostas karštligiškai grabaliojo šaltą, drėgną linoleumą. Kur tas prakeiktas žibintuvėlis?

– Gilmorai! – spėjo rikteleti ir išsyk gavo kumščiu į veidą. Aklomis spyrė keliu. Užpuolikas sušuko iš skausmo ir atšlijo. Inspektorius apgraibomis

apčiuopė kažkokį metalinį daiktą. Žibintuvėlis! Sugriebęs jį, Frostas tvojo lyg kuoka. Dunkst! – ir anas suvaitojęs užgriuvo ant inspektorius. Šis šiaip taip išsirangė iš po suglebusio kūno.

– Inspektoriau, ar viskas gerai?! – atbildėdamas laiptais, sušuko Gilmoras.

– Nieko gero, – vos išlemeno uždusęs Frostas. – Grumiuosi čia žūtbūtinai.

Seržantas įpuolęs sugraibė sienoje jungiklį ir įžiebė šviesą. Patalpa buvo ankšta, išklota baltomis plytelėmis. Įsilaužėlį apžergęs inspektorius sėdėjo tarp sienos ir vonios. Jis apsilaižė lūpas, liežuvio galiuku perbraukė dantis. Burnoje jautė sūrsvą skonį.

Atsistojęs apžiūrėjo ant grindų be sąmonės susirietusį žmogų. Kokių dvidešimties vyrukas buvo švariai nusiskutęs, trumpais, juodais plaukais, su duksliomis kelnėmis, megztiniu aukšta apykakle ir vėjastriuke. Gilmoras apieškojo kišenes. Nei piniginės, nei kokio nors dokumento įsibrovėlis neturėjo. Neturėjo ir ginklo. Po kaklu ant grandinėlės kabąs gerokas sidabrinis kryželis su kančia blykčiojo it peilio ašmenys.

Vyrukas sudejavo ir krustelėjo.

– Gal reikėtų iškviesti medikus? – paklausė seržantas.

– Neverta. Apdujęs, ir tiek, – atsakė Frostas ir staiga prisiminė senutę, kuri, veikiausiai girdėjusi grumtynių triukšmą, dabar turbūt tirtėjo iš siaubo. – Eime, paieškosime šeimininkės.

Rado ją miegamajame. Gulėjo lovoje, užvertusi akis, išsižiojusi, apsiseilėjusi krauju. Antklodė buvo nublokšta į šalį, į pilvą subadytos senolės nakti-

niai permirkę. Prie pat galvos, ten, kur žudikas į pagalvės užvalktį nušluostė peilį, rudavo dėmė.

Netrukus į namuką prigužėjo žmonių – nedidelis senolės būstas tokios daugybės dar nebuvo regėjęs, – o Frostas ir Gilmoras užsidarė vonioje. Jų belaisvis, jau su antrankiais, vis dar tįsojo be sąmonės. Kai inspektorius bedė bato nosimi, jis tik tylutėliai suvaitojo. Frostas paėmė nuo lentynėlės didžiulę kempinę, palaikė ją po šalto vandens čiurkšle, kol prisisunkusi ėmė varvėti, ir sugniaužė vyrukui virš veido. Įsilaužėlis krūptelėjo, pasikreipė, akių obuoliai sukrutėjo, jis atsimerkė. Sumirksėjęs pamėgino sutelkti žvilgsnį į laminuotą baltą kortelę su spalvota nuotraukėle.

– Policija, – prisistatė Frostas.

Vyriokas lengviau atsikvėpė ir vargais negalais atsisėdo.

– Ji miegamajame... negyva... – pratarė. Susiraukė ir jau kels rankas prie galvos, bet neįstengė – buvo surakintas. – Kas čia dabar? Kas nutiko?

– Pats mums pasakykite, – šiurkščiai atkirto inspektorius. – Pavardė?

– Perlis. Frederikas Perlis.

– Adresas?

– Visų šventųjų bažnyčios klebonija.

– Užėjo noras pajuokauti?! – aprėkė jaunuolį Gilmoras.

– Aš esu vikaro padėjėjas. Prašyčiau nuimti antrankius, – kreipėsi į seržantą sulaikytasis ir pamėgino atsistoti, bet anas jį vėl pasodino.

– Nuo kada vikarų padėjėjai naktimis laužiasi į

svetimus namus? – paklausė Frostas.

– Rūpėjo, ar poniai Vinters viskas gerai. Ar galėjau numanyti... – Vyrukas, nebaigęs frazės, panarino galvą.

– O kodėl jums atrodė, kad poniai Vinters gali būti kas negerai? – pasiteiravo inspektorius ir, įmetęs nuorūką į unitazą, nuleido vandenį.

– Budėjau prie vieno iš savo parapijiečių, nepagydomai sergančio senuko – buvau išleidęs jo dukterį šiek tiek atsipūsti. Eidamas pro šalį, pastebėjau, kad ponios Vinters pienas nepaimtas. Žinau, kas nutiko poniai Heins, tad argi galėjau eiti ir nueiti sau, nepatikrinęs, ar viskas gerai?

Gilmoras sukluso.

– Pažinojote ponią Heins?

– Pažinojau. Dar guodžiau ją sekmadienį. Vandalai išbjaurojo jos vyro kapą. Senolė taip krimtosi, taip krimtosi.

– Nekokia diena vargšelei pasitaikė, – pakomentavo Frostas ir staiga prisimerkė. – Kai atvažiavome, jokio pieno prie durų nebuvo.

– Aš paėmiau. Padėjau į šaldytuvą.

Inspektorius nuo laiptų pasišaukė pirmame aukšte dirbantį nusikaltimo vietos tyrėją ir paprašė, jei šaldytuve tikrai yra neatkimštas pieno butelis, paimti nuo jo pirštų atspaudus. Perlio jis paklausė:

– Kaip patekote į vidų?

– Prie lauko durų skląsčio pririšta virvutė. Ne pirmas kartas... Ponia Vinter – neįgalioji. Lėtinis artritas. Sykiais net neprieidavo atidaryti durų.

– Aišku, – linktelėjęs tarė Frostas. – O paskui, kai įėjote?

– Jungiklio koridoriuje neradau, tad laiptais užkopiau tamsoje. Pabeldžiau į miegamojo duris. Ponia Vinters neatsiliepė. Užėjau į kambarį, įžiebiau šviesą ir... – Perlis sudrebėjo ir delnais užsidengė veidą. – ... ir pamačiau ją. Išgirdau, kaip sutrinksėjo lauko durys. Žudikas grįžta, pamaniau. Išjungiau šviesą ir pasislėpiau čia. Kas buvo paskui, patys žinote.

Kažkas energingai pabeldė į duris. Nusikaltimo vietos tyrėjas atsinešė į plastikinį maišelį įdėtą pieno butelį su raudonu kamšteliu.

– Inspektoriau, štai pienas iš šaldytuvo. Ant kaklelio dviejų žmonių atspaudai – ne žuvusiosios.

Frostas probėgšmais dirstelėjo į butelį ir pasakė:

– Vieni pienininko, kiti – veikiausiai šit švento tėvo. Paimkite jo atspaudus, matysime, ar taip ir yra.

Gilmorui inspektorius liepė nuimti antrankius.

– Patologas baigė darbą, – pasibeldęs į duris, šūktelėjo vienas ekspertų.

– Einu, – atsakė Frostas.

Miegamajame, ankštoje, nejaukioje ledainėje rudu linoleumu išklotomis grindimis ir pro plyšius besibraunančio vėjo drebinamais langais, buvo žvarbu. Drisdeilas užsisagstė paltą ir gyvai pasitrynė rankas.

– Mirtis ištiko maždaug vienuoliktą valandą vakaro, su pusvalandžio paklaida. – Jis parodė kraujosruvas abipus mirusiosios burnos. – Žudikas užspaudė aukai burną, kad nešauktų, tada moterį nuklojo ir subadė – tris kartus smeigta į pilvą, vieną – į širdį. Žaizdos gana gilios. Tikriausiai žudikas kassyk atsivėdėdavo ir smogdavo su geroka jėga. – Patologas, sugniaužęs kumštį, pademonstra-

vo žmogžudžio judesius. – Kai jis kėlė ranką su peiliu virš galvos, šiek tiek kraujo nuo ašmenų nutiško ant sienos. – Drisdeilas parodė raudonas dėmes ant šviesiai kreminės spalvos apmušalų.

– Ar negalėjo ir pats apsitaškyti?

– Be abejonės, apsitaškė, – atsakė patologas, maudamasis pirštines. – Iš žaizdų gausiai srūvančio kraujo pateko ant dešinės rankos, o keliant ją dar vienam smūgiui, kraujas ant žudiko tiško nuo ašmenų.

– Vonios nuotekų vamzdžiuose kraujo pėdsakų neradome, – įsiterpė ekspertas, kuris matavo ir žymėjo dėmes ant sienos, – vadinasi, prieš išeidamas žudikas rankų nenusiplovė.

– Nevalyvas niekšas! – sukeikė Frostas. – Daktare, ką pasakytumėte apie peilį?

– Labai aštrus, vienašmenis, ašmenys nelankstūs, maždaug šešių colių ilgio ir apie colį su ketvirčiu pločio, išgąlasti iki pat smaigalio.

– Ta kita senutė, Merė Heins, nužudyta tuo pačiu peiliu?

– Gali būti, – nenoromis pripažino Drisdeilas. – Daugiau galėsiu pasakyti po skrodimo, kurį pradėsiu rytą, pusę vienuolikos. Būsite?

– Nieku gyvu nepražiopsosiu tokio malonumo, – atsakė Frostas.

Gilmoras laukė inspektoriaus prie laiptų. Visų šventųjų bažnyčios vikaras patvirtino, kad jo padėjėjas Frederikas Perlis iš tiesų važiavo lankyti sunkiai sergančio parapijiečio, o nusikaltimo vietos tyrėjas – kad vieni atspaudų ant pieno butelio yra vonioje sučiuptojo asmens.

Frostas nė neslėpė nusivylimo.

– Senutė nužudyta vakar. Ir mes vėl neturime įtariamojo. Nebent Perlis ją nužudė, o dabar grįžo čionai ir padėjo pieną į šaldytuvą.

Inspektorius virtuvėje palūkėjo, kol seržantas atves bent iš dalies išteisintąjį vikaro padėjėją. Šis energingai pasitrynė riešus, o rodytis gydytojui, kad apžiūrėtų ant galvos iššokusį įspūdingą gumbą, atsisakė.

Jie apsėdo stalą, jau padengtą pusryčiams, kurių senutė taip ir nesulaukė. Pelenus Frostas barstė į indelį kiaušiniui. Pasibeldęs įėjo policijos konsteblis Džordanas.

– Inspektoriau, apžiūrėjome visą namą. Niekur nėra jokių įsilaužimo pėdsakų. Durys į kiemą užkabintos ir užrakintos, visi langai patikimai uždaryti. Žudikas įėjo pro pagrindines, ne kitaip.

Frostas linktelėjo ir atsigręžė į Perlį.

– Kas dar žinojo, kad į namus galima įeiti, timptelėjus už senos geros virvelės?

– Manau, nedaug kas. Senolė nebuvo nei labai drauginga, nei išvis linkusi bendrauti.

– Tad iš kur ją pažinojote jūs?

– Kol kojos visai nepagedo, ponia Vinters lankė mūsų bažnyčios Senjorų klubą. Aš stengiuosi palaikyti ryšį su klubo nariais.

– Tėve, gal būta kokių nors kalbų, kurios galėjo sudominti įsilaužėlį? Gal senutė buvo prasitarusi, kad laiko namuose pinigus ar kitokias vertybes?

Perlis papurtė galvą.

– Bent jau aš nieko panašaus negirdėjau.

Frostas pasikasė smakrą ir paklausė:

– Ar ponia Heins irgi buvo jūsų bažnyčios klubo narė?

– Taip, bet lankydavosi retai. Kartais kelis mėnesius neateidavo.

– O Alisa Raider?

– Raider? – Jaunuolis suraukė antakius ir vėl papurtė galvą. – Tokios neprisimenu.

– Manome, kad visas jas nužudė tas pats šunsnukis, – pasakė inspektorius. – Kas nors turėtų tas senutes sieti.

Perlis liūdnai ir kaltai šyptelėjo.

– Deja, nenutuokiu, kas galėtų jas sieti.

Grįždami į nuovadą, pareigūnai užvežė padėjėją į vikariatą. Kai važiavo pro kapines, Frostas prisiminė nepaėmęs Komptonams įmesto vainiko. Lengviau atsikvėpė, kai Gilmoras nykščiu parodė į užpakalinę sėdynę, kur vainikas gulėjo tarp purvinų guminių batų.

– Galėtum, drauguži, perimti Komptonų bylą. Nelabai turiu jai laiko.

– Gerai, – atsakė seržantas, stengdamasis neišsiduoti nudžiugęs. Na štai, dabar jis parodys šitiems kaimo gagrėms, kaip narplioti bylas.

– Juk vainiko šiaip nenusipirksi, jį reikia užsisakyti, – tarė Frostas. – Tavimi dėtas, aš pasiųsčiau Bertoną apklausti visų Dentono gėlinių.

– Kaip tik šitai ir ketinau padaryti, – atšovė Gilmoras.

Jiedviem einant pro priimamąjį, seržantas Velsas pakėlė akis nuo registracijos žurnalo ir, pastebėjęs vainiką, paklausė:

– Kas numirė?

– Glenas Mileris, – suniurzgė Frostas. – Ką tik pranešė per radiją.

Velso sąmojis inspektoriui pasirodė nejuokingas.

– Aš pasakysiu, kas numirė, – tarė nuovados seržantas, nekantraudamas paskelbti naujieną.

Frostas atsiduso ir nenoromis priėjo prie stalo. Velsas dar plačiau išsišiepė. Ne žmogus, o vaikščiojanti sumauta nekrologų skiltis, pamanė inspektorius ir pasakė:

– Jeigu ne Maletas, tuomet nenoriu žinoti.

Nuovados seržantas tyčia reikšmingai patylėjo, o po akimirkos iškilmingai paskelbė:

– Džordžas Harisonas! Lipantį laiptais ištiko infarktas. Nusirito žemyn jau negyvas.

Velsas, nekantraudamas pamatyti, kokį įspūdį inspektoriui padarys ši naujiena, net pasviro į priekį. Frostui atkrago žandikaulis. Inspektorius Džordžas Harisonas vos prieš kelias savaites buvo išėjęs į pensiją po dvidešimt ketverių metų tarnybos.

– Rupūžėle! – tik tiek pratarė Frostas.

– Apeini žmogus kolegas, rinkdamas pinigus palydų į pensiją dovanai, – graudžiai pasakę nuovados seržantas, – ir še, tuojau vėl reikia rinkti – vainikui. Surinktum viskam iš karto, ir būtų rami galva.

– Rupūžėle! – pakartojo inspektorius. Darbas policijoje buvo jo gyvenimas, ir nieko Frostas taip nebijojo kaip pensijos. Mintis apie ją jį slėgė. Žingsniuodamas laiptų link, inspektorius paragino Gilmorą: – Eime, drauguži, užkąsime.

– Jei susiruošėte į valgyklą, patarčiau nesivarginti, – atsiliepė Velsas, patenkintas, kad turi ir daugiau blogų naujienų. – Uždaryta.

– Uždaryta? – suirzęs paklausė Frostas.

– Naktinė pamaina vis dar serga. Jei norite užkąsti, teks ką nors nusipirkti.

– Ir valgyti tokioje ledainėje? – Inspektorius atsiduso ir spyrė į šaltą radiatorių. – Kad kur prasmegtum! – Vis dėlto tuojau pat jo veide nušvito kreiva šypsenėlė. Juk šiame pastate yra kabinetas su patogiomis kėdėmis, kilimu ir trijų kilovatų galingumo šildytuvu. Iš švarko kišenės Frostas išsiėmė degalinės kvitą ir trumpą pieštuką, paseilino šį ir tarė: – Priimu užsakymus maistui iš siauraakių restorano. Kas norėtų vištienos troškinio ir traškučių?

– Džekai, man tai nepatinka, – prisipažino Velsas. – O jeigu sužinos Maletas?..

– Jam nebūtina žinoti, – atsakė Frostas, žiūrėdamas į pakuotės iš folijos vidų. – Kas užsisakė su saldžiarūgščiu?

Jie, Frostas, Gilmoras, Bertonas, Velsas ir dar keturi pareigūnai, padedantys tirti žmogžudystes, sėdėjo Maleto rąstų namelyje, kabinete mediena aptaisytomis sienomis; šildytuvas plušėjo it patrakęs, karštoje, prigaravusioje patalpoje dvelkė kinišku maistu. Prašmatnusis raudonmedžio stalas buvo apkrautas pakuotėmis ir indeliais su gaiviaisiais gėrimais. Frostas, išsidrėbęs ant Maleto kėdės, rūkydamas cigaretę iš ypatingųjų skyriaus viršininko atsargų, dalijo patiekalus.

– Kas pageidavo blynelių?

Gilmoras nervingai stoviniavo prie durų ir vis dirsčiojo į koridorių, būgštaudamas tuojau pamatysiąs įniršusį skyriaus viršininką.

– Gilmorai, kiek ten stypsosi?! – pašaukė Frostas. – Štai tavo vištiena su kiaušiniu.

Kriminalistas seržantas baugščiai šyptelėjo ir vis tiek atsisėdo taip, kad matytų koridorių. Tirtėjo vien pagalvojęs, kas būtų, jei Maletas juos užkluptų. Visos paaukštinimo viltys nueitų velniop.

– Trūksta tik merguželių ir šokių, – pasakė Frostas, gerą žiupsnį saldžiarūgščio padažo netyčia nudrėbęs ant kilimo, – ir mūsų darbas būtų visai pakenčiamas. – Jis pasisuko į Bertoną, šis taršė dvigubą porciją omarų kukulių. – Ponia Raider ligoninėje mirė. Ką ekspertai sako apie žudiko paliktą peilį?

– Nieko ypatingo, inspektoriau. Ataskaita – ant jūsų stalo, – nurijęs kąsnį, atsakė konsteblis.

– Juk žinai, ataskaitų aš neskaitau, – suburbėjo Frostas, dažydamas traškutį į kario padažą. – Kas ten parašyta?

– Paprasčiausias pigus virtuvinis peilis. Pirštų atspaudų nėra, rasta tik pirmos grupės kraujo pėdsakų.

Inspektorius paniekinamai prunkštelėjo.

– Tai bent sutapimas! Aukos kraujo grupė – kaip tik pirma. – Jis įtariai apžiūrėjo patiekalą. – Atrodo visai kaip skrandžio turinys. Ir trenkia panašiai, – pridūrė pauostęs.

– O Dieve, Džekai, gal liautumeisi? – Velsas nusipurtė ir pastūmė savąją pakuotę į šalį.

– Kas girdėti iš kaimynų? – paklausė Frostas.

– Dauguma jau miegojo, – atsakė Bertonas. – Mėginsime apklausti juos anksti rytą, kol dar neišsivažinėję į darbus. Tie, su kuriais pavyko pasikalbėti, senutės beveik nepažinojo. Iš namų ji beveik

neišeidavo. Regis, apie raištį prie durų skląsčio niekas iš kaimynų nežinojo.

– Ir niekas nematė jokių įtartinų tipų, – įsiterpė Džordanas.

– Įtartinų? – pakartojo inspektorius ir, išsiėmęs iš burnos kremzlę, švystelėjo apytikriai Maleto šiukšlinės link. – Tas pašlemėkas nė nemano šlaistytis gatvėmis, įtartinai atrodydamas. Jis nemūvi ant veido kojinės ir iš kišenės jam nekyšo didžiulis kruvinas peilis. Priešingai, tas šiknius stengiasi niekuo neišsiskirti. Patikrinkite kiekvieną, kas bent kartą praėjo ar pravažiavo gatve, kurioje gyveno auka... visos trys aukos. Tebūnie tai šlavėjas, paštininkas, tas, kuriam patinka šlapintis svetimuose prienamiuose, ar net nususęs šuo – noriu turėti visų jų sąrašą. Žmonių, lengvųjų automobilių, furgonų – visų iki vieno. Tada galėsime palyginti ir matysime, ar yra tokių, kas buvo visose trijose gatvėse.

– Kompiuterio... – prasižiojo Gilmoras.

– Kompiuteris vien gaišina laiką, – nukirto Frostas. – Tik kad neburnotų akiniuotis Haris, apsimetu, neva paisau kompiuterio duomenų. Vienintelis būdas ištirti šiuos nusikaltimus – deramai kruopščiai dirbti savo darbą. Ir pliekti kokį nors nelaimėlį tol, kol melagingai prisipažins.

Gilmoras išspaudė nenuoširdžią šypseną ir pasakė:

– Patikėkite, su kompiuteriu to pasiektume daug greičiau.

– Gerai jau, gerai, – atšovė inspektorius. – Tuomet pats prie jo ir krapštykis.

– Ar nevertėtų paieškoti žmogžudystės įrankio?

– šluostydamasis lūpas, paklausė Bertonas. – Žudikas galėjo jį išmesti.

– Skirkite tam darbui porą žmonių, bet daug laiko neeikvokite. Nuojauta man kužda, kad žudikas peilį pasiliko – kitam kartui.

Visi nuščiuvo.

– Kitam kartui? – perklausė Velsas.

– Taip, Bilai. – Inspektorius pastūmė tuščią pakuotę į šalį ir išsiėmė cigaretes. – Užpakaliu jaučiu, tas niekšas dar žudys.

Staiga užkiauksėjo telefonas. Pareigūnai, visi kaip vienas, per pusę kąsnio liovėsi kramtę ir sutartinai aiktelėjo.

– Viskas gerai, – patikino Velsas. – Skambučius į priimamojo telefoną aš nukreipiau čionai.

Ragelį pakėlė Frostas.

– Maleto valgomasis.

Nuovados seržantas, ne iš karto pastebėjęs, kad inspektorius pridengė mikrofoną delnu, paklaikęs išpūtė akis.

Skambino laborantas iš teismo ekspertizės. Jis pranešė kruopščiai ištyręs visus iš Meningtono linkio 46-ojo namo paimtus daiktus ir jokių sąsajų su Merės Heins nužudymu neaptikęs. Frostas išklausė ekspertą, užvertęs akis į lubas.

– Kiek galima aiškintis, kas nekaltas – ar ne geriau būtų bent sykį prigriebti kaltininką? Be to, prašiau pirmiausia imtis tirti tuos du laikraščius. Ne, su kuo kalbėjau, nežinau. Gerai, gerai, tiek to. – Inspektorius padėjo ragelį. – Jis mat nieko nežinojęs. Nupiepę ekspertai. Naudos iš jų tiek pat kiek ir iš mūsų. Iki ryto laikraščių tirti nepradės.

– Na, šiaip ar taip jau dvi ryto, – priminė Velsas.

– Tada keliauju namo, – atsakė Frostas ir nusižiovavo, net nepasivarginęs prisidengti burnos. – Gana jau man. Jūs irgi skirstykitės. Nusnauskite ir kad šeštą būtumėte nuovadoje. Paimkite žmonių iš kitos pamainos ir apeikite tikėtinus liudininkus, kol neišsivažinėję į darbus.

– Bet pono Maleto grafik... – prasižiojo Velsas.

– Velniop pono Maleto grafiką! Iki ryto.

Prieš išeidami iš nuovados, inspektorius su Gilmoru užsuko į savo kabinetą. Frostas paėmė patį pirmą raštą iš pergrūsto gautųjų dokumentų dėklo. Tai buvo policijos konsteblio Koljerio ataskaita apie sąvartyne rastąjį lavoną. Jau beveik užmirštą. Mirties priežastis – infarktas. Ir ačiū Dievui! Prie ataskaitos prisegta nusikaltimo vietos tyrėjo daryta mirusiojo nuotrauka buvo kokybiška, smulkiausios detalės puikiai išryškintos. Inspektorius parodė ją Gilmorui.

– Dabar sapnuosiu tą prakeiktą veidą, – pasiskundė seržantas, kai jiedu jau ėjo į automobilių aikštelę.

– Tikiuosi, aš sapnuosiu ne jį, o ponią Kompton, – atsakė Frostas.

Jis iš tiesų susapnavo Džilę Kompton. Tik buvo ji be akių ir klykė, apspista žiurkių kruvinais snukučiais. Frostas, išpiltas šalto prakaito, prabudo dar prieš penkias ir nebeužmigo.

TREČIADIENIS. RYTINĖ PAMAINA

Vyriausiasis inspektorius Maletas į kabinetą žingsniavo suirzęs. Padoriai išsimiegoti sutrukdė nuolatiniai skambučiai: žiniasklaida, valdyba, policijos atstovas spaudai – visiems knietėjo išgirsti, ką jis manąs apie Dentone tikėtinai veikiantį maniaką, nužudžiusį tris senutes. Kai pats paskambino į nuovadą, tikėdamasis ką nors sužinoti iš Frosto, patyrė, jog inspektorius, spjovęs į viršininko sudarytą grafiką, paleido darbo grupę, išvažiavo namo ir net nesiteikė atsiliepti. Galų gale Maletas išpešė pageidaujamą informaciją iš Gilmoro, bet pirmiau dar teko išklausyti storžievės kriminalisto seržanto žmonos priekaištų, kodėl, girdi, jos vyras turįs visiems patarnauti ir plušėti ištisas paras.

Suglemžęs nuo sekretorės stalo bauginamai storą korespondencijos pluoštą, vyriausiasis inspektorius atrakino kabineto duris ir, suraukęs nosį, pauostė orą. Koks čia dar kvapas? Gaižiai trenkė lyg svogūnais, lyg kariu. Maletas sudėjo paštą į gautųjų dokumentų dėklą ir atidarė langą. Užuolaida išsyk suplazdeno, vėjas bloškė į vidų lietaus šuorą. Automobiliai apačioje, Erelio skersgatvyje, ūžė nepakenčiamai garsiai. Jis skubiai uždarė langą ir, grįžęs prie stalo, paskambino nuovados seržantui ir pareikalavo pristatyti rytinę ataskaitą.

Laukdamas peržvelgė korespondenciją ir pirmiau nusipurtė, išvydęs subjauroto lavono sąvarty-

ne nuotrauką, paskui susiraukė, aptikęs greitosiomis nekompetentingai brūkštelėtą Frosto ataskaitą: *Ponia Alisa Raider, įsilaužimo auka, mirė Dentono ligoninėje – išsami ataskaita bus pateikta vėliau. Ponia Betė Vinters, amžius – 76, gyvenamoji vieta – Romėnų kelio 15, nudurta – išsami ataskaita bus pateikta vėliau.* Maletas dar labiau persiraukė. Karti patirtis jam bylojo, kad jokių išsamių Frosto ataskaitų nebus. Kanceliarinio darbo srityje inspektorius buvo tiesiog beviltiškas. Ak, tiesa, o kurgi degalinių kvitai? Šių, kaip ir reikėjo laukti, nebuvo nė ženklo.

Nešinas paštu iš valdybos, įėjo seržantas Džonsonas. Maletas šyptelėjo jam ir pasakė:

– Seržante, malonu matyti jus darbe. Jau sveikas?

– Tiesą pasakius, pone... – neryžtingai prabilo Džonsonas, kuriam vėl svaigo galva. Jis jau svarstė, ar nebus per anksti grįžęs į darbą.

– Puiku, – skubiai nutraukė seržantą Maletas. Apie Džonsono negalavimus jis nieko nenorėjo girdėti. Gana buvo Velso aimanų. – Kaip kadrų reikalai?

– Trys pareigūnai grįžo po ligos, – atsakė seržantas, – bet du iškrito iš rikiuotės vakar, tramdydami muštynes prie aludės.

– Puiku, puiku, – sumurmėjo Maletas, kurį kadrų aritmetikoje domino tik pliusas. – Seržante, mes nugalime sunkumus. – Ataskaitą jis pasirašė ir rūpestingai nusausino šypsodamasis. – Netrukus vėl dirbsime įprastu tempu.

– Šiandien įprastu tempu dirbti nelabai bus kam, – perspėjo viršininką Džonsonas. – Inspektorius Frostas dauguma mano pareigūnų išsiuntė apklausti liudininkų. Naktį nudurta dar viena senutė.

– Žinau, – su kartėliu atsakė Maletas. – Man pranešė spaudos žmonės, paskambino trečią valandą ryto, be to, ponas Frostas teikėsi palikti raštelį. – Vyriausiasis inspektorius kilstelėjo popieriaus lapą. – Seržante, valdyba pageidauja, kad būtume labai apdairūs. Žinia apie Dentone siautėjantį serijinį žudiką gali sukelti masinę paniką. Kai tik inspektorius pasirodys, tučtuojau siųskite pas mane.

– Pone, – tarstelėjo Džonsonas, imdamas pasirašytą ataskaitą.

Atsidarė kabineto durys, bet įėjo ne Frostas, kaip tikėjosi Maletas. Čiaumodama gumą, įbangavo laikinoji sekretorė su neskoningu megztiniu aukšta apykakle. Atnešė viršininko vakarykščiai padiktuotus raštus.

– Atsiprašau, kad pavėlavau, – pasakė ji, dėdama ant stalo pluoštą bet kaip išspausdintų dokumentų su gausybe pataisymų, – bet pritrūkome popieriaus. Teko bėgti pirkti. Šit dar, ką tik atėjo... – Moteriškė paklojo priešais Maletą „Dentono aido" numerį.

Vyriausiasis inspektorius pagriebė laikraštį ir, iš įtampos net prasižiojęs, įsistebeilijo į rėksmingas antraštes. MIESTĄ KAUSTO SIAUBAS. TREČIOJI MOČIUČIŲ SKERDIKO AUKA!!! DAR VIENA KRAUPI ŽMOGŽUDYSTĖ. SIAUBAS PLINTA LYG GAISRAS. DENTONO SENJORAI PAKLAIKĘ... Sukiauksėjo telefonas. Maletas stvėrė ragelį, neatitraukdamas akių nuo laikraščio.

– Klausau, – amtelėjo ir išsyk pasitempė. – Labas rytas, pone... Taip, taip, ką tik perskaičiau. – Pridengęs mikrofoną delnu, vyriausiasis inspekto-

rius Džonsonui sušnypštė: – Suraskite Frostą. Nors iš po žemių iškaskite. Tučtuojau!

Džonsono nuostabai, Frostas jau sėdėjo kabinete. Skirtingų spalvų rašikliais pasirašinėjo ant naujutėlių degalinių kvitų. Naujokas kriminalistas seržantas prie kito stalo sugižęs darė tą pat.

– Džoni, sveikas sugrįžęs! – šūktelėjo inspektorius. – O mes jau manėme, kad miršti. Teks siųsti atgal į gėlinę. – Jis parodė į laidotuvių vainiką kampe. – Beje, jeigu jau prakalbome apie vainikus. Prisiminiau anekdotą.

– Baik tuos juokus, Džekai, – pasakė Džonsonas. – Tavęs reikalauja Maletas.

– Velniop Maletą! Kartą buvo tokia moteris...

Inspektorių pertraukė įėjęs Bertonas.

– Pone, ar turite laisvą minutę?

– Žinoma, drauguži, bet pirmiau papasakosiu anekdotą. Taigi buvo kartą moteris...

Šį sykį galvą pro duris kyštelėjo kriminalistas seržantas Arturas Henlonas įraudusia, skaudama nosimi.

– Džekai, jei užsiėmęs...

– Užeik, Arturai, užeik. Papasakosiu juoką.

– Jeigu apie vyrioką, kuris susilažinęs išsriuobė spjaudyklės turinį, tai jau pasakojai, – skeptiškai atsakė Henlonas.

– Oi ne, šitas – apie penkiolikos vaikų motinos laidotuves.

Frostas susiraukė. Atsiliepė Bertonas.

– Inspektoriau, jums skambina teismo ekspertai. Sako, skubu.

– Šitiems neskubių reikalų, matyt, nebūna. – Inspektorius paėmė ragelį ir, permainęs balsą, kimiai pasakė: – Ponas Frostas netrukus atsilieps. – Tada prispaudė mikrofoną prie krūtinės. – Apie ką kalbėjau?

– Apie penkiolika vaikų, – priminė Džonsonas, kuris norėjo, kad Frostas greičiau pasakotų ir lėktų prisistatyti Maletui.

– Na tai va. Laidoja penkiolikos vaikų motiną. Karstą nuleidus į duobę, vikaras pasisuka į našlį ir sako: „Pagaliau sykiu!" O vyras jam: „Kaip sykiu? Ką čia šnekate? Juk aš dar gyvas." Vikaras paaiškina: „Ne jus turėjau galvoje. Jūsų žmonos kojos sykiu."

Pats Frostas nusikvatojo taip garsiai, kad mažne nustelbė kitus. Tik Gilmoras sėdėjo akmenine veido išraiška. Senutės žudomos viena po kitos, o tas stuobrys laido sąmojus! Inspektorius vėl pakėlė ragelį prie ausies, o kitą užsikimšo pirštu, kad kolegų juokas netrukdytų kalbėtis.

– Alio. Frostas. Atsiprašau, negirdžiu jūsų. Skyriaus viršininkas ištaisė triukšmingą vakarėlį. – Jis, tildydamas saviškius, mostelėjo ranka. – Štai uždariau duris, dabar jau girdėsiu. Tad ką ten sakėte? – Kiek pasiklausęs, inspektorius pridūrė: – Puiku, rupūžėle, tiesiog nuostabu! Patikrinkite ir praneškite. – Jis padėjo ragelį ir nušvitęs atsigręžė į Gilmorą ir Bertoną. – Dėl laikraščių, kuriuos išsiuntėme į laboratoriją. Ant „Daily Telegraph" nerado nieko. O kai patyrinėjo „The Sun", mikroskopas ne tik išdidino trečio puslapio mergiotės papus – pirmame puslapyje ekspertai aptiko mažulyčių juodų dažų ir rūdžių dalelių.

– Juodų dažų ir rūdžių? – nepatikliai perklausė Bertonas.

– Jei sėkmė bus mums maloninga, išaiškės, kad jos – nuo Grinvėjaus pašto dėžutės, – pasakė Frostas. – Veikiausiai nusitrynė laikraštį įkišant ir ištraukiant. Jie pasiuntė kažką į Grinvėjaus namus vogčia pagramdyti dažų. Jei šie sutaps, būsime šelmį pričiupę.

Inspektorius patenkintas pasitrynė rankas ir pavaišino visus cigaretėmis. Tik Džonsonas vis labiau nerimavo.

– Džekai, tavęs teiravosi Maletas.

– Aš dar nepasiruošęs su juo susitikti. – Frostas paėmė kelis degalinių kvitus ir padavė nuovados seržantui. – Džoni, gal užpildytum už mane? Tik skirtingomis rašysenomis. Šešiems galonams, aštuoniems ir keturiems.

Džonsonas ėmė raityti skaitmenis ir parašus.

– Kokį nusikaltimą ką tik įvykdžiau? – paklausė.

– Suklastojai dokumentus, – atsakė inspektorius ir kitus tris kvitus įdavė Bertonui. – Pamiklink ranką, drauguži. Du – aštuoniems galonams, vienas – šešiems. – Dar du kvitai atiteko Henlonui. – Arturai, penki galonai ir septyni. Ir išsišnypšk nosį, kad čia nesitaškytum.

– Vis dėlto ką aš padariau? – vėl pasidomėjo Džonsonas, grąžinęs pasirašytus kvitus.

Frostas pasklaidė iš Gilmoro ir Bertono paimtus popierėlius.

– Pamečiau visus praėjusio mėnesio kvitus, todėl juos teko suklastoti. Kažkoks daugiau neturintis ką veikti puskvaišis iš valdybos apgaulę paste-

bėjo. O Maletas man prižadėjo: jei atnešiu originalus, būsiu lengvai išsisukęs. – Inspektorius pamosavo kvitais. – Štai jie.

– Bet juk šitie irgi klastotės, – paprieštaravo Džonsonas.

– Užtat kokybiškesnės nei anos. Be to, neturiu kada vaikščioti po nusmurgusias degalines ir prašinėti kvitų. – Henlono Frostas paklausė: – Arturai, kas girdėti iš liudininkų?

Henlonas padavė inspektoriui abu kvitus ir atsakė:

– Jau baigiame apklausti. Kompiuteris doroja pirmuosius duomenis.

– Ką nors vertingo pasakė? – pasiteiravo Gilmoras.

Henlonas gūžtelėjo pečiais.

– Vienas asmuo tą naktį, kai buvo nužudyta ponia Vinters, lyg ir pastebėjo Romėnų kelyje mėlyną furgoną, kitas matė nepažįstamą raudoną lengvąją. Tikrinu.

Kai Henlonas išėjo iš kabineto, Frostas prisiminė, kad kantriai lūkuriuojantis Bertonas norėjo kažką jam pasakyti.

– Nepyk, sūnau, visai tave užmiršau. Na kas nutiko?

– Dėl to vainiko, pone. Tikrinau visas gėlines. Vienoje pavyko išsiaiškinti, kas jį užsakė.

Inspektoriui prireikė kelių akimirkų susigaudyti, kad kalbama apie Komptonų bylą.

– Kas?

Bet atsakyti Bertonas nespėjo. Jį užsipuolė įpykęs Gilmoras.

– Bertonai, šita byla – mano, – sušnypštė jis, pašokęs nuo kėdės. – Atsiskaitai man, ne inspektoriui.

Seržanto nuotaika buvo visiškai subjurusi. Vakare, kai jam į namus paskambino skyriaus viršininkas, Liza šį begėdiškai aprėkė. Maletas, žinoma, įniršo, ir dabar galima neabejoti – šansai sulaukti paaukštinimo garma į srutų duobę. Kaipgi jis pakuždės apie inspektoriaus pražangas, jei pats į jas įsivėlęs... juk jis irgi valgė Maleto kabinete, irgi klastojo kvitus. Lyg to būtų maža, tas tešlagalvis kriminalistas konsteblis dar nesilaiko subordinacijos.

Tokio Gilmoro pykčio protrūkio nesitikėjęs Bertonas dirsčiojo tai į seržantą, tai į inspektorių.

– Čia aš kaltas, – pasakė Frostas. – Seržantas teisus. Byla jo.

– Tad kas užsisakė tą sušniurkštą vainiką? – paklausė vėl atsisėdęs Gilmoras.

Konsteblis atsivertė užrašinę.

– Vilfredas Blegdenas, gyvena Dentone, Pirklių sodžiuje šimtas šešiolika.

Seržantas sarkastiškai išsiviepė.

– Kaip suprantu, jei man užteks kantrybės, sulauksiu, kol pasakysi, kas jis toks.

Bertonas kiek padvejojęs nutarė, kad neverta prarasti darbo dėl malonumo išmalti Gilmorui marmūzę.

– Aštuoniasdešimt vienerių senukas. Praėjusią savaitę mirė jo žmona Odrė.

Kriminalistas seržantas nieko nesuprato, o Frostas sumojo išsyk.

– Vainikas pavogtas nuo jos kapo?

– Taip. Senolis labai susikrimtęs ir nori žinoti, ar policininkai imsis kokių nors veiksmų.

Policininkai tingi subines nuo kėdžių pakelti,

žarsto nešvankius juokelius, ir tiek, pagalvojo Gilmoras. Irzliai mostelėjęs Bertonui, girdi, eik sau, jis greitomis peržvelgė teismo ekspertizės laboratorijos ataskaitą. Joje buvo parašyta, kad grasinimas Komptonams sudėtas iš raidžių, iškirptų iš „Reader's Digest".

Atsilapojo durys ir įpuolė susinervinęs Džonis Džonsonas.

– Džekai, Maletas šėlsta.

Frostas permetė akimis naująsias kvitų klastotes, atsistojo, timptelėjo šleivą kaklaraiščio mazgą.

– Pasiruošęs, – tarė. – Ar aš panašus į tyrą atgailautoją?

– Į tyrą atgailautoją tu niekada nepanašus, – atsakė Džonsonas.

Į Maleto rąstų namelį Frostas ėjo pro priimamąjį. Čia, ant medinio suolelio tiesiog priešais stalą, sėdėjo kažkoks senukas. Kur jį matęs, inspektorius neprisiminė. Priėjęs prie Koljerio, kuris pavadavo Džonį Džonsoną, klausiamai parodė į tą žmogų.

– Meskelas, – palinkęs į priekį, sušnibždėjo konsteblis.

Inspektorius spragtelėjo pirštais.

– Aa, Jubiliejaus blokas, mumija Tutanchamono kape?

Koljeris sulinksėjo.

– Niekaip vargšelis nepripažįsta, kad žmona mirusi. Vis ateina pranešti, kad ji dingo.

Pajutęs, kad kalbama apie jį, senukas pakėlė galvą ir prašneko:

– Ji vardu Merė. Kai paskutinį kartą žmoną mačiau, ji gulėjo lovoje, o dabar dingusi.

Kad geriau girdėtų, jis pridėjo už ausies delną.

– Pone Meskelai, jūsų žmona mirusi, – pasakė Koljeris.

Senukas to girdėti nenorėjo.

– Merė Meskel, gyvename Dentone, Jubiliejaus bloko septyniasdešimt šeši, – sugergždė jis.

Frostas skubiai pasišalino. Tegul su tuo bėduliu aiškinasi Koljeris. Buvo nuėjęs pusę kelio iki Maleto kabineto, kai staiga... *Jubiliejaus blokas septyniasdešimt šeši... miegamajame antrame aukšte... senutės lavonas...* ėmė kartoti kažkur sąmonės pašaliuose įsijungęs grotuvėlis, vis primindamas mįslingąjį skambutį į aludę. Iš kur tas žmogus galėjo žinoti apie senutę? Meskelas jo įsileisti negalėjo. Miegamojo užuolaidos buvo užtrauktos aklinai. Paslaptingasis skambintojas į namą galėjo patekti nebent pro langą, kaip ir pats Frostas tada. Ir dar tas balsas... *miegamajame antrame aukšte... senutės lavonas...* Prakeiktas balsas buvo girdėtas. Tik kur? Mėgindamas išjudinti atmintį, inspektorius iš įstangos net susiraukė. Staiga tarsi akyse būtų nušvitę. Volis Mensonas!.. Netikėlis Volis Mensonas! Frostas apsigręžė ir tekinas pasileido į savo kabinetą.

Džonis Džonsonas, dirstelėjęs pro langą, išvydo per automobilių aikštelę tursenantį Frostą ir šiam iš paskos skubantį naujoką. Na ir trumpai jiedu su Maletu kalbėjosi, pagalvojo Džonsonas. Subirbė vidaus ryšio telefonas.

– Klausau, pone Maletai, – atsiliepė seržantas ir čia pat jo veidas ištįso. – Vis dar laukiate inspektoriaus? – Frosto „Cortina" už lango atsirūgo dūmais ir išlėkė iš aikštelės. – Pone, atrodo, jis ką tik išvažiavo.

Pilkas „Vauxhall Cavalier" įsuko į šalutinį keliuką ir sustojo netoli kotedžo. Iš automobilio su rašymo lentele rankose išlipęs jaunesnysis teismo ekspertizės laborantas Tonis Hardingas sodo takeliu nesidairydamas nužingsniavo prie vienišo namo. Garsiai pabeldęs į duris, jis išsiėmė iš kišenės rašiklį, esą pasiruošė rinkos tyrimo apklausai. Už namo pašėlo ambryti aidaus beldimo pažadintas šuo. Hardingas kiek palaukė ir, dėl viso pikto dar kartą pabeldęs, sušuko:

– Ar yra kas nors namie?!

Apsidairęs, ar niekas jo nemato, priklaupė prie plyšio korespondencijai. Angos apvadas buvo juodos spalvos, dažai sklypeliais apsilaupę. Ekspertas išsiėmė peiliuką ir nukrapštė mažytį jų žiupsnelį į plastikinį voką.

Po pusvalandžio jis jau sėdėjo laboratorijoje prie spektroskopo.

– Kas tas Volis Mensonas? – paklausė Gilmoras, apvažiuodamas į gatvę išbėgusį šunį.

– Smulkus nenaudėlis. Vos išėjęs iš cypės, tuojau vėl į ją grįžta. Kone visą gyvenimą šitaip. Nuvaryti automobiliai, vagystės iš parduotuvių, grasinimas ginklu – jo kasdienybė. Tiesa, įsilaužimų Volio biografijoje iki šiol nebuvo, todėl ir neįtariau jo užpuldinėjant senutes. Bet į aludę man tikrai skambino jis, ne kas kitas.

Reguliuojamoje sankryžoje Gilmoras pristabdė automobilį.

– Ir ką tai įrodo? – paklausė.

– Iš kur Volis galėjo žinoti apie lovoje gulintį la-

voną, kurio galiojimo laikas buvo seniai pasibaigęs? Net sumauti kaimynai, ir tie nežinojo. Vadinasi, jis, kaip ir aš, buvo įsliuogęs pro langą ir įkišęs nosį į miegamąjį.

Pagaliau suprato ir kriminalistas seržantas.

– Tad jis ketino senukus apiplėšti?

– Tai aš ir noriu pasakyti, drauguži... Lažinuosi, išvydęs pašvinkusią miegančiąją gražuolę, Volis sudirbo savo išeigines trumpikes. Suk štai ten.

Jie atvažiavo į vieną naujųjų Dentono rajonų. Palei medeliais apsodintą gatvę rikiavosi šiuolaikiški dviaukščiai su vejomis išorinėje pusėje.

– Priešpaskutinis namas dešinėje, – rodydamas pasakė inspektorius ir mažne sumurkė iš pasitenkinimo.

Prie Volio Mensono namo stovėjo apdaužytas furgonas. Tamsiai mėlynas.

Volio žmona Belė Menson buvo apkūni keturiasdešimtmetė nušviesintais plaukais, sunkūs, žalvariniai jos auskarai panėšėjo į įjuodusius užuolaidų žiedus, o ausų lezgeliai atrodė taip, lyg būtų persmeigti šešių colių vinimis. Ropodama keturiomis, ji šluoste brūžino laiptelius prie durų, didžiulės krūtys liumpsėjo sulig kiekvienu judesiu. Dvi poras staiga išdygusių batų moteris nužvelgė nepaliaudama šiūruoti: vieni buvo purvini, nukleipti, sutrūkinėjusia oda, kiti, uoliai nublizginti, spindėjo lyg veidrodis.

Kas apsilankė, ji sumojo iš karto, net nepakėlusi galvos. Tuos negyvai nuavėtus batus buvo mačiusi daugybę sykių. Dar įnirtingiau šveisdama pritukusį kampą, suburbėjo:

– Nėra jo. Kur yra, nežinau. Kada grįš, nežinau. Namie nebuvo kelias dienas.

– Bele, labai ačiū, – pasakė Frostas, per drėgną prieslenkstį žengdamas tiesiai į koridorių. – Norėtume užeiti.

Ponia Menson niekinamai prunkštelėjusi atsitiesė ir taip drėbė šluostę į kibirą, kad nešvarus vanduo patiško Gilmorui ant kelnių.

– O orderį ar turi? – mažne suspiegė ji.

– Argi braučiausi, neturėdamas orderio? – dėdamasis užsigavęs paklausė inspektorius ir, patapšnojęs per suklastotų kvitų prikimštą kišenę, nužingsniavo į virtuvę.

– Aišku, brautumeisi, šmiki tu! – suriko šeimininkė ir nuskubėjo jam iš paskos.

Frostas prisitraukė kėdę, atsisėdo prie klijuote aptaisyto stalo ir linktelėjo Gilmorui, girdi, apsidairyk, bene rasi kur užsiglaudusį Volį.

– O tu kur, po šimts pimpių, išsiruošei?! – laiptais bildantį seržantą aprėkė moteris.

– Jam prireikė į tualetą, – paaiškino inspektorius. – Užvalgė pusryčiams aštriai, ir še – tryda surietė.

Belė niršiai dėbtelėjo į Frostą ir, maskatuodama auskarais ir krūtine, atsisėdo priešais. Inspektorius maloniai nusišypsojo ir pasakė:

– Puikiai, Bele, atrodai.

– O tu atrodai nekaip, – atkirto ji. – Senas ir suskretęs. – Pasiūlytos cigaretės moteris atsisakė. – Nerūkau. – Kiek atlyžusi pridūrė: – Girdėjau, žmona numirė. Užjaučiu.

– Ačiū, – sumurmėjo Frostas. Stojo nejauki tyla. Jis pasijuto išmuštas iš pusiausvyros. Rūkydamas laukė Gilmoro.

Ant viryklės ėmė švilpti virdulys, sutrinksėjo jo dangtelis. Šeimininkė atsistojo ir užsuko dujas.

– Cukraus man du, – tarė inspektorius.

– Na ir įžūlumas, – suniurzgė Belė, bet vis dėlto padėjo ant stalo tris puodukus, įmetė į visus tris po maišelį arbatžolių. Įėjęs į virtuvę Gilmoras papurtė galvą. Volio jis nerado. – Ar nesakiau? Kelias dienas vyro nėra namie, – išsišiepusi suulbėjo moteris ir pripylė į puodukus vandens iš virdulio, šliūkštelėjo ir pieno. – Cukraus patys įsidėkite.

– O kur jis, Bele? – paklausė Frostas. Iš arbatos išgriebtas varvantis maišelis šleptelėjo ant stalo.

– Sakau gi, nežinau.

Ji siektelėjo spintelėje padėtos „Marks and Spencer's Continental" šokoladinių saldainių dėžutės ir, įsimetusi į burną vieną triufelį, užgėrė geru gurkšniu arbatos.

– Kada paskutinį kartą jį matei? – inspektorius neketino nusileisti.

Moteris, esą stengdamasi prisiminti, perkreipė veidą.

– Penktadienį. Vyras nuolat išvykęs verslo reikalais. Mes beveik nesimatome. Grįžta tik... pats supranti – ko... geriausiu atveju penkios minutės, ir jo vėl nebėra.

Frostas atjaučiamai palingavo galvą ir pirštu pasikrapštė randą.

– Mūsų bylose Volis užregistruotas kaip greit įeinantis ir greit išeinantis komersantas. Beje, ar jis važinėja ne furgonu?

– Furgonu?

– Na taip, mėlynu. Stovi gatvėje.

– Oi ne, tuo nevažinėja. Sugedęs.

Trinktelėjo laukujės durys. Moteris sunerimusi atsigręžė. Koridoriuje pasigirdo skubrūs žingsniai. Inspektorius mostelėjo Gilmorui, ir šis šoko prie durų, pasirengęs prireikus griebti įėjusį. Į virtuvę įžengė mergaitė.

– Mam, ar jau... Oi, atsiprašau, nežinojau, kad tu su klientais... – pasakė ji.

Belė šiaip taip išspaudė šypseną.

– Deidre, šitie žmonės – policininkai. Kaip tik sakiau jiems, kad tėčio nuo penktadienio nėra namie.

Deidrė Menson vilkėjo odinį švarkelį ir segėjo trumpą sijonuką. Penkiolikmetė, tiksli apkūniosios savo motušės mažesnių matmenų kopija, net į ausis buvo įsivėrusi tokius pat užuolaidų žiedus. Tik smėlio spalvos plaukų dar nešviesino.

Ji pažvelgė į motiną suglumusi.

– Tėčio?.. Aa, taip, taip, seniai jo nematėme.

Frostas nukrėtė pelenus į puoduką ir kreivai šyptelėjo.

– Su klientais? Bele, vėl parsidavinėji?

– Na ačiū, pagelbėjai! – piktai papriekaištavo dukteriai ponia Menson. Inspektoriui ji nerūpestingai paaiškino: – Pamaloninu vienišus džentelmenus. Tik už kišenpinigius.

– Kurgi ne. Kai kurie tavo klientai jau tokie vieniši, – atrėžė Frostas, stumdamas puodelį į šalį. – Tikiuosi, indus dezinfekuoji. – Deidrės jis paklausė: – Į mokyklą šiandien nereikia?

– Trumposios atostogos, – atsakė mergaitė ir pasiėmė iš šaldytuvo braškinių ledų.

– Kurią mokyklą lankai?

– Dentono Naująją.

Tą pačią lankė ir Pola Bartlet. Frostas pasiteiravo, ar Deidrė ją pažinojo. Mergaitė, iškišusi liežuvį, lyžtelėjo nuvarvėjusį šokoladą.

– Bendramokslės buvome. Lepšė, ir tiek. Nosies iš knygų neištraukdavo. Nesidomėjo nei berniukais, nei seksu, nei popmuzika, niekuo.

– O mokytojas, ponas Belas? – atsainiai paklausė inspektorius. – Koks jis?

Deidrė atsikando ledų ir patraukė pečiais.

– Irgi lepšis. Manau, Pola buvo jį įsimylėjusi. Tokia tokį pažino.

Į lauko duris kažkas garsiai pabeldė. Belė susiraukė, dirstelėjo į rankinį laikrodį ir paprašė dukters, kad perduotų užšifruotą žinią.

– Jei atėjo „žinai kas, žinai ko", pasakyk, kad vėliau paskambintų. Dabar aš užsiėmusi.

Vargu ar daug vandens nutekės, kol mergaitei bus pasiūlyta dėtis prie šeimos verslo, pagalvojo Frostas, žiūrėdamas, kaip ji, liumpsėdama užpakaliuku, išbanguoja pro duris.

– Bele, mes ketiname apieškoti namą. Volis prisidirbo, – pasakė jis ir pamojo Gilmorui.

Moteris pašokusi stojo priešais pareigūnus.

– Pirmiau parodyk orderį.

Inspektorius pamosavo jai prieš nosį degalinės kvitais.

– Patenkinta? – paklausė ir nelaukdamas, kol Belė apžiūrės popiergalius, vėl įsibruko juos į kišenę.

– Gerai, tiek to, – nenoromis sutiko šeimininkė. – Tik nesujaukite namų. Ir nesumanykite ko nors nudžiauti.

Jiedu su seržantu stabtelėjo koridoriuje, prie svetainės durų.

– Čia, drauguži, ir pradėsime, – tarė Frostas.

Staiga prie laukujų durų pratrūko piktintis atstumtasis klientas.

– Jei jis tučtuojau neišsinešdins, – sušuko inspektorius, – pasakyk, kad nurėšiu jam „žinai ką“ ir sukišiu „žinai kur“!

Akimirksniu stojusioje tyloje pokštelėjo užtrenkiamos lauko durys.

Svetainė buvo nedidelė, apstatyta naujais baldais, įsigytais už Belės kišenpinigius. Akį traukė spalvotas, dviejų garsiakalbių, 28 colių įstrižainės televizorius ir muzikinis centras bei vaizdo grotuvas karalienės Anos stiliaus spintelėje iš raudonmedžio. Frostas kumštelėjo Gilmorui ir parodė į jos viršų. Ten gulėjo jiedviem jau matyta balta vaizdo kasetės dėžutė. Ant jos spausdintu šriftu buvo užrašyta: KOL PASILIES KRAUJAS – RYKŠTĖS IR RIMBAI. Taip vadinosi ir vienas pornografinių filmų, konfiskuotų iš spaudos pardavėjo.

– Bele! – pašaukė Frostas.

– Nieko apie tai nežinau, – pasakė atėjusi šeimininkė. – Šitą parsinešė Volis. – Ji perskaitė pavadinimą. – Rykštės ir rimbai? Mano klientai tokių išbandymų neištvertų – širdis neatlaikytų. Apie nešvankias vaizdajuostes klauskite Deidrės. Kažkoks tipas viliojo ją filmuotis.

Jie pasikvietė mergaitę.

– Mama sako, tave kažkas viliojo į pornografiją. Papasakok, – paprašė inspektorius.

Deidrė atsirėmė į durų staktą ir pirštu atkrapštė prie dantų prikibusį tąsiuką.

– Nelabai yra ką pasakoti. Vieną vakarą, einant iš diskotekos, prie mūsų sustojo kietos vežėčios, išlipo toks kadras ir paklausė, ar nenorėčiau užsidirbti penkiasdešimties svarų. Reikėtų plikai pasistaipyti su juo prieš kamerą. Pasiūliau susikišti tą kamerą į subinę.

– Aš išauklėjau padorią mergaitę, – pasigyrė Belė.

– Kaip jis atrodė? – paklausė Frostas. – Ar atpažintum pamačiusi dar kartą?

– Senis, kokių keturiasdešimties. Išsipustęs, baltiniai, kaklaraištis, na kaip tokiems pridera. Tamsiaplaukis. Gal ir atpažinčiau, bet negarantuoju.

Inspektorius, mostelėjęs ranka, atleido ponią Menson ir jos dukterį – galite eiti sau. Jis neketino gaišti laiko su pornografinėmis vaizdajuostėmis, ši byla Frostą domino mažiausiai. Paskubomis apsidairę svetainėje jiedu nieko įdomaus neaptiko.

– Ką gi, dravguži, metas keliauti į Bedfordšyrą*.

Belės miegamajame inspektorius atsisėdo ant minkštos dvigulės lovos, užklotos putnia violetine antklode, o Gilmoras įniko vieną po kito naršyti stalčius. Išvydęs ant staliuko dėžutę cigarų „Hamlet“, inspektorius viltingai ją pakratė. Dėžutėje buvo likęs vienas cigaras. Frostas jį užsidegė, išsitiesė ant lovos ir ėmė palaimingai pūsti dūmus kriminalisto seržanto pusėn.

* Frostas perfrazuoja eilutę iš XX a. pirmoje pusėje Anglijoje populiarios „Pasakojimų prieš miegą“ knygelės ir garsios britų dainininkės Veros Lynn dainos. Šia eilute buvo įprasta raginti vaikus eiti miegoti.

– Atsiprašau, – irzliai pratarė Gilmoras, nepatenkintas, kad inspektorius nepadeda, ir pasilenkęs ištraukė spintelės prie lovos stalčių. Jame mėtėsi kontraceptikų pakuotės... mažyčiai purškikliai. Vieną jų seržantas parodė Frostui. Šis atsisėdo ir įsmeigė akis į etiketę.

– Nieko sau! Spenelių stangriklis! – Inspektorius įdėmiai apžiūrėjo purkštuvėlį. – Greitai mums, vyrams, nė pirštų nebereikės.

– Šit dar! – Gilmoras mostelėjo kitu flakonėliu.

– Rupūžėle, dragauži, į mane gali nepurkšti. Dabar man nėmaž to nereikia. Na ko dar ji turi?

Frostui ūmai sukilo entuziazmas, ir jis puolė raustis po sekso reikmenis ir įvairius stimuliatorius.

Daugiau nieko įdomaus miegamajame nebuvo. Jiedu perėjo į gretimą, Deidrės, kambarį. Sienos čia buvo nuklijuotos popdainininkų plakatais, stovėjo nedidelis grotuvas.

– Neverta čia ieškoti, bičiuli, – pasakė inspektorius. – Vogtų daiktų Volis dukters kambaryje neslėptų.

– Jei paieškosime, per galvą niekas neduos, – atšovė nelinkęs taip lengvai pasiduoti Gilmoras ir, atitraukęs spintą, žvilgtelėjo, kas už jos.

– Na, jeigu tave tai jaudina, pirmyn!

Nerasdamas, kur išmesti cigarą, Frostas priėjęs atidarė langą į kiemą. Skurdžiame išbetonuotame sklypelyje po lietaus telkšojo alyvuoto vandens balos, gulėjo pora surūdijusių kibirų be dugno, dvi padangos nuvažinėtais protektoriais. Padangos! Mėlynasis furgonas! Kaip jis galėjo pamiršti prakeiktą furgoną?! Šit ką derėjo apieškoti!

Frostas žvilgsniu palydėjo žemyn smingančią cigaro nuorūką. Išgirdęs seržantą šūktelint, atsigręžė. Gilmoras laikė rankose į gniužulą susuktus vyriškus džinsus. Kai išskleidė, paaiškėjo, kad jie purvini ir gausiai sulaistyti krauju.

– Beleee! – nusirito laiptais Frosto riksmas.

– Tuojau ateisiu! – atšaukė moteris.

Ji patyliukais greitakalbe su kažkuo šnekėjosi.

– Mikliau judinkis! – sušuko inspektorius.

– Einu, einu.

Trinktelėjo laukujės durys. Tas garsas Frosto pasąmonėje suveikė kaip perspėjimo signalas. Gatvėje sukosėjęs užbirbė variklis. Furgono variklis.

– Šūdas! – sukeikė inspektorius, paknopstomis puldamas laiptais žemyn. Gilmoras nubildėjo jam iš paskos. Šeimininkė tyčia lėtai, užstodama jiems kelią, kopė į viršų. Frostas jos vos neparbloškė. Kai išpuolė į lauką, furgono nebebuvo. Tik alyvos klanelis tamsavo ten, kur jo stovėta.

– Ant to šūdo kitas šūdas! – suvaitojo inspektorius.

– Antai! – rodydamas sušuko seržantas.

Pūkštelėjo debesėlis dūmų ir mėlynas pavidalas dingo už kampo. Pareigūnai sušoko į „Cortiną" ir automobilis suurzgęs leidosi į gaudynes. Sankryžoje pasukę už to paties kampo, furgono kriminalistai nebeišvydo. Veikiausiai jau buvo išvažiavęs į pagrindinę gatvę.

– Kur? – paklausė Gilmoras.

– Į kairę, – tarstelėjo inspektorius, pastebėjęs lyg ir mėlyną automobilį kertant reguliuojamąją sankryžą.

Seržantas, laukdamas, kol įsižiebs žalia šviesa,

nekantriai barbeno pirštais į vairą. Furgonas tolumoje mažėjo ir blanko. Tai bent susimovėme, galvojo Gilmoras. Reikėjo imtis jo, kol stovėjo prie namo.

– Sukrušta nutukusi karvė, – sumurmėjo jis. – Už tai, kad mums sukliudė, reikėtų įkišti ją į cypę.

– Drauguži, Volis – jos vyras. – Frostas pamėgino seržantą nuraminti. – Taviškė dėl tavęs pasielgtų taip pat.

Kažin, su kartėliu pamanė Gilmoras. Kai paskambino prakeiktas Maletas, ji nėmaž man nepagelbėjo. Mintis apie žmoną išvaikė sumirksėjęs šviesoforas. Įnirtingai mindamas greičio pedalą, seržantas ėmė lenkti vieną automobilį po kito. Mėlynasis furgonas vėl priartėjo.

– Operatyviojo valdymo centras – inspektoriui Frostui. Prašau atsiliepti, – prabilo radijas.

Gilmorui teko staigiai stabdyti, mat kelią jiems užtvėrė iš šalutinės gatvelės išsukęs universalas.

– Operatyviojo valdymo centras – inspektoriui Frostui. Prašau atsiliepti, – pakartojo operatyvininkas.

– Gal užtilsi! – užriko Frostas radijui, o Gilmoras tuo tarpu aplenkė universalą.

Inspektorius persisukęs parodė jo vairuotojui nepadorų gestą. Mėlynasis furgonas sustojo prie šviesoforo.

– Operatyviojo valdymo centras – ponui...

Frostas griebė siųstuvėlį.

– Ei, centre, ar negalite pakentėti?! Mes perse... Šūdas!

– Kaip sakote? Gal pakartotumėte?

– Tfū tfū tfū, sakau, – irzliai sumurmėjo inspektorius. Įmanydamas būtų tvojęs galva į priekinį sti-

klą. Ant furgono, kurį jie pagaliau prisivijo, šono buvo užrašytas drabužių parduotuvės numeris, o vairavo tą automobilį moteris. Gilmoras pagiežingai baltakiavo į Frostą, tarsi dėl nesėkmės būtų kaltas šis. Inspektorius pasistengė nusiteikti filosofiškai. Kitaip nei seržantui, susimauti jam buvo ne pirmiena. – Volis vis tiek sugrįš. Jis neturi kur dėtis. – Operatyvininkui Frostas pasakė: – Perspėkite visas grandis. Volį Mensoną būtina suimti. Paskutinį kartą jis pastebėtas vairuojant maždaug dešimties metų mėlyną „Ford Transit"... Registracijos numerio nežinau, bet jis turėtų būti kompiuteryje.

– Supratau, – atsakė Operatyviojo valdymo centras. – Prašau dar neišjungti ryšio. Su jumis nori pasikalbėti seržantas Džonsonas.

Kažkas sušiugždėjo, po akimirkos prašneko Džonsonas:

– Džekai, ekspertai ištyrė ant laikraščio likusius dažus. Jie tikrai iš Grinvėjaus pašto dėžutės. Maletas nori, kad grįžtum kuo skubiau.

– Gyvenime nieko daugiau ir neveikiu, tik tenkinu Maleto įgeidžius, – tarė Frostas. – Mudu jau važiuojame.

Iš jaudulio Maletas kone strakaliojo. Pamatęs Frostą, jis sumosavo ekspertizės laboratorijos ataskaita.

– Inspektoriau, mes jį pričiupome. Pričiupome... bendromis pastangomis. Dėkui jūsų pastabumui, ekspertizės mokslininkų meistrystei ir kolektyviniam darbui, kuriam sumaniai vadovavau aš.

Maletas atsisėdo ir patenkintas savimi ėmė sukiotis su kėde į šalis. Frostui dingtelėjo, kad dabar

– tinkamas metas pakišti suklastotus degalinių kvitus.

– Puiku. – Vyriausiasis inspektorius, vos užmetęs akį, atsainiai pasirašė ant jų prašmatniuoju parkeriu ir sukišo į peržiūrėtųjų dokumentų dėklą. – Pagaliau dirbame prideramai. Kaip inventorizacija?

– Beveik baigta, viršininke, – atsakė Frostas, tuo pat metu karštligiškai galvodamas, kur galėjo nukišti tuos prakeiktus blankus.

– Nuostabu! – dar skaisčiau nušvitęs šūktelėjo Maletas. – Tą Grinvėjų reikia suimti nedelsiant. Kiek žmonių jums prireiks?

– Kuo mažiau, tuo geriau. Grinvėjus gyvena tyruose. Jei prie kotedžo susirinks pusė Dentono policijos, jis gali tiesiog pasprukti.

– Labai gerai, tik žiūrėkite, nesusimaukite. – Maletas nekantravo išprašyti Frostą iš kabineto, mat jam knietėjo paskambinti policijos viršininkui ir tarsi atsitiktinai užsiminti, kad, nepaisant pasibaisėtinos kadrų stokos, Dentono skyrius vėl gali pasigirti puikiais darbo rezultatais. Staiga vyriausiasis inspektorius prisiminė, ko iš tikrųjų kvietėsi Frostą, ir jo euforija kaipmat išgaravo. Pagriebęs „Dentono aido" numerį, Maletas dūrė pirštu į antraštes. – Skaitėte? Močiučių skerdikas! Miestą kausto siaubas! Kokių imsimės veiksmų? Spauda reikalauja mūsų kraujo, vyriausioji valdyba akylai stebi kiekvieną mūsų žingsnį.

– Gali būti, kad netrukus įteiksiu jums ataskaitą apie ištirtas žmogžudystes, – atsakė Frostas ir glaustai papasakojo apie Volį Mensoną. – Džinsai jau išsiųsti ekspertams.

Maletas vos tvardėsi. Troško kuo greičiau pranešti naujieną policijos viršininkui.

– Mensoną nedelsiant surasti ir suimti! – įsakė ir, griebęs telefoną, ėmė rinkti numerį.

– Turėsiu galvoje, – nutaisęs rimtą išraišką veide, pratarė Frostas.

– Prašyčiau sujungti su policijos viršininku, – į ragelį pasakė Maletas ir pridengė mikrofoną delnu. – Inspektoriau, pokalbis baigtas. – Kai Frostas uždarė duris, jis pasitaisė kaklaraištį ir susiglostė plaukus. – Pone, sveiki, – prašneko nusidirbusio žmogaus balsu. – Atleiskite, kad kalbu nelabai žvaliai... žinote, miego stoka... – Santūriai sukikenęs vyriausiasis inspektorius tarė: – Kas nors, pone, turi žiūrėti tvarkos... Pamaniau, jums pirmam dera išgirsti geras naujienas. Polos Bartlet ir senučių žudynių bylos...

TREČIADIENIS. POPIETINĖ PAMAINA

Haris Grinvėjus įmetė į puoduką arbatžolių maišelį ir užpylė karštu vandeniu iš virdulio. Nė pats nežinojo, ko nerimauja. Nedidukas radijo imtuvas ant šaldytuvo buvo įjungtas, vietinė stotis transliavo bitlų „Eleanor Rigby". Grinvėjus susiraukė ir išjungė aparatą. Liūdnos, slegiančios dainos apie mirtį klausytis nenorėjo. Keldamas puoduką prie lūpų, išgirdo tyliai trinktelint atsargiai uždaromas automobilio dureles. Šviesą jis išjungė akimirksniu. Pratraukęs užuolaidą, iš tamsios virtuvės pažvelgė į lauką.

Taku ėjo du vyrai, vienas buvo vidutinio amžiaus ir atrodė apsileidęs, kitas, bebaigiąs trečią dešimtį, panėšėjo į galvažudį. Kad geriau įmatytų, Grinvėjus apgaubė akis delnų stogeliu. Vyresniojo atėjūno, kaklą kaip pakliuvo apsimuturiavusio kaštoniniu šaliku, skruoste įžiūrėjo randą. Nei vieno, nei kito vyriškių Grinvėjus nepažinojo, bet nuo jų taip ir trenkė grėsme.

Į duris jie pabeldė tyčia atsainiai, apgaulingai ramindami šeimininką. Šuo, devynių mėnesių dobermanas, pašoko ant kojų ir suurzgęs ėmė loti. Grinvėjaus už antkaklio nuvestas į svetainę ir uždarytas, jis pratrūko ambryti dar garsiau. Anie vėl pasibeldė, šį kartą smarkiau. Grinvėjus paėmė lazdą, kurią laikydavo prieškambaryje ant staliuko, ir atsargiai pravėrė duris. Apkiautėlis kaltai šyptelėjo.

– Ar jūs – ponas Grinvėjus? Atleiskite, kad trukdome taip vėlai. Buvome užsukę anksčiau, bet neradome jūsų namie.

Vyriškis kažką kilstelėjo. Širdis Grinvėjui nusirito į kulnus. Tai buvo policininko tarnybinis pažymėjimas.

– Policija?.. – užsikirsdamas pratarė šeimininkas. *Dieve, kaip jie sužinojo?*

– Formali apklausa, ir tiek, – pasakė policininkas, anot pažymėjimo, kriminalistas inspektorius Džekas Frostas. – Ar galėtume užeiti?

Paklausti paklausė, bet į vidų jie suėjo, nelaukę atsakymo.

Formali apklausa? Jei tai būtų formali apklausa, niekas kriminalisto inspektoriaus, net ir tokio apsileidėlio kaip šitas, čionai nesiųstų. Grinvėjui pašėlo tirtėti rankos. Jis pasistengė nerūpestingai nusišypsoti.

– Ketinau taisytis vakarienę, – pasakė.

– Ilgai čia neužtruksime, – patikino Frostas.

Nepažįstamo balso suerzintas šuo svetainėje amsėjo ir niršiai krebždeno duris. Šeimininkas vėl šyptelėjo.

– Verčiau išleisiu Spyglį laukan. Užjutęs nepažįstamus žmones, jis tiesiog pasiunta.

Atidaręs svetainės duris, Grinvėjus vos spėjo pagriebti išpuolusiam šuniui už antkaklio. Pareigūnai apdairiai atsitraukė.

– Prisėskite kur nors, – pasiūlė šeimininkas, urzgiantį dobermaną pro kriminalistus tempdamas į virtuvę.

– Ačiū, – tarstelėjo Frostas ir, laikydamasis ato-

kiau nuo šuns, Gilmorui iš paskos nusekė į nejaukią svetainę. Trijų dalių minkštasis komplektas čia buvo gerokai apzulintas, ant kėdžių kūpsojo šūsnys senų laikraščių. Priešais televizorių stovėjo įdubusi sofa, į šiukšlinę prie jos galo vos tilpo tuščios alaus skardinės. Inspektorius, šniukštinėdamas, bene pastebės ką įtartino, pavaikščiojo po kambarį.

– Tik pažiūrėkite!

Gilmoras parodė inspektoriui pornografinį žurnalą su krūtinga blondine mokykline uniforma viršelyje. Bet Frostas nerimavo dėl kitko.

– Ar ne per ilgai jis veda tą nupiepusį šunį?.. Velniai rautų! – sukeikė jis, išgirdęs, kaip lauke suūžė variklis. Vėl! – Tasai šunkara neša mieles!

Kriminalistai puolė prie užpakalinių durų, bet ten kelią jiems pastojo urzgiantis dobermanas. Griūte išgriuvę pro pagrindines duris, jie spėjo pamatyti tik užpakalinius tamsoje išnykstančio krovininio furgono žibintus. Pareigūnai sušoko į „Cortiną“ ir leidosi jį vytis. Kratydamasis ant keleivio sėdynės, Frostas už tai, kad taip žioplai paleido įtariamąjį, plūdo save paskutiniais žodžiais. Ir kodėl jis neapsidraudė, nepasikvietė daugiau kolegų? Jei Grinvėjus paspruks, Maletas savo pasiūlymą, žinoma, primins.

– Spausk, drauguži, spausk, – paragino inspektorius Gilmorą, kai furgono žibintų švieselės virto mažyčiais taškais tolumoje.

– Ką iš tokio kledaro išspausi, – atšovė seržantas. Prie greičio nepratusi „Cortina“ tirtėjo ir kretėjo. Degalų rodmens žiburiukas be paliovos perspė-

jamai mirksėjo, salone trenkė svilėsiais. – Ar nevertėtų operatyvininkų paprašyti pagalbos?

Frostas dvejojo. Pagalba, žinoma, būtų pravertusi, bet jis vis dar tikėjosi, kad jiedu apsieis be jos ir nuovada nesužinos, kaip kvailai jis susimovė. Apsispręsti padėjo ausį veriantis džeržgesys variklyje. Inspektorius įjungė siųstuvėlį.

– Ar norite pasakyti, – užriaumojo Maletas, išplėšęs mikrofoną seržantui Velsui iš rankos, – kad paleidote įtariamąjį?!

Vyriausiasis inspektorius trainiojosi Operatyviojo valdymo centre, tikėdamasis pirmas išgirsti, kad įtariamasis sėkmingai suimtas.

– Siųskite pagalbą, ir tiek. Nutraukiu ryšį, – sumurmėjo Frostas ir išjungė aparatėlį. Jis kuo puikiausiai suvokė, kad šitaip vyriausiojo inspektoriaus pylą tik užvilkina. Anksčiau ar vėliau vis tiek teks atsiimti. – Kur tas šlapiaklynis? – Orientyras – užpakalinių furgono žibintų švieselės – buvo išnykęs. – Atsargiai! – staiga suriko inspektorius, mat prieš pat jų automobilį sušmėžavo tamsus pavidalas.

Gilmoras akimoju įmynė į grindis stabdžių pedalą. Slystelėjusi, net padangos sužviegė, „Cortina“ sustojo ir Frostas bloškėsi į seržantą, šis vos nepaleido vairo. Jie vos netvojo į Grinvėjaus furgoną, pritrūko kelių colių.

– Ką tas avigalvis išdarinėja? – suniurzgė inspektorius, grabaliodamas saugos diržo sagtį. Į klausimą atsakė pats Grinvėjus: išdygęs prie „Cortinos“, jis užsimojo ilgakočiu kūju. Kurtinamo trenksmo lydimas smūgis supurtė automobilį, aki-

mirksniu sueižėjęs priekinis stiklas tapo panašus į neperregimą korį. Pagaliau atsisegęs diržą ir išpuolęs iš „Cortinos" Frostas išvydo tik raudonus furgono žibintus, vėl nykstančius tolumoje.

– Kad jį triperis suriestų! – išsiplūdo inspektorius.

Kad matytų kur važiuoti, suskaldytą priekinį stiklą jiems teko išmušti. Kai vėl leidosi vytis Grinvėjų, žvarbus vėjas išsyk kibo į skruostus, akys apsiašarojo. Nuovada pranešė išsiuntusi pagalbon rajono patrulį „Herbas Tango".

Vis dėlto stovėdami jie sugaišo pernelyg daug laiko. Gatvė priešakyje buvo tuščia. Nusisukęs nuo šalto oro srauto, kad taip negildytų veido, Frostas vėl įjungė radijo siųstuvą ir pasakė:

– Atrodo, Grinvėjus paspruko. Kai matėme paskutinį kartą, suko greitkelio link.

– „Herbas Tango" klauso, – atsiliepė konsteblis Simsas. – Mes kaip tik prie išvažiavimo į greitkelį. Bandysime užkirsti jam kelią.

– Ką gi, bandykite, – atsakė inspektorius ir gūždamasis pasistatė apsiausto apykaklę. Pamėgino užsidegti cigaretę, bet degtuko ir vėjo grumtynėse nugalėjo pastarasis.

Netrukus radijas sugargė ir susijaudinęs Simsas berte išbėrė:

– Jis mus pastebėjo ir apsigręžė. Važiuoja jūsų link. Vejamės!

– Štai jis! – sušuko Gilmoras.

Priešakyje sutvisko priekiniai furgono žibintai, sužviegė garso signalas, raginantis verčiau trauktis iš kelio.

– Užtverk! – riktelėjo Frostas.

Gilmoras nenoromis pasuko automobilį šonu į artėjantį furgoną. Šio žibintai tvieskė vis ryškiau, signalas spiegė vis primygtiniau. Už Grinvėjaus mašinos pasirodė dar viena pora šviesų, veriamai užkaukė „Herbo Tango" sirena.

– Jis nesustos! – užkriokė kriminalistas seržantas, net ir apakintas žaibiškai atsisegęs saugos diržą.

– Šok! – paragino inspektorius, kuris savojo, laimė, buvo neužsisegęs. Pastūmęs dureles, jis nėrė ant asfalto ir persivertęs pašoko ant kojų, o furgonas tą pat akimirką trenkėsi į „Cortiną" ir šią apsuko. Sužviegė padangos, parūko dūmai. Furgono variklis bejėgiškai suūžė, Grinvėjus pavarė mašiną atbulą. Bet trauktis jam nebebuvo kur, kelią užtvėrė privažiavęs patrulio automobilis.

Sutrinksėjo atidaromos ir uždaromos durelės. Du konstebliai pritykino prie furgono iš galo. Gilmoras, trindamas nubrozdintas alkūnes, prisiartino iš priekio. Staiga iš kabinos, grėsmingai mosuodamas kūju, iššoko Grinvėjus. Kriminalistas seržantas, pasirengęs prireikus pulti, vos vos susikūprino ir žingtelėjo dar žingsnelį. Grinvėjus paklaikusiomis akimis iškėlė savo ginklą virš galvos ir grasindamas apsisuko.

– Mesk tą gelžgalį, pusgalvi tu! – užbaubė Frostas.

Akimirką sutrikdyto Grinvėjaus dėmesys nukrypo į inspektorių, todėl konstebliai galėjo surizikuoti pulti. Vis dėlto nespėjo. Grinvėjus tučtuojau atsigręžė į juos ir vėl sumosavo abiem rankomis laikomu kūju. Kai tik konstebliai atsitraukė, Gilmoras, pasinaudojęs proga, šoko prie įžūlėlio iš užnugario ir, viena ranka apglėbęs per kaklą, ėmė

smaugti. Grinvėjus paleido kūjį ir pamėgino atplėšti seržanto ranką. Gavęs smūgį alkūne, Gilmoras apkvaitęs suriko iš skausmo ir atleido gniaužtą. Grinvėjui tik to ir reikėjo – jis žaibiškai pasilenkė ir buvo jau begriebiąs kūjį, bet čia pat sustaugė nesavu balsu: bato kulnu primynęs jo ranką, Frostas visu svoriu pritrėškė ją prie asfalto.

– Bjaurrrybe tu! – sušvokštė Grinvėjus.

– Ramiau, ramiau, – šaltai atšovė inspektorius ir nukėlė koją, kad Gilmoras galėtų užlaužti bėgliui rankas ir surakinti antrankiais. Nusipurtęs nuo kostiumo dulkes, seržantas pastatė Grinvėjų ant kojų.

– Sulaužei man ranką, – suunkštė šis. – Man reikia medikų pagalbos.

– Jei nenutilsi, tuojau tau prireiks laidojimo biuro paslaugų, – atkirto Frostas. – Kad žinotum, šią savaitę paskelbta policijos žiaurumo akcija. O dabar ropškis į aną sumautą mašiną.

Jie visi susigrūdo į patrulio automobilį. Važiavo tylėdami. Grinvėjus net nepaklausė, kuo yra kaltinamas, tik sėdėjo ir spoksojo tiesiai prieš save.

– Į antrąjį Kvotos kambarį, – nurodė Velsas, kai Frostas su Gilmoru ir suimtuoju įėjo į priimamąjį.

– Man reikia gydytojo. Šitie šunsnukiai sulaužė ranką, – sudejavo Grinvėjus, vaidindamas kone mirštantį.

– Iškvieskite jam medikus, – paliepė Maletas ir trypinėjo netoliese džiaugsmingai išsišiepęs. Galėjai pamanyti, kad jam išaugo antras pimpalas. – Šį kartą laikysimės visų taisyklių. – Pasivedėjęs į šalį

inspektorių, jis šnipštelėjo: – Frostai, policijos viršininkas šiuo požiūriu pasiutusiai skrupulingas.

– Na, tikiuosi, seno krieno nenuvilsime, – atsakė Frostas. – Sužaloto nekalto avinėlio įtariamasis ilgai nevaidins.

– Pasiunčiau į Grinvėjaus namus visą ekspertų grupę, kad iššniukštinėtų kotedžą iki paskutinio colio, – tarė Maletas. – Kai tik ką nors aptiks, pranešiu jums. – Jis suėmė Frostui už peties ir pridūrė: – Inspektoriau, kliaunuosi jūsų sugebėjimais.

– Matyt, visai pakvaišai, jei kliauniesi, – Maletui nuėjus, sau po nosimi suburbėjo Frostas. Jis suabejodavo savo gebėjimais kaskart, kai tik kas nors jais pasikliaudavo.

– Tad kviesti daktarą ar ne? – paklausė Velsas.

– Vėliau, – atsakė inspektorius. – Pirmiau su Grinvėjum šnektelsiu aš. Gal nedidelė skausmo dozė padės jam susikaupti.

Kad galėtų pažvelgti į sieninį laikrodį, ant kėdės kiūtančiam Grinvėjui teko atsigręžti. Buvo pusė dešimtos. Jis pasitrynė sužalotąją ranką. Priešais, atsirėmęs į pilkšvai rusvą sieną, stovėjo jaunas žaliūkas kriminalistas seržantas ir piktai dėbsojo į sulaikytąjį. Šis savo ruožtu nemirksėdamas spigino į pareigūną.

– Kiek dar reikės laukti? – paklausė Grinvėjus. Gilmoras jam neatsakė. – Oho, – dėdamasis nustebęs pratarė įtariamasis ir atsisuko į duris saugančią blondinukę. – Meilute, kiek dar laiko turėsiu čia sugaišti? – Konsteblė Ridli tylėdama žiūrėjo į sieną už Grinvėjaus. – Nieko sau, nieko sau, – pasakė šis.

Atsivėrė durys ir į antrąjį Kvotos kambarį įžengė Frostas su išpampusiu žaliu aplanku po pažastimi. Bylą inspektorius numetė ant stalo, kartu su cigaretėmis ir degtukais.

– Kur gydytojas? – pasiteiravo Grinvėjus.

– Šiuo metu kaip tik marina kažkieno katę, – atsakė Frostas ir klestelėjo ant laisvosios kėdės. – Atvyks, kai tik galės.

Įsikandęs cigaretę, inspektorius brūkštelėjo degtuku į stalviršį. Užsirūkęs pastūmė pakelį Grinvėjui.

– Ką, nuvalkiotas gero ir pikto farų žaidimas? – pašaipiai paklausė šis.

– Ne, – maloniai nusišypsojęs atsakė Frostas. – Mes abu – pikti farai. Abu neapkenčiame tokių kaip tu. – Jis uždegė Grinvėjui cigaretę. – Bet neapkęsime dar labiau, kai viską papasakosi smulkiai ir išsamiai.

Grinvėjus, esą suglumęs, skėstelėjo rankomis.

– Ką turėčiau papasakoti? Net nenumanau, apie ką čia kalbama.

Inspektorius, išpūtęs dūmų ratilą, stebėjo, kaip šis rangosi aplink žalsvai nudažytą elektros lemputę palubėje.

– Jeigu nenumanai, kodėl tuomet sprukai?

– Panika suėmė. Nesu pratęs, kad naktimis į mano namus laužtųsi policininkai, – atšovė Grinvėjus ir atsistojo. – Jei ketinate pateikti man kaltinimą, pirmyn! Jei ne, aš išeinu.

Gilmoras žengė prie jo ir jėga pasodino.

– Esi kaltinamas, kaip puikiausiai žinai, žmogžudyste, – pasakė.

Kaltinamasis niekinamai sukikeno.

– Žmogžudyste? – perklausė jis, dirsčiodamas tai į Gilmorą, tai į Frostą. – Įdomu. Ir ką gi aš nužudžiau?

Sušiktai šaltas ir abejingas, mintyse nenoromis pripažino inspektorius. Jeigu ne ekspertų patvirtintas įkaltis, mane jau apniktų abejonės.

Jis atvertė aplanką ir, išėmęs Polos Bartlet nuotrauką, vienu pirštu pastūmė ją arčiau Grinvėjaus.

– Jai buvo vos penkiolika. Lengvas grobis tokiam drimbai šunsnukiui kaip tu.

Sulaikytasis spoksojo į spalvotą fotografiją taip, lyg netikėtų savo akimis.

– Ta mokinukė? Na tai jau panašu į netikusį absurdą. Juk surašiau paaiškinimą kitam farui... tam numirėlio veidu... inspektoriui Alenui. Ji iki mano namų net neprivažiavo. Laikraščio tą rytą taip ir neatvežė.

Gilmoras prikišo veidą prie pat Grinvėjaus ir iškošė pro dantis:

– Atvežė, šikniau, atvežė. Laikraštį tu gavai. Pats pripažinai, kad tą rytą buvai namie. Įsitempei ją į vidų... nekaltą penkiolikos metų vaiką...

– Penkiolikos metų – ir dar nekalta? Taip nebūna! – Grinvėjus išsiviepė.

Kriminalistui seržantui pristigo savitvardos. Sugriebęs įtariamąjį už atlapų, pakėlė nuo kėdės ir bloškė į sieną.

– Dar vaipysies, bjaurybe tu?! Mačiau mergaitės lavoną. Mačiau, ką jai padarei.

Konsteblė Ridli sukosčiojo, tarsi primindama Gilmorui, kad jos pareiga – registruoti bet kokius kriminalistų ir kvočiamojo incidentus. Seržantas atstūmė Grinvėjų ir patrynė į švarką rankas, lyg šios būtų apdergtos.

– Daugiau į jokius klausimus neatsakinėsiu, – piktai išbėrė Grinvėjus.

– Atsakinėsi kaip didelis, – atkirto Frostas, – antraip netyčia vėl priminsiu ranką. – Jis atsilošė ir, siūbuodamas kėdę ant dviejų kojų, išpūtė dūmų sruogą į gelzganas lubas. – Aptarkime švelninančias aplinkybes. Gali būti, kad mergaitės žudyti nenorėjai. Ką ji darė? Koketavo? Kraipė tau panosėje uodegą, o paskui spruko?

– Nenutuokiu, apie ką čia šneki, viršininke. –

Grinvėjus, demonstruodamas, kaip jam nuobodu, nusižiovavo. – Aš tos mergiotės nei dulkinau, nei žudžiau. Man patinka vyresnės, su dideliais papais – tokios kaip šit farė, o ne plokščios lyg lenta mažametės.

Frosto kėdės kojos trinktelėjo į grindis taip garsiai, kad įtariamasis mažne pašoko.

– Aa, tad ji buvo plokščia lyg lenta? Nuplėšei jai drabužius, užtat ir žinai! – Inspektorius dūrė pirštu į Gilmorą, kuris kažką skrebeno užrašinėje. – Seržante, būtinai užrašyk.

– Nebūtina nuplėšti drabužius, kad pamatytum, ar merga turi papukus, ar ne, – pašaipiai suniurzgė Grinvėjus. – Vasarą ji vežiodavo laikraščius vienais marškinėliais. Buvo matyti, kad nieko gero neturi.

– Tikra teisybė, – pritarė Frostas. – Ir aš mačiau, kad nieko gero neturi, kai gulėjo paslika ant skrodimo stalo. Bet vis tiek nepasibodėjai jos išprievartauti.

– Išprievartauti? – Grinvėjus sausai prajuko. – Matau, jums šūdinai striuka įtariamųjų.

Inspektorius paėmė iš aplanko mašinraščiu primargintą lapą.

– Štai paaiškinimas, kurį surašei mano kolegai, inspektoriui Alenui, na tam – numirėlio veidu. Čia parašyta, kad vairuoji furgoną, pats sau darbdavys.

– Na taip.

– Buvo paprašyta papasakoti, ką veikei rugsėjo keturioliktą dieną, kai dingo Pola Bartlet. – Frostas akimis perbėgo paaiškinimą. – Sakei, kad visą dieną nebuvai išėjęs iš namų. Taip?

– Galiu pakartoti, tą dieną nebuvo jokių užsakymų.

Grinvėjus nukratė pelenus ant grindų. Atrodė, kad kvota jam netgi patinka. „Klauskite, šunys, ko norite, nieko iš manęs nepešite!" – bylojo jo veido išraiška.

Inspektorius pasikrapštė randą.

– Laikraštį „The Sun" mergaitė įprastai atveždavo apie aštuonias?

– Taip. Bet tą rytą ji neatvažiavo.

– Ir laikraščio negavai?

– Kokia giliamintiška išvada! – sarkastiškai pagyrė Grinvėjus.

Frostas paklojo prieš jį perregimą voką su „The Sun" numeriu.

– Štai laikraštis, kurio esą negavai. O čia... – Inspektorius pamosavo lapu su ekspertų išvadomis. – ... moksliškai įrodyta, kad esi nusimelavęs šunsnukis.

Grinvėjus pagriebė lapą, greitomis peržvelgė jame surašytą tekstą ir sukikenęs grąžino inspektoriui.

– Paistalai, ir tiek.

– Ne paistalai, o nenuginčijami moksliniai įrodymai. Teisėjui jie patiks, – įsiterpė Gilmoras.

Įtariamasis kuo nuoširdžiausiai nusišypsojo.

– Gerai, tarkime, įrodymai. Tarkime, laikraštis buvo įkištas į mano pašto dėžutę ir vėl ištrauktas. Bet tai neįrodo, kad mergaitė lankėsi mano namuose, neįrodo, kad aš ją bent pirštu paliečiau.

– Visus įrodymus mes netrukus turėsime, – pasakė Frostas. – Šiuo metu ekspertų grupė colis po colio tyrinėja tavo namus. Užteks vieno tavo plauko... vieno siūlgalio iš mergaitės drabužio, ir būsime tave, šūdžiau, pričiupę.

– Šit ką pasakysiu, – vaipydamasis atšovė Grinvėjus. – Jei bent ką nors rasite, besąlygiškai prisipažinsiu ir dar prisieksiu. O kol kas tai paskutinis mano žodis.

Inspektorius lipšniai nusišypsojo ir pasakė:

– Rasime.

Pasistengė, kad balsas skambėtų užtikrintai, bet iš tikrųjų nerimavo. Labai jau įtartinai pasitikėjo savimi Grinvėjus. Duris pravėręs Velsas pamojo, kviesdamas Frostą. Šis išsyk suirzo. Seržanto išraiška sakyte sakė, kad gerų naujienų verčiau nesitikėti.

– Džekai, ką tik gavome žinią iš ekspertų. Kotedže jie nieko nerado.

– Turi būti. Turi būti kokių nors pėdsakų, – atsirėmęs į sieną, kone suvaitojo inspektorius.

– Mergaitė ten buvo prieš gerus du mėnesius. Ekspertai kviečiasi daugiau saviškių ir dar kartą išnaršys visą namą. Bet optimizmu jie netrykšta. Ar iš Grinvėjaus ką nors išpešei?

– Vien išsisukinėja. Šiknius.

Iš kabineto išėjęs Maletas pastebėjo pavaldinius ir išsyk atskubėjo prie jų.

– Kas gero? – nekantriai tarstelėjo.

– Beveik nieko, – atsakė Frostas. – Jeigu ekspertai greitai nepakiš mums jokio kabliuko, galėsiu apkaltinti Grinvėjų nebent nesaugiai vairavus furgoną.

Vyriausiojo inspektoriaus šypsena švystelėjo ir išnyko.

– Frostai, tikiuosi, dar kartą nesusimausite. Antraip policijos viršininkas pareikalaus mano galvos.

Tai taręs Maletas apsisuko ir grįžo į kabinetą.

– Tikiuosi, jis nurėš ją nedvejodamas, – tuščiam koridoriui sumurmėjo Frostas.

Grinvėjus Kvotos kambaryje čiūčiavo sužeistąją ranką.

– Nematai, kaip kankinuosi? – dejavo jis. – Man reikia medikų pagalbos, noriu namo. Neturi teisės mane čia laikyti.

– Uždaryk jį ir iškviesk gydytoją, – konsteblei paliepė inspektorius. Buvo šuniškai pavargęs, jautėsi nelaimingas ir dar didesnis nevykėlis nei įprastai.

Parėjęs į kabinetą, rado atgrasią išmėtytų bylų, sujauktų raštų, neišsiųstų ataskaitų jovalynę. Lietus čaižė lango stiklą, barbeno į stogą. Inspektorius pažvelgė į automobilių aikštelę ir sumišo, neišvydęs savo „Cortinos", bet tuojau pat prisiminė, kad mašina po Grinvėjaus išpuolio nuvaryta remontuoti. Galvą pro duris kyštelėjo Gilmoras – su paltu ir skrybėle, mat tikėjosi kokiai valandai ištrūkti į namus. Buvo be pertraukų išdirbęs nuo šeštos, be to, laukė sunki naktinė pamaina.

– Grinvėjus nerimauja dėl savo šuns, – pasakė seržantas.

– Jis važiuos į šunidę. Trauki namo?

– Taip... kokiai valandai... jei neprieštaraujate, – atsakė Gilmoras. Jo intonacija bylojo, kad prieštarauti nepageidautina.

– Gal pakeliui ir mane pavežėtum? Aš kol kas be ratų.

Seržantas mielai sutiko. Į inspektoriaus namus reikėjo važiuoti pro Turgaus aikštę, bet, vos į šią išsukus, jis užsinorėjo, kad Gilmoras pamėtėtų iki

Grinvėjaus kotedžo. Bala nematė to kelių mylių lanksto, pagalvojo seržantas, paliksiu jį ten ir lėksiu namo, tegul sau paskiau manosi.

Kotedže tvieskė visos šviesos. Kieme monotoniškai vampsėjo šuo. Ekspertai darbavosi įnikę. Visur baltavo pirštų atspaudų milteliai, zurzė nedideli siurbliukai, ryjantys vėliau ištirsimas dulkes, plaukus ir siūlelius, kilimais keturpėsti ropojo žmonės su pincetais. Vos įžengęs Frostas išsyk susidūrė su grupės vadovu Toniu Hardingu. Šis atrodė nusikamavęs. Gilmoras, kuriam buvo pažadėta ilgiau nei porą minučių čia neužtrukti, nekantriai mindžikavo už inspektoriaus, piktai į jį dirsčiodamas.

– Kol kas nieko, – pasakė Hardingas, – bet dar nebaigėme.

– Ieškokite, – suragino paniuręs Frostas. – Man reikia įkalčio, tegul ir paties menkiausio. Būtų geriausiai, jei rastumėte mokinukės kelnaites, žudiko prisipažinimą, dar – nesuvalgytos vištienos ir pyragėlių su grybais. – Jis koja patrynė kilimą. – Kol kas turime tik dažų ant laikraščio.

– Ak tiesa, – neryžtingai pratarė ekspertų grupės vadovas, – kaip tik norėjau apie tai pasikalbėti. – Jis suėmė inspektoriui už alkūnės ir pasivedėjo jį į šalį. – Dar neaišku, ar tos dažų dalelės – toks svarus įrodymas, kaip tikėjomės. Jos gali būti nuo kitos pašto dėžutės...

Persmelktas blogos nuojautos, Frostas net sudrebėjo.

– Ką norite pasakyti? Juk tyrėte spektrografu. Sakėte, įkaltis – nenuginčijamas.

– Na taip... taip ir buvo... iš dalies...

Inspektorius nė pats nepajuto, kaip susigūžė.

– Nagi klokite tą sumautą blogą naujieną. Ką ilgai merdėjus, verčiau mirti staigiai.

– Taigi ant laikraščio likusias dažų daleles ištyrėme spektrografu. Jų buvo trys sluoksniai: apačioje rudi, per vidurį pilki, viršuje – juodi. Nuo Grinvėjaus pašto dėžutės paimtus dažus taip pat ištyrėme. Aptikome tris identiškus sluoksnius – tokios pat spalvos, tokia pat cheminė sudėtis.

– Na taip, – pasakė Frostas. – Tuo metu aš jau buvau belinkstąs patikėti, kad jūs, ekspertai, nesate tokie niekam tikę myžniai, kokiais laikiau jus anksčiau.

Hardingas šyptelėjęs nuolankiai susitaikė su užgaule.

– Pats tyrimas buvo nepriekaištingas, bet štai kur problema: mums reikėjo patikrinti ir kitų mergaitės aptarnaujamų abonentų dėžutes. Dabar tai jau padaryta.

– Ir kaip? – paklausė inspektorius ir numanydamas, kad atsakymas nepatiks, iš anksto susiraukė.

– Spektrografo pateikti duomenys rodo, kad kelių pašto dėžučių dažai – visiškai vienodi.

– Bet, po šimts velnių, kaip šitaip?..

– Daugumą valdų iš tų, į kurias mergaitė išvežiodavo spaudą, yra supirkusi Dentono plėtros korporacija. Jos eksploatavimo skyrius kas ketverius metus perdažo namų išorę... vienodomis spalvomis, vienodos rūšies dažais. Deja, iš karto nesumojau, kad Grinvėjaus kotedžas, kaip ir kiti, yra Plėtros korporacijos nuosavybė. Žemę jie įsigijo maždaug prieš dvidešimt penkerius metus, bet pinigų naujam kvartalui statyti taip ir nesukrapštė.

– Vadinasi, Grinvėjaus namas kas ketverius metus nudažomas tokiais pat dažais kaip ir kiti?

– Taip, – linktelėjęs atsakė Hardingas. – Tai reiškia, kad mergaitė galėjo per klaidą įkišti laikraštį į bet kurią iš tų dėžučių ir pati, kai susigaudė suklydusi, ištraukti. Tai nebūtinai padarė Grinvėjus.

– Labai ačiū, – su kartėliu padėkojo Frostas, jau įsivaizduodamas, kaip jam klius nuo Maleto. – Tad Grinvėjų teks paleisti, nebent rastumėte įrodymų, kad mergaitė pabuvojo jo namuose.

– Deja, taip.

Inspektorius priėjo prie lango ir pažvelgė į lietaus merkiamą murkšliną kiemą, po kurį, lyg vilkas po narvą, bėginėjo juodas šuo. Sodo gale gūžėsi pakrypusi stoginė.

– Tą pašiūrę jau išnaršėte? – paklausė Frostas.

– Per tą Baskervilių šunį negalėjome prieiti, – atsakė ekspertas. – Laukiame šunininko.

Sulig tais žodžiais prie namo sustojo furgonas ir netrukus į vidų užėjo kresnas šunų tramdytojas su storai pamušta striuke ir odinėmis pirštinėmis. Vienoje rankoje jis laikė antsnukį ir pasaitėlį.

– Koks šuo? – pasiteiravo vyriškis.

– Nususęs žmogėdra, – atsakė inspektorius, lydėdamas dresuotoją prie užpakalinių durų.

Šunininkas jas pravėrė ir, dirstelėjęs pro plyšį, vėl patikimai uždarė. Durys, iš anos pusės užgultos šuns, net įlinko.

– Nemėgstu dobermanų, – susiraukęs prisipažino dresuotojas. – Pikti kaip velniai. – Jis akliniau užsisagstė striukę, ant riešų užsitempė pirštines ir linktelėjo. – Ką gi, pirmyn!

– Geronimai! – pradaręs duris, pašaukė Frostas ir staigiai jas uždarė, kai tik šunininkas pro tarpą išsispraudė į kiemą. Kelias minutes buvo girdėti tik įnirtingas lojimas ir keiksmai.

– Viskas gerai! Jis – mano! – galų gale sušuko tramdytojas.

Sulytas dobermanas su antsnukiu, tempiamas už pasaito, urzgė ir drebėjo iš įtūžio. Išvydęs Gilmorą, kuris lūkuriavo atvirai nekantraudamas, šuo puolė prie jo, tempiamas į šalį pasipurtė ir nuo kojų iki galvos aptėškė lietaus lašais.

– Eime, drauguži, užmesime akį į pašiūrę, – pasikvietė seržantą inspektorius.

Jiedu kūprindamiesi nuklampojo į sodo galą. Surūdijusiai stoginės durų spynai tiko pats pirmas raktas iš Frosto rinkinio.

Žibintuvėlio spindulys ėmė šmaižioti šlamštu, kurio pašiūrė buvo prikimšta iki pat stogo. Atremtas į aprūdijusią vejapjovę, kėpsojo purvais apskretęs šezlongo rėmas. Susiraičiusios ištrupėjusio vielinio tinklo liekanos pančiojo perdrėkusius, trūnijančius kiliminių takų ritinius, tręštančius tvoros baslius, banguotas faneros plokštes atšerpetojusiais kraštais. Spindulys šokčiojo nuo vienos lūženos ant kitos. Slankiojo į kaugę suverstomis pustuštėmis dažų skardinėmis, prairusiais maišais, iš kurių byrėjo sudrėkusios trąšos. Visas tas laužas buvo niekam tikęs ir nežinia kodėl sukauptas. Frostas stumtelėjo šezlongą ir tuojau pat atšoko, mat sujudintos nuo krūvos viršaus nusirito kelios skardinės su sukietėjusiais dažais.

– Na ką, patenkintas? – ironiškai paklausė Gilmoras.

– Patenkintas, drauguži, patenkintas, – iš nevilties panarinęs pečius, atsakė inspektorius. – Dar greitosiomis apsidairysiu name, ir galėsime važiuoti.

Virtuvėje Frostas jau buvo bepamanąs, kad aptiko šį tą svarbaus. Ant spintelės tižo išimta iš šaldytuvo, bet taip ir neįdėta į mikrobangų krosnelę Grinvėjaus vakarienė. Rantyti traškučiai, vištiena ir pyragėliai su grybais.

– Skrandžio turinys! – atradimo nudžiugintas sušuko inspektorius ir išsyk pasikvietė Hardingą.

Šis, išklausęs Frostą, papurtė galvą.

– Nieko čia nepešime, – tarė, pakilnojęs vieną pakuočių. – Net jei įrodytume, kad mergaitė prieš mirtį valgė kaip tik šitai. Pernelyg jau populiarūs prekių ženklai... rinkos lyderiai. Prekybos centrai tokių pakuočių kas savaitę parduoda dešimtis tūkstančių.

– Po velnių! – suniurzgė Frostas.

– Gal jau galėtume važiuoti? – paklausė Gilmoras, rodydamas į laikrodį.

– Tik dirstelėsiu į miegamąjį, ir galėsi lėkti į savo meilės guolį, – pažadėjo inspektorius.

Miegamasis buvo toks pat kiaulininkas kaip ir visi namai: kur pakliuvo numesti nešvarūs drabužiai, palikti maisto likučių priskretę indai. Nejaugi čia Grinvėjus atsitempė ir išprievartavo mergaitę? Nejaugi mirties akimirką penkiolikos metų vaikas matė šią velnionišką netvarką?

Į kambarį atėjęs vienas ekspertų ėmė nuvilkinėti patalynę.

– Ištirsime užvalkčius, – pasakė, – nors įtariu, kad per pastarąsias aštuonias savaites jie buvo bent kartą išskalbti.

– Aš savo patalynę skalbiu tik kartą per metus, – sumurmėjo Frostas, – nežiūrėdamas, ar yra reikalas, ar ne.

Gilmoras pratisai, irzliai atsiduso.

– Gerai, drauguži, gerai, jau važiuojame, – tarė inspektorius.

Prieškambaryje jie vėl susidūrė su Hardingu, kuris buvo dar niūresnis už Frostą.

– Inspektoriau, neradome ničnieko, – pasakė ekspertų grupės vadovas, nuo švarko rankiodamas dobermano šerius. – Jokių įrodymų, kad mergaitės čia būta. Tik šunplaukiai visur veliasi. Kad taip būtume bent vieną jų aptikę ant aukos. Deja...

– Dėl Dievo, raskite bent ką nors, – ėmė melsti Frostas, – antraip būsiu iki pakaušio įklimpęs į rudą, skystą pliurzą.

Kai jiedu pagaliau išvažiavo, Gilmoras, bijodamas, kad inspektorius nesumanytų aplankyti dar kokio nors užkampio, pavarė automobilį visu greičiu. Frostas liūdnas, tylus gūžėsi ant keleivio sėdynės ir rūkydamas spoksojo į lietaus lašus, riedančius priekinio lango stiklu. Seržantui jo beveik pagailo.

Staiga inspektorius atkuto, sumaigė peleninėje cigaretę ir visu balsu paskelbė:

– Pirmarūšis asilas, štai kas aš!

Verčiau pasakytum ką nors, ko dar nežinau, pamanė Gilmoras, sankryžoje prie Turgaus aikštės mažindamas greitį.

– Apsisuk, – paliepė Frostas. – Grįžtame į kotedžą.

– Juokaujate?! – žioptelėjo seržantas, žiūrėdamas inspektoriui į veidą, šviesoforo nutviekstą raudonai.

– Žiopsojau, žiopsojau ir vis tiek nesusiprotėjau... Tas šlamštas pašiūrėje. Perdrėkę, purvini, surūdiję daiktai. Nors turėtų būti sausutėliai. Vadinasi, pirmiau ne vieną mėnesį mirko atvirame ore... Kodėl gi dabar prireikė sutempti juos į pašiūrę?

– Gal Grinvėjus norėjo susitvarkyti sodą, – spėjo Gilmoras.

– Eik jau. Jo namas kaip ir maniškis, – atmatų krūva. Nei man, nei jam ir į galvą neateitų tvarkyti sodą. Visą tą laužą Grinvėjus sutempė į vidų, norėdamas kažką po juo paslėpti. Važiuokime atgal ir sužinosime – ką.

Dabar Frosto veidas buvo žalias. Gilmoras apsuko automobilį.

Kai jiedu grįžo į kotedžą, ekspertai buvo bebaigią darbą. Hardingas papurtė galvą ir pasakė:

– Nieko. Pereiname į pašiūrę.

– Puiku, padėsite mums, – tarė Frostas. – Neužmirškite žibinto.

Hardingas apsivilko plastikinį lietpaltį ir jie visi trys nuklampojo į sodo pakraštį.

– Dirbti rytą būtų paprasčiau, – raukydamasis suniurnėjo Gilmoras – lietaus lašai varvėjo jam po apykakle.

– Ilgai neužtruksime, – atsakė inspektorius ir griebęs šezlongo rėmą sviedė į sodą gaubiančią tamsą.

Užtruko jie beveik pusvalandį. Kaskart, atkėlę vieną lūženą, rasdavo galybę kitų.

– Nesuprantu, kam reikėjo visa tai kaupti, – sumurmėjo Hardingas, grumdamasis su purvinu lovos rėmu kiaurai perrūdijusiomis spyruoklėmis.

Tik išmetę iš pašiūrės beveik visą laužą, jie sužinojo, kas po juo slėpta. Prie sienos buvo sukrautos baltos kartoninės dėžės. Krūva kone siekė stogą. Frostas atsitraukė į šalį, o Gilmoras pasistiebęs nukėlė vieną dėžių ir atplėšė viršų. Ji buvo ankštai pridėta cigarečių „Benson and Hedges Silk Cut" pakelių. Seržantas vieną jų išėmė ir pamėtėjo Frostui. Šis išsyk nuplėšė celofaninę pakuotę. Jokių sveikatos apsaugos ministerijos perspėjimų ant pakelio nebuvo, vadinasi, cigaretės – eksportinės.

Inspektorius, dar labiau sugniuždytas, bukai spoksojo į baltąsias dėžes. Ką tikėjosi pašiūrėje rasti, jis ir pats dorai nežinojo, bet tikrai ne kalną cigarečių. Dabar jau neabejojo, kad visos pastangos apkaltinti Grinvėjų nuėjo velniui į užpakalį. Išgūrinęs į lauką inspektorius riebiai išsiplūdo lietui, vėjui ir tamsai.

Kvotos kambaryje gaižiai trenkė pigiu tabaku ir traškučiais su sūriu bei svogūnais. Peleninėje dar smilko apseilėta plonos suktinės nuorūka. Po Grinvėjaus čia buvo kvočiamas dar kažkas.

– Einu, einu, nėr čia ko stumdytis. – Šiurkščiai stumtelėtas suirzusio Gilmoro, į kambarį klupdamas įpuolė Grinvėjus rūpestingai sutvarstyta ranka. Luktelėjęs, kol sulaikytasis atsisės, Frostas išsiėmė iš kišenės pakelį „Benson and Hedges" ir numetė ant stalo. Grinvėjus kelias akimirkas dėbsojo į cigaretes, paskui, pirštu apvertęs pakelį, įsitikino, kad šis – be įprasto perspėjimo. – Ilgokai, po galais, ieškojote, – suniurzgė.

Frostas vėl paėmė cigaretes ir, vieną iškratęs, užsirūkė.

– Nori pasikalbėti? – paklausė ir paslaugiai uždegė cigaretę sulaikytajam.

– Kaip suprantu, mokinukės nužudymu manęs niekas nebekaltina? – pasitikslino šis.

– Ne. Tave atpažino vyrukas, kurį pritvojai.

– Tiek to, šit mano paaiškinimas, – kiek pagalvojęs tarė Grinvėjus.

Gilmoras griebėsi užrašinės, bet inspektorius tik numojo ranka, girdi, nesivargink.

– Byla ne mūsų, – pasakė jis Grinvėjui. – Čionai jau važiuoja kriminalistas inspektorius Skineris iš Šelvudo skyriaus. Jam galėsi ir aiškintis.

– Gal man kas nors paaiškins, kas čia dedasi? – piktai paklausė Gilmoras.

– Neširsk, drauguži. Tą pačią dieną, kai dingo Pola Bartlet, Šelvudo greitkelyje, tolokai nuo Dentono, buvo apiplėštas furgonas, į uostą vežantis eksportui skirtas „Benson and Hedges" cigaretes. Vairuotojas sumuštas, krovinys dingo.

– Bet juk Grinvėjus inspektoriui Alenui sakė tą dieną praleidęs namuose, – priminė kriminalistas seržantas.

– Matyt, pamelavo, – atsakė Frostas. – Žmonės ne visada sako tiesą.

– Aišku, pamelavau, – įsikišo Grinvėjus. – Tą vakarą, kai prisistatė anas inspektorius, sumautas furgonas su nugvelbtomis cigaretėmis stovėjo prie namų. Pamaniau, kad jau lipate ant kulnų, užtat ir pasakiau, kad visą dieną niekur kojos nekėliau. O iš tikrųjų tasai inspektorius norėjo paklausinėti apie dingusią mergaitę...

– Gali ką nors pasakyti apie ją?

Grinvėjus papurtė galvą.

– Iš namų tada išvažiavau šeštą ryto... grįžau apie devintą vakaro. Laikraščio dėžutėje taip ir nebuvo.

Pasibeldęs galvą pro duris kyštelėjo seržantas Velsas.

– Atvažiavo kriminalistas inspektorius Skineris.

Svečias, tvirto sudėjimo vyriškis su neperšlampamu apsiaustu, atrodė kaip tikras kriminalistas inspektorius, nepalyginsi su apkiautėliu Frostu. Skinerio seržantas atrodė kaip nuolankus savo viršininko šešėlis, nepalyginsi su svajojančiu prasisiekti Gilmoru.

– Kaip suprantu, Džekai, turi mums dovanėlę? – nužvelgęs sulaikytąjį, paklausė Skineris.

– Jis – visas tavo, – atsakė Frostas. – Savų bylų aš niekada neištiriu, užtat svetimas gliaudau kaip riešutus.

Jis pavaišino visus cigaretėmis. Skineris mažne paspringo, išgirdęs, kad rūko vogtą turtą. Netrukus grįžęs Velsas atsinešė dokumentus, kuriuos derėjo pasirašyti perduodant ir perimant sulaikytąjį. Ištaikęs progą, nuovados seržantas šnipštelėjo Frostui, kad Maletas kviečiąs šį į savo kabinetą.

– Velniai parautų! – sumurmėjo inspektorius. – Ar dar mažai šiandien rūpesčių...

Iš tikrųjų Maletas laukė už durų, koridoriuje.

– Kaip malonu pagelbėti kaimynams, – lipšniai šypsodamasis, suulbėjo jis Šelvudo skyriaus kriminalistams. Kai tik šie nuėjo, vyriausiojo inspektoriaus šypsena virto ledine grimasa. – Į mano kabinetą! – tulžingai sušnypštė jis.

Senajame rąstų namelyje Frostas, kad ir kaip

nuvargęs, ištvermingai dėjosi klausąsis monotoniško vyriausiojo inspektoriaus burnojimo.

– Per jus policijos viršininko akyse likau paskutinis kvailys... – putojo Maletas. Staiga Frostas paklaiko: po viršininko stalu geltonavo greitojo maisto pakuotė, išterliota kario padažo likučiais. Nutaisęs atgailaujančiojo išraišką, inspektorius bato nosimi pastūmė foliją į šalį.

– ...o byla netgi ne mūsų, – niekaip neatlyžo Maletas. – Mes geriname Šelvudo darbo rodiklius, todėl mūsiškiai atrodo dar prastesni, o savo labui nieko doro nenuveikiame. Ką aš pasakysiu policijos viršininkui?

Skyriaus viršininkas burbuliavo tai garsiau, tai tyliau, ir Frostui, kad išsilaikytų neužsnūdęs, prireikė nemenkų pastangų. Jis vos tramdė žiovulį. Inspektoriui atrodė, kad pastaruoju metu nieko daugiau ir nedaro, tik susimovęs gauna pylos ir vėl keliauja susimauti.

– ...be to, liepiau jums sutelkti dėmesį į senučių žudiko paiešką. Todėl malonėkite Polos Bartlet bylą palikti tirti inspektoriui Alenui, o pats ieškokite įtariamojo, kurį taip žioplai paleidote. Ir kad daugiau neapsijuoktumėte! – Maletas palinko virš stalo ir atkišo smakrą. – Ar aišku, inspektoriau?

– Aiškiau nebūna, kad mane kur triperis, – atsakė Frostas.

Buvo penkiolika po pirmos. Priimamajame šleikščiai dvokė rūgusiu alumi ir viskiu. Velsas barėsi, o policijos konstebliai Džordanas ir Koljeris iš paskutiniųjų stengėsi išlaikyti stačią frakuotą vy-

riškį. Šio kojos atkakliai slydo į šalis, ir atrodė, jis tuojau žnektelės į vėmalus, telkšančius ant grindų. Galų gale konstebliams vis dėlto pavyko saugiai pasodinti vyriškį ant suoliuko.

– Ar Londono policija neatsiuntė informacijos apie Saimoną Bredberį? – pasiteiravo Gilmoras.

– Iš kur man, po velnių, žinoti? – irzliai atšovė Velsas. – Netikrinu kiekvieno į šitą pastatą atsiunčiamo ir iš čia išsiunčiamo popiergalio. Be to... Mėžkit jį iš čia! Mikliau! – konstebliams suriko seržantas, pastebėjęs, kad girtąjį vėl surietė vyma.

Džordanas ir Koljeris griebė vyriškiui už pažastų – per vėlai. Konstebliai vos spėjo atšokti: anam iš burnos pliūptelėjusi žalzgana masė patiško ant grindų. Įkaušėlis, išvertęs akis, įsistebeilijo į pliurę sau po kojomis.

– Tai bent sušnerkštas gražumėlis! – užkriokė Velsas, dairydamasis, ant ko išliejus įtūžį. – Koljeri, kur išsiruošei?! – sušuko konstebliui, kuris tikėjosi radęs progą išsmukti į poilsio kambarį.

– Man, seržante, atokvėpio pertraukėlė.

Dirstelėjęs į laikrodį Velsas turėjo, nors ir nenoromis, pripažinti, kad Koljeris teisus.

– Ką gi, pailsėjęs galėsi suvalyti vėmalus.

– Seržante, tai ne mano darbas, – ryžtingai atkirto konsteblis ir išėjo.

– Tavo darbas, po šimts velnių, – daryti tai, ką aš liepiu! – įraudęs, sugniaužęs kumščius, užbliovė nuovados seržantas, puldamas Koljeriui pavymui. – Aš tave dar prigriebsiu!

Kelią Velsui užstojo Frostas.

– Ramiau, Bilai, ramiau. Visi mes nusidirbę ir

pavargę. – Inspektorius įbruko seržantui cigaretę ir nusivedė jį atgal prie stalo. – Ar galėčiau tikėtis puodelio arbatos?

– Poilsio kambaryje yra virdulys, – atsakė Velsas. – Galėtum ir man puoduką atnešti.

Poilsio kambaryje kitų pareigūnų nebuvo, tik Koljeris, išsidrėbęs priešais 14 colių įstrižainės spalvoto vaizdo televizorių, gniaužDamas puodelį tirpios kavos, šildėsi rankas ir mąstė apie nelemtą seržanto Velso pavaldinio dalią. Ekrane kokių dvylikos, ne vyresnė, nuoga mergaitė su kasytėmis, išsitiesusi ant žolės, deginosi saulėje. Rakursas pasikeitė, ekrane pasirodė mergaitę iš krūmų vogčia stebintis vyras su jojiko botagu ir skydas su užrašu: Į VALDĄ EITI DRAUDŽIAMA.

– Iš kur gavai šitą kasetę? – griežtai paklausė Gilmoras.

Niūrias Koljerio mintis jis nutraukė taip staigiai, kad konsteblis net krūptelėjo ir kava aptaškė uniformos švarką. Jis išsyk siekė valdymo pultelio, bet Frostas sugriebė už rankos.

– Palūkėk, sūnau, neišjunk. Kur ją gavai?

– Inspektoriau, mes tik pasiskolinome. Ketinome netrukus padėti atgal, – pasiteisino Koljeris ir parodė kasetės dėklą su išspausdintu pavadinimu: FIONA GAUNA PYLOS. Tai buvo viena pornografinių vaizdajuosčių, paimtųjų iš spaudos pardavėjo.

Mergaitė ekrane, atsiklaupusi priešais vyriškį, meldė pasigailėti, o tas botkočiu čaižė jai koją.

– Pakviesk seržantą Velsą, – paliepė inspektorius, o pats prisitraukė kitą kėdę.

Konsteblis akivaizdžiai sunerimo. Įprastai Frostas žmonių neskųsdavo.

– Pone, aš ją tik pasiskolinau, – išlemeno Koljeris.

Vos ne vos atplėšęs akis nuo ekrano, kur vyriškis, persimetęs mergaitę per kelį, pliekė rimbu, Frostas taikiai nusišypsojo ir tarė:

– Nebijok, drauguži. Pasakysiu, kad vaizdajuostę atnešiau aš. Tik pakviesk seržantą.

Gilmoras į tris puodelius įbėrė tirpios kavos ir užpylė verdančiu vandeniu. Vieną puoduką padavęs Frostui, atsisėdo šalia.

Į kambarį įėjo Velsas.

– Džekai, neturiu laiko... pratarė jis ir nustėro, išvydęs, kas dedasi ekrane. – Jergutėliau!.. – Stvėręs kėdę, seržantas prisidėjo prie anuodviejų.

Inspektorius įvykius ekrane stebėjo taip įdėmiai, kad net neįsibėrė į kavą įprastų trijų kupinų šaukštelių cukraus. Anas vyriškis darbavosi jojiko botagu – vietoj ko šį pritaikęs, liežuvis neapsiverčia sakyti.

– Jis užklupo ją uždraustoje įeiti valdoje. – Frostas paaiškino Velsui siužeto vingį.

– Taip jai ir reikia, – atsakė nuovados seržantas. Žinos, kaip landžioti kur nedera.

Staiga vaizdajuostė pasibaigė. Inspektorius įdėjo į aparatą kitą. Ši vadinosi „Gyvuliškos aistros". Šįsyk veiksmas vyko patalpoje. Ta pati mergaitė su kasytėmis nuoga gulėjo ant nugaros, o didžiulis šuo, rudos ir baltos spalvų vokiečių dogas įdrėksta kairiąja ausimi, įnirtingai vizgindamas uodegą, lėtai, atsargiai laižė jos kūną.

– Lažinuosi, šuns nė su „Pedigree" nuo jos nenuviliotum, – pasakė Velsas.

– O ką nuviliotum, – atsiliepė Frostas.

Gilmoras pažvelgė į laikrodį. Beveik dvi. Buvo prižadėjęs Lizai bent pusvalandžiui ištrūkti į namus. Jis mėgino atkreipti inspektoriaus dėmesį, bet tas mulkis kone išsižiojęs spoksojo į ekraną it koks mokinukas – į nešvankų žurnalą.

– Inspektoriau, ar galėčiau trumpai nusimuilinti? – neiškentęs paklausė Gilmoras. – Norėčiau kokiam pusvalandžiui parlėkti namo.

– Žinoma, – sumurmėjo Frostas, įsmeigęs akis į reginį ekrane: šuo, pabalinęs akis, iškoręs liežuvį, santykiavo su mergaite.

Šito kriminalistui seržantui buvo per daug, jis pasišlykštėjęs nusigręžė ir nuėjo prie durų. Jos atsidarė, Gilmorui dar nepasiekus rankenos. Tarpduryje lyg koks keršto angelas stovėjo įniršęs Maletas.

Sučirškė vidaus ryšio telefonas.

Gilmoras spoksojo į vyriausiąjį inspektorių apstulbęs. Vėl nemalonumai per tą prakeiktą Frostą, galvojo. Juk jis tikino, kad Maletas išvažiavęs namo.

Frostas ir Velsas lyg užhipnotizuoti spigino į ekraną ir apie skyriaus viršininko vizitą net nenutuokė. Gilmorui nebuvo kaip jų perspėti.

Maletas nustūmė seržantą ir įžengė į poilsio kambarį. Atsistojo priešais abu pareigūnus ir, pajuodęs tarsi audros debesis, perliejo juos svilinančiu žvilgsniu. Velsą mažne ištiko širdies smūgis.

– Sveiki, viršininke. Kokia maloni staigmena, – mėgindamas šypsotis, išlemeno Frostas.

Telefonas nesiliovė birbęs. Gilmoras, patenkintas dingstimi bent ko nors nusitverti, pakėlė ragelį. Koljeris skambino įspėti, kad ateina Maletas.

– Ačiū, – pro dantis iškošė kriminalistas seržantas, – mes jau žinome.

– Kodėl nuovadoje toks jovalas?! – pratrūko skyriaus viršininkas. – Užsuku, grįždamas iš svarbaus susitikimo, ir ką randu? Priimamajame privemta, budi jaunesnysis pareigūnas, o nuovados seržantas su kitais pareigūnais poilsio kambaryje žiūri... – Jis atsigręžė į televizorių ir išpūtė akis, išvydęs, ką gi žiūri suminėti asmenys. – ...gyvuliškas iškrypėlių vaizdajuostes.

Pašokęs ant kojų Velsas tik žiopčiojo, neišmanydamas, kaip deramai pasiteisinus. Gilmoras troško prasmegti skradžiai. Jis ketino pirma pasitaikiusia proga pasišnekėti su Maletu ir išaiškinti šiam, kad poilsio kambaryje atsidūrė ne savo valia. Tik Frostas, nepaisydamas skyriaus viršininko, net pasviręs į priekį įdėmiai stebėjo gašlybes.

Pirmiau Maletas tramdė įtūžį, sukandęs dantis, bet dabar kantrybės taurė buvo perpildyta.

– Prašyčiau palaukti koridoriuje, – iššstenėjo jis Velsui ir Gilmorui. Šiedu, palikę inspektorių Maleto rūstybės įkaitu, it pamišę puolė pro duris.

Frostas prisitraukė kėdę arčiau televizoriaus. Vyriausiasis inspektorius, dusdamas iš įniršio, vėl atsistojo priešais.

– Jei galėčiau tikėtis dėmesio, – lediniu balsu sušvokštė jis ir neteko amo, mat Frostas neregėtai įžūliai, begėdiškai, nėmaž nepaisydamas subordinacijos, ištiesė ranką ir stumtelėjo skyriaus viršininką į šalį. – Kaip drįstate... – šiaip ne taip atgavęs žadą išspaudė šis.

Mostelėjęs ranka, girdi, patylėkite, Frostas visu balsu sušuko:

– Gilmorai, eik šen! Greičiau!

Įėjęs į kambarį kriminalistas seržantas pažvelgė iš pradžių į tirtantį iš pykčio, įraudusį Maletą, paskui – į inspektorių, kuris atsiklaupęs krapštėsi prie vaizdo magnetofono. Nuoga mergaitė ir šuo ekrane trūksmingai judėjo, lyg nebylaus kino juostoje, dideliu greičiu paleistoje atbulai.

– Žiūrėk, – paragino seržantą Frostas, sustabdęs ir vėl paleidęs vaizdajuostę. Šuo, šnopuodamas iš jaudulio, apžergė mergaitę.

– Inspektoriau, paskutinį kartą!.. – užriaumojo Maletas.

Frostas nekantriai numojo ranka ir nuspaudė pauzės mygtuką. Ekrane sustingęs abejingas mergaitės veidas stambiu planu vos pastebimai virpčiojo.

– Drauguži, ji – su peruku, – pasakė inspektorius ir delnais pridengė mergaitės plaukus.

Gilmoras įsižiūrėjo į veidą ekrane, glebnias lūpas, nereginčias, tarsi stiklines akis, prakaito lašiukus ant kaktos.

– Atpažįsti? – paklausė Frostas.

Seržantas linktelėjo. Pagaliau jis atpažino savižudę. Penkiolikmetę Siuzaną Biknel. Prisiminė laikrodį su Smalsučiu. Naktinius su Peliuku Mikiu. Randų paslaptis išaiškėjo akimoju.

– Eime, drauguži, – atsistodamas tarė inspektorius. – Reikės jos įtėvio šio to paklausti.

– Primygtinai reikalauju paaiškinti, kas čia dedasi! – užkriokė Maletas, bet anuodu jau buvo išėję ir poilsio kambaryje jis liko vienas. Ekrane už nugaros siautulingai darbavosi šuo. Vyriausiasis inspektorius mėgino išjungti aparatą, bet veltui spūsčiojo mygtukus. Pastūmęs duris jis plačiu žingsniu

nukepėstavo koridoriumi. Rytoj, galvojo, rytoj Frostas atsiims už viską. Kai išėjo į priimamąjį, šio sienos staiga pakrypo, akyse Maletui sutavaravo lubos, paslydęs ant vėmalų, jis aukštielninkas vožėsi į grindis.

– Tik garsiai nesijuok, – sukuždėjo Velsui Frostas, prieš išeidamas į lauką.

Žvarbią, tamsią naktį dar labiau temdė mėnulio veidą užklojęę violetiniai debesys. Pareigūnams neprireikė nieko žadinti. Kai privažiavo prie namo, pirmame aukšte dar žibėjo šviesos. Duris atidarė Kenetas Dafis. Jis atrodė nusikamavęs, sulysęs.

– Pone Dafi, prisimenate mane? – paklausė Gilmoras, rodydamas tarnybinį pažymėjimą. Šeimininkas pažvelgė į kortelę ir linktelėjo. – Norėtume užeiti, – pasakė seržantas. – Reikia šį tą išsiaiškinti.

– Brangioji, atėjo pas mane! – atsigręžęs sušuko Dafis ir nusivedė pareigūnus į nešildomą svetainę. – Nenoriu, kad žmona nerimautų, – paaiškino. – Ji palūžo. Abu esame sugniuždyti. – Jis atsisėdo ant kėdės ir įsmeigė žvilgsnį į aklinai užtrauktas raudonas užuolaidas. Sudrebėjęs pridūrė: – Šalta čia. Atsiprašau.

Frostas atsisėdo ant sofos priešais šeimininką.

– Jau vėlu, o jūs dar ne lovoje.

– Žmonai nemiga. Ir aš būdrauju drauge. Nenoriu palikti vienos.

Inspektorius supratingai linktelėjo ir žvilgsniu paragino Gilmorą klausti.

– Mums smalsu, kodėl jūsų duktė nepaliko laiškelio, – pasakė šis.

– Šit kaip?

Vienmarškinis Dafis šildydamasis pasitrynė žastus.

– Ar jūs įsitikinęs, kad atsisveikinimo laiško nebuvo? – paklausė Gilmoras.

– Žinoma, nebuvo.

Kurį laiką tylą trikdė vien laikrodžio ant židinio atbrailos tiksėjimas. Paskui pasigirdo ir kitas garsas, atitraukęs Dafio dėmesį nuo užuolaidų. Frostas kažkuo tapšnojo sau į kelį. Tas inspektoriaus iš kišenės išsiimtas daiktas buvo juodas, plastmasinis. Frostas lėtai, vienodais intervalais stuksено juo į klupstą ir ironiškai šypsojosi. Iš pradžių šeimininkas nesuprato, kas tai galėtų būti. Staiga jis išpūtė akis ir trūksmingai įkvėpė. Inspektorius laikė rankoje vaizdajuostę.

– Utiutiu, – išsišiepęs pratarė jis.

– Niekše! – sukriokė įniršęs Dafis ir, it beprotis mosuodamas kumščiais, puolė prie Frosto. Gilmoras pašokęs griebė vyriškiui už riešų ir nubloškė jį atgal ant kėdės.

– Ar pasakiau ką negero? – dėdamasis nustebęs, paklausė inspektorius.

– Niekše tu, – pakartojo Dafis, šįsyk mažne apsiverkęs. Tada susigūžė ir delnais užsidengė veidą. Nebesutramdęs raudos, sukrūpčiojo. – Tik nesakykite žmonai. Ji to neištvertų, – ištarė vos girdimai.

Gilmoras nusigręžė. Atvirai reiškiami jausmai jį trikdydavo. Frostas išpūtė ratilą dūmų ir pasistengė nutaisyti tokią išraišką, tarsi jau beveik viską žinotų. Kenetas Dafis krumpliais pasitrynė akis ir paklausė:

– Ką norite išgirsti?

Inspektorius mostelėjo kasete.

– Papasakokite apie tai.

– Žiūrėjau tik kelias sekundes, daugiau nė nereikėjo, – panarinęs galvą, atsakė šeimininkas.

– Kur mergaitės atsisveikinimo raštelis?

Vyriškis vėl sudrebėjo ir apsiglėbė rankomis.

– Sunaikinau.

– Kodėl? – stovėdamas Dafiui už nugaros, griežtai paklausė Gilmoras. – Todėl, kad jame duktė kaltino jus?

Šeimininkas atgręžė galvą ir pažvelgė aukštyn, seržantui į akis.

– Ne. Todėl, kad Siuzana to prašė. Raštelis buvo skirtas man.

Frostas nuo nuorūkos užsidegė naują cigaretę ir paklausė:

– Ką ji parašė?

– „Iš laiško suprasi, kodėl taip pasielgiau. Po to, ką padariau, negalėčiau žiūrėti mamai į akis. Prašau, padėk man. Sunaikink tą laišką. Mamai negalima sužinoti."

– Kokį laišką minėjo jūsų duktė?

– Jis buvo padėtas prie raštelio. Anoniminis.

Anoniminis laiškas?! Abu pareigūnai sukluso.

– Papasakokite apie jį, – paprašė Frostas.

Dafis, ramdydamas jaudulį, patylėjo.

– Tas laiškas buvo adresuotas žmonai, – prabilo po kelių akimirkų. – Tikriausiai Siuzana žinojo, kad jis ateis, nes patykojo paštininko. Taigi atplėšė voką, perskaitė laišką ir... – jis gūžtelėjo pečiais, lyg kalbėdamas apie kokį nors nereikšmingą nutikimą, – ...nusižudė.

– Man reikia to laiško, – griežtai pareikalavo inspektorius.

– Atsiprašau, nebeturiu. Sudeginau kartu su dukters rašteliu.

– Ir šūdinai padarėte! – nesusilaikė Frostas. – Bent apsakykite jį. Koks buvo popierius, kokia rašysena?

– Argi svarbu? – apatiškai paklausė Dafis.

– Taip, po galais, svarbu.

– Popierius buvo melsvas. Tekstas spausdintas. Laiškas siųstas iš Dentono.

Inspektorius niauriai linktelėjo Gilmorui ir pasiteiravo įtėvio:

– Kas buvo parašyta?

– O kaip jums, po šimts velnių, atrodo, kas ten galėjo būti parašyta? – atšovė Dafis ir vėl vos nepravirko. – Šit kas: „Sveiki, ponia Dafi. Ar žinote, kad brangioji, skaisčioji jūsų dukrelė Siuzana dalyvauja šlykščiose, gyvuliškose orgijose su vyrais, moterimis... ir net su gyvūnais; ir dar taip savo elgesiu didžiuojasi, kad net leidžiasi filmuojama. Kaip įrodymą siunčiu vaizdajuostę."

Nutilęs šeimininkas vėl įsiklausė į laikrodžio tiksėjimą.

– Ir iš tiesų atsiuntė vaizdajuostę? – nekantriai paklausė Frostas.

– Taip. Kitą rytą... po Siuzanos mirties. Įsivaizduokite, kas būtų buvę, jei vaizdajuostę būtų gavusi žmona. Aš, kaip ir duktė, patykojau laiškanešio. – Dafio kūnu perbėjo šiurpas. – Ji ten nufilmuota su šuniu.

Atsivėrė durys, ir visi trys sutartinai pasuko

galvas į jas. Įėjo ponia Dafi. Ji atrodė susitraukusi, sukumpusi, veidas buvo raukšlėtas, akys paraudusios. Vyras atsistojo ir pasakė:

– Mieloji, policininkai užsuko šio to paklausti.

– Formalumai, ir tiek, – sumurmėjo Frostas, vengdamas moteriškės žvilgsnio. Jai derėjo žinoti tiesą, bet inspektorius neketino tos naštos užsikrauti.

– Užplikysiu arbatos, – blankiai šyptelėjusi, tarė ponia Dafi.

– Deja, užsisėdėti čia negalime, – atsakė Frostas. – Darbo per akis.

– Netrukus ateisiu pas tave, – tarė žmonai Dafis, vesdamas ją iš kambario. – Eik kur šilčiau. – Grįžęs pas pareigūnus, jis paklausė: – Matėte, kaip ji atrodo? Kokių šešiasdešimties, ar ne? – Panašiai, pamanė inspektorius, o Dafis pasakė: – Praėjusį mėnesį žmonai sukako keturiasdešimt, bet nežinodamas nė už ką nebūtum tiek davęs. Ji jau ir šiaip palaužta vienturtės dukters netekties, o jeigu dar sužinos apie vaizdajuostę, nebeatlaikys. Turėsime dar vieną velionę.

– Vis dėlto reikėtų jai pasakyti, – atsargiai ištarė inspektorius.

– Pats, po šimts velnių, ir sakykite, – atkirto Dafis. Nuėjęs prie indaujos paėmė iš stalčiaus nedidelį flakonėlį ir pakratė. – Matote? Siuzana šitokių ir prisirijo. Prakeiktas daktaras vėl išrašė žmonai tokių pat.

Frostas nudelbė žvilgsnį į grindis. Neturėjo ką atsakyti.

Kai juodu susėdo į automobilį, Gilmoras paklausė:

– Ar atkreipėte dėmesį į Siuzanos kojas tame filmiūkštyje?

– Kas jau kas, o jos kojos man rūpėjo mažiausiai. Kodėl klausi?

– Žemė buvo plika, tad mergaitė avėjo batus, – atsakė seržantas. – Visiškai nuoga, bet su batais... kaip ir Pola.

Frostas pasikrapštė randą ir papurtė galvą.

– Sutapimas, drauguži. Kas gi būtų filmavęs pornografines scenas su Pola? Vargšelė nebuvo nei figūringa, nei kitko turtinga. – Jis susirado peleninėje ilgesnę nuorūką ir užsirūkė. – Teisybę daktaras sakė, kad tas šūdžius anonimas vieną gražią dieną ką nors nužudys. – Staiga perimtas šalčio, Frostas susigūžė. – O aš visiškai nenutuokiu, kaip jį prigriebti?

– Kur link? – paklausė seržantas, įjungęs variklį.

– Pamėtėk mane, drauguži, iki nuovados, o pats važiuok namo, nusnausk valandėlę. Kad nenukeiptum man iš pat ryto.

Gilmoras sustojo prie savo namo ir pažvelgė į langus. Nors buvo vėlu, jis beveik neabejojo grįžęs rasiąs įžiebtas visas šviesas ir kunkuliuojančią pykčiu Lizą. Bet namas skendėjo tamsoje, ir jis lengviau atsikvėpė. Dar vienoms rietenoms buvo nenusiteikęs. Vis dėlto, patyliukais įžengęs į prieškambarį, išgirdo slopius balsus, pamatė po svetainės durimis nutįsusį šviesos rėželį. Pritykinęs prie jų, pravėrė. Per televiziją ėjo nespalvotas filmas, Liza kiūtojo susirietusi fotelyje, ant staliuko stovėjo keli tušti tonizuojamojo gėrimo buteliai, ant grindų – vienas degtinės. Atsigręžusi ji kilstelėjo sklidiną stiklą ir pašaipiai ištarė:

– Namo medžiotojas sugrįžo!* Vienu mauku išlenkusi gėrimą, Liza pergalingai pamosavo tuščiu stiklu.

– Jau keturios ryto, – pasakė Frenkas. – Kodėl tu ne lovoje?

– Sakei, grįši anksti, – patempusi lūpą, priminė ji. – Šmiki tu, prižadėjai grįžti anksti.

Jis nusimetė švarką, atpalaidavo kaklaraiščio mazgą ir pasiėmė iš spintelės švarią taurę.

– Sakiau, pasistengsiu. Ištrūkti nepavyko. – Sunkiai klestelėjęs į kitą fotelį, siekė degtinės butelio.

* Citata iš britų literatūros klasiko Roberto Louiso Stevensono (1850–1894) eilėraščio.

Šis buvo tuščias. Gilmoras priekaištingai parodė jį savo moteriai. – Dar šeštadienį jis buvo pilnas!

– O aš ėmiau ir išgėriau. Na tai kas? Ką dar veikti šitoje susmirdusioje skylėje, kiurksant šitame sušnerkštame kambaryje, amžinai, po velnių, amžinai laukiant tavęs?

Jis pasitrynė delnais veidą, tarsi tikėdamasis nusibraukti nuovargį.

– Neilgai taip bus.

Be didelių vilčių pakilo iš fotelio ir apžiūrėjo spintelės turinį: deja, alkoholio ten nebuvo, vien pustuščiai tonizuojamojo gėrimo su citrina ir kokakolos buteliukai. Nusivylęs įsipylė kolos. Gėrimas buvo šiltas, išvėsęs. Televizoriaus ekrane Hemfris Bogartas tėškė antausį Peteriui Lorei. Frenkas patogiai išsidrėbė fotelyje ir atsipalaidavęs pamėgino nuvyti snaudulį.

– Žinai, ką galvojau? – šnibždomis kimiu balsu sumurkė Liza, dėdama tuščią stiklą ant staliuko. – Maniau, sulauksiu savo besočio gašlūno vyrelio ir mudu gašliai, audringai pasidulkinsime. Ką pasakytum, eržiliuk?

Jis buvo pernelyg pavargęs ir mylėtis nenusiteikęs. Vargu ar būtų pajėgęs. Vis dėlto šiaip ne taip išspaudė šypseną. Bartis nebenorėjo. Jam jau gana buvo tų begalinių skausmingų rietenų pašnibždomis – kad neišgirstų kaimynai.

– Na eikš, – pratarė Frenkas ir išskėtė rankas.

Liza įsitaisė jam ant kelių. Jis ją pabučiavo. Moteris atsidavė degtine. Jos kūnas buvo įkaitęs, erotiški kvepalai svaigino. Lizos pirštai šliaužiojo vyro oda, pešė iš kelnių baltinius, tyrinėjo, glostė, na-

gais švelniai braižė jam papilvę. Ir jis liovėsi išsisukinėjęs. Įniko sagstyti sagas, vaduoti ją iš drabužių. Pašėlo aikčiodamas kandžioti ir laižyti.

Staiga šaižiai, lyg dantų gydytojo grężtuvas, sučirškė durų skambutis. Birbė ilgai, įkyriai. Kažkas dar ir beldėsi. Pasigirdo Frosto balsas. Inspektorius sušuko, prašydamas atidaryti. Tai košmaras, pamanė Gilmoras. Sumautas košmaras.

– Atsiprašau, sūnau, – išbėrė pagaliau įleistas inspektorius. – Skubus reikalas...

Išvydęs fotelyje susirangiusią pusnuogę Lizą, nė nebandančią prisidengti krūtų, jis nustėro. Bet smalsaus pasigėrėjimo slėpti savo ruožtu nemėgino.

Nors vargu ar to reikėjo, Gilmoras vis dėlto pristatė:

– Mano žmona Liza.

– Atleisk, širdele, – atsiprašė Frostas. – Tikriausiai manęs neapkenti?

– Žinoma, – tiesiai atsakė moteris.

– Esu pagarsėjęs kaip tikras *Coitus Interruptus** specialistas, – pajuokavo inspektorius, vildamasis prablaškyti įtampą, bet anuodu nereagavo.– Ko reikia? – šiurkščiai paklausė Gilmoras.

– Dar vienas padegimas Komptonų valdoje. Žinau, byla tavo, bet, jei nori, imsiuos jos.

Seržantas kiek padvejojo.

– Varyk, šmiki tu! – suriko Liza. – Bėk paknopstomis!

Ji, trenkusi durimis, išėjo iš kambario.

– Palauksiu lauke, – tarė Frostas. – Tik ilgai negaišk.

* Nutrauktas lytinis aktas (*lot.*).

– Eime, – tarstelėjo Gilmoras, imdamas paltą.

Lyti nebelijo, bet iki automobilio juos lydėjo žvarbus vėjas.

– Nepyk, drauguži, kad pasipainiojau ne laiku, – vėl atsiprašė inspektorius, sėsdamas ant keleivio sėdynės. Seržantas kažką neaiškiai suniurzgė ir pavarė mašiną. Dar pažvelgė per petį, beveik tikėdamasis galėsiąs pamoti prie lango stovinčiai Lizai. Vylėsi jis bergždžiai.

Tuščioje gatvėje Gilmoras nepaisė nei šviesoforų, nei greičio apribojimų. Frostas tuo metu glaustai papasakojo naujienas.

– Maždaug prieš pusvalandį į nuovadą paskambino Komptonas. Pranešė, kad kažkas slankiojąs aplink namus. Po kelių minučių aparatūra nuovadoje parodė, kad Senajame malūne suveikė signalizacija, matyt, įsibrovėlis iškūlė langą ar išlaužė durų užraktą, ar dar ką iškrėtė. Centras pasiuntė rajono patrulį. Vyrai pataikė į gaisrą. Ugniagesiai jau pakeliui. Kol kas tiek.

Išvažiavę iš miesto ir pakilę į aukštumą tarp miškų, jie išvydo oranžinę pašvaistę.

– O kad mane plynios! – sukeikė Frostas. – Tai bent lauželis!

Netrukus abu pareigūnai pamatė mėlynus ugniagesių mašinų švyturėlius, išgirdo dusliai ūžiant medieną ryjančią ugnį, dar pakurstomą vėjo. Vos išlipusius iš automobilio, juos nutvilkė nepakenčiamas karštis. Po kojomis raizgėsi ilgutėlės gesinimo žarnos.

– Atsargiai! – sušuko kažkas.

Atraminės malūno sijos prieš galą pratisai su-

gergždė, sugrumėjo lėtai griūvantis stogas, ugnies liežuvis, šokęs lyžtelėti naktinio dangaus, pažėrė tūkstančius raudonų, judrių blizgučių. It slibinas būtų tvoskęs karščiu ir dūmais į geltonai apsitaisiusius ugniagesius, šie vos spėjo nusigręžti.

Kai tik stogas įgriuvo, gesintojai vandens čiurkšles nukreipė į pat kunkuliuojančią gaisro tirštumą. Liepsnos ėmė pamažėle slopti, sukilo debesys riebių garų.

– Inspektoriau, čionai! – pašaukė prie ugniagesių automobilio stovintis policijos konsteblis Džordanas. Jam prie kojų pūpsojo kažin koks kauburys, užklotas apglamžyta pilka plastikine plėvele. Ja varvėjo visur tyškančio vandens lašai.

– Kad tave kur triperis! – sukeikė Frostas, išsyk sumojęs, kad po plastiku guli lavonas.

– Ugniagesiai rado svetainėje, – pasakė Džordanas. – Sudegęs į anglį.

Inspektorius pasilenkęs atsargiai kilstelėjo plėvelę ir iš karto nusuko nosį į šalį, bet vis tiek spėjo įtraukti vimdančio susvilusių kūno audinių kvapo. Gilmorą tučtuojau supykino. Raudonas, didžiulio karščio deformuotas numirėlio veidas buvo nuėjęs pūslėmis, be odos. Kur būta plaukų, pilkavo birūs pelenai.

– Ugniagesių nuomone, jis nugriuvo į liepsnojančio benzino klaną, – paaiškino konsteblis, vengdamas žiūrėti žemyn. – Išnešė bėdžių iš svetainės.

– Nelaimėlis, – sumurmėjo Frostas ir pakėlė plėvelę aukščiau. Pastebėjo suanglijusios medžiagos lopinius, prikepusius prie pūslėto juodo kūno. – Panašu į pižamą.

– Taip, pone. Spėjame, kad žuvusysis – valdos savininkas.

Inspektorius prisivertė iš arčiau apžiūrėti sudegėlio veidą. Tik medicininė kortelė ir dantų schema galėjo patvirtinti, kad auka – Markas Komptonas.

– Tai kas nutiko? – lėtai atsitiesęs paklausė Frostas.

– Kai atvažiavome, namas jau pleškėjo. Simsas iškvietė ugniagesius. Patekti į vidų pro pagrindines duris buvo nebeįmanoma, tad nubėgau prie užpakalinių ir radau ant vejos gulinčią ponią Kompton. Be sąmonės, vienais naktiniais.

– Kur ji dabar?

– Tikriausiai kaime, kieno nors namuose, – atsakė Džordanas. Inspektorius linktelėjęs paragino konsteblį pasakoti toliau. – Atskubėję ugniagesiai porą saviškių su respiratoriais pasiuntė į vidų. Nukentėjusysis gulėjo svetainėje. Į lauką jį išnešė jau negyvą.

– Maniau, purkštukai tam ir yra, kad neįsipliekstų gaisras, – pasakė Frostas.

– Jie nesuveikė. Vandens tiekimas buvo atjungtas.

Metas visiems priminti, kieno ši byla, pagalvojo Gilmoras.

– Susisiek su centru, – paliepė jis Džordanui. – Tegul praneša visiems patruliams: kiekvienas šiokiu paros metu pastebėtas asmuo, pėsčiasis ar važiuotas, laikytinas įtariamuoju ir turi būti apklaustas.

– Ir ligoninės, vaistininkai, privačios praktikos gydytojai tegul nedelsdami mus informuoja, jei į juos kreiptųsi apsideginę asmenys, – pridūrė Frostas.

Pasigirdo automobilio signalas ir į keliuką įsuko daktaro Moltbio „Vauxhallas“. Išlipęs iš mašinos, šiltą paltą vilkįs gydytojas nužvelgė rusenan-

čius nuodėgulius – tik tiek buvo likę iš dailaus statinio. Pastebėjęs Frostą ir kitus, Moltbis ėmė perdėtai atsargiai žirglioti per gesinimo žarnas.

– Jis vėl pakaušęs, – sušnypštė Gilmoras.

– Tad pulk ir suimk jį, – atšovė inspektorius. – O jei rimtai, be pagalbos iš šalies dabar neapsieisime. – Moltbiui jis sušuko: – Daktarėli, eikš čionai!

– Baisu, Džekai, ką ir sakyti, – tarė atsvirduliavęs gydytojas. Parodęs į uždengtą kauburį, paklausė: – Vyrelis?

– Tiksliau, tai, kas iš jo liko. Pirmiau jis dar tėškėsi kniūbsčias į prastos kokybės benziną. Norėčiau žinoti: pats suklupo ar kas nors pastūmė.

Moltbis nutraukė nuo lavono plastiką ir, paklojęs ant šlapios žolės, atsiklaupė.

– Pernelyg susvilęs, – pasakė nepatenkintas. – Tau prireiks rimto skrodimo išvadų. – Tada kilstelėjo sudegėlio kiaušą ir apčiupinėjo. – Mat kaip... – Atsargiai pakreipė žuvusiojo galvą, kad būtų patogiau apžiūrėti, ir pridūrė: – Pakaušis įlenktas.

– Kur? – pritūpęs šalia gydytojo, paklausė Frostas ir tabako įrudintais pirštais apgraibė lavono pakaušį. Taip, jis irgi užčiuopė minkštesnį fragmentą ten, kur kaulas buvo lūžęs. Nusišluostęs ranką į apsiaustą, inspektorius atsistojo. – Šūdas, šūdas, ant to šūdo – trečias šūdas!

– Ar negalėjo įlūžti griūvant? – spėjo Gilmoras.

Frostas papurtė galvą.

– Sūnau, jis krito kniūbsčias... tiesiai į ugnį.

– Sakyčiau, gavo smūgį iš užnugario, – linksėdamas pritarė inspektoriui Moltbis. – Stiprų smūgį buku daiktu. Jei iš karto ir nemirė, ugnis jį pribaigė.

Atrodė, kad iš nevilties inspektorius net sukumpo.

– Ar šiaip žiūrėsi, ar taip, žmogžudystė, – pasakė jis ir, nupurtęs nuo plėvelės vandenį, vėl apklojo lavoną. – Kur šito nelaimėlio žmona?

– Ją guodžia Ada, – atsakė gydytojas ir atsigręžęs pažvelgė į ugniagesius. Jie vis dar liejo vandenį ant pajuodusių, smilkstančių Senojo malūno griaučių, mat pasalūnas vėjas kėsinosi iš žiežirbų įpūsti liepsnas. – Sučiupk, Džekai, piktadarį, – tarė Moltbis, jau krypuodamas prie savo automobilio.

– Pasistengsiu, – prižadėjo Frostas ir atsigręžė į Gilmorą. – Eime, sūnau, pažiūrėsime, kaip laikosi senoji mamelė – Stangrūs Speneliai.

Seržantas neištvėrė. Ciniškas inspektoriaus sąmojis jam buvo mirtinai įgrisęs.

– Ar jūs išvis bejausmis? – pratrūko bartis Gilmoras. – Žuvo žmogus. Jo žmona liko našlė. Nejau negalima apsieiti be tų pigių juokelių?

Frostas abejingai patraukė pečiais.

– Drauguži, aš nuolat matau šitiek bjaurasties. Jei kaskart kamuočiausi, ko gero, tektų šokti po autobusu. Maletas tuo, žinoma, apsidžiaugtų, bet aukoms nebūtų jokios naudos... todėl verčiau juokauju. Taip lengviau ištverti... Aišku, atsiprašau, jei tave nervinu.

Ada rūškanu veidu, ant flanelinės pižamos užsimetusi storą pelės pilkumo chalatą, plaukų suktukus pridengusi vyriška kepuraite, nusivedė pareigūnus į miegamąjį, kur metalinėje viengulėje lovoje užsimerkusi tįsojo Džilė Kompton. Su

flaneliniais šeimininkės naktiniais aukštu kaklu ji atrodė stebėtinai padoriai, bet Frostas vis tiek pagalvojo, kad erotiškesnio reginio gyvenime nėra matęs, ir čia pat išbarė save už tokias gašlias mintis tokiu netinkamu metu. Kai inspektorius tyliai kreipėsi vardu, Džilė išgąstingai krūptelėjo ir, tankiai sumirksėjusi, atsimerkė.

– Kur Markas? Ar jam nieko nenutiko? – paklausė atsisėdusi.

Frostas patyliukais atsiduso. Niekas jo neperspėjo, kad ji dar nežino.

– Ponia Kompton, deja, naujienos prastos.

Moteris žvilgčiojo tai į inspektorių, tai į Gilmorą, akimis melsdama pasakyti, kad jai nėra ko bijoti, kad nieko blogo nenutiko.

– Ne... ne... prašau... – pratarė Džilė ir, tarsi kratydamasi to, ką pareigūnai pasakys, ėmė purtyti galvą.

Frostas žinojo, kad geriausias būdas apmalšinti skausmą – pribaigti viltį vienu smūgiu.

– Ponia Kompton, jūsų vyras mirė. Ugniagesiai išnešė jį iš gaisro, deja, per vėlai.

Iš pradžių atrodė, kad moteris supyko. Kad atsisako pripažinti faktą, tarsi šitaip galėtų jį pakeisti. Paskui sudrebėjo visu kūnu, delnais užsidengė veidą, pirštais pasruvo ašaros.

– Ne...

Ada prišoko jos guosti.

– Jau eikite, eikite sau, – mėgino išvaryti kriminalistus.

– Niekur mes neisime, – griežtai atkirto Frostas. – Ji – vienintelė liudininkė. Niekas kitas mums nepagelbės.

– Sakau gi, eikite sau, – viena ranka apglėbusi savo globotinę, karingai atkišo smakrą, pakartojo Ada. – Dabar ne laikas kamantinėti.

Džilė, rydama ašaras ir kandžiodama apatinę lūpą, tyliai pasakė:

– Nieko tokio. Pareigūnams reikia padėti. Ką norite sužinoti?

Frostas mostu paragino Gilmorą atsiversti užrašinę, o pats prisitraukė pintą kėdę.

– Papasakokite, kas atsitiko.

Kriminalistas seržantas iškalbingai kostelėjo ir rūsčiai pažvelgė į inspektorių.

– Byla – mano, – priminė.

– Atsiprašau, – taikiai ištarė Frostas ir su kėde šiek tiek atsitraukė.

Gilmoras atjaučiamai nusišypsojo Džilei ir paprašė:

– Ponia Kompton, papasakokite, kas atsitiko.

Ji pagraibė po pagalve nosinaitės, suradusi nusišluostė akis ir, nevalingai tą audeklo lopinėlį gniaužydama, ėmė pasakoti.

– Atsigulėme prieš pat vidurnaktį. Staiga aš prabudau. Markas skambino į policiją. Jis girdėjo kažką slankiojant aplink namus.

– Ar matėte tą žmogų? – paklausė Gilmoras.

– Aiškiai nematėme. Pažvelgę pro langą, pastebėjome tik šešėlį. Markas buvo įtūžęs. Nusičiupo žibintuvą ir išėjo, nusiteikęs pamokyti įsibrovėlį, kad ir kas jis būtų.

– Jūsų vyras ketino pasinaudoti žibintuvu kaip ginklu?

– Tikriausiai, – linktelėjusi atsakė moteris.

– Jūs kartu nėjote?

– Ne. Vyras prisakė likti miegamajame. Laukiau jo užsirakinusi. Staiga išgirdau riksmus, lyg ir grumtynių garsus. Kažkas sudužo. Paskui stojo tyla. Tikėjausi, kad Markas netrukus grįš. Pašaukiau jį. Neatsiliepė. Užuodžiau degėsius ir atrakinau miegamojo duris. Mane iškart apsiautė tiršti, juodi dūmai. Nieko pro juos nemačiau. Apgraibomis nulipau žemyn. Kai atidariau svetainės duris, į mane ūžtelėjo liepsnos. Įžiūrėjau Marką, jis kniūbsčias gulėjo ant grindų. Bet kaitra buvo klaiki. Nebūčiau įstengusi iki jo nusigauti.

Prisiminusi tas siaubingas akimirkas, ji nutilo su sielvartinga išraiška veide. Frostas žiojosi kažką sakyti, bet Gilmoras jį atžariai nutraukė.

– Pastebėjusi, kad svetainės langas atviras, – vėl prabilo Džilė, – mėginau pro užpakalines duris išbėgti į sodą. Bet dūmai buvo tokie tiršti. Ėmiau dusti. Vos ne vos sugraibiau skląsčius, tik neįstengiau jų atitraukti. Galų gale vis dėlto pavyko... – Ji nužvelgė atšerpetojusius savo nagus ir paslėpė rankas po antklode. – Bet tikriausiai netekau sąmonės. Daugiau nieko neprisimenu. Staiga iš kažkur atsirado ugniagesys... ir Ada. – Kalbėdama moteris nuvargo. Užsimerkė, galva nevalingai nusviro ant pagalvės. – Daugiau nieko neprisimenu, – pakartojo šnibždomis.

– Ugniagesiai rado jus prie užpakalinių durų, – pasakė jai Gilmoras. – Ar įsibrovėlio daugiau nematėte?

Džilė neatsimerkdama papurtė galvą.

– Nemačiau. – Staiga ji sudrebėjo ir pamėgino

atsisėsti. – Kad taip būčiau nusigavusi iki Marko. Jis gulėjo visai netoli. Bet liepsnos...

Seržantas patapšnojo moteriai per ranką ir ramindamas tarė:

– Ponia Kompton, padėti jam jūs nebegalėjote. Kai savo vyrą pamatėte gulintį, jis buvo jau nebegyvas.

– Maldavau jo, kad pirmiau sulauktų policininkų, – pasakė ji, pasvirusi į Gilmorą. – Jei nebūtų ėjęs iš miegamojo... – Džilė vėl krito ant pagalvių ir, tirtėdama visu kūnu, pratrūko raudoti.

Karingai nusiteikusi Ada atsistojo tarp jos ir seržanto.

– Gana! Atstokite nuo jos!

Gilmoras pastatė kėdę prie sienos, išklijuotos tapetais su neužmirštuolėmis.

– Ponia Kompton, labai ačiū už pagalbą. Iš visos širdies jus užjaučiu.

Ada standžiau apsisiautė chalatu ir pasakė:

– Dar pabūsiu su Džile. Jei norite, virtuvėje yra arbatos ir sausainių.

Židinyje pleškanti ugnis buvo taip prikaitinusi virtuvę, kad Gilmoras, vos sriūbtelėjęs karštos, saldžios arbatos, kone užsnūdo. Frostas atitraukė užuolaidas. Ryto danguje ruožais tamsavo gaisro dūmai. Inspektorius sudribo ant kėdės prie stalo, vietoj peleninės pasidėjo lėkštę. Buvo pavargęs kaip šuo. Daugel būtų davęs, kad galėtų atsidurti lovoje, dar geriau – su nuoga Džile Kompton, kuri net ir užverktu veidu, nepasidažiusi, atrodė vylingai.

Pajudinęs koją, Frostas kažką po stalu užkliudė ir nuvertė. Sudzingsėjo stiklas. Inspektorius žio-

vaudamas kilstelėjo staltiesę. Ant grindų gulėjo naminio Ados vyno butelis. Jų po stalu buvo surikiuota gal dvidešimt.

– Mat kokia šykštūnė, nuo mūsų slepia, – sumurmėjo Frostas ir, dantimis išlupęs kamštį, išlenkė gerą gurkšnį. Inspektoriui sumirguliavo akyse. Jis užkimšo butelį ir pastatė po stalu.

– Žinote, ką galvoju?.. – prašneko Gilmoras.

Frostas, tikėdamasis atsikratyti svaigulio, papurtė galvą.

– Sūnau, jei ką nors nešvankiai pasakiau, klausau tavęs, ausis ištempęs.

– Jeigu tas anoniminis laiškas buvo skirtas Komptonui, įdomu, kas ta moteris, su kuria jis kirkindavosi.

– Ir man smalsu, – atsakė inspektorius. – Aš irgi norėčiau paragauti to, kuo gardžiavosi jis.

– Jeigu Komptonas svetimoteriavo, – spėjo seržantas, – vadinasi, jį persekioti galėjo pavydus vyras ar draugas.

– Nebloga prielaida, dragauži, – pagyrė Frostas. Staiga nustėręs, persmelktas nuojautos, jis vėl pažvelgė po stalu. – Kodėl tokia tvarkinga moteris, įpratusi daiktus laikyti kur pridera, ėmė ir sustatė butelius čionai?

– Iš kur man žinoti, – sumurmėjo Gilmoras, kuriam šis klausimas neatrodė svarbus.

Inspektoriaus žvilgsnis užkliuvo už sieninės spintelės virtuvės kampe.

– Įprastai vyną ji laiko ten. Nagi, bičiuli, užmesk akį į tą spintelę. Mikliau. Gali būti svarbu.

Ką gi, pradžiuginsiu seną mulkį, nustebęs pamanė Gilmoras ir timptelėjo rankenėlę.

– Užrakinta.

– Štai, gal šitie tiks, – pasakė Frostas, mesdamas seržantui savąjį raktų rinkinį.

Pirmasis netiko, tad Gilmoras įkišo į spynelę kitą.

– Mums nederėtų čia raustis be kratos orderio.

Inspektorius, dėdamasis apstulbęs, kilstelėjo antakius.

– Mūsų darbe sulig diena – vis naujiena. Kažkas man sakė, kad šiais laikais slapčia pakišti įkalčio negalima, bet aš ne toks jau lengvatikis. – Jis užsidegė naują cigaretę. – Pasiskubink, – paragino.

Trečiasis raktas taip pat netiko. Užtat ketvirtasis lengvai pasisuko, užraktas spragtelėjo. Gilmoras atidarė dureles ir tylutėliai sušvilpė. Spintelėje šeimininkė slėpė rašomąją mašinėlę „Olympia". Vos seržantas spėjo ją iškelti, atsidarė durys ir pasigirdo niršus balsas:

– Ką čia išdarinėjate?!

– Ada, aš mėginau jį sulaikyti, bet neklausė, – atsakė Frostas.

– Įsileidžiu jus į namus, pavaišinu arbata, sausainiais...

– Bet nepasiūlai savo kūno. Aš tik jo geidžiu.

Inspektoriaus moteris nesiklausė. Tūždama spigino į Gilmorą, kuris išplėšęs tuščią užrašinės lapą kišo į mašinėlę.

– Nekišk nagų! – užspiegė Ada iš įniršio virpančiu balsu ir puolė prie seržanto, bet Frostas, ištiesęs ranką, ją sulaikė.

– Reikia patikrinti, ar jis nesugadino gero daikto. Ada, aš tik rūpinuosi, kad kompensaciją, jeigu kas, gautum iki paskutinio penso.

Gilmoras mašinėle išbarškino sakinį: NUSUSUSIO ŠUNS GREITA LAPĖ NESIBIJO – ir, išėmęs lapą, atidžiai perskaitė.

– Inspektoriau, „s“ ir „a“ iššokusios iš eilutės. Radome mašinėlę, kuria spausdinami anoniminiai laiškai, – nušvitęs paskelbė jis.

Frostas paėmė lapelį ir, užmetęs akį, linktelėjo.

– Ada, seržantas visiškai teisus. Neabejoju, kad sugebėsi įtikimai pasiaiškinti.

Moteris sukryžiavo rankas ant krūtinės ir kietai sučiaupė lūpas. Abu pareigūnai kiek palūkėjo, tada inspektorius pridėjo delną prie ausies ir pasakė:

– Ada, negirdžiu tavęs.

Ji prisimerkė, bet neištarė nė žodžio. Gilmoras žengė žingsnį ir atsistojo tarp Frosto ir šeimininkės. Jis vos tvardėsi. Iš galvos nėjo velionė Siuzana Biknel su Peliuku Mikiu ant naktinių.

– Gali išvis nieko nesakyti, tu, velniui patarnaujanti kale! – galiausiai pratrūko berti seržantas. – Per tave žudėsi senukas. Per tave penkiolikmetė mergaitė nusižudė.

Moteris pažvelgė Gilmorui tiesiai į akis ir galų gale pratarė:

– Tad suimk mane. Ko lauki?

– Gana jau, – įsikišo Frostas ir vėl atsisėdo. – Ada, tų laiškų tu nerašei. Gyvenime nesi parašiusi nieko ilgesnio už raštelį: „Prašau neduoti katei pieno, ji viduriuoja.“ – Inspektorius iškratė iš pakelio eksportinę „Benson and Hedges“ cigaretę. – Mašinėlė – Vordlio, ar ne? Laiškus siuntinėjo jis.

Ada nė nemirktelėjo.

– Vordlio? – apstulbęs perklausė seržantas. –

Negali būti. Juk jis ir pats gavo laišką. Net mėgino nusižudyti.

– Bet mėgindamas nepersistengė. Nepalyginsi su Siuzana Biknel. – Frostas susuko užrašinės lapą vamzdeliu ir, kyštelėjęs jį į židinio ugnį, užsidegė cigaretę. – Manau, Vordlis daugiau kaip dviejų tablečių nenurijo.

– Buteliukas buvo beveik tuščias, – priminė Gilmoras.

– Todėl, kad kitas tabletes jis išbėrė į spintelės stalčių. Senis pats sau išsiuntė anoniminį laišką, o paskui suvaidino savižudybę. – Inspektorius išpūtė dūmus į moteriškę. – Juk teisybę, Ada, sakau? Jeigu klystu, galėsi paglamonėti bet kurią mano kūno dalį pasirinktinai.

Ji karčiai, vien lūpomis, šyptelėjo ir, priėjusi prie stalo, ėmė rankioti nešvarius puodukus ir lėkštutes.

– Kaip supratote? – paklausė.

– Rėmiausi prielaidomis. Tas santūrus laiškas, esą skirtas Vordliui, man pasirodė labai jau įtartinas. Visuose kituose nepagailėta pikantiškų detalių... mėgaujantis aprašyta, kas kada įkišo, kada ištraukė, kaip apkramtė nuogą ausį. O aname laiške – nieko panašaus. Jis mažne mandagus. „Ką pasakys bažnyčioje, kai aš visiems papasakosiu, ką padarei berniukams?" Pimpalas net nepaminėtas. – Inspektorius giliai įtraukė dūmą. – Ir dar tas dingęs savižudžio laiškelis. Nebuvo jokios prasmės jį naikinti.

Ada nuėjo prie indaujos ir paėmė iš stalčiaus melsvą laiškinio popieriaus lapą.

– Aš ir nesunaikinau. Tik nenorėjau, kad skaitytumėte.

Frostas, vos užmetęs akį, padavė lakštą Gilmorui ir pasakė:

– Matai, sūnau, „a" ir „s" iššokusios. Tas kvailys ir atsisveikinimo raštelį, ir anoniminius laiškus spausdino ta pačia mašinėle.

– Jis įsivaizduoja esąs gudruolis, o yra paprasčiausias mulkis, – tarė moteris. – Perkandau jį dar pernai. Užėjau sutvarkyti kambario, o senis taip įsigilinęs tarškino vieną tų šlykščių laiškų, kad manęs net neišgirdo.

– Kodėl nesikreipėte į policiją? – paklausė seržantas.

Ada prisitraukė kėdę ir atsisėdo prie židinio.

– Mudu šitiek metų kaimynai. Nenorėjau pridaryti žmogui rūpesčių.

– Kitaip tariant, leidote jam rašinėti visokias bjaurastis.

– Maniau, liovėsi. Buvo man prižadėjęs tų laiškų neberašyti.

Kurį laiką ji tylėdama žiūrėjo į ugnį. Paskui paėmė žarsteklį ir ir pamaišė anglis. Siūbtelėjo žiežirbos.

– Kas galėjo šauti Vordliui į galvą? – paklausė Gilmoras. – Kodėl jis sumanė išsiųsti laišką sau pačiam ir suvaidinti savižudybę?

Moteris lyg sušalusi pasitrynė rankas ir ištiesusi palaikė virš ugnies.

– Tą rytą, kai atėjo laiškas Komptonui, tvarkiausi malūne. Melsvą voką ir nelygų šriftą iš karto atpažinau, todėl įsidėjau laišką į kišenę. Neketinau leisti Vordliui gadinti Komptonams kraujo.

– Ar Vordliui ką nors sakei? – pasiteiravo Frostas.

– Vos baigusi darbą, nuėjau tiesiai pas jį ir pasakiau, kad kreipsiuos į policiją. Jis atšovė, kad niekas manimi nepatikės. Esą jo žodis būsiąs svaresnis, juk jis – bažnyčios seniūnas, o aš tik valytoja. Lyg tyčia, įėjo daktaras Moltbis, atnešė migdomųjų. Aš išsitraukiau laišką ir tariau: „Daktare, ar galime pasišnekėti akis į akį? Noriu šį tą jums parodyti." Vordlis perbalo. Kai su Moltbiu išėjome į lauką, atidaviau jam laišką ir pasakiau, kaip šis atsidūrė mano rankose, tik nutylėjau, kad rašytas Vordlio. Norėjau senuką tik pagąsdinti. Net neįsivaizduojate, kaip jaučiausi sužinojusi, kad mėgino nusižudyti.

– Ada, kaip sakiau, savižudybę jis suvaidino, kad liktum melagė, – tarė inspektorius ir atsistojo.

Gilmoras paėmė į glėbį rašomąją mašinėlę ir Frostui pavymui išėjo į žvarbų, lietingą rytą, trenkiantį dūmais ir vėjo draikomais degėsiais.

Iš Senojo malūno buvo likę tik niūrūs, juodi griaučiai, nuo kurių į suodinas balas liūdnai teškėjo vanduo. Paišini ugniagesiai, klampodami po žlegsintį purvą, vyniojo žarnas, kraustė savo įrangą, pareigūnai, padedami teismo ekspertų, naršė permirkusias nuolaužas. Kriminalistas konsteblis Bertonas su gobtuvuota striuke ant megztinio aukšta apykakle, pastebėjęs privažiavusius Frostą ir Gilmorą, nuskubėjo jų pasitikti.

– Inspektoriau, patologas apžiūrėjo lavoną. Jo nuomone, Komptonas buvo apsvaigintas smūgiu į galvą, o mirė užtroškęs dūmais. Skrodimas – vienuoliktą valandą.

– Būsiu, – tarstelėjo kriminalistas seržantas, dar kartą visiems primindamas, kad byla – jo.

– Ar sulaikyta kokių įtariamųjų, atsiduodančių dūmais arba benzinu? – paklausė Frostas.

– Ne, pone. „Čarlis Alfa" Pirties kelyje sulaikė valkatą, bet, kuo jis atsidavė, nepatogu ir sakyti.

– Ekspertai ką nors rado?

– Štai. – Bertonas parodė į tris karščio deformuotas benzino talpas plastiko maišuose. – Ir štai... – Konsteblis pakilnojo perregimą maišelį su juodu metaliniu cilindru, kurio vienas galas buvo įlenktas. – Ekspertų nuomone, tai ir yra žmogžudystės įrankis.

– Komptono žibintuvas! – kone šūktelėjo Frostas ir liepė Gilmorui nuvežti daiktą, kai tik specialistai jį ištirs, poniai Kompton atpažinti.

– Ir pats žinau, ką daryti, – pro sukąstus dantis iškošė kriminalistas seržantas.

– Kokia ten vienintelio sumauto mūsų įtariamojo pavardė? – paklausė inspektorius. – Na to, kuris mušėsi su Komptonu.

– Bredberis, – atsakė Gilmoras, patyliukais stebėdamasis prasta seno stuobrio atmintimi.

– Jis ir bus čia pasidarbavęs! Bredberio paieška jau paskelbta. Sužinok, ar pavyko jį rasti.

Kol Gilmoras kalbėjosi su nuovada, Frostas pro lango kiaurymę žvilgtelėjo į buvusią svetainę. Viduje telkšojo mažytis purvinas tvenkinys su pelenų ir nuodėgulių salelėmis. Inspektorius užsidegė cigaretę, bet numetė ją, vos įtraukęs dūmą. Šis buvo su nemaloniu svylančios mėsos prieskoniu.

Priėjęs seržantas tik papurtė galvą. Bredberis

nerastas. Frostas paskutinį kartą apsidairė. Atrodė, kad visi čia puikiausiai apsieitų ir be jo.

– Mudu, dragguži, čia nereikalingi, – sumurmėjo inspektorius. – Važiuokime į ligoninę.

– Į ligoninę? – nusistebėjo Gilmoras. – Ko?

Pasišovęs po šešių valandų stebėti skrodimą, jis tikėjosi galėsiąs grįžti namo ir bent kiek nusnūsti.

– Apklausime Vordlį, – atsakė Frostas. – Pats sakei, Markas Komptonas gali būti nužudytas dėl jo pasivaikščiojimų į kairę, o kas ta atsarginė jo pupytė, žino Vordlis. Bet jeigu nori, aš galiu važiuoti ir vienas.

Nieku gyvu! – pagalvojo seržantas, spausdamas greičio paminą. – Neišdegs, kad tave kur!

Rytas Dentono ligoninėje buvo pats sambrūzdžio, slopių šnibždesių, kosulių ir aimanų metas. Jaunutė seselė-stažuotoja, kuriai teko vienai rūpintis visa krenkščiančia ir stenančia palata, nėmaž neapsidžiaugė Frosto ketinimu pažadinti vieną pacientų. Inspektorius nedvejodamas patikino merginą turįs tam oficialų leidimą.

Kietai įmigusį Vordlį prireikė gerai papurtyti už peties. Sumirksėjęs senukas išvydo du rūsčiai į jį žvelgiančius nepažįstamus vyriškius. Tikriau sakant, vieną jis atpažino iš karto ir širdis akimoju nusirito į kulnus. Kriminalisto inspektoriaus, panakčiais atsibeldusio į ligoninę, išraiška Vordliui pasakė viską. O Dieve, jie žino! Kažkaip išsiaiškino. Jis kietai užsimerkė ir apsimetė miegąs, bet, dar kartą papurtytas, vos neišgriuvo iš lovos.

– Ko? – šnipštelėjo drebančiu, silpnu nusenusio žmogaus balsu.

– Renkitės, – paliepė Frostas. – Aš jus suimu.

– Suimate? – Vordlis prabudo išsyk. – Ta kaimynė apie mane primelavo, ar ne? Kaip galite ja tikėti?.. Ta pabaisa. Ji manęs neapkenčia.

– Ne taip kraupiai, kaip aš nekenčiu jūsų, – atkirto inspektorius. – O Ada mums melavo tik tada, kai jus, netikšą, dangstė. Net jūsų mašinėlę buvo paslėpusi – tą pačią, kuria spausdinote atsisveikinimo raštelį ir tuos šlykščius anoniminius laiškus.

– Šlykščius? – senolis dėjosi pasipiktinęs. – Mano tikslai buvo kilnūs – priversti žmones liautis ištvirkavus.

– Siuzana Biknel tikrai nebeištvirkaus. Mergaitė nusižudė.

Vordlis stipriai sugniaužė antklodę, net krumpliai mažne pamėlynavo.

– Nenorėjau, kad taip nutiktų. Ji sureagavo perdėtai jautriai. Man labai gaila.

– Ak jums labai gaila? – sušnypštė Frostas. – Na tuomet viskas gerai. Mergaitę mes atkasime, ir galėsite atsiprašyti. – Inspektoriaus prisitraukiamos kėdės kojos taip garsiai, taip veriamai perbruožė grindis, kad krūptelėjo pusė palatos ligonių. – Tiek to, – pasakė jis jau ramiau. – Aš pavargęs, mano seržantas pavargęs, ir laiko tuščioms šnekoms mes neturime. Taigi, aš klausiu – jūs atsakote.

– Nieko nesakysiu, – suunkštė Vordlis. – Aš – sunkus ligonis.

Atsistodamas inspektorius vėl su žviegsmu atstūmė kėdę.

– Seržante, suimkite šitą niekšą.

– Palaukite, – senukas suskubo persigalvoti. – Ką norite sužinoti?

Kėdė čiūžtelėjo trečią kartą. Patogiai atsisėdęs Frostas užsidegė paskutinę eksportinę cigaretę.

– Pirmiausia – pornografija. Kas tuos filmukus kuria?

– Koks nors iškrypėlis. Jei žinočiau pavardę, nedvejodamas jums pasakyčiau. Inspektoriau, vieną vaizdajuostę aš nusipirkau. Žinoma, ne tam, kad pasismaginčiau. Kitaip negalėčiau kovoti su blogiu. Pradėjęs tą bjaurastį žiūrėti, atpažinau mergaitę. Jos motina lankosi mūsų bažnyčioje. Kas tą pornografiją kurpia ir platina, nenutuokiu.

– Kur pirkote vaizdajuostę? – paklausė Gilmoras.

– Iš spaudos pardavėjo Ketrinos gatvėje. Pavardės nežinau.

– Mes žinome, – pasakė Frostas. – Jis jau suimtas. – Ši Vordlio versijos dalis nekėlė abejonių. – O dabar pakalbėkime apie kitką. Markui Komptonui irgi pasiuntėte laišką, žinoma, su geriausiais ketinimais?

Sužaibavęs akimis, senukas nutaisė griežtą miną ir net atsisėdo.

– Iškrypėlis! Dedasi vos ne aristokratu, o pats slapčia nuo žmonos pasibaisėtinai ištvirkauja su prostitute!

– Su prostitute? – nusivylęs perklausė seržantas. Jo prielaida ėjo velniop. Jei Komptono pupytė – prostitutė, keršaujančio draugužio ar vyro versijos tektų atsisakyti.

– Tiek to, sūnau. Šiaip ar taip, mes ja pasidomėsime, – nuramino Gilmorą Frostas ir paklausė Vordlio, kur ta moteris gyvenanti.

– Kur ir visos brangininkės kekšės, – suburbėjo senolis. – Karalienės dvare, tuose naujuosiuose na-

muose už prekybos centro... trečiame aukšte, galiniame bute.

– Kaip galėjote juos matyti, jei mylėdavosi trečiame aukšte?

Vordlis nusišypsojo.

– Iš daugiaaukštės automobilių aikštelės priešais tą namą. Reikėjo tik gerų žiūronų.

– Žiūronų neužtenka. Prie jų dar reikia pagedusio paranojiko, – sumurmėjo Frostas.

Policijos konsteblis Deivas Simsas sustabdė automobilį aikštelėje prie Pirties kelio ir siektelėjo termoso. Jo partneris konsteblis Džordanas nusižiovavo, pasirąžė ir tarė:

– Oi kaip laukiu pamainos galo. Jaučiu, mane jau griebia gripas.

– Bent manęs neužkrėsk, – pasakė Simsas ir, įpylęs į plastikinį indelį karštos, garuojančios kavos, padavė kolegai.

Džordanas gurkštelėjo ir staiga prisimerkė.

– O kas gi čia?

Artėjančio automobilio žibintai tvieskė vis ryškiau. Tiesa, važiavo jis gaisro, o ne priešinga kryptimi, bet pareigūnams buvo nurodyta stabdyti kiekvieną. Bet kurį šiokiu metu sulaikytą asmenį derėjo laikyti įtariamuoju.

Patrulis įjungė sireną ir užkirto nedideliam, juodam furgonui kelią. Mašina, sumažinusi greitį, sustojo, vairuotojas, žemaūgis aštrių bruožų penkiasdešimtmetis ilgais, riebaluotais plaukais, nervingai nužvelgė konsteblius ir paklausė:

– Kokios bėdos, pareigūnai?

Paprašęs parodyti vairuotojo pažymėjimą, Simsas pauostė, bene užjus dūmų ar benzino tvaiką. Užuodė tik šviežių dažų kvapą.

– Pažymėjimo su savimi neturiu, – atsakė vyriškis. – O kas nutiko?

– Tik formalus patikrinimas, pone. Kurgi tokiu paros metu važiuojate?

Džordanas tuo metu tikrino furgoną. Šviežiais dažais trenkė kaip reikiant. Automobilis buvo ką tik perdažytas. Veikiausiai paskubomis, teptuvu – ne purškikliu. Patraukęs už rankenėlės, konsteblis atidarė užpakalines duris.

– Nėra ko ten lįsti! – šūktelėjo vairuotojas ir siekė raktelio, bet Simsas vikriai sugriebė jam už riešo.

Džordanas pašvietė žibintuvėliu ir išvydo krūvą kartoninių dėžių. Vieną iškėlęs, pažvelgė į vidų. Dėžė buvo prikimšta juvelyrinių dirbinių. Daugiausia senamadiškų, tačiau puikių segių, medalionų, apyrankių, žiedų.

– Tai bent, tai bent! – Džordanas išsišiepė. – Nagi, pone, kaip pasiaiškinsite?

Abu pareigūnai pro šluostais ir kibirais apsiginklavusias valytojas nukaukšėjo pamažėle bundančios ligoninės laiptais. Automobilyje blerbiantį radiją juodu išgirdo dar ant šaligatvio.

– Frostas, – ištarė inspektorius į siųstuvėlio mikrofoną.

– Džekai, mes jį pačiupome, – triumfuodamas pranešė seržantas Velsas.

– Bredberį? – pasitikrino Frostas, neįstengdamas patikėti tokia sėkme. – Ir jis varva benzinu, vi-

sas apsitaškęs krauju, o rankoje laiko buką žmogžudystės įrankį?

– Ne Bredberį, – atsakė Velsas, suerzintas inspektoriaus įpročio juokauti ne laiku. – Jo kol kas nerandame. Sugavome Volį Mensoną. Jis įkliuvo Džordanui ir Simsui. Vairavo ne furgoną, o tikrą lobyną, prisiplėštą iš senučių. Maletas iš džiaugsmo it pamišęs.

– Kur Maletas pamyžęs? – esą gerai nenugirdęs perklausė Frostas. – Kažkokie trikdžiai linijoje. – Išjungęs aparatėlį, jis paragino Gilmorą: – Sūnau, pirmyn į nuovadą!

Kriminalistas seržantas jau varė automobilį visu greičiu.

Inspektorius patogiau įsitaisė ant sėdynės ir kyštelėjo ranką į kišenę. Deja, „Benson and Hedges" pakelis buvo tuščias.

KETVIRTADIENIS. RYTINĖ PAMAINA

Be penkiolikos šeštą Maletas, švariai nusiskutęs, nublizgintais batais, su geriausio siuvėjo nepriekaištingai pasiūtu kostiumu, išėjo iš savo kabineto, mintyse repetuodamas kalbą, kurią ketino išrėžti spaudos atstovams ir televizininkams po to, kai „Močiučių Skerdikas" Mensonas bus oficialiai apkaltintas. Netrukus susidūrė su Frostu ir Gilmoru, šie, abu išsitaršę, pavargę, žingsniavo į Kvotos kambarį.

– Inspektoriau, šį kartą nesuklydome, tai akivaizdu. Henlonas atpažino vieną iš Mensono furgono paimtų juvelyrinių dirbinių – pagrobtas iš nužudytos senutės. Be to, ekspertai ištyrė jūsų nusiųstuosius džinsus – atsakymas teigiamas.

– Nuostabu, – sumurmėjo Frostas, neskubėdamas pritarti viršininko entuziazmui. Kai tik imdavo sektis, inspektorių išsyk apnikdavo abejonės.

Juodu su Gilmoru užsuko į daiktinių įrodymų sandėliuką, kur Arturas Henlonas paraudusia ir įskaudusia, nuolatinio šnypštimo nukankinta nosimi apžiūrinėjo iš Volio Mensono atimtąjį laimikį.

– Maletas sako, kad mums su šita byla nebėra ką veikti, – tarė Frostas. – Esą Volis prisipažino ir, kad valstybė tuščiai nešvaistytų pinigų teismui, pasikorė.

– Džekai, ne visai taip. – Henlonas sukikeno ir išsišnypštė į permirkusią nosinę. – Kol kas Volis viską neigia. Koktus pašlemėkas.

– Iš tiesų, – linktelėjęs pritarė inspektorius. – Kartais pagalvoju, ar tik nebus jis Maleto pavainikis sūnus. Na tad kas girdėti?

Henlonas atvožė vienos dėžių viršų ir pastūmė ją prie Frosto.

– Štai tau, Džekai, staigmena. – Dėžė buvo pilnutėlė pornografinių vaizdajuosčių. – Iš viso keturiasdešimt devynios. Tokios pat kaip ir konfiskuotosios iš spaudos pardavėjo, – pasakė kriminalistas seržantas.

Frostas kažką suniurzgė ir prisitraukė kitą dėžę. Ši buvo pridėta įsilaužėlio įrankių – atsuktuvų, laužtuvėlių, plaktukų, stiklo rėžtuvų. Mažesnėje už kitas dėžėje margavo plastikiniai prekybos centrų maišeliai. Vieną jų iškėlęs inspektorius dirstelėjo į vidų ir parodė Gilmorui aukso dirbinius – žiedus, grandinėles, medalionus, kryželius. Kitame maišelyje tviskėjo vėriniai ir auskarai. Dar kitame – senoviškos kamėjos ir sunkios segės.

– Kol kas konkrečiai identifikavome tik šitą, – Henlonas surado perlais aptaisytą kryželį ant sidabrinės grandinėlės, – bet ir to pakanka. Alisos Raider nuosavybė.

Frostas apžiūrėjo dirbinį, pasidėjęs ant delno. Kryželis tik panėšėjo į sidabrinį, o ir perlai buvo netikri. Vargšė senutė grūmėsi, gindama vos kelių svarų vertės niekutį, ir galiausiai įlaužta kaukole mirė ligoninėje.

– Maletas vapėjo kažką apie ekspertų išvadą, – pasakė inspektorius.

– Dėmės – neabejotinai kraujo, grupė – tokia pat kaip aukos, be to, ant džinsų ekspertai aptiko ma-

žyčių porceliano dalelių. Kaip tik tokią vazą Mensonas sudaužė, įlipdamas per langą.

– Ką jam pasakei?

– Nieko. Kvosdamas minėjau tik neteisėtai įgytą turtą.

– Nužudymų neminėjai?

– Ne.

– Puiku. Tegul pasinervina spėliodamas. Atvesk jį į pirmąjį Kvotos kambarį.

Frostas pasitapšnojo per kišenes ir sumojo nebeturįs cigarečių, tad pasiuntė Gilmorą į kabinetą paimti jų iš stalčiaus.

Pavargęs ir nepatenkintas, kad inspektorius siuntinėja kaip kokį vaikėzą, kriminalistas seržantas vis dėlto nupėdino į kabinetą ir ištraukė Frosto stalo stalčių. Šiame po aplankais su senomis bylomis gulėjo pora blokų eksportinių „Benson and Hedges“ cigarečių. Gilmoras susimąstė. Galimybė pataisyti savo reputaciją skyriaus viršininko akyse piršosi piršte. Juk kaip tik šito Maletas ir prašė. Rinkti Frostą diskredituojančius įrodymus. Taigi užtektų tik šnipštelėti: „Nežinau, pone, ar gerai darau, skųsdamas kolegą, bet...“ Vaizduotėje jis jau regėjo skyriaus viršininko vypsnį. Vieną pakelį – įkaltį – seržantas įsidėjo į kišenę. Ir pastebėjo stalčiuje dar šį tą. Iš po cigarečių bloko kyšojo aptrinta mėlyna medžiaga aptaisyta dėžutė. Irgi Frosto kur nors pasisavinta? Gilmoras paėmė ją ir atvožė. Viduje ant raudono aksomo įkloto gulėjo sidabrinis kryžius su tamsiai mėlynu kaspinėliu ir išgraviruotu įrašu: UŽ NARSĄ. Garsusis inspektoriaus ordinas. Jurgio kryžius. Civiliams teikiamas Vikto-

rijos kryžiaus atitikmuo. Seržantas kelias sekundes žiūrėjo į apdovanojimą. Paskui užvožė dėžutę ir padėjo ją atgal į stalčių, kartu – ir cigarečių pakelį, turėjusį tapti įkalčiu. Frostas net nenutuokė, kad ordinas dar kartą jį išgelbėjo.

– Inspektoriau, šis džentelmenas norėtų su jumis pasimatyti, – paskelbė Henlonas, įleisdamas į Kvotos kambarį Volį Mensoną.

Iš apytamsės kameros atvesto sulaikytojo akys ne iš karto apsiprato su ryškia šviesa. Galų gale pro melzganų dūmų šydą jis įžiūrėjo nieko gero nežadantį vaizdą: atsidrėbęs ant kėdės, cigaretę atsainiai papsėjo kriminalistas inspektorius Džekas Frostas. Ant stalo priešais jį kūpsojo pora iš furgono paimtų dėžių.

– Voli, gerai, kad užsukai, – pasakė Frostas ir mostelėjo į kėdę kitapus stalo. – Sėsk.

Už inspektoriaus, atsirėmęs į sieną, po nedideliu langeliu stovėjo jaunas kostiumuotas vyrukas, kurio Mensonas nepažinojo. Jaunikliis atrodė nuvargęs ir piktas.

Gilmoras atvirai bjaurėdamasis dėbsojo į Mensoną. Šis buvo atgrasus tipas: sukčiaus fizionomija, ilgi, riebaluoti plaukai, žvitrios, į šalis be atvangos šmaižančios akys – atrodė, užspeista žiurkė dairosi, pro kur pasprukus.

– Pone Frostai, nesuprantu, ką čia veikiu, – gūždamasis ant kėdės prašneko sulaikytasis. – Jau sakiau tam kitam džentelmenui: šitas dėžes radau numestas šalikelėje. Kaip tik vežiau jas čionai, į nuovadą, bet mane sustabdė farai.

– Kaip gaila, Voli, – pasakė inspektorius, kratydamas pelenus ant grindų. – Tikėjausi, kad prisipažinsi nusikaltęs, mat mes vis tiek ketiname prisiūti tau bylą.

Volis išsišiepė ir tuojau pat sumojo, kad Frostas, ko gero, nejuokauja. Inspektorius kyštelėjo ranką į dėžę ir, išėmęs perlais aptaisytą kryželį, pasiūbavo jį Mensonui prieš nosį.

– Voli, Voli, ji tave atpažino.

Sulaikytasis atšlijo ir tarė:

– Kaip sakiau kitam pareigūnui, pone Frostai, tas dėžes radau numestas šalikelėje...

– Jei nesiliausi paistęs nesąmones, tave patį netrukus ras numestą apšiktoje šalikelėje, – nutraukė jį Frostas. – Tave atpažino, žinome, ko pridirbai, taigi vis tiek išlupsime iš tavęs prisipažinimą, nesvarbu, teisėtais būdais ar nelabai teisėtais. Verčiau klok viską geruoju.

– Kad aš, pone Frostai, nesuprantu, apie ką čia kalbate.

Mensonas ne itin įtaigiai apsimetė sugluminti nekaltu avinėliu ir po akimirkos kone pašoko nuo kėdės, mat jam už nugaros stovintis jaunasis žaliūkas suriko tiesiai į ausį:

– Kalbame apie moterį, kuriai tu, šūdžiau, sutriuškinai kaukolę!

– Seržante, šaukti visai nebūtina, – švelniai papriekaištavo kolegai inspektorius. – Juk ponas Mensonas ir nebauginamas viską papasakos. Ar ne, Voli?

– Padėsiu kuo galėsiu, – trindamas ausį, atsakė Volis.

Frostas nusišypsojo taip maloniai, kad sulaikytajam atšalo kraujas.

– Puiku. Šit ir padėk: kaip atsitiko, kad ponią Alisą Raider, senutę iš Klarendono gatvės, išsiųsdinai į ligoninę?

Kol kas inspektorius neketino Mensonui sakyti, kad senolė neišgyveno.

– Pone Frostai, aš niekur nieko nesiųsdinau. Ne mano braižas. – Mensonas dėjosi užgautas.

Frostas prunkšdamas išpūtė debesį „Benson and Hedges" dūmų.

– Braižas mat ne jo! Nėra jokio sumauto tavo braižo! Užsimanei su manimi pažaisti? Gerai, galime pažaisti. Seržante, užrašinę!

Gilmoras išsiėmė ir atsivertė bloknotą.

– Stokis! – paliepė inspektorius Mensonui.

Šis sudvejojo, bet seržantas kaipmat pastatė jį ant kojų.

– Volteri Ričardai Mensonai, – užriaumojo Frostas, – kitaip dar vadinamas Močiučių Skerdiku!..

– Ką? Močiučių Skerdiku? – Šįsyk Volis nustebo kuo nuoširdžiausiai.

– Patylėk! – aprėkė jį Gilmoras.

– ...Kitaip dar vadinamas Močiučių Skerdiku, – toliau iškilmingai dudeno inspektorius. – Jūs suimamas, kaltinant nužudžius tris žmones... – Seržantui jis pasakė: – Aplinkybes įrašykite pats, pavardžių ir datų aš neprisimenu. – Gilmoras įnirtingai darbavosi rašikliu, o Frostas kalbėjo toliau: – Jūs neprivalote nieko sakyti ir taip toliau, ir panašiai, bet viskas, ką pasakysite, tra lia lia lia lia... Gali laikyti, Voli, kad teisės tau išdėstytos, kas tokiais atvejais sakoma, žinai geriau nei aš.

– Šitie absurdiški kaltinimai – visiškai nepagrįsti, – išdidižiai atšovė Mensonas ir atsigręžė į Gilmorą, norėdamas įsitikinti, kad šis jo žodžius užsirašė.

Frostas uždėjo ranką ant užrašinės.

– Seržante, palūkėkite. Manau, užrašyti reikėtų kitaip. – Inspektorius pasikrapštė randą ir kiek pagalvojo. – Štai... Suimtasis pareiškia žudyti nenorėjęs. Jis neapsakomai gailisi ir pripažįsta esąs nusipelnęs bausmės.

Mensonas net išsižiojo.

– Nieko panašaus nesakiau, – išlemeno jis.

Frostas užsidegė naują cigaretę ir atkirto:

– Voli, ką sakei iš tikrųjų, visiškai nesvarbu. Teisme bus perskaityta tai, ką užrašė seržantas.

Volis klestelėjo ant kėdės.

– Aš neigsiu taip sakęs. Pareikšiu, kad tai – melas.

– Žinoma, neigsi, žinoma, pareikši. Tik kurio žodis bus svaresnis: apgailėtino vagišiaus su ilga nusikaltimų istorija ar ordinu apdovanoto kriminalisto inspektoriaus? Teisėjams dažniausiai atrodo, kad Jurgio kryžių pelnę žmonės nemeluoja iš principo.

– Žiauru taip elgtis, – mažne apsiašarojęs prataré Volis.

– Pats gyvenimas žiaurus, jeigu į namus įsilaužia koks nors bjaurybė ir suskaldo tau galvą, – atšovė Frostas.

Mensonas iškišo gyvatišką liežuvio galiuką ir apsilaižė perdžiūvusias lūpas.

– Pone Frostai, juk nemeluosite teismui? – maldaujamai paklausė. Bet inspektoriaus išraiška aiškiai bylojo: „Žinoma, meluosiu, kad tave kur plynios!"

Frostas atkragino galvą ir paleido į lubas sruogą dūmų.

– Voli, tai bus ne melas – aš tik, kaip sakoma, patepsiu teisingumo ratus. Seržante, išveskite jį ir pateikite kaltinimą. Ir rytoj iš pat ryto – į teismą.

Henlonas žengė prie Mensono ir sugniaužė šio žastą. Volis išsilaisvino ir paklausė:

– Ko galėčiau tikėtis, jei sutikčiau bendradarbiauti?

– Amžino mano dėkingumo. Be to, galbūt pakuždėčiau teisėjui į ausį, koks buvai paslaugus.

– Toji senutė iš Klarendono gatvės... – kiek padvejojęs vėl prašneko Mensonas. – Sakote, ji mane atpažino?

– Apsakė tave, Voli, labai išsamiai. Ją užpuolė nemalonus, pleiskanotas tipas, kuriam iš burnos bjauriai dvokė. Parodėme senolei kelias nuotraukas ir ji iš karto dūrė pirštu į taviškę.

– Pone Frostai, neketinau jos skriausti, – kandžiodamas lūpą, pasakė Volis. – Puolė mane kaip pasiutusi tigrė.

– Aštuoniasdešimt vienerių tigrė, – atrėžė inspektorius. – Kuo buvo apsiginklavusi? Pensijos knygele?

– Peiliu, pone Frostai... prakeiktu didžiuliu peiliu. – Mensonas išsitraukė iš kelnių marškinius ir kilstelėjo juos. – Matote, ką padarė?! – Prie pilvo lipnios juostos rėželiais buvo priklijuotas storas, nelabai švarus vatos tamponas, iš po kurio vis dar sunkėsi kraujas. – Būtų mane papjovusi. Trenkiau tik gindamasis. – Volis pagrabaliojo tvarstį. – Ar norite pamatyti pačią žaizdą?

– Oi ne, Voli, ačiū, nenoriu, – suskubo atsisakyti Frostas. – Tavo žaizda pernelyg arti pimpalo, be to, aš dar nepusryčiavęs. Verčiau tegul ją apžiūri gydytojas.

Inspektorius pakilo nuo kėdės ir, kinktelėjęs galva, pasikvietė Henloną į koridorių. Gerai uždaręs duris, sušnibždėjo:

– Tai bent nelemta staigmena! Arturai, ar patikrinai? Tas peilis galėjo būti aukos?

– Netikrinau. Ant jo nėra jokių atspaudų, o ir išgaląstas, tegul jį skradžiai, aštriai lyg skustuvas. Net nesuabejojau, kad peilis – užpuoliko.

– Senolė labai bijojo vagių. Tikriausiai todėl ir laikė išgaląstą peilį po ranka. Patikrink bent dabar ir sužinok, kokia Volio kraujo grupė. Turėtų būti įrašyta jo asmens byloje.

Inspektorius palydėjo staiga paniurusį Henloną iki priimamojo ir paprašė seržanto Velso iškviesti budintį policijos gydytoją.

Įsimetęs atlikusius tvarsčius, gydytojas užsegė lagaminėlį.

– Pavojaus, manau, nėra, bet dėl viso pikto nusiųskite pacientą į ligoninę, – pasakė.

Įteikė Frostui pasirašyti sąskaitą, dar kartą atidžiai ją peržiūrėjo ir linktelėjęs atsisveikino. Arturas Henlonas, akivaizdžiai susigėdęs, lūkuriavo koridoriuje. Jo išraiška inspektoriui pasakė viską.

– Peilis – iš aukos rinkinio, į kurį dar įeina šakutė ir galąstuvas. Atsiprašau, Džekai, privalėjau patikrinti iš karto.

– Nieko tokio, Arturai, – atsakė Frostas. – Bent žinosiu, kad esu ne vienintelis išsižiojėlis policijoje.

– Volio kraujo grupė – pirma, tokia pat kaip senutės. Taigi kraujas ant peilio galėjo būti ir jo.

– Po galais! Peilis buvo vienintelis įkaltis, siejęs visas tris žmogžudystes, ir še – nė to nebeturime. Ką gi, kiek turiu, tiek tau turės užtekti, kaip sakė vyskupas artistei*.

Antiseptikais prakvipusiame Kvotos kambaryje suimtasis, stebimas sugižusio Gilmoro, garsiai šliurpštė arbatą. Frostas atsisėdo ir pasakė:

– Tad štai, Voli, gydytojas sako, kad išgyvensi, teks man su tuo susitaikyti. O dabar aiškiai ir smulkiai klok, kas nutiko Klarendono gatvėje. – Inspektorius pavaišino Volį cigarete ir uždegė ją. – Tik pilvą prisidenk. Liula kaip drebučiai.

Mensonas godžiai užtraukė dūmą.

– Dėkui, pone Frostai. – Jis susibruko marškinius į kelnes ir susiveržė diržą. – Buvo pirmadienio vakaras – nesėkmingas, žiauriai nesėkmingas. – Frostas atjaučiamai sulinksėjo. Tokių vakarų jo gyvenime būta daug. – Na tai va. Atrodė, kad name, kurį susiruošiau aplankyti pirmiausia, bėdos nebus. Užšokau ant šiukšlinės ir pro langą įsliuogiau vidun. Išgirdau, kaip senolis pirmame aukšte kažką sako žmonai, ir pamaniau, kad galėsiu ramiai darbuotis. Nutykinau į miegamąjį, o ten tokia keista smarvė... Pasišviečiau žibintuvėliu ir... jergutė-

* Frostas apverčia eufemizmą „kaip sakė artistė vyskupui", kildinamą iš tų laikų, kai aktorės Didžiojoje Britanijoje įprastai skursdavo ir dažnai papildomai versdavosi prostitucija; ši frazė vartojama, norint pirmiau pasakytiems žodžiams suteikti vulgarią prasmę.

liau... pūvantis lavonas bespoksąs į mane. Kad nėriau iš ten, tai nėriau. Užėjau į aludę išlenkti taurelės, kad greičiau atsikvošėčiau, ir ką gi sutikau – ogi jus, inspektoriau, ir štai šį losjonais apsišlakstčiusį vyruką. Ne vakaras, o nesėkmių virtinė, pamaniau. Bet vis tiek jums paskambinau. Pranešiau apie lavoną.

– Prisimenu, Voli. Pažinau tave iš balso.

– Kvailas buvau, kad nesilioviau. Bet man mirtinai reikėjo grynųjų – vienas lažybininkas reikalavo skolos, kelių šimtų svarų. Tą namą Klarendono gatvėje buvau nusižiūrėjęs jau anksčiau. Darbelis atrodė visiškai paprastas, be to, žmonės kalbėjo, esą senolė apsikrovusi grynaisiais. Tikriausiai buvo sušiktai gerai juos išslapsčiusi – aš neradau nieko. Iššniukštinėjau visą miegamąjį. Ji kitame kambaryje apžiūrėjo dėžę. Sumautas aš negrabaila, sudaužiau vazą ir po akimirkos senė įpuolė, švaistydamasi peiliu. Gindamasis užtvojau, ji ir išsijungė. – Volis vėl užtraukė dūmą. – Pone Frostai, ta senutė pati kalta. Galėčiau nutempti ją į teismą. Juk įstatymą žinote: prieš vagį galima su protu panaudoti jėgą, bet kai mėsininko peiliu iškabini jam pusę vidurių, kokia gi čia būtinoji gintis?

– O suskaldyti senutei kaukolę – būtinoji gintis? – Mensonui už nugaros sukriokė Gilmoras.

– Pone Frostai, aš jai vos taukštelėjau. Laužtuvėliu. Tik pagąsdinti norėjau. Žarnose man kyšojo prakeiktas jos peilis, turėjau jį išsitraukti. Grumiantis suplyšo mano guminės pirštinės, todėl nušluosčiau rankeną, kad neliktų atspaudų, čiupau saujelę papuošalų ir smukau iš ten kaip įgeltas. Kai

kitą dieną laikraštyje perskaičiau, kad senolė atsidūrė reanimacijoje, iš baimės, atsiprašant, mažne apsišikau. Nuo to vakaro daugiau nieko neiškrėčiau, šventa teisybė, prisiekiu.

Frostas išsiėmė iš pakelio cigaretę ir pabaksnojo ja į stalviršį.

– Voli, klok šventą teisybę ir apie kitas. Ar jos irgi puolė tave su peiliais, o paskui pasidarė charakirį?

Inspektorius stebėjo suimtąjį labai atidžiai, bet atrodė, kad šis iš tikrųjų nesupranta, apie ką kalbama. Nebent buvo įstabus aktorius.

– Apie kitas? Ką norite man prisiūti?

Frostas atvertė aplanką ir išėmęs paskleidė priešais Mensoną spalvotas nuotraukas – stambiu planu nufotografuotas nužudytųjų senučių žaizdas, – o pats nenuleido nuo suimtojo akių. Volis sudrebėjo ir nusigręžė.

– Juk tai šlykštu, pone Frostai, po šimts velnių! – Jis išsiėmė iš kišenės nelabai švarią nosinę ir nusišluostė kaktą. – Nejaugi sakysite, kad tai – mano darbas? Gyvenime nesu nieko nužudęs.

– Esi, Voli, esi, – niauriai atsakė inspektorius. – Senutė, kurią pagąsdinai laužtuvėliu, ligoninėje mirė.

– Liaukitės, inspektoriau. – Mensonas išsišiepė, norėdamas parodyti permatąs visas Frosto gudrybes. – Neįmanoma, vos taukštelėjus... – Staiga jis suvokė, kad inspektorius nė neketina juokauti. – O Dieve! – Šypsnis kaipmat išnyko, Volis perbalo. – Mirė?

Frostas linktelėjo.

– Pone Frostai, po šimts velnių, ji mane puolė su peiliu. Gyniausi. Ką dar galėjau daryti?

– Nuo šitų irgi gyneisi? – paklausė inspektorius ir delnu trinktelėjo per fotografijas.

– Pone Frostai, dėl anos prisipažįstu, bet šitų man neprikabinsite.

– Ką gi, Voli, – Frostas maloniai nusišypsojo, – siūlau kaip senam draugui: prisipažink patvarkęs šitas, ir aš pripažinsiu, kad nuo anos tik gyneisi.

– Prie šitų aš net neprisiliečiau. Kaip man jus įtikinti?

– Tavim dėtas, pagalvočiau apie alibi. Kur buvai antradienio vakarą?

Iš nevilties Mensonas net susigūžė.

– Alibi mane tik įklampins, – pasakė jis. – Antradienio vakarą darbavausi.

– Voli, nebūk juokingas. Mes čia kalbame apie žmogžudystes, ne apie smulkias vagystes.

Volis gūžtelėjo pečiais.

– Aš šiaip ar taip įklimpęs, ar ne? Na gerai, antradienio vakarą apšvarinau kelis automobilius Girios prieglobsčio rajone. Iš vieno paėmiau kompaktinių diskų grotuvėlį, iš kitų – kasetinius magnetofonus.

– O sekmadienį?

– Buvau viename name Eplfordo dvare. Paėmiau apie aštuoniasdešimt svarų. Dar mėginau įlįsti į automobilį, bet suveikė prakeikta signalizacija.

Frostas linktelėjo. Apie įsilaužimą į namą Eplfordo dvare jis žinojo, vagystėmis iš automobilių buvo nesunku pasidomėti. Bet visa tai dėjosi sekmadienio vakarą. O Merė Heins nužudyta pavakariais.

– Ką veikei sekmadienio popietę? – paklausė jis.

– Kiurksojau namie. Mylėjomės su Bele.

– Tam kokią minutę gal ir sugaišai. Arba pusę minutės – jei labai skubėjai. Ką dar veikei?

– Namie buvau iki šešių. Belė patvirtins.

Inspektorius prunkštelėjo.

– Ji – tokia pat melagė kaip ir tu. Taigi alibi tu neturi. Be to, mes radome kruvinus tavo džinsus.

– Pone Frostai, kraujas – mano... – Mensonas mažne verkė. – Patikėkite.

– Kas man darbo, Voli? Tegul tavim patiki teismas. – Frostas mąsliai pasikasė smakrą. – Na kaip, sandėriui pasirengęs?

– Kokiam sandėriui? – neryžtingai paklausė Mensonas.

– Tau jis būtų pasiutusiai naudingas. Mus slegia visa šūsnis neišaiškintų apiplėšimų ir vagysčių iš automobilių. Pripažįsti, kad tie nusikaltimai – visi iki vieno – tavo darbas...

– Ėė, pone Frostai, nieko nebus, – paprieštaravo Volis.

– Verčiau išklausyk iki galo. Kad ir kiek už tas vagystes gautum, visų bausmių laikas sutaptų, taigi tau nebūtų jokio skirtumo – sėdėti už vieną nusikaltimą ar už šimtą. Mainais aš teisme papasakočiau, kaip noriai mums padėjai, ir paraginčiau kaltintojus Alisos Raider bylą perkvalifikuoti į netyčinio nužudymo. Jeigu atsisakai, būsi teisiamas už tyčinę žmogžudystę. Taigi pagalvok.

Mensonas, žįsdamas pirštą, apsvarstė ką išgirdęs.

– O kaip dėl šitų? – paklausė, rodydamas į nuotraukas.

– Voli, gali laikyti mane senu, sentimentaliu pirdyla, bet, jei nenutiks nieko, kas priverstų mane persigalvoti, būsiu pasirengęs dėl įkalčių stokos kaltinimus atmesti.

Volis atsiduso.

– Ką gi, pone Frostai, sutinku.

– Žinojau, kad tu – geras berniukas.

Frostas nusišypsojo, sudėjo nuotraukas į aplanką ir atsistojo. Gilmoras suimtajam už nugaros net nušvito. Inspektorius ne tik nieko neprarado – kaltintojas Alisos Raider bylą tikriausiai ir šiaip būtų kvalifikavęs kaip netyčinio nužudymo, – bet dar ir vienu gaistu gerokai pataisė Dentono skyriaus išaiškintų nusikaltimų statistiką. Nekantraudamas pasipelnyti iš šio akivaizdžiai naudingo sandėrio, kriminalistas seržantas atsisėdo į Frosto vietą ir pasiruošė užrašyti Mensono prisipažinimus. Vis dėlto inspektorius pasakė, kad bylos atitenka Henlonui, tad Gilmoras, tegul ir labai nenoromis, tegul ir susiraukęs, turėjo užleisti kėdę tam neūžaugai nutukėliui.

Prie durų Frostas sustojo ir taukštelėjo delnu sau per kaktą. Jis vos neužmiršo paklausti Mensono apie vaizdajuostes.

– Iš kur jas gavai?

– Nudžioviau iš vienos mašinos, – panarinęs galvą, atsakė Volis. – Jei būčiau žinojęs, kas ten nufilmuota, nė nagų būčiau nekišęs. Rupūžėle, senamadiškas seksas, na ir šiek tiek žiaurumo, man patinka, kaip ir visiems vyrams, bet su šunimis... Gal jie ir geriausi žmogaus draugai, bet kai draugystė tokia kaip toje vaizdajuostėje...

– Klok aplinkybes, Voli.

– Na ką, važiuoju ano šeštadienio vakarą, apie dešimtą, savo furgonu per Turgaus aikštę, žiūriu, atokiau stovi prašmatnios vežėčios.

– Koks automobilis? – paklausė Gilmoras. – Kokios markės?

– Nežinau. Brangus, tviskantis. Regis, juodas... sėdynės lyg ir tikra oda aptrauktos. Šiaip ar taip, grožėtis juo neketinau. Atlupau bagažinės dangtį, griebiau štai šitą dėžę ir nusimuilinau, kol niekas neužklupo.

Frostas mėgino išklausti daugiau smulkmenų, bet Mensonas neturėjo ką pasakyti, tik pakartojo, kad automobilis buvęs iš brangiųjų.

Koridoriuje Gilmoras piktai užsipuolė inspektorių:

– Kodėl perleidote bylas Henlonui? Mums Mensonas prisipažino nužudęs ponią Raider, prisiims ir visus kitus nusikaltimus. Darbą nudirbome mes, o nuopelnus lyg niekur nieko atiduodate Henlonui!

– Kam man tas popierizmas? – atšovė Frostas. – Ar mes veikti neturime ką, kad skrebentume ilgut ilgiausius jo prisipažinimus? – Inspektorius nusižiovavo. – Tu, sūnau, kaip sau nori, o aš važiuoju namo nusnūsti.

Nueinančiam Frostui įkandin Gilmoras žiūrėjo niršdamas. Ne kas kitas, tik prakeikta lemtis amžiams surišo jį su tuo senu pusgalviu, policininko parodija. Juk dėl nuolatinių inspektoriaus nesėkmių atkentėti tenka ir jam, o retais Frosto sėkmės atvejais jis staiga lieka niekuo dėtas. Jei tas mulkis spjovė į savo karjerą, dar nereiškia, kad ir kiti turi

taip daryti. Tegul jį velniai, tą neraliuotą asilą! Gilmoras išėjo iš nuovados plūsdamasis.

Jau lovoje Frostas prisiminė nepapasakojęs Maletui apie Volį Mensoną. Et, pagalvojo, atidėsiu ataskaitą iki ryto.

Gilmorą pažadino skambutis. Jis siektelėjo žadintuvo, bet čirškimas nesiliovė. Buvo dešimt valandų, nors seržantui atrodė, kad nusnūsti jis spėjo vos kelias minutes. Vėl sučirškė skambutis, kažkas į laukujes duris dar ir pasibeldė. Gilmoras užsimetė chalatą ir nubildėjo laiptais žemyn.

Policininkas su motociklininko šalmu po pažastimi paklausė, ar kalbąs su kriminalistu seržantu Gilmoru, ir perdavė nurodymą nedelsiant paimti iš namų inspektorių Frostą. Nužudyta dar viena senutė.

– Kam prireikė važiuoti? – suniurzgė seržantas. – Gal nežinojai, kad yra toks daiktas – telefonas?

– Gal nežinojote, kad ragelį reikia laikyti padėtą ant aparato? – atšovė policininkas ir, sėdęs ant motociklo, nurūko.

Ragelis iš tiesų buvo nukeltas. Patyliukais plūsdamas Lizą, Frenkas padėjo jį ant aparato ir nuskubėjo į vonią. Vylėsi, kad šaltas dušas padės atkusti. Buvo jau beveik apsirengęs, kai sutrinksėjo lauko durys. Iš parduotuvės grįžo Liza, jos pirkinių maišelyje skimbčiojo buteliai.

– Vėl išeini?! – užspiegė žmona. – Grįžai paryčiais ir vėl išeini?!

Jis apsišlakstė losjonu, pasitaisė kaklaraištį ir dirstelėjo į veidrodį.

– Reikia, – atsakė. – Dar viena žmogžudystė.

Dėl miego stygiaus Frenkui gėlė galvą ir rietis jam nėmaž nesinorėjo. Liza praėjo pro jį persiraukusi, nebetardama nė žodžio. Jis apsivilko vilnonį paltą ir pasitikrino, ar neužmiršo pasiimti automobilio raktelių.

– Pasistengsiu grįžti kuo greičiau, prižadu, – pasakė.

– Gali nesivarginti, – užkėlusi ant stalo maišelį, atkirto Liza.

Frostas, nesiprausęs ir apsiglamžęs, laukė gatvėje prie savo namų. Įsėdęs jis pusbalsiu Gilmorui padėkojo ir pridūrė:

– Dar viena senutė papjauta. Aplinkybių kol kas nežinau.

Važiuoti jiems reikėjo į Virėjų namų rajoną, dauguma jo gyventojų buvo senyvo amžiaus. Suradę reikiamą namą, liftu, kurio drėgnos grindys trenkė pušų kvapo valikliu, pakilo į trečią aukštą. Konsteblis Bertonas laukė jųdviejų prie 311-ojo buto durų ir vos tramdė drebulį.

– Inspektoriau, vaizdas kraupus, – perspėjo jis.

– Verčiau pasakytum ką nors naujo, – eidamas į vidų, suniurzgė Frostas.

Siaurame koridoriuje prasispraudę pro telefono staliuką, ant kurio buvo padėtas laminuotas abonentų sąrašėlis, jie suėjo į nedidelę svetainę, prisigrūdusią žmonių. Atrodė, visi stengiasi laikytis toliau nuo kambario vidurio.

– Nagi parodykite skalikui kiškį, – braudamasis pro susispietusius, pasakė Frostas.

Fotelyje vidur kambario, atkraginusi galvą, sustiklėjusias akis įsmeigusi į lubas, sėdėjo senutė. Jos gerklė buvo perrėžta, ir žaizda panėšėjo į kruvinų lūpų vypsnį. Iš perskrosto pilvo išdribę viduriai pūpsojo skraite. Pilkas kilimas aplink kojas buvo prisisunkęs tų siaubingų akimirkų, kai peilis raižė kūną, gausiai plūdusio kraujo. Ankštame kambarėlyje trenkė skerdykla.

– Dievulėliau! – sumurmėjo Frostas ir, vos dirstelėjęs į senutę, atsitraukė.

Netgi nusikaltimo vietos tyrėjas Tedas Robertsas, nužudytų žmonių prisižiūrėjęs ikvaliai, ir tas, iš arti fotografuodamas žaizdą gerklėje, tirtančiais pirštais vos nulaikė kamerą.

Gilmoras, užuot spoksojęs į lavoną, apsidairė. Atpažino policijos konsteblį Simsą, vakarykščiai suėmusį Mensoną, ir porą ekspertų iš grupės, dirbusios Grinvėjaus namuose. Budinčio policijos gydytojo, lieso, orios išvaizdos vyriškio, kuris įsigilinęs pildė sąskaitos blanką, seržantas nepažinojo.

Prie tolimosios sienos stovėjo šviesi ąžuolinė indauja. Krištolinėje vaisinėje ant jos raudonavo keli obuoliai. Gilmoras pastebėjo prie jų įdėtą juodą odinę piniginę ir kumštelėjo inspektoriui. Plačiais žingsniais žargstydamas per kraujo dėmes, Frostas priėjo prie indaujos ir, apsukęs nosine, paėmė išsipūtusią piniginę – senutė vakarykščiai buvo centriniame pašte atsiėmusi pensiją. Inspektorius greitomis suskaičiavo beveik šimtą svarų ir nustebęs subruko pinigus atgal.

– Kodėl žudikas jų nepaėmė?

– Gal kas sutrukdė? – spėjo Gilmoras. – Išgirdo kažką ateinant ir spruko.

– Gal, – nė iš tolo nepatikėjęs tokia versija, burbtelėjo Frostas. Jis peržiūrėjo kitus piniginės skyrelius. Nepanaudoti migdomųjų receptai, vizito pas gydytoją lapelis, bingo klubo „Rifas" narės kortelė, keli seni loterijos bilietai. Paskutiniame skyrelyje inspektorius aptiko du automatinių užraktų raktus; vienas buvo nuo lauko durų, kitas – nežinia nuo ko. Jis užsegė piniginę ir padėjo atgal į dubenį.
– Kas paimta?

– Nieko, bent jau kol kas taip atrodo, – atsakė Bertonas. – Regis, niekas net nepaliesta.

Jis palydėjo Frostą ir Gilmorą į miegamąjį. Kambarys buvo jaukus, tvarkingas. Inspektorius ištraukė kelis stalčius. Jų turinys iš tiesų atrodė neliestas.

– Sakau gi, nusikaltėlis išgirdo kažką ateinant ir movė lauk, nespėjęs nieko nugvelbti, – pakartojo Gilmoras.

– Galbūt, – vis dar nepatikliai tarstelėjo Frostas ir kreipėsi į Bertoną: – Ką gi, bičiuli, klok aplinkybes.

Konsteblis atsivertė užrašinę.

– Dorisė Votson, septyniasdešimt šešerių. Našlė, turi sūnų. Jis gyvena Dentone.

– Su juo susisiekta? – pasiteiravo Frostas.

Bertonas papurtė galvą.

– Laukėme jūsų, pone.

– Paskambink sūnui, – paliepė Gilmorui inspektorius, – numeris bus sąraše. Tegul atvažiuoja. Tik nesakyk, kas atsitiko.

– Kaimynė ponia Proktor, – toliau pasakojo Bertonas, – paskutinį kartą matė žuvusiąją vakar, aštuntą vakaro, kai buvo užėjusi pasiskolinti „Daily Mirror". Prieš pat dešimt ji pasibeldė, norėdama

grąžinti laikraštį, bet niekas nebeįsileido.

– Dešimtą ji buvo nebegyva, – įsiterpė gydytojas. Jis jau ruošėsi išeiti.

– Iš kur staiga toks tikslumas? – paklausė Frostas. – Dažniausiai net nesusivoki, kuri savaitės diena. Ar įsitikinęs, kad dešimtą senolė jau buvo negyva?

Gydytojas patraukė pečiais. Tiksliai nustatyti mirties laiką buvo sudėtinga, tad jis atsakė aptakiai:

– Galima valandos paklaida.

– Ačiū, kad niekuo nepagelbėjai, – numykė inspektorius, gydytojui išėjus.

Netrukus grįžo paskambinęs Gilmoras. Frostas klausiamai kilstelėjo antakius.

– Įjungtas atsakiklis, – pasakė seržantas. – Paprašiau paskambinti į nuovadą.

Inspektorius apsidairė. Nebuvo matyti jokių įsilaužimo pėdsakų. Veikiausiai žudikas tiesiog įėjo pro pagrindines duris. Pareigūnai jas apžiūrėjo. Duryse buvo įtaisyti papildomi užšovai, kabojo grandinėlė, tiesa, ne itin patikima. Buvo ir akutė, tad aklomis senolė nieko neįsileisdavo. Nepažįstamų žmonių ji privengė. Bet kai kažkas šiek tiek po aštuntos vakaro pasibeldė, senutė atšovė sklendes, atkabino grandinėlę ir svečią įsileido. Vadinasi, jį pažinojo, pasitikėjo.

– Sūnus?.. – spėjo Gilmoras.

– Kol kas pirmiausia galvosime apie jį, – pritarė Frostas ir paklausė: – Kas rado nužudytąją?

– Ta pati kaimynė, ponia Proktor, – atsakė Bertonas.

– Ką gi, Bertonai, Džordanai, apeikite kaimynus. Gal kas nors ką nors matė ar girdėjo. Gilmo-

rai, eisi su manim. Aplankysime motutę Proktor.

Susivėlusi žilagalvė ponia Proktor, šukos jai būtų išties pravertusios, markstydama ašarotas akis, įsistebeilijo į inspektoriaus atkištą tarnybinį pažymėjimą.

– Turėsiu pasikliauti jūsų žodžiu, – nusprendė galiausiai. – Ryto metą nelabai gerai matau.

Savo žodžius moteriškė tuojau pat ir patvirtino: vesdamasi kriminalistus į svetainę, koridoriuje užkliuvo už staliuko.

– Senolė gerai įmetusi, – šnipštelėjo Gilmorui Frostas.

– Prašau sėsti, – suvapėjo džinu tvoskianti šeimininkė.

Inspektorius vos neatsisėdo ant tuščio butelio, tad rūpestingai pastatė jį ant grindų. Senutė, krypuodama į šalis, klestelėjo į fotelį priešais Frostą. Ji niekaip neįstengė liautis sverdėjusi.

Svetainė buvo sujaukta, kėdės apkarstytos nešvariais apatiniais, visur pristatyta aptukusių taurių. Dujinis šildytuvas kaitino iš visos galios, kambaryje tvyrojo nepakenčiama tvankuma.

Šeimininkė atsirūgo džinu ir delnu pavėdavo sau prieš veidą.

– Ar galėčiau ko nors pasiūlyti? – paklausė.

Pamanęs, kad siūloma arbatos, Frostas linktelėjo, bet senutė prikliukino du puodukus džino ir padavė kriminalistams.

– Štai, išlenkite! – paragino.

Inspektorius įtariai dėbtelėjo į arbatos spalvos skystimą, kurio paviršiuje arbatžolės ir plūduriavo.

Metas buvo pernelyg ankstyvas, bet... bala nematė. Jis ištuštino puodelį vienu mauku. Ponia Proktor pritariamai sulinksėjo ir įsipylė gėrimo.

– Šiaip aš iš pat ryto negeriu, bet kai pamačiau ją fotelyje... ir dar tas kraujas...

Senutei prireikė skubiai išgerti ir įsipilti dar. Frostas atjaučiamai palingavo galvą.

– Kieno nors gimtadienis? – paklausė pastebėjęs ant židinio atbrailos eile sustatytus atvirukus.

Senolė staiga pravirko.

– Mano, ir šit koks nelemtas. Tai bent sušnerkšta dovana – rasti kaimynę paskerstą. – Ji nusišluostė akis. – Atsiprašau. – Prisvirduliavusi prie židinio, parodė kriminalistams atviruką su kačiukais pintinėje. – Šitas jos. Daugiau ji manęs nebesveikins.

– Kaip miela, – subambėjo Frostas.

Šeimininkė pašaipiai prunkštelėjo.

– Kačių aš nepakenčiu. Jos tik prismardina namus. Tikiuosi, kaimynė tokį atviruką pirko tik todėl, kad buvo pigus. – Ji pasilenkė prie inspektoriaus ir lyg kokia sąmokslininkė sukuždėjo: – Žinau, kad apie mirusius taip kalbėti nedera, bet ta senė buvo šykšti karvė, tikra naginė.

– Ką jūs sakote!

– Sakau, ką žinau. Jos piniginė visada atrodydavo kaip nėščia... nuolat būdavo prikimšta, bet ta sena ragana gyvenime niekam nėra nupirkusi išgerti.

Frostas, dėdamasis pasipiktinęs, papurtė galvą. Ponia Proktor žiojosi sakyti dar kažką, bet vėl paspringo ašaromis.

– Keiksnoju šit vargšę senutę, – pasakė kiek apsiraminusi, – o ji tame fotelyje... negyva. – Moteriš-

kė pakėlė užverktas akis. – Siaubas... kai įėjau ir pamačiau... šitiek kraujo...

– Suprantu, kaip nemalonu prisiminti, – įteikliai prašneko Frostas, – todėl pasistengsiu ilgai jūsų nekamuoti. Taigi pasiskolinote iš kaimynės „Daily Mirror"?

– Pasiskolinau aštuntą. Grąžinti nešiau dešimtą, bet ji neįsileido.

– Ar jums nepasirodė keista? – paklausė Gilmoras, su pasidygėjimu žiūrėdamas į džiną puodelyje cukruotu kraštu.

– Pasiutusiai keista! Pamaniau, jei negrąžinsiu laikraščio, ta surukusi kalė naktimis neužmigs, išsigandusi, kad pabėgau su visu „Daily Mirror"... Na tai va, pabeldžiau į duris. Ji neatsiliepė. Aš nuėjau gulti.

– O paskui?

– Šįryt pabūgau, kad ta sukriošėlė neatsiųstų Interpolo manęs suimti, tad vėl nešiau jai šūdlaikraštį. Ji vėl neatsiliepė. Pamaniau, gal gripas ją išvertė iš kojų, ir užėjau į vidų.

– Kaip patekote į butą?

Senutė išsiėmė iš prikyštės kišenės raktą.

– Aš turiu atsarginį jos namų, ji – mano. – Inspektorius linktelėjo. Štai nuo ko tas antrasis žuvusiosios raktas. – Nemaniau, kad galėsiu įeiti. Duris kaimynė visada dar ir skląsčiais užšaudavo, grandinėlę užkabindavo. Bet atsirakinau, įėjau ir... – Prisiminusi reginį, ponia Proktor sutirtėjo.

Frostas palinko prie jos ir patapšnojo per ranką.

– Žinau, kaip sunku, širdele. Neskubėkite, atsikvėpkite.

Kelis kartu mėginusi, bet taip ir nepajėgusi prašnekti, galiausiai senutė suėmė save į nagą ir ryžtingai kinktelėjo galva. Inspektorius paklausė:

– Kai matėte kaimynę paskutinį kartą, na, kai skolinotės laikraštį, gal ji minėjo ko nors laukianti?

– Nieko neminėjo. Tik padavė laikraštį, kaip visada... nenoromis.

– O paskui negirdėjote nieko?

– Pavyzdžiui, ko? – sumirksėjusi pasitikslino ponia Proktor.

Pavyzdžiui, skerdžiamos moters riksmo, buka tu karve, pagalvojo Frostas, o balsu maloniai pasakė:

– Ko nors. Menkiausia smulkmena padėtų mums ieškoti žudiko.

– Nieko negirdėjau. Televizorius buvo įjungtas. Mėgstu skaityti laikraštį prie veikiančio televizoriaus, tai man padeda susikaupti. – Senutė nusipurtė. – Išgirdusi apie tą maniaką, Močiučių Skerdiką, vargšelė Dorisė labai bijojo, kad ir jai kas nors panašaus nenutiktų. Ketino ant durų pasikabinti tvirtesnę grandinėlę, bet va nespėjo.

– Grandinėlė nebūtų jos išgelbėjusi. Jūsų kaimynė žudiką įsileido kaip seną pažįstamą. Ar daug draugų ji turėjo?

– Vargu. Buvo šykštuolė, niekas jos nemėgo ir ji beveik niekur neišeidavo – tik palošti bingą ir į klubą, tą prie bažnyčios.

– O jūs tą klubą lankote?

– Ne, bet ji vesdavosi mane žaisti bingą – viena bijodavo kur nors eiti. Maždaug prieš metus lioviausi ten vaikščiojusi. Lošimai man ne prie širdies. Be to, gyvenime nė šnipšto nesu laimėjusi.

Frostas palingavo galvą – užjaučiamai, o kartu ir norėdamas nuvyti snūdą. Kaitra ir džinas migdė, jis vos laikėsi.

– Tad lošti bingą ji eidavo tik dienomis?

– Taip. Ji bijodavo pareiti net vėlyvą popietę, ypač jei būdavo tamsu. Bet tas paslaugusis vairuotojas palydėdavo Dorisę iki pat durų – išlipdavo iš autobusiuko ir parvesdavo namo.

Inspektoriui kaipmat išlakstė visi miegai.

– Koks vairuotojas?

– Autobusiuko. Bingo klubas parūpina lošėjams nemokamą transportą – surenka juos mieste, paskui išvežioja.

– Bet tik iki miesto centro?

– Taip, bet, jei pasitaiko malonus vairuotojas ir šiaip ar taip važiuoja pro namus, tuomet išleidžia kur reikia. Beveik kaip taksi.

– O tas paslaugusis vairuotojas... Ar gali būti, kad jis palydėtų senutę iki durų, sulauktų, kol ji saugiai įeis vidun, padėtų pasiimti raktą iš po demblio arba išsitraukti pro pašto plyšį?

– Kai kurie taip ir daro. Kiti tiesiog išleidžia senukus sankryžoje.

– Hmm. – Inspektorius išspjovė arbatžolės trupinėlį. – Ponia Votson buvo baugšti, net popiet bijodavo vaikščioti, o vis dėlto vakare kažką įsileido į namus. Ar nenumanote, kas tas žmogus galėjo būti?

– Galiu paminėti nebent jos pliuškį sūnų. Jis gyvena Dentone. Pas motiną užsuka dažnai.

– Koks jis?

– Koktus tipas. Žinote, ką tas įžūlėlis sykį man

pareiškė? „Užuot kaulijusi iš vargšės mano mamytės, galėtumėte ir pati užsiprenumeruoti laikraštį."

– Iš tiesų niekingas pašlemėkas, – pripažino Frostas ir atsistojo. – Ačiū už pagalbą. Netrukus ateis kitas pareigūnas, užrašys jūsų liudijimą. Jei dar ką nors prisimintumėte, tegul ir menkiausią smulkmeną, kuri galėtų būti mums naudinga, būtinai tam pareigūnui pasakykite.

Gilmoras padėjo taip ir negertą puodelį su džinu ir išsekė paskui inspektorių.

Grįžę į nužudytosios namus, juodu prisispaudę prie sienos praleido lavoną išnešančius sanitarus, šiems sukantis koridoriaus ankštumoje neštuvai užkliudę apdraskė gėlėtus sienų apmušalus. Iš paskos išėjo ir patologas. Su ilgu juodu paltu jis panėšėjo į laidotuvininką.

– Pirmines išvadas išsakiau jūsų kriminalistui konstebliui, – tarė jis. – Vėliau paskambinsiu jums, pasakysiu, kada skrodimas.

Ekspertų grupė svetainėje jau krovėsi mantą. Fotelis buvo nukeltas, iškruvintas kilimas suvyniotas, kiaurai jį prasisunkusio kraujo dėmės ant grindlenčių apibrėžtos geltona kreida. Ore vis dar tvyrojo šiltas, nemalonus skerdyklos tvaikas. Paniuręs Frostas nuplėšė atsiknojusią tapeto skiautę. Vargšė senutė. Apalptų išvydusi savo butuką tokį.

Inspektorius išgirdo vonioje kažką niurnant ir barškant. Nuėjo pažiūrėti. Hardingas iš ekspertų grupės, keturpėsčias, pusbalsiu plūsdamasis, manevravo po kriaukle ilgakočiu veržliarakčiu – mėgino atsukti alkūne išlenkto nutekamojo vamzdžio veržles.

– Rūgštele, radote ką vogti, – pakomentavo Frostas.

– Vamzdyje yra kraujo, – išsišiepęs atsakė ekspertas.

Inspektorius apsimetė nustebęs.

– Norite pasakyti, padirbėjęs žudikas nusiprausė?

– Turint galvoje, kaip jis auką suraikė, negalėjo neapsitaškyti krauju. Juk neis į gatvę visas kruvinas.

– O drabužiai?

Hardingas apčiulpė nubrozdintus krumplius ir, paskutinį kartą pasukęs raktą, lengviau atsikvėpė – veržlė išjudėjo. Atsigręžęs į inspektorių, jis atsakė:

– Manau, turėjo apsitaškyti. Nebent prieš žudydamas nusirengė.

– Na taip. – Frostas prunkštelėjo. – O ką veikė senutė, kol žudikas nusirenginėjo? Pakerėta spoksojo į jo kotą?

– Inspektoriau, tai tik prielaida, – nusišypsojęs tarė Hardingas.

Matydamas, kad didelę veržlę dabar jau atsuks pirštais, veržliaraktį jis padėjo ant grindų.

– Neužmirškite patikrinti cheminių valyklų! – sušuko Frostas į koridorių.

– Jau patikrintos! – atsiliepė Bertonas.

Pareigūnai tik gaišo laiką. Žudikas ne toks jau kvailas.

Inspektorius vėl kreipėsi į Hardingą, kuris jau baigė išimti alkūnę:

– Jeigu tas niekšas nusiprausė, vadinasi, vamzdyje rasite aukos kraujo, ar ne?

– Taip, pone.

– Mes ir šiaip jau mažne maudomės jos kraujyje. Kas iš to, kad rasite jo dar daugiau?

– Turime dirbti kruopščiai, – gūžtelėjęs pečiais, atsakė ekspertas.

– Nebūkite toks rimtas. Dar pamanysiu, kad priekaištaujate man, – tarė Frostas, jau eidamas į svetainę, kuri dabar atrodė ištuštėjusi.

Inspektorius slampinėjo be tikslo, protarpiais paimdamas ir tuojau pat vėl padėdamas kokį nors velionės daiktą. Senas mulkis nežino, ko griebtis, stebėdamas jį, galvojo Gilmoras.

Džordanas su kitu konstebliu grįžo apklausę kaimynus – ir nieko nepešę. Žmonės, kaip visada tokiais atvejais, buvo sukrėsti, bet niekas nieko negirdėjo, nematė.

– Tas šiknius – tikras laimės kūdikis, – pasakė Frostas ir, numetęs nuorūką, batu sutrynė į grindis. Jautėsi pavargęs, bejėgis, nieko vertas. Skrandyje teliūskavo ponios Proktor džinas, pykino, smilko galva. Inspektorius atsisėdo į fotelį.

– Tad ką mums daryti? – paklausė Gilmoras.

Atstokite nuo manęs, ir tiek, norėjo sakyti Frostas, bet staiga susiraukė, išgirdęs balsus koridoriuje. Ir tuojau pat suvaitojo, mat į kambarį energingai įžengė žvalutėlis Maletas. Akiniuočio Hario inspektoriui dabar reikėjo mažiausiai.

Maletas sučiaupė lūpas. Na, žinoma. Tiriama žmogžudystė. Ekspertai kitose patalpose, kaip visada, uoliai darbuojasi, o šit Frostas išsidrėbęs sėdi fotelyje. Dar ir alkoholiu – skyriaus viršininkas įtariai pašniaukštė orą – trenkia.

– Na ką gi, inspektoriau, dar vienas lavonas, –

irzliai, tarsi senutė būtų nužudyta dėl Frosto kaltės, pasakė Maletas.

– Kur? – Inspektorius pašoko ant kojų ir apsidairė. – Nematau, viršininke.

Maletas sugriežė dantimis, užvertė akis į arteksu nudrėbtas lubas ir demonstratyviai atsiduso. Frostas amžinai pasirinkdavo netinkamą metą dėtis kvaileliu.

– Bent kiek pasistūmėjote? – paklausė skyriaus viršininkas.

– Kol kas nė kiek. Tam tipui neapsakomai sekasi. Niekas jo nematė, negirdėjo, pirštų atspaudų jis nepaliko. Jei ir ekspertai nieko ypatingo neaptiks, gali tekti laukti, kol žudikas suklys. Juk turi kada nors sėkmė nuo jo nusisukti.

Maletas niekinamai suprunkštė.

– Laukti? Kol jis dar ką nors nužudys? Nieku gyvu! Noriu, kad žmogžudystės liautųsi!

– Norite? – sumurmėjo Frostas. – O kaip, viršininke, pasiūlysite jūsų norą patenkinti?

– Raskite ir suimkite žudiką.

– Mat kaip? Gilmorai, būtinai užsirašyk. – Džinas mušė Frostui į galvą ir jis visai pamiršo atodairą. – Gal, pone, turite dar kokių nors genialių sumanymų? Aš visada pasirengęs mokytis.

Maletas sužaibavo akimis, apatinis jo žandikaulis sutrūkčiojo. Inspektoriaus lengvabūdiškumas skyriaus viršininką siutino.

– Prašyčiau trumpai išeiti, – kreipėsi jis į Bertoną ir Džordaną ir palūkėjo, kol anuodu uždarys duris. – Inspektoriau, per jus vakar visiškai apsikvailinau.

– Per mane? Kaipgi? – smalsiai paklausė Frostas, tarsi norėdamas dėl viso pikto šį atvejį įsidėmėti.

– Dėl to įtariamojo Skerdiko. Per jus patikėjau, kad jis priremtas prie sienos, bet paaiškėjo, kad didysis jūsų įkaltis – niekinis, nes peilis – aukos.

– Deja, taip, viršininke, – kuo ramiausiai atsakė Frostas.

– Aš per jus apsijuokiau, nes jūs net nesiteikėte ateiti ir išdėstyti man visų aplinkybių. Laukiau jūsų ataskaitos, kad galėčiau atsiskaityti policijos viršininkui.

– Atsiprašau, – suniurnėjo inspektorius. – Buvau jus pamiršęs.

Maletas, kone netekęs amo, prasižiojo ir vėl užsičiaupė.

– Pamiršęs? – galų gale išspaudė jis. – Pamiršęs informuoti skyriaus viršininką apie įtariamąjį svarbioje žmogžudystės byloje?

– Aš ir šiaip neriuosi iš kailio, – atkirto Frostas. – Negana, kad plušame dvigubas pamainas, dar visokie pusgalviai kišasi ir trukdo.

Jis tikėjosi, kad Maletas šią subtilią užuominą supras ir pasišalins, bet vyriausiasis inspektorius dar turėjo ką pasakyti.

– Kriminalistas seržantas Henlonas dirba tokiomis pat sąlygomis kaip jūs, Frostai, bet pažiūrėkite, koks jo našumas! Henlonas ištyrė žmogžudystės ir mažiausiai trisdešimties vagysčių bylas. Visais atvejais Mensonas jam prisipažino. Puikiai padirbėta, užtat šį mėnesį mūsų skyriaus ištirtų nusikaltimų statistika bus geriausia grafystėje. Reikia rūpintis darbo našumu, inspektoriau, o ne ieškoti pa-

siteisinimų. Man regis, – šį kartą apmaudo kupinu žvilgsniu Maletas perliejo ir Gilmorą, – keliamos užduotys jums per sunkios, o jeigu taip, turėsiu nedvejodamas pakeisti jus kitu pareigūnu.

Tai taręs skyriaus viršininkas apsigręžė ir, nekreipdamas dėmesio į jam pavymui pusbalsiu ištartą užgaulią repliką, išėjo. Gilmoras įtūžo. Jeigu jis kartu su Frostu gauna pylos už šio nesėkmes, vadinasi, kukliais inspektoriaus nuopelnais jie taip pat turėtų dalytis.

– Kodėl nepasakėte viršininkui tiesos apie Henloną? – užsipuolė Frostą seržantas. – Juk jis susimovė su peiliu. Ir ne jis, o mes prigriebėme Mensoną.

– Mūsų darbas – kolektyvinis, drauguži, – atsakė inspektorius. – Kas bus, jei pradėsime kaip ciuckiai niautis dėl viršininko numesto kaulo?

Į kambarį grįžo Bertonas ir Džordanas, tad Gilmoras nieko nebesakė. Na gerai, mulki, pagalvojo, jeigu nenori kaulo, jį mielai pasičiupsiu aš.

Desmondas Votsonas pakėlė nuo demblio pluoštą korespondencijos ir uždarė duris. Pastatė lagaminėlį prie kabyklos ir, eidamas į svetainę, peržvelgė vokus. Dvi sąskaitos, banko žiniaraštis ir iš paties Votsono firmos atėjęs komisinių čekis. Jis dirbo langų gamybos bendrovės pardavimo atstovu šiaurės regionui. Svetainėje iš karto pastebėjo žalią telefono atsakiklio žiburėlį – kažkieno skambinta. Desmondas greitai prasuko įrašus. Atpažino net ir laibai marmančius balsus: firmos darbuotojos, kuri perdavė vyresnybės nurodymus, – šį įrašą jis nutarė išklausysiąs vėliau, – ir motinos. Atleidęs

mygtuką, Desmondas atplėšė voką. Skubėjo patikrinti, ar įmonė šį kartą nesuklydo, siųsdama komisinius.

„Sūneli, čia mama. Gali nebesirūpinti dėl... Oi, palūkėk, kažkas atėjo..." Motinos balsas nutilo. Po ilgos pauzės ryšys automatiškai nutrūko. Desmondas pakėlė akis nuo čekio ir luktelėjo kito įrašo – neabejojo, kad motina bus paskambinusi dar kartą. Bet prašneko nepažįstamas balsas. Kažkoks vyras paprašė paskambinti į Dentono policijos nuovadą. Komisinių čekis išsprūdęs nupleveno ant grindų. Apniktas blogos nuojautos, Desmondas paėmė ragelį.

Gilmoras į karštą, stiprią arbatą įbėrė cukraus ir padėjo puoduką priešais sukrėstą Votsoną. Šiam ką tik teko patvirtinti, kad nužudytoji – jo motina. Kai drebančia ranka kėlė puodelį, šis sutaukšėjo į lėkštutę. Desmondas pasistengė susikaupti, kad išgirstų, ką jam sako nevalyvas inspektorius.

– Suprantu, pone, šokas baisus, bet gal atsakytumėte į vieną, kitą klausimą?

Puodukas subarškėjo į dantis. Votsonas, taip ir neparagavęs arbatos, pastatė jį ant lėkštutės.

– Taip, žinoma... Klauskite.

– Mes perklausėme jūsų motinos balso įrašą iš atsakiklio. Sakote, ji skambino vakare, penkios po pusės dešimtos. Jei nebuvote namie, iš kur tuomet žinote laiką?

– Mano atsakiklis fiksuoja, kada skambinta.

– Aišku. O kur jūs buvote vakar, penkios po pusės dešimtos?

– Aš? – Votsonas kilstelėjo galvą. – Jūs įtariate mane?

– Pone, džiaugčiausi radęs bent kokį nors įtariamąjį, – nuvargusio žmogaus balsu atsakė Frostas. – Tiesiog noriu atmesti jūsų kandidatūrą. Jūsų motina buvo baugšti moteris. Duris užsirakindavo, užsisklęsdavo, užkabindavo grandinėlę ir vis dėlto, kažkam atėjus penkios po pusės dešimtos vakaro, ji tą žmogų džiugiai įsileido. Vadinasi, atėjo kas

nors pažįstamas, patikimas... toks kaip jūs, pone. Taigi kur tuo metu buvote?

– Birmingame. Viešbutyje „Queensway". – Votsonas iš vidinės kišenės išsiėmė kvitą ir padavė inspektoriui. – Suprantama, norėsite patikrinti.

Frostas į popierėlį tik dirstelėjo ir perdavė jį Gilmorui. Šis susyk išėjo paskambinti.

– Norėčiau kvitą atgauti, – pasakė Votsonas. – Antraip man nekompensuos išlaidų.

Inspektorius linktelėjo. Apie kompensacijas jis žinojo viską.

– Įraše jūsų motina sako: „Gali nebesirūpinti dėl..." Ar numanote, ką ji turėjo galvoje?

– Tikriausiai – naują grandinėlę. Senoji buvo nepatikima. Kai pasklido garsas apie visas tas vagystes ir nužudytas senutes, įkalbėjau mamą įsigyti tvirtesnę grandinėlę.

– Ar numanote, ką jūsų motina būtų mielai įsileidusi į namus pusę dešimtos vakaro?

– Nieko. Ji buvo labai atsargi.

Į kambarį su kvitu grįžęs Gilmoras kažką pašnibždėjo inspektoriui į ausį.

– Viešbutis patvirtino: jūs ten buvote. – Frostas grąžino Votsonui kvitą ir atsistojo. – Dėkojame už pagalbą. Apie tyrimo eigą mes jus informuosime... ir, žinoma, reiškiame nuoširdžiausią užuojautą. – Kai tik Votsonas išėjo, ori Frosto mina virto vypsniu. – Aha, vadinasi, jis su moterimi nakvojo dviviečiame, o kvitą iš viešbučio išprašė vienviečio?

– Taip, – patvirtino seržantas.

– Tai bent gudrutis! – Frostas susižavėjęs palingavo galvą. – Meilės nuotykius jam atlygina firma.

Gaila, aš nesugebu šitaip kombinuoti. Šiaip ar taip, ponią Votson paskerdė ne jos pačios sūnelis. – Jis išėmė iš atsakiklio kasetę. – Paklausykime, gal ji atskleis mums kokią paslaptį.

Žmogžudysčių tyrimo kambarį siautė neapmuitintų cigarečių dūmų migla. Frostas, sėdėdamas ant stalo kampo, žiūrėjo, kaip Gilmoras deda kasetę į magnetofoną „Yamaha". Prašydamas tylos, inspektorius suplojo delnais.

– Ką gi, kaip jau žinote, turime dar vieną Skerdiko auką. – Frostas iškėlęs parodė visiems išdidintus nuotraukų fragmentus, kuriuose raudonos spalvos buvo daugiausia. – Galėčiau parodyti aukos fotografijas, bet siūlau pasitenkinti šitais, nebent jums patinka garuojančių vidurių vaizdai. Kažkoks netikša senutę beveik išmėsinėjo. – Inspektorius atsistojo ir, neišsiimdamas iš burnos cigaretės, kalbėjo toliau: – Auka – Dorisė Votson, amžius – septyniasdešimt šešeri, našlė, vienas sūnus. Iš namų retai kada išeidavo, nebent dukart per savaitę – į popietinį senukų sambūrį bingo klube „Rifas". Vargšelė labai bijojo įsilaužėlių, todėl jos laukujės durys buvo su akute, be to, papildomai įtvirtintos užšovais ir grandinėle. Vakar vakare, penkios minutės po pusės dešimtos, ponia Votson paskambino sūnui. Šio nebuvo namie, bet atsakiklyje liko įrašas. Štai jis.

Frostas linktelėjo, ir Gilmoras įjungė magnetofoną. Po pyptelėjimo visi išgirdo senutės balsą: „Sūneli, čia mama. Gali nebesirūpinti dėl... Oi, palūkėk, kažkas atėjo..." Kurį laiką buvo girdėti kaž-

kokie neaiškūs garsai, paskui dar kartą pyptelėjo. Gilmoras sustabdė juostelę.

Kambaryje tvyrojo gūdi tyla.

– Ponia Votson padeda ragelį, – vėl prakalbo Frostas, – ir nueina prie lauko durų. Pažiūri pro akutę, tas, ką pamato, jai atrodo mielas, todėl moteris – neužmirškite, ji labai baugšti – atkabina grandinėlę, atšauna sklendes ir svetingai įsileidžia galvažudį, kuris ruošiasi paleisti jai žarnas. – Inspektorius išsiėmė iš burnos cigaretę ir išspjovė tabako trupinėlį. – Visi jūs už mane gerokai protingesni, tad prašom – klokite genialias prielaidas. Nagi įsivaizduokite, jūs – atsargi septyniasdešimt šešerių senutė. Ką dar, be jauno meilužio su tikrais dantimis ir dideliu pimpalu, vakare įsileistumėte į namus?

Pirmas ranką pakėlė Bertonas.

– Pone, gal tą, apie ką mes net nepagalvojame? Vyro ji neįsileistų nieku gyvu. O kas, jeigu močiutes skerdžia moteris?

Frostas apmąstė prielaidą, žįsdamas lūpą.

– Įmanoma, bičiuli. Visai įmanoma, nors nuojauta man kužda – ne. Bet turėsime tai omenyje.

– Jeigu ponia Votson, tarkime, kvietėsi gydytoją, būtų jį įsileidusi, – pasakė Džilė Nait.

Kambaryje kilo šurmulys.

– Teisingai, – pritarė konsteblei inspektorius. – Daktarą ji būtų įsileidusi.

– Ir kunigą, – pridūrė Gilmoras. Jis vis dar įtarė Perlį.

– Taip, ir kunigą, – sutiko Frostas. – Gerai, sūnau, patikrinsi vikaro padėjėją. Sužinok, kur jis va-

kar vakare buvo. O tu, Džile, pašniukštinėk, kur buvo ponios Votson gydytojas. Sužinok, ar ji vakar jį kvietėsi, ir net jeigu nesikvietė, išsiaiškink, kur jis buvo penkios po pusės dešimtos. Kokių dar bus versijų?

Inspektorius palaukė, bet niekas nieko nebesiūlė. Jis įsikando naują cigaretę ir pamėtėjo pakelį Bertonui, kad šis pavaišintų visus.

– Šit kas mane trikdo, – vėl prašneko Frostas ir degtuku brūkštelėjo į stalo koją. – Šį kartą žudikas nepaėmė pinigų. Neišnaršė miegamojo. Gerai matomoje vietoje, ant indaujos, gulėjo aukos piniginė su geru šimtu svarų, bet jis prie jos nė neprisilietė. Seržanto Gilmoro nuomone, kas nors Skerdiką pabaidė ir jis turėjo sprukti, nespėjęs nieko nugvelbti. – Inspektorius užpūtė degtuką ir numetė ant grindų. – Bet aš, niekam tikęs stuobrys, šia versija netikiu. Tasai vyrukas – itin šaltų nervų. Pabaidyti jo negali niekas. Spėju, kad nė vienu atveju jo motyvas nebuvo pinigai.

– Kas tuomet jo motyvas? – paklausė Gilmoras.

– Pats žudymas, – atsakė Frostas. – Manau, šaltakraujiškai žudydamas jis jaučia malonumą.

Visi nutyko. Jautė, tai gali būti šiurpi tiesa.

– Ką gi, – tarė inspektorius, – prasukime juostelę dar kartą.

Jie suko ją dar kartą ir dar, ir dar. Frostas, rūkydamas, kramsnodamas krumplius, klausėsi it prilipęs prie garsiakalbio. „Oi, palūkėk, kažkas atėjo..." Neaiškūs garsai. Pyptelėjimas. Gilmoro balsas: „Pone Votsonai, jus trukdo Dentono policija..."

– Dar kartą! – riktelėjo inspektorius. Kažkas jau

tarsi užkliūdavo jo pasąmonės pakraštėlyje, bet vis išslysdavo. – Po velnių, nekokybiškas įrašas! – suvaitojo jis. – Garsiau!

– Garsiau nebeįmanoma, – atsakė Gilmoras.

– Poilsio kambaryje yra stereoaparatūra, – priminė Bertonas.

Visi sugužėjo į poilsio kambarį. Seržantas įdėjo kasetę į aparatą ir atsuko garsą beveik iki galo. Tada spūstelėjo klavišą ir iš abiejų kolonėlių pasigirdo tuščios juostelės šnypštesys.

Pyptelėjimas – lyg pavojų skelbianti sirena. Šnypštesys. „Sūneli, čia mana..." – kurtinamai užriaumojo senutė.

– Neliesk, – sudraudė Frostas Gilmorą, kuris ketino prisukti garsą.

„Gali nebesirūpinti dėl..." Šių žodžių fone pasigirdo vibruojantis birbimas. Ir tuojau pat pasikartojo.

– Durų skambutis, – sumurmėjo inspektorius. Pirmiau skambučio nebuvo girdėti.

„Oi, palūkėk, kažkas atėjo..." Šiugždesys, aidus trenksmas, lyg kas būtų sudavęs į mikrofoną. Senutė padėjo ragelį ant staliuko. Tylantys žingsniai. Ji nuskubėjo prie durų įsileisti žudiko. Dabar buvo girdėti vien foniniai ūžesiai. Frostas priglaudė ausį prie garsiakalbio.

– Nieko negirdžiu. Tikriausiai čia ji žiūri pro akutę. Et...

Jis pakartojo trumputį įrašo fragmentą. Vos girdimai bilstelėjo atšaunamos sklendės, žvangtelėjo atkabinama grandinėlė. Spragtelėjo užraktas. Senolė atidarė duris. Ji kažką pasakė, bet pareigūnai neišskyrė nė žodžio – moters balsą stelbė foninis

triukšmas. Paskui ūktelėjo signalas, ir ryšys automatiškai išsijungė.

– Leiskite pabandyti man. – Bertonas mažne nustūmė Gilmorą į šalį ir ėmė svirtelėmis reguliuoti atskirus dažnius. – Mėginkite dabar.

Galiausiai pareigūnai visus trakštelėjimus, šiugždesius ir spragtelėjimus išmoko kone atmintinai. Duris atidariusios senutės balsą jie girdėjo jau aiškiau, bet vis tiek, siusk nesiutęs, nesuprato nė žodžio. Lyg būtų šnekėjusi kokia nors svetima kalba.

– Dar sykį, – kau kažkelintą kartą paprašė paleisti įrašą Frostas. „Dieve, gal ji čia ištaria žudiko vardą – „Užeikite, pone Skerdike iš Aukštosios gatvės 19-o namo" – o mes nieko nesuprantame", – pagalvojo jis.

– Gal ausinės padėtų, – pasiūlė Bertonas.

Iš ausinių naudos irgi buvo ne kažin kiek.

– Aš pabandysiu, – pasisiūlė Džilė Nait ir užsimaukšlino jas ant garbanų. Kiek pasiklausiusi, susiraukė. – Dar kartą, – pratarė ir susiraukė dar gaižiau. Atidžiai klausydamasi mergina krutino lūpas, lyg kartotų ką išgirdusi. Nusiėmusi ausines, pasakė: – Senutė sako: „Aa, tai jūs. Nemaniau, kad ateisite taip greitai."

Jie pasiklausė įrašo dar kartą, be ausinių. Konsteblė nesuklydo. Ponia Votson iš tiesų pasakė: „Aa, tai jūs. Nemaniau, kad ateisite taip greitai." Frostas panarino pečius. Šitiek vilčių jis dėjo į įrašą. Tuščiai.

– Auka žudiką pažinojo, – tarė Bertonas.

– Ir atėjo jis anksčiau nei tikėtasi, – sumurmėjo inspektorius. – Rodos, tai vadinama per greita ejakuliacija. – Kolegų juokas kiek praskaidrino jam

nuotaiką. – Paklausykime dar kartą. – Pareigūnai ėmė dūsauti, esą jau nusibodo, bet Frostas tik numojo ranka. – Laikykite tai seno žmogaus įgeidžiu. O jeigu ką nors pražiopsojome?

Jie išklausė įrašą dar sykį, nelabai atidžiai. Ką dar galėjo išgirsti? Pražiopsoti ten tiesiog nebuvo ko. „Aa, tai jūs. Nemaniau, kad ateisite taip greitai." Trinkteli žudiko uždaromos durys, pasigirsta šnypštimas, automatiškai išsijungiantis telefonas viaukteli...

Frostas sėdėjo ant kėdės pasitempęs, su neuždegta cigarete tarp lūpų.

– Dar sykį – pačią pabaigą – visu garsu, – paprašė jis.

Gilmoras nustatė didžiausią garsą. Bet iš pradžių niekas nieko naujo neišgirdo.

– Kurti jūs, po velnių, ar ką?! – užriaumojo inspektorius. – Dar kartą... klausykitės gerai... štai!

Šįsyk išgirdo ir kiti. Sekundės dalelytę prieš telefonui išsijungiant. Lauko durys trinkteli. Juosta šnypšdama ir traškėdama praslysta garso atkūrimo galvutėmis... ir staiga trankiai sužvanga metalas.

– Inspektoriau, maža kas čia gali būti, – kasydamasis pakaušį, pasakė Bertonas. – Įeidamas žudikas galėjo užkliūti už staliuko.

– Net jei ir užkliuvo, – atitarė Frostas, – ant staliuko nebuvo kam sužvangėti. O čia aiškiai žvanga metalas.

– Ant staliuko galėjo būti padėta kas nors vertingo, ir išeidamas jis tą daiktą pasiėmė, – įsiterpė Gilmoras, kuris jautėsi atstumtas.

– Man atrodo, girdėjau kažką žvangant, kai žudikas ėjo pro duris, – tarė konsteblė.

– Tikrai?! – susijaudinęs šūktelėjo Frostas ir, pašokęs ant kojų, atsuko juostelės fragmentą. – Taip... štai čia!

Tuo metu, kai žudikas spėtinai žengė per slenkstį, visi išgirdo tylutėliai žvangant... vieną kartą ir tuojau pat dar sykį. Bet niekas neišgirdo, kaip atsidarė durys.

– Kas čia dedasi?

– Atsiknisk! – suniurzgė Frostas ir tučtuojau atsiprašė: – Oi, viršininke, dovanokite, maniau, čia kas nors kitas...

Jis dar kartą paleido įrašą. Maletas nesėkmingai mėgino apsimesti suprantąs, ką inspektorius nori jam pademonstruoti.

– Pone, atkreipkite dėmesį į garsą, – pasakė Frostas. – Iš pradžių manėme, kad žudikas užkliudė koridoriuje staliuką ir kažkas ant šio nugriuvo, bet dabar spėjame, jog galvažudys kažką atsinešė ir padėjo ant stalelio. Šit iš kur tas garsas.

– Gal ir būtų naudos, jei žinotume, ką jis atsinešė. Bet juk nežinome, – kiek pagalvojęs, atsakė Maletas.

– Ko gero, žinau, – tarė Frostas ir apsidairė – pasitikrino, ar visi jo klausosi. – Naują durų grandinėlę.

– Durų grandinėlę? – susiraukęs paklausė skyriaus viršininkas.

– Motutė Votson norėjo įsitaisyti tvirtesnę. Ir še – kad apsisaugotų nuo įsilaužėlių, svetingai įsileido... žmogų, kuris turėjo prikabinti naujos grandinėlės.

– Gal ir grandinėlė ten dunkstelėjo, – dvejodamas pasakė Maletas, – bet tikrai juk nežinome.

– Aš, po šimts velnių, žinau tikrai, – paskelbė Frostas. – Nuojauta man pasakė.

Skyriaus viršininkas blankiai šyptelėjo.

– Nuojautos – dalykas geras... – žiojosi prieštarauti jis, bet inspektorius nebesiklausė – dalijo saviškiams nurodymus.

– Dar kartą apeikite visus visų aukų kaimynus. Sužinokite, ar senutės neketino įsitaisyti grandinėlių. Ar prieš žmogžudystes arba po jų niekas nesiūlė pakabinti grandinėlių? Pasistenkite, nesukeldami panikos, kuo daugiau sužinoti. Kuris nors susisiekite su visomis vietinėmis apsaugos sistemų firmomis. Išsiaiškinkite, ar jos siuntinėja paslaugas siūlančius darbuotojus. Ar nepasitaikė atvejų, kad koks nors nupiepęs mėgėjas numušinėtų kainas? Ponia Votson buvo šykšti, tad galėjo ieškoti pigios paslaugos. Šit kas dar. Užduotis tau, Bertonai. Džinu prašvinkusiai kaimynei ponia Votson pasisakė įsitaisysianti naują grandinėlę. Pasišnekėk su ta bobule, gal buvo paminėtos kokios pavardės. Na ko laukiate? Marš prie darbo! Jukš, jukš!

Kai visi, išskyrus Maletą, išėjo, Frostas išspriegė iš pakelio cigaretę ir pamėgino burna ją sugauti. Nepavyko. Pakėlęs nuo grindų, užsidegė ir giliai įtraukė dūmą. Jautėsi laimingas. Reikalai buvo gerokai pasitaisę. Žudiko pėdsakus jis aptiko, tuo neabejojo.

Sučirškė telefonas. Iš lavoninės skambino kriminalistas seržantas Henlonas.

– Džekai, patologas baigė Marko Komptono skrodimą. Neabejotinai nužudytas. Stiprus smūgis į galvą iš užnugario. Tiesa, mirė ne nuo jo, o uždusęs dūmais.

Stumte nustūmęs Maletą, Frostas išpuolė pro duris ir pašaukė Gilmorą, net aidas tuščiu koridoriumi nuvilnijo. Skyriaus viršininkas, nepratęs, kad jo šitaip nepaisytų, demonstratyviai sukosčiojo.

– Atsiprašau, – sumurmėjo Frostas, – tuojau jus išklausysiu.

Gilmoras grįžo ir inspektorius trumpai persakė jam skrodimo išvadas. Seržantas dirstelėjo į laikrodį. Tas prakeiktas skrodimas buvo visai išdulkėjęs jam iš galvos. Pasirodo, blogi Frosto įpročiai – užkrečiami.

– Ką ten veikė Henlonas? – paklausė Gilmoras.

– Aš jį pasiunčiau. Mudu su tavim buvome užsiėmę.

– Bet byla – mano.

– Nepyk, drauguži, bet, kai turime šitiek darbo, o žmonių trūksta, skirstyti bylas – šita tavo, ana mano – nebeišeina. Dabar ji – visų.

Gerai, bet jeigu ją ištirsiu, bus mano, po galais, tik mano, pagalvojo Gilmoras.

– Ketinu apklausti moterį, kurią dulkino Komptonas. Ji gali ką nors žinoti, – pasakė jis.

– Puiku. Taip ir padarykime. Atvairuok mašiną prie pagrindinių durų. – Atsigręžęs į Maletą, Frostas tarė: – Viršininke, kuo galėčiau padėti? Tik, prašyčiau, trumpai.

Skyriaus viršininkas suirzęs parodė iš vyriausiosios valdybos gautą raštą.

– Inspektoriau, jūsų automobilio eksploatavimo išlaidos vis dar įformintos neteisingai. Valdyba siunta ir nori, kad kuo skubiau sutvarkytumėte dokumentus.

– Valdyba nori susikišti juos į užpakalį, – atšovė Frostas. Jo mintys klajojo visai kitur. – Pone, gal prieš išeidamas paliktumėte šitą popiergalį ant mano stalo? Vėliau užmesiu akį.

Tai taręs inspektorius išturseno iš poilsio kambario. Jau eidamas koridoriumi Maletas susivokė, kad Frostas kreipėsi į jį lyg į kokį pasiuntinuką. Bet vytis inspektorių ir piktintis buvo nebe laikas.

Butus už prekybos centro įsigijusi nekilnojamojo turto firma juos nuomojo. Dažniausiai trumpai. Kai „Dentono aidas", sykį pakilęs į kryžiaus žygį, paskelbė, jog tuose butuose įsikūrusios elitinės prostitutės, jie buvo ištuštėję, bet galiausiai nuomininkės pamažu, labai nesiviešindamos, grįžo.

Pareigūnai perėjo kilimine danga išklotą fojė ir išsikvietė liftą. Šis tyliai purpdamas nusileido, durys su šnypštesiu atsivėrė. Juodu suėjo į vidų ir Gilmoras nuspaudė trečio aukšto mygtuką. Palyginti su liftu senukų apgyventame name, kur dezinfektanto kvapas menkai gožė šlapimo tvaiką, čia tvyrantis ankstesnio keleivio kvepalų aromatas kone svaigino.

Iki buto koridoriaus gale vedė pilkas ilgo plauko kiliminis takas. Prie durų pūpsojo keturi šiukšlių maišai. Tokie pat juodi, plastikiniai, kaip ir tas, į kurį buvo sukišta Pola Bartlet. Frostas dirstelėjo, kas viename maišų. Pakuotės, dėžutės, indeliai – regis, kažkas ištuštino spinteles. Inspektorius išgriebė iš maišo beveik pilną flakoną su valikliu.

– Poniutė išnešė mieles, – pasakė jis, spausdamas skambučio mygtuką, ir gavo nustebti, mat už durų pasigirdo žingsniai.

Jas atidariusi moteris buvo maždaug dvidešimt šešerių, apkūnoka, chna dažytais plaukais, vilkėjo aptemptą smaragdo žalumo suknelę. Užsižiūrėjęs į putnią krūtinę, Frostas pamiršo, kurioje kišenėje laiko tarnybinį pažymėjimą. Gilmoras išsiėmė savąjį.

– Policija. Ar galėtume užeiti?

Moteris, išpūtusi akis, pažvelgė į seržanto kortelę.

– Policija? Kokiu reikalu? Aa, tikriausiai ta ilganosė kalė iš antro aukšto vėl pasiskundė?

– Gal kam ir skundėsi, bet ne mums, – atkirto Gilmoras. – Ar galėtume užeiti? – pakartojo ir, nelaukdamas atsakymo, žengė per slenkstį.

Tegul ir nepatenkinta, ji nusivedė pareigūnus į jaukią svetainę, išklotą melsvu kilimu, apstatytą tamsiai mėlynais baldais. Ant šviesiai pilkų sienų kabojo abstrakčiosios tapybos reprodukcijos aliuminio rėmeliais. Frostas priėjo prie didžiulio lango ir nužvelgė apačioje išsikėtusį prekybos centrą.

– Gražu, – pasakė pusbalsiu. – Lažinuosi, pro jūsų miegamojo langą puikiai matyti daugiaaukštė mašinų aikštelė.

Nieko nesupratusi moteris blausiai vyptelėjo.

– Klausykite, koks čia reikalas? Aš skubu.

– Jei neprieštaraujate, atsisėsiu. – Frostas įsitaisė mėlyname fotelyje. Kyštelėjęs ranką į kišenę, išsiėmė cigarečių pakelį ir išsyk nusivylęs susiraukė – tuščias. Pernelyg jau dosniai jis dalijo cigaretes Žmogžudysčių tyrimo kambaryje. – Gal pasisakytumėte pavardę?

– Ist. Džina Ist. – Moteris pažvelgė į laikrodį. – Tad koks reikalas?

– Tik šio to paklausime, – atsakė inspektorius, dairydamasis po svetainę. Matyt, čia klientai laukia, kol atsilaisvins miegamasis. Pastebėjęs prie durų du išsipūtusius lagaminus, jis pasitempė. – Išsikraustote?

– Nuomos terminas baigėsi. Pratęsti neturiu už ką. Grįžtu į Londoną.

– O, suspėjome pačiu laiku, – nušvitęs pasakė Frostas. – Ar pažįstate tokį džentelmeną Marką Komptoną?

Pauzė prieš atsakymą buvo beveik nepastebima.

– Nepažįstu. Kodėl klausiate?

– Tikrojo vardo jis jums galėjo ir nepasisakyti, – įsiterpė Gilmoras ir atsistojo tarp moters ir Frosto, taip primindamas šiam, kieno čia byla. Išsiėmęs iš kišenės, padavė jai nuotrauką.

Džina tik užmetė akį ir, papurčiusi galvą, grąžino fotografiją.

– Man labai gaila, bet nesu jo mačiusi.

– Galbūt neatpažįstate pono Komptono todėl, kad nuotraukoje jis apsirengęs, – pakomentavo inspektorius.

Moters veidas persikreipė.

– Galite nešdintis tuojau pat, – sužaibavusi akimis, mažne užspiegė ji ir, teatriškai atlapojusi duris, papūtė krūtinę. Atrodė, suknelė tuojau perplyš.

Frostas atsistojo.

– Mes išeiname, meilute, bet ir jūs – su mumis. Seržante, paimkite jos paltą.

– Kaip tai – su jumis? Kur? – neryžtingai paklausė moteris.

– Į nuovadą. Jus turės apžiūrėti mūsų pareigūnė.

– Apžiūrėti? Kodėl?

– Jei papilvėje neturite mažyčio, rausvo apgamėlio, atsiprašysiu taip nuoširdžiai, kad net apsiverksite.

Džina uždarė duris ir lėtai atsigręžė.

– Iš kur žinote tokius dalykus?

– Prieš smagindamasi lovoje, verčiau užsitrauktumėte užuolaidas, – pašaipiai patarė Gilmoras.

– Turėjote žiūrovą, – pridūrė Frostas. – Iš automobilių aikštelės jus pro žiūronus stebėjo vienas senukas.

Moteris persigandusi delnu nejučia prisidengė burną.

– Stebėjo?

– Matė reginį visut visutėlį. O paskui jūsų klientui pasiuntė anoniminį laišką. Labai vaizdingą.

Ji sodriai nukaito. Veido spalva dabar beveik nesiskyrė nuo plaukų.

– Ką gi, štai jums visa sumauta tiesa. Aš – ne kekšė. Taip, Marką Komptoną aš pažinojau. Buvome meilužiai. Jis čia lankėsi, mudu mylėjomės, ir buvo nuostabu, o jei koks nors apsisnarglėjęs menkysta su sperma aptaškytu lietpalčiu mus ir matė, tegul džiaugiasi. Man nėra ko gėdytis.

– Mirkite iš pavydo, Milsai ir Būnai*, – tarė Frostas. – Sakote, *pažinojote* Komptoną, *buvote* meilužiai. Kodėl būtuoju laiku?– Todėl, kad aną savaitę tas

* Turimi galvoje leidyklos „Mills & Boon" Didžiojoje Britanijoje, milžiniškais tiražais leidžiančios nepaprastai populiarius meilės romanus, įkūrėjai.

niekšelis mane pavarė. Atėjo čionai, mes pasimylėjome, o tada jis lyg niekur nieko pareiškė – baigta. O kurių galų mūsų santykiai parūpo policijai?

Gilmoras pakėlė akis nuo užrašinės. Iš pradžių leidęs pakamantinėti moterį inspektoriui, jis ketino, pribrendus rimtiems klausimams, perimti iniciatyvą. Taigi ji – atstumta meilužė. Puikiausias motyvas nužudyti.

Tik užsilikusios nuorūkos kišenėse bergždžiai ieškantis Frostas akimirkos svarbos, regis, nesuprato.

– Kodėl jis jus pametė? – paklausė inspektorius, pavydžiai stebėdamas Džiną, kuri iš juodo lakuoto pakelio išsiėmė cigaretę ir užsidegė ją mažyčiu mėlynos ir aukso spalvų žiebtuvėliu su inicialais.

– Bijojo, kad žmona sužinos. – Ji atlošė galvą ir karčiai nusijuokė. – Prakeikta žmona! Jis nuolat man kartojo išsiskirsiąs su ja ir vesiąs mane... o aš kaip paskutinė kvailė tikėjau. Net kai paaiškėjo, kad to pašlemėko išrašyti čekiai negalioja, vis tiek juo tikėjau.

– Čekiai? – perklausė Frostas, viltingai tapšnodamas per tuščią „Lambert and Butler“ pakelį. Džina užuominos nesuprato.

– Jis nuolat skolinosi pinigų, o kai paprašiau grąžinti, paaiškėjo, kad jo čekiai negalioja.

– Apie kokias sumas kalbate?

– Netoli penkių šimtų svarų. Aš negaliu sau leisti švaistytis tokiais pinigais.

Inspektorius pasikasė smakrą.

– Atrodo, tas vyrelis – tikras širdžių ėdikas. Ar seniai judu pažįstami?

– Kelis mėnesius. Susipažinome Londone.

Moteris, liumpsėdama krūtine, atsisėdo į kitą

fotelį. Dar taip padaryk, mintyse paprašė Frostas.

– Ar vyras apie jūsų santykius su ponu Komptonu žino? – paklausė Gilmoras, pastebėjęs ant Džinos piršto sutuoktuvių žiedą. Frostas, smailakiavęs aukščiau, iš karto jo nepamatė.

– Ne. – Moteris vos šyptelėjo ir papurtė galvą.

– Jūs įsitikinusi?

– Mano vyras – pavydulingas smurtautojas. Todėl jį ir palikau. – Ji persibraukė rankomis kūną ir sukrūpčiojo, nemalonių prisiminimų prislėgta. – Galėčiau parodyti mėlynes... – Taip, būtinai parodyk, vėl nebyliai ėmė melsti inspektorius. – Kad manęs nerastų, pasikeičiau pavardę. Jei vyras sužinos, kad su Marku buvome meilužiai, užmuš mus abu.

Frostas sukluso.

– Pasikeitėte pavardę?

– Ist – mergautinė mano pavardė. Ištekėjusi už Bredberio. Džina Bredberi.

Gilmoras jai už nugaros vos neaiktelėjo. Vargais negalais susitvardęs, lėtai iškvėpė. Kūną užliejo maloni šiluma. Uždavinys atrodė neįtikėtinai paprastas... neištikima žmona + smurtautojas vyras = nužudytas meilužis. Na štai ir atėjo metas jam, kriminalistui seržantui, perimti iniciatyvą.

– Ar žinote, kad kelias pastarąsias savaites jūsų meilužiui Markui Komptonui ir jo žmonai daug kartų grasinta žodžiu ir raštu ir kad jų turtui piktavališkai pridaryta žalos?

– Ne, seržante, nieko tokio nežinojau, – nuoširdžiai nustebusi atsakė moteris.

– Ar žinote, kad vakar Senasis malūnas sudegė?

Pagiežingos šypsenėlės Džina neįstengė nuslėpti.

– Ir to nežinojau, bet taip tam šunsnukiui ir reikia.

– Ponia Bredberi, tas šunsnukis žuvo, – šiurkščiai kirto Frostas. – Sudegė. Mūsų žiniomis, jis nužudytas.

Moteris, neįstengdama patikėti, įsistebeilijo į inspektorių, jai iškrito cigaretė.

– Ne! Ne! Ne! – sušuko Džina, iš siaubo jai išsiplėtė vyzdžiai. – Ir jūs manote, kad Marką nužudė mano vyras?.. O Dieve!

Moteris delnais užsidengė veidą.

– Būtinai reikia jį rasti, – pasakė Gilmoras.

– Jeigu jis nužudė Marką, nužudys ir mane, – suvaitojo Džina, grabaliodama cigaretę, kuri buto savininko kilime jau buvo spėjusi išdeginti mažytį sklypelį.

– Neleisime, – patikino moterį Frostas. – Kaip manote, kur jis galėtų būti?

– Nežinau ir man neįdomu.

Suėmusi putliomis lūpomis, Džina užsitraukė vos rusenančią cigaretę, ir ši akimirksniu sužioravo.

Oi, širdele, muistydamasis fotelyje pagalvojo Frostas, galėtum ir man šitaip įkvėpti gyvybės. Išgirdęs slopų balsą, inspektorius ne iš karto susigaudė, kad kreipiamasi į jį. Džonis Džonsonas radijo ryšiu norėjo pranešti naujienas. Frostas išsiėmė iš kišenės siųstuvėlį ir paėjo toliau nuo moters, kad ši negirdėtų pokalbio.

– Inspektoriau, radome Saimoną Bredberį.

– Tad čiupkite jam už skaudžiausios vietos ir laikykite, – atsakė Frostas, mostu kviesdamas Gilmorą prieiti.

– Džekai, laikyti nė nereikia. Niekur nepa-

spruks. Jis – Raislio kardomajame kalėjime... jau dvi savaitės... vairavimas išgėrus, tyčinis turto sugadinimas, pasipriešinimas policijos pareigūnui.

– Velniai rautų!

Gilmoras įniršęs spyrė į šiukšlinę, šiukšlės pabiro ant grindų. Še tau, kad nori – vienintelio įtariamojo alibi užtikrintas. Tyrimą teks pradėti iš naujo.

Čia pareigūnai nebeturėjo ką veikti. Apsivyniojęs šaliką, Frostas sagstėsi apsiaustą, o Gilmoras atsiklaupęs rankiojo iš šiukšlinės iškritusius popiergalius.

– Paskutinis klausimas, ponia Bredberi, – kreipėsi jis į Džiną. – Ar turite automobilį?

– Taip, žinoma.

– Kur buvote vakar vakare?

– Čia. Susikroviau daiktus ir anksti nuėjau miegoti.

– Meluojate, – išsišiepęs atrėžė seržantas. – Jūs važiavote į Leksingą atsiteisti su buvusiu meilužiu.

Moteris pažvelgė į jį lyg į kokį beprotį.

– Nesuprantu, ką čia paistote.

– Nesuprantate? Tuomet paaiškinsiu. Markas Komptonas jus pavarė. Jūs neketinote tam šunsnukiui leisti taip lengvai pasprukti, todėl pašėlote skambinėti jam telefonu, siuntinėti grasinimus mirtimi.

Džina, tarsi netikėdama savo ausimis, lėtai pakraipė galvą.

– Grasinimus mirtimi? Taip, aš mielai būčiau išdraskiusi tam šikšniui akis, bet kad grasinčiau nužudyti!..

– Ką ten draskysite akis, jei sudeginote jo namus,

– neatlyžo Gilmoras. – Komptonas jus užklupo, todėl suskaldėte jam kaukolę ir palikote jį sudegti.

Moteris, tarsi tikėdamasi paramos, pasižiūrėjo į Frostą, bet šis pasistengė neišsiduoti, kad pats esąs visiškai suglumęs, ir jos žvilgsnį narsiai atrėmė.

– Grasinami laiškai buvo sudėti iš raidžių, iškirptų iš šio mėnesio „Reader's Digest" numerio, – pasakė seržantas. – O kas gi čia? – Jis triumfuodamas pamosavo jai prieš nosį žurnalu, iškritusiu iš šiukšlinės – naujausiu „Reader's Digest" numeriu.

Inspektorius užsikniaubė ant fotelio ranktūrio. Jis tikėjosi, kad Gilmoras bus radęs už ko užsikabinti, bet seržantas tiesiog griebėsi šiaudo.

– Pasakysiu jums naujieną, – atšovė moteris. – Redakcija išleidžia ne vieną egzempliorių. Tą žurnalą perka daugybė žmonių.

– Ak, *madam,* jūs, žinoma, teisi, žurnalą skaito daugelis. Bet kiek skaitytojų iškarpo raides?

Gilmoras mostelėjo Džinai priešais veidą iškarpytu puslapiu, tada atvertė kitą tokį pat, dar vieną, dar...

Žurnalą paėmė Frostas. Seržantas neklydo. Laiškų su grasinimais raidės buvo iškirptos iš šio leidinio. Inspektorius pažvelgė moteriai į akis ir paklausė:

– Ar turite ką pridurti?

Ji perbalusi dairėsi tai į Frostą, tai į seržantą.

– Šūdžiai, norite mane apšmeižti! – suriko. – Man reikia advokato.

– Advokatui galėsite paskambinti iš nuovados, – pasakė Gilmoras. Jau prie durų, tvirtai laikydamas Džiną už žasto, jis kreipėsi į Frostą: – Paimkite lagaminus. Ekspertai turės ištirti jos drabužius.

Kai sulaikytoji apsivilko paltą, seržantas ją išsi-

vedė. Frostas pasijuto nustumtas į tolimąjį planą. Priėjęs prie staliuko, jis viltingai pagriebė juodąjį cigarečių pakelį. Deja, šis buvo tuščias. Tai bent nesėkmių diena! Inspektorius paėmė ponios Bredberi lagaminus ir išeidamas spyriu užtrenkė duris.

Liftas buvo spėjęs prakvipti įkūniąja raudonplauke žudike Džina Bredberi. Frostą graužė šioks toks nerimas. Jis turėjo savų Komptono nužudymo versijų, ir ne moteris jose buvo pagrindinė veikėja. Kai išėjo į lauką, Gilmoras pasišaukė jį prie garažų. Džina sėdėjo uždaryta pareigūnų automobilyje ir varstė juos neapykantos kupinais žvilgsniais.

– Šitas – jos, – pasakė seržantas ir, prasispraudęs pro smėlio spalvos „Mini Cooperį", parodė benzinu trenkiančias dėmes betoninėse grindyse. – Tikriausiai čia ji laikė kanistrus.

– Šaunuolis, drauguži, – linktelėjęs niauriai ištarė Frostas, kuriam teko pripažinti, kad Gilmoras neprašovė.

– Nuvešiu savo suimtąją į nuovadą, – tarė seržantas.

Uždaryti garažo duris jis paliko inspektoriui. Jaunasis kolega pasakė „savo suimtąją", o ne „mūsų", ir Frostui pro ausis tai neprasprūdo.

Vyriausiasis inspektorius Maletas prie savo raudonmedžio stalo sėdėjo lyg po komandos „ramiai". Jis telefonu kalbėjosi su policijos viršininku. Kitapus stalo stovėjo pasipūtęs kriminalistas seržantas Gilmoras ir išblyškęs nuovados seržantas Velsas, kuris, garsiai šnypšdamas į permirkusią nosinę,

kosėdamas ir springdamas, nuolat trikdė pokalbį. Jei jis, šitaip trūkstant darbuotojų, tikisi išsiprašyti nedarbingumą, viltys tuščios.

– Mums katastrofiškai stinga žmonių, – pasakė į ragelį Maletas, tuo pat metu žiūrėdamas į Velsą, – bet penktadienio vakarą Dentono skyrius bus visiškai pasirengęs.

Atsivėrė kabineto durys, skyriaus viršininkas paniekinamai nužvelgė įsliūkinusį Frostą. Žinoma, pavėlavusį.

– Frostai, – pridengęs mikrofoną, išsyk kreipėsi Maletas, – policijos viršininkas teiraujasi, kaip sekasi tirti Polos Bartlet nužudymą.

– Niekaip nesiseka, – atrėžė inspektorius ir, prisitraukęs kėdę, atsisėdo. – Pats liepėte mesti tą bylą į šalį, iki sugrįžtant Ponui Neprilygstamajam.

Maleto šypsena užgeso lyg neoninė lempa. Kalbėdamas su policijos viršininku, jis vėl ją įjungė.

– Pone, pasak kriminalisto inspektoriaus Frosto, tyrimas šiuo metu atsidūręs aklavietėje. Manau, reikalai pasitaisys, į darbą grįžus inspektoriui Alenui. – Frostas tuo metu įžūliai mėgino skaityti konfidencialų raštą vyriausiojo inspektoriaus peržiūrėtųjų dokumentų dėkle. Maletas rūsčiai dėbtelėjo į pavaldinį, prisitraukęs dėklą, dokumentą apvertė ir vėl išsišiepė, mikrofonui rodydamas baltutėlius dantis. – Taip, pone. Ačiū, pone. Pone, galite manimi pasikliauti. – Saldžiu balseliu atsisveikinęs, padėjo ragelį ir susiglostė ūsus. – Šit koks rūpestis, džentelmenai. Valdyba girdėjo, kad tie čigonai – ar klajūnai, kaip jie pageidauja būti vadinami, – aną penktadienį sukėlę peštynes miesto centre, ruošia-

si mūsų triukšmadariams atkeršyti. Policijos viršininkas nori, kad rytoj vakare sutelktume pajėgas ir užgniaužtume konfliktą, šiam dar nespėjus įsiplieksti.

– O kiek žmonių jis žada atsiųsti? – tarp kosulio priepuolių paklausė Velsas.

Maletas šykščiai nusišypsojo seržantui.

– Velsai, valdyba ir šiaip vos ištenka pajėgų.

– O jau mes jų turime per akis, ar ne? – kratydamas pelenus ant kilimo, suburbėjo Frostas.

– Visi sėdime tose pačiose rogėse, – atkirto skyriaus viršininkas. – Nenoriu, kad valdyba laikytų mus verksniais, bėgančiais skųstis dėl kiekvieno menkniekio. Tegul jie ten mato, kad Dentono skyrius geba tvarkytis ir pats. Todėl nuo rytojaus visi laisvadieniai atšaukiami. Visi nedirbantys pareigūnai bus iškviesti į darbą. Daugiau jokių nedarbingumo lapelių. – Maletas įsmeigė akis į Velsą, taip parodydamas, kad pastarieji žodžiai skirti jam. – Policijos viršininką aš užtikrinau, kad viešoji tvarka bus visų svarbiausias mūsų rūpestis.

– Svarbesnis net už žmogžudysčių tyrimą? – dėdamasis nustebęs, paklausė Frostas.

– Žinoma, žmogžudysčių byloms teiksime pirmenybę, bet jas galite ištirti ir mažiausiomis pajėgomis. – Maletas atsigręžė į Gilmorą ir apdovanojo šį plačia šypsena. – Seržante, papasakojau policijos viršininkui apie jūsų sėkmę, tiriant Komptonų bylą, ir jis liko labai patenkintas. Netgi užsiminė pamaloninsiąs jus asmenine padėka. – Skyriaus viršininkas pastebėjo, kaip sulig tais žodžiais apsiniaukė Frostas. Suprantama, iš pavydo. Juk pats

susimovė, o padėjėjas šit kaip šauniai padirbėjo. – Džentelmenai, kol kas tiek.

Koridoriuje Frostas griebė Gilmorui už rankovės.

– Na kaip, drauguži, ar pupytė Bredberi jau prisipažino?

– Ne, – atsakė seržantas. – Bet jos prisipažinimo mums nė nereikia. Įkalčiai nepaneigiami. Grasinamųjų laiškų raidės – neabejotinai iš to žurnalo... ekspertai jau patvirtino – iškirptos ponios Bredberi žirklėmis. Jos bute radome lygiai tokio pat laiškinio popieriaus ir vokų. Be to, dėmės garažo grindyse įrodo, kad ten laikyti kanistrai su benzinu. Štai jums motyvas, gera proga ir nenuginčijami įkalčiai. Ko dar norėti?

– Man tai nepatinka, – pasakė Frostas.

„Kurgi ne" – vos neišsprūdo Gilmorui.

– Ką gi, inspektoriau, važiuoju pas ponią Kompton, – tarė jis. – Noriu pats pranešti jai gerą naujieną.

– Važiuosiu su tavim, – pasisiūlė inspektorius.

– Ko? – šiurkščiai paklausė seržantas. Byla buvo jo, ir jis nėmaž nenorėjo, kad Frostas trintųsi netoliese.

– Bent pasivažinėsiu, sūnau. Be to, šiandien dar nemačiau padoresnių spenelių.

Ada Perkins juos pasitiko ne itin svetingai. Rūgšti mina ir paniekinantis purkštelėjimas aiškiai bylojo, ką ji mano apie kriminalistus, besigviešiančius sutrikdyti jos globotinės ramybę. Vis dėlto Ada nusivedė juos į svetainę, kur į šiltą chalatą susisiautusi Džilė Kompton sėdėjo ir spoksojo į židinyje ūžaujančią ugnį. Moteris atrodė visiškai sugniuždyta.

– Smagu matyti jus jau pakilusią, – pasakė Fros-

tas ir įsitaisė patogiame fotelyje.

Gilmoras atsisėdo priešais Džilę ant kietos virtuvinės taburetės.

– Ponia Kompton, kaip jaučiatės? – pasiteiravo.

– Kol kas dar neįstengiu apsiprasti su mintimi. Bet visi man tokie geri...

Seržantas su taburete prisislinko arčiau ir tarė:

– Noriu jums šit ką pasakyti. Mes suėmėme ponią Džiną Bredberi. Įtariame ją nužudžius jūsų vyrą.

Moteris, išpūtusi akis, įsistebeilijo į pareigūną.

– Bredberi? Kalbate apie žmoną to vyruko, kuris kibo prie Marko?

– Taip. Prieš kelias savaites ji atsikraustė į Dentoną.

– Bet kam jai būtų reikėję žudyti Marką?

Gilmoras dirstelėjo į Frostą, tikėdamasis, kad šis papasakos Džilei apie velionio jos vyro neištikimybę, bet inspektorius nė neketino kištis. Seržantas giliai įkvėpė ir išbėrė:

– Jūsų vyras buvo užmezgęs su ja romaną.

Ponia Kompton susigūžė lyg perlieta rimbu ir kurį laiką tik žiūrėjo į seržantą nesusivokdama.

– Ne, – sušnibždėjo galiausiai. – Ne, negali būti.

– Deja, tai – faktas, – primygtinai rėžė Gilmoras. – Markas netgi buvo prižadėjęs poniai Bredberi išsiskirti su jumis ir vesti ją. Kai jis nutraukė su ta moterimi santykius, ji sukurpė keršto planą. Ji vakar įplieskė gaisrą. Ji nužudė jūsų vyrą.

Nors kambaryje buvo karšta, Džilė Kompton drebėjo.

– Ne, – kategoriškai pareiškė ji, tarsi norėdama įtikinti save. – Netikiu jumis. Mano vyras į kitas

moteris net nesidairydavo. – Ji užsidengė veidą delnais ir visu kūnu sukrūpčiojo. – Nebeištversiu. Pradadau viską... namus... vyrą... Lyg to būtų maža, dar sakote, kad jis buvo neištikimas.

Gilmoras sumišęs nudelbė akis. Neišmanė, kaip paguosti raudančią moterį. Frostas pasviro prie jos ir atjaučiamai patapšnojo per ranką.

– Ponia Kompton, jūsų vyras jums nepasakė ir dar kai ko. Naujiena gali būti pribloškianti, bet vis dėlto – ar žinojote, kad jūsų verslas žlugęs?

Ji atrodė visiškai suglumusi.

– Žlugęs? Nesąmonė! Mūsų verslas klestėjo.

– Taip klestėjo, – atšovė Frostas, – kad jūsų vyras skolindavosi iš meilužės nedideles sumas... o grąžinti jas ketino negaliojančiais čekiais.

Moteris ryžtingai papurtė galvą.

– Klystate. Tarp mudviejų nebuvo paslapčių. Markas būtų man pasisakęs.

– Deja, neklystu. – Inspektorius vėl patapšnojo jai per ranką. – Šiandien buvau užsukęs į Beningtono banką. Vienas tenykščių darbuotojų skolingas man paslaugą. Ir atsitik gi man taip – išeidamas iš kabineto, jis paliko ant stalo šiokius tokius dokumentus. Matyt, pamiršo, koks esu smalsus šunsnukis. – Frostas išsiėmė iš kišenės apglamžytą popiergalį. – O aš ėmiau ir persirašiau kai kuriuos duomenis. Senasis malūnas bankui užstatytas kaip paskolų garantas, jūs skolinga tam pačiam bankui septyniolika tūkstančių svarų ir kreditoriai lipa jums ant kulnų. – Inspektorius įsibruko skiautę į kišenę. – Tasai mano draugužis – cinikas. Žinote, ką jis pasakė? Ogi kad vienintelis būdas jums iš-

sukti uodegą – sumautas didelis gaisras ir draudimas. Ką gi, gaisras jau buvo. Ponia Kompton, ar žinote, kokios jūsų draudimo sąlygos?

Frostas atkišo moteriai cigarečių pakelį.

– Apie finansinę verslo dalį nieko neišmanau. Tais reikalais rūpinosi Markas, – atsakė Džilė, tada išsiblaškiusi paėmė cigaretę, sumišusi į ją pažiūrėjo ir vėl įkišo į pakelį.

– Na tuomet jus apšviesiu, – tarė inspektorius ir brūkštelėjo degtuką į židinio pakuros aptaisą. – Kitas mano draugužis dirba jūsiškėje draudimo kompanijoje. Jis sako, kad statinys ir visa, kas jame, apdrausta nuo gaisro, vagystės, sprogimo, žemės drebėjimo ir stichinio galvijų antpuolio. Suma – 350 000 svarų.

Ponios Kompton vyzdžiai išsiplėtė.

– Netikiu, – pratarė ji.

– Aš irgi, – atsakė Frostas. – Abejoju, ar visame pastate turto buvo daugiau nei už kelis tūkstančius svarų... ir tie patys liko nesumokėti. – Jis trečią kartą patapšnojo moteriai per ranką. – Ponia Kompton, jūs – tikras laimės kūdikis.

– Gal manote, kad man rūpi tie pinigai? – kone bjaurėdamasi paklausė ji. – Kas sugrąžins man vyrą? Kas sugrąžins namus? Ta bjauri kalė...

– Turiu jums dar vieną blogą naujieną, – pertraukė ją Frostas. – Ta bjauri kalė su gaisru niekaip nesusijusi.

Džilė Kompton dirsčiojo tai į jį, tai į seržantą, kuris nenustygo ant taburetės. Kodėl, po šimts velnių, tas paršas inspektorius šitaip jį žemina?

– Namus padegė jūsų vyras, – toliau kalbėjo

Frostas. – Tikėjosi apmauti draudikus. Vienu gaistu nubraukti visas skolas ir dar paimti gerą sumą viršaus. Jūsų vyras siuntinėjo visus tuos grasinimus, vainikus, daužė langus.

– Absurdas. Kuriam galui?

– Daug žalos nepridaręs gaisras, žlungantis verslas, išjungti vandens purkštukai. Tokiomis sąlygomis išmokos negautumėte iš jokios draudimo kompanijos. Todėl jūsų vyras prasimanė telefonu esą skambinėjantį ir grasinimus neva siuntinėjantį psichą. Kad tikriau atrodytų, jis į visą šitą kebeknę įvėlė net policiją. – Frostas, nenoromis įvertindamas Komptono apsukrumą, palingavo galvą. – Gudru, ką ir sakyti. Jis beveik nusipelnė sėkmės.

Versija išradinga, pamanė Gilmoras, bet kur įrodymai?

– Atsiprašau, – pasakė Džilė, ryžtingai atkišusi smakrą, – bet tuo, ką kalbate apie mano vyrą, netikiu. Nė vienu žodžiu. Ta prakeikta moteris...

– Įrodymų turime daugiau, nei reikia, – vėl pertraukė inspektorius. – Jūsų vyras turėjo tos moters buto raktą. Žurnalai, iš kurių iškirptos raidės, jo nučiupinėti...

Gilmoras nuleido akis ir pasistengė nutaisyti abejingą išraišką. Į šią apgaulę jis neketino veltis. Ant žurnalo ekspertai buvo radę tik ponios Bredberi pirštų atspaudų, daugiau niekieno.

– Be to, – dėstė Frostas, – radome liudininką, kuris matė jūsų vyrą nešant kanistrus su benzinu į Džinos Bredberi garažą. O šit ir svarbiausias įkaltis... – Jis kažką sugraibė apsiausto kišenėje. – Štai ką aptikau jūsų vyro automobilio bagažinėje. – Ins-

pektorius atgniaužė kumštį ir parodė kelis žalius lapelius. – Trijų rūšių lapai. Ir visi švieži. Pasak mūsų teismo ekspertizės laboratorijos darbuotojų, šie lapai – iš vainiko, kurį radome įmestą į jūsų svetainę. Mes netgi išsiaiškinome, nuo kieno kapo jūsų vyras tą vainiką nugvelbė. Ar ne, seržante?

– Taip. – Gilmoras kinktelėjo galva. Frosto melų raizginyje tai buvo vienintelė detalė, kuriai seržantas ryžosi pritarti.

Džilė pažvelgė į lapelius ir papurtė galvą.

– Neįmanoma tuo patikėti. Netikiu.

Frostas rūpestingai įsidėjo lapus į kišenę ir kuo nuoširdžiausiai nusišypsojo.

– Ponia Kompton, patikėti jums neturėtų būti sunku. Juk be jūsų pagalbos plano nė nebūtų buvę.

Ji staigiai atlošė galvą ir akimoju išblyško.

– Kaip jūs drįstate! – sušuko.

Inspektorius lyg niekur nieko kalbėjo toliau:

– Jūs buvote Marko alibi, jis – jūsų. Kai jis buvo išvykęs, sodą nusiaubėte jūs. Vienas kito akivaizdoje pasakodavote apie skambučius telefonu... Kai į svetainę įlėkė vainikas, abu tvirtinote matę kažką nubėgant. Nors tai buvo neįmanoma, nes vainiką įmetė Markas. Net man, bukagalviui, aišku, kad machinaciją rezgėte drauge.

Moteris prasižiojo ir vėl užsičiaupė. Kiek pagalvojusi sunkiai atsiduso ir pasakė:

– Inspektoriau, tikėjausi, kad tiesa niekada neišaiškės. Jūs visiškai teisus. Planą sumanė Markas. Nepritariau vyrui, bet jis pasakė, kad reikalai visai prasti ir kad tai – vienintelė išeitis. Mylėjau jį, todėl dariau viską, ko jis prašė. Kiekviena žmona taip elgtųsi.

Frostas linktelėjo.

– Taip, ponia Kompton, bet jūs vis tiek liekate bendrininkė.

Ji vos pastebimai šyptelėjo – lyg pokerio lošėja, turinti visas vienos spalvos kortas.

– Inspektoriau, kokio nusikaltimo bendrininkė? Aš neketinu reikalauti draudimo išmokos, vadinasi, nėra ir jokio sąmokslo.

Frostą lyg vandeniu kas būtų perliejęs.

– Ponia Kompton, teisinių subtilybių aš neišmanau, – prisipažino jis. – Kaip suprantu, įstatymo, draudžiančio sunaikinti nuosavą turtą, nėra. Tad kuris sudeginote namus – jūs ar vyras?

– Markas. Mėginau jį sutūrėti. Nesileido.

Tvykstelėjo degtukas. Inspektorius užsidegė cigaretę.

– Ką gi, lieka tik vienas klausimas. – Jis numetė degtuką į židinio ugnį ir neskubriai išpūtė didžiulį debesį dūmų. – Kas nužudė Marką?

Moteris susiraukė.

– Ponia Kompton, gal aš ir vangios mąstysenos, bet jokio mįslingo, pagieža trykštančio psicho nebuvo... jį prasimanėte judu su vyru, taigi nieko, laužiantis į namus, negirdėjote. Į apačią jūs tikriausiai nulipote drauge... vargu ar gulėjote lovoje, kai Markas visur laistė benziną. Namuose buvo tik du žmonės, ir vienas jų nužudytas. Tad kas gi jį nužudė, ponia Kompton?

Gilmoras įdėmiai stebėjo moterį. Kaip Frostas prisikasė iki tiesos, nežinia, bet Džilės veido išraiška bylojo ne mažiau nei pasirašytas prisipažinimas.

– Širdele, kodėl taip padarėte? – švelniai paklausė inspektorius. – Sužinojote apie jųdviejų su

ponia Bredberi romaną?

Moters reakcija buvo beveik nepastebima, bet Frostui pro akis ji nepraslydo. Džilė žiūrėjo į jį nemirksėdama.

– Nebuvo jokios priežasties žudyti vyrą, – ištarė pagaliau. – Apie jų romaną nežinojau.

Inspektorius atsistojo.

– O aš manau, kad žinojote. Tikriausiai gavote anoniminį laišką. Na tai mes patikrinsime. – Jis atsmaukė rankovę ir žvilgtelėjo į laikrodį. – Aš čia plepu, plepu, o juk byla net ne mano. – Frostas, tarsi atsiprašydamas, šyptelėjo Gilmorui ir išeidamas pridūrė: – Nepyk, sūnau, darbą palieku užbaigti tau.

Seržantas atsistojo ir atidarė kambario duris.

– Ponia Kompton, gal apsirengtumėte? Važiuosime į nuovadą.

Laukdamas Džilės, jis išgirdo, kaip Ada virtuvėje paklaikusi suspiegė ir tuojau pat nugriaudėjo Frosto balsas:

– Į patį dešimtuką!

Sumautas, nukvakęs pusgalvis, pagalvojo seržantas.

Išėjęs į lauką inspektorius išgriebė iš kišenės ir sviedė pavėjui saują lapų, kuriuos pirmiau buvo nuplėšęs nuo Ados ligustrų gyvatvorės.

Valgyklėlėje nusipirkęs arbatos ir sumuštinį su mėsa, Frostas įžengė į šurmuliuojantį Žmogžudysčių tyrimo kambarį. Bertonas iš jaudulio žibančiomis akimis atskubėjo jo pasitikti.

– Ko toks laimingas? Bene Maletas numirė? – paklausė inspektorius.

– Pone, naujienos daug geresnės, – išsišiepęs atsakė konsteblis.

Frostas atsisėdo ant stalviršio krašto ir atsikando sumuštinio.

– Kas gali būti geriau už jautieną? – pasakė žiaumodamas.

– Pirmiausia, – ėmė pasakoti konsteblis, – patikrinome visas vietines apsaugos sistemų firmas. Kelios jų siuntinėja agentus, siūlančius įtaisyti signalizaciją, bet grandinėlėmis ir pakabinamosiomis spynomis jos neprekiauja – tai metalo dirbinių parduotuvių sritis.

Inspektorius gerą kąsnį sumuštinio užgėrė arbata ir tarė:

– Žinai, sūnau, mano pulsas kažko nepadažnėjo. Kas dar girdėti?

– Apėjome tiek gyventojų, kiek tik pajėgėme, teiraudamiesi, ar koks nors visų galų meistras nesisiūlė įtaisyti grandinėlės arba spynos. Nieko nepešėme.

– Kai turėsi pasakyti ką gero, pažadink, – pasakė Frostas, kramtydamas mėsą.

– Kaip liepėte, pasikalbėjau su ponia Proktor... – Kad įspūdingiau skambėtų, Bertonas šiek tiek patylėjo. – ...Pasirodo, prieš kelias dienas ponia Votson pasisakė jai, kad vienas vairuotojų, išvežiojančių bingo lošėjus, siūlėsi pusvelčiui įtaisyti tvirtesnę grandinėlę.

– Geronimai! – sušuko Frostas ir kumštelėjo orą. – Ar ponia Proktor paminėjo to vairuotojo pavardę?

– Deja, ne.

– Ne taip svarbu, mes vis tiek galime jį surasti. Patikrink visas vežimo firmas...

– Jau padaryta, – pertraukė inspektorių Bertonas. – Pagrindinė firma, su kuria bingo klubas yra sudaręs sutartį, vadinasi „Greitieji autobusai". Bet yra ir kitų, su kuriomis klubas bendradarbiauja kasdien. Štai jų sąrašas. – Konsteblis norėjo paduoti Frostui lapą, bet inspektorius sumuštiniu atstūmė konsteblio ranką. – Kiekviena tų firmų pagal grafiką siuntinėja vairuotojus skirtingais reisais, taigi po lošimo gali vežti kaskart vis kitas... be to, dauguma vairuotojų gali samdytis skirtingoms firmoms.

– Nuo tų smulkmenų man galva plyšta, – pasakė Frostas, – tad uvertiūrą verčiau praleisk ir šok iš sykio prie kulminacijos.

– Klausau, pone. Selė kompiuteriu apdorojo visas pavardes ir grafikus, kad iš karto galėtume atmesti tuos vairuotojus, kurių tuo metu, kai kažkas žudė senutes, tikrai nebuvo Dentone. Šitaip liko keturios kandidatūros. – Bertonas iš aplanko išėmė keturis lapus su prisegtomis nuotraukomis. – Fotografijos paimtos iš firmų saugomų asmens bylų.

Inspektorius į švarką nusišluostė sviestuotus pirštus ir paėmė vieną lapą. Iš nuotraukos žiūrėjo ketvirtą dešimtį bebaigiąs vyriškis apvaloku veidu ir tamsiais, retėjančiais plaukais.

– Deividas Alenas Hardvikas, – pristatė konsteblis. – Dirba Dentono „Grietinėlės linijos" transporto bendrovei. Yra daug kartų vežęs bingo žaidėjus, bet pagrindinis jo darbas – aptarnauti Vest Endo klubus, organizuojančius šou ir kalėdinius vaidinimus. Vasarą jis vežioja žmones į pajūrio kurortus.

Frostas peržvelgė Hardviko duomenis. Trisdešimt aštuonerių, vedęs, du vaikai – devynerių ir dešimties metų. Inspektorius dūrė į lapą sumuštiniu ir pasakė:

– Kai kažkas žudė dvi iš senučių, jis buvo išvykęs iš Dentono.

Bertonas paėmė popierių ir nukratė trupinius.

– Taip, bet kartais vairuotojai be firmos žinios susikeičia. Tokiais atvejais sudėtinga išsiaiškinti, kuris kur iš tikrųjų važiavo. Tikriname.

Frostas atsikando paskutinį kąsnį ir švystelėjo sumuštinio likučius šiukšlinės link. Pritrūko kokios pėdos. Priėjęs pamėgino įspirti nuovalgas bato galu. Vėl nepataikė. Teko pasilenkti ir paėmus įdėti sumuštinio galą dėte.

– Kas kitas?

Kitas buvo Tomas Railis, prakaulus, aštrių bruožų vyriškis sulipusiais šviesiais plaukais ir švarplėtais dantimis.

– Vadovauja įmonei, kurioje vienas pats ir tedirba – „Railio autobusai", – pakomentavo nuotrauką Bertonas. – Amžius – keturiasdešimt vieneri, ve-

dęs, vaikų neturi. Kartkartėmis, anaiptol ne taip dažnai kaip Hardvikas, vežioja bingo lošėjus ir teatro žiūrovus.

Inspektorius išgėrė arbatą. Susidomėti Railiu jis neprisivertė.

– Su juo jau esame turėję reikalų, – pasakė konsteblis, smalsiai žiūrėdamas, kokia bus Frosto reakcija.

– Tikrai?

Inspektorius pagriebė lapą ir ėmė peržiūrinėti atidžiau. Bertonas pirštu parodė, kur skaityti, ir persakė tą patį žodžiu:

– Supirkdavo vogtus daiktus. Vaizdo grotuvus, televizorius, elektroniką.

– Hmm...

Frostas padėjo puodelį ant šūsnies prie lapų šalia spausdintuvo ir išsiėmė cigaretes. Pavaišino ir konsteblį.

– Be to, Railis yra sumušęs naktinį sargą, – pridūrė šis.

– Vargu ar tai galima laikyti sumušimu, – tarė inspektorius, brėždamas degtuką į kompiuterio korpusą. – Parbloškė senuką, kai šis bandė jį sulaikyti. – Frostas atvertė kitą lapą. – Šiaip ar taip, naktį Railis dirbo. Grįžo namo vėliau, nei buvo nužudyta ponia Votson.

– Paskutinį keleivį jis išleido penkiolika po devynių, – pasakė Bertonas ir pasilenkęs užsidegė cigaretę nuo inspektoriaus degtuko. – Bet autobusiuką į garažą įvarė tik be penkiolikos dešimt. Ponia Votson nužudyta maždaug penkios po pusės dešimtos. Vadinasi, žudikas gali būti Railis.

Frostas išpūtė dūmus.

– Tuomet išeitų, kad jis labai skubėjo, o mūsiškis Skerdikas nepanašus į skubantį. Žudydamas jis mėgaujasi. – Inspektorius grąžino popierius konstebliui. – Kitas?..

Bertonas padavė kitą lapą ir ėmė lūkuriuoti. Jei jam būtų reikėję statyti už šį žmogų, tikrai būtų rizikavęs. Robertas Džefersonas, trisdešimt trejų metų, buvo vedęs, turėjo paauglę dukterį. Kresnas vyrukas trumpais, juodais plaukais iš nuotraukos žvelgė nuožmiai it tikras nusikaltėlis. Džefersonas dirbo firmoje „Skubūs gabenimai", daugiausia vykdavo į tolimas keliones, netgi į žemyną, bet retkarčiais išvežiodavo ir bingo klubų lankytojus. Per visas žmogžudystes jis buvo Dentone, bet nedirbo. Džefersono žmona, neištvėrusi ūmaus būdo sutuoktinio, sulaužiusio jai žandikaulį, smurtavimų, reikalavo skyrybų.

Frostui Džefersonas įspūdžio nepadarė.

– Nemanau, drauguži, kad žudikas – jis. Argi motutė Votson būtų įsileidusi tokį gorilą į namus? Kišk jį į apačią.

– Paskutinis turėtų jus sudominti, – tarė Bertonas. – Ronaldas Viljamas Goldas, dvidešimt penkerių, viengungis, gyvena su našle motina. Kartkartėmis padirbėja pakaitiniu vairuotoju „Klarko autobusuose" – daugiausia vežioja senukus lošti bingo ir į iškylas. Vyrutis, regis, linksmų plaučių. Senukai jį dievina.

– Šitas man jau nepatinka, – prisipažino Frostas, imdamas iš konsteblio lapus.

– Tik Klarko samdomas Goldas puikiausiai gali

dirbti ir kitoms firmoms. Dar nespėjome patikrinti... pagal Klarko grafikus, tuo metu, kai Skerdikas žudė, Goldas nedirbo – visais atvejais.

Inspektorius pažvelgė į spalvotą fotografiją. Prieš objektyvą išsišiepęs Goldas su gerokomis pradantėmis panėšėjo labiau į jaunuklį nei į vyrą. Jo išraiška buvo nuoširdi, rudos akys žibėjo, tankių rusvų plaukų kirpčiukai it bernioko krito ant kaktos. Frostą tarsi elektra būtų perliejusi. Suveikė instinktas. Įgimta nuojauta. Jis jau žinojo atsakymą. Žinojo, ir tiek.

– Štai! – šūktelėjo. Visi sužiuro į inspektorių. Šis sumosavo nuotrauka ir iškėlė ją virš galvos. – Štai Močiučių Skerdikas!

– Kodėl taip manote, pone? – suglumęs paklausė Bertonas.

– Nuojauta sako, sūnau. Aš pataikau labai retai, bet šį kartą neklystu. Kitus gali užmiršti... Visas jėgas mesime linksmuoliui Goldui pričiupti. – Frostas nuslydo nuo stalo, pasitrynė rankas ir, tramdydamas jaudulį, ėmė žingsniuoti po kambarį. – Pasitelksime visus pareigūnus, kiek tik įmanoma. Stebėsime jį dvidešimt keturias valandas per parą.

– Pone, ar nemanote, kad mums derėtų apsidrausti? – atsargiai pasiūlė konsteblis.

– Nėra reikalo, sūnau. Rizikuosime nesidairydami per petį, – ryžtingai atsakė Frostas.

– Goldas – tik galimas įtariamasis. Neturime jokių įkalčių.

– Tad teks surasti. Parodykite jo nuotrauką aukų kaimynams. Gal jie prisimins pastebėję šį šelmį? Sužinokite, ar nėra dėl jo alpėjančioms senutėms

siūlęsis įtaisyti durų grandinėlės. Dar kartą aplankykite motutę Proktor ir pasidomėkite, ar ne Goldas pavardė to žmogaus, kuris siūlė poniai Votson naują grandinę. Apeikite ir Goldo kaimynus. Gal kokį vakarą jis grįžo namo apsitaškęs kraujais, su peiliu, kyšančiu iš užpakalinės kišenės? Į darbą tegul kimba visi... net ir mergaitė prie kompiuterio.

– Inspektoriau, palūkėk! – Prie durų stovintis kriminalistas seržantas Arturas Henlonas ašarotomis akimis, varvančia nosimi atrodė kaip tik ištrūkęs iš giltinės glėbio. – Pirmiau išklausyk, ką sužinojau.

– Jeigu naujienos blogos, nenoriu girdėti, – atsakė Frostas.

– Džekai, gali tekti ieškoti kito įtariamojo. Prašei manęs pasidomėti visomis trimis aukomis. Taigi pasidomėjau. Bingo klube lankydavosi tik ponia Votson.

– Arturai, ką čia šneki? Prisimink antrąją auką Betę Vinters. Jos piniginėje radome „Rifo" klubo narės kortelę.

– Senutė ja nesinaudojo penkerius metus. Buvo suriesta artrito, beveik niekada neišeidavo iš namų, nebent, kai prireikdavo į ligoninę.

– O pirmoji – ponia... kaip ją ten?..

– Manieringoji ponia Heins. Nepakentė lošimų. Nebūtų žaidusi bingo net iš arbatos pakelių bažnyčios klube.

Frostas panarino pečius.

– Kad tave plynios, Arturai! Ir iš kur tu toks skrupulingas? – Inspektorius vėl pažvelgė į Goldo nuotrauką. Atrodė, kad jaunuolis iš jo šaiposi. – Goldas, ne kas kitas išžudė senutes. Turi būti kokia

nors jas visas susiejanti detalė. – Frostas suvokė, kad visi Žmogžudysčių tyrimo kambaryje laukia konkrečių jo nurodymų. Bet inspektorius nežinojo, ko griebtis. Vienintelė tyrimo gija, kurią buvo jau beužčiuopiąs, nuėjo velniop. Jis stovėjo prie lango, žiūrėjo į nykią lietaus merkiamą automobilių aikštelę ir godžiai traukė dūmą, lyg už savo bejėgiškumą keršytų plaučiams. Kai išsiėmė iš burnos cigaretę, staiga užknietė viena mintis. – Sakai, ponia Vinters iš namų išeidavo nebent tada, kai prireikdavo į ligoninę. Tad kaip ji ten pakliūdavo, negalėdama vaikščioti?

– Na turbūt ne bingo klubo autobusiukas nuveždavo, – atšovė Henlonas.

– Labai juokinga, Arturai. Dar primink, kad nusimyžčiau, kai turėsiu laiko. – Frostas dūrė pirštu į Bertoną. – Paskambink į ligoninę, transporto skyriaus vadovui, ir sužinok.

Bertonas priėjo prie telefono, bet tuojau pat sudvejojo, ar verta gaišti laiką.

– Inspektoriau, tikriausiai senutė važiuodavo greitąja.

– Visai nebūtinai, sūnau. Paskambink ir pasiteirauk. – Kol konsteblis laukė, kol kas nors pakvies transporto skyriaus vadovą iš valgyklos, inspektorius nekantriai žingsniavo po kambarį. Staiga prisiminė dar šį tą. Pirmosios aukos Merės Heins piniginę. Joje buvo ligoninės priėmimo talonas. – Paklausk ir apie Merę Heins! – sušuko Frostas Bertonui.

Šis linktelėjo ir, prašydamas tylos, sumojo ranka. Transportininkas aname laido gale paėmė rage-

lį. Konsteblis išdėste savo klausimus ir ėmė laukti... laukė ilgai... Netoliese neramiai mindžikuojančiam Frostui atrodė, kad praslinko daugybė laiko. Galiausiai Bertonas vėl prašneko: – Greitosios automobiliais? Aišku. Ar galite pasakyti vairuotojų pavardes? Aišku. Širdingai dėkoju, labai pagelbėjote.

Inspektorius pripuolė prie padėjusio ragelį Bertono. Šis mėgino apsimesti abejingas, bet nepavyko.

– Šmiki tu! – suriko Frostas. – Aukso puodas – mūsų, argi ne?!

Konsteblis plačiai išsišiepė.

– Ligoninė naudojasi paslaugomis viso būrio savanorių, kurie, kai greitoji turi per daug darbo, pavežioja klientus savo automobiliais.

– Žinau, kad taip būna, – pasakė inspektorius. – Savanoris ir mano žmoną vežiodavo.

Bertonas atjaučiamai nusišypsojo ir pridūrė:

– Ponas Ronaldas Viljamas Goldas – vienas tokių savanorių.

Frostas klestelėjo ant kėdės.

– Įkliuvo šunsnukis!

– Inspektoriau, dar nežinia. Įrašų apie privačiai pavežtus pacientus ligoninė nesaugo – tokių atvejų kasdien būna šimtai. Tasai darbuotojas tik pasakė, kad Goldas buvo tarp pasamdytųjų savanorių pastaruosius du kartus, kai reikėjo pavežti ponias Vinters ir Heins. Į ligoninę jas atvežė ne jis, bet gali būti, kad kaip tik jis parvežė senutes namo.

– Ir šitaip sužinojo apie atsarginį raktą po dembliu ir pro korespondencijos plyšį pasiekiamą virvelę. – Frostas akivaizdžiai jaudinosi. – Metas atsivežti tą šūdžių čionai.

Henlonas buvo šiek tiek atsargesnis.

– Džekai, pernelyg karščiuodamiesi, galime viską tik sugadinti. Mums reikia patikimo įkalčio.

– Gerai, gerai, sutinku. Nuvažiuok į ligoninę, gal paaiškės, kad yra liudininkų, mačiusių, kaip Goldas išvežė senutes namo. Pakalbėk su jų kaimynais – gal jie matė jas parvežant. Sužinok, kokia jo mašina – gal kas nors tokią pastebėjo prie aukų namų, kai jos buvo nužudytos. Tvarką pats žinai, jei ką užmiršau paminėti – padaryk neraginamas. Ir, žinoma, reikia pradėti sekti Goldą. Noriu žinoti kiekvieną jo žingsnį, dieną ir naktį, kad galėtume sučiupti jį, kai vėl susiruoš žudyti. Jeigu turės su savimi tą prakeiktą peilį, kitų įrodymų mums nė nebereikės.

Koridoriuje inspektorius susidūrė su kriminalistu seržantu Gilmoru. Šis atrodė toks pat laimingas kaip ir Frostas.

– Inspektoriau, ponia Kompton viską pripažino.

– Na ir ačiū Dievui. Bijojau, kad teisme netektų meluoti.

– Ji tik sako, kad vyras žuvo atsitiktinai.

– Įdomu kaip. Atsitiktinai užtvojo jam per galvą sustangrėjusiais speneliais?

Gilmoras išsišiepė. Dabar visi Frosto sąmojai atrodė juokingi.

– Ačiū už pagalbą, – nuoširdžiai padėkojo seržantas.

– Nieko ypatingo nenuveikiau, tik truputį pamelavau, – pasikuklino inspektorius. – Kiekvienas save gerbiantis policininkas pasielgtų taip pat.

– Po jūsų triuko su lapais, – pasakė Gilmoras, –

pasiunčiau ekspertus išnaršyti Komptono automobilio bagažinės. Jie iš tikrųjų rado kelis nuo vainiko nubyrėjusius lapelius.

– Tai vadinasi gamtos pamėgdžiojimo menas, – atsakė Frostas. – Kai ištaikysi laisvą minutę, užsuk į kabinetą. Papasakosiu, kaip sekasi ieškoti Skerdiko. Turėtume tą galvažudį netrukus prigriebti.

Parėjęs į kabinetą, inspektorius pirmiausia pastebėjo ant savo stalo segikliu prispaustą valdybos raštą, primenantį apie suklastotus degalinių kvitus. Jis suminkė popierių į gniužulą, pamėtėjo į orą ir galva nukreipė į šiukšlių dėžę. Pataikė iš pirmo karto ir patenkintas nusišypsojo. Reikalai pagaliau klostėsi kuo puikiausiai.

Vėliau, negyvai apsijuokęs, jis prisiminė šią trumpą euforijos akimirką...

Šviesa pirmame aukšte užgeso. Netrukus ji įsižiebė viršuje, už lango sušmėžavo vyro siluetas. Prie vairo sėdįs Gilmoras prisilenkė ir sulaukė, kol anas užtrauks užuolaidas ir išjungs šviesą. Tada papurtė už peties Frostą.

– Buskite, jis nuėjo gulti.

Inspektorius, plačiai nusižiovavęs, pasižiūrėjo į laikrodį. Kelios minutės iki vidurnakčio. Juodu tūnojo automobilyje prie posūkio į šalutinę gatvelę beveik dvi valandas, nuo tada, kai pakeitė Bertoną. Lygiai devintą Goldas iš bingo klubo „Sidabrinė žvaigždė" paėmė būrelį senukų ir be keturių minučių dešimt jau buvo saugiai išvežiojęs juos po namus. Tada savo pilkąja „Vauxhall Astra" parvažiavo namo – į bloką Nelsono gatvėje – ir penkiolika po dešimt įėjo į vidų.

Frostas muistėsi, jam niekaip nesisekė įsipatoginti. Buvo nuvargęs, alkanas, o apie poilsį iki šeštos ryto galėjo nė nesvajoti. Pats kaltas. Tiesiog užmiršo Maleto paprašyti, kad bent įformintų daugiau viršvalandžių, o Velsas be viršininko nurodymo nė piršto nepajudino. Inspektorius rankogaliu patrynė aprasojusį priekinio lango stiklą ir įsižiūrėjo į tamsią, tuščią gatvę.

– Jau per vėlu jam ką nors šiandien žudyti, – pasakė. – Važiuokime užkąsti. Žinau per naktį dirbančią vietelę.

Ta „vietelė" buvo dešrainiais ir mėsainiais prekiaujantis furgonas-kioskas vėjo užpučiamoje dykynėje netoli kapinių. Juodviem išlipus iš automobilio, į veidus susyk tvoskė troškus, riebus kepamų svogūnų kvapas. Atvirame furgono šone buvo įtaisytas savotiškas prekystalis, po brezentine stogine pirkėjai galėjo bent kiek pasislėpti nuo darganos. Už prekystalio stovįs aukštas, liesas raudonnosis, liūdnai nusiteikęs vyriškis, snargliuodamasis ir traukdamas dūmą, šakute stumdė po riebalus svogūnų griežinėlius.

– Lordas Lukanas* rengia vakarėlį, – prisistatė Frostas. – Buvome užsisakę vietas.– Labai juokinga, – atšovė prekeivis ir, išsiėmęs iš burnos cigaretę, apkosėjo maistą. Jis padėjo ant prekystalio du indelius, įmetė į juos po pakelį su arbatžolėmis ir užpylė karštu vandeniu iš garais spjaudančio elektrinio virdulio.

Kol vyriškis daug kartų čirkintuose riebaluose kepė mėsą, pareigūnai pasriūbčiojo gomurį tvilkančios arbatos. Naktis buvo šalta, vėjas plazdeno stoginės brezentą.

– Ar jau sugavote tos mergaitės žudiką? – pasidomėjo vyriškis, paduodamas kriminalistams lėkštę su mėsainiais.

Frostas atkėlė viršutinį bandelės sluoksnį ir įtariai pasižiūrėjo į svogūnais apdėtą riebią mėsą.

* Johnas Binghamas (g. 1934), plačiau žinomas kaip lordas Lucanas, britų bankininkas, profesionalus lošėjas, įtariamas nužudęs savo vaikų auklę. Tuojau po jos mirties 1974 m. dingo be žinios, nerastas iki šiol.

– Hari, mes dabar tiriame kitą nusikaltimą, – atsakė. – Sužinojome, kad mėsainiai įdaromi įtartina mėsa. – Inspektorius atsargiai atsikando ir pakramtė sumuštinio. – Tikiuosi, imi ją iš legalių tiekėjų?

Haris nervingai pačiulpė cigaretę.

– Žinoma, pone Frostai. Mano maltiniai – aukščiausios rūšies.

– Puiku. Viena sukčių firmelė įsiveža iš žemyno vadinamąją mėsą... visų įmanomų rūšių šlamštą: nudvėsusių arklių, kačių, šunų ir dar blogesnę mėsą.

– Dar blogesnę? – perklausė Haris.

Inspektorius it sąmokslininkas pasviro prie jo ir sušnibždėjo:

– Hari, niekam nepasakok, kad nekiltų visuotinė panika. Turime įrodymų, kad tie pašlemėkai superka ir sumala neatpažintus žmonių lavonus.

Žmogėnas vėl išsiėmė iš burnos cigaretę ir nuspriegė nuo galo seiles.

– Mulkinate mane, pone Frostai.

– Oi kaip norėčiau, kad tai būtų tik juokai, – niūriai atsakė Frostas. Vėl atsikandęs, jis tuojau pat atitraukė mėsainį nuo burnos. – Rupūže tu! – Atvožęs viršutinę bandelės pusę, apstulbęs įsispoksojo. Ant svogūnų, pusiau nugrimzdęs į pomidorų padažą, gulėjo nukirstas žmogaus pirštas.

Gilmoras sukrūpčiojo ir bejėgiškai atsirėmė į prekystalį. Perbalęs it kreida Haris, apimtas siaubo, staigiai atlošė galvą. Užkliudytos ant lentynos sutarškėjo skardinės.

– O Dieve, pone Frostai, mane užtikrino, kad mėsa – gera. Sakė, pirmarūšė jautiena... – Staiga prekeivio balsas persimainė. – Šunsnuki tu!

Nukirstasis pirštas visaip kraipėsi. Leipdamas juokais, Frostas ištraukė jį iš mėsainio ir nusišluostė padažą.

– Nejuokinga! – užbliovė Haris. – Vos infarkto negavau.

Inspektorius nusibraukė ištryškusias ašaras ir pasakė:

– Būčiau įkišęs pimpalą, bet bandelės per mažos.

– Sumautas juokdarys! – neatlyžo prekeivis, pareigūnams jau einant prie automobilio, Frostui vis dar raitantis iš juoko. – Kodėl prakeiktos tavo energijos nematyti, kai reikia ieškoti vargšės mergaitės žudiko?!

Inspektorius išsyk nutilo.

Pro šalį slinko kapinės. Frostas paprašė Gilmorą sustoti. Užsidegęs cigaretę, rūškanas nužvelgė baltojo marmuro ir granito antkapius.

– Teisybę Haris sakė, sūnau. Ta mergaitė... Net neutuokiu, ko griebtis.

Gilmoras neatsakė. Staiga jis pastebėjo atokiau, tuščios gatvės pakraštyje, prie kapinių tvoros pasilenkusį žmogų tamsiais drabužiais. Seržantas išjungė žibintus ir niuktelėjo Frostui.

– Matau jį, sūnau, – atsakė šis.

Tas žmogus prie tvorelės kažką darė.

– Ką jis ten veikia? – paklausė Gilmoras.

– Kad ir ką veikia, tegul sau, – sumurmėjo inspektorius, gūždamasis ant sėdynės. – Aš ir šiaip nespėju tirti bylų. Dar vienos nėmaž nenoriu.

Gilmoras norėjo jų kuo daugiau. Jei po sėkmingos Komptonų bylos atomazgos suimtų dar ką

nors, jo karjerai sušvistų pasakiškos perspektyvos. Seržantas nuleido lango stiklą ir, iškišęs galvą, mėgino įžiūrėti, ką ten tas žmogus daro. Frostas, persmelktas šalčio, nusipurtė ir subambėjo:

– Draugūži, jo kotas įstrigo tvoroje, ir tiek. Arba myža žmogus. Važiuokime į nuovadą.

Staiga anas atsidūrė kitoje tvoros pusėje, juodas jo siluetas sušmėžavo tarp baltų antkapių ir po akimirkos jį prarijo tamsa.

Kol inspektorius grabaliojo saugos diržo sagtį, Gilmoras spėjo iššokti iš automobilio.

Vienas prarūdijusių geležinių tvorelės strypų betoniniame pamate vos laikėsi. Seržantas nesunkiai jį išrovė ir atlenkė, kad galėtų prasisprausti Frostas.

Kapinės buvo didžiulės. Kaip žinoti, kur nubėgo tas žmogus?

– Sūnau, pametėme jį, – sušnibždėjo inspektorius.

– Ša! – sušnypštė seržantas. Kad akys greičiau apsiprastų, jis dairėsi prisimerkęs. – Antai!

Frostas pažvelgė Gilmoro pirštu rodoma kryptimi. Mėnulis pro debesų proplyšą užliejo kapines šalta, melzgana šviesa. Vėjyje plaikstėsi peraugusi žolė. Medžiai girgždėjo ir vaitojo. Ūmai inspektorius išvydo paslaptingąjį. Jis vingiavo tarp kapų už kokių šešiasdešimties jardų.

– Paskui mane! – įsakė Gilmoras ir puolė vytis.

Frostas nenoromis nukurnėjo iš paskos. Seržanto entuziazmo jis nesuprato. Juk galėjo būti, kad tas žmogus bėga per kapines paprasčiausiai trumpindamas kelią.

Jiedu skuto tarp angelų ir cherubinų. Takui pasukus į dešinę, priešakyje sutamsavo Viktorijos laikų rūsys.

– Sūnau, palūkėk, – ėmė melsti inspektorius. – Man reikia atsipūsti.

Jie stabtelėjo prie ką tik supiltų kapų ir, gaudydami orą, pažvelgė į kairę ir į dešinę. Takas tolėliau šakojosi. Visur, kiek akys užmatė, bolavo antkapiai.

– Pametėme, – patenkintas sušvokštė Frostas. – Galime grįžti į automobilį.

Gilmoras, tildydamas inspektorių, irzliai mostelėjo ranka ir parodė į kriptą. Paslaptingasis, susilenkęs, atsukęs pareigūnams nugarą, krapštėsi prie spynos. Užraktas garsiai spragtelėjo, sužviegė vyriai – durys atsivėrė. Akimirką sutvisko žibintuvėlio spindulys, ir žmogus išnyko laidojimo rūsyje.

– Ką, trumpina kelią? – pašaipiai paklausė Gilmoras.

Jis patyliukais apėjo statinį iš užnugario ir ties vandens siurbliu prasispraudė pro tvorelę – ten pat, kur pirmiau brukosi ir Polos Bartlet žudikas su savo nešuliu. Frostas atsekė paskui seržantą, tik lėčiau.

Jiedu nutykino prie durų, kur nauja žalvarinė spyna kabojo po velke kaip kabojusi, bet iš sutrešusios staktos vėl buvo išplėšti varžtai. Viduje su pertrūkiais žybčiojo žibintuvėlis. Ankštoje erdvėje kažkas aidžiai šlumšėjo, matyt, įsibrovėlis akmeninėmis grindimis vilko kažin ką sunkų. Pareigūnai susižvalgė. Ką, po šimts velnių, jis daro?

Gilmoras, prisispaudęs prie staktos, atsargiai pažvelgė į vidų. Kelias akimirkas buvo visiškai tamsu, paskui ano žibintuvėlis apšvietė ant grindų riūpsančią krūvą. Krūvą žmonių kaulų. Ant jos viršaus geltonus dantis rodė kaukolė.

Seržantas nejučia aiktelėjo, žmogus rūsyje atsi-

suko ir, pašvietęs Gilmorui tiesiai į akis, jį apžilpino. Surikęs nepažįstamasis puolė ir po akimirkos kriminalistas, nuskriejęs į rūsį, taip trenkėsi nugara, tuojau pat – ir galva, į akmenines grindis, kad subarškėjo dantys, skausmingoje tamsoje sumirguliavo mažyčiai žiburiukai. Užpuolikas susilenkęs šoko prie seržanto, ketindamas užtvoti dar kartą.

– Stok! Policija! – suriko Frostas, tuo pat metu traukdamas iš apsiausto kišenės žibintuvėlį ir – jau kriptoje – spardydamas į šalis kaulus. Apšviestas vyriškis sumirksėjo, inspektorius nustėręs sustojo. Gilmorą užpuolęs žmogus buvo su dvasininko apykakle.

– Pone Frostai!.. – apstulbęs sužiopčiojo vikaro padėjėjas.

Praplėšęs akis, seržantas prie pat veido išvydo kaukolę ir šlaunikaulį. Atsisėdęs jis pirmiausia apsičiupinėjo pakaušį ir ėmė apžiūrinėti kruvinus pirštus.

– Seržante, nežinau nė kaip atsiprašyti, – sulemeno vikaro padėjėjas. – Palaikiau jus vandalu. – Padėjęs Gilmorui atsistoti, jis apžiūrėjo žaizdą. – Atrodo, tik nubrozdinta.

– Verčiau pasiaiškintumėte, ką čia veikiate naktį, – suniurnėjo seržantas, piktai nubloškęs dvasininko ranką. Paėmęs žibintuvėlį, Gilmoras pašvietė į grindis. Dviejų karstų dangčiai buvo nukelti, palaikų kaulai ir įkapių skarmalai išmėtyti. – Kaip paaiškinsite šitai?

– Grįždamas į vikariatą, aš visada trumpinu kelią, einu tiesiai per kapines. Budėjau prie sergančios parapijietės. Deja, ji mirė. Siaubinga gripo epi-

demija. – Vikaro padėjėjas liūdnai palingavo galvą. – Šitiek mirčių...

– Koks tos senutės adresas? – paklausė Gilmoras ir iš karto brūkštelėjo adresą į užrašinę. – O šitai? – Jis galva parodė į netvarką.

– Ar čia yra ką aiškinti? – savo ruožtu su kartėliu paklausė vikaro padėjėjas. – Juk jūs turėtumėte ginti mus nuo vandalų savivalės. Eidamas pro kriptą, pastebėjau, kad durys atviros. Užėjau patikrinti ir šit ką radau. – Jis papurtė galvą. – Šitaip begėdiškai išniekinti laidojimo rūsį... Seržante, kad ir kokie turime būti atlaidūs, tokie dalykai vis tiek siutina.

Gilmoras užvertė užrašinę.

– Ką gi, pone Perli, kol kas tiek. – „Kol kas" seržantas aiškiai pabrėžė.

Kai visi trys išėjo į lauką, vikaro padėjėjas pamėgino užtaisyti duris.

– Čia reikėtų pakeisti staktą, – stebėdamas jo pastangas, patarė Frostas.

– Žinoma, reikėtų, inspektoriau. Dar daugiau išlaidų. – Perlis atsiduso. – Rytoj pamėginsiu šitas duris įtvirtinti. Ir vidų sutvarkysiu.

Jie apėjo rūsį ir pro spragą tvorelėje išsipraudė išorėn. Kriminalistų stebimas dvasininkas kiek pavingiavo tarp kapų ir pasuko vikariato link.

– Jis man atrodo įtartinas, – prisipažino Gilmoras. – Nepatinka man, kad nuolat bastosi naktimis. Jei paaiškės, kad Skerdikas vėl pasidarbavo... – Frostas visas viltis dėjo į autobusiuko vairuotoją, bet seržantui ši versija atrodė abejotina. – Eime, – paragino jis. – Čia tik šiurpuliai krečia.

– Kokie šiurpuliai turėjo krėsti Polos Bartlet žudiką, kai gūdžią naktį atnešė čionai jos lavoną? – Frostas, kasydamasis randą, nužvelgė aplink kriptą tankiai susispietusius antkapius. – Jis, sūnau, žinojo rūsį, žinojo, kaip patekti į vidų. – Inspektorius susibruko rankas į apsiausto kišenes ir, spardydamas žvirgždą, nužingsniavo palei tvorelę. – Klausimas, iš kur žinojo.

– Gal tas žmogus dažnai čia trumpina kelią, – spėjo Gilmoras, iškalbingai trindamasis pakaušį.

Frostas susimąstęs apsižiojo krumplius, paskui išsiėmė cigarečių pakelį ir pakratė. Buvo likusi viena. Jis įsikando ją, o tuščią pakelį numetė į aukštą žolę. Žvarbaus vėjo šuoras, praūžęs kapinėmis, supurtė medžius. Sudrebėjo ir inspektorius.

– Eime, – pratarė.

Juodu išėjo į taką, kurį jau kėsinosi užgrobti nauji kapai. Frostas brūkštelėjo degtuką į artimiausią antkapį. Kai ugnelė žybtelėjo, inspektorius pastebėjo užrašą, bet iš karto net nesureagavo. Staiga nustėręs prasižiojo. Taip ir stovėjo, kol ugnis ėmė svilinti pirštus.

– Kas, po velnių, čia?!

Jis uždegė kitą degtuką, ir Gilmoras perskaitė įrašą antkapyje

PRISIMENU SU MEILE
ROUZMERĖ FLERĖ BEL
1962 BALANDŽIO 3–1990 RUGSĖJO 10
BRANGI M. M. EDVARDO BELO ŽMONA
ILSĖKIS RAMYBĖJE

– Mokytojo žmona! Kapas tiesiog priešais rūsio duris, o mes nepastebėjome! Turbūt mes ne tik kvaili, bet ir akli kaip liurbiai!

– Gali būti, kad šitas antkapis tik neseniai pastatytas, – tarė Gilmoras, taip ir nesupratęs, ko inspektorius skeryčiojasi. – Kartais tenka visą amžinybę laukti, kol kapo žemės susigulės, tik tada gali statyti antkapį.

– Ak tas skystabarzdis niekšelis! Visą laiką žinojau, kad tai – jo darbas. – Frostas burnodamas atsigręžė ir įsižiūrėjo į kriptą.

– Nesuprantu, – prisipažino seržantas.

– Iki tos sumautos kriptos iš čia galėčiau net nuspjauti, – pasakė inspektorius. – Laidodamas žmoną, Belas galėjo puikiausiai matyti, kaip tas storašiknis santechnikas, slėpdamasis nuo lietaus, įsilaužia į rūsį. Paskui mokytojui prireikė kur nors paslėpti mergaitės lavoną. O čia kripta! Kam gi šautų į galvą lavono ieškoti Viktorijos laikų rūsyje?

– Norite pasakyti, jis nužudė Polą tą pačią dieną, kai laidojo žmoną?

– Žinoma.

– Bet Belas tada visą dieną buvo namuose.

– Nenutuokiu, kaip jis tai padarė, tik žinau, kad žudikas – jis.

Gilmoras pasižiūrėjo į rūsio duris su bejėgiškai kabančia žalvarine spyna.

– Tarkime, jūs teisus. Kaip ruošiatės įrodyti?

– Įrodymai! – riktelėjo Frostas. Tada giliai įtraukė dūmą ir numetė cigaretę nesurūkytą. – Visi kaip pamišę dėl sušiktų įrodymų!

Staiga jam nusviro pečiai. Gerai Gilmoras sakė. Be įrodymų pričiupti to šunsnukio neįmanoma.

Priimamojo laikrodžio minučių rodyklė sudrebėjo ir, sutelkusi jėgas, užšoko ant valandinės, kuri rodė dvi. Prakeikti telefonai birbė be atvangos ir Velsui nutaisyti mandagų balsą sekėsi vis prasčiau.

– Atsiprašau, gerbiamoji, – kreipėsi jis į moterį, kuri jau ne pirmą kartą skambino pasiskųsti, kad per triukšmingus kaimynų barnius negalinti užmigti, – mums labai trūksta pareigūnų, patrulį teko nukreipti į rimtesnio įvykio vietą. Kai tik galėsime, atsiųsime ką nors ir pas jus.

Seržantui dar nespėjus padėti ragelio ir užregistruoti skambučio, lauke kilo kažkoks sambrūzdis ir į priimamąjį tuojau pat įsiveržė įraudęs, rūsčiai nusiteikęs varliaveidis vyriškis su prašmatniu juodu paltu ir baltu šilkiniu šaliku. Jam iš paskos atsekė sunerimęs konsteblis Koljeris.

– Kas čia viršininkas?! – užbaubė viskiu trenkiantis vyriškis, dėdamas ant grindų išsipūtusį lagaminėlį.

Velsas padėjo rašiklį ir atsiduso. Mielai būtų apsiėjęs be tokių lankytojų.

– Aš, pone.

Varliaveidis niekinamai nužvelgė seržanto juosteles ir išsiviepė.

– Man reikia rimto viršininko, ne jūsų. Ne nupiepusio seržanto.

– Kas atsitiko? – paklausė Velsas Koljerio.

Vyriškis šoko tarp pareigūnų.

– Nedrįskite, velniai jus griebtų, manęs ignoruoti. Su jumis kalbu *aš*, seržante. Todėl ir klauskite manęs, ne jo. O dabar kvieskite ką nors iš vyresnybės.

Jis įniko raustis po kišenes, ieškodamas cigaro.

– Pone, ar jums tiktų inspektorius? – iš paskutiniųjų tramdydamasis, pasiteiravo Velsas.

– Jei daugiau nieko neturite, tiks ir jis, – atšovė pasipūtėlis ir, spragtelėjęs auksiniu „Dunhill" žiebtuvėliu, užtraukė dūmą. Kad ir kaip Velsui knietėjo parodyti užrašą RŪKYTI DRAUDŽIAMA, vis dėlto jis nutarė verčiau vengti komplikacijų, juolab kad beveik neabejojo – Frostas ateis įsikandęs cigaretę. Kol varliaveidis, apsisiautęs viskio kvapeliu, dūmijo cigarą ir žaibavo akimis, seržantas paskambino vidaus ryšio telefonu ir iškvietė inspektorių.

– Aš – kriminalistas inspektorius Frostas. Koks reikalas?

Kriminalistas inspektorius Frostas su apglamžytu kostiumu, šleivu, riebaluotu kaklaraiščiu ir nešvariais batais niekada neatrodė įspūdingai, tad nepadarė jis įspūdžio ir šiam interesantui. Vyriškis išsiėmė iš burnos cigarą ir paniekinamai nužvelgė inspektorių.

– Ar viršesnio nieko nėra? – paklausė.

– Nėra, – atsakė Frostas. – Taigi jei turite ką pasakyti, rėžkite. Neturiu laiko čia stoviniuoti.

– Mano skundui laiko turės pakakti, – suurzgė vyriškis. – Pateikiu skundą dėl šio policijos pareigūno. – Jis dūrė pirštu į Koljerį. – Įvažiavo į stovintį mano automobilį ir dar apkaltino mane, esą vairuoju išgėręs.

Frostas suraukė nosį ir nusigręžė nuo varliaveidžio.

– Pūtė? – paklausė Koljerio.

– Ne. Atsisakė.

– Puiku, – šįsyk inspektorius kreipėsi į Velsą. – Iškvieskite policijos gydytoją... Tik kad rankos būtų šiltos. Imsime šlapimo mėginį. – Konsteblio jis pasiteiravo: – Tad kas ten nutiko?

– Jau sakiau, kas nutiko! – užmaurojo dar sodriau įraudęs vyriškis.

Frostas stumtelėjo jį į šalį.

– Patylėkite. Per jus jau gelia galvą.

Koljeris ėmė pasakoti:

– Patruliavau Pirties kelyje. Pamačiau atvažiuojant „Bentley“. Šleivavo iš vienos juostos į kitą. Pasignalizavau vairuotojui, kad sustotų. Jis užvažiavo ant šaligatvio krašto. Privažiavau iš galo. Man lipant iš automobilio, vairuotojas įjungė variklį. Manau, jis ketino pasišalinti iš įvykio vietos, bet apsirikęs pavažiavo atbuline eiga ir atsitrenkė į mano mašiną. Buvo akivaizdu, kad girtas – liežuvis pynėsi, akys lyg stiklinės. Griežtai atsisakė pūsti ir išmušė alkoholio matuoklį man iš rankos, todėl atvežiau į nuovadą.

– Šaunuolis! – pagyrė Frostas. – Pareikškite jam kaltinimus.

Vyriškis griebė jau nueinančiam inspektoriui už peties ir atgręžė į save.

– Ar bent žinai, kas aš? – sušvokštė, prikišęs prakaituotą veidą.

– Žinau, – atkirto Frostas išsilaisvindamas. – Girtas, nugeibęs pimpis. Patrauk nuo mano kostiumo savo prakaituotą leteną.

Niekas neišgirdo, kaip atsivėrė durys.

– Kas čia dedasi?

Frostas suvaitojo. Būtinai tam prakeiktam Maletui kaip tik dabar reikėjo išsiruošti į savo pulkų apžiūrą! Mažytę naktinę viršininko vizitaciją!

– Pone, aš susitvarkysiu ir pats, – ryžtingai pasakė inspektorius.

Maletas sudvejojo. Įprastai, kai nežinodavo, kas dedasi, jis verčiau nesikišdavo. Staiga skyriaus viršininkas nušvito.

– O Viešpatie! Deputate Naulsai, ką čia veikiate?

– Oficialiai teikiu skundą dėl šio policijos pareigūno, – atsakė Naulsas. – Su manimi elgiamasi pasibaisėtinai. Šitas... – Jis, patempęs lūpą, parodė į Frostą, – ...ypatingas storžievis. Jis man grasino, plūdo mane ir nepagrįstai kaltino.

Maletas atrodė pasibaisėjęs nemažiau. Jis kietai sučiaupė lūpas, bet tuojau pat susitvardė.

– Deputate, užeikime į mano kabinetą. Neabejoju, viską išsiaiškinsime. – Maletas ugniniu žvilgsniu perliejo Frostą, o Velsui pasakė: – Seržante, prašyčiau du kavos į mano kabinetą.

Frostas deputatui ir skyriaus viršininkui pavymui suraitė pirštų kombinaciją ir bejėgiškai užbaubė į lubas:

– Pasipūtęs myžnius!

– Girdėjote? Du kavos, matote, jam nešk! – suniurzgė Velsas. – Kas čia jam – sušnerkšta naktinė kavinė?!

Jaunasis konsteblis buvo baltas kaip kreida.

– Seržante, kas dabar bus? – suvapėjo jis. – Juk viską dariau kaip pridera. Tas žmogus girtas įvažiavo į mane.

– Eik ir virk jiems kavos, – pasakė Velsas. – Ir man puodelį.

Sučirškė vidaus ryšio telefonas. Inspektorius Frostas kviečiamas pas skyriaus viršininką... nedelsiant!

– Kai tik galėsiu, – pasakė Frostas, padėjęs ragelį.

Jis neskubėdamas baigė rūkyti cigaretę ir tik tada nupėdino išklausyti nuosprendžio. Maletas laukė inspektoriaus koridoriuje. Suėmęs už žasto, skyriaus viršininkas, kažkuo patenkintas, pasivedėjo Frostą į šalį. Ei, ei, kas čia dabar, ką dar tas glitus tipas bus sumanęs? – pagalvojo inspektorius.

– Inspektoriau, man pavyko įtikinti deputatą Koljeriui teikiamo kaltinimo atsisakyti.

– Kokio dar sušikto kaltinimo?! – įtūžęs užriko Frostas. – Tas girtas kiaušis atsitrenkė į patrulio automobilį ir atsisakė pūsti į alkoholio matuoklį!

Mostu inspektorių nutildęs, Maletas nusivedė jį dar toliau nuo kabineto durų ir prisikišęs prašneko „atvirai“:

– Koljeris – jaunikis, nepatyręs. O ponas Naulsas – municipaliteto narys. Taip pat ir policijos komiteto. Taigi jo žodis – ir Koljerio. Kaip manote, kurio bus svaresnis?

– Aišku, Koljerio. Ypač kai šlapimo mėginys patvirtins, kad storašiknis buvo prisilakęs kaip tritonas.

Maletas susiraukė. Storžievišką Frosto šnektą jis smerkė. Paskui skyriaus viršininkas rūpestingai suraitė blausią šypsenėlę ir įsižiūrėjo inspektoriui virš peties, į tolimąją sieną.

– Na... jokio šlapimo mėginio nebus. Ir kaltinimų nepateiksime... – Jis nekantriai mostelėjo ranka,

mat Frostas buvo bepratrūkstąs keiksmais. – Inspektoriau, tai politika. Geriau, kai toks įtakingas žmogus yra saviškis nei priešas.

– Jums jis gal ir sumautas saviškis, – atšovė Frostas, – bet tik ne man. Jeigu šunsnukį sulaikau, vadinasi, ir kaltinimus pateikiu, nesidairydamas į jokias suknistas politikas.

Maleto šypsenėlė išnyko kaip nebuvusi.

– Jokio kraujo keršto nebus, – sušnypštė jis. – Ir šit kas dar, inspektoriau. Kad įkalbėčiau municipaliteto narį nepateikti kaltinimo Koljeriui, prižadėjau, jog atsiprašysite jo už šiurkštybes.

– Išgraužkite! – rėžė Frostas ir jau buvo beeinąs sau.

– Inspektoriau, tai ne prašymas, o įsakymas, – tirtėdamas iš įniršio, pro dantis iškošė Maletas.

– Gerai, viršininke. – Frostas atsakė taip maloniai nuolankiai, kad vyriausiąjį inspektorių išsyk apniko nerimas.

Naulsas išsidrėbęs sėdėjo ant ypatingosios – svečio – kėdės, sriūbčiojo seržanto Velso patiektą tirpią kavą ir iš anksto mėgavosi Frosto pažeminimu, kiauliškos akutės taip ir spindėjo. Kai inspektorius – gyva atgaila – įėjo, deputatas apsimetė nustebęs.

– Ką pasakysite? – paklausė.

– Norėčiau atsiprašyti, – pasakė Frostas. – Pavadinau jus dideliu, riebiu, kokčiu šūdžiumi.

Naulsas suglumęs susiraukė.

– Negirdėjau, kad būtumėte taip sakęs.

– Ak, atleiskite, – kuo nuoširdžiausiai suulbėjo inspektorius. – Matyt, taip tik pagalvojau, o balsu ir neištariau.

Deputatas, išvertęs akis, atsistojo, rodėsi, tuojau pratrūks įtūžiu. Bet tik išspaudė nuodingą šypseną ir, svirduliuodamas lyg pulti pasiruošusi kobra, pasakė:

– Aš to neužmiršiu, inspektoriau.

– Jūs labai malonus, – atsakė Frostas.

Pervėręs inspektorių svilinančiu žvilgsniu, Maletas liepė jo sulaukti ir išlydėjo svečią iš kabineto. Likęs rąstų namelyje vienas, Frostas peržiūrėjo dokumentus gautųjų dėkle, bet nieko įdomaus neaptiko. Atvožęs skyriaus viršininko cigarečių dėžutę, nudžiugo – ši buvo pripildyta svečiui pavaišinti. Vos spėjęs kelias cigaretes įsidėti į kišenę, Frostas skubiai vėl nutaisė atgailaujančiojo išraišką, mat grįžo Maletas.

– Nedovanotina, – išsyk prapliupo aimanuoti jis. – Ponas Naulsas – municipaliteto ir policijos komiteto narys, be to, artimas mano draugas.

Be to, didelis, girtas, storašiknis, pagalvojo Frostas. Bet stovėjo panarinęs galvą ir atrodė neapsakomai susigėdęs.

– Neimk į galvą, – paniurusį Koljerį Frostas bandė paguosti ne tik žodžiu, bet ir cigarete iš Maleto atsargų. – Tu tik klaidingai supratai įstatymą. O įstatymas, jei esi pono Maleto draugas, leidžia net žudyti.

Konsteblis vos vos šyptelėjo, bet jo nuotaika nepasitaisė. Frostas giliai įtraukė dūmą ir tuojau pamažu išpūtė. Staiga, kažką pastebėjęs, pasilenkė apžiūrėti. Prie stalo stovėjo lagaminėlis.

– O kas čia? – paklausė jis.

Seržantas Velsas persisvėrė per stalą pažiūrėti ir, akimoju paklaikęs, griebė telefono ragelį.

– Dievuliau, gali būti bomba!

– Nesikarščiuok, – pritūpęs prie lagaminėlio sudraudė jį inspektorius, o konsteblio paklausė: – Koljeri, ar tas riebalų maišas, kai jį čionai gabenai, turėjo lagaminėlį?

– Turėjo, – atsakė konsteblis, kuris galėdamas bent ką nors pasakyti, pasijuto geriau. – Laikėsi įsikibęs kaip giltinė – dalgio.

Frostas sustenėjęs užkėlė lagaminėlį ant stalo.

– Kažin ar jame yra, ką vertėtų nudžiauti.

Lagaminas buvo užrakintas, tad inspektorius susirado savąjį visrakčių rinkinį.

– Gal neketini jo atidaryti? – baugiai paklausė Velsas, dairydamasis į šalis – neduokdie, juos užkluptų skyriaus viršininkas.

– Kodėl gi ne? – sumurmėjo Frostas, sukiodamas raktą, nors šis akivaizdžiai netiko.

Seržantas paėjėjo atokiau.

– Džekai, aš čia niekuo dėtas. Neužmiršk, Maletas tebėra nuovadoje.

– Gali būti bomba, – pasakė inspektorius, visą dėmesį sutelkęs į užraktą. – Didžiai rizikuodamas gyvybe, galūnėmis ir pimpalu, aš imuosi ją padaryti nekenksmingą... šit! – Spynelė trakštelėjo. Frostas praskyrė lagaminėlį ir pažvelgė į vidų. Jam atkrago žandikaulis. Paskui inspektorius pratisai, negarsiai sušvilpė. – Tik pažiūrėkite! – Jis subruko rankas į lagaminą ir ištraukęs parodė du gerus pluoštus banknotų. Šie buvo nešvarūs, apglamžyti, gerokai suzulinti, skirtingų nominalų – penkinės,

dešimtinės, dvidešimtinės, penkiasdešimtinės... Pinigai, retai kada pakliūvantys į banką, retai kada deklaruojami pajamų mokesčiui atgauti. Frostas iškėlė dar vieną šūsnį ir pataršė ją nykščiu. Lagaminėlyje galėjo būti per penkis tūkstančius svarų. – Įdomu, už kiek Maletas jį paleido. Ką gi, dalykimės. – Inspektorius suskato kupiūras lyg kortas dėlioti į tris krūveles.

– Džekai, padėk juos, kur buvo, – vos tvardydamas jaudulį, paliepė Velsas. Jis įtempęs ausis klausėsi, bene išgirs Maleto žingsnius.

– Kodėl turėčiau padėti? Juk aišku, kad pinigai – nešvarūs. Per mylią dvokia.

– Neturi jokių įrodymų.

– Tasai žmogus – šunsnukis, štai tau ir visi įrodymai. – Inspektorius nenoromis sumetė pinigus atgal į lagaminėlį, Velsas šį uždarė ir pasidėjo arčiau savęs. Frostas kyštelėjo galvą į koridorių. Maleto kabinete vis dar tvieskė šviesa. – Ką gi, niekas neišdrįs nusikalsti, kai budi akiniuotis Haris, tad aš važiuoju namo.

Prieš išeidamas Frostas užsuko į savo kabinetą ir rado Gilmorą prie rašomosios mašinėlės.

– Gana, sūnau. Šįkart darbą baigiame anksti. Bent nustebinsi su nuomininku sugulusią žmoną.

Gilmorui neatrodė, kad trečia valanda yra anksti, bet jis neprieštaravo. Griebęs paltą, inspektoriui pavymui išėjo iš kabineto.

Aikštelėje stovėjo vos keli automobiliai. Rezervuotame plotelyje, tarsi pajuokdamas Gilmoro „Fordą", puikavosi mėlynasis Maleto „Jaguaras". Vis dėlto net ir jis atrodė varganai prieš juodą tvis-

kantį „Bentley". Frostas priėjęs pro tamsintus šio stiklus nužvelgė kremine oda aptrauktas sėdynes, raštuotą, lakuotą prietaisų skydelį iš riešutmedžio. Tilindžiuodamas raktais atskubėjo Koljeris.

– Kodėl neperspėjai, kad jau atvarė naująją mano mašiną? – paklausė jo Frostas.

– Pone, automobilis deputato Naulso, – išsišiepęs atsakė konsteblis. – Jis išvažiavo taksi. Maletas liepė man parvaryti šitą.

– Hmm, toks šuneiva gali sau leisti tokį automobilį? – murmėjo inspektorius, grožėdamasis prašmatniąja mašina. Staiga jis sustojo lyg įkastas. – Gilmorai! – Seržantas, kantriai lūkuriavęs prie savojo „Fordo", nenoriai priėjo. – Drauguži, atsimeni, Volis Mensonas minėjo pornografijos vaizdajuostes nugvelbęs iš brangių ratų?

Gilmoras abejingai linktelėjo. Prabangių ratų mieste buvo gyvas galas. Seržantas pabūgo, kad Frostas vėl stačia galva ners ten, kur jį pamasins beprotiška, niekuo nepagrįsta nuojauta.

– Prisimeni, Volis sakė atlupęs bagažinės dangtį?

Inspektorius parodė į automobilio galą. Gilmoras mėjo užmesti akies ir turėjo pripažinti: bagažinė – ir ne taip jau seniai – buvusi atidaryta laužtuvu.

– O tas šūdžius vežiojasi nešvarių pinigų prikimštą lagaminą, – toliau kalbėjo Frostas. – Ar tik jis nestumdo tų nešvankių vaizdajuosčių? Duokš raktelius, sūnau, – paprašė jis Koljerio. Paėmęs atrakino vairuotojo dureles. Išsyk padvelkė tikra oda ir cigarais. Inspektorius įsėdo prie vairo ir apčiupinėjo prietaisų skydelį. Suradęs spūstelėjo reikiamą mygtuką ir užmaskuota dėtuvė atsivėrė. Pareigū-

nai išvydo joje gerą dešimtį jau pažįstamų pornografijos vaizdajuosčių.

– Na kuo ne įrodymas? – patenkintas paklausė Frostas.

– Panašu, – atsargiai pripažino Gilmoras. Veltis į nemalonumus jis nenorėjo. Žinojo, kad su tokiais kaip deputatas Naulsas nepasigalynėsi.

Inspektorius paliepė Koljeriui paimti iš seržanto Velso lagaminėlį su pinigais.

– Pasakyk, kad aš nusprendžiau pristatyti jį asmeniškai.

– Ar tikrai žinote, ką darote? – paklausė Gilmoras.

– Žinau, – atsakė Frostas. – Rizikuoju netekti prakeikto darbo.

Naulsas gyveno miesto pakraštyje šiauriau Pirties kelio, plačiai išsidriekusioje valdoje stūksančiame didžiuliame, įmantriame name, iš gatvės pusės visiškai užstotame medžių. Nors buvo jau po trijų, pirmame aukšte plieskė šviesos. Abipus sunkių pagrindinių juodojo ąžuolo durų liepsnojančių deglų imitacijose žibėjo elektros lemputės.

Pareigūnai pora laiptelių, kuriuos sergėjo akmeniniai šunys, palypėjo iki durų ir Frostas patempė už juodo, geležinio ant grandinėlės kabančio žiedo. Kažkur namo gilumoje aidžiai sutilindžiavo skambutis. Pratrūko loti šuo. Sutrinksėjo durys. Kažkieno piktai išbartas šuo kaipmat nutilo.

Gilmoras pastebimai jaudinosi. Juk jie paryčiais be rimtos priežasties braunasi į svetimus namus – ir ne šiaip kieno, o įtakingo skyriaus viršininko draugo. Jei Maletas sužinotų, jį ištiktų apopleksija.

Ir kokio kipšo Frostas jį, Frenką, čia įvėlė? O pats inspektorius, ką tik į akmeninio šuns pasturgalį įžiebęs degtuką, apie savo elgesio pasekmes, regis, net negalvojo.

Juodu dar kiek palūkėjo. Galų gale už durų kažkas sušlepsėjo, spalvotas stiklas blausiai nušvito.

– Kas ten? – paklausė balsas.

– Policija, – atsakė Frostas. – Pone Naulsai, nuovadoje palikote lagaminėlį.

Suspragsėjo, sudzingsėjo skląsčiai ir grandinėlės, durys prasivėrė tiek, kad pratilptų ranka. Išnirusi ši pagriebė už lagamino rankenėlės.

– Perduokite ponui Maletui padėką.

Lagaminėlis išnyko viduje, bet durys užsitrenkti nespėjo. Sutrukdė nuavėtas, purvinas batas.

– Ką čia, po velnių, išdarinėjate?! – riktelėjo Naulsas, išvydęs duris plačiai atsiveriant. Į namus veržėsi tas trenktas apkiautėlis inspektorius su atsainiai nusvirusia cigarete tarp lūpų.

– Pone, norėtume trumpai užeiti, – pasakė Frostas ir, atgalia koja užtrenkęs duris, čiupo lagaminėlį, kurį deputatas su juosvai raudonu šilkiniu chalatu spaudė glėbyje.

Alkoholiu kiaurai prakvipęs Naulsas sudrebėjo iš pykčio ir teatriškai parodė į duris.

– Jei per trisdešimt sekundžių neišsinešdinsite, skambinu policijos viršininkui!

– Meldžiu atleisti, pone, – nors, sprendžiant iš balso, Frostui nėmaž nerūpėjo atsiprašyti, – bet reikalas labai rimtas.

Sulig tais žodžiais inspektorius atidarė lagaminėlį. Naulsas akimirksniu išblaivėjo.

– Kokią turite teisę kišti nagus į užrakintą lagaminą?

– Jokios, – ramiai atšovė Frostas. – Automobilyje jis pats atsidarė, turinys iškrito.

Gilmoras pasitraukė atatupstas, vildamasis, kad jo pagalbos inspektorius nepaprašys.

– Lagaminėlyje – didelė suma pinigų nenaujais banknotais, – pasakė Frostas Naulsui. – Pone, ar galite juos deklaruoti?

Municipaliteto narys iš chalato kišenės išsiėmė cigarą su raudonu apvadėliu ir užsidegė tuo pačiu auksiniu „Dunhill" žiebtuvėliu.

– Galiu, – atsakė, – bet neketinu to daryti. Jūs gerokai viršijote įgaliojimus ir netrukus susilauksite pasekmių.

Inspektorius nepaisė nei grasinimo, nei nebylių Gilmoro perspėjimų.

– Štai ką radome jūsų automobilyje. – Frostas iškėlęs parodė dvi kasetes. – Tai vietinės gamybos pornografija, kurią filmuojant buvo gyvuliškai ir pasibjaurėtinai tvirkinami vaikai.

– Ir kokios gi čia užuominos? – grėsmingai maloniai paklausė Naulsas.

– Tai ne užuominos. Aš konstatuoju faktą: jūs platinate pornografiją. Taigi apsirenkite. Važiuosime į nuovadą.

Naulsas su ledine šypsena užsitraukė dūmą, pelenus nukratė ant kilimo.

– Frostai, mielai nuvažiuosiu su jumis į nuovadą. O tada galėsite atsisveikinti su karjera. Tas vaizdajuostes man davė vienas pasipiktinęs pilietis. Jeigu būtumėte pasidomėjęs, žinotumėte, kad jau esu užsiregistravęs šiuo klausimu kalbėti artimiausia-

me Dentono policijos komiteto posėdyje. Ten pat iškelsiu ir pasibaisėtino jūsų elgesio klausimą.

O Dieve, pagalvojo Gilmoras, štai ir viskas. Galas pusgalviui. Ką gi, tegul nesitiki su savimi žemyn nusitempti ir kitus. Vis dėlto seržantui inspektoriaus pagailo. Jis atrodė sukrėstas, susenęs, dar labiau nei įprastai aptriušęs, dar labiau niekam tikęs.

Piktdžiugiškai išsiviepęs, su cigaru tarp dantų, Naulsas atsiėmė lagaminėlį ir permetė akimis jo turinį.

– Tikiuosi, inspektoriau, pinigų čia nesumažėję. Dabar siūlyčiau išeiti. Iš pat ryto pasikalbėsiu su policijos viršininku.

Deputatas atidarė duris. Lauke vėl lijo.

Sugniuždytas Frostas neišmanė, ką pasakyti. Žinojo, kad Maletas pareikalaus atsistatydinti ir jis turės tai padaryti.

Bet sėkmė, šitiek kartų apleidusi inspektorių tada, kai jos reikėdavo labiausiai, staiga ėmė ir prisiminė esanti jam skolinga. Kažkur tamsaus koridoriaus gale atsivėrė durys, ant grindų nusidriekė šviesos stačiakampis.

– Ar viskas gerai?! – sušuko moteris. Ir tuojau pat pasigirdo tapsenimas. – Negalima... Atgal! – suspiegė tas pats balsas.

Pas šeimininką atliuoksėjęs šuo laimingas vizgino uodegą ir unkščiojo. Tai buvo didžiulis vokiečių dogas. Rudos ir baltos spalvos, įdrėksta ausimi.

Frostas žiūrėjo į jį, žiūrėjo ir galiausiai patenkintas išsišiepė, iš palengvėjimo net šiltas prakaitas išpylė. Grįžęs į vidų, jis uždarė duris ir pasakė:

– Pone Nulsai, koks gražus šuo. Ir atrodo lygiai taip pat kaip filmuke.

Kai Naulsas ir jo žmona suėjo į Kvotos kambarį, pro šio langelį jau sunkėsi pirmieji aušros spinduliai. Sutuoktiniai sėdėjo rūškani, netardami nė žodžio – laukė, kol iš patalo pakils jų advokatas. Iš aikštelėje stovinčio policijos furgono pareigūnai krovė vaizdajuosčių ir filmavimo kamerų prigrūstas dėžes.

Į kambarį įgūbrinęs Frostas keliais žodžiais persimetė su sulaikytuosius saugančiu konstebliu Koljeriu. Paskui šis išėjo, bet liko budėti prie durų, pasirengęs perspėti inspektorių, kai tik pasirodys advokatas.

Frostas prisitraukė kėdę ir atsisėdo priešais Naulsus.

– Pagaliau mes vieni, deputate.

– Neturiu, ką pasakyti, – abejingu balsu sududeno Naulsas.

Jo žmona, kokiais dešimčia metų už vyrą jaunesnė išdidžios laikysenos blondinė, atsajai žiūrėjo tiesiai prieš save ir standžiau siautėsi kailiniais. Į kambarį smelkėsi ankstyvo ryto žvarba.

Frostas neskubriai užsidegė cigaretę. Išgirdęs žingsnius koridoriuje, sunerimo, bet jie tolo ir nutolo, tad inspektorius atsipalaidavo.

– Galbūt galėčiau pasiūlyti sandėrį, – sušnibždėjo.

Naulso akutės išsyk suspindo. Žmonių būdą jis perprasdavo greitai, tad ir šį nepraustaburnį valkatą tikėjosi papirksiąs kaipmat. Municipaliteto narys pasviro į priekį.

– Klausau jūsų, – pratarė.

– Ta mergaitė, kurią filmavote su savo šuniu... Ar žinote, kad ji nusižudė?

Naulsas nudelbė akis, ūmai visą jo dėmesį pasiglemžė kažkokia dėmelė grindyse.

– Kažką girdėjau, – suburbėjo deputatas.

– Jums būtų neblogai, jei šios informacijos teisme neviešintume.

– Galite sutvarkyti? – sukuždėjo Naulsas.

– Galėčiau sutvarkyti taip, kad vaizdajuostės su mergaite ir šunimi pradingtų. Ši kaltinimo dalis būtų apeita ir teisme neminima. Žinoma, jei jūsų pačių pusė neimtų apie tai kalbėti.

– Mes net neužsimintume, – užtikrino deputatas, tuo pat metu svarstydamas, kiek toks fortūnos palankumas jam kainuotų. – Suprantama, jei įrašai dingtų, dosniai atsidėkočiau... nepaprastai dosniai. Tos mergaitės mirtis – tiesiog nelaimė. Ir, nors aš su ja niekaip nesusijęs, teismo požiūris gali būti kitoks. – Naulsas globėjiškai nusišypsojo. – Sakykite, kaip galėčiau išreikšti savo dėkingumą.

– Judu abu sutiksite su visais kitais kaltinimais. Neginčysite jokių faktų. Pripažinsite kaltę. Mums neteks į pornografiją įpainiotų vaikų kviesti liudytojais. Mainais vaizdajuostės dings, taigi gausite bent trejais metais mažiau... o mergaitės motina taip ir nesužinos, ką per jus, šlykštūs iškrypėliai, teko patirti jos dukteriai. – Inspektorius atsistojo ir, eidamas prie durų, pridūrė: – Atsakykite iš karto, antraip jokio sandėrio išvis nebus.

Trankydamas kumščiu į kumštį ir purtydamas galvą, Maletas žingsniavo po kabinetą.

– Pametėte dėžę su vaizdajuostėmis? Gyvybiškai svarbų tokioje rimtoje byloje įkaltį? Negaliu patikėti. Tai gėdinga netgi turint omenyje įprastą jūsų apsileidimą. Tikiuosi, ieškojote visur?

– Visur, – iš gėdos panarinęs galvą, sumurmėjo inspektorius.

– Visa operacija nuo pat pradžios buvo organizuota prastai. Puolėte stačia galva, net negalvodamas, kas bus, jei kaltės nepavyks įrodyti. – Vyriausiasis inspektorius priėjo prie stalo ir dar kartą peržvelgė išspausdintą ir pasirašytą prisipažinimą. – Džiaukitės, kad Naulsas pasielgė vyriškai ir visas kitas nusikalstamas veikas pripažino. Matyti, kad tai principingas žmogus. Neabejoju, teismas į tai atsižvelgs.

– Man labai nesmagu, pone, kad jūsų draugui šitaip... – pratarė Frostas, tramdydamas piktdžiugišką šypsenėlę.

Tuodu gali sau meluoti kiek tinkami, pagalvojo Maletas ir, piktai dėbtelėjęs į inspektorių, atšovė:

– Naulsas man ne draugas. Jis man iš karto pasirodė įtartinas.

PENKTADIENIS. RYTINĖ PAMAINA

Liza patiekė kiaušinienės su kumpiu ir, netarusi nė žodžio, išėjo iš virtuvės.

– Ačiū, – sumurmėjo Frenkas, su pasidygėjimu žiūrėdamas į aptežusią mėsą, plūduriuojančią riebaluose ir ne visai iškepusio kiaušinio glitėsiuose. Jis mėgo kumpį su traškia plutele ir gerai iškepusius kiaušinius, bet sakyti nesakė nieko. Žinojo, kad žmona tik ir laukia dingsties kivirčui.

Frenkas paėmė peilį ir pamėgino atsipjauti kumpio, bet neįveikė – tąsi mėsa tik slysčiojo po lėkštę. Liza atnešė arbatą.

– Negerai kas? – paklausė šiurkščiai.

– Ne, ne, viskas gerai, – pamelavo jis. – Aš tik nelabai išalkęs. – Sriūbtelėjo arbatos. Ši buvo drungna, su pienu. O jis mėgo karštą ir stiprią. Padėjęs puoduką ant lėkštutės, dar kartą pamėgino atkurti taiką. – Na, Liza, atsiprašau.

Štai ji ir sulaukė savo valandos.

– Jis atsiprašo! Visą naktį kiurksojau viena! Parsibeldi balažin kada, nei kalbi su manimi, nei ką, mat pernelyg pavargęs, ir tuojau pat vėl išeini! Aš, po šimts šmikių, niekada tavęs nematau!

– Brangioji, ilgai tai netruks, veikiai viskas bus kitaip.

Jis pamėgino apkabinti žmoną, bet ji nesileido.

– Nuolat kartoji, kad greitai viskas bus kitaip, bet kaip niekas nesikeičia, taip nesikeičia. Mane

vimdo tavo darbas, vimdo šitas gyvųjų numirėlių miestas, viskas vimdo.

Niršiai trenkusi durimis, ji išėjo iš kambario. Frenkas atsiduso ir, nunešęs lėkštę virtuvėn, nubraukė valgį į šiukšlinę. Sunku buvo tai pripažinti, bet jį vimdė pati Liza.

Frosto nuotaika taip pat buvo nekokia. Vėl teko prisiminti prakeiktą inventorizaciją. Nors blankus buvo nukišęs į patį Aleno bylų spintos dugną, veikiausiai Maletas ten rausėsi ir popierius aptiko, mat jie atsidūrė paties Frosto gautųjų dokumentų dėkle – ir dar su prierašu didžiulėmis raudonomis raidėmis: KODĖL BLANKAI VIS DAR ČIA? BŪTINAI IŠSIŲSTI, ŠIANDIEN PAT! S. M. Blankai vis dar čia todėl, kad neišsiunčiau, avigalvi tu. O jeigu neišsiųsiu, ką man padarysi? – mintyse atrėžė inspektorius.

Į kabinetą įėjo Gilmoras, atsinešė iš valgyklos storą sumuštinį su kumpiu ir puodelį arbatos. Frostas, dorai nespėjęs apsidžiaugti, sumojo, kad užkandžiai skirti ne jam.

– Žmona tau valgyti neduoda, ar ką? – suniurzgė jis ir net atšlijo, nesitikėjęs, kad seržantas įnirš.

Įtampą kiek prablaškė pro duris įžengęs Bertonas.

– Kas girdėti apie Goldą? – pasiteiravo inspektorius.

– Iš namų jis išėjo be keturių devynios, – atsakė konsteblis. – Nuvažiavo tiesiai į ligoninę. Šiuo metu vežioja pacientus. Stebime jį.

– Gerai. Ką pavyko apie Goldą sužinoti?

– Nedaug. Gyvena su motina. Į Dentoną jie atsi-

kraustė prieš dešimtį metų iš Birmingamo. Nuolatinio darbo jis niekada nedirbo – išvien atsitiktiniai, dažniausiai vairuotojo. Kaimynams Goldas patinka. Be ligoninės, kartais dar padirbėja vietinėje „Oxfamo"* parduotuvėje. Frostas pašaipiai prunkštelėjo.

– Ką dar jis veikia? Gydo ligonius ir prikelia numirėlius? – Akimirką pagalvojęs jis paklausė: – Ar kaimynai yra pastebėję jį, grįžtant arba išvažiuojant naktį?

– Tokių atvejų yra buvę. Bet juk nieko stebėtino, kai toks darbas. – Patylėjęs Bertonas pridūrė: – Inspektoriau, žinau, jūs visą dėmesį sutelkęs į Goldą, bet nepakenktų pasekti ir kai kuriuos kitus autobusų vairuotojus.

– Taip ir padaryk, sūnau. Su sąlyga – jei neužmirši Goldo.

– Mums praverstų daugiau žmonių.

– O man praverstų naujas kotas, – atsakė Frostas, – bet teks apsieiti su tuo pačiu. – Jis liūdnai pažvelgė į inventorizacijos blankus. – Drauguži, ar labai užsiėmęs? – paklausė Gilmoro.

Šis suskato ruoštis išeiti.

– Už dvidešimties minučių turiu būti ponios Kompton teisme.

Frostas pavartė pluoštą popierių, kuriuos reikėjo užpildyti, ir nusipurtė. Tada subruko juos atgal į dėklą ir apkaišiojo kitais dokumentais. Suviauksėjo

* Oksfordo pagalbos badaujantiesiems komitetas – tarptautinė 17 organizacijų sąjunga, kovojanti su skurdu; valdo pasaulinį parduotuvių tinklą.

vidaus ryšio telefonas. Inspektorius griebė nuo kabyklos apsiaustą ir jau iš koridoriaus sušuko:

– Manęs nėra!

Bertonas pakėlė ragelį.

– Deja, pone skyriaus viršininke, pono Frosto šiuo metu nėra.

Bute nuaidėjo Vestminsterio varpų dūžiai. Mažaūgė storuliukė moteris su žaliu chalatu nukrypavo į prieškambarį ir atidarė duris. Aptriušęs žmogėnas droviai nusišypsojo. Ji jo dar nebuvo mačiusi. Ne iš nuolatinių.

– Skambinau, – tarstelėjo vyrelis.

Moteris maloniai nusišypsojo, kad svečias bent kiek atsipalaiduotų. Atrodė labai jau nervingas.

– Atėjote pasimokyti prancūzų kalbos? Panelė Désirée* jūsų laukia.

Ji nusivedė svečią į pritemdytą kambarį su užtrauktomis užuolaidomis.

– Šis džentelmenas skambino, – pristatė ir taktiškai pasišalino. Uždaromos durys tyliai klanktelėjo.

Ant lovos sėdinti beveik keturiasdešimties moteris atrodė panaši į jauną Mėją Vest. Dukslus raudonas chalatėlis buvo rūpestingai atlapotas, kad svečias galėtų pasigrožėti juoda liemenėle, juodomis kelnaitėmis ir juodomis kojinėmis, kurias prilaikė raudonos gumelės su rožytėmis. Šeimininkė pasveikino lankytoją šypsena, prieš kurią net briliantai būtų nublankę.

– Nesidrovėkite, – sumurkė ji su perdėtu prancūzišku akcentu. – Aš – madmuazelė Désirée.

* Trokštamoji, geidžiamoji (*pranc.*).

– Sveika, Dorise, – atsakė Frostas ir kyštelėjo madmuazelei panosėn tarnybinį pažymėjimą. – Kaip tavo hemorojus?

Jos šypsena išgaravo kartu su prancūzišku akcentu.

– Džekas sukruštas Frostas! Ką gi, gali eiti smaukytis kitur.

– Saldžiais čiulbesiais manęs neapžavėsi, – atkirto inspektorius ir, paėmęs nuo lovos pakelį, pasivaišino cigarete. Tada sudribo ant kėdės ir iš kišenės išsiėmė nuotrauką. – Pažįsti?

Moteris paėmė fotografiją ir, vos užmetusi akį, atsainiai grąžino.

– Neprisimenu.

– Čia tamsoka, – pasakė Frostas. – Nuovadoje šviesos daugiau.

– Gerai jau, gerai. Jau senokai jo nemačiau, nors anksčiau užsukdavo nuolat. Kiekvieną trečiadienį, tuojau po penkių. Džonas Smitas.

– Mane domina jo mikutis. Dorise, už ką jis mokėdavo – už paprastą seksą? Ar turėdavai išsipustyti?

– Seksas būdavo daugmaž paprastas, bet man tekdavo tinkamai apsirengti.

– Kuo?

Dorisė priėjo prie didžiulės spintos ir atitraukė jos duris. Viduje kabojo daugybė įmantriausių kostiumų, sakytum, laukiančių prašmatnaus pokylio dalyvių. Ant spintos grindų buvo prikrauta rimbų, rykščių, drobinių tramdomųjų marškinių, antrankių, virvių, diržų, grandinių. Moteris išsirinkusi nukabino vieną pakabą. Juodas klostėtas sarafanas, balta palaidinukė, juodos kelnaitės, storos, tamsios kojinės.

– Dėl mokinukių jis eidavo iš galvos, – paaiškino ji. – Turėdavau vilkėti šitą štai uniformą ir dėtis drovuole. Oi kaip jis susijaudindavo!

– Aš irgi susijaudinau, – pasakė Frostas ir atsistojęs įsidėjo Belo nuotrauką į vidinę kišenę. – Kad taip dar ir laiko turėčiau...

Gilmoras rado Frostą Žmogžudysčių tyrimo kambaryje, naršantį įkalčių spintą.

– Inspektoriau, teiravotės manęs?

– Aha. Ruošk ratus, važiuosime pakirkinti mokytojo. – Frostas paėmė plastikinį maišą su batais – taip pačiais, kuriuos avėjo Pola Bartlet. Jis papasakojo seržantui apie prostitutę. – Ten gavau atsakymą į svarbiausią klausimą. Dabar užspeisiu šunsnukį galutinai.

Gilmoras suabejojo. Frostas būdavo greitas įtarti, bet beviltiškai silpnas, kai reikėdavo tuos įtarimus pagrįsti.

– Kaip ketinate jį prispausti? – paklausė seržantas.

– Man gali tekti trupučiuką pagudrauti, – atsakė inspektorius, dėdamas maišą atgal į spintą. – Jeigu nepadės, teks pagudrauti daugiau.

Belas, atsiprašinėdamas dėl netvarkos, nusivedė pareigūnus į šaltą, niūrią svetainę.

– Vis dar neatsigaunu, – pasiteisino jis ir numetė nuo kėdžių pluoštus senų laikraščių, bet kriminalistai nesėdo.

– Deja, pone, mūsų vizitas – oficialus, – niauriai pasakė Frostas.

– Tikrai?

Šeimininkas sutapšnojo vieną, kitą pagalvėlę. Atrodė, kad tvarka kambaryje jam rūpi labiau nei netikėtas kriminalistų apsilankymas.

– Gal ir be reikalo važiavome, – toliau kalbėjo inspektorius, – bet mums nuolat skambina visokie pamišėliai, o gautąją informaciją privalome patikrinti.

– Skambina pamišėliai? – nustebęs paklausė Belas.

– Dėl Polos Bartlet, pone. Vienas liudininkas tvirtina matęs mergaitę jūsų namuose tą dieną, kai ji dingo, popiet.

– Čia? – Mokytojas susiraukė, tarsi neįstengdamas tokiomis nesąmonėmis patikėti. – Inspektoriau, bet juk tai absurdas.

– Ir aš manau, kad absurdas, bet, kaip jau sakiau, pone, privalome patikrinti. Jei neprieštaraujate, apsidairysime jūsų namuose. Tai tik formalumas.

– Ko čia prieštarauti? Žinoma, neprieštarauju. Dairykitės, kur norite. Tik kad visur tokia netvarka.

– Prie netvarkos mes įpratę, pone, – patikino Frostas. – Galite mūsų nelydėti. Vieni apsisuksime greičiau.

Sulig tais žodžiais jis užbildėjo laiptais į antrą aukštą, Gilmoras užkopė iš paskos. Pirmiausia juodu užėjo į miegamąjį. Patalas čia buvo sujauktas, visur primėtyta drabužių. Inspektorius išsišiepė ir pasakė:

– Puiku. Pradėk ieškoti.

Jis atsisėdo ant lovos ir užsirūkė. Gilmoras apsižvalgė, atitraukė tualetinį staliuką, pasižiūrėjo už spintos. Petimi pristūmęs ją atgal prie sienos, pasilypėjo ant kėdės ir dirstelėjo, kas ant viršaus.

– Būtų gerai man žinoti, ko ieškau, – sumurmėjo.

Frostas išpūtė tris dūmų ratilus ir vieną jų pervėrė pirštu.

– Ieškome įrodymo, kad mergaitė čia buvo, – atsakė.

Nulipęs nuo kėdės seržantas nusibraukė nuo delnų dulkes ir pasakė:

– Ką įmanoma rasti? Juk du mėnesiai prabėgę.

– Gal ką nors ir įmanoma. – Inspektorius atsistojo ir apėjo staliuką. – Štai kažkas kyšo.

Jis pasilenkė ir atsitiesęs parodė Gilmorui batą. Suvarstytą rudą batą plokščiu kulnu. Viduje tušinuku buvo tvarkingai užrašyta: POLA BARTLET.

– Aš ten žiūrėjau, – apstulbęs pasakė seržantas. – Negalėjau nepastebėti. – Jis paėmė batą ir išsyk susiraukė – į nosį trenkė niekaip neišsivadėjantis irimo tvaikas. – Juk tai vienas iš tų, kuriuos radome ant lavono kojų. Paėmėte jį iš įkalčių spintos.

– Nerėkauk, – sušnypštė Frostas.

– Ketinate pakišti įkaltį? – Gilmoras atrodė pritrenktas. – Gal jūs visai kvailas? Būtinai norite sudegti? – Jis įbruko batą inspektoriui. – Tik jau nesitikėkite, kad padėsiu. Aš tokių žaidimų nežaidžiu.

– Na ar sunku tau šiek tiek pavaidinti? – ėmė prašyti Frostas.

– Nieku gyvu.

Gilmoro mintys rizgo. Jis nekantravo grįžti į nuovadą. Šit ką derėjo papasakoti Maletui.

– Labai prašau! – ištarė inspektorius.

Tas senas kluika atrodė taip graudžiai, kad seržantas nusileido.

– Tik manęs neįpainiokite, – pasakė.

Kai kriminalistai grįžo į svetainę, ant kėdės gūžęsis Belas atsitiesė ir vargais negalais nusišypsojo. Anuodu tuo pačiu neatsakė. Rūškana vyresniojo pareigūno veido išraiška nieko gero nežadėjo.

– Na kaip? – paklausė šeimininkas. Inspektorius tarsi nebylų priekaištą atkišo jam batą. Belas, purtydamas galvą, ėmė trauktis atbulas. – Nesuprantu, – vos pratarė.

– Pone, Polą radome apsiavusią vienu batu. Nuo spaudos šią informaciją slėpėme. Ir štai jūsų miegamajame aptikome šį batą. Jis lygiai toks pat kaip rastasis ant lavono kojos.

Iš veido buvo akivaizdu, kad mokytojas neįstengia patikėti.

– Tai neįmanoma. Nesuprantu...

Frostą kratė ledinis abejonės drebulys. Pirmiau jis buvo taip įsitikinęs, kad žino žudiką, kad net negalvojo, kas būtų, jei jo blefas žlugtų.

– Jūsų miegamajame, – pakartojo inspektorius. – Atsitiktinai batas ten patekti negalėjo.

Tardamas šiuos žodžius, Frostas suvokė, kaip ironiškai jie skamba. Belas vėl papurtė galvą.

– Pone, aš pasikalbėjau su jūsų drauge prostitute, – pasakė inspektorius. – Buvo labai įdomu. Ar žmonos irgi prašydavote, kad persirengtų mokinuke?

Mokytojas, lyg gavęs smūgį, staigiai atlošė galvą. Prikando lūpą ir sutirtėjo, veidas persikreipė, atrodė, vyriškis tuojau pratrūks verkti. Patyręs, kad pakelis tuščias, jis, dėkingai linktelėjęs, paėmė cigaretę iš Frosto ir prašneko:

– Inspektoriau, mes visi pridarome dalykų, kurių vėliau tenka gėdytis. Aš nieko nenuskriau-

džiau. Kaip jau sakiau, paskutiniaisiais gyvenimo mėnesiais žmona mylėtis nebegalėjo. Man teko ieškoti iškrovos galimybių kur nors kitur.

– Ir jūs radote vargšelę Polą Bartlet. Išprievartavote ją.

– Ne! – riktelėjo Belas.

– Pasmaugėte ir sukišote į maišą kaip šiukšlę.

– Ne! Ne! Ne! Ne!

– Kaip tuomet jos batas atsidūrė jūsų miegamajame? – paklausė Frostas ir ėmė siūbuoti batą ant piršto.

Belas, nenukreipdamas žvilgsnio, žiūrėjo inspektoriui į akis. Tu, niekše, jį ten padėjai, štai kaip atsidūrė, bylojo mokytojo išraiška. Frostas jo žvilgsnį atlaikė. Gilmoras, nieko nerašydamas, makalavo tušinuku po užrašinę.

Belas lėtai nusuko akis į šalį – nuo inspektoriaus ir nuo bato. Giliai įtraukė dūmą ir sulaikė jį plaučiuose, paskui pamažėle išpūtė. Dūmas rangėsi ir skydo, o mokytojas jį stebėjo. Ištiesęs ranką, Belas paėmė batą, lėtai pavartė ir grąžino Frostui.

– Sakote, liudininkas matė mergaitę čia?

– Taip, – pamelavo Frostas.

Belas sutrynė cigaretę peleninėje ir užsidengė veidą delnais.

– Bus geriau, jei papasakosiu. Taip, tą dieną Pola buvo čia. Nereikėjo man to nutylėti. Kvailai pasielgiau. Bet bijojau, kad pamanysite, jog aš ją ir nužudžiau. Prisiekiu, iš čia ji išėjo gyva. – Jis vėl dirstelėjo į cigarečių pakelį ir vėl nustebo patyręs, kad šis tuščias. Frostas pavaišino mokytoją dar kartą. – Iš kapinių grįžau permirkęs iki paskutinio siūlo.

Per laidotuves buvo užėjusi tokia liūtis... – Inspektorius linktelėjo. Bent jau tai buvo tiesa. – Nustebau virtuvėje radęs Polą Bartlet. Ji vilkėjo tik mano chalatą, buvo su batais. Savo drabužius džiovinosi. Pasisakė, važiuodama dviračiu, kiaurai peršlapusi. Pamaniusi, kad neprieštarausiu, jei apdžius mano namuose. Diena tam buvo pati netinkamiausia iš visų įmanomų, bet aš, žinoma, neprieštaravau.

– Kaip mergaitė įėjo? – paklausė Frostas.

– Durys į kiemą buvo neužrakintos.

– Kodėl ji tuo metu, per audrą, buvo ne mokykloje, o kažin kur važinėjosi?

– Sakė praleidusi pirmąją pamoką. Jai nepatiko mane pavaduojantis mokytojas.

– Aišku. – Inspektorius linktelėjimu paragino Belą pasakoti toliau.

– Mes pavalgėme – šaldyklėje turėjau šiokių tokių atsargų, paskui Pola užlipo į viršų apsirengti. Išvažiavo tuojau po pirmos. Maniau, važiuos tiesiai į mokyklą. Paskutinį kartą mačiau ją važiuojančią antai tuo taku. – Mokytojas parodė pro langą. – Inspektoriau, prisiekiu, tai tiesa.

– Aš taip nemanau, pone. – Frostas liūdnai palingavo galvą. Atrodė, kad inspektoriui iš tiesų skaudu. – Sakote, paskutinį kartą matėte ją minančią pedalus?

– Taip!

– Po galais, ar pedalus ji mynė pusbasė? – paklausė Frostas, it įkaltį laikydamas batą Belui prie pat veido.

Gilmoras sulaikė kvapą. Frostas žaidė su ugnimi. Jei mokytojas prisimins, kad mergaitė buvo su

abiem batais, jis išsyk susigaudys, kaip šitas atsidūrė jo miegamajame, ir sumos, kad inspektorius tik blefuoja.

Bet Frostui pasisekė. Belas sutriko. Jo veido išraiška mainėsi kartu su sąmonėje karštligiškai šmėsčiojančiomis ir viena po kitos atmetamomis versijomis. Geriausia jam būtų buvę tylėti. Nesakyti nieko. Leisti įrodinėti savas tiesas pareigūnams. Bet mokytojas buvo pernelyg ilgai tylėjęs. Jam reikėjo išsipasakoti.

– Pone, prieš mirtį mergaitė lytiškai santykiavo, – tarsi paragindamas Belą, pusbalsiu priminė Frostas. – Be to, jūsų miegamajame radome jos batą.

Mokytojas pastebimai sudrebėjo ir nudelbė akis į kilimą.

– Norėčiau prisipažinti, – pasakė.

Slėpdamas, kaip jam palengvėjo, inspektorius Belą pagal visas taisykles perspėjo ir mostelėjo Gilmorui, girdi, atsiversk naują lapą.

– Kai tik būsite pasirengęs, – galiausiai pasakė mokytojui.

– Mes papriešpiečiavome. Turėjau numatyti, kas bus. Polai nuolat „netyčia" prasiskleisdavo chalatas. Užlipusi į viršų apsirengti, ji pasišaukė mane. Sėdėjo mūsų miegamajame ant lovos. Nuoga. Buvo storai pasidažiusi lūpas. Atrodė kaip mažametė kekšė. Ji man siūlėsi. – Vyriškis nutilo. Staiga pažvelgė į pareigūnus su iššūkiu. – Ką, po velnių?! Manote, aš gyvulys?! – Frostas nutylėjo. Mokytojo pečiai sukrūpčiojo, jis vėl užsidengė veidą. – Tokiomis akimirkomis mes visi virstame prakeiktais gyvuliais. – Belas atsistojo ir pažvelgė pro langą. –

Mudu mylėjomės. Staiga ji pradėjo priešintis. Reikalauti, kad liaučiausi. Paskui pratrūko spiegti, esą prievartauju. Supanikavau. Sugriebiau mergaitei už gerklės, kad tik nespiegtų. Susigrūmėme. Ji rėkė, rėkė, o paskui staiga nutilo. Tikriausiai per stipriai gniaužiau. Nenorėjau... Dievas mato, nenorėjau. Bandžiau gaivinti, ko tik nebandžiau... veltui, ji buvo nebegyva.

– Ar neatėjo į galvą kviesti medikus? – paklausė Frostas.

– Medikus? – Belas susiraukė ir numojo ranka, tarsi vytų šalin kvailą klausimą. – Kuo jie būtų padėję? Mergaitė buvo nebegyva. – Svetainėje stojusią mirtiną tylą sutrikdė tik Gilmoro verčiamo lapo šiugždesys. Mokytojas pasuko galvą į seržantą, tarsi tik dabar suvokęs, kad viskas, ką jis pasakė, užrašyta. – Neišmaniau, ką daryti. Buvau taip išsigandęs... Mėginau mąstyti. Reikėjo sugalvoti, kur paslėpti lavoną. Staiga prisiminiau rūsį kapinėse. Pamaniau, vargšė mergaitė bent galės ilsėtis krikščioniškoje vietoje. – Tai išgirdęs Frostas nejučia paniekinamai prunkštelėjo, bet Belui nerūpėjo, ką mano inspektorius. Mokytojas žinojo, kad šis jo prisipažinimas bus paviešintas teisme, jį išgirs prisiekusieji. – Tą pačią naktį įkėliau mergaitės palaikus į automobilį ir nuvežiau į kapines. Kuo pagarbiau padėjau kūną kriptoje. Pasimeldžiau už Polą. Skriausti jos aš nenorėjau.

– Bet pirmiau jūs dar labai pagarbiai apsvilinote mergaitę litavimo lempa, – priminė Frostas. – Ar tai irgi krikščioniško gailestingumo aktas?

Belas panarino galvą.

– Genetiniai atspaudai. Buvau kažkur skaitęs, kad iš spermos mėginio galite nustatyti tapatybę. Norėjau sunaikinti įkaltį.

– O laikraščiai?

– Norėjau, kad atrodytų, esą Pola viso maršruto neapvažiavo, todėl jos atvežtąjį laikraštį įdėjau atgal į krepšį, kurį ketinau numesti kur nors su dviračiu. Važiuodamas pro Grinvėjaus kotedžą, pastebėjau jo laikraštį kyšant iš dėžutės, tad paėmiau ir tą. – Mokytojas palūkėjo, kol Gilmoras užrašys pastaruosius jo žodžius, tada pridūrė: – Iš visos širdies gailiuosi, kad sukėliau Polos šeimai šitiek sielvarto. Tai buvo nelaimingas atsitikimas. Randai man liks visam gyvenimui.

Inspektorius atsistojo, suėmė Belui už žasto ir pasakė:

– Kaip ir mergaitės tėvams, pone.

Kriminalistai padėjo mokytojui apsivilkti paltą ir išsivedė į automobilį.

Maletas niršo. Tirtėdamas iš pykčio, žingsniavo po mažytį Frosto kabinetėlį.

– Tūkstančius kartų sakiau jums, inspektoriau, – sugauti nusikaltėlį neužtenka. Turime sugebėti kaltinimą pagrįsti teisme. O jūs, po šimts plynių, ką sau manėte?

– Maniau, tiriu žmogžudystę, – atsakė Frostas. Pagyrimo jis, žinoma, nesitikėjo, bet nelaukė ir šitokio Maleto įsiūčio.

– Kaip pakliuvo, nesilaikydamas jokių taisyklių? Pavogdamas iš spintos įkaltį? Pakišdamas jį įtariamojo namuose? Dėl Dievo, žmogau, nejaugi nesuvokiate, kaip rizikuojate?

– Rizikuoju?

– Kokių dar patikimų įkalčių turite, be prisipažinimo?

– Kol kas jokių, – atsakė Frostas.

– Ar Belas prisipažinimą jau pasirašė?

– Kol kas ne. Jis šiuo metu spausdinamas.

Inspektorius parodė į Gilmorą, kuris, dėdamasis nesiklausąs, pašėlusiu tempu spausdino tekstą. Ištraukęs iš mašinėlės paskutinį lapą, seržantas išskubėjo iš kabineto.

– O jeigu Belas atsisakys pasirašyti? – nesiliovė burnojęs Maletas. – Jeigu teisme ims neigti savo kaltę ir pareikš, kad prisipažinimas buvo išgautas gudrumu... pakišant netikrą įkaltį? Inspektoriau, jei kils skandalas, iš manęs paramos nelaukite. Veikėte be mano žinios, nepaisydamas instrukcijų ir prieštaraudamas mano nurodymams. Nesitikėkite, kad prisiimsiu atsakomybę dėl jūsų nusižengimų. Nesitikėkite, kad jus užstosiu.

– Pone, aš to niekada nesitikiu, – kaip niekada nuoširdžiai atsakė Frostas ir viltingai įsmeigė žvilgsnį į Gilmorą, grįžusį su prisipažinimu. – Na?..

– Pasirašė, – pratarė seržantas, dėdamas lapus į aplanką.

– Dar gali išsižadėti, – suburbėjo Maletas, nutraukdamas garsų Frosto palengvėjimo atodūsį. – Be to, neturime nė menkiausio teisėto įkalčio.

– Tiesą pasakius, pone, šį tą turime, – paprieštaravo Gilmoras. – Ką tik skambino ekspertai. Jie išnaršė Belo namus ir ant pliušu aptraukto galvūgalio rado mergaitės plaukų. Patalynę Belas buvo iš-

skalbęs, bet ant čiužinio yra dėmelių – neabejotinai kraujo, ir jis – Polos Bartlet grupės.

– Šit kaip? – Maletas atrodė nusivylęs. – Naujienos... geros. Nežinau, ar to nusipelnėte, inspektoriau, bet naujienos puikios.

Paėmęs iš Gilmoro prisipažinimą, skyriaus viršininkas greitomis jį peržvelgė.

– Man to Belo beveik gaila, – pasakė Frostas.

Maletas nustebęs kilstelėjo antakius.

– Gaila žudiko?

– Pirmarūšė, šviežia, nuoga pupytė jam pasisiūlė. Tvirtinti negalėčiau, bet greičiausiai aš ir pats būčiau mielai tokio vaisiaus paragavęs. Belui nepasisekė – ji norėjo jį tik paerzinti.

– Tai tik Belo versija. Nejaugi juo tikite?

– Taip, tikiu, – atsakė Frostas ir kreipėsi į Gilmorą: – Jis sakė, kad mergaitė buvo pasidažiusi lūpas. Prisimeni, ką radome šiukšlinėje Polos kambaryje?

Seržantas pagalvojęs linktelėjo.

– Prisimenu. Tuščią lūpdažių pakuotę!

– O juk kuklioji Pola niekada nesidažydavo! Vadinasi, buvo mokytoją iki ausų įsimylėjusi. Ir tą apsilankymą pas jį mergaitė suplanavo. Tik šit kuo baigėsi: jos nebėra, mokytojo gyvenimas sugriautas, tėvams širdgėla. Maniau, džiaugsiuos pasodinęs tą niekšą, bet dabar... – Frostas patraukė pečiais ir, ieškodamas eksportinių cigarečių, kyštelėjo ranką į stalčių.

Maletas nesmagiai nusišypsojo. Kur link Frostas lenkia, jis nesuprato.

– Inspektoriau, dar vienas nusikaltimas išaiškintas, juk tai svarbiausia.

Sučirškė telefonas. Gilmoras pakėlė ragelį ir tuojau atkišo jį Maletui.

– Jums, pone. Policijos viršininkas.

Maletas apsipašiojo uniformą, pasitempė ir tik tada paėmė ragelį.

– Taip, pone... suėmėme... prisipažino. Pone, nuopelnus kukliai priskirčiau mūsų kolektyviniam darbui. Šaunioji Dentono komanda vėl pateisino gerą savo vardą.

Vyriausiasis inspektorius išsišiepęs klausėsi policijos viršininko ir nenumanė, kokias grimasas jam už nugaros taiso Frostas.

Subirbė kitas telefonas. Ragelį pakėlė Frostas. Jo veidas iš karto apsiniaukė. Baigęs kalbėti, jis nusikabino apsiaustą ir mostelėjo Gilmorui, kviesdamas eiti drauge.

– Dar viena auka. Vėl senutė. Skerdikas beveik nurėžė jai galvą.

Įspūdis buvo toks, tarsi dar kartą žiūrėtum jau įgrisusį B kategorijos filmą. Mažas, baldų ankštai pristatytas kambarėlis. Sumišę kraujo ir žmonių grūsties – prakaito, losjono, tabako – kvapai. Tvankuma.

– Atidarykite langą! – šūktelėjo Frostas. – Dvokia gi!

Visi buvo įnikę į darbus. Fotoaparatais ir odiniais objektyvų dėklais apsikarstęs nusikaltimo vietos tyrėjas be atvangos spragsėjo japonišku „Canonu“, ekspertai keturiomis ropinėjo kilimu, pirštų atspaudų specialistas, patyliukais nemelodingai švilpaudamas, visur barstė baltus miltelius ir darbavosi šepetėliu. Iki lavono Frostas vos prasibruko.

– Lauk, visi! – užriko jis. – Galėsite grįžti, kai aš baigsiu darbą!

Sulaukęs, kol visi išgužėjo, jis prisiartino prie senutės. Ši sėdėjo rūdžių ir pilkos spalvų fotelyje, tuščią žvilgsnį įsmeigusi į seną 19 colių įstrižainės nespalvoto vaizdo televizorių, kuris, apsuptas visokių niekučių ir įrėmintų nuotraukų, stovėjo ant išklibusio kavos stalelio. Inspektorius palietė aparatą. Šis buvo šiltas.

– Kai įėjau, veikė, – pasakė konsteblis Bertonas. – Aš jį išjungiau.

Frostas kinktelėjo galva ir pasilenkė apžiūrėti Skerdiko rankdarbio. Lipnus kraujas gilioje, rantytoje žaizdoje kakle jau buvo sukrešėjęs. Žvilgėjo jis ir ant rudos, gėlėtos suknios priešakio. Iš durtinių žaizdų pilve ištekėjęs kraujas buvo susitelkęs į balutę skraite. Kairioji ranka kietai sugniaužtu kumščiu tabalavo atramos išorėje. Inspektoriaus žvilgsnis lėtai kilo aukštyn, iki raukšlėto veido, kurio melzganumą pabrėžė praretėjusi žilė. Frostas prisikišęs iš arti apžiūrėjo išsitaršiusius senutės plaukus.

– Ką pasakytum, drauguži? – paklausė Gilmoro.

Šis pritūpė šalia.

– Užpulta iš užnugario, – pasakė pažįstamas balsas. Atsigręžę pareigūnai išvydo daktarą Moltbį. Šis vos pastebimai sverdėjo. Pasisveikinęs gydytojas pirštu dūrė aukai į plaukus. – Žudikas priėjo iš užnugario, sugriebė už plaukų ir atkragino galvą. Tada perpjovė gerklę. Galva laikosi tik ant plonų sprando audinių, tad, jumis dėtas, aš jos labai nekratyčiau.

Kriminalistai atsargiai atsitraukė nuo lavono, Frostas atsisėdo į kitą fotelį.

– Perrėžęs gerklę, – toliau pasakojo Moltbis, – nusikaltėlis perpjovė balso stygas, taigi senutė surikti nebūtų galėjusi, net ir norėdama.

– Neabejoju, ji mielai būtų surikusi, – pasakė inspektorius ir pavaišino anuodu cigaretėmis. – Ko gero, bėdulė būtų atidavusi dešiniąją ranką, kad tik galėtų suspiegti.

Moltbis pusbalsiu padėkojo už ugnį ir apėjo lavoną iš priešakio.

– Paskui žudikas priėjo iš priekio ir keturis kartus dūrė į pilvą. – Gydytojas judesiais pavaizdavo dūrius. – Tada jis, žmogus tvarkingas, iš žaizdų dar tebeplūstant kraujui, švariai nušluostė peilio ašmenis, štai čia. – Moltbis parodė plačią dėmę suknios apačioje.

Frostas į gydytojo išvadas atsakė prunkštelėjimu.

– Daktarėli, neklausiu, kaip visa tai nustatei, nes vis tiek nė žodžio nesuprasčiau. Kada auka mirė?

Gydytojas vos vos prilietė senutės kojas.

– Jau atšalusi ir visiškai sustingusi. Norint pasakyti tikrai, reikėtų išmatuoti temperatūrą tiesiojoje žarnoje, bet tą malonumą verčiau perleisiu mūsų draugui patologui... jeigu senolės galva nukris, tegul krinta į glėbį jam. Iš akies spėčiau, kad ji mirė prieš keturiolika, aštuoniolika valandų. – Moltbis atsmaukė rankovę ir pažvelgė į laikrodį. – Maždaug tarp devintos vakaro ir pirmos ryto.

Frostas atsiklaupė ir labai atsargiai kilstelėjo kairiąją nužudytosios ranką.

– Pažiūrėkite, kaip sugniaužtas kumštis.

– Nagi parodyk. – Gydytojas, pavojingai susvirduliavęs, atsiklaupė greta. Perėmęs senutės ranką, šiaip ne taip sutelkė žvilgsnį. – Panašu į nevalingą spazmą... būna, kad toks pasireiškia smurtinės mirties atveju. O kas gi čia?..

Moltbis prisikišo arčiau. Iš kumščio kyšojo kraštelis balto popieriaus. Frostas suėmė už rankos ir pamėgino jėga atgniaužti sustingusius pirštus. Gydytojas atsistojo ir pasitraukė į šalį.

– Atsargiau, – perspėjo inspektorių, – galva nulėks velniop.

– Sūnau, palaikyk galvą, – paliepė Gilmorui Frostas.

– Ką?

– Nebijok, neįkąs.

Vargais negalais įsidrąsinęs seržantas apglėbė lavono galvą. Inspektorius trūktelėjo už pirštų. Galva buvo šalta, atrodė trapi it kiaušinis. Gilmoras griežė dantimis ir mintyse ragino Frostą pasiskubinti.

– Už tai, kad tąsote lavoną, patologas jūsų nepagirs, – išsišiepęs priminė Moltbis.

– Velniop patologą, – sumurmėjo inspektorius.

Senutės ranka staiga suglebo, pirštai atsigniaužė. Gilmoras mažne riktelėjo, mat jam pasirodė, kad kūnas sudrebėjo. Seržantas būtų galėjęs prisiekti, kad pajuto, kaip galva atsiskiria nuo kaklo. Rankas jis atitraukė labai lėtai, lyg nuo kortų namelio.

Ant grindų nupleveno popierėlis. Rūpestingai sulankstytas penkių svarų banknotas. Be jo, senolė

dar gniaužė delne tris svarus monetomis. Šios buvo palikusios odoje įspaudus.

Frostas surinko monetas ir apžiūrėjo. Nieko jos jam nesakė. Inspektorius vėl sudėjo banknotą ir monetas nužudytajai į delną ir pamėgino sugniaužti kumštį, kad patologas neįtartų jų kišus nagus prie lavono. Bet pinigai glebniame delne nebesilaikė.

– Na štai ir prisidirbai, – pasakė Moltbis, skubiai eidamas prie durų. – Jei būtum manęs paklausęs, būčiau perspėjęs, kad kumštis nebesusigniauš.

– Kai tvosiu iš tos prakeiktos galvos! – pagrasino Frostas, bet gydytojas jau buvo dingęs už durų.

Inspektorius sudėjo pinigus šalia niekučių ant kavos stalelio ir vėl atsisėdo į fotelį.

– Ką gi, Bertonai, klok aplinkybes. Dar net nežinau nužudytosios pavardės.

Konsteblis atsivertė užrašinę.

– Ponia Džulija Fasel, amžius – septyniasdešimt penkeri, našlė, vienas sūnus, vedęs, turi du vaikus.

Frostas atsiduso ir pasakė:

– Tik nesakyk, kad turėsiu pranešti jam naujieną.

– Jis pernai išvyko gyventi į Australiją.

– Jo laimė, – nušvitęs pakomentavo inspektorius. – Pasakok, drauguži. Kas ją rado?

– Kaimynė, ponia Beatrisė Steisi. Užsuko pasiteirauti, ar nieko nereikia nupirkti. Pasibeldė, ponia Fasel neatsiliepė, tad ponia Steisi atsirakino duris atsarginiu raktu ir užėjo. Nelabai ką iš jos išpešiau. Moteriškė ištikta šoko.

– Netrukus pas ją nueisiu, – pasakė Frostas.

– Aplinkybės beveik tokios pat kaip ir ponios

Votson atveju, – toliau kalbėjo Bertonas. – Įsilaužimo pėdsakų nematyti, niekas neliesta, nepaimta. Pinigai tebėra piniginėje.

Inspektorius nusivylęs palingavo galvą. Nuėjęs apžiūrėjo laukujes duris. Šios buvo su skląsčiais – viršuje ir apačioje – bei grandinėle.

– Teisybę sakai, drauguži, viskas taip pat kaip ir vakar. Žudikas ateina vėlai vakare, bet senutė jį įsileidžia, o paskui ramiai sau sėda žiūrėti televizoriaus. Tam šunsnukiui lieka tik prieiti ir perrėžti jai nelemtą gerklę. – Frostas patyrinėjo nelabai patikimą grandinėlę. – Sakai, piniginė neliesta? Kur ji?

Bertonas priėjo prie nedidelės riešutmedžio plokštėmis aptaisytos indaujos ir ištraukė vieną stalčių. Apgaubęs nosine, paėmė aptrintą raudonos odos piniginę ir padavė inspektoriui.

– Aštuoniasdešimt penki svarai, – pasakė.

Frostas, laikydamas piniginę nosinėje, pasklaidė banknotus. Vien naujos, šiugždančios, sunumeruotos iš eilės penkinės. Sugniaužtoji kumštyje buvo paimta iš piniginės. Inspektorius susimąstęs ėmė kramsnoti ant piršto atsiknojusios odos skutelį.

– Pažiūrėkime, ką žinome, – prašneko po kelių akimirkų. – Aplinkybės tokios pat kaip vakar. Skerdikas ateina įtaisyti naujos grandinėlės. Senolė jo laukia, pinigai paruošti. Sulaukusi įsileidžia. Kol širdingasis vyrukas pakabins grandinėlę, močiutė, svarus sugniaužusi kumštuke, pažiūrės televizorių. Bet širdingasis vyrukas pritykina prie jos iš užnugario, perrėžia gerklę, subado pilvą, į drabužį nušluosto peilį, ir atia.

– Vadinasi, Goldas čia niekuo dėtas, – įsiterpė Gilmoras. – Jis dirbo iki dešimtos, o paskui patys matėme, kad iki vidurnakčio tikrai buvo namie.

– Galėjo išsmukti, kai pasišalinome, – atsakė Frostas, siusdamas ant savęs, kam taip greitai liovėsi stebėti. – Jei daktaras Moltbis neklysta, močiutė gali būti nužudyta kad ir pirmą nakties.

– Niekas nekviečia meistro pirmą valandą nakties, – paprieštaravo seržantas. – Ir septyniasdešimt penkerių senolės tokiu metu nekiurkso prie televizoriaus.

Inspektorius gailiai atsiduso. Gilmoras kalbėjo teisingai. Goldo versiją buvo galima nuleisti į kanalizaciją. Frostas sudėjo pinigus atgal ir viduriniame skyrelyje pastebėjo dar šį tą. Dviejų klubų narystės korteles – „Rifo" ir Visų šventųjų parapijos senjorų.

– Visų šventųjų? – susijaudinęs perklausė seržantas. Jei Frosto įtariamasis traukėsi į šešėlį, tai jo paties – sparčiai rinko balus. – Juk tasai šmikis vikaro padėjėjas – kaip tik iš tos parapijos.

Patologas žvilgtelėjo į termometrą, ištrauktą iš tiesiosios žarnos, nukratė jį ir, švariai nušluostęs, įsidėjo į lagaminėlį. Paskui, krutindamas lūpas, paskaičiavo laiką.

– Mano nuomone, mirtis auką ištiko tarp vidurnakčio ir pirmos valandos.

– Ne anksčiau? – paklausė sunerimęs Gilmoras. Vikaro padėjėją prie kapinių juodu su Frostu pamatė tuojau po pusiaunakčio, daugiau nei po pusvalandžio jis nuėjo vikariato link.

– Jei būtų ištikusi anksčiau, – atkirto patologas, užsegdamas lagaminėlį, – taip ir sakyčiau. – Jis pašaukė pirmame aukšte laukiančius lavoninės darbuotojus ir piktai nužvelgė Frostą, kuris grįžo į kambarį pasišokinėdamas, išsišiepęs nuo ausies iki ausies. – Pirmines išvadas išsakiau jūsų seržantui.

– Ačiū, daktarėli.

Inspektoriaus pirminės išvados nedomino. Jis suėmė Gilmorui už parankės ir pasivedėjo jį į šalį.

– Skrodimas ketvirtą, – pranešė patologas, sagstydamasis paltą.

– Gerai, gerai, – atsiliepė Frostas, kurio nedomino ir skrodimas. Pagal jo planą ketvirtą žudikas turėjo jau tupėti už grotų.

Bet pirmiau Gilmoras suskubo paskelbti prastą naujieną.

– Mirtis senutę ištiko po vidurnakčio, taigi išeina, kad vikaro padėjėjas – niekuo dėtas. – Inspektoriaus pasiūlytos cigaretės seržantas atsisakė. – Likome be įtariamųjų.

– Anaiptol, sūnau, – su šypsena pasakė Frostas, vaišindamas rūkalais kitus kolegas. – Kada nors sėkmė turi nusišypsoti ir mums. Šit ta valanda ir išmušė. Pasišnekėjau su labai miela kaimyne. Pirma, žuvusioji sunkiai užmigdavo, todėl kiekvieną naktį iki paryčių, trečios, ketvirtos, žiūrėdavo televizorių. Antra, kaimynei ji buvo pasisakiusi įsitaisysianti tvirtesnę grandinėlę. Spėk, kas ją turėjo pakabinti.

– Goldas?

– Kaimynė pavardės nežino, bet padėti pasisiūlė mielas jaunuolis, kuris vežiodavo mūsų močiutę į bingo klubą.

– Ar senutė buvo prasitarusi, kada jis ateis?

– Ne. Bet jis buvo atėjęs vakar. Vėlai vakare. Po to, kai vienas kvėša liovėsi jį sekęs.

– Iš kur žinote?

– Ponia Fasel nepasakė kaimynei, kada tas kilnusis jaunuolis turi ateiti. Bet pasakė, kiek jis užsiprašė už darbą. Aštuonių svarų!

Gilmoras švilptelėjo. Juk mirusioji buvo sugniaužusi kumštyje penkinę ir tris svarus monetomis.

– Neįtikėtina! Skamba pernelyg jau gerai.

– Juk žinai mano devizą? – Frostas šyptelėjo. – Nežiūrėk dovanotam arkliui į svarbiausią skylę. – Pastebėjęs šalia nedrąsiai trypčiojantį Bertoną, inspektorius jo paklausė: – Kas nutiko, drauguži?

– Ekspertai aptiko kitokį piršto atspaudą. Ant indaujos. Atrodo, šviežias.

– Bent kartą pasisekė, – nušvitęs pasakė inspektorius. – Regis, metas pasikalbėti su Goldu.

Autobusiukas sustojo prie senutės namų. Vairuotojas iššokęs atidarė duris ir padėjo jai nuo stataus laiptelio nužengti ant šaligatvio.

– Širdele, ar lydėti nereikia? – paklausė jis.

Senučiukė papurtė galvą, dėkodama mostelėjo ranka ir nutapseno prie vartelių. Vairuotojas įlipo į autobusą ir nuvažiavo.

Salone buvo likęs tik vienas keleivis. Apsileidęs tipas gūžėsi ant užpakalinės sėdynės ir visą kelią iš bingo klubo traukė dūmą. Goldas jį vežė pirmą kartą. Prieš šviesoforą vairuotojas sumažino greitį. Po šimts! Nevaleika taku tarp sėdynių šlepseno į autobusiuko priekį. Kad tik nebūtų iš plepių, pagalvojo Goldas. Išgirdo, kaip jam už nugaros sugirgždėjo sėdynės apvalkalas.

– Ar tiks, jei išleisiu jus Turgaus aikštėje? – paklausė vairuotojas.

– Erelio skersgatvyje, – sumurmėjo vyriškis. – Priešais policijos nuovadą.

Pasukęs į Erelio skersgatvį, Goldas užpakalinio vaizdo veidrodėlyje pastebėjo iš paskos važiuojantį policijos automobilį. Kai jis sustabdė autobusą netoli nuovados, policininkai irgi sustojo, nors puikiausiai būtų pravažiavę, vietos pakako. Keleivis išsiropštė laukan, o prie autobusiuko durų staiga išdygo du uniformuoti pareigūnai.

– Ponas Ronaldas Goldas? – paklausė vienas jų. – Gal užsuktumėte minutei kitai į nuovadą?

Antrasis ištiesė ranką ir ištraukė raktelį.

Jie nusivedė jį į nedidelį asketiškai apstatytą – tik šviesus ąžuolinis stalas ir trys taburetės – kambariuką. Kampe sėdintis kresnas jaunuolis su pilku kostiumu ant kelių buvo pasidėjęs atverstą užrašinę. Kitas vyras, kurio rūsti išraiška atrodė priaugusi prie veido, stačias rėmėsi į sieną. Jis mostu paragino Goldą atsisėsti. Atsidarė durys, ir įėjo dar vienas. Goldas nustebęs net sumirksėjo. Tai buvo jo paskutinysis keleivis.

– Frostas, – prisistatė šis. – Kriminalistas inspektorius Džekas Frostas.

Prisitraukęs taburetę, net linoleumas žvygtelėjo po kojomis, Frostas atsisėdo priešais vairuotoją. Tada padėjo ant stalviršio žalią aplanką, cigarečių pakelį, degtukų dėžutę ir didelį rudą voką su daiktais, kuriuos Goldas, nuovados seržanto nurodymu, išsiėmė iš kišenių. Draugiškai nusišypsojęs, Frostas įsikando cigaretę.

Vairuotojas pasimuistė, atsikrenkštė ir, stengdamasis, kad balsas nevirpėtų, paklausė:

– Kas čia dedasi?

Kriminalistas inspektorius susiraukė.

– Niekas jums nepasakė? – pasitikrino ir atsigręžė į jaunuolį su užrašine. – Nieko ponui nesakei? – Anas papurtė galvą. Dėdamasis pasipiktinęs, Frostas neskubriai paėmė degtuką ir brūkštelėjo į stalviršį. – Kalbėsime apie ponią Fasel.

Goldas, tarsi mėgindamas atsiminti, kas ji tokia, prisimerkė.

– Pirmą kartą girdžiu, – pasakė.

– Vaje, vaje. – Frostas susirūpinęs pasisuko į rūstuolį. – Seržante, bene būsime suklydę? – Jis suglumęs atsivertė žaliąjį aplanką ir išėmė kelis mašinėle prispausdintus lapus. – Tikriausiai liudininkai meluoja. – Inspektorius vėl kreipėsi į Goldą: Pone, ar prisiektumėte, kad jos nepažįstate? – Vairuotojui dar nespėjus atsakyti, Frostas pridūrė: – O kaip dėl ponios Elizabetės Vinters, adresas: Romėnų kelias? Sakysite, ir jos nepažįstate?

– Aš pažįstu daug žmonių. Esu autobuso vairuotojas. Nuolat vežioju žmones. Bet man nebūtina žinoti jų pavardžių.

– Na vieną tikrai turėtumėte atsiminti. Merė Heins.

– Juk sakau... – Goldas nutilo per pusę žodžio ir pastėro, tarsi tik dabar suvokęs, apie ką inspektorius kalba. – Palaukite! Pagaliau susigaudžiau. Heins... Vinters! Juk jos abi nužudytos! Ką, gal ruošiatės tas žmogžudystes pripaišyti man?

– Taip, – be užuolankų atsakė Frostas. – Kaip tik tai ir darome. – Iškratęs iš rudojo voko, jis pažarstė Goldo daiktus. Tarp jų buvo spalvota mįslingai besišypsančios žilaplaukės damos nuotrauka. Inspektorius ją paėmė ir įsižiūrėjo. – Šitos neatpažįstu. Kada ją nužudėte?

Goldas griebė fotografiją.

– Niekše tu! Čia mano motina! – sušvokštė pro sukąstus dantis.

– Štai kaip? – Frostas supratingai linktelėjo ir ėmė skaitinėti atsineštus popierius. – Tėvas mirė, kai jums buvo treji, motina – sveika ir gyva.

– Nesveika! – atkirto sulaikytasis. – Jos širdis silpna.

– Apgailestauju, – pasakė inspektorius. – Vis dėlto geriau silpna širdis nei perpjauta gerklė. Ar neprieštarautumėte, jei paimtume jūsų pirštų atspaudus?

– Kas būtų, jei prieštaraučiau?

– Vis tiek paimtume, tad kam be reikalo gadintis kraują?

Atspaudus ėmė iškviestas jaunas pareigūnas. Kantriai palaukęs, kol jis užbaigs procedūrą, Frostas kažką pašnibždėjo į ausį. Policininkas sulinksėjo ir išėjo.

– Man reikėtų advokato, – pasakė Goldas.

– Jūs – nekaltas! – Inspektorius nustebo. – Kam tas advokatas?

– Jūs, šunsnukiai, mėginate pripaišyti man tai, ko nepadariau – štai kam advokatas.

– Oi ne. – Frostas apsimetė užsigavęs. – Pripaišyti jums galiu tik tai, ką padarėte.

Įsikišo ir rūstuolis:

– Visos aukos važinėjo jūsų autobusu.

Goldas atsigręžė į jį ir atkirto:

– Na tai kas? Mano autobusu važinėja šimtai žmonių.

– Kur buvote sekmadienį popiet? – griežtai paklausė kriminalistas seržantas.

– Nežinau. – Vairuotojas vyptelėjo. – O pats kur buvai?

Į kambarį grįžo atspaudus ėmęs pareigūnas ir kažką pakuždėjo inspektoriui į ausį. Frostui sužibo akys.

– Na ką gi, Goldai, galite liautis vaipęsis. Mes jus pričiupome.

– Tikrai? – įžūliai atrėžė sulaikytasis. – Drebu iš baimės.

– Tuojau iš baimės apsitriesi, – pagrasino inspektorius. – Pirmiau sakei, kad Džulijos Fasel nepažįsti.

– Sakiau, kad nežinau pavardžių.

– Siūleisi jos namuose įtaisyti tvirtesnę durų grandinėlę.

Goldas atsilošė.

– Aa, šit apie ką šneka. Mieloji senučiukė, kokių septyniasdešimt penkerių. Gyvena Viktorijos dvare.

– Vadinasi, vis dėlto ją pažįsti! – atsiliepė Gilmoras.

– Nežinojau pavardės. Kreipiuosi į ją „tetute". – Goldas šiek tiek sutriko. – O kas jai? Gal nieko nenutiko?

– Vakar vėlai vakare nuvažiavai pas ją įtaisyti grandinėlės.

– Ne, nevažiavau. Buvau prižadėjęs, bet pasijutau nuvargęs ir anksti atsiguliau.

Sulaikytajam už nugaros stovįs Gilmoras pasilenkė ir išrėžė kone tiesiai į ausį:

– Meluoji, šūdžiau. Nuvažiavai ir nužudei ją.

Goldas įsitvėrė taburetės kraštų, net krumpliai pabalo.

– Nužudžiau? Sakote... ji... mirė? Ta senutė mirė?

– Nevaidink čia sumauto nekaltučio. Puikiausiai žinai, kad ponios Fasel nebėra gyvos, – sušnypštė Gilmoras.

Vairuotojas apstulbęs prasižiojo ir ėmė lėtai purtyti galvą. Paskui prisimerkė ir paklausė:

– Ir jūs mane kaltinate, ją nužudžius?

– Visiškai teisingai, – atsakė Frostas. – Šį kartą tau pritrūko apdairumo. Palikai pirštų atspaudų.

– Atspaudų? – pakartojo Goldas. Jo vyzdžiai išsiplėtė. – Tad šit kodėl manote, kad aš – žudikas? Gal norėtumėte, kad pasiaiškinčiau?

– Jei ketini pasiaiškinti, užrašysime, – pasakė inspektorius ir linktelėjo Bertonui. Šis atvertė tuščią užrašinės lapą. Frostui jau kirbėjo nerimas. Pernelyg užtikrintas atrodė tas vyriokas. Nejaugi jie bus suklydę? Negali būti. Nuojauta inspektoriui kuždėjo, kad kaip tik šitas išsiviepęs niekšelis badė, pjaustė, darkė senučių kūnus.

Pastebėjęs, kad Bertonas pasirengęs rašyti, Goldas vėl prašneko.

– Pasiaiškinu laisva valia, niekaip neskatinamas ir neverčiamas, vien norėdamas, kad būtų suimtas asmuo, padaręs šį siaubingą nusikaltimą. – Jis patylėjo, kad konsteblis spėtų užrašyti. – Lapkričio 14 dienos vakarą, apie dešimtą valandą, vežiau senukus iš bingo klubo „Rifas". Tarp mano keleivių buvo ponia, kaip dabar jau žinau, Džulija Fasel, kuri, išgirdusi apie nužudytas senutes, reagavo labai jautriai. Deja, policija nesugebėjo apsaugoti visuomenės nuo šių nusikaltimų. Išleisdamas ponią Fasel Viktorijos dvaro rajone, pasisiūliau palydėti ją iki namų. Ji neprieštaravo. Davė man raktą, tad atrakinau duris ir apsidairęs bute įsitikinau, kad senutei niekas negresia. Pasakiau poniai Fasel, kad jos durų grandinėlė nepatikima, ir pasisiūliau progai pasitaikius įtaisyti tvirtesnę. Taip ir sutarėme. Grįžęs į autobusą, išvežiojau likusius keleivius. Tikiuosi, šis pareiškimas paaiškina, kaip ponios Fasel bute

atsirado mano pirštų atspaudų, taigi policija gali išbraukti mane iš įtariamųjų sąrašo bei susitelkti į tikrojo žudiko paiešką.

Visi patylėjo. Kriminalistai pamankštino kojas, sukosčiojo. Gilmoras pažvelgė į Frostą. Šis atrodė labai sunerimęs.

– Sakai, tai buvo keturioliktos vakaras? – pasitikslino inspektorius. – Para iki nužudymo?

– Taip. Jei netikite, liudininkų turiu visą autobusą.

– Patikrinsime, – pasakė Frostas. Vis dėlto jis neabejojo, kad tie žmonės vairuotojo versiją patvirtins. Labai jau gudrus buvo tas Goldas, inspektorius nė iš tolo jam neprilygo. Paėmęs iš aplanko nužudytųjų sąrašą su datomis, Frostas balsu jį perskaitė ir paklausė: – Kur tuo metu buvai?

Goldas patraukė pečiais.

– Nežinau. Tikriausiai prie vairo, dirbau.

– Nė velnio nedirbai, – atkirto Gilmoras. – Patikrinome.

Sulaikytasis pašaipiai kilstelėjo antakį ir nusišypsojo.

– Na, jei nedirbau, tuomet tikriausiai buvau namie, su mama. Grįžęs galėsiu jos paklausti.

– Galėsi nesivarginti, – tarė inspektorius. – Mūsų pareigūnai šiuo metu krečia tavo namus. Vienas jų dabar kaip tik kalbasi su tavo brangiąja mamyte.

Frostas atsilošė, o Goldas, priešingai, pasviro į priekį. Jo savitvarda buvo išgaravusi.

– Mano motinai – širdies yda. Jeigu jai kas nutiks, aš tave užmušiu...

– Tą tu išmanai gerai, ar ne? – nelaukdamas, kol

Goldas nusiramins, suskubo atšauti inspektorius.

Kelias akimirkas buvo girdėti tik sunkus vairuotojo alsavimas. Pagaliau susitvardęs, jis nusišypsojo ir pasakė:

– Inspektoriau, tavo užgaulės man nė motais. Klok kaltinimą arba išeinu.

– Išeisi, kai išleisiu, – suniurzgė Frostas ir susiraukė, mat į duris kažkas pasibeldė. Visiškai ne laiku. Inspektoriui būtinai reikėjo dar kartą išmušti Goldą iš pusiausvyros. Durys prasivėrė, Frostui pamojo Arturas Henlonas, vadovavęs grupei, krėtusiai sulaikytojo namus. Į žmogų, atnešusį gerų naujienų, seržantas nėmaž nepanėšėjo.

– Išnaršėme visur, – pasakė Henlonas, – ir nieko neradome. Nei banko knygelių, nei pinigų, kuriuos galėtume sieti su žmogžudystėmis, nei kraujo ant drabužių ar batų... nieko!

– Dėmių kur nors turi būti. – Frostas negalėjo susitaikyti su nesėkme. – Pasak patologo, žudikas tiesiog maudėsi kraujyje.

– Ekspertai apieškojo du kartus. Kraujo nė ženklo. Be to, Goldo motina prisiekinėja, kad tais vakarais, kai žudytos senutės, jis būdavo su ja.

– Meluoja. Goldas – žudikas, kepurę duodu prišikti. – Inspektorius koja piktai pabrūžino linoleumą. – O kaip jo mašina? Joje kraujo ieškojote?

Henlonas linktelėjo.

– Ekspertai iščiupinėjo kiekvieną colį – nieko nepešė.

Frostas dar niršiau patrynė linoleumą. Reikalai klostėsi nekaip. Kai išgirdo energingai atkaukšint skyriaus viršininką, kuriam knietėjo kuo greičiau

išgirsti apie dar vieną Dentono kolektyvo pergalę, inspektoriaus širdis nusirito į kulnus.

– Iškilo šiokių tokių kliūčių, – pasakė jis Maletui. – Neradome jokių įkalčių, o motina Goldui užtikrina neginčytiną alibi.

Skyriaus viršininkui net žandikaulis atkrago.

– Bet juk sakėte man, kad turite svarų įrodymą. Pirštų atspaudus!

– Deja, viršininke, jie – ne tokie svarūs, kaip tikėjomės. Goldas sugebėjo pasiteisinti.

– Namus iškrėtėte?

– Nieko neradome, – už Frostą atsakė Henlonas.

Maletas dirsčiojo tai į inspektorių, tai į seržantą.

– Tad kokių įkalčių prieš jį turite? – paklausė galiausiai.

Frostas neramiai pamindžikavo. Jam buvo likusi tik nuojauta. Inspektorius žinojo, kad Skerdikas – Goldas. Žinojo, bet įrodyti negalėjo.

– Jūsų tylėjimas iškalbingas, Frostai, – pratrūko bartis Maletas. – Susimovėte. Karštligiškai skubėjote veikti, pirmiau nepatikrinęs faktų. Jei Goldas ir yra Skerdikas, nors tai dar anaiptol neaišku, dabar bus tik atsargesnis – dėkui jums. Neturėdami įkalčių, laikyti jo čia nebegalime. – Skyriaus viršininkas prikando lūpą. – Ačiū Dievui, pirmadienį grįžta inspektorius Alenas, taigi pradėsime dirbti kaip pridera. – Maletas apsigręžė ir jau buvo benueinąs, tik staiga stabtelėjo ir smogė žemiau juosmens: – Inventorizacijos blankai užpildyti?

– Beveik, – atsakė Frostas.

– Galiu užtikrinti valdybą, kad šįvakar bus išsiųsti?

– Žinoma.

Sakyk mulkiams tai, ką jie nori išgirsti, paskui kaip nors pasiteisinsi – tokia buvo Frosto filosofija. Jis išsiblaškęs išsiėmė cigaretes ir tik tada susizgribo jau rūkąs.

– Ką ketini daryti? – pasiteiravo Henlonas.

– Nulėksiu pasišnekėti su Goldo motina ir galbūt ji pakeis savo versiją.

– Būk atsargus, jos širdis silpna, – priminė seržantas.

– O mano – pūslė, taigi mes – lygūs. – Jau gerokai paėjėjęs koridoriumi, Frostas atsigręžė ir sušuko: – Gal ir bergždžias bus darbas, bet vis dėlto pasiųsk ką nors į parduotuvę, kur Goldas uždarbiauja.

Goldas gyveno vos už poros žingsnių nuo Jubiliejaus bloko, kurio viename namų Frostas prieš kelias savaites... kur ten savaites... dienas rado mumiją. Siauras akligatvis, iš abiejų pusių apstotas senoviškų namų, buvo ankštai pristatytas automobilių, tad nuovados mašinėlę Frostui teko palikti už kampo.

Kai jis pravėrė juodus geležinius vartelius, šie sugirgždėjo. Duris atidariusi moteris baugščiai atšlijo. Ji laukė grįžtančio sūnaus, o atėjo šit kažin koks vyriškis su nešvariu apsiaustu ir megztu kaštoniniu šaliku, bet kaip apsuktu aplink kaklą. Moteris jau norėjo užtrenkti duris, bet jis suskubo atkišti laminuotą kortelę su spalvota nuotrauka ir prisistatyti:

– Kriminalistas inspektorius Frostas.

Ji įsižiūrėjo pirmiau į fotografiją, paskui – į žmogų. Šiokio tokio panašumo būta.

– Tų policininkų man jau gana. Kur mano sūnus?

Frostas drąsinamai nusišypsojo ir pasakė:

– Roniui viskas gerai. Šiuo metu jis nuovadoje geria arbatą.

– Pataisiau jam vakarienę.

Inspektorius išsyk užuodė iš virtuvės sklindantį gardų, šiltą kvapą.

– Gerai tam Roniui. Ar galėtume šnektelėti?

Ponia Gold dar kartą pažvelgė į tarnybinį pažymėjimą.

– Ar jūs tikrai policininkas?

– Tikrai, tikrai, – atsakė Frostas, jai iš paskos žengdamas į koridorių, – nors mano viršininkas kartais suabejoja.

Viduje visu garsu blerbė radijas. Dujinė viryklė nedidelę virtuvėlę buvo gerai prikaitinusi. Kvepėjo dešra ir svogūnais. Raudonos ir baltos spalvų languota staltiese užklotas stalas buvo padengtas vienam – peilis, šakutė, buteliukas su HP padažu. Inspektorius nusivyniojo šaliką, išsiėmė iš kišenės žalią aplanką ir atsisėdo.

– Kaip gardžiai kvepia, – pagyrė šeimininkę.

Ši atlenkė orkaitės dureles ir žvilgtelėjo vidun.

– Dar kiek, ir bus nebevalgoma. Kada grįš mano sūnus?

– Sunku pasakyti, – išsisuko nuo tiesaus atsakymo Frostas.

Moteris pasistatė kėdę prie stalo ir atsisėdo priešais inspektorių. Žilaplaukė buvo veikiausiai vos įžengusi į šeštą dešimtį, bet atrodė vyresnė. Protarpiais ji nervingai šyptelėdavo, o rankos judėjo be paliovos: pašiojo prikyštę, lygino staltiesės

raukšles, taisė ir šiaip tiesiai padėtus peilį su šakute. Nervų maišelis, pagalvojo Frostas. Vėl nusišypsojęs pasakė:

– Tikiuosi, netrukdau jums užkaisti arbatos?

– Na ir įžūlumas! – nusistebėjo ponia Gold. – Čia jums ne restoranas. – Vis dėlto vandens į virdulį pripylė. Kai pasuko dujinės rankenėlę, pliūptelėjusi užsidegė ugnis. – Kodėl sūnaus dar nepaleidžiate?

– Ponia Gold, kaltinimas žmogžudyste – labai rimtas dalykas, – atsakė inspektorius.

Tuo metu moteris siekė arbatžolių dėžutės, ir Frostas pastebėjo, kaip įsitempė jos nugara, bet, kai ji atsigręžė, veide nekrustelėjo nė raumenėlis. Ponia Gold nukabino nuo kabliukų du puodelius, o kai statė juos ant stalo, jos rankos vos pastebimai drebėjo.

– Jis – geras vaikas, – kategoriškai pasakė ji. – Labai geras.

Ant spintelės stovėjo ponios Gold nuotrauka – tokia pat kaip paimtoji iš sūnaus piniginės, tik didesnė.

– Ar jis ilgisi tėvo? – paklausė Frostas.

Ji išsyk susiraukė.

– Tėvas mirė, kai Roniui buvo treji. Vargu ar jis prisimena.

Inspektorius kažką atjaučiamai numykė ir patylėjęs tarė:

– Jūsų vyras negalėjo būti senas. Kaip jis mirė?

– Nusižudė, – nudelbusi akis, atsakė moteris. – Frosto nuostabai, tuojau pat pridūrė: – Jį kamavo sunki depresija. Šoko po traukiniu Naujosios gatvės stotyje.

– Ir jūs viena užauginote Ronį?

Ji įniko energingai maišyti arbatą arbatinuke.

– Man reikėjo dirbti. Jį užaugino močiutė. – Ponia Gold vėl uždengė arbatinuką ir pripylė abu puodelius. – Laimės vaikas nematė. Močiutė buvo labai griežta. Mušdavo jį. Mano mažulėlį. – Ji pastūmė puoduką inspektoriui.

– Man labai gaila. – Kad ir kaip Frostas ramdė jaudulį, kai reikėjo pamaišyti cukrų, jo ranka drebėjo. Jei anksčiau ir buvo kokių abejonių, dabar jis jau žinojo tikrai: Skerdikas – Goldas.

– Turbūt todėl, kad buvo mušamas močiutės, Ronis neapkenčia senų žmonių? – Inspektorius pasistengė tai ištarti kuo atsainiau.

Moters veidas persimainė.

– Ką norite tuo pasakyti?

– Ponia Gold, mudu abu žinome ką. Ronis – jūsų sūnus, todėl norite jį apginti. Suprantu jus. Bet jis jau nužudė keturias senutes ir gali nužudyti dar daugiau.

Ji išdidžiai atkišo smakrą.

– Gerkite savo arbatą ir eikite iš kur atėjęs! – atšovė šaltai.

Frostas paėmė lapą su surašytomis žmogžudysčių aplinkybėmis ir pamosavo moteriai prieš veidą.

– Ponia Gold, mano kolegoms jūs melavote. Nė vieną tų vakarų jo nebuvo namie. Jis tada žudė senutes. Šitaip jūsų sūnus smaginasi.

– Aš niekada nemeluoju, – pasakė ji.

Inspektorius įsmeigė žvilgsnį poniai Gold į akis. Ji jo neatlaikė. Tada Frostas išėmė iš žaliojo aplanko aukų nuotraukas ir išdėliojo ant stalo.

– Pažvelkite, – tarė, durdamas pirštu į pačią baisiausią. – Šit ką nuostabusis jūsų sūnelis išdarinėja, keršydamas močiutei.

Staiga Frostas išgirdo aiktelėjimą, kuris tučtuojau virto nieko gero nežadančiu gargaliavimu. Jis pasižiūrėjo į moterį nusigandęs. Jos veidas buvo perkreiptas, pamėlęs, ji stvarstėsi už krūtinės. Širdies priepuolis! Ją ištiko širdies priepuolis!

– Kur tabletės?! – sušuko inspektorius.

Ponia Gold tik sugargė ir drebančiu pirštu šiaip ne taip parodė į spintelę. Kol Frostas surado vaistus, ji spėjo nualpti. Jis pakišo moteriai po liežuviu plonytę lyg ostija tabletę, o kita ranka sugraibė kišenėje radijo siųstuvėlį.

– Frostas – Operatyviojo valdymo centrui, – prabilo ir susivokė neprisimenąs adreso. – Aš – Goldo namuose. Skubiai siųskite greitąją.

Maletas nerimavo. Bėdos su Goldo motina jam trūko mažiausiai. Frosto cigaretės dūmai atplaukė iki skyriaus viršininko, šis užsikosėjo, susopo galvą. Maletas demonstratyviai pasivėdavo. Inspektorius išsiėmė cigaretę iš burnos, bet, nukratęs ant kilimo pelenus, vėl įsikando. Suviauksėjo telefonas. Skyriaus viršininkas griebė ragelį ir akmenine veido išraiška išklausė kas jam sakoma.

– Dėkoju, – tarstelėjo ir, padėjęs ragelį, įsmeigė į Frostą rūstų žvilgsnį. – Skambino iš ligoninės. Priepuolio būta nesunkaus. Per naktį ji dar pabus ligoninėje, o rytą tikriausiai važiuos namo.

Inspektorius, iš palengvėjimo mažne suprakaitavęs, klestelėjo ant kėdės.

– Ačiū Dievui. Rytoj dar kartą pamėginsiu su ja pasikalbėti. Manau, Goldas liks be alibi.

Maletas nusiėmė akinius ir pasitrynė akis.

– Jūs prie ponios Gold net neprisiartinsite. Gana jau pridarėte rūpesčių. Žinodamas, kad moteriškės širdis silpna, vis tiek rodėte tas siaubingas nuotraukas.

– Jos sūnaus papjautų senučių. Nesirūpinkite, viršininke. Rytoj būsiu atsargesnis.

– Jokio „rytoj" nebus, – griežtai pasakė Maletas ir, trinktelėjęs kumščiu į stalviršį, susiraukė. Jam vėl suskaudo galvą.

– Goldo alibi reikia paneigti. – Frostas nenorėjo nusileisti.

– Tarkime, paneigsite. Tarkime, motina patvirtins, kad nė vieną tų vakarų, kai žudytos senutės, sūnaus nebuvo namie. Tai vis tiek reikš, kad jis *galėjo* nužudyti... jūs vis tiek neturėsite nė menkiausio įkalčio, patvirtinančio, kad Goldas tikrai *žudė*. Frostai, man reikia įrodymo. Ne įtarimo, ne nuojautos, o seno gero, patikimo įrodymo.

– Leiskite pasikalbėti su motina, ir aš atnešiu jums įrodymą.

– Ne! – Maletui smelkė galvą, ir jis tik troško, kad inspektorius kuo greičiau liautųsi priešgyniavęs ir eitų sau.

– Tada man tenka Goldą paleisti, – suimtas nevilties, pasakė Frostas.

– Tai, – šaltai atkirto skyriaus viršininkas, – jūsų rūpestis.

Inspektorius išeidamas trenkė durimis, ir Maletui galvą vėl pervėrė skausmas. Jis susiraukė. Kak-

ta varvėjo prakaitas. Skyriaus viršininkas ištraukė stalčių ir siektelėjo aspirino. Jau žinojo, kad bus prikibęs tas prakeiktas virusas, bet pasiduoti neketino. Juk jeigu jis atgultų, viršiausiojo pareigos savaime atitektų Frostui. Kad jis, Maletas, leistų tam apkiautėliui vadovauti skyriui? Nieku gyvu!

Gilmoras laukė Frosto prie Kvotos kambario durų.

– Goldas užsičiaupė. Pagrasino iškelti mums bylą už žiaurų elgesį su jo motina ir perspėjo neištarsiąs nė žodžio, kol nebus advokato.

– Paleidžiame, – tarė Fostas ir persakė seržantui savo pokalbį su Maletu. – Bet vis tiek nenuleisime nuo jo akių. Jei pasiseks, rasime tą sumautą įkaltį. Blogiausiu atveju gal bent sutrukdysime Goldui iki pirmadienio, kol grįš Alenas ir perims bylą, nužudyti dar vieną senutę.

– Ar aš būsiu priskirtas inspektoriui Alenui? – viltingai pasiteiravo Gilmoras.

– Deja, taip.

Seržantas apsimetė nusivylęs.

– Aš tiesiog neturiu ką pasiųsti sekti Goldą visą parą, – ėmė teisintis Džonis Džonsonas.

– Teks surasti, – atsakė Frostas. – Man nesvarbu, ką pasiųsi – uniformuotus ar su civiliais drabužiais, šunininkus ar kokius klipatas... Svarbiausia, kad nė sekundės neišleistume to galvažudžio iš akių.

– Ar tu įsitikinęs, kad jis ir yra Skerdikas? – paklausė Džonsonas. – Jei mesime visas pajėgas ne

tam žmogui sekti, o tikrasis Skerdikas papjaus dar ką nors, apsijuoksime negyvai.

– Pasikliauk manimi.

– Džekai, kai tik tavimi pasikliaunu, įklimpstu į mėšlą iki ausų. – Džonsonas atsiduso. – Tiek to, pasistengsiu.

Sučirškė telefonas. Iš „Oxfamo" parduotuvės skambino Bertonas.

– Inspektoriau, gal galėtumėte atvažiuoti? Goldo spintelė čia prikimšta jo daiktų, bet aš negaliu jos atrakinti.

– Mes važiuojame į „Oksfamą", – perspėjo Džonsoną Frostas.

– Pirksi kostiumą?! – pavymui šūktelėjo nuovados seržantas.

Iki bankroto „Oxfamas" buvo mažmeninė kiliminių dangų ir baldų parduotuvė. Vedami Bertono ir lydimi protekine tursenančios prakaulios vadybininkės su žaliu darbiniu chalatu, Frostas ir Gilmoras pro eiles kabyklų su dėvėtais drabužiais ir krūvas virtuvės rykų nužingsniavo į parduotuvės galą ir trumpu akmeninių laiptų maršu nulipo į rūsį. Konsteblis spūstelėjo jungtuką ir lemputė be gaubto apšvietė nedidelę akmens plytelėmis grįstą patalpą su senovišku kietojo kuro katilu, kuris raugėdamas spjaudėsi karštu garu. Čia pat žvilgėjo į krūvą suverstos anglys. Kairiau katilo buvo dar vienos durys. Pro jas visas ketvertas pateko į siaurą koridorių, palei kurio sieną stovėjo šešios metalinės šviesiai pilkos spintelės.

– Goldo šita. – Bertonas parodė į paskutinę.

Frostas apžiūrėjo pakabinamąją spynelę, kuri atrodė neįveikiama, ir išsiėmė iš kišenės visrakčių rinkinį. Vadybininkė išsyk sunerimo.

– Tikiuosi, orderį turite? – paklausė.

– Žinoma, – griežtai atsakė inspektorius ir pažvelgė į moteriškę taip, kad ši neišdrįso paprašyti parodyti dokumentą.

Spynelė atsirakino iš antro karto. Frostas suėmė už rankenėlės. Vadybininkė, išpūtusi akis, pripuolė pasmalsauti.

– Gal jūs, ponia, verčiau atsitraukite, – perspėjo ją inspektorius. – Čia gali būti paslėptas lavonas.

Moteris išsigandusi šoko atatupsta ir primynė Gilmorui koją.

– Abrakadabra! – šūktelėjo Frostas ir atidarė dureles.

Spinta buvo prigrūsta dėvėtų vyriškų drabužių, visiškai nubrizgusių ir dar pakenčiamos būklės įvairiausių stilių ir spalvų švarkų, kelnių, marškinių. Vadybininkė nustėrusi aiktelėjo.

– Atrodo, ponia, Goldas tuštino jūsų atsargas, – pasakė inspektorius.

– Nesuprantu. Ronis – toks mielas vaikinas. Visą gyvenimą juo pasitikėjau.

– Daug kam jis atrodo mielas, – šyptelėjęs tarė Frostas. – Ką konkrečiai jis čia dirba?

– Vairuoja furgonėlį. Surenka iš žmonių aukojamus daiktus. Taip pat pristato pirkėjams jų įsigytas didelės apimties prekes. Tiesa, dar prižiūri... kūrena katilą.

– Ne žmogus, o tikras lobis, – nusišaipė inspektorius. – Bala nematė tų drabužių. Neabejoju, Gol-

das ras, kaip pasiteisinti. – Jis pakreipė galvą ir įsiklausė. – Atrodo, į parduotuvę kažkas užėjo. – Kai tik vadybininkė išskubėjo į prekybos salę, Frostas įniko peržiūrinėti drabužius. – Visi Goldo dydžio, vadinasi, sau juos ėmė.

– Na apšvarino parduotuvę. Didelis čia daiktas, – numykė Gilmoras.

– Ne ten žiūri, sūnau. – Inspektorius pastebimai jaudinosi. Išskleidęs suplėšytus dažais aptaškytus džinsus, jis pridūrė: – Beveik vien skarmalai. Tad kuriam galui juos vogti?

– Pasiduodu, nežinau – gūžtelėjęs pečiais, abejingai prisipažino seržantas.

– Ant Goldo drabužių nerasta nė dėmelės kraujo. Spėju, jam labai pravertė senų drabužių atsargos. Tokių, kuriais apsirengi tik kartą, – eidamas žudyti.

– O nužudęs sudegini drabužius katilo pakuroje! Taip paprasta, kad net genialu! – apstulbęs pridūrė Gilmoras.

Jie grįžo į katilinę.

– Ar nevertėtų užgesinti ugnies? – pasiūlė seržantas. – Galėtume išnaršyti pelenus. Juose tikriausiai yra likę nesudegančių detalių – sagčių, kniedžių, užtrauktukų.

– Nieko neįrodytume, – įsiterpė Bertonas. – Prieš jums atvažiuojant, kalbėjau su vadybininke. Jie čia gauna nemažai drabužių su parazitais arba pernelyg nešvarių, kad galėtų pardavinėti. Tokius meta į pakurą.

– Po šimts plynių! – Frostas spyrė į katilą. – Tas nevidonas pernelyg protingas. Arba jam neapsako-

mai sekasi. Jei norime įkalčių, teks nustverti Goldą už rankos. – Inspektorius pasirąžė ir garsiai nusižiovavo. – Važiuokime, Gilmorai, nusnūsti. Užpakaliu jaučiu, naktis bus sunki.

Gilmoras įžengė per slenkstį ir uždarė duris. Namuose buvo keistai tyku. Turbūt Liza išėjusi arba lovoje, pagalvojo jis. Kad nepažadintų miegančios liūtės, koridoriumi nutykino pirštų galais. Laikrodis svetainėje tiksėjo labai jau garsiai. Arba taip tik atrodė spengiančioje namų tyloje.

Lizos atsisveikinimo laiškutis buvo užkištas už veidrodžio rėmelio ant židinio atbrailos. Parašytas ant brangaus melsvo monograma papuošto laiškinio popieriaus, kurio rinkinį Frenkas kadaise padovanojo žmonai gimtadienio proga. Jo vardas ant voko buvo greitosiomis brūkštelėtas žaliu rašalu. Frenkas perskaitė laišką ir nuskubėjo į miegamąjį patikrinti. Nepaklota lova buvo tuščia, Lizos spinta taip pat. Jis užėjo į vonią. Žmonos tualetinių reikmenų ten irgi nebebuvo.

Nulipęs žemyn, Frenkas prisikliukino į stiklą gėrimo ir dar kartą perskaitė laiškutį. Nuliūsti jis neįstengė. Išlenkęs gėrimą, voką padėjo į stalčių, ant neapmokėtų sąskaitų, ir vėl užlipo į viršų, į tuščią miegamąjį.

Vos padėjęs galvą ant priegalvio, nugrimzdo į kietą, ramų, besapnį miegą.

Seržantas Bilas Velsas sutirtėjo ir, tikėdamasis iš radiatoriaus išspausti bent kiek šilumos, iki galo atsuko termostato rankenėlę. Veltui stengėsi. Į priimamąjį netrukus užsukęs Maletas, burnodamas, esą čia karšta kaip atogrąžose, termostatą vėl prisuko. Lengva jam, kabinete pasistačiusiam trijų kilovatų šildytuvą, šnekėti, kai nereikia gūžtis šitoje pašiūrėje, kur nuolat varstomos durys ir ūžauja štorminiai vėjai.

Durys pastumtos atsivėrė, ūžtelėjo vėjas, o drauge su juo į priimamąjį įžengė Džekas Frostas, šaliku apsivyniojęs pusę veido. Pro priešingas duris, nešinas arbata seržantui, įėjo Bertonas.

– Kas girdėti apie gražuoliuką Ronį? – pasiteiravo inspektorius, sudėjęs rankas ant radiatoriaus.

– Septynios dvidešimt dvi atvažiavo į ligoninę ir išsivežė motiną namo, – atsakė konsteblis.

– Jau išsivežė? Maniau, daktarai laikys ją per naktį.

– Jai buvo ne taip blogai, kaip atrodė.

– Taip ir žinojau. Apsimetinėjo, gyvatė. Kur Goldas dabar?

– Namie. Koljeris ten budi.

Subirbė telefonas. Velsas pakėlė ragelį ir mikrofonui parodė perkreiptą grimasą. Skambino Maletas.

– Ieškote inspektoriaus Frosto, pone? – Ieškomasis energingai papurtė galvą. – Deja, šiuo metu jo čia nėra.

– Netrukus važiuosiu namo, – pasakė skyriaus viršininkas. – Atrodo, nesveikuoju. Kas naujo?

– Kai užsidarys aludės, gali pradėti pliektis gaujos. Ar galiu paprašyti kitų skyrių pagalbos, jei prireiktų?

– Neprireiks, – atsakė Maletas. – Tiesiog pasiųskite visus mūsiškius, kurie bus po ranka.

– Pone, inspektoriui Frostui reikės kuo daugiau žmonių. Sekame Goldą, – priminė Velsas.

– Seržante, inspektoriui Frostui privalote padėti visomis išgalėmis. Pirmenybė – abiem operacijoms. Tikiuosi, sugebėsite užtikrinti, kad viena kitai jos nepakenktų. – Tai taręs Maletas padėjo ragelį.

– Abiem operacijoms pirmenybė ir viena negali kliudyti kitai! – bejėgiškai suburbėjo Velsas. – Tas niekšas žino, kad tai neįmanoma, užtat ir nusiplauna rankas. Kodėl amžinai mane užgriūna atsakomybė? – Seržantas pasipiktinęs atsigręžė į Frostą. – Juk tu – vyresnysis pareigūnas. Tau ir reikėjo atsiliepti.

– Manęs čia nebuvo, – atkirto inspektorius. – Pats taip sakei Maletui, girdėjau.

Frostas išskubėjo pasiimti Gilmoro, o Velsas liko žiopsoti į tuščią puodelį. Jis ne iš karto suvokė, kad jo arbatą išgėrė inspektorius.

Policijos konsteblis Koljeris kramsnojo sūrainį. Jo automobilis ankšto aklagatvio gale stovėjo tuojau už kreminio „Ford Consulo“, kurio savininkas, matyt, buvo nusprendęs, kad mašina geriau atrodys žalia, bet spjovė į tą užmačią, vos nudažęs vieną priekinį sparną. Konsteblio siųstuvėlio, kuriuo

jis kas penkiolika minučių pranešdavo, jog pranešti nėra ko, garsas buvo prisuktas, kad pokalbių su nuovada nenugirstų koks praeivis. Koljeris nenuleido akių nuo vidurinio bloko namo. Priešais jį stovėjo Goldo „Vauxhall Astra". Konsteblis iš savo pozicijų automobilio nematė.

Jis pakreipė riešą ir dirstelėjo į laikrodį. Be penkiolikos dešimt. Kiūtojo čia jau kokias dvi valandas. Staiga konsteblis, užpakalinio vaizdo veidrodėlyje pastebėjęs siluetus, sustingo per pusę kąsnio. Palei sieną vogčia, akivaizdu, kad su piktais kėslais, artinosi du vyrai. Koljeris pasislinko žemyn, dar nulenkė galvą ir ėmė laukti. Staiga automobilio stogas sudundėjo it būgnas, durelės atsilapojo.

– Koljeri, bene žaidi „ku kū"?

Konsteblis susidrovėjęs išsišiepė ir paspyrė po sėdyne geltoną greitojo maisto pakuotę. Jį aplankė inspektorius Frostas ir tasai naujokas, Gilmoras.

– Pone, pastebėjau jus atsėlinančius. Maniau, vagišiai, ieškantys neužrakintų automobilių.

Frostas ir Gilmoras įsitaisė ant užpakalinės sėdynės ir mašina išsyk pagrimzdo.

– Kas girdėti? – pasiteiravo inspektorius.

– Nieko, pone. Goldas namie. Grįžo su motina tuojau po aštuonių. Niekur nebuvo išėjęs.

Frostas įtariai suraukė nosį.

– Ar tik ne sūrainį užuodžiu?

– Taip, pone, sukirtau vieną, – išraudęs atsakė konsteblis.

– Automobilyje jį pasičirškinai, – nekaltai paklausė inspektorius, – ar kas nors pristatė?

– Kas galėjo pristatyti? – nusistebėjo Koljeris, nesupratęs, kur inspektorius lenkia.

– Buvai pasitraukęs iš posto, ar ne, šmiki tu? – aprėkė konsteblį Gilmoras.

– Buvau ištisas valandas nevalgęs. Neužtrukau nė penkių minučių.

– Nė penkių minučių! – liūdnai pakartojo Frostas. – Žinai, kiek visko gali nutikti per penkias minutes? Aš net juodą dieną per tiek laiko paimčiau penkias moteris. Ar Goldo automobilis yra?

Kad ir kaip Koljeris kraipėsi, Goldo mašinos matyti negalėjo – užstojo „Ford Consulas".

– Tikriausiai yra, – sumurmėjo konsteblis.

– Tikriausiai?!. – užriaumojo Gilmoras. – Koljeri, jei būsi sužlugdęs...

– Iššok pažiūrėti, – paliepė Frostas, slėpdamas nerimą.

Koljeris tuojau pat grįžo. Inspektoriui mažne sustojo širdis, mat perbalęs jaunuolio veidas pasakė viską.

– Pone, jo automobilio nebėra. Vaikai sako, nuvažiavo prieš kokias penkias minutes.

– Asile neraliuotas! – užriko seržantas.

– Aš kaltas, – užstojo konsteblį Frostas. – Budėti čia turėjo dviese, ne vienas. – Jis pasiekė siųstuvėlį. – Frostas – Operatyviojo valdymo centrui. Ar girdite?

Kai operatyvininkas atsiliepė, inspektorius paprašė visiems patruliams perduoti jo įsakymą – ieškoti Goldo „Vauxhallo" ir pastebėjus nedelsiant pranešti. Jau važiuojant į nuovadą, Frostas staiga paukštelėjo delnu sau į kaktą.

– Kaip iš karto nepagalvojau apie parduotuvę?! Juk Goldas gali mėginti sudeginti ten įkalčius!

Tučtuojau susisiekęs su nuovada, inspektorius paprašė skirti žmogų nuolat stebėti „Oxfamą".

– Neturiu nė vieno laisvo pareigūno, – atsakė Velsas.

– Siųsk žmogų nevaitojęs, – nukirto Frostas ir išjungė aparatėlį.

Prie vienos aludžių jie išvydo būriuojantis iš kledaro furgono išlipusius jaunuolius. Šie buvo nusiteikę karingai.

Frostas sėdėjo Operatyviojo valdymo centre ir klausėsi kolegų radijo ryšiu vienas kitam siunčiamų pranešimų. Peleninėje jam po ranka kūpsojo kaugė sumaigytų ilgokų nuorūkų. Į Velso padėtą puodelį arbatos inspektorius net nedirstelėjo.

– Žioplys tas Koljeris, – suniurnėjo seržantas. – Ir ištaikyk gi šitaip – sudirbti operaciją pačią karščiausią savaitės naktį!

– Aš ją sudirbau, ne jis. – Frostas užsidegė naują cigaretę, pasiūlė užrūkyti ir Velsui. – Juk žinojau, kad Koljeriui trūksta patirties. Nereikėjo leisti jam sekti Goldo vienam.

Policijos konsteblis Lambertas, centro budėtojas, atsigręžė į Frostą.

– Inspektoriau, muštynės „Dentono kariaunoje". Chuliganų gauja niokoja aludę. Ar galiu pasiųsti kelias mašinas?

– Vieną, – atsakė Frostas. – Kitų reikės man.

– Vienos ten nepakaks, – mėgino prieštarauti Lambertas.

– Vis geriau negu nieko. Tegul lekia visu garsu kaukindami sireną. Gal pasiseks, ir nuvažiavę alu-

dę ras jau tuščią. – Inspektorius pamėtėjo cigaretes ir Lambertui. – Kai tik ten suvalys kraują ir žarnas, tegul toliau ieško Goldo automobilio.

Frostas pagaliau sriūbtelėjo bjauraus skonio arbatos ir nusipurtė. Lambertas tuo metu išsiuntė „Čarlį Astrą" į aludę. Beveik tuojau pat jį užgriuvo dar vienas rūpestis.

– Rimtas buitinis konfliktas Vikariato bloke. Kaimynai baiminasi, kad sutuoktiniai išgriaus namus. Vaikai verkia. Norėčiau pasiųsti ten mašiną, – pasakė konsteblis.

– Tau mašinų paranoja, ar ką? Siųsk pėstįjį patrulį, – atšovė inspektorius.

– Pėsčiajam patruliui prireiks penkiolikos minučių nueiti iki Vikariato bloko. O ten vaikai...

– Vaikams gerklių niekas neperrėš. O kokiai senutei taip nutikti gali – jei greit nerasime Goldo. Žinau, tas bestija šiąnakt eis į žygį.

Lamberto ausinėse pasigirdo isteriški riksmai. Konsteblis vėl sunerimęs atsigręžė į Frostą.

– Pone, muštynės aludėje nebesuvaldomos. Jau persikėlė į gatvę. Chuliganai daužo langus, niokoja automobilius.

Frostas atsiduso.

– Ką gi, sūnau, tvarkykis. Siųsk ten tiek pajėgų, kiek reikia.

Burnoje inspektorius jautė įsisenėjusį kartėlį. Rūkyti nėmaž nebenorėjo, bet vis tiek įsikando naują cigaretę. Viskas ėjo velniop.

Nuotaiką praskaidrino Bertonas. Lambertas tučtuojau įjungė garsiakalbį, kad visi girdėtų, ką jis sakys.

– Radau „Vauxhall Astrą". Registracijos numeris: K – Kanada, X – iksas...

– Bertonai, bala nematė tų raidžių! – sušuko Frostas, pagriebęs iš Lamberto mikrofoną. – Kur tas šunsnukis?!

– Automobilis stovi Vedžvudo gatvėje. Atsitiktinai pastebėjau.

Inspektoriui pakako krustelėti antakius – Lambertas pašokęs parodė šalutinę gatvę stambaus mastelio plane ant sienos. Tas kvartalas buvo apleistas, paruoštas nugriauti.

– Net nenutuokiu, ką Goldui ten veikti. Visi namai tušti, durys ir langai užkalti, – pasakė operatyvininkas.

Frostas linktelėjo ir vėl kreipėsi į Bertoną:

– Matai jį gerai?

– Taip. Stoviu gatvės gale, žibintai išjungti. Tikiuosi, Goldas manęs nepastebės. – Akimirką patylėjęs Bertonas sukeikė: – Po velnių!

– Kas atsitiko?

– Jis irgi išjungė šviesas. Gatvės žibintų čia nėra. Visiškai tamsu.

Inspektorius užmetė akį į planą.

– Išvažiuoti jis gali tik pro tave, kitaip nėra kur.

– Gerai, jeigu važiuos. O jei pėsčias... Tarp namų gali eiti bet kur.

– Nieku gyvu nevalia jo paleisti. Jei Goldas automobilyje, suimk ir vežk čionai... sugalvok kokią nors dingstį... už stovėjimą be šviesų... ar už ką kitką... Tik paskubėk.

Laukdamas Frostas nekantriai barbeno pirštais į stalviršį. Pagaliau garsiakalbyje pasigirdo treškesys.

– Matau ieškomąjį automobilį, – pranešė Bertonas.

– Bet ar sumautame ieškomajame automobilyje yra prakeiktas ieškomasis asmuo? – paklausė inspektorius.

Konsteblis atsakė po pauzės:

– Ieškomasis automobilis tuščias... kartoju: tuščias.

– Velniai griebtų, – suvaitojo Frostas. – Kartoju: velniai griebtų! Ir tikriausiai jis ne nusimyžti išlipo?

– Goldo niekur nematyti.

Piktai suniurnėjęs inspektorius vėl atsisėdo.

– Štai ką padaryk, sūnau. Prisiusiok į baką, subadyk padangas, dar ką nors iškrėsk, kad tik Goldas negalėtų važiuoti. Antraip jis nuvažiuos tą pat akimirką, kai tik nusisuksi. Privalome užkirsti tam kelią.

Inspektorius, nervingai žįsdamas cigaretę, palūkėjo. Galų gale garsiakalbis vėl sublerbė ir Bertonas pranešė automobilį sėkmingai suluošinęs.

– Šaunuolis! Paties Goldo nematyti?

– Ne, pone. Čia išvis gyvybės – nė ženklo. Vaiduoklių gatvė. Išvien tušti namai. Palaukite...

– Na kas? – nekantriai paklausė Frostas.

– Man pasirodė, kad viename namų žybtelėjo šviesa. Lyg degtuką kas būtų uždegęs. Eisiu pažiūrėti.

– Būk atsargus. Būtinai palaikykime ryšį.

Inspektorius vėl užsirūkė. Laukdamas naujienų, jis nenustygo ant kėdės. Su dviem puodeliais arbatos rankose atėjo Gilmoras. Padėkojęs jam Frostas šratinuku išmaišė arbatą. Kirbėjo nerimas. Kodėl, po galais, Bertonas taip ilgai nieko nepraneša? Inspektorius jau ketino prašyti Lamberto su juo susisiekti, bet sudvejojo. Jei Bertonas patyliukais

seka Goldą, suveikęs radijo siųstuvėlis jį tik išduotų. Frostas pažvelgė į didelį sieninį laikrodį Lambertui virš galvos. Dar dvi minutės, ir jis paprašys operatyvininko paklausti konsteblio, ar viskas gerai. Bet dar neištiksėjus nė penkiasdešimčiai sekundžių inspektorių apniko bloga nuojauta... lyg lediniai pirštai būtų perbėgę strėnomis.

– Susisiek su Bertonu, – paliepė jis Lambertui. – Greičiau!

– Operatyviojo valdymo centras – Bertonui. Prašau atsiliepti... – pasakė anas ir iš karto perjungė aparatą veikti imtuvo režimu. Iš garsiakalbio pasigirdo tik traškesiai. – Lambertas pabandė dar kartą: – Operatyviojo valdymo centras – Bertonui... ar girdite?.. Vietoj atsakymo – traškesiai. – Inspektoriau, jis neatsako, – tarė operatyvininkas, nors Frostas ir pats viską girdėjo.

– Bandyk be paliovos! – sušuko jis jau iš tarpdurio. – Gilmorai, važiuojame tenai!

Lyg tyčia įsižiebė raudona ir Gilmoras sustabdė automobilį. Teko laukti. Frostas kažką nekantriai niurnėjo, o kai tik sankryža ištuštėjo, liepė seržantui varyti. Kelmas nematė to šviesoforo. Jie pravažiavo statybų kvartalą: aukštutėlius namų karkasus, apstotus didžiulių kranų. Inspektorius, įtempęs regą, dairėsi pro šoninį langą.

– Vedžvudo gatvė turėtų būti kažkur čia... – sumurmėjo jis. – Štai! – šūktelėjo pagaliau.

Juodu vos nepražiopsojo posūkio. Gilmoras staigiai pristabdė automobilį ir, pavažiavęs atbuline eiga, įsuko į tamsią šalutinę gatvę. Mirusią tuš-

čių, belangių namų gatvę. Bertono mašina stovėjo ties sankryža. Tolėliau jie išvydo kitą automobilį. Pilką „Vauxhall Astrą".

Frostas kelis kartus iš visų plaučių pašaukė Bertoną. Jam atsakė tik aidas, nuvilnijęs tarp namų vaiduoklių.

– Antai! – Gilmoras parodė kažkokį juodą stačiakampį ant šaligatvio.

Abu pripuolė pažiūrėti. Tai buvo policininko siųstuvėlis sukežusiu korpusu, veikiausiai sutryptas. Lipnus, pajuto Frostas, vos jį prilietęs. Inspektorius pasižiūrėjo sau į pirštus. Gilmoras pašvietė žibintuvėliu. Kraujas ant pirštų buvo šviežias, rubino spalvos. Frostas iš kišenės išsiėmė savo siųstuvą ir, šiaip ne taip sugraibęs mygtukus, į mikrofoną išpyškino:

– Visus laisvus pareigūnus nedelsiant atsiųsti į Vedžvudo gatvę!

– Neturime ką siųsti, – atsakė Operatyviojo valdymo centras. – Visi dirba. „Dentono kariaunoje" įsiplieskė riaušės.

– Atšauk žmones iš ten ir siųsk čionai... tučtuojau! Mūsų pareigūnas pakliuvo į bėdą!

Nelaukdamas, kol Lambertas ims kaip nors paikai atsikalbinėti, inspektorius išjungė aparatą.

Visų namų langus dengė gofruotos, cinkuotos skardos lakštai, o duris – sunkių lentų apkalos. Tik vienur kitur chuliganai buvo jas nuplėšę, duris išlaužę. Į vieną tokių angų Frostas pašvietė žibintuvėliu ir nedrąsiai įėjo į vidų. Koridorius buvo nužertas nuolaužomis, gaižiai trenkė pelėsiais. Vos

žengus žingsnį, į visas puses cypaudamos išsilakstė žiurkės. Dar paskubindamas graužikus, inspektorius porą kartų spyrė. Netoli nuėjęs, jis išgirdo privažiuojant automobilį, tuojau sutrinksėjo durelės. Frostas išėjo laukan. Su Gilmoru stovėjo policijos konsteblis Džordanas ir dar keturi uniformuoti vyrukai. Operatyviojo valdymo centras atsiuntė tik penkis pareigūnus?!

– Daugiau tiesiog nebuvo kam važiuoti, – pasiteisino Džordanas. – Tie mušeikos aludėje pernelyg įsisiautėjo.

Frostas nuplėšė celofaną nuo naujo pakelio, pavaišino visus cigaretėmis ir trumpai nusakė padėtį.

– Manau, Bertonas nuėjo į vieną šitų namų ieškoti Goldo. Grindys visur sutrešusios, laiptai įlūžę, turėklų daug kur tikriausiai nebėra, tad konsteblis galėjo susižaloti krisdamas. Bet kodėl siųstuvas čia, neaišku. – Jis iškėlė ir parodė kolegoms aparatėlį. – Radome jį ant šaligatvio, štai ten, ir aš rimtai išsigandau. Šiaip ar taip, kol Bertono nerasime, galime tik spėlioti, kas atsitiko. Pasiskiriame po namą ir ieškome. Tik atsargiai... tos griuvenos – sumauti mirtinai pavojingi spąstai.

Pats inspektorius pasirinko vidurinį namą, tą, prie kurio jie rado siųstuvą. Viduje dvelkė drėgme ir dūlėsiais. Apyblausis žibintuvėlio spindulys menkai skvarbė tamsą, vos apšviesdamas sutrešusias grindlentes ir gličias šiukšles. Durys dešinėje buvo uždarytos. Frostas stumtelėjo jas, labai atsargiai nulenkęs rankeną. Gailiai suaimanavusios durys atsivėrė, už jų buvo tuščias, gūdus, šlapimu prasmirdęs kambarys. Inspektorius sėlino toliau,

priešakyje kažkas čežėjo ir bėginėjo. Kairėje buvo laiptai su aplūžusiais, išorėn nusvirusiais turėklais. Priešais – dar vienos durys. Frostas atidarė jas koja ir atsidūrė šiukšlėmis užverstoje virtuvėje. Čia trenkė kanalizacija, katėmis ir gendančiu maistu.

Jis grįžo į koridorių ir kuo atsargiausiai, patikrindamas kiekvieną pakopą, ėmė lipti laiptais. Pusiaukelėje sustojo ir, sulaikęs kvapą, įsiklausė. Viršuje kažkas sugirgždėjo. Kažkas ten buvo. Štai ir vėl tylutėliai čirptelėjo grindlentė.

– Bertonai?.. – pusbalsiu pašaukė Frostas ir palaukė.

Tyla. Ne, ne tyla! Kažkas sučežėjo ir vėl sugirgždėjo grindys. Žibintuvėlis ėmė mirksėti. Galiausiai spindulys virptelėjęs užgeso. Inspektorius trinktelėjo per korpusą delnu, tarsi išsigandęs žibintuvėlis atsigavo, bet tuojau pat nusibaigė galutinai.

Frostas palūkėjo, kol akys apsipras su tamsa, ir ėmė kopti. Staiga vėl nustėro. Kas tai? Inspektorius sustingęs klausėsi, bene išgirs kokį garselį. Tyla. Tyla, kuri aklinoje tamsoje prilygo riksmui. Bet kažkas... kažkas toje tamsoje buvo.

– Bertonai?.. – vėl pašaukė jis.

Jeigu ten Bertonas, kodėl, po velnių, jis neatsiliepia?

Frostas sugrūdo nebenaudingą žibintuvėlį į kišenę ir išsiėmė degtukus. Užkopė į laiptų aikštelę. Liepsnelė jau svilino pirštus. Patyliukais sukeikęs inspektorius ją užpūtė ir įbrėžė kitą degtuką. Dešinėje buvo praviros durys. Jis paspyrė jas ir kyštelėjo į vidų ranką su degtuku. Šis vos neiškrito. Mirguliuojančioje švieselėje Frostas spėjo pastebėti ant

grindų gulintį žmogų, jo veidą. Paskubomis įžiebė kitą degtuką. O Dieve, Bertonas! Prakaito nupiltas jo veidas buvo pilkšvai baltas, lūpos krutėjo.

Frostas parklupo ant kelių, tiesiai į kažkokią balą, jo kelnės iškart sušlapo. Inspektorius įbrėžė dar vieną degtuką. Klūpėjo jis kraujyje. Bertonas laikėsi už pilvo. Jo pirštais siureno raudonos srovelės. Konsteblis mėgino kažką pasakyti. Frostas priglaudė ausį Bertonui prie lūpų.

– Goldas. Šunsnukis. Padūrė mane.

Konsteblio vokai suvirpčiojo ir jis užsimerkė.

– Čionai! – iš visos sveikatos sušuko Frostas. Į siųstuvėlio mikrofoną jis greitakalbe išbėrė: – Frostas – Operatyviojo valdymo centrui. Bertonas sužalotas peiliu. Siųskite greitąją į Vedžvudo gatvę... tučtuojau!

Greitosios darbuotojai raudonu apklotu pridengtą Bertoną apjuosė diržu ir įstūmė neštuvus į savo automobilį. Vienas pareigūnų įšoko iš paskos.

– Traumatologijos skyriuje išvien jūsiškiai, – sėsdamas prie vairo, pasakė Frostui greitosios vairuotojas. – Kraujas liejosi upeliais, balažin kiek nosių sulaužyta. Banditėlių gauja sulygino su žemėmis aludę ar ką ten.

– O jergutėliau, visai iš galvos išgaravo, – pagalvojo inspektorius ir tuojau pat susisiekė su nuovada.

– Gauname į kaulus, – pripažino Velsas. – Padėtis tampa nevaldoma, o tas myžnius Maletas nekelia ragelio. Drebina kinkas, mat gali prireikti ryžtingų sprendimų.

Priėjęs Gilmoras timptelėjo Frostui už rankovės

ir, rodydamas į gigantišką krano strėlę, pasakė:

– Pastebėtas Goldas. Statybose.

– Po galais! – sukeikė inspektorius. Pasislėpti plačiai išsidriekusioje teritorijoje žudikui buvo vienas juokas. Frostas vėl kreipėsi į Velsą: – Kur Goldas, žinome. Bet mums reikia daugiau žmonių. Atšauk kelis iš aludės.

– Negaliu, – atsakė nuovados seržantas.

– Atšauk, ir kalba baigta. Tada paskambink į valdybą, tegul siunčia paspirtį iš kitų skyrių.

– Maletas pasius.

– Velniop Maletą! Siųsk vyrus čionai!

– Džekai, – dvejodamas paklausė Velsas, – o jeigu susimausime, ar prisiimsi atsakomybę?

– O kada aš jos neprisiėmiau?

Beveik dvidešimties kvadratinių akrų plote turėjo iškilti didžiulis prekybos centras, daugybė mažesnių parduotuvių, du daugiaaukščiai verslo centrai, bet kol kas stūksojo tik pastoliais apkibdyti būsimųjų statinių griaučiai. Visą statybų teritoriją juosė tinklinė tvora.

Automobilis purvinu laikinuoju keliuku privažiavo vartus. Užrašas raudonomis raidėmis skelbė: ĮEITI DRAUDŽIAMA. TERITORIJA SAUGOMA PALAIDŲ ŠUNŲ. Ant pagrindinių vartų kabojo spyna, bet šalia buvo mažesni – išlaužti. Purve už jų traukulių tąsomas unkštė rudos ir baltos spalvų kauburys. Peiliu sužalotas sarginis šuo.

Gilmorui radijo ryšiu atėjo žinia apie atsiųstą paspirtį. Trys randais aludės kautynėse pasipuošę kariai užsiėmė pozicijas kitoje statybų aikštelės pu-

sėje ir buvo pasirengę žengti į priešo teritoriją.

– Trijų negana, – pasakė seržantas.

– Kiek turiu, tiek tau turės užtekti, taip sakė vyskupas artistei, – tarė Frostas ir, perėmęs siųstuvėlį, įspėjo naujai atvykusiuosius būti atsargius – Goldas ginkluotas peiliu ir prireikus nedvejodamas juo pasinaudosiąs. – Ką gi, pirmyn!

Tuojau už tvoros stovėjo žalias statybininkų namelis. Frostas patraukė už rankenos. Durys buvo užrakintos. Tada pro langą žibintuvėliu pašvietė į vidų. Išvydo stalus, telefonus, braižymo lentas.

Tolumoje sumirgėjo švieselės – kitos negausios inspektoriaus pajėgos taip pat leidosi ieškoti žudiko. Visur dunksojo iš statybinių medžiagų – keraminių vamzdžių, betoninių blokų, polietilenu aptrauktų plytų, cemento maišų – sukrautos kalvos ir kalnai. Nestigo ir technikos: buldozerių, žemrausių, kranų. Pats aukščiausias šių siekė padangę, vien jo atramos atrodė kaip milžiniški bokštai, o šešėlis klojo pusę teritorijos. Sunkvežimių ratų išmaujota purvynė priminė Somos mūšio lauką.

Pareigūnai darbavosi lėtai, kruopščiai. Teko kilnoti plokštes, kuriomis buvo uždengtos tranšėjos, ir kitokias sunkenybes, plėšti nuo stoginių brezentinius ar plastikinius dangalus. Vyrai landžiojo tarp rakščiuotos medienos rietuvių ir po jomis, o kai nebeliko kur ieškoti, purvini, išsitaršę, paniurę susirinko krūvon. „Ar nesakiau?" – bylojo Gilmoro išraiška.

Frostas pavaišino visus cigaretėmis, jie ankštai susispietė, kad sukilęs vėjas neužpūstų degtuko liepsnelės.

– Kas toliau? – paklausė Gilmoras.

– Dar sykį, dauguži, apieškosime teritoriją.

– Goldas gali būti jau balažin kur atsidūręs.

Inspektorius buvo pasiryžęs kautis iki galo.

– Jis čia. Juokiasi iš mūsų. Žinau. – Staiga jis kilstelėjo ranką. – Kas tai? – Kažkurio siųstuvėlis marmėjo apie sužalojimus ir pareigūnų stygių. – Išjunk, – paliepė Frostas, ir aparatas tuojau pat nutilo. – Dabar klausykitės.

Visi įtempė ausis. Niršiame vėjyje brazdėjo tinklinė tvora, plazdėjo polietileninės dangos, zvimbė virš galvų laikinai nutiesti laidai. O dar viršiau, kokių dviejų šimtų pėdų aukštyje, tarsi iš skausmo vaitojo ir aimanavo didžiojo krano strėlė su signaliniu žiburiuku pačiame gale.

Staiga kad subildės! Visi atsigręžė. Džordanas, netyčia išgriovęs krūvą tuščių alyvos skardinių, tik droviai nusišypsojo.

Frostas palingavo galvą. Kad ir ką jis pirmiau išgirdo, garsas nebepasikartojo.

– Kranas! Neieškojome jo ant krano! – ūmai spragtelėjęs pirštais pasakė inspektorius.

Visi suskato dairytis į viršų. Signalinis žiburys, mažytė šviesos dėmelė naktinio dangaus fone, atrodė kaip dar viena žvaigždė.

– Velniškai aukštai, – suniurnėjo Džordanas.

– Iš tikrųjų, – pritarė Frostas, jau gailėdamasis, kad prasitarė. Į tokį gargarą tektų kopti amžinai.

– Ten kažkas yra! – sušuko Gilmoras.

Kai juodų debesų properšoje suspindo mėnulis, pareigūnai išvydo Goldą. Jis keberiojosi kopėčiomis kokių šimto pėdų aukštyje ir žvalgėsi žemyn, į juos.

Frostas sudėjo delnus abipus burnos ir suriko:

– Goldaaai, nebepaspruuuksiii! Įkliuvaaai! Ropškis žemyyyn!

Įžūlų žudiko atsaką pagavęs nusinešė vėjas.

– Leidžiasi, – pasakė Džordanas.

– Ne, – paprieštaravo Frostas. – Kopia dar aukščiau.

Atkraginę galvas, jie stebėjo Goldą, kol šį prarijo tamsa.

– Reikia šviesos, – pratarė inspektorius.

Slysčiodamas ir kliuvinėdamas už visokio statybinio gero, patrulio automobilis šiaip ne taip atvingiavo iki krano, ir netrukus tamsą perskrodė galingo prožektoriaus spindulys, į viršų nusidriekė garuojantis baltas rėžis. Mažytis žmogeliukas aukštybėse vis dar kopė.

Goldas jau buvo beveik prilipęs kranininko kabiną. Jis karštligiškai stvarstėsi už skersinių, o vėjas įnirtingai stengėsi atgniaužti jam pirštus. Krano strėlė girgždėjo, dejavo ir drebėjo. Goldas užsiropštė ant nedidelės aikštelės prie kabinos. Metalinis turėklas atrodė netvirtas, ir jis, vos pažvelgęs žemyn, dar ir prožektoriaus spindulio apžilpintas, susyk atsitraukė. Policininkai žiopsojo užvertę galvas, o tasai su purvinu apsiaustu kažką rėkavo, nors kiekvienam kvailiui turėjo būti aišku, kad tokiame aukštyje nieko išgirsti neįmanoma. Vienas farų nubėgo iki automobilio ir kažką atsinešė. Aa, garsintuvą.

– Goldaaai, turėk proooto! Nebepaspruuuksi! Lipk žemyyyn!

Atsiliepti nebuvo prasmės. Jie vis tiek neišgirstų. Bet faras buvo teisus. Jis nebeturėjo kur dėtis.

Įkliuvo į spąstus. Dieve, kodėl taip nepasisekė?

– Goooldaaai, lipk žemyyyn! – vėl sušuko tas mulkis.

Lipti žemyn? Jis atsargiai pažvelgė kitapus turėklo. Vieno žvilgsnio pakako, kad apsvaigtų galva, ir jis prisispaudė prie kabinos, apgraibomis ieškodamas ko įsikibus. Jeigu farams jo reikia, tegul užkopia ir pasiima.

Strėlė virš galvos vėl gailiai suvaitojo, o tada nakties tylą pervėrė kitas garsas. Dviejų tonų sirena.

Ugniagesių automobilis sustojo prie vartų, barzdotas vyresnysis atskubėjo pas inspektorių. Atrodė įpykęs.

– Ar veterinarą šuniui iškvietėte? Jis dar gyvas.

– Jau važiuoja, – atsakė Frostas, siusdamas ant savęs už tai, kad pamiršo vargšą šunį. Mirktelėjo Džordanui, šis paėjėjo į šalį ir susisiekė su operatyvininkais. Inspektorius parodė į krano kabiną ir paklausė ugniagesio: – Mums reikia ten užsiropšti. Ar jūsų keltuvas pasieks?

Barzdyla dirstelėjo aukštyn ir papurtė galvą.

– Jums prireiks suknisto sraigtasparnio. – Suėmęs abiem rankomis, jis papurtė prie krano bokšto pritaisytas kopėčias. Neatrodė labai tvirtos. – Teks ropštis šitomis.

– Dar ko, – atšovė Frostas. – Pakelkite mane, kiek įmanoma, keltuvu. Gal pavyks gražbylystėmis nuvilioti tą šūdžių žemyn.

Keltuvo aikštelė trūktelėjo ir žemė staigiai pasmuko žemyn, Frostui net teko įsikibti turėklų, kad neišgriūtų. Vos dirstelėjęs žemyn, jis tuojau pat nu-

kreipė žvilgsnį kitur – visą dėmesį sutelkė į žemyn skriejančius aprūdijusius krano varžtus ir veržles.

Po kurio laiko, inspektoriui pasirodė, kad praslinko ištisi šimtmečiai, keltuvas sulėtėjo ir galiausiai vibruodamas sustojo. Ugniagesys timptelėjo Frostui už rankovės ir pratarė:

– Aukščiau nebepakilsime.

Inspektorius pažvelgė žemyn, į žaislinius automobiliukus ir mažyčius žmogučius. Tada pažiūrėjo į viršų. Į dangų šaunančiame bokšte subolavo Goldo veidas.

– Bėgti nebėra kur! – sušuko Frostas. – Mesk peilį ir nukelsime tave ant žemės!

Goldas kažką riktelėjo, bet vėjas tą pat akimirksnį sudraskė jo žodžius į skutelius. Balkšva žudiko veido dėmė pradingo.

– Na, kas toliau? – paklausė ugniagesys.

Nuolat kraginant galvą, Frostui įskaudo kaklą. Jis nusprendė bent kol kas į viršų nebežiūrėti. Priešais vėjas barškino metalines kopėčias, kuriomis buvo užlipęs Goldas. Kopti jomis neatrodė labai saugu. Inspektorius nusipurtė ir pasakė:

– Dviese užlipę, gal jį ir įveiktume.

– Galynėtis su peiliu ginkluotu pamišėliu – ne mūsų darbas, – griežtai atkirto ugniagesys. – Nuginkluokite jį ir į pagalbą mano vyrų gausite, kiek norėsite. O kol ginkluotas, sukitės, kaip išmanote.

Po šimts plynių! – pagalvojo inspektorius. Gal verčiau leistis žemyn ir laukti, kol žudikas išbadėjęs pats nuolankiai nulips tiesiai į glėbį? Vis dėlto nugalėjo noras kuo greičiau užbaigti pradėtą darbą. Sugraibęs sagtį, Frostas atsisegė saugos diržą.

– Padėkite perlipti ant kopėčių, – paprašė.

Ugniagesys pažvelgė į jį nepatikliai.

– Ar tikrai žinote, ką darote?

– Aš, po galais, niekada nežinau, ką darau, – atsakė inspektorius.

Tarpas tarp keltuvo aikštelės ir krano kopėčių beregint gerokai išsiplėtė. Nelaukdamas, kol sveikas protas sulaikys nuo beprotiško žingsnio, Frostas pralindo po turėklu ir, viena ranka tvirtai už jo laikydamasis, išmetė kitą į priekį, aklai vildamasis, kad ras ko įsikibti. Įsikibęs kopėčių skersinio, iš visų jėgų jį sugniaužė, tada paleido turėklą ir antrąja ranka čiupo už to paties skersinio. Dabar inspektorius – kojos keltuve, rankos ant kopėčių – kabojo virš tuštumos. Kelio atgal nebebuvo.

– Viską darote puikiai, – neryžtingai pagyrė jį ugniagesys. – Kelkite vieną koją. Tik laikykitės stipriai.

Pastarojo patarimo nė nereikėjo. Inspektorius taip stipriai gniaužė skersinį, kad atrodė, jog pro pertemptą odą išlįs sąnarių kaulai. Frostas šoko iš keltuvo, kojos, ieškodamos kur atsistoti, sumataravo ore. Ir nerado jokios atramos. Skersinis pamažėle slydo iš prakaituotų pirštų, o persigandęs inspektorius spardėsi it pašėlęs. Staiga dvi rankos sugriebė jam už čiurnų ir padėjo atsistoti ant siauros pakopėlės.

– Ačiū, – išlemeno Frostas ir kibte prikibo prie kopėčių. Širdis daužėsi it patrakusi, jis stovėjo veidu prisispaudęs prie šalto metalo ir nenorėjo žiūrėti nei aukštyn, nei žemyn, nei kairėn, nei dešinėn, troško tik atsidurti ant žemės – tegul verčiau čia kybotų kas nors kitas, o jis spoksotų į tą kvailį iš apačios ir garsiai stebėtųsi jo bukumu.

– Ar kas negerai? – sunerimęs paklausė ugniagesys.

– Viskas gerai, – pamelavo Frostas. – Tik noriu atgauti kvapą.

Jis prisivertė vieną ranką perkelti ant kito skersinio. Paskui perkėlė antrą. Tada kilstelėjo vieną koją ir apčiuopė ja aukščiau esantį skersinį. Tai buvo paprasta. Kol nežiūrėjo žemyn. Taip pat paprasta, kaip lipti kopėčiomis pora pėdų virš žemės. Akimirką užmiršęs keblią savo padėtį, Frostas pernelyg atsipalaidavo, ir koja nusprūdo nuo pakopėlės. Mažne surikęs, jis drebėdamas įsikirto į kopėčias, šios, trankydamosi į bokšto karkasą, barškėjo lyg dantys. Vėl ėmė pastiręs, iš įtampos geliančiais kojų raumenimis, skersinis po skersinio rabždintis aukštyn. Užlipsiu visai nukeipęs, be paliovos kartojo sau, tuo pat metu stengdamasis išmesti iš galvos vaizdą: Goldas peiliu lėtai rėžia jam, išsipleikusiam ant krano rėmo, gerklę. Bet netgi šitai nebuvo taip atgrasu, kaip įsivaizduoti save atbulomis lipantį žemyn. O Dieve, niekada nebeatsidursiu ant žemės, pagalvojo inspektorius.

– Jums puikiai sekasi! – atsklido balsas iš žemybių.

Frostas pasiryžo dirstelėti apačion ir erdvėje sau po kojomis išvydo ugniagesio šalmo viršų. Suėmęs save į nagą, pasliuogė dar kiek į viršų.

Jam teko įveikti siaubingą ruožą – viena ranka tvirtai laikantis už vienų kopėčių skersinio, įsisiūbavus antrąja pasiekti kitas ir ant šių perlipti. Ačiū Dievui, viršus buvo nebetoli. Ausį rėžė erzinantis strėlės girgždesys, atrodė, milžinas nagu braižo stiklą.

Pagaliau kopėčios baigėsi, pro srūvantį prakaitą Frostas ties pat veidu išvydo medinių lentų klojinį. Atplėšęs prie skersinio, regis, priaugusias rankas, jis įsikibo į krano rėmo strypus, griūte įgriuvo į aikštelę ir, nusiritęs ja, prisispaudė prie kranininko kabinos. Stengėsi laikytis kuo toliau nuo krašto.

– Ar viskas gerai? – balsas, atrodė, sklinda iš šimto mylių gelmės.

– Taip, taip! – šūktelėjo inspektorius, nors jautėsi anaiptol ne taip jau gerai. Apsičiupinėjęs greitai susirado cigaretę ir atsuko nugarą uraganiniam vėjui, kuris tokiame aukštyje talžėsi be gailesčio. Žemai kairėje mirgėjo iš lego kaladėlių pastatyto Dentono švieselės. Užplerpė Frosto siųstuvėlis.

– Inspektoriau, – prabilo ant žemės saugiai stovintis Gilmoras, – Goldas kitoje bokšto korpuso pusėje. Atrodo, stovi ten, ir tiek.

– O ką dar jam daryti? – atsakė Frostas. Goldą, dėl kurio lyg beprotis čionai rabždinosi, jis buvo beveik pamiršęs.

– Inspektoriau, atvyko ponas Maletas, – pranešė seržantas. – Jis nori su jumis pasikalbėti.

Tik Maleto čia ir trūko! Kur tau akiniuotis Haris, neužuodęs kraujo! Kaip visada pasirengęs susiglemžti visus nuopelnus, jei operacija nusisektų, ir niekuo dėtas, jei ištiktų nesėkmė. Staiga Frostui dingtelėjo, kad pasitaikė puiki proga įgyvendinti seniai puoselėjamą svajonę – apdergti skyriaus viršininką iš aukštybių.

– Inspektoriau, kokia padėtis? – paklausė Maletas.

– Ketinu eiti ir įkalbėti Goldą nulipti.

– Puiku. Padarykime tai be komplikacijų. Nu-

kelkime jį ant žemės saugiai, laikydamiesi įstatymo raidės.

Tai bent avigalvis! Kažin kaip jis tai įsivaizduoja – nukelti peiliu ginkluotą žudiką maniaką iš dviejų šimtų metrų aukščio krano, laikantis įstatymo raidės? Frostas įsidėjo siųstuvą į kišenę ir atsitiesė. Medinė aikštelė sugirgždėjo ir vos vos įlinko po jo svoriu, vėjui įsisukus į strėlę, visa konstrukcija kryptelėjo, žvaigždės danguje sustraksėjo. Pro plyšius tarp lentų inspektorius matė juodą, svyruojančią bedugnę. Užtraukęs paskutinį dūmą, metė cigaretę į tamsą. Vėjas nuorūką tučtuojau pagriebė ir bloškė į nebūtį, tik raudonos kibirkštėlės pažiro.

Frostas, patikimai įsikibdamas kranininko kabinos, lėtai perėjo į kitą jos pusę. Goldas ten ir stovėjo – prasižergęs, nugara atsirėmęs į turėklą, gūsingo vėjo taršomais plaukais.

– Nesiartink! – riktelėjo jis.

Ant kažkokio daikto, kurį Goldas laikė iškeltoje rankoje, krito kruvini strėlės gale žybsinčio signalinio žiburio atšvaitai. Inspektorius atsišliejo į kabiną ir vangiai papurtė galvą.

– Baigta, drauguži. Priėjai kelio galą.

Jis stebėjo vyruką su nerimu ir lūkuriavo. Jei Goldas ryžtųsi kautis, būtų nekas. Dviejų kvadratinių pėdų aikštelėje vietos grumtynėms ne kažin kiek. Veikiausiai abu dribtų žemėn, jų kraujas, smegenys ir žarnos ištikštų Maletui ant lakuotų batų.

Goldas, vis dar iškėlęs peilį, pasislinko į priekį, jo veidą protarpiais perkreipdavo bepročio grimasa. Staiga jis patempė lūpą, iš akių pabiro ašaros.

– Kodėl neatstoji nuo manęs? – paklausė gailiai.

Na tu, žmogžudžio šūde, mintyse atkirto Frostas, tik nemanyk, kad imsiu tavęs gailėtis. Neišleisdamas peilio iš akių, žingtelėjo į priekį. Goldas trauktis nebūtų turėjęs kur, galėjo tik pulti.

– Duokš peilį! – griežtai paliepė inspektorius, ištiesęs ranką, – tikras optimistas.

Žudiko veide vėl šmėstelėjo maniakiška išraiška. Jis atgalia ranka nusibraukė nuo skruostų ašaras. Akyse sužibo klastingi žiburiukai, Goldas pakratė ranką su peiliu.

– Nori peilio? Nori šito sušikto peilio? Štai jis. Imk. – Jis atkišo ginklą Frostui.

– Nekrėsk juokų, – perspėjo šis, – antraip išmesiu tave už borto.

Goldas pakėlė peilį aukščiau ir, inspektoriui nespėjus nė pasidrąsinti, sviedė į tamsą. Ašmenys sykį žybtelėjo ir išnyko juodoje pragarmėje.

– Koks gi čia peilis, – pasakė žudikas, – kišeninis peiliukas, ir tiek. Nė sviesto tokiu neperpjautum.

Frostą išpylė šaltas palengvėjimo prakaitas, bet į priekį jis vis tiek žingtelėjo labai atsargiai. Iš Goldo išraiškos atrodė, kad jis atsargoje dar turi vieną, kitą švietalą. Inspektorius išsiėmė siųstuvėlį ir pranešė ugniagesiams, kad šie jau gali skubėti į pagalbą.

– Ar jis suimtas? Kokia padėtis? – Maletas akivaizdžiai jaudinosi.

– Vėliau, – suniurzgė Frostas, – vėliau.

Jis, spigindamas į Goldą lyg vanagas, išjungė aparatėlį ir apčiuopė antrankius.

– Supanikavau, – nei iš šio, nei iš to pasakė vyrukas. – Turėjau peilį rankoje ir supanikavau. – Jis piktai dėbtelėjo į Frostą. – Tu kaltas. Kodėl nuo manęs neatstojai?

Inspektorius susiraukė. Ką jis čia, po šimts velnių, šneka?

– Aš kaltas? – paklausė. Antrankius jis jau buvo išsiėmęs ir dabar mėgino pasiekti Goldo ranką.

– Aišku, tu! – suriko šis ir atitraukė ranką. – Tu mane pjudei. Mirtinai išgąsdinai motiną. Užtat taip ir atsitiko.

Frostas karštligiškai spėliojo, ką tai galėtų reikšti. Staiga atūžęs vėjas galingu šuoru tvojo į strėlę, korpusas ėmė suktis, bet, atotampos grandinių sulaikytas, krūptelėjo ir liovėsi. Inspektorius parpuolė ant aikštelės grindų, žvaigždės danguje susiliejo į vieną švytinčią dėmę. Pro kurtinamą džeržgesį ir žvangėjimą Frostas išgirdo riksmą. Akimoju pašokęs ant kojų, tirtančioje aikštelėje vos išlaikė pusiausvyrą. Goldas! Kur Goldas? Turėklas toje vietoje, kur jo stovėta, kadaravo perlūžęs. Riksmas aidėjo kaip aidėjęs. Kitoje pusėje šūkavo kopėčiomis atitrinksintys ugniagesiai.

– Gelbėkiteee!

Frostas persisvėrė per turėklą. Jį išsyk apakino nuo žemės plieskiantis ugniagesių prožektorius. Teko prisidengti akis ranka. Kažkas apačioje, tai pastebėjęs, patarė šviesti žemiau. Spindulys nuslydo žemyn ir apšvietė rėkiantį Goldą, kuris, pirštais užsikabinęs už metalinės sijos po pat aikštele, spardėsi it pamišęs, bergždžiai ieškodamas atramos kojoms.

– Laikyyykiiis! – užriaumojo Frostas. Patarimas, žinoma, buvo paikas. Ką dar tas nelaimėlis galėjo daryti? Inspektorius kniūbsčias išsitiesė ant lentų ir į tarpus tarp jų subruko batų nosis. Nusviręs per aikštelės kraštą, kuris skaudžiai įsirėžė į

pilvą, pamėgino pasiekti Goldą. Šis iš siaubo verkšleno, perkreiptas veidas buvo baltas it popierius. Vis dėlto pasiekti pakibėlio Frostas negalėjo. Ugniagesiai anoje pusėje jau baigė užkopti, bilsnojo vis garsiau. Inspektorius patyliukais meldė jų paskubėti. Žemai apačioje žmogeliukai laikė ištempę baltą, apskritą drobę, kurios po krano konstrukcija buvo matyti tik dalis. Mažytis taikinys, į kurį neįmanoma pataikyti.

Frostas graibė orą ir tempėsi kiek išgalėdamas. Žvarbus vėjas kandžiojo skruostus, gildė randą ir pamažėle marino rankas. Tačiau inspektorius, sukandęs dantis, rėžėsi dar smarkiau. Pagaliau kažką pasiekė. Sustirusius pirštus ant metalinės sijos.

– Griebk už rankos! – sušuko Frostas.

Goldas sudejavo ir vos pastebimai papurtė galvą.

– Negaliu.

– Gali, po velnių! Griebk, kad duodu!

Vis dėlto pakibėlis atkišo ranką ir inspektorius sučiupo už slidžių, kruvinų, į šiurkštų metalą nubrozdintų pirštų. Žinoma, tvirtai pastverti negalėjo, bet vienas ugniagesių jau buvo aikštelėje, pasirengęs padėti. Kol Goldas viena ranka laikėsi už sijos, Frostas įstengė jį išturėti.

– Palauk! – riktelėjo inspektorius.

Bet Goldas laukti nenorėjo. Troško būti išgelbėtas. Paleidęs siją, ir antrąja ranka mėgino įsikibti Frosto plaštakos, tačiau gerai nepasiekė. Įsisiūbavęs tik braukė pirštų galais per ištiestą inspektoriaus ranką, ir dabar jo gyvybė priklausė nuo to, ar Frostas sugebės išlaikyti jį už kraujuojančių anos rankos pirštų.

Inspektorius jautė juos išslystant. Kuo tvirčiau jis gniaužė sužalotus Goldo pirštus, tuo gausiau iš jų sunkėsi kraujas. Tuo slidesni jie buvo. Šalia Frosto kniūbsčias išsitiesė į pagalbą atskubėjęs ugniagesys, bet Goldas vis tiek pratrūko rėkti. Inspektorius beviltiškai mosavo laisvąja ranka, nerasdamas už ko sugriebti. Pagaliau sučiupo už plaukų, bet šie išslydo, ir baltas paklaikusio žmogaus veidas ėmė mažėti. Jis vis mažėjo, mažėjo ir mažėjo. Goldas krisdamas rėkė. Rėkė, užkliudęs siją ir susilaužęs stuburą. Rėkė trenkdamasis į žemę. Jis jau buvo miręs, širdis sustojusi, o riksmo aidas vis dar blaškėsi po statybų teritoriją.

Greitosios pagalbos automobilis išvežė į lavonmaišį surinktą pliurę, o ugniagesiai tą sklypelį, kur gulėta sumaitoto kūno, nuplovė. Išblyškęs Frostas drebėdamas godžiai traukė dūmą. Maleto jis beveik nesiklausė.

– Ar jūs visiškai įsitikinęs, kad Goldas ir buvo Skerdikas? – paklausė skyriaus viršininkas.

Inspektorius paskutinį kartą užsitraukė ir numetė cigaretę. Dar prieš pusvalandį jis buvo visiškai įsitikinęs, bet dabar jį įkyriai graužė abejonė: ar tik nebus nuvaręs į kapus nekalto žmogaus?

– Įsitikinęs, – neužtikrintai atsakė Frostas.

– Ar jis pats tai pripažino? – neatlyžo Maletas. – Mums trūksta patikimų įrodymų ir būtų neblogai, jei galėčiau policijos viršininkui pranešti, kad žodžiu nusikaltėlis prisipažino.

Ar pripažino? Kaip tik Goldo žodžiai ir vertė abejoti jo kalte. Juk jis pasakė: „Tu kaltas. Tu mane pjudei... užtat taip ir atsitiko." Panašiau, kad Goldas atsiprašė dūręs Bertonui, nei prisipažino esąs Skerdikas.

– Ne, nieko jis nepripažino, – suburbėjo inspektorius ir vėl išsiėmė cigaretes.

Maletas atsiduso. Na kodėl tas Frostas nesupranta tokios atviros užuominos? Juk Goldas nebegyvas. Niekas nesužinos, ar jis tikrai prisipažino, ar ne, ir jei inspektorius įsitikinęs, kad Skerdikas – jis, tai kodėl negalėtų trupučiuką nekaltai pameluoti?

– Ar jūs *įsitikinęs*, kad jis nieko nepripažino? – tyčia skiemenuodamas paklausė Maletas, siūlyte siūlydamas Frostui pakeisti atsakymą.

– Po velnių, žinoma, įsitikinęs, – atkirto pastarasis ir atsuko skyriaus viršininkui nugarą.

Maletas kietai sučiaupė lūpas. Na čia, viešumoje, jis nesikivirčys. Savo kabinete parodys tam įžūlėliui, iš kur kojos dygsta.

– Beje, skambino iš ligoninės, – pasakė jis inspektoriaus nugarai. – Bertonas jaučiasi neblogai... Žaizdos buvo negilios. Užteko kelių siūlių.

– Gerai, – burbtelėjo Frostas.

Jam sukilo dar daugiau abejonių. Negilios žaizdos! Apie jokią kitą Skerdiko auką taip nepasakytum. Kad ir ta senutė beveik nurėžta galva – argi jos žaizdos buvo negilios? Abejonės metastazė nesulaikomai plėtėsi, ėste jį ėdė. Bet negali būti, kad Skerdikas – ne Goldas. Turi būti Goldas. Akies krašteliu Frostas matė, kaip Gilmoras automobilyje su kažkuo pasikalbėjo radijo ryšiu, paskui, nuskubėjęs prie Maleto, kažką pašnibždėjo šiam į ausį.

– Ką?! – skyriaus viršininkas negalėjo patikėti. Jis apstulbęs išklausė seržantą, tada, tirtėdamas iš įtūžio, atsigręžė į Frostą. – Po šimts velnių, juk buvote įsitikinęs! Kol vaikėtės Goldą, ginkluotą jaunojo skauto peiliuku, Skerdikas užpuolė dar vieną auką.

Frostui atšalo padai. Kelias sekundes jis tik žiopsojo į Maletą, paskui viltingai pažvelgė į Gilmorą, tuščiai tikėdamasis, kad šis prisipažins suklydęs.

– Senyvo amžiaus dama, – pasakė seržantas. – Durta į šonkaulius. Greitoji veža ją į ligoninę.

Į ligoninę?! Vadinasi, dar gyva. Puldamas prie automobilio, inspektorius vos neparbloškė Maleto.

– Frostai, malonėkite prieiti!.. – užmaurojo skyriaus viršininkas. – Pokalbis dar nebaigtas!.. – Durelės užsitrenkė ir automobilis nuūžė. – Į mano kabinetą! – kriokė Maletas tolstantiems raudoniems žibintams. – Į mano kabinetą... tučtuojau!!!

Dusdamas iš įniršio, Maletas sumojo, kad kažkas stovi šalia. Kresnas vyriškis su tamsiai mėlyna striuke rankoje laikė diktofoną.

– Pone Maletai, aš – iš „Dentono aido". Ar tiesa, kad sučiupote Skerdiką?

Užgulęs vairą ir įnirtingai traukdamas jau mažne vimdantį dūmą, Frostas atmintyje be paliovos perkratinėjo nakties įvykius. Ar galėjo jis išgelbėti Goldą, jei būtų dar labiau pasistengęs? O gal nepakankamai stengėsi kaip tik todėl, kad buvo įsikalęs į galvą – Goldas ir yra Skerdikas? Ir še tau kad nori – veikiausiai jis niekuo dėtas.

Staigiai sukdamas į pagrindinę ligoninės privažą, Frostas pakrypo į šoną. Akies krašteliu jis matė prie lavoninės durų stovintį greitosios pagalbos automobilį ir į vidų nešamą lavonmaišį.

Dorai dar nesustabdęs automobilio, inspektorius jau skuodė laipteliais. Kai įpuolė pro dvivėres duris, ant medinio suoliuko prie budėtojo kabinos sėdįs konsteblis išsiėmė iš burnos cigaretę ir šūktelėjo:

– Inspektoriau, ji – reanimacijoje!

Frostui bėgo tuščiais koridoriais, lydimas savo paties žingsnių aido. Seselė reanimacijos skyriuje piktai nužvelgė į jos valdas įsibrovusį pareigūną. Jo tarnybinis pažymėjimas jai nepadarė jokio įspūdžio.

– Vieną minutę, neilgiau, – pasakė mergina ir palydėjo inspektorių prie lovos, kurioje gulėjo vos prakvėpuojanti moteris. Iš lašelinės maišiukų jai į venas vamzdeliais varvėjo tirpalai. Balti sužalotosios tvarsčiai buvo prisisunkę kraujo. Seselė patikrino lašelinę ir sugnybė vieną maišelių.

– Gyvens? – paklausė Frostas.

Mergina gūžtelėjo pečiais.

– Perpjauta gerklė... ir pilvas. Ji jau dabar mažai gyva. Buvo trumpai atsigavusi ir vėl nugrimzdo į komą.

– Ką nors pasakė?

– Mėgino, bet vos prašnekėjo. Kažką apie sūnų. Kad jis tai padarė.

Sūnus? Frostas apėjo seselę iš kitos pusės ir prisilenkė prie pat sužalotosios. Suvytusiu, sukritusiu veidu – dantų protezai buvo išimti – ji atrodė nuo tada, kai inspektorius ją paskutinį kartą matė, pasenusi šimtu metų.

Lovoje gulėjo Goldo motina. Ponia Gold.

Jos vokai suvirpčiojo, senutė prasimerkė. Akys buvo ašarotos, apsiblaususios. Atrodė, kad išvydusi prie jos palinkusio Frosto veidą, nė kiek nenustebo. Jos lūpos sukrutėjo. Balsas buvo toks silpnas, kad inspektoriui teko priglausti ausį senutei prie burnos. Jis skruostu pajuto karštą jos kvapą.

– Liepiau jam liautis, prigrasinau, kad kreipsiuosi į policiją, – sušvokštė ji. – Jis supyko. Visada buvo ūmaus būdo. – Nežmoniškai įsitempusi, net seselė išsyk sunerimo, ponia Gold pakėlė galvą nuo priegalvio ir maldaujamai pažvelgė Frostui į akis. – Jam netyčia taip išėjo. Motinos užgauti jis nenorėjo.

– Žinoma, nenorėjo, – sušnibždėjo inspektorius.

– Juk nenuskriausite mano sūnaus?

– Ne, tikrai nenuskriausime, – atsakė Frostas.

Senutė blausiai šyptelėjo ir padėjo galvą ant priegalvio.

Inspektorius pasėdėjo prie lovos, kol sužalotoji numirė.

– Taigi vis dėlto Goldas?

Maletui rizgo mintys. Frostas vėl įvėlė jį į nemalonumus. Telefonas buvo dar neataušęs po pokalbio su policijos viršininku, kuriam paskambinęs Maletas pranešė, kad inspektorius susimovė, Skerdikas – ne Goldas. Suvertus visą kaltę Frostui, buvo nelengva išsiskalbti ir savo paties mundurą.

– Taip, viršininke, Goldas. – Frostas prisitraukė svečiui skirtą kėdę ir klestelėjo ant jos. – Suveikė aukų nuotraukos, kurias parodžiau jo motinai. Ji pagrasino jį įskųsianti, ir jis ją subadė. Tada supanikavęs spruko.

– Aišku. – Maletas demonstratyviai pasivėdavo ranka – Frostas užsirūkė, žinoma, neatsiklausęs leidimo. – Ką gi, šį kartą jūs kažkaip prisikasėte iki rezultato.

– Ačiū, viršininke. – Inspektorius atsistojo ir nusipurtė nuo apsiausto pelenus. Šie nupleveno ant mėlynojo „Wiltono" kilimo. Net neprisidengęs burnos, Frostas garsiai nusižiovavo ir žengė prie durų. – Jei daugiau jokių reikalų nėra, važiuosiu namo.

Maletas peržvelgė ilgą nukentėjusiųjų muštynėse aludėje sąrašą. Grįžtančiųjų į darbą po gripo sąrašas buvo daug trumpesnis, taigi dabar nuovadai

grėsė dar skausmingesnis darbuotojų stygius. Tik prakeiktas neišmanėlis Frostas kažkodėl visada sveikas. Skyriaus viršininkas piktdžiugiškai žybtelėjo akimis. Kad kiek, būtų ir pamiršęs! Pirmiau pasirausęs Frosto gautųjų dokumentų dėkle, jis aptiko inventorizacijos blankus net nepaliestus. Dabar pasistengė, kad balsas skambėtų atsainiai. – Šit kas dar, inspektoriau. Gal prieš išeidamas užneštumėte man užpildytus inventorizacijos blankus? Prižadėjau valdybai, kad šįvakar gaus.

– Žinoma, užnešiu, – sumurmėjo Frostas. Už durų jam nusviro rankos. Kaip, po šimts plynių, išsisukti šį kartą?

Savo kabinete jis rado užsukusį Bilą Velsą. Išgriebęs iš gautųjų dokumentų dėklo storą pluoštą blankų, Frostas, apimtas nevilties, juos pasklaidė.

– Tas šunsnukis, – suvaitojo, – puikiausiai žino, kad aš jų neužpildžiau.

– Bet pasakei, kad užpildei, – tarė Velsas.

– Jis žino, kad pamelavau. – Inspektorius apsidairė. – Du stalai, dvi kėdės ir viena bylų spinta. – Jis paskubomis surašė duomenis į blankus.

– Nepaminėjai kabyklos, rašomosios mašinėlės, dokumentų ir raštinės reikmenų dėklų, telefonų. Džekai, šitoks darbas – ne tavo jėgoms.

Frostas dosniai atkišo Velsui cigarečių pakelį ir pasakė:

– Bilai, jei padėtum...

– Jei padėčiau, – atšovė nuovados seržantas, – tai tau kainuotų daugiau nei nupiepusią cigaretę. Džekai, net jei kibtume į darbą drauge, per vakarą to nepadarytume. Inspektoriui Alenui padėdavo trys

pareigūnai, ir tat užtrukdavo beveik visą savaitę.

Frostas pripažino pralaimėjęs. Jis nusikabino nuo kabyklos šaliką ir apsuko juo kaklą.

– Atiduosiu tam nevėkšlai tuščius blankus ir patarsiu susikišti juos į subinę. Tegul mane atleidžia. Tada galėsiu važiuoti namo. Atrodo, pasigavau bacilų ir aš. Jei pasiseks, mirsiu gripu.

Jis nukiūtino į Žmogžudysčių tyrimo kambarį. Gilmoras, niekaip neatsidžiaugdamas atgavęs laisvę, šnekino prie kompiuterio sėdinčią rudaplaukę konsteblę Džilę Nait. Neatrodė, kad šiai būtų labai įdomu.

– Važiuoju namo, – paskelbė Frostas.

– Atėjo žinia iš Birmingamo policijos, – pasakė jam Gilmoras. – Jie ten surado farą, kuris prisiminė Goldą. Pasirodo, šis, dar būdamas dvylikos, su peiliu šoko ant savo senelės, bet ta nepateikė kaltinimo, tad byla teismo nepasiekė.

– Galėjo ta žinia ateiti ir anksčiau, – numykė inspektorius ir išsiėmė iš kišenės nelemtuosius blankus. Laukė dar vienas nemalonus pasimatymas su Maletu.

– Štai kur jie! – džiaugsmingai šūktelėjo Džilė. – O aš visur apieškojau!

Mergina paėmė blankus iš Frosto. Šis net prasižiojęs žiūrėjo, kaip jos pirštai laksto kompiuterio klaviatūra. Dusliai suūžė adatinis spausdintuvas, jo galvutė pašėlo čerkšdama lakstyti pirmyn atgal. Popieriuje sumirgėjo begalinės skaičių virtinės.

– Prieš susirgdamas inspektorius Alenas dar spėjo duomenis apie inventorių suvesti į kompiuterį, – paaiškino konsteblė. – O aš visą nuovadą iš-

naršiau, ieškodama blankų.

Frostas išsiėmė cigaretes ir įbruko vieną merginai tarp lūpų.

– Ar ilgai užtruks? – paklausė, brėždamas degtuką.

– Jau, – tarstelėjo ji ir užsidegė cigaretę. Tada išėmė iš spausdintuvo blankus, susegė juos ir įteikė inspektoriui.

Šis apsitampė šaliką ir užsisagstė apsiaustą.

– Nežinau, ar tave išbučiuoti, ar sumautą kompiuterį, – pasakė Džilei.

Kriminalistas inspektorius Džekas Frostas, su cigarete tarp lūpų visai nemelodingai švilpiniuodamas, patenkintas nustraksėjo koridoriumi. Gilmoras žiūrėjo jam pavymui su švelnia panieka. Ačiū Dievui, pirmadienį į darbą grįš inspektorius Alenas, ir jis pagaliau dirbs su tikru faru.

Serijoje:

„Frosto naktis“
„Frosto Kalėdos“
„Frosto prisilietimas“
„Atkaklusis Frostas“

Wingfield, Rodney David
Vi206 Frosto naktis : detektyvas / Rodney David Wingfield; iš anglų kalbos vertė Vidas Morkūnas. – Vilnius: Briedis, 2014. – 520 p.
ISBN 978-9955-26-493-4

Kriminalistas inspektorius Džekas Frostas darbuojasi iš peties, bet neištirtų nusikaltimų sąrašas nenumaldomai ilgėja, šiurpios žmogžudystės nesiliauja. Ar nuolat rizikuojančiam Frostui ir šįkart pavyks išnarplioti nusikaltimus?

UDK 821.111-31

Rodney David Wingfield
FROSTO NAKTIS

Vertėjas Vidas Morkūnas
Redaktorė Ilona Čiužauskaitė

Viršelyje Radharani nuotr.,
www.shutterstock.com

Išleido leidykla „Briedis",
Parodų g. 4, LT-04133 Vilnius, Lietuva
www.briedis.eu, info@briedis.lt

Spausdino „Standartų spaustuvė"
Dariaus ir Girėno g. 39, LT-02189 Vilnius, Lietuva
www.standart.lt, info@standart.lt